

ရူပားနည်း ပုဂံသု ဦးကံညွန့်

မိကျော်ပိပယနာ အခြေခံ၊ တရား၊ အနှစ်သာရ နှင့်

မိုးကုတ် ပိပယနာ

အခြေခံ၊ တရား၊ အနှစ်သာရ
နှင့်
ရူပားနည်း

ပုဂံသု
ဦးကံညွန့်

ဦးကဲညွန့်သည် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားကောင်းတရားမြတ်များကိုရဟန်းရှင် လူ့အများသိရှိနိုင်ကြပါစေရန် "ဒီဇွန်ရောက်ကြောင်း" တရားတော် (အနှစ်ချုပ်)နှင့် "ဒုက္ခမြင်မှဒီဇွန်ရပ်" တရားတော်များကို ပူဇော်ခဲ့ပါသည်။

ယခု "မိုးကုတ်ဝိပဿနာ၊ အခြေခံ၊ တရားအနှစ်သာရ၊ နှင့် ဓမ္မာနည်း" ဤတရားစာအုပ်ကို ပူဇော်ရာ၌ တန်ဘိုးမပြတ်နိုင်သည့် "မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရား"ကို လူကြီးရော၊ လူငယ်ပါနှစ်နှစ်ကာကာကြီး သဘောပေါက် နားလည်ကြပါစေရန် "အခြေခံ" သီရိရာအဖြာဖြာနှင့် "ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်" တရားကိုပင် နားမလည် မရှိကြရအောင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

အကောင်းဆုံး "တရား"များ ပါဝင်သည့်အပြင်၊ တရား "အနှစ်သာရ"များကိုလည်း တန်ဘိုးအရှိဆုံးတွေ့မြင်ကြရပါမည်။ "ဓမ္မာနည်း"များကိုလည်း အသေးစိတ် ဖော်ပြထားရာ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောစဉ်စကားလုံးများအတိုင်း အပိုမစွက်၊ တရားမူမပွက် ပူဇော်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

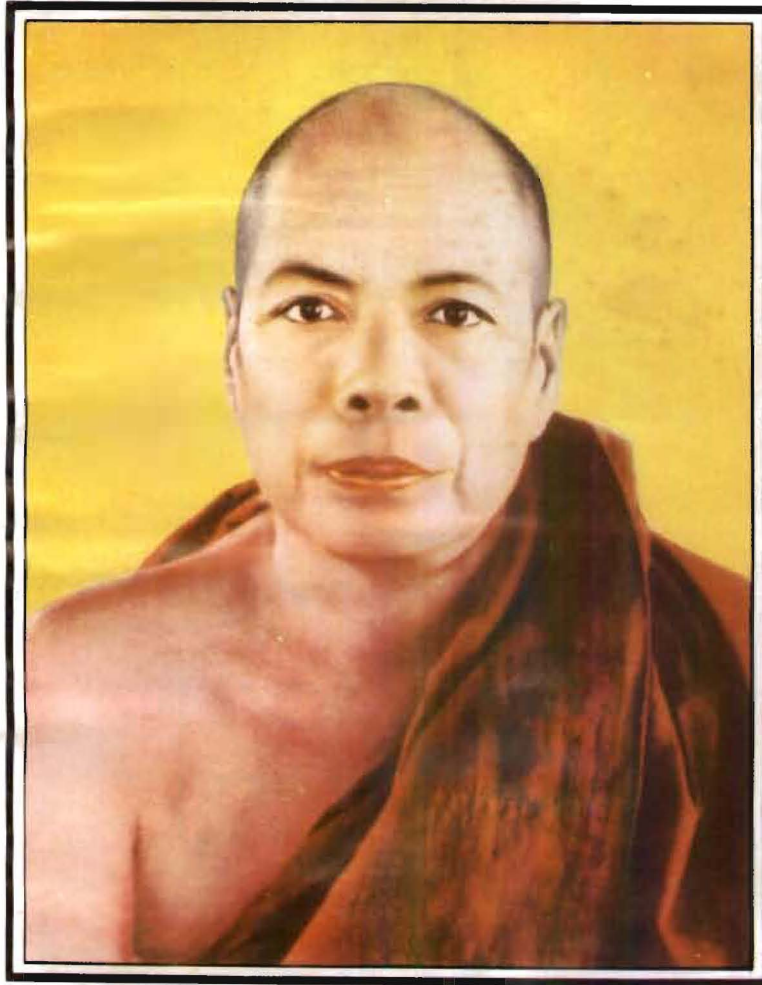

မိုးကုတ် ဝိပဿနာ အခြေခံတရားအနှစ်သာရ နှင့် စူဠာနိပါတ်

ပူဇော်သူ
ဦးကံညွန့်

“အင်ကြင်းညွန့်” စာပေ
တိုက် (၂၉၁/၅) ၊ ရန်ကင်းလမ်းမကြီး၊ ရန်ကင်းမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၅၂၄၉၉

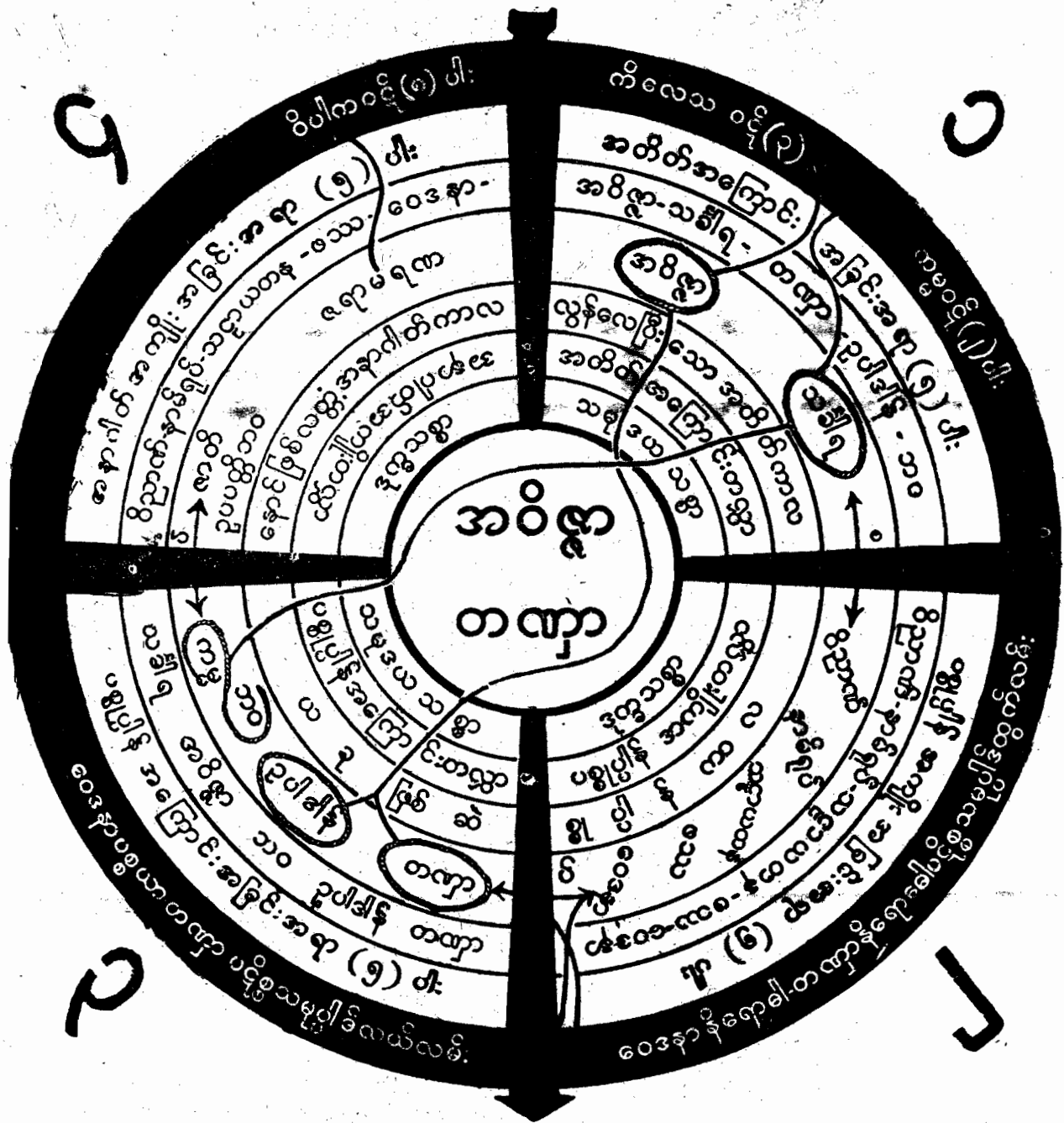
ကျေးဇူးတော်ရှင်အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဦးပိမလပုံတော်

သိက္ခသမုပ္ပါဒ်တရား၊ ၁၂-ပါး၊ ထင်ရှားပေါ်လွင်-ခေါ်အမည်

အပရုပ္ပန္နိ၊ မင်္ဂလာတိုက်ဟောင်း၊ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဦးဝိမ္မာဓိ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်လမ်းကြည့်ရာ စက်ဝိုင်းဒေသနာ

အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာနှင့်၊ ဥပါဒါန်၊ ကံကြောင့်-ရုပ်နာမ်ပေါ် အပဋိပ္ပာယ်၊ မျိုးမှအပင်၊ အမျှင်မပြတ်၊ ဆက်စပ်ဆက်
ကြောင့်နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ကံ၊ အဘန်အန်၊ ဖြစ်မြန်နည်းအလျှော၊ ဖြောင့်-သိကြာ၊ စသည်များ၊ ကံ၊ ထင်ရှားပြုပြင်၊ စီရင်
ပင်၊ အကြောင်း၊ ရင်းကြောင့်၊ လူနတ်များစွာ၊ သတ္တဝါတို့၊ မြစ်လာရမှု၊ မဟုတ်ဟု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှု၍မြော်
ဆကာဆောင်မူ၍) မူလနှင့်ပြာ၊ သစ္စာနှင့်၊ လေးခုအလွှာ၊ အင်္ဂါတဆယ်နှင့်ပါ၊ တရားကိုယ်များနှင့်၊ သုံးပါးအစပ်၊ နှစ်ရပ်မှ
နှစ်ခုစနှင့်၊ ကာလသုံးကြိမ်၊ ဖြစ်၊ ထုနှစ်ဆယ်၊ ညှိနှိုင်းသွယ်ကို၊ အလွယ်ကျက်မှတ်၊ သီအောင်ဆည်း၊ ဆံဆရာမှ လွတ်ကြောင်၊ စည်း။

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၇။	ရှေ့ပိုင်းကသိရုံမျှနောက်ပိုင်းကျမှ ဝိပဿနာ	၄၁၄
၇၈။	ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိတာယူ	၄၁၆

အပိုင်း(၄)

(ရှုဖွားနည်း)

၇၉။	စိတ္တာနုပဿနာရှုပုံ	၄၁၈
၈၀။	ဝိပဿနာရှုဖွားနည်း အလုပ်ပေး တရားတော်	၄၄၀
၈၁။	စိတ္တာနုပဿနာရှုဖွားနည်း (အပြင်နည်းသည်ငါးယောက်ဆိုတာ)	၄၅၃
၈၂။	အတွင်းနည်းသည်ခြောက်ယောက်ဆိုတာ	၄၅၄
၈၃။	အိမ်သည်စိတ်နှစ်မျိုးဆိုတာ	၄၅၅
၈၄။	နာမ်ရုပ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ	၄၅၆
၈၅။	အကြောင်းနဲ့ အကျိုးခွဲခြားစိတ်ဖြာ	၄၅၈
၈၆။	ညတပရိညာနဲ့ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာခွာပုံ	၄၅၉
၈၇။	စောင့်ပြီးဉာဏ်နဲ့ ဖမ်းယူပါ	၄၆၀
၈၈။	စောင့်ပြီး ဖမ်းတာဝိပဿနာ	၄၆၂

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၉။	ဖမ်းတိုင်းအသေလေးတွေချည်းမိ	၄၆၃
၉၀။	အသေကို အရှင်နဲ့ကြည့်တာ ဝိပဿနာ	၄၆၄
၉၁။	ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းက ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ	၄၆၅
၉၂။	စိတ်ကိုသိရမှာမဟုတ်စိတ်ရဲ့ အပျက်ကိုသိရမှာ	၄၆၇
၉၃။	ဝိပဿနာရှုပုံအစစ်အမှန်က	၄၆၈
၉၄။	သမုဒယ ဝယဓမ္မာနုပဿိဝါ	၄၇၀
၉၅။	ဉာဏ်က နိဗ္ဗာန်ဘက်လှည့်သည်	၄၇၂
၉၆။	ဒုက္ခနိရောဓကို ရုပ်ရှင်ကြည့်ရ သလိုမှတ်ပါ	၄၇၃
၉၇။	ဆရာကြီး ဦးသံခိုင်ရှင်းလင်းပြောပြသော စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားနည်း	၄၇၅
၉၈။	စိတ္တာနုပဿနာရှုနည်းပွားနည်းပုံစံ	၄၉၄

အပိုင်း(၅)

(နောက်ဆက်တွဲသိမှတ်စရာများ)

၉၉။	ဝေဒနာကျော်တယ်ဆိုတာ	၄၉၅
၁၀၀။	သေရမှာမကြောက်သူ(၄)ဦး	၄၉၆
၁၀၁။	သေခါနီးမှာ မဂ္ဂသစ္စာနဲ့နေပါ	၄၉၇

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၂။	ဝေဒနာကို ကျော်အောင်ကြိုးစား	၄၉၈
၁၀၃။	ဝေဒနာက တစ်ခြားအနိစ္စကတစ်ခြားပဲ	၅၀၀
၁၀၄။	ပုဂ္ဂိုလ်(၄)မျိုး	၅၀၁
၁၀၅။	ဉာဏ်စဉ်များ	၅၀၂
၁၀၆။	ဝိပဿနာဉာဏ် (၁၀)ပါးအတိုချုံးပုံ	၅၀၃
၁၀၇။	သောတာပန်အကြောင်း	၅၀၃
၁၀၈။	သောတာပန်အမျိုးအစား	၅၀၃
၁၀၉။	သောတာပန်လေးပါး	၅၀၅
၁၁၀။	သောတာပတ္တိမဂ်ရကြောင်း	၅၀၆
	အင်္ဂါလေးပါး	
၁၁၁။	ပုထုဇဉ်နှင့်သောတာပန်ကွာခြားပုံ	၅၀၈
	၇ - ချက်ဆိုတာ	
၁၁၂။	တရားလက်ဆောင်မွန်	၅၁၀
၁၁၃။	ကျမ်းကိုးစာရင်း	၅၁၄

နိဒါန်း

“နမောတဿဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ”

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတရားတော်မြတ်ကို ရလိုကြပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရလိုကြပါလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားဖြစ်သော “ဝိပဿနာတရား” ကို အားထုတ်ကြမှသာ ရနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားသည် “ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ” ဖြစ်တဲ့ (သစ္စာ) ဆိုသောအမှန်တရားဖြစ်တယ်၊ ဒုက္ခနိရောဓကဒုက္ခချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) ဂါမိနိပဋိပဒါက ဒုက္ခချုပ်ရာရောက်ရာ အကျင့်မှန်တရားပဲ၊ တရားကိုယ်ကတော့ “မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး” ဖြစ်တယ်။ ဒီ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဆိုတဲ့ အကျင့်တရားဟာ ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ အကျင့်တရား၊ အမှန်ကန်ဆုံးတရား ဖြစ်တယ်”

ဒုက္ခချုပ်ရာ “နိဗ္ဗာန်” ဟာ “မဂ္ဂင်” အကျင့်နဲ့ မှရမယ်၊ “မဂ္ဂသစ္စာ”အကျင့်ဆိုဒါ “မဂ္ဂ”က နိဗ္ဗာန်သွားရာလမ်းကြောင်း၊ “သစ္စာ”က အမှန် ဖြစ်သောကြောင့် “မဂ္ဂသစ္စာ” (အကျင့်မှန်) ဆိုသည်မှာ နိဗ္ဗာန်သွားရာလမ်း အမှန်ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

“သတိပဋ္ဌာနသုတ်” တွင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့သည့်မှာလည်း “ဧကာယနောအယံဘိက္ခဝေမဂ္ဂေါ” ပါဠိတော်မှာ လာသည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုဖို့ တစ်ကြောင်းတည်းသောလမ်းသည် “မဂ္ဂင်” အကျင့်တရားဟု ပါရှိသည်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “မဂ္ဂင်” အကျင့်ကို ဘာကြောင့်အကျင့်မှန်လို့ဆိုရသလဲဆိုရင် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်” ပြတ်လို့ မှတ်ကြ၊ ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ အဆက်ဆက်ဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခစက်ကြီး၊ ဒုက္ခခန္ဓာကြီး၊ ဒုက္ခသစ္စာကြီး အကြွင်းမဲ့ ပြတ်သွားတဲ့ အကျင့်တရား ဖြစ်လို့ အကျင့်မှန်လို့ဆိုရတာပဲ။ ဒီဒုက္ခခန္ဓာ အဆက်ဆက်ဖြစ်နေတာ ပြတ်အောင် “ဝိပဿနာ” ရှုမှ ပြတ်မှာ၊ မရှုရင် မပြတ်ဘူးလို့ မှတ်ကြပါ။

နိဗ္ဗာန်သွားရာလမ်းကြောင်း “မဂ္ဂင်” အကျင့်ကို ပွားယူမှ ရမယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက “ဘာဝေတဗ္ဗ” တဲ့၊ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ဖြစ်တာ ပျက်တာကို ပွားများရမယ်၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို ပွားနေရင် (ဝိပဿနာ) ရှုနေရင် ကြာတော့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တွေကို မုန်းလာရော၊ မုန်းတာဆုံးသွားတော့ နိဗ္ဗာန်ရတာမှတ်ကြပါ။

ပွားယူမှ ရမယ်ဆိုတာ “ဝိပဿနာရှုရမယ်” ခန္ဓာအစုတွေ ဖြစ်တဲ့ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ခန္ဓာငါးပါး ထဲက ကြိုက်တာကို ဝိပဿနာရှုကြပါ။

လွယ်ကူအောင် သောတာပန် အမြန်ဆုံး တည်တဲ့ နည်းက

တော့ ဝိညာဏ်(စိတ်) ကို ရှုရင် အားလုံးအကုန်ပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လည်းဆိုရင် (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ) ပြဋ္ဌာန်းလို့ပဲ မှတ်ကြပါ။

“မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ မနောသေဋ္ဌော မနောမာယာ” လို့ ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူ လို့ပါပဲ၊ ဘုရားရှင်နဲ့ ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်တို့က မိမိစိတ်ကို မိမိအကဲခတ်ခြင်းသည်သူတစ်ပါးစိတ်ကိုအကဲခတ်ခြင်းထက် အမှန်ဆုံးဖြစ်နိုင်သည်။ မိမိစိတ်ကို မိမိအသိဆုံး ဖြစ်သည်ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာရှုရင် “စိတ်ကိုရှုတဲ့ ဝိပဿနာ” (စိတ္တာနုပဿနာ)ကို ရှုရတယ်၊ ဘာကြောင့် ရှုရသလဲ ဆိုရင် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)သဘောဟာ စိတ်မှာသာရှိတယ်။

ပထမမဂ်ဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌိဇ္ဈာနိလို့တော့ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)ပါယ်နိုင်ဖို့ရာ၊ (သောတာပန်)ဖြစ်ဖို့ရာ စိတ်ကို ရှုမှ ရမှာပဲဆိုတာ (ပေဋကောပဒေသ ပါဠိတော်၊ သမ္မောအဋ္ဌကထာ ပါဠိတော်မှာ ဒီအတိုင်းလာပါတယ်)။

(စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားနည်း) ဆိုတာ မိမိစိတ်ကို မိမိ အကဲခတ်ခြင်းပါပဲ၊ အကဲခတ်ခြင်းဆိုသည်မှာလည်း၊ မိမိ သန္တာန်မှာ စိတ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လျှက်ရှိတဲ့အတွက် ၊ ဘာစိတ် ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးကို နောက်စိတ်ကလေးနဲ့ရှိ၊ မရှိ စောင့်ကြည့်ခြင်းလို့ မှတ်ကြပါ။

စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ အကဲခတ်နည်းက (၁) စိတ်ကို (၂) စိတ်နဲ့ အကဲခတ်တာပါပဲ။ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးကို (သတိထား၊ ဝီရိယစိုက်ပြီး၊ ပညာနဲ့ရှုခြင်း) စောင့်ကြည့်နေခြင်းသည် ဝိပဿနာပွားနေခြင်း (၁၂) မဂ္ဂင်အလုပ်ကို လုပ်နေခြင်းဖြစ်တယ်။

မိမိသန္တာန်မှာ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်တစ်ခု၊ ဖြစ်လာတဲ့ ရှေ့ (၁) စိတ်ကို နောက်က (၂) စိတ်နဲ့ အကဲခတ်တာပါပဲ။ ရှေ့က ဖြစ်လာတဲ့ (၁) စိတ်ကအရှေ့၊ နောက်အကဲခတ်တဲ့ (၂) စိတ်က ရှုဉာဏ်၊ ရှေ့(၁)စိတ်ကို အကဲခတ်တဲ့နောက် (၂) စိတ်ရှုဉာဏ်က (မဂ်) ပဲ။

ဒီလို အကဲခတ်တဲ့စိတ်က (မဂ်) ဖြစ်တော့ အဲဒီစိတ်ဟာ (မဂ္ဂင်) ဖြစ်တာပါပဲ။ အဲဒီလိုအကဲခတ်ရမယ် ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားရှင်ကလည်းဟောပါတယ်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကလည်းဟောပါတယ်။ ပေါ်လာတဲ့ အရှေ့ (၁) စိတ်ကို နောက်က ရှုဉာဏ် (၂) စိတ်နဲ့ အကဲခတ်နေတဲ့အခါမှာ စိတ်ကလေးတွေဟာ ဖြစ်လည်းဖြစ်တယ်၊ ပျက်လည်းပျက်တယ်ဆိုတာ တဖြည်းဖြည်း တွေ့လာမယ်။

ပထမခပ်ကျကျ တွေ့ရာကနေ၊ နောက်ခပ်စိပ်စိပ် တွေ့လာမယ်၊ ဖြစ်လာလိုက်၊ ပျက်သွားလိုက်နဲ့၊ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နေတဲ့ စိတ် (ဖြစ်ပျက်) ကို ရှုဖန်များတော့ ဖြစ်တာက

(သင်္ခါရ)၊ ပျက်တာက (အနိစ္စ)၊ ဖြစ်တာလည်း ပျက်မလို့ ဖြစ်တော့ ဖြစ်တာက ဒုက္ခ၊ ပျက်တာကအနိစ္စ။

ဒုက္ခသည်လည်း အနိစ္စ၊ အနိစ္စသည်လည်း အနတ္တ၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားသည့် အနိစ္စတရားသည် “သုခ” မဟုတ် “ဒုက္ခ” တရားတွေပဲလို့ ဖြစ်ပျက်ကို စိတ်စိတ်မြင်ပြီးတဲ့နောက် ဒုက္ခကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိလာတဲ့ အခါကျတော့ ဒုက္ခချုပ်ဆုံးတဲ့ ဒုက္ခနိရောဓ (နိဗ္ဗာန်)ကို မျက်မှောက် ပြုတာမှတ်ကြဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်မြင်တယ်ဆိုတာကတော့ အသက်မသေခင် ခန္ဓာရှိစဉ်မှာမြင်တဲ့ “သဉ္ဇပါဒိသေသ” နိဗ္ဗာန်ပါပဲ၊ ဘုရား ရဟန္တာတို့ အသက်ရှိစဉ်ကမြင်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ၊ မဂ်လေးတန် ပိုလ်လေးတန်မှာ ပထမမဂ်ဖြစ်တဲ့ သောတာပန်တို့ မြင်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကသေပြီးမှရတဲ့ “အနုပါဒိသေသ” နိဗ္ဗာန်ကို အသာထားအုံး၊ မသေခင်မှာ လက်ငင်းရတဲ့ သောတာပန်တို့ရတဲ့ “သဉ္ဇပါဒိသေသ” နိဗ္ဗာန်ကိုရအောင် အမြန်ဆုံး ဝိပဿနာရှုကြ၊ မသေခင် ဒီနိဗ္ဗာန်ကို ရထားမှ သေပြီးမှရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို စိတ်ချရမှာ ဖြစ်တယ်။

သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ပါအတိုင်းဝိပဿနာရှုရင် “ဒိဋ္ဌိ”ကို အသိနဲ့ခွာပြီးမှ ဝိပဿနာ ရှုကြပါ၊ ဒိဋ္ဌိကိုအသိနဲ့ ခွာနိုင်အောင်အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား(ဝါ) ခန္ဓာပဋိစ္စ

သမုပ္ပါဒ်(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)ကို နားလည်အောင် လုပ်ကြပါ။ ဒီအချက်ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

သံဃာယနာတင်ကျမ်းမှာ လာတယ်ဆိုတာ မှတ်ကြပါ။ ဘုရားက သေသေချာချာ ဟောပါတယ်။ ဒိဋ္ဌိကိုအသိနဲ့ ခွာနိုင်အောင် ပထမ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်) သိမှုအပိုင်းကို အရင်လုပ်ပါ။ ပထမသိမှုက (ဉာတပရိညာ) ခေါ်တယ်။ ဒုတိယ ဝိပဿနာပွားမှု (တိရဏပရိညာ)ကို လုပ်ရမယ်။ ပွားတော့မှ တတိယပါယ်မှု (မဟာနပရိညာ) ဖြစ်နိုင်တယ်။ သိမှပွား ပွားမှ ပါယ်နိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ အလုပ်စဉ်မှာ (ဉာတ၊ တိရဏ ပဟာန) သုံးဝပရိညာဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားဟောထားခဲ့တာကို လေးလေးစားစား မှတ်ကြပါ။ ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ တရားစဉ်ကို ကျော်လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ မှတ်ကြပါ။

ပထမ သိမှုမရှိရင် ကျင့်မှုလွဲမယ်၊ ကျင့်မှုလွဲရင်ပါယ်မှု ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပါယ်ရမည့် ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို မပါယ်နိုင်ရင် ဘယ်တော့မှ သောတာပန်မတည်နိုင်ဘူး။ သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာပါယ်တဲ့ မဂ်ဖြစ်တာကိုလည်း မသိလို့မဖြစ်ဘူး။ မှတ်ထားရမယ်ဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားစဉ်ကို ကျော်မလုပ်မိကြစေရန်၊ ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်ခွာပြီးမှ ဝိပဿနာရှုကြ

ရန်၊ ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်ခွာနိုင်အောင်အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရင်သိအောင်၊ နားလည်အောင်လုပ်ရန်၊ သိမှုမရှိရင် ကျင့်မှု လွဲမည်ဟု အတန်တန်မှာကြားခဲ့သော မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ဟောကြားချက်ကို နားမလည်ကြသူများ၊ ဉာဏ်မမှီကြသေးသူများအတွက် အနည်းငယ် ရှင်းပြလိုပါသည်။

“ဒိဋ္ဌိ” ဆိုသည်မှာ “အယူ” ၊ “အမြင်” ကို ခေါ်ပါသည်။ ဘုရားလက်ထက်က (မိစ္ဆာ) ယုတ်ညံ့သော အယူ၊ အမြင်ရှိကြသည့်သူများအား (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ) ကြီးတွေဟု ခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။

ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီးများအား ဘုရားက ကောင်းငှာ လုပ်ရင် ကောင်းကျိုးရမည်၊ မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းကျိုးရသည့် ကံကံ၏ တရားကို ယုံကြည်စေသော (ကမ္မသကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) တရားကို ဟောတော့မှ ဒိဋ္ဌိကြီးများသည် ဘုရားရဲ့တရားကို နာကြားရလို့၊ သိရလို့၊ ဒိဋ္ဌိကြီးတို့ရဲ့မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (မိစ္ဆာအမြင်) များကို စွန့်လွှတ်လိုက်ကြပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကို ယုံကြည်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်လာကြပါသည်။

(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ) ယုတ်ညံ့သော အယူအမြင်များကို စွန့်လွှတ်နိုင်ကြခြင်း၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအမြင်မျိုးနှင့် မမြင်တတ်ကြတော့ခြင်း၊ မိစ္ဆာအမြင် မရှိတော့ခြင်းသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ခွာနိုင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည် (ဝါ) ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် ခွာသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းသည် (ကမ္မသကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ) အ

မြင်ရှိကြပါသည်။ ကမ္မသကတာ = ကံ ကံ၏ တရားကို ယုံကြည်သော၊ သမ္မာ = မှန်သော၊ ဒိဋ္ဌိ = အမြင်၊ ကံ ကံ၏ တရားအမှန်ကို သိမြင်ကြသော ကလျာဏ ပုထုဇဉ်များသည် ဘုရားသွား၊ ကျောင်းတက်၊ ဒါနပြု၊ သီလ ဆောက်တည်ကြသည့် ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဖြင့် လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ရရှိခံစားနိုင်ကြပါသည်။

လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာမှာ ချမ်းသာအစစ်၊ ချမ်းသာအမှန် မဟုတ်ကြောင်း သိကြသူများသည် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြင့် သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်သည့် သောတာပန် အရိယာ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာတိဖြစ်နိုင်အောင် ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ် ကြရပါသည်။

“ဝိပဿနာတရား” အားထုတ်ကြမည့် ပုထုဇဉ်များသည် လောကအမြင် (ဝါ) လောကီအမြင်များသာ ရှိကြပါသည်။ လောက အမြင်ထက်လွန်သော၊ လောကသားတို့နှင့် မဆက်ဆံသော လောကုတ္တရာအမြင် (ဝါ) (အရိယာသစ္စာအမြင်) (ဝါ) အမြင်မှန်ကို မသိကြသေးပါ။

ပုထုဇဉ်များ၏လောကီ အမြင်တွင် ငါ၊ သူ၊ ပဟာက္ခိား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဟူသော (ပညတ်)အမြင်နှင့် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)များ ရှိနေကြသည့်(အဓိဇ္ဇာ) အမြင်များသာရှိကြပါသည်။ ပုထုဇဉ်အမြင်က ငါကုသိုလ်လုပ်ရင် ငါ နတ်ပြည် ရောက်မယ်၊

ငါဘာလုပ်ရင် ငါဘာဖြစ်မယ် စသည့်ဖြင့် ငါတွေ၊ ဘုံဘဝတွေ ပါနေသည့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် (ပညတ်) အမြင်သာ ရှိကြပါသည်။ ငါ့ဘဝက နိုင်တယ်၊ မြတ်တယ်လို့ ဘုံဘဝနှင့် ယူထားကြသည် (သဿတဒိဋ္ဌိ) ရှိကြသူများနှင့် ငါ့ဘဝက သေပြီးရင် ပြတ်တယ်၊ ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူးဟုယူဆထားကြသည့်(ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ) အမြင်ရှိကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။ (ပညတ်) အမြင်ဖြင့် အယူမှား၊ အသိမှား အမှတ်မှားနေကြသည့် အမြင် (ဒိဋ္ဌိ)များသည့် ပုထုဇဉ်များတွင် ရှိနေကြပါသည်။

အရိယာများ၏ အမြင်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသည့် သစ္စာလေးပါးတရားအမြင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြင် ဖြစ်သည့် အရိယာသစ္စာတရားအမြင်၊ အမှန်မြင်သော (စိတ်၊ စေတသိက် ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်) ပရမတ္ထသစ္စာ အမြင်သာရှိကြပေရာ (စိတ်+ စေတသိက်၊ ရုပ်) ဖြစ်သော (ရုပ်နာမ်) အမြင်(ဝါ) ခန္ဓာ ငါးပါး အမြင် ရုပ်နာမ် (ဒုက္ခသစ္စာ) နှင့် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ) ရုပ်နာမ်ချုပ်ကြောင်း (နိရောဓသစ္စာ) နိဗ္ဗာန် နှင့် ရုပ်နာမ်ချုပ်ကြောင်း အကျင့်(ဝါ) အလုပ်ဖြစ်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) ဖြစ်သည့် သစ္စာလေးပါး အမြင်ဖြင့် (မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကို ရပြီး သံသရာမှ လွတ်မြောက်နိုင်ကြသော အမြင်ရှိကြသူများ ဖြစ်၍ပုထုဇဉ်အမြင်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ပြီး များစွာခြားနားနေပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပုထုဇဉ်များက မိစ္ဆာ ဒိဋ္ဌိရှိကြသူများကို

(မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး)တွေဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြသလို အရိယာနွယ်ဝင်သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာများက ပုထုဇဉ်များအား (သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီး)တွေ (အဝိဇ္ဇာကြီး)တွေဟု မခေါ်ကြပေမယ့်၊ ခေါ်လိုစိတ်မရှိကြပေမဲ့၊ ခေါ်မည်ဆိုလျှင် ခေါ်လို့ရနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဘဝမှာ ကား “ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတကော” ပုထုဇဉ်များဟာ အရူးချည်းပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့သောကြောင့် အရိယာများက ပုထုဇဉ်များအား (သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီး) တွေ (အဝိဇ္ဇာကြီး) တွေဟု ခေါ်မည်ဆိုလျှင် ခေါ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် “ဝိပဿနာ” အားထုတ်ကြမည့် ပုထုဇဉ်(သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီး) များသည် အယူမှား အမြင်မှားဒိဋ္ဌိများကို စွန့်လွှတ်နိုင်ကြရန် (ဝါ) ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် ခွာနိုင်ရန် အတွက် အရိယာဖြစ်ကြောင်း အသိ (ဝါ) အရိယာတို့၏ အမှန်မြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) သစ္စာတရားအသိ (Knowledge) ရှိထားဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ အရိယာတို့၏ အမှန်မြင်(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) အသိတရားကို ရထားစေဖို့နှင့် ပုထုဇဉ်တို့တွင် ရှိနေသော နိဗ္ဗာန် မမြင်နိုင်သည့် အမှားအမြင်(သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)ကိုစွန့်လွှတ်နိုင်ဖို့အတွက်(ဝါ) ဒိဋ္ဌိကိုအသိနှင့် ခွာနိုင်ဖို့အတွက်၊ အရိယာ သစ္စာတရားကို ဖော်ပြသည့်(ဝါ)သစ္စာလေးပါး အသိဉာဏ်ပေးသည့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား”ကို အရင်သိအောင်လုပ်ကြပါ၊ နားလည်အောင် လုပ်ကြပါဟု မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အတန်တန် ဟောကြားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် ခွာနိုင်အောင် အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား (ဝါ) ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်) ကို နားလည် အောင် (သိမှု) အပိုင်းကို အရင်လုပ်ကြပါ။ ပထမသိမှု၊ ဒုတိယ ဝိပဿနာပွားမှု၊ သိမှုပွားတတ်မယ်၊ ပွားတတ်မှ ပါယ်တတ်မယ် ဟု ဟောကြားရခြင်း မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် အနုလောမ အားဖြင့် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း (ဝါ) ခန္ဓာဖြစ်စဉ် (သမုဒယသစ္စာ) နှင့် ဒုက္ခခန္ဓာ (ဒုက္ခသစ္စာ) ကိုသိနိုင်၍၊ ပဋိလောမအားဖြင့် ခန္ဓာချုပ်ကြောင်း (နိရောဓသစ္စာ) နှင့်ခန္ဓာချုပ်ကြောင်း အကျင့် (မဂ္ဂသစ္စာ)ကို သိရှိနိုင်၍ ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်နည်းဆိုသော်) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် (သစ္စာ)ကို ပြသည့် တရားဖြစ်သည့်အတွက် (သစ္စာ)မသိပဲ (ဝါ) ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မှ မသိပဲ ဝိပဿနာ အားထုတ်ကြပါလျှင် (ပရမတ္ထသစ္စာ) အမြင် (သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ) အမှန် (ဒုက္ခသစ္စာ) အစစ်အမှန်ကို မတွေ့နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့သည်မှာလည်း “ဒူဝေဟေတူ ဒူဝေ ပစ္စယာ သာဝကဿ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ” သာဝက ပါရမီဉာဏ် ရဖို့ အကြောင်းအချက် နှစ်ချက်ပဲ ရှိပါတယ်။ (၁) “ပရတောစယောသော သစ္စာနုသန္တိ”၊ (သစ္စာ တရားနာ ကြားရမယ် (ဝါ) သစ္စာဆိုသော အမှန်တရားကို သိမြင်ရမယ်)၊ (၂) “အဇ္ဈတ္တဉ္စ ယောနိသော မနသိကာရော”၊ (အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာမှာ နှလုံးသွင်းမှန်ရမယ်) သံသရာမရှည်ချင်သူများ ဒီအကြောင်း နှစ်ချက်ပဲ ကြိုးစားရင် နိဗ္ဗာန်ရပါတယ်၊ (ပေဋကော ပဒေသ ပါဠိတော်) မှာ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားခဲ့သည်ကို မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ထပ်မံ ဟောကြားခဲ့ရပါသည်။

(သစ္စာသိမှု) (ဝါ) အမှန်တရားကို သိမြင်စေမှုသည် သစ္စာလေးပါးတရားသိမှု(ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို အကျယ်ပြုသည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိမှုပင်ဖြစ်ပါသည်။ (သစ္စာ) အမြင်မှန်ကို သိလျှင် အမြင်မှား (ဒိဋ္ဌိ) ကို ပါယ်ဖျောက်နိုင်ခြင်း၊ (ဝါ) ဒိဋ္ဌိကို အသိဖြင့် ခွာမှုရစေခြင်းကြောင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အရင်သိအောင် လုပ်ပါဟု မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဟောကြားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရိယာ သစ္စာတရား ကို မသိပဲ (ဝါ) အမြင်မှန် မရပဲ ပုထုဇဉ်တို့၏ အမြင်မှားကို မပြင်တတ်ကြပါ။ (ဝါ) ဒိဋ္ဌိကို အသိဖြင့် မခွာနိုင်ကြပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရင်သိအောင် လုပ်ရခြင်းမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် ခန္ဓာ၌ ပေါ်သည့် (ဓမ္မ) အကြောင်းမှန် (သစ္စာ)ကို ပြသည့် တရားဖြစ်နေသောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရင်ဆုံး သိနားလည်အောင်လုပ်ကြပါ ဟု မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် အရိယာသစ္စာတရား (ဝါ) ပရမတ္ထသစ္စာတရားချည်းသာပြသည့် (ဓမ္မဒိဋ္ဌိ) တရားဖြစ်ပါသည်။ ဓမ္မ=ပရမတ္ထ(ရုပ်နာမ်)တရား၊ ဒိဋ္ဌိ=အမြင်၊ ပရမတ္ထသစ္စာတရား အပေါ်သာ တည်မှီသော တရားအမြင်သာဖြစ်ပါသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတွင် ဘုံ၊ ဘဝတွေ (ပညတ်) တွေမပါသည့် အပြင် (ဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်ကြောင်း (အဝိဇ္ဇာ) မှ (ဝိဇ္ဇာ) ဉာဏ်အလင်း

ကို ရရှိစေသည့် (ဝါ)ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ (ရုပ်နာမ်သဘော) ခန္ဓာဖြစ်စဉ် အမှန်သိ၍ အမြင်စင်ကြယ်စေပါသည်။ ဒိဋ္ဌိကိုအသိဖြင့် ကွာစေသည့် တရားပင်ဖြစ်ပါသည်။

(သက္ကာရဒိဋ္ဌိ)သည် (စိတ်) ခန္ဓာပေါ်တွင် စွဲနေသည့် အမြင်မှား ဖြစ်ရာ (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်) အမှန် (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို သိလိုက်သည်နှင့် (သက္ကာဒိဋ္ဌိ) အမြင်မှားမှ(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) အမြင်မှန်ကို ရစေခြင်းသည် (ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် ခွာနိုင်ခြင်း) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ရမှလည်း ဝိပဿနာရှုနိုင်ပါမည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားနှင့် သစ္စာလေးပါး တရားသည် တစ်ခြားစီမဟုတ်ပါ။ အတူတူသာ ဖြစ်ပါသည်။ သစ္စာလေးပါး တရားတွင် ဒုက္ခဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းသည် သမုဒယသစ္စာ (တဏှာ) အကြောင်းတစ်ပါးတည်းသာ ဟောပါသည်။ အကျိုး မှာလည်း (ဒုက္ခသစ္စာ) တစ်ပါးတည်းသာ ဟောပါသည်။ အကြောင်းတစ်ခုကြောင့်အကျိုးတစ်ခုဖြစ်သည်ဆိုသော အကြောင်း အကျိုးနှစ်ချက်(အင်္ဂါ ၂ပါး)သာ ဟောကြားသည့်ဓမ္မစကြာတရား တော်လာ သစ္စာလေးပါးတရားသည် အကျဉ်းမျှသာဖြစ်၍ပထမ တန်းစား (ဥပ္ပဋိတည။) ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည့် ဉာဏ်ကြီး သည့် ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးအဖို့ ဉာဏ်မှီကြပါသည်။

ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုပင် ပုထုဇဉ်အမြင်မှား(ဒိဋ္ဌိ) ခွာနိုင်အောင်၊အရိယာသစ္စာတရား (အမြင်မှန်) ရအောင်မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်(သစ္စာလေးပါး) တရားကို ဟောကြား

ပေးမှ၊ (သစ္စာတရား) နာကြားရမှ၊ ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးတို့၊ (သစ္စာသိ) မှ၊ သောတာပန်တည်ကြရသည့် (ဓမ္မာစကြာတရား) သက်သေ သာဓက ရှိထားရာ၊ ယခုခေတ်တတိယတန်းစား (နေယျ) ပုဂ္ဂိုလ် များနှင့်စတုတ္ထတန်းစား (ပဒပရမ) ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် မည်မျှအထိ (သစ္စာတရား) သိဖို့ လိုအပ်ကြောင်း၊ သိရုံ နှင့်မပြီး၊ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်ထိုးထွင်းသိဖို့ မည်မျှထိလိုအပ်ကြောင်း (သစ္စာ) မသိပဲ တည်ကြည်မှုသက်သက် (သမာဓိ) ကောင်းယုံဖြင့် (သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ) မဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်းသိထားမှ ခန္ဓာရဲ့ အမှန် မြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သူ တို့ သဘောပေါက်တို့ လိုပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း၊ ခန္ဓာဖြစ်စဉ် အကြောင်းအကျိုးဖြစ်ပုံပြသော (ဝါ) သစ္စာလေးပါးကို အကျယ် ပြသော တရားဖြစ်၍ ယခုခေတ် တတိယတန်းစား (နေယျ) ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အလွန်အားထားရသော တရားဖြစ်နေ၍ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို အဓိကထားပြီး ဟောကြားပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားမှာ အတိတ်အကြောင်း သမုဒယ သစ္စာကို (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) အင်္ဂါ ၂ ပါးဖြင့် ဟောပြောပါသည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဒုက္ခသစ္စာကို (ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) အင်္ဂါ ၅ ပါးဖြင့် ဟောပြောပါသည်။ တဖန်ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို (တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ) အင်္ဂါ ၃ ပါးနှင့် ဟောပြောပါသည်။ အနာဂတ် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ ကို

(ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ) အင်္ဂါ ၂ ပါးဖြင့် ဟောပြောပါသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသည် အကြောင်းအကျိုးအင်္ဂါ(၁၂)ပါးအထိဟောပြထားပါသောကြောင့် သစ္စာလေးပါးတရားကို အကျယ် ပြနိုင်သော တရားဖြစ်နေပါသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိပါလျှင် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ)၊ ဒုက္ခခန္ဓာ (ဒုက္ခသစ္စာ)၊ ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း (နိရောဓသစ္စာ)နှင့် ဒုက္ခချုပ်ကြောင့် အကျင့် (မဂ္ဂသစ္စာ)ကို သိနိုင်ပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား (ဝါ)ခန္ဓာ ဖြစ်စဉ်ကို သိနားလည်မှ ပရမတ္ထသစ္စာတရားအသိ အမြင်မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဉာဏ်ကိုရပြီး ပုထုဇဉ်တို့၏ အသိမှား အမြင်မှားများ ဖြစ်နေသည့် (ဒိဋ္ဌိ) များကိုအသိဖြင့်ခွာစေနိုင်ပါသည်။

“(ယောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဿတိ၊ သောဓမ္မပဿတိ)”ဟု (မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ကြီး)တွင် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားသည့် အဓိပ္ပါယ်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသိတဲ့သူသည် တရားသိတဲ့သူမပါဘဲ၊ ဒီလို ပရမတ္ထတရား သိတဲ့သူဖြစ်ပြီးမှ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ပါလျှင် ပုထုဇဉ်များ၏ အမြင်မှား (ဒိဋ္ဌိ) ကွာပြီး အမြင်မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကိုရစေပါသည်။ အမြင်မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်) ပညာမဂ္ဂင်ကို ရပြီးမှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပါလျှင် (ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ)ရ၍ ထိုမှတစ်ဆင့်(မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ) မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တရားကို ရနိုင်ရောက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သစ္စာလေးပါးတရားအသိ(ဝါ) (အဝိဇ္ဇာ)မှ (ဝိဇ္ဇာဉာဏ်) အလင်းရစေသည့်အသိ (ဝါ)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်) တရားအသိ (Knowledge) မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ပရမတ္ထသစ္စာတရားအသိ (ဝါ) အရိယာသစ္စာတရားအသိကို ဘယ်နည်းနှင့်မှ မသိနိုင်ပါ။ ပရမတ္ထသစ္စာတရား အသိအမြင်မရှိသည့် ပုထုဇဉ်သည်ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ပါလျှင်၎င်းမြင်နေကြ (ပညတ်) အမြင်မှလွဲ၍ ဘယ်လိုမှ (သစ္စာ)အမြင် (ပရမတ္ထ အမြင်) ကို မမြင်တတ်လို့ ပရမတ္ထ(နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်ရန် အကြောင်းမရှိနိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် (သစ္စာ) မသိပဲ ဖြစ်လာသည့်ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ သောတာပန်ရယ်လို့ မရှိကောင်း ၍ ဖြစ်ပါသည်။

သစ္စာလေးပါးကို(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပရမတ္ထသစ္စာတရားအမြင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) မရှိပဲ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ် သူတို့၏အမြင်သည် ပုထုဇဉ်တို့၏သဘာဝ၊ အရိုးစွဲအောင်မြင်ခဲ့ကြသည့် (သက္ကာရဒိဋ္ဌိ) အမြင် (ပညတ်) အမြင်သာ ဖြစ်နေ၍ (ပညတ်) အခံရှိသူက (ပညတ်)အမြင်နှင့် (ပညတ်) အပေါ်မှာ သမာဓိ ထူထောင်ပြီး ဝိပဿနာအားထုတ်ရုံ ဖြင့် ပရမတ္ထသစ္စာအမြင် (ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) နှင့် (မဂ္ဂသမ္မာ ဒိဋ္ဌိ) တို့ကိုမရ နိုင်ပါ။ အကြောင်းမှာ “ဝ” မရှိပဲ “ဝိ” မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဝိပဿနာဉာဏ် (ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကိုပင် မရ နိုင်၍၊ နိဗ္ဗာန်အမြင် (မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ)ကို ဘယ်လိုမှ မရနိုင်ကြောင်း (COMMON SENCE) နှင့်ပင် သိနိုင်ကြပါ

သည်။ (INTELLECT) စဉ်းစားဉာဏ်၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ရှိ သူတို့၊
ပိုပြီး သိနိုင်ကြပါသည်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး (အင်္ဂုတ္တုရပါဠိတော်လာ
ခေါဝကသုတ်)၌ ဟောကြားထားသည်မှာ (ပညတ်) အမြင်
(သက္ကာရဒိဋ္ဌိ) ရှိလျက်နှင့် ဝိပဿနာရှုလျှင် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) မ
ဖြစ်ကြောင်း။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်)သည် ထွက်ပြေး နေသည်ဟု
အထင်အရှား ဟောကြားထားပါသည်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား
ရားသိလို့ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ပေါ်တာကိုသိတဲ့ သိမှုဟာ ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့
ခွာမှုဖြစ်စေတော့၊ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိရင် (ဒိဋ္ဌိ)ကို အသိနဲ့ မခွာ
နိုင်ပါဘူး။

ဝိပဿနာရှုတဲ့ နေရာမှာလည်း (ဒိဋ္ဌိ)ကို အပွားနဲ့ ပြုတ်
အောင်လုပ်ရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်လေတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာ
ဖြစ်စဉ်) ပေါ်မှန်း မသိပြန်ရင်လည်း အပွားနဲ့ မပြုတ်ပြန်ဘူး။

သက္ကာရဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ပြုတ်ပြီးမှ ဒီအသိပေါ်မှာတည်
မှီတဲ့ အပွားဉာဏ် (ဝိပဿနာ)နဲ့ပြုတ်တယ်၊ မဂ်ဉာဏ်ရတော့မှ
ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကို ပါယ်တဲ့ အပါယ်ဉာဏ်နဲ့ ပြုတ်သွားတဲ့
(သောတာပန်) တည်တယ်ဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိလို့ (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ
သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်၊ (နာမ်ရုပ်)၊(အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)

ကြောင့် ဒုက္ခရလာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် အကြောင်း အကျိုးပြုပြီး ခန္ဓာဖြစ်စဉ်တွေ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက် ရှိနေသည့် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်တွေနှင့် သံသရာလည်နေကြသည့် အဖြစ်သနစ်ကို သိသွားကြသည့်အခါမှာ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါလို့ယူဆနေကြသည့် အမြင် (ဒိဋ္ဌိ) တွေ ဆိတ်သုဉ်း စေပါသည်။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားဖြင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအကျိုးသိရလို့လည်း (ဝိစိကိစ္ဆာ)ကို ကွာစေတဲ့တရားလို့မှတ်ပါ။ (သစ္စာ)သိစေတဲ့ တရားလို့လည်း မှတ်ပါဟု ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် (ပညတ်) အမြင် (သက္ကာရဒိဋ္ဌိ) ပျောက်ရန် ဒိဋ္ဌိဇ္ဈာရန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)ကို သိရပါမည်၊ (အဝိဇ္ဇာ) ပျောက်ရန်မှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)ကို သိနားလည်ရပါမည်။

အထကထာကြီးများကလည်း “(သစ္စာနုလောမိက ဉာဏန္တိဝိပဿနာဉာဏ်)”ဟု ဖွင့်ပြထားရာ၊ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆိုသည်မှာ တစ်ခြားမဟုတ် “(သစ္စာ)”သိသောဉာဏ်ပါပဲဟု ပြဆိုထားသည့်အတွက် ဝိပဿနာဉာဏ်ရဘို့ “သစ္စာ”သိစေသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိထားဘို့ လိုရင်း ဖြစ်သည်မှာ ခိုင်လုံလောက်ပါပြီ။

မြတ်စွာဘုရားသည်ပင်လျှင် ဗောဓိပင်ရင်းမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိမြင်လာပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နှလုံးသွင်းနိုင်တော့မှ (အဝိဇ္ဇာ နိရောဓ၊ အဿဝနိရောဓေါ) ဖြစ်သည့် အတိုင်း အသင်္ခေါတရားကင်းကွာသည့် အာသဝက္ခယဉာဏ် (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)ကို ရပြီးတစ်ဆက်တည်းမှာပင် ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့ရပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မှီ၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်မရမှီ၊ သောတာပန်မှတစ်ဆင့် ဉာဏ်တော်တက်လာရာ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိပဿနာဟုပင် အထကထားကြီးများက ဆိုကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိကို ခွာနိုင်သည့် သောတာပန်မှစ၍ အရဟတ္တမဂ်မှ တစ်ဆင့်ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူရာ ဘုရားဖြစ်စေသည့်တရား၊ သောတာပန်ဖြစ်စေသည့်တရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဖြစ်၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည့်နေ့မှာလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ပထမဦးဆုံး သောစကား၊ နတ်တော်မှ ဥဒါန်းကျူးသည့် စကားပင်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားဖြစ်နေကြောင်းသိသာနိုင်ကြပါသည်။

ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီး ပထမ(ရ)ရက်၌ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာဖြင့်နေတော်မူပြီး ဒုတိယ(ရ)ရက်၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အနုလုံ၊ ပဋိလုံ၊ အနုလုံ ပဋိလုံ ဆင်ခြင်တော်မူပုံကို

လည်း ပထမပေါ်စိတ်၊ ဒုတိယပေါ်စိတ်၊ တတိယပေါ်စိတ်တို့
၌ တွေ့မြင်နိုင်ကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဒိဋ္ဌိကို ခွာနိုင်ရေးအ
တွက်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက်၊ နေရာအလိုက်
ဟောကြားခဲ့ပုံများကို အဘိဓမ္မာ၊ သုတ္တန်၊ နိကာယ်ငါးရပ်နှင့်
ဝိနည်းများ၌ပင် တွေ့ရှိ နိုင်ကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည်ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးတို့အား တရားဦးဟော
ကြားခဲ့သည့် ဓမ္မစကြာတရားတော်တွင်လည်း ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း၊
သမုဒယ(တဏှာ)ကို ဟောကြားရာတွင် ဓန္ဒာငါးပါးကို အတ္တငါ
လို့ယူသော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ကြောင့် တဏှာဖြစ်ရပုံကို ဟော
ကြားရာ၌

“သေယျထိဒံ ကာမတဏှာ

ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ”

ဤ တဏှာသည် အဘယ်နည်း...

- ကာမအာရုံတို့၌ ခုံမင် တပ်မက်၍ အတ္တအရင်းခံသော
(ကာမတဏှာ)၊
- (အတ္တ) နှင့် မြသည်ဟု အယူရှိ၍ “သဿတဒိဋ္ဌိ” နှင့် ယှဉ်
သော (ဘဝတဏှာ)၊
- မမြဟု အယူရှိ၍ “ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ”နှင့်ယှဉ်သော (ဝိဘဝတဏှာ)
ဟူ၍ ဒိဋ္ဌိခွာနိုင်ရေးအတွက် ကိုပင်ထည့်သွင်း ဟောကြားခဲ့ပုံ
များ ကိုသိရှိနိုင်ကြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပြီးနောက်ရှင်ဆန္ဒကို ဒိဋ္ဌိ ကွာစေရန်အတွက် ရှင်အာနန္ဒာက ဟောကြားရသော ဒိဋ္ဌိဇ္ဈာ တရားသည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားပင်ဖြစ်ကြောင်း (သံ ယုတ်ပါဠိတော်လာ ကစ္စာယနဂေါတ္တသုတ်) ၌ အတိအလင်း ပြဆို ထားပါသည်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ဘို့အတွက် “(သစ္စာ)” သိ သော “သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်” (ဝါ) “သစ္စာနုလောမိက သမ္မာဒိ ဌိ” ဖြစ်သော ဝိပဿနာရှုရမည့် ပညာပိုင်းဆိုင်ရာ မဂ္ဂင် (ဝါ) ပညာမဂ္ဂင်ဖြစ်သော (သမ္မာဒိဌိမဂ္ဂင်) ကို ရဘို့လိုပါသည်။ ထို (သမ္မာဒိဌိမဂ္ဂင်) အမြင်မှန်ရဘို့လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိမှ ရနိုင်ပါသည်။

ထို(သမ္မာဒိဌိမဂ္ဂင်)သည်(ပရမတ္ထသစ္စာတရား)အပေါ်၌ သာ တည်မှီသော မဂ္ဂင်ဖြစ်ရာ ထိုပရမတ္ထတရားပေါ်၌သာတည် မှီသော(ပညာမဂ္ဂင်)နှင့် ရှုမှသာလျှင် (ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဌိ) ဖြစ် ပေါ်စေပါသည်။ ဝိပဿနာရှုရာ၌ ပညာမဂ္ဂင်ဖြစ်သည့် (သမ္မာ ဒိဌိ)နှင့် ဝိပဿနာရှုမှသာလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ် (ဖြစ်ပျက်)ကို တွေ့နိုင်ပြီး ထိုဝိပဿနာဉာဏ်၏ ကျေးဇူးပြုမှုဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ပိုလ်ဉာဏ် (သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်) ကို ရနိုင် မြင်နိုင်စေသော ကြောင့်သစ္စာတရားသိဖို့လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း နိုင်လုံလောက်ပါပြီ။

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း နိဗ္ဗာန် ရောက်

တရားသည် သစ္စာသိတဲ့ ဉာဏ်မပါရင် ဘယ်တော့မှ မရောက်ဘူးလို့ မှတ်ကြ၊ ဘုရားသာဝကပါရမီဉာဏ်အရာမှာ (သစ္စာ) တရားနာပြီး သစ္စာသိလို့၊ ခန္ဓာမှာ နှလုံးသွင်း တည့်သွားလို့ သစ္စာတွေ သွားရင် ယောဂပန်ဖြစ်ပြီလို့ မဇ္ဈိမ၊ ပဏ္ဏာသနဲ့ အင်္ဂုတ္တုရ်မှာ ဟောကြားထားတယ်။

ဝိပဿနာမှာ ခန္ဓာကို ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပေးဘို့အလုပ်က မခက်ဘူး၊ ပေါ်လာတဲ့ဓမ္မအပေါ်မှာ နှလုံးသွင်းတည့်တို့က အရေးအကြီးဆုံးပဲ၊ ရှေ့က ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်မှ (ဝါ) ခန္ဓာအရှိကို အသိနဲ့ကိုက်မှ နောက်က ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်လို့ ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ဝိပဿနာသည် (သံသာရဒုက္ခ) ဟုခေါ်ဆိုအပ်သည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ် ဒုက္ခသံသရာဖြတ်သည့် အလုပ်ဖြစ်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား(ဝါ) ခန္ဓာဖြစ်စဉ်သိမှ ဒုက္ခသံသရာကို ဖြတ်တတ်သော ဝိပဿနာ အလုပ်ကို လုပ်တတ်ပါမည်။ ဒုက္ခ ဆိုသည်မှာလည်း ခန္ဓာဖြစ်စဉ်တွင် (သင်္ခါရဒုက္ခ)ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် (ဖြစ်ဒုက္ခ) နှင့် (ဝိပရိဏာမဒုက္ခ)ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သည့် (ပျက်ဒုက္ခ) ကိုသိရပါမည်။ (ဖြစ်ပျက်) ဒုက္ခသည် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မှ သိမြင်ရသည့်ဒုက္ခ ဖြစ်ရာ-

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားမသိလျှင်	-	ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိ၊
ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိလျှင်	-	ဒုက္ခမသိ၊
ဒုက္ခမသိလျှင်	-	ဒုက္ခချုပ်ရာ (ဒုက္ခ

နိရောဓ) နိဗ္ဗာန်ကို
မရနိုင်ပါ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာလောင်းလျာအား ပဉ္စဝင်္ဂါးဦးမှ ရှင်
အဿဒိ ပြန်လည် ဟောကြားလိုက်သော တရားသည်ပင်လျှင်
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိနိုင်ကြပါသည်။

ယေဓမ္မာ ဟေတု ပွဘဝါ၊

တေသံ ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ။

တေသဉ္စ ယော နိရောဓေါ၊

ဇဝံ ဝါဒီ မဟာသမဏော ။

(အကြင်ခန္ဓာငါးပါး ရပ်နာမ်တရားတို့သည် အကြောင်း
ကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏။ အကြောင်းဖြစ်ရင်အကျိုးဖြစ်၏။ တဏှာဟူ
သောအကြောင်းရင်းမူလများကသံသရာဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုလုပ်
ကြ၏။အကြောင်းရင်းမူလများပျောက်ကွယ်လျှင် သံသရာလည်း
ပျောက်ကွယ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ဆရာ ရဟန်းမြတ်က ဤသို့
ဟောကြားပါသည်။) ဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကျဉ်း ဥဒ္ဓေသ စကား
(သစ္စာ) အကြောင်းအကျိုးဟောရုံဖြင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာလောင်း
လျာ တရားရခဲ့ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားပါ၍ ဖြစ်ပါသည်။

မိုးကုတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီး စက်ဝိုင်း ဒေသနာ နှင့်
ဟောကြားပြသပေးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသည်ပင်လျှင် ထို
ဥဒ္ဓေသ (စကား)၏ အကျယ်ဖြစ်သည်ကို ဤစာအုပ်၌ တွေ့ရှိ
နိုင်ကြပါသည်။

ဒုက္ခသံသရာလယ်စေတာက(အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ)အကြောင်း
ခံရသောကံမြစ်ဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွင်မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
ထားပါသည်။ (အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်း
အကျိုး ဆက်၍ (တဏှာ) ဖြစ်ပေါ်စေပါတော့သည်။

(အဝိဇ္ဇာ) မသိမှုကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး သက္ကာယကို (ငါ)
လို့ ယူသော (ဒိဋ္ဌိ) ကြောင့် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်ပေါ်ရပါသည်။
(ငါ) အတ္တအကြောင်းခံရှိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုး
ဆက် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်အရ (တဏှာ) ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။(ငါ) ရှိလျှင်
တဏှာလာပါသည်။ ထိုနည်းတူ (တဏှာ၊မာန၊ဒိဋ္ဌိ) သည်လည်း
(ငါ) ဖြစ်နေကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

(၁) ဧတံမမ = တဏှာ၊ ငါ့ကိုယ် (ငါ)

(၂) ဧသောဟမသ္မိံ = မာန၊ ငါ့ဟာ (ငါ)

(၃) ဧသောမေအတ္တာ = ဒိဋ္ဌိ၊ ငါ့ဥစ္စာ(ငါ)ပင်ဖြစ်နေပါသည်။

ဒါနပြုခိုက်၊သီလဆောက်တည်ခိုက်၊(သမာဓိ) ရအောင်
သမထဘာဝနာ အားထုတ်နေခိုက်မှာပင် ထို (ငါ) သုံး မျိုးနှင့်
မလွတ်ကြပဲ ကြုံနေကြရပါသည်။ နေရိုးနေစဉ်အချိန်မျိုး၌ ဆို
လျှင် ပြောဘွယ်ရာ မရှိအောင် (နိဗ္ဗာန်) နှင့် ဝေးသည့် သက္ကာ
ယ ဒိဋ္ဌိ(ငါ)ပညတ် (ငါ)တွေသည် ဗွက်ထ၍ နေပါတော့သည်။
ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မသိပဲထို(ငါ)ဒိဋ္ဌိ အခံနှင့် ဝိပဿနာ
အားထုတ်၍ မရနိုင်ကြောင်း သဘောပေါက်လောက်ပါပြီ။

ထို (ငါ) မှ လွတ်ရန် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိထားမှ

လွတ်ပါမည်။ (ဝိပဿနာ) ကို အားထုတ်ကြရာ၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (သစ္စာ) သိပြီးမှ (ဝိပဿနာ) အားထုတ် ကြပါလျှင် (ရှုဉာဏ်) မှလွဲ၍ မသိလိုက်သည့်စိတ်(ကိလေသာ) ကြားမခိုပါလျှင် (ည) အားထုတ် (မနက်) သောတာပန်တည်နိုင်ပါသည်။ (မနက်) အားထုတ်လျှင် (ည) သောတာပန် တည်နိုင်သည်ဟု ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဗောဓိရာဇာဓိရာဇာရ မင်းသားကို ဟောကြားခဲ့ ပါသည်။

ဝိပဿနာ အားထုတ်ချိန်ကလည်း နည်းပါးပြီး ၊ အခြား အချိန်များမှာလည်း (ငါ) (ဒိဋ္ဌိ)နှင့် နေပါလျှင် သောတာပန် ဖြစ်ဘို့ကြန့်ကြာ နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာ အားထုတ် ချိန်ကလည်းများဘို့လိုပါသည်။ဝိပဿနာအားထုတ်ရာမှာလည်း ကိလေသာ ကြားမခိုအောင်အားထုတ်ပါ။ သာမန် အချိန်နေရိုး နေစဉ်အချိန်များမှာလည်း (ငါ)နှင့်မနေပဲ(ဉာဏ်)နှင့် နေရန်လို အပ်ပါသည်။(ဉာဏ်)သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်၍ ဖြစ်ပါသည်။

(ဉာဏ်) နှင့်နေခြင်းဆိုသည်မှာ(ရှုဉာဏ်)နှင့် နေခြင်းမျိုး ကို ဆိုလိုပါသည်။ သို့မှသာ (ဒိဋ္ဌိ) (ငါ) ကိလေသာနှင့်(ဉာဏ်) မဂ္ဂင်တို့သည် မီးများ မီးနိုင်၊ ရေများ ရေနိုင်ဆိုသလို (ဉာဏ်) ကနိုင်ပါလျှင် (သောတာပန်) ပန်းတိုင်က နီးနေပါသည်။

(ငါ) (ဒိဋ္ဌိ)မီး (ကိလေသာမီး) က မနိုင်အောင် ယောနိ သော မနသီကရ၊ နှလုံးသွင်းမှန်မှု (ဉာဏ်) က နိုင်အောင် သတိဖြင့် အသိလိုက် ပေးနေလျှင် မဂ္ဂင်ဖြစ်နေပါသည်။ နေထိုင်

သွားလာရာ စားသောက် လေရာတို့၌ (ငါ) ကိလေသာနှင့် မနေပဲ ပရမတ္ထသစ္စာ (စိတ်) ဖြစ်မှုပျက်မှု တို့ကို ရှုကြည့် သော (ဉာဏ်)(ငါ) (စိတ်)ကို စောင့်ကြည့် အကဲ ခေတ်နေသော (ဉာဏ်) အသိနှင့် နေနိုင်ပါလျှင် သောတာပန် (ပန်းတိုင်) သည် နီးပါသည်။

ဓန္ဒာငါးပါးကို (ငါ) ထင်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (ငါ)နှင့် နေမှု နှင့် ပတ်သတ်၍ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားခဲ့ သော ဒိဋ္ဌိဇ္ဈာတရားတော်တွင် အဇာတသတ် မင်းသား သူ့ဖခင် ကို သတ်ရာ မှာ သူ့ကိုယ်သူ အတ္တသညာ (ငါ)ပဲ ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် စွဲရှိနေတော့ (ငါ) အသက်ကြီးမှ ထီးမွေနန်းမွေ ရမယ် ဆိုရင် (ငါ) အတွက် အလကားပေါ့၊ ခံစားချိန် မရှိဘူးဆိုပြီး (အတ္တ) သညာကနေ အတ္တဒိဋ္ဌိ (ငါ) စွဲနဲ့ အဖ သတ်တဲ့ ကံကျူးလွန် လိုက်တာပါပဲ၊ ငါ (ဒိဋ္ဌိ) ကနေ ဒိဋ္ဌု ပါဒါန် လုပ်တာ မနောက် ကစပြီး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လို့ ဝစီကံနဲ့ဖခင်ကို သတ်ခိုင်းလိုက်တော့ လောဟကုမ္ဘီဆိုတဲ့ အပါယ်ငရဲကျ တာပါပဲ၊ အဖ သတ်လို့သာ ငရဲကျတယ် လို့ဆိုရတယ်၊ စင်စစ်တော့ အဖ သတ်အောင် တိုက်တွန်း တာက (ငါ) ဆိုသော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ပါပဲ၊ မိဘက ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ သူက ဗုဒ္ဓဘာသာ (သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ) ၊ ဒိဋ္ဌိ ဘယ်က လာသတုံးဆို တော့ (အတ္တသညာ) ကလာ တယ်၊ အတ္တ သညာ ဆိုတာ ဓန္ဒာငါးပါးကို အတ္တ (ငါ) ထင်တာပဲလို့ ဟောပါသည်၊ ဓန္ဒာငါးပါးကို (ငါ)လို့ယူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (ငါ)နှင့် နေ ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(ငါ) ထင်တဲ့ (ဒိဋ္ဌိ) ရှိနေပါလျှင် ဘုရားအလောင်း ပင်လျှင် ရှောင်လွဲလို့မရခဲ့ပါ။ (ဒိဋ္ဌိ) မခွာနိုင်သည့်ဘဝများမှာ နဂါးမင်း၊ မျောက်မင်း၊ ငုံးမင်း အစရှိတဲ့ အပါယ်မှာဖြစ် ရပါသည်။ အကျင့်သီလကောင်းပါသော်လည်း (ဒိဋ္ဌိ) ရှိနေပါလျှင် အပါယ်စိတ်မချရပါ။ သန်း ၇ ရက် ဖြစ်ရသည့် တိဿရဟန်း ကြီးကိုကြည့်ပါ။ (ဒိဋ္ဌိ)ခွာတတ်မှုသည် အပါယ်မလားရာ ဖြစ်ပါသည်။

(ငါ)ဆိုသော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ရအောင် ဘယ်သူ လုပ်ပေးပါသလဲ။ (ငါ) ဆိုသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ရအောင် လုပ်ပေးသူမှာ (မောဟ) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဒီ (ငါ)ဟာ (မောဟ)ကလာပါသည်။(ငါ)မလာစေချင်လျှင် (မောဟ) မလာအောင်လုပ်ရပါမည်။မောဟ(အဝိဇ္ဇာ)မလာမှ(ငါ) ပြုတ်ပါမည်။ (အဝိဇ္ဇာ)အကြောင်းသိရန်မှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသိရပါမည်။

(ငါ) ပြုတ်အောင် (အမောဟ) ဝိဇ္ဇာဉာဏ် (ဝါ) အသိ (ဉာဏ်)နှင့် နေရပေမည်။ (မောဟ) ဆိုသည်မှာ ပကတိအမှန်အတိုင်းဆိုလျှင် (မသိမှု)ကို ခေါ်ပါသည်။

ပကတိ အမှန်အတိုင်းမသိလျှင် (ဝါ)သစ္စာမသိလျှင်(ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားမလည်လျှင်အမှားအလွဲကိုသာ သိပါတော့မည်။ အမှားသိနေမှုကို (မောဟ) အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ အမှားသိနေစိုက်မှာ (ငါ) (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဝင်နေပါတော့သည်။

(ငါ) ဝင်လာလျှင် ပကတိအမှန် (သစ္စာ) သဘောတွေ ကွယ်ပါတော့သည်။ ပကတိအမှန် (သစ္စာ) သဘောတွေကွယ်နေ

လျှင် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်နေပါတော့သည်။ (ဒိဋ္ဌိ)ကို မခွာနိုင်ပဲ၊ (ဒိဋ္ဌိ) မကွာပဲဖြစ်နေပါတော့သည်။

(တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ) ဟု ဆိုအပ်သော (ငါ) သုံးမျိုး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာချင်ပါလျှင် (ဒိဋ္ဌိ) ၏ လက်သည် တရားခံဖြစ် သည့် (မောဟ) မသိမှု (အဝိဇ္ဇာ) ကို ကွာအောင်လုပ်ရပါမည်။ (မောဟ) ခွာဘို့ အရင် လိုပါသည်။ (မောဟ) ကွာလျှင် (ငါ) လည်း ကွာပြီးဖြစ်ပါတော့သည်။

မောဟ = အဝိဇ္ဇာ၊ မသိမှု (ပညတ်)၊ ကိလေသာအာရုံ (ငါ)
အမောဟ = ဝိဇ္ဇာ ၊ သိမှု ၊ သမ္မာဉာဏ် (ဉာဏ်)၊

(အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်သည့် (မောဟ) ကို အရင်ခွာနိုင်အောင် (အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသင်္ခါရာ) အစချီသည့် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိအောင် အရင်လုပ်ပါ။ သိပြီးမှ ဝိပဿနာအားထုတ်ပါ။

နေရိုးနေစဉ်အချိန်များမှာ ပရမတ် (ဉာဏ်)နှင့် နေတတ် အောင် မတွေးပါနှင့်၊ တွေးလျှင်မောဟဖြစ်နေပြီး (ပညတ်) ကိလေသာကိုသာ တွေ့နေပါမည်။ ကိလေသာဖြစ်နေပါမည်။ (စိတ်) ပေါ်တာကို သိနေသော ပကတိ သဘောအသိ (ပရမတ်) ဉာဏ်နှင့် နေပါလျှင် (မောဟ) ကွာနေခြင်းကြောင့် (ငါ) ဒိဋ္ဌိလည်းကွာနေပြီးဖြစ်၍ အခါခပ်သိမ်း (ဉာဏ်) (ပရမတ်)နှင့် ဒိဋ္ဌိခွာပြီး နေတတ်ပါလိမ့်မည်။

(စိတ်) ၏ ပကတိသဘောကိုဉာဏ်မှာ သိလာပေါ်လာ

နိုက် (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) ကွာချိန် ဖြစ်နေပါသည်။ အခါခပ်သိမ်း (စိတ်) ကို အကဲခတ်နေခြင်း၊ စောင့်ကြည့်နေခြင်းသည် အပွား ဉာဏ်နှင့်နေခြင်း (ဝါ) (ဉာဏ်)နှင့် နေခြင်းဖြစ်ပါ၍ (ဒိဋ္ဌိ) ကွာနေပါတော့သည်။

(ပညတ်) အာရုံများဖြင့်(ကိလေသာ)ဗွက်ထနေသူတို့မှာ (စိတ်) ၏ ပံကတိသဘောကို စောင့်မကြည့်တတ်ကြသူများဖြစ် ပါသည်။ ထိုသို့ စောင့်မကြည့်တတ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကိလေသာ (၁၀) ပါး၏ လှည့်စားမှုကို ခံကြရပေမည်။ (ငါ) ဒိဋ္ဌိ တောထနေ၍ အပါယ် အရောက်များကြပေမည်။ သေခါ နီးမှာ အဖြေပေါ်ကြပေမည်။ ထို(ငါ)နှင့်နေသော ပုထုဇဉ် တို့သည် ကိလေသာ အမြင်မျိုး ဖြစ်သော (ပညတ်) အမြင်၊ ပညက် အတွေ့၊ ပညတ်အသိ မျိုးဖြင့် မြင်တွေ့သိနေရပေတော့မည်။ (ဝါ) ပုထုဇဉ်တို့ မြင်နေကျ ငါ ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ စသည့် အသိ များ ဖြစ်နေကြပါတော့မည်။ ထို အမြင်မျိုးသည် (သောတာပန်) အရိယာတို့အသိနှင့် (နိဗ္ဗာန်) အမြင်နှင့် ဆန့်ကျင်နေကြပါလိမ့် မည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားအသိကို သိသွားပြီး စိတ်ကို ရှုရ သည့် ဝိပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာကိုသိပါလျှင် (ငါ) (ပညတ်) ကို အသိနှင့် ဖယ်ပြီး (ဉာဏ်) (ပရမတ်) ကို ရစေပါသည်။

(ဝိပဿနာ) အားထုတ်ချိန်မှလွဲ၍ အိမ်မှာလည်း သာမန် နေရိုး နေစဉ် အချိန်များ၌လည်း (ငါ)နှင့် မနေပဲ (ဉာဏ်)နှင့်

နှလုံးသွင်း မှန်စွာ နေတတ်သွားသည့်အခါ တကယ်တမ်း (ဝိပဿနာ)အားထုတ် ချိန်၌ ပိုပြီး ခရီးရောက်နိုင်ပါတော့သည်။ (သစ္စာ)ကိုလည်း သိလျှင်၊ သစ္စာကိုလည်း မြင်လျှင် ငါ(ဒိဋ္ဌိ)ကို လည်း ခွာတတ်လျှင် ဝိပဿနာ ရှုပွားရာ၌ ဗလဝ အားကြီး သည့် ဝိပဿနာဖြစ်တော့မည်ကို သဘောပေါက်ပါလေ။

ထိုသို့ မနေတတ်ပါလျှင် တရားရိပ်သာမှာ ဝိပဿနာ အားထုတ်စဉ်က အဟုတ်သားပဲ၊ အိမ်ရောက်မှ (ငါ)နဲ့နေရင်းနဲ့ မဟန်လို့၊ စိတ်ညစ်ရလို့၊ တရားရိပ်သာပြန်ပြေးရ၊ တရားရိပ်သာ မှ အိမ်၊ အိမ်မှ တရားရိပ်သာ၊ ပြန်ချီပြေးချီနဲ့ မိမိအားထုတ် သော ဝိပဿနာ အခြေအနေမှာ ဒုံရင်း၊ ဒုံရင်း မဖြစ်ရ လေ အောင် သတိပြုပါလေ။

အိမ်မှာနေလျှင် (ငါ) နှင့်မနေပဲ (ဉာဏ်)နှင့်နေခြင်းမျိုး ကမခက်ပါ။ ဈေးထဲမှာ ဟင်းချက်စရာဝယ်ရင်း ဒီနေ့ဘာချက် မယ်၊ဘာဖြင့် ဘယ်လောက်သားဝယ်မှ ပိုက်ဆံလောက်မယ်၊ ဘာကို ဘယ်လိုဝယ်ပြီး ဘာလေးနဲ့ရောလိုက်မယ် စသည်ဖြင့် ရှုည့်နေသည့်ဈေးထဲမှာပင် (စိတ်) အလုပ်ပေးတရားရနေကြပါ လျှင်၊ အိမ်မှာ(ရှုဉာဏ်) နှင့်နေရသည်မှာ ဈေးထဲမှာလိုစိတ်တွက် လည်းမပါပါ။ ဦးနှောက်လည်း မခြောက်ရပါ။ စိတ်ကိုလည်း အားမထည့်ပေးရပါ။

အိမ်မှာနေရင်းထိုင်ရင်း (ဉာဏ်)နှင့် နေခြင်းမျိုးမှာ သက် သက်သာသာလေးဖြင့် (စိတ်) ပေါ်ရာကို ရှုဉာဏ် ဖြင့် အသိ

လိုက်ပေးရုံမျှသာဖြစ်ပါသည်။ ရှေးဦးစွာ လေဝင်တာသိ၊ ထွက်
တာသိလုပ်ပါ။ သတိမြဲလာအောင်လုပ်နိုင်သည့်အခါ(စိတ်)ပေါ်ရာ
ကိုအသိလိုက်ပေးပါ။(စိတ်)ကို ရှုရသည့်ဝိပဿနာသည် တရား
ဂုဏ်တော် ၆ ပါးနှင့်လည်း ညီညွတ်ပါပေသည်။

သံဒိဋ္ဌိကော စိတ်ပေါ်သည်ကို ကိုယ်တိုင်အမြင်ဖြစ်နေပါ
သည်။ အကာလိကော၊ အချိန်မရွေး ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်သိ နေ
၍ရှိနိုင်ပါသည်။ (စိတ်) ကလေးကလည်း ဧဟိလာ လှည့်၊
ပဿရူပါဟုခေါ်နေသည်ကိုကိုယ်တိုင်ရှုဘို့သာလိုပါတော့သည်။

(စိတ်)ကို ရှုရင်းနဲ့ စိတ်ကလေးတွေပေါ်ပေါ်လာပြီးပျက်
ပျက်သွားသည် (စိတ်)၏ ပကတိ (ဖြစ်ပျက်)ကိုတွေ့ပြီးဖြစ်ပျက်
တွေ့ရာက မုန်းလာရော၊နောက် ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားတော့ (နိဗ္ဗာန်)
ရတာမှတ်ကြပါဟု မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားခဲ့
ပါသည်။ အကျယ်ကိုဤစာအုပ်ပါ(ရှုဖွားနည်း)၌ ကြည့်ပါလေ။

စိတ် ဖြစ်ပျက်မြင်၊ ဖြစ်ပျက်မုန်းပြီး၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာနဲ့
(နိဗ္ဗာန်) ဘယ်လိုရပါသလဲဆိုပါလျှင် စိတ်ခန္ဓာတွေဖြစ်ဖို့
(သင်္ခါရ) တရားက ပြုပြင်ဖန်တီးပေးလျက်ရှိပါတယ်။ (စိတ်)
ကလေးတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နှင့် ဖြစ်ပျက်
နေတာသံသရာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီသံသရာလည်အောင် လုပ်ပေး
နေတာက (သင်္ခါရ)ပါပဲ။

မောဟဆိုတဲ့ မသိလိုက်၊ မသိဘာသာ၊မသိမှု (အဝိဇ္ဇာ)
နဲ့နေတဲ့အခါ (အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာ

ဏံ)၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် (သိစိတ်) ဖြစ်တာပါပဲ။

(အဝိဇ္ဇာ)ကြောင့်(သင်္ခါရ)တို့က ဖြစ်ခွင့်ကြုံရင်ဝိညာဏ် (သိစိတ်)တွင် မရပ်တော့ဘူး၊ နာမရူပံ၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ကံတရားတွေဖြစ်ပေါ်၊ ဒီကံတွေနဲ့သေသည်၏အခြားမဲ့မှာလည်း ကမ္မဘဝပစ္စယာဇာတိ၊ ဇရာမရဏ(၃၀)ဘုံမှာဘဝတွေ ပြောင်းဖြစ်တဲ့(သင်္ခါရ)ကလုပ်တဲ့ သံသရာဟာ ဘယ်တော့မှ မဆုံးတော့ပါဘူး၊ (အသေးစိတ်သိလို ပါလျှင် စာရေးသူ၏ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အဖွင့်မှာ ကြည့်ပါလေ)။

ဒါကြောင့် (စိတ်)ကို ဖြစ်ပေါ်စေတာ (သင်္ခါရ) (စိတ်) သည်လည်း(သင်္ခါရ) ဖြစ်လို့၊ သင်္ခါရ (စိတ်) ကိုအရင် သိမြင် အောင်၊ သင်္ခါရ (စိတ်) ဖြစ်ပျက် သိမြင်အောင်၊ ဖြစ်ပျက် မုန်း အောင်၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးအောင်၊(သင်္ခါရ)ဒုက္ခသံသရာကုန်ပျောက် အောင်၊ (သင်္ခါရ) ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခ ဖြစ်ခွင့် ပေါ်ခွင့် မရအောင်၊ မသိ မှု အဝိဇ္ဇာပြုတ်ပြီး (သိ)နေသော လောကီ (မဂ်) သိလုံး ကလေး များ အားကြီးမှုဖြင့် (သင်္ခါရ) ချုပ်ဆုံးအောင် (မဂ္ဂင်) အလုပ် လုပ်ခြင်းဖြင့် လောကုတ္တရာ (မဂ်ညဏ်ကြီး) ရလာပြီး (သင်္ခါရ) ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ သင်္ခါရ ဒုက္ခ မဖြစ်ရာ၊ မပျက်ရာ၊ ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာ (အသံခတ)(နိဗ္ဗာန်) ပေါ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် နားမလည်လျှင်မသိနိုင်ပါ၊(ငါ) ဒိဋ္ဌိခံနေလျှင်လည်း မရနိုင်ပါ။

(ငါ) (ဒိဋ္ဌိ) (အဝိဇ္ဇာ) ကားမနောဒွါရမှ ဝင်လာကြပါ သည်။ ငါ (ဒိဋ္ဌိ) သည် စိတ်မှာသာ နိကပ်ကြပါသည်၊ (ငါ) ဆိုသော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ) သည် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်သော ရုပ်၊

ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ ၊ ဝိညာဏ်တို့ အနက် ဝိညာဏ် (စိတ်) မှာသာ ဖြစ်ပေါ်လာသောကြောင့် (ဒိဋ္ဌိ နှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ) ပါယ်သည့် သောတာပတ္တိမဂ်ရတို့ရာ (ဝါ) သောတာပန် ဖြစ် ဘို့ရာ (စိတ်) ပရမတ်နှင့်သာ အသက်ဆိုင်ဆုံးဖြစ်ပါသဖြင့် (စိတ်)ကိုရှုရသောဝိပဿနာသည်သာ (သောတာပန်)နှင့် အနီး ဆုံး၊ (ပရမတ်) ရှုကြရာ၌ (စိတ်) ပရမတ်သည်သာတွေ့ရန် လွယ်ကူပြီး နိဗ္ဗာန်နှင့် ဖြောင့်တန်းနေသည်ကို သဘောပေါက် ပါလေ။

“မိုးကုတ် ဝိပဿနာ”သည် ဘုရားဟော (ပေဋကောပ ဒေသပါဠိတော်)၊ (သမ္မော အဋ္ဌကထာပါဠိတော်) တို့၌လာသည့် အတိုင်း (စိတ်)ကို ဝိပဿနာရှုရသည့် စိတ္တာနုပဿနာတရားပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် “မိုးကုတ်ဝိပဿနာ”သည် (ပေဋကော ပဒေသ ပါဠိတော်ကြီး) တွင် ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် “ဒူဝေ ဟေတူ ဒူဝေ ပစ္စယာ သာဝကဿသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ဥပ္ပါဒါယ” ဟူသော သာဝကပါရမီ ဉာဏ်ရတို့အကြောင်း ၂ ချက်ကိုပဲ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးသည့် ဝိပဿနာဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းအချက် (၂) ချက်ကို လိုက် နာကျင့်သုံးရာမှာ....

(၁) (ပရတောစ ဃောသောသစ္စာနုသန္တိ) သစ္စာဆိုသော သစ္စာတရား နာကြားရမယ်၊ သိရမယ် ၊ ဆိုသည့် အချက်ကို ပြည့်စုံအောင် မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည်မြန်မာပြည်

တဝှမ်းတရားဟောကြားရာ၌ ဒကာ၊ဒကာမ များအား ဝိပဿနာ တရားအားမထုတ်ဖို့ (သစ္စာ)သိဘို့အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား၊ သစ္စာလေးပါးတရား၊သစ္စာ လေးပါးနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ကို ခွန်တွဲဟောပြသည့် တရားတော်များဖြင့် (သစ္စာ) သိအောင် (ပရမတ္ထတရား) သိအောင်၊ သိမှ ဝိပဿနာပွားတတ်အောင် ပွားတတ်မှ ပါယ်တတ်အောင် ဂရုဏာရှေ့ထားပြီး (သစ္စာ) အကျယ်ပြသည့် တရားအမျိုးမျိုးကိုယခုခေတ်ပုထုဇဉ်များ နားလည်အောင် ဉာဏ်ရှိအောင် ဟောကြား ပြသပေးခဲ့ပါသည်။ (သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ) ပညာမဂ္ဂင်ရအောင် ပေးခဲ့ပါသည်။

(၂) (အဇ္ဈတ္တဉ္စယောနိသော မနသီကရော)၊အဇ္ဈတ္တဓန္ဒာ (စိတ်) (ပရမတ်) မှာ နှလုံးသွင်းမှန်စွာ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်တတ်အောင် ရှေ့ကဖြစ်ပျက်၊ နောက်ကမၤ၊ ဖြစ်ပျက်နှင့် မဂ်ကိုက်အောင် ၊ ဓန္ဒာဉာဏ် ရောက်ဖြစ်သည်အထိ၊ ဝိပဿနာ အလုပ်မှန် ကျင့်စဉ်မှန်ကို လုပ်တတ်အောင် ၊ (ဝိပဿနာအလုပ် ပေးတရား) အလုပ်စဉ်များကိုနားမလည်မရှိအောင် အပေါ်ရံက အဟောမျိုးမဟုတ်ပဲ၊ နှစ်နှစ်ကာကာကြီး ဘာဝနာမယဉာဏ်နှင့် ပဋိဝေဒ ဆိုက်အောင် နှလုံးသွင်းမှန်မှုရစေအောင်၊ နှလုံးသွင်းမှန်တရားကို အဓိကထားပြီးဟောကြား ပြသပေးခဲ့ပါသည်။

“မိုးကုတ်ဝိပဿနာ”သည်ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရာ ၌ အစ အလယ် အဆုံး မြတ်စွာဘုရားဟောနှင့် ညီညွတ်ပါပေသည်။ ဝိပဿနာအားမထုတ်ဖို့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်အောင်(သစ္စာ) တရားအသိကို ရှေးဦးစွာ ရယူရသည့်အပြင် ဝိပဿနာတရား

အားထုတ် ဘို့စပြီး တရားထိုင်ရာ၌လည်း ရှေးဦးစွာ သမ္မာဓိ ထူထောင်ရာမှာလည်း (ပညတ်)အပေါ်မှာ သမာဓိ ထူထောင်ခြင်း မျိုး မဟုတ်ပဲ၊ (ပရမတ်) ဖြစ်သော (စိတ်) ကြောင့်ဖြစ်သောလေဝင်မှန်းသိသည့်(စိတ်)ထွက်မှန်းသိသည့်(စိတ်)ပရမတ်ကိုသာ(သတ်)ဖြင့် (သမ္မာသမာဓိ)ဖြစ်စေသည့် (ပရမတ်သမာဓိ) ထူထောင်ရခြင်းမျိုး ဖြစ်၍ (သမာဓိ)နှင့် (ပညာ)တစ်တွဲတည်း၊ တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ပါသည်။ (စိတ်) ပရမတ်ကို ရှုရသည့်အတွက် (ပညတ်၊ ပရမတ်) ခွဲရသည့် ပြဿနာနှင့် (ပညတ်)တက် လွဲချော်သွားသည့် ပြဿနာမရှိပါ။

ဝိပဿနာရှုပွားရာမှာလည်း(စိတ်)၁၃ မျိုးကို(သတိထား၊ ဝိရိယစိုက်၊ ပညာနှင့်ရှု) ရသော ဝိပဿနာအမှန်ဖြစ် လေသောကြောင့် "မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရားကို ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နားလည် ကြပါစေရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤစာအုပ်ကိုပြုစုရာ၌(မာတိကာ) ပါအတိုင်း မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရား ကို အခြေခံကျကျ၊ တရား အနှစ်သာရရှိရှိ၊ ရှုပွားနည်းမှာ နိဿရည်းများပါ မကျန် အကုန်အစုံ သိရှိနားလည်ကြပါစေရန် စေတနာမေတ္တာရှေ့ထားပြီး တန်ဖိုး မဖြတ် နိုင်သော မိုးကုတ် ဝိပဿနာ ၊ အခြေခံ တရား၊ အနှစ်သာရနှင့် ရှုပွားနည်း ဤတရားစာအုပ်ကို ရွေးထုတ်ပူဇော်လိုက်ရပါတော့သည်။

ဦးကံညွန့်.

(အငြိမ်းစားဗိုလ်မှူး)

၁၉၉၇၊ ပေဖော်ဝါရီ (၁၈) ရက်

ရန်ကုန်မြို့

ကိုယ့်စိတ်ကို မသိသေးလျှင်

ပုထုဇဉ်

တံ အသုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော ယထာဘူတနပ္ပဇာနာတိ၊
တသ္မာ အသုတဝတောပုထုဇ္ဇနဿ စိတ္တဘာဝနာ
နတ္ထိတိ ဝဒါမိ။

(အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော် - ၉)

အရိယာတို့၏ အမှန်မြင် အသိတရား ဖြစ်သော (စိတ်) ပရမတ်၏ ပကတိအမှန်သဘောကို သိအောင်မပွားများတတ် သေးသမျှ (ဝါ) စောင့် မကြည့်တတ်သေးသမျှ ကာလပါတ်လုံး (ပုထုဇဉ်) သာ ဖြစ်နေပါတော့မည်။

(စိတ်) သည်ကြိုက်တာနှင့် တွေ့လျှင် (လောဘ) စိတ် ဖြစ်၏၊ မကြိုက်တာနှင့်တွေ့လျှင် (ဒေါသ) စိတ်ဖြစ်၏၊ (စိတ်) ကို မသိလျှင် (မောဟ)စိတ် (အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်နေတော့၏။ (လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ)သည် (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ)ဖြစ်၍ (၃၁) တုံ ကျင်လည် ရာဖြစ်သော်လည်း အပါယ်အရောက်များကြရ၏။

(စိတ်)ကို တကယ်သိသွားလျှင် (စိတ်)၏ လွှမ်းမိုးမှု၊ ချယ် လှယ်မှု၊ နှိပ်စက်မှုတို့မှလွတ်၍ အရိယာတို့၏(စိတ်)အတိုင်း ငြိမ်းချမ်း လေတော့၏၊ စိတ်ကိုသိခြင်းသည် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုး ရှိ၍ (စိတ်)ကို ရှုရသော (ဝိပဿနာ)သည် (နိဗ္ဗာန်) နှင့် အနီးဆုံးဖြစ် လေတော့၏။

ဝိပဿနာဆိုသည်မှာ

“ခန္ဓာဒိသင်္ခတဓမ္မေ၊ အနိစ္စာဒိဝိဝိဓာကာရေနပဿတိတိ
ဝိပဿနာ”

“နိစ္စာဒိဝိဝိဓာကာရတော၊ ဒဿနဋ္ဌေနဝိပဿနာ”

“ပညတ္တိံ ဌပေတွာ အနိစ္စဒိကာရေန ဝိဝိဒံပဿတိတိ
ဝိပဿနာ”

ခန္ဓာငါးပါးတွင် အဖန်ဖန် ဖြစ်ပေါ်နေသော သင်္ခါရတရား၊
ဖြစ်ပေါ်ပြီးပျက်စီးသွားကြသည့်အနိစ္စတရားစသော ဖြစ်မှု ပျက်မှု
အထူးထူးအပြားပြားတို့ကိုရှုကြည့်ခြင်းသည်ဝိပဿနာ မည်၏။

(တစ်နည်းဆိုသော်) ရုပ်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်ကိုဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာ
ကို ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မကို ဖြစ်စေ တစ်ခုခုတို့၏ ဖြစ်မှု ပျက်မှုတို့ကို
စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ရှုကြည့်ခြင်းသည် ဝိပဿနာမည်၏။

(တစ်နည်းဆိုသော်) ပညတ်အမျိုးမျိုးတို့ကိုပယ်ခွာပြီး၊အ
နိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်သော အချင်းအရာ အထူးထူး အပြားပြား
ကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ရှုကြည့်ခြင်းသည် ဝိပဿနာမည်၏။

(တစ်နည်းဆိုသော်)ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့၏ဖြစ်ပျက်အစဉ်
ကိုရှု ကြည့်ခြင်းသည်၊ ဝိပဿနာမည်၏။

သတိပဋ္ဌာန်ဆိုသည်မှာ

သတိပဋ္ဌာန်ဆိုသည်မှာ "သတိယေဝ ပဋ္ဌာနံ သတိပဋ္ဌာနံ" ဆိုသည့်ပါဠိပုဒ်မှလာခြင်းဖြစ်သည်။ (သတိ+ပဋ္ဌာန)=သတိပဋ္ဌာန

"သတိ"ဆိုသည်မှာ အောင့်မေ့မှု၊ မမေ့မှု၊ အမှတ်ရမှုတို့ကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏အာရုံ၌ စွဲမြဲစွာ တည်နေတတ်သော သတိတရား (ဝါ) ရုပ်နာမ်တို့ကို စောင့်ကြည့်တတ်သည့် သတိတရားကို ဆိုလိုပါသည်။

"ပဋ္ဌာန"ဆိုသည်မှာ သတိ၏အာရုံဖြစ်သော (ကာယ၊ စိတ္တ၊ ဝေဒနာ၊ ဓမ္မာ) တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။

"သတိပဋ္ဌာန်"ဆိုသည်မှာ သတိကို ရှေ့ဆောင်ပြီး (ကာယ၊ စိတ္တ၊ ဝေဒနာ၊ ဓမ္မာ) တို့အပေါ်၌ သတိနှင့် တွဲလျက် အားထုတ်ရသော တရားဖြစ်သည်။

မဟာဠိကဉ်း "သတိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ၊ ပညာယ၊ ဥပလက္ခေတဗ္ဗံ၊ နဟိ၊ သတိရဟိတောပညာအတ္တိ" လို့ ဖွင့်ပြပါသည်။ (သတိရှေ့ဆောင်သည့် ပညာဖြင့် ဝိပဿနာရှုရမည်၊ သတိကင်းလွတ်သော ပညာဟူ၍ ဝိပဿနာသဘောမှာ မရှိသင့်ဟု ဆိုလိုသည်။)

သတိပဋ္ဌာန်တရား (၄) မှာ

- (၁) ကာယနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် သတိဖြင့် ရုပ်၏ဖြစ်မှုကို သိရသည့်တရား
- (၂) ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် သတိဖြင့် ဝေဒနာပေါ်တိုင်း သိရသည့်တရား

- (၃) စိတ္တာနုပဿနာသတိဋ္ဌာန် သတိဖြင့် စိတ်ပေါ်တိုင်း
ဖြစ်တိုင်း သိရသည့်တရား
- (၄) ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် သတိဖြင့် သညာနှင့်သင်္ခါရ
ကို သိရသည့်တရား

သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝိပဿနာ

သတိဖြင့် စိတ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိနေရခြင်းသည်
“သတိပဋ္ဌာန်”၊ စိတ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိပြီးနောက် စိတ်ပေါ်
မှ ဖြစ်မှုအပြင် ပျက်မှုကိုပါ ရှုကြည့်ရခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန
ဘာဝနာ (ဝါ) ဝိပဿနာ ဖြစ်လာပါသည်။ စိတ်ကို ရှုရသော
ဝိပဿနာသည် စိတ္တာနုပဿနာ ဖြစ်ပါသည်။ နာသီးဖျား၌
ဝင်လေ၊ထွက်လေ (စိတ်) ပရမတ် (သိမှု) သတိပဋ္ဌာန်ကို ဦးစွာ
အားထုတ်ရပါမည်။ (သတိ)မြဲလာပြီး (သတိ၊သမာဓိ)ကောင်း
လာပြီး၊ (သမ္မာသတိ)၊ (သမ္မာ၊သမာဓိ) ဖြစ်လာသည့်အခါမှ
(စိတ်) ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရသော (ဝိပဿနာ)ကို
အားထုတ်ရာ၏။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) နှင့် (သမ္မာသင်္ကပ္ပ) ပညာမဂ္ဂင်
၂-ပါးကို သိထားရန်အတွက် အခြေခံပိုင်အောင် သိရှိထားပြီး
ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရား၊ အနှစ်သာရနှင့် ရှုပွားနည်းများ
ကို သိရှိထားရာ၏။

လူဖြစ်ကျိုးနပ်သည့်တရား

ယောစ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။

ဧကာဟံ ဖိဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယံ။

(ရုပ်, နာမ် တရားတို့၏ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကို မမြင်ပဲ၊ အနှစ်
တစ်ရာအသက်ရှည်သော်လည်း၊ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်ချေ။ ရုပ်, နာမ်
တရားတို့၏ ဖြစ်ပျက် မှုကို မြင်လျှင် တစ်ရက်မျှ အသက်ရှင်
ပါသော်လည်း လူဖြစ်ကျိုး နပ်လှပေသည်)

(ဓမ္မပဒ-ပါဠိတော်)

သတိပဋ္ဌာန်တရား၏ အကျိုး

“ဧကယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ
ဝိသုဒ္ဓိယာသောကပရိဒေဝါနံသ
မတိက္ကမာယ၊ ဒုက္ခဒေါမနသံ အတ္တင်္ဂမာယ၊
ဉာယဿအဓိဂမာယ
နိဗ္ဗာနဿသစ္စိကရိယာသယဒိဒံ စတ္တာရောသတိပဋ္ဌာန။”

- (၁) သတ္တဝါတို့အား ကိလေသာမှ စင်ကြယ်ကြစေရန်၊
- (၂) စိုးရိမ် ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းမှ ပယ်ဖျောက်နိုင် ကြစေရန်၊
- (၃) ကိုယ်ဆင်းရဲ , စိတ်ဆင်းရဲမှ ငြိမ်းအေးကြစေရန်၊
- (၄) အရိယာမဂ်ကိုရကြစေရန်
- (၅) နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြစေရန်၊ တကြောင်းတည်း
ဖြစ်သော ခရီးသည်ကားဤမဟာသတိပဋ္ဌာန်တရားလေး
ပါးတို့ပေတည်း။

(မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်)

ပရမတ္ထတရားလေးပါး

စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

၁။ စိတ်+စေတသိက်+ရုပ်သည်(သင်္ခတပရမတ်တရား) ၃ ပါး

၂။ နိဗ္ဗာန်သည် (အသင်္ခတပရမတ်တရား) ၁ ပါး

ပရမတ္ထတရား ပေါင်း ၄ ပါး

ခန္ဓာ (၅) ပါး

ခန္ဓာသည် မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး မဟုတ်ပါ။ ခန္ဓာဆိုသည်မှာ အပေါင်းအစု ဖြစ်၍ ခန္ဓာငါးပါးသည် အပေါင်းအစု ငါးပါးဖြစ်ပါသည်။ လူဆိုပြီး ပညတ်သမုတ်ထားသည့် လူတွင် အမှန် စင်စစ် ခန္ဓာ ငါးပါးသာ ရှိပါသည်။

(၁) ရူပက္ခန္ဓာ = ရုပ်အစု ဖောက်ပြန်မှု သဘောတရား

(၂) ဝေဒနာက္ခန္ဓာ = ဝေဒနာအစု ခံစားမှု သဘောတရား

(၃) သညာက္ခန္ဓာ = သညာအစု မှတ်သားမှု သဘောတရား

(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ = သင်္ခါရအစု ပြုပြင်မှု သဘောတရား

(၅) ဝိညာဏက္ခန္ဓာ = ဝိညာဏ်အစု သိမှု သဘောတရား

ခန္ဓာ (၅) ပါး ၊ ရုပ် နှစ် (၂) ပါးမှာ

(၁) ရူပက္ခန္ဓာ - ရုပ် ရုပ်ပရမတ်

(၂) ဝေဒနက္ခန္ဓာ	}	နာမ်	စေ တသိက် ပရမတ်
(၃) သညာက္ခန္ဓာ			
(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ			
(၅) ဝိညာဏက္ခန္ဓာ			
- (မှတ်ချက်) - စိတ် ပရမတ်

ဓန္ဒာ ငါးပါးကို ယက္ကယ ဟုလည်း ခေါ်သည်။

“ဓန္ဒာငါးပါးသတ္တယတရား”

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပထမဆုံး နံပါတ် (၁) ထား၍ ဆုံးမသည်မှာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အာရုံနှင့် ဒွါရ တိုက်လို့ပေါ်လာသော ဓန္ဒာငါးပါး (ဝါ)ရုပ်နာမ် တရားကို ကွဲကွဲပြားပြား သိထားရမည်။ စိတ်တစ်ခုပေါ်တိုင်း အစုငါးပါး (ဝါ) ဓန္ဒာ ငါးပါးတစ်ပေါင်းတည် အတူတကွဖြစ်သည်ကို သိထားရမည်။

ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဒွါရ (၆) ပါး၊ (၁) မျက်စေ့၊ (၂) နား၊ (၃) နှာခေါင်း၊ (၄) လျှာ၊ (၅) ကိုယ်၊ (၆) စိတ်နှင့်ပြင်ပ အာရုံများဖြစ်ကြသော (၁)အဆင်း (၂) အသံ (၃) အနံ့ (၄) အရသာ (၅) ထိတွေ့စရာ (၆) ကြံတွေးစရာတည်း ဟူသော အာရုံ (၆) ပါးနှင့် ပေါင်းဆုံမှ ပေါ်လာသော (၁) (မြင် စိတ်) မြင်ဓန္ဒာ ၅ ပါး (၂) (ကြား စိတ်) ကြားဓန္ဒာ ၅ ပါး (၃) (နံ့ စိတ်) နံ့ဓန္ဒာ ၅ ပါး (၄) (စား စိတ်) စားဓန္ဒာ ၅ ပါး (၅) (ထိတွေ့စိတ်) ထိဓန္ဒာ ၅ ပါး (၆) (ကြံ တွေး စိတ်) တွေးဓန္ဒာ ၅ ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်သည်။

ခန္ဓာ ငါးပါးသည် သက္ကာယ တရားများဖြစ်သည်။ ထိုစိတ် ၆ ပါးတို့သည် အာရုံနှင့်ဒွါရ တိုက်မှ ပေါ်လာသော စိတ်များ ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်တစ်ခု ဖြစ်တိုင်း ခန္ဓာငါးပါး (ရုပ် + စိတ် + စေတသိက်) များ တစ်ပေါင်းတည်း အတူတကွ ပေါ်လာသည်။ ပျက်တော့လည်း အတူတကွ တပေါင်းတည်း ပျက်ကြသည်။

ခန္ဓာငါးပါးမသိပဲနှင့် ဖြစ်ပျက်မမြင်နိုင်ပါကြောင်း ခန္ဓာငါးပါးသက္ကာယ တရားကို ပိုင်းခြားသိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ဆိုသည်မှာ၊ အာရုံနဲ့ဒွါရတိုက်တိုင်းပေါ်လာသည့် ခန္ဓာများ ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ ပေါ်လာသည့် ခန္ဓာကိုဆိုလိုပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကောင်းကြီးကိုမဆိုလိုပါ)

အာယတန (၁၂) ပါး

အာယတန ဆိုသည်မှာ တည်ရာ၊ စုရာ၊ သက်ရောက်ရာကို ခေါ်သည်။ ကိုယ် ခန္ဓာကြီးတွင် ဆိုင်ရာ၊ ဆိုင်ရာ၊ အာရုံတည်ရာ၊ အာရုံယူသော တရားတို့၏ တည်ရာဖြစ်သည်။ သံသရာ ချဲ့တတ်သော တရားဟုလည်းခေါ်ဆိုကြသည်။ အတွင်းအာယတန ခြောက်ပါးနှင့်၊ အပြင် အာယတန ခြောက်ပါး ဟူ၍ ပေါင်း (၁၂) ပါးဖြစ်သည်။

အတွင်းအာယတန(၆)ပါး အပြင်အာယတန(၆) ပါး

(၁) မျက်စိ (၈က္ခ) (၁) အဆင်း (ရူပါရုံ)

(၂) နား	(သောတ)	(၂) အသံ	(သဒ္ဒါရုံ)
(၃) နာခေါင်း	(ဃာန)	(၃) အနံ	(ဂန္ဓာရုံ)
(၄) လျှာ	(ဇိဟာ)	(၄) အရသာ	(ရသာရုံ)
(၅) ကိုယ်	(ကာယ)	(၅) ထိတွေ့စရာ	(ဖေါဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ)
(၆) စိတ်	(မန)	(၆) ကြံတွေးစရာ	(ဓမ္မာရုံ)

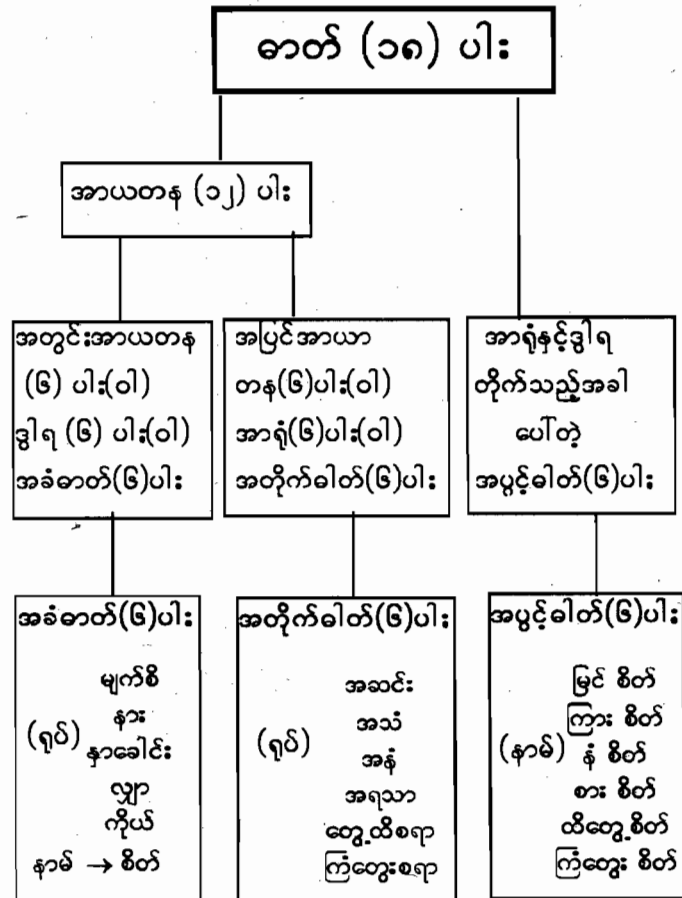
ဓါတ် (၁၈) ပါး

သတ္တဝါအလို၊ ပုဂ္ဂိုလ်အကြိုက် မလိုက်ပဲ သူ့သဘာဝ၊ သူ့ကိစ္စကို ဆောင်ကြသမှု၊ အကြောင်းပြု၍ ဓါတ်ဟုသညာအစဉ်လာ၏။ ဓာတ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ရှိသော ဓါတ်ကိုဖော်ပြရာ၌ ဓါတ် (၁၈) ပါးရှိသည်။

(၁) အခံဓါတ် ၆ ပါး (မျက်စေ့၊ နား၊ နာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်)

(၂) အတိုက်ဓါတ် ၆ ပါး (အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ၊ အရသာ၊ ထိတွေ့မှု၊ ကြံတွေးမှု)

(၃) အပွင့်ဓါတ် ၆ ပါး (မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ယားနာ ကောင်းစိတ်၊ ကြံတွေးစိတ် တို့ဖြစ်သည်။

ပါဠိလို

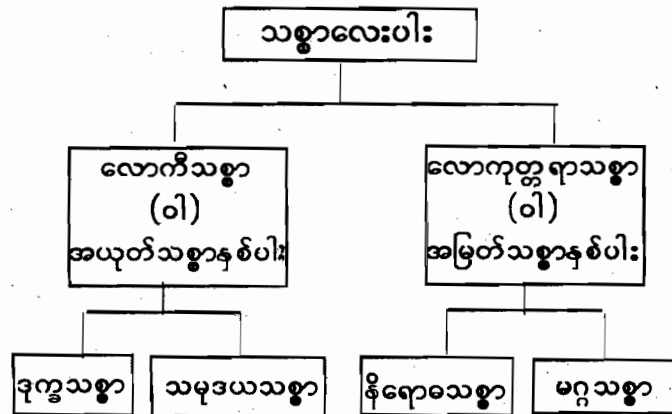
စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → စက္ခုဝိညာဏံ = မြင်စိတ်
 သောတဉ္စပဋိစ္စ သဒ္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → သောတဝိညာဏံ = ကြားစိတ်
 ဃာနဉ္စပဋိစ္စ ဂန္ဓေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → ဃာန ဝိညာဏံ = နံစိတ်
 ဇိဝှါဉ္စပဋိစ္စ ရသေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → ဇိဝှာ ဝိညာဏံ = စားစိတ်
 ကာယဉ္စပဋိစ္စ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → ကာယဝိညာဏံ = ထိတွေ့စိတ်
 မနဉ္စပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ → မနောဝိညာဏံ = ကြံတွေးစိတ်

သစ္စာလေးပါး

သစ္စာလေးပါး ဆိုသည်မှာ -

- (၁) ဒုက္ခသစ္စာ = ဒုက္ခကဆင်းရဲခြင်း၊ သစ္စာကအမှန်၊
 သို့ဖြစ်၍ ဆင်းရဲခြင်း အမှန်တရား။
- (၂) သမုဒယသစ္စာ = ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အမှန်တရား။
- (၃) နိရောဓသစ္စာ = ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာ အမှန်တရား။
- (၄) မဂ္ဂသစ္စာ = ဒုက္ခချုပ်ကြောင်းအကျင့်မှန်(ဝါ) အလုပ်မှန်တရား။

သစ္စာလေးပါး တရားမသိလျှင် သံသရာချာချာလည်မည်၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို စာသိမျိုးမဟုတ်ပဲ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ယှဉ်၍ မသိသမျှ ကာလပါတ်လုံးသံသရာစက်ရဟတ်မှ ထွက် ပေါက်မရှိ၊ သံသရာမဆုံးအောင်လည် နေကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရားက “စတုကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်တဏှာယောဂဝဂ်”၌ ဟောကြားခဲ့သည်မှာ “စတုန္တုဘိက္ခဝေအရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူ တ... (ပ) ... သံသရိတံတုမှာကဉ္စ”၊ ထို့ကြောင့်သစ္စာလေးပါး တရားကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ယှဉ်၍ သိနိုင်ရန်၊ ပိုင်းပိုင်းခြား ခြား၊ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိနိုင်ရန် မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားခဲ့သော သစ္စာလေးပါး တရားများကို မိုးကုတ် တရား စဉ်အတိုင်း ဆက်လက် ဖတ်ရှုပါလေ၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကိုလည်း သိရှိ လာပါမည်။

ပရိညာသုံးပါး

မြတ်စွာဘုရား (၄၅) ဝါ အတွင်း ပောကြားတော်မူခဲ့သည့် ဓမ္မပဒပါဠိတော်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်နှင့် သံယုတ်ပါဠိတော်အစရှိသည့် တရားများကို လေ့လာစိစစ်ရာ၌ အောက်ပါပရိညာ (၃) ပါးသာလျှင်သာဝကအရာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိတော်မူ၍ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် အားရနှစ်သက်စွာကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူခဲ့သည့် ဉာဏ်တွေ့တရားပရိညာသုံးပါးမှာ -

(၁) ဉာတပရိညာ(သိမှု) - ဓမ္မတို့၏ လက္ခဏာ၊ ရသစသည့်တို့ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိမှု (ဝါ) ရုပ်နာမ်ကိုအသိဉာဏ်ဖြင့်ပိုင်းခြားသိမှု၊ (ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို အသိနှင့် ဖြုတ်မှု)

(၂) တိရဏပရိညာ(ပွားမှု) - ဝိပဿနာ အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် (ဝါ) ပွားမှုဖြင့် ရုပ်နာမ် တို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိမှု။

(၃) ပဟာဏပရိညာ(ပယ်မှု) -သစ္စာ လေးပါးကိုပိုင်းခြား
၍သိခြင်း၊(ပါယ်မှုကိစ္စပြီး၏)

“ဉာဏပရိညာဖြင့်သိရမည့်အသိ”

ဉာဏ = ဉာဏ်၊ပရိညာ = ပိုင်းခြားသိမှု ဖြစ်၍အသိဉာဏ်
ဖြင့်ပိုင်းခြားသိမှုဖြစ်သည်။ (ဝါ) ဝိပဿနာအား မထုတ်မှီသိထား
ရန်လိုအပ်သည့် အသိဉာဏ်ဖြစ်သည်။ (ဝါ) ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်
ရအောင် ပိုင်းခြားသိ ထားရမည့် အသိတရားများမှာ -

(၁) ခန္ဓာ (၅) ပါး

(၂) အာယတန (၁၂) ပါး

(၃) ဓါတ် (၁၈) ပါး

(၄) သစ္စာ (၄) ပါး

(၅) ရူဉာဏ်တရား

(၆) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ဝါ) ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့
ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ တရား တို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိရန် (ဝါ) အသိ
ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ သိရှိထားရန် (ဝါ) ဝိပဿနာအားမထုတ်မှီ
အထက်ပါ သိစရာတို့ကို ရှေးဦးစွာ ကြိုတင် လေ့လာသိရှိ ထားမှ
သာသက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာ တို့ကို အသိဉာဏ်ဖြင့် ဖြုတ်မှု
ရရှိခြင်း၊ ရုပ်နာမ်ကွဲပြားမှုရရှိခြင်း၊ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကြောင်း သိသော

ဉာဏ်သည် (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ကြောင့်ပဟု ရုပ် နာမ် တို့၏ အကြောင်းအကျိုး သိမ်းဆည်း၍ သိသောအသိဉာဏ် တို့ကို ရရှိခြင်း၊ သစ္စာ သိခြင်း၊ နှလုံးသွင်း မှန်ခြင်း၊ စသော အသိမှန်မှု တရားများရရှိ၍ “အသိမှန်မှု အကျင့်မှန်မှု” ရခါ ဗလဝ အား ကြီးသည့် ဝိပဿနာကို ဖြစ်စေပြီး ပထမမဂ် ရကြောင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်သောအကြောင်း တရားတို့ကို ရရှိစေပါသည်။

**“သံသရာတေးဆိုးကြီးမှလွတ်၍၊ နိဗ္ဗာန်ရအောင်
လိုအပ်သောဉာဏ်”**

- ၁။ ကမ္မဿကတ ဉာဏ်
- ၂။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်
- ၃။ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်
- ၄။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်
- ၅။ မဂ် ဉာဏ်

ဆိုသော ဉာဏ် ၅ ပါး လိုပါသည်။

ကမ္မဿကတဉာဏ် = ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးပေးမည်၊ မကောင်းတာ လုပ်ရင်မကောင်းကျိုးပေးမည်ဟု ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိသောဉာဏ်ကိုဆိုလိုပါသည်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် = ရုပ်နှင့်နာမ်တို့ကို ကွဲကွဲပြားပြား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိသောဉာဏ်ဖြစ်ပါသည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟညဏ် = အကြောင်းအကျိုးသိမ်းဆည်းသိသောဉာဏ် (ဝါ) ရုပ်နာမ်မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အကြောင်းနှင့် အကျိုးနှင့် သိမ်းဆည်းသိသော ဉာဏ်ဖြစ်သည် (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ် = အာရုံနှင့်ခွဲ၍ တိုက်ဆိုင်လို့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာကို လောကီမဂ္ဂင် (၅) ပါး ရှုဉာဏ်တရားနှင့် စောင့်ကြည့်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ စောင့်ကြည့်သည့်အခါစိတ်ကလေးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်သွားသည်ကို သိလိုက်သောဉာဏ်၊ ရှေ့တစ်ဆင့်တက်၍ ပေါ်လာသည့်စိတ်ကလေးမရှိမှန်းသိသောဉာဏ်၊ စိတ်အသေကို အရှင်နှင့်ကြည့်သောဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပျက်မြင်သောဉာဏ်မှာလည်း ဝိပဿနာဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မင်္ဂလာဏ် (ဝါ) လောကုတ္တရာမင်္ဂလာဏ်

ဝိပဿနာဉာဏ်မှ အနီးကပ်ဆုံး ကျေးဇူးပြုလိုက်သည်နှင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ဉာဏ်အားဖြင့် မြင်စွမ်းနိုင်သော လောကုတ္တရာမင်္ဂလာဏ်ဖြစ်သည်။

ရှုဉာဏ်တရား

ဝိပဿနာ ရှုဉာဏ်တရားဆိုသည်မှာ ဝိပဿနာရှုရာ၌ ရှုဉာဏ်တရားငါးပါးနှင့် ရှုရ၏။ ရှုဉာဏ်တရားငါးပါးကို ကာယက

မဂ္ဂင်ငါးပါး၊ အလုပ်မဂ္ဂင်ငါးပါး၊ လောကီမဂ္ဂင်ငါးပါး၊ ရှေ့ပြေး
မဂ္ဂင်ငါးပါး၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်ငါးပါး၊ ပဉ္စဂီကမဂ္ဂင်ငါးပါး၊ ရှုဉာဏ်
တရားငါးပါးဟု အသီးသီးခေါ်ဝေါ်ကြ၏ မဂ္ဂင်ငါးပါးရှုဉာဏ်
တရားတွင်

ပညာဓဇ္ဈင် (၂) ပါးသည်

(၁) မှန်စွာ၊ ကောင်းစွာသိမြင်ခြင်းသည် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) မည်၏။

(၂) မှန်စွာ၊ ကောင်းစွာကြံစည်ခြင်းသည် (သမ္မာသင်္ကပ္ပ)
မည်၏။

သမ္မာဓိဓဇ္ဈင် (၃) ပါးသည်

(၁) မှန်စွာ၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်းသည် (သမ္မာဝါယမ)
မည်၏။

(၂) မှန်စွာ၊ ကောင်းစွာအောင်မေ့ခြင်းသည် (သမ္မာသတိ)
မည်၏။

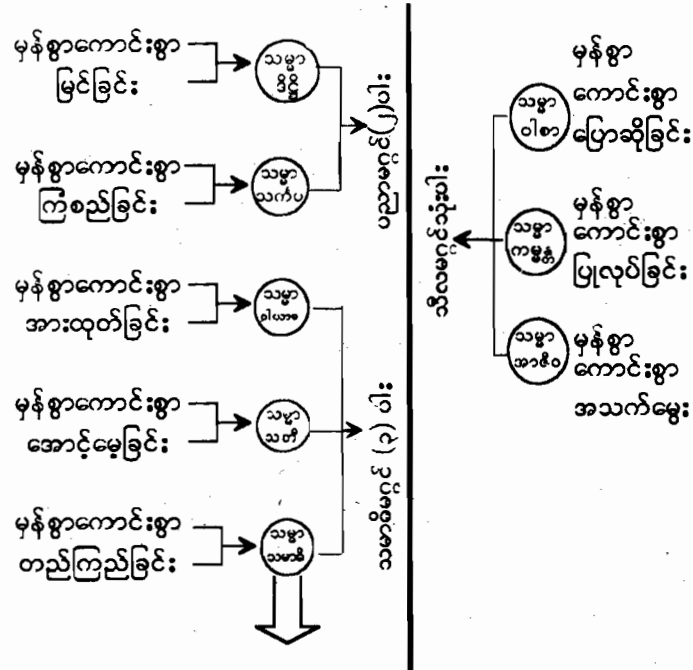
(၃) မှန်စွာ၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်းသည် (သမ္မာသမာ
ဓိ) မည်၏။

ပညာမဂ္ဂင်နှစ်ပါး၊ သမာဓိမဂ္ဂင်သုံးပါး၊ ပေါင်းမဂ္ဂင်ငါး
ပါးသည် ဝိပဿနာမဟာ ကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်နှင့် ယှဉ်
ပြီး ကိလေသာ သံယောဇဉ်များကို ပယ်သတ်ခြင်း (တစ်နည်း)
လောကီစိတ်နှင့်သာ ယှဉ်၍ ဝိပဿနာရှုရခြင်း တို့ကြောင့် လော
ကီ မဂ္ဂင်ငါးပါးဟု ခေါ်ဆိုသည်။

မဂ္ဂင် (၈) ပါး

မဂ္ဂင် (၅) ပါးရှဉာဏ်တရား

သီလမဂ္ဂင်(၃)ပါး

၎င်း မဂ္ဂင် (၅) ပါးသည် ရှဉာဏ်တရား

ဖြစ်ပါသည်။

(မှတ်ချက်)။ ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်း၍ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်စွမ်းနိုင်

သော လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ် ကို ရသည့် အခါ မဂ္ဂင်(၅) ပါး အပြင် သီလ မဂ္ဂင် (၃) ပါးနှင့် ပါ ပြည့်စုံ၍ မဂ္ဂင်(၈) ပါး နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာနွယ်ဝင်သူတော်စင်သူတော်ကောင်းသူတော် မြတ် ဖြစ်လာပါသည်။

အရှင်ခေါ်ရာကိုရှု ဉာဏ်နှင့်လိုက်ပါ

အာရုံနှင့်ဒွါရတိုက်တိုင်း၊ တိုက်တိုင်းပေါ်လာတဲ့တရားသည် အရှင်တရားဖြစ်သည်။ ထိုအရှင်တရားကို ပိုမသိနဲ့၊ ရှာမရှာနဲ့၊ ကြိုမသိနဲ့၊ သူဆွဲဆောင်တဲ့အတိုင်း ရှုပေးပါ။ အရှင်ခေါ်ရာကို ရှု ဉာဏ်နဲ့လိုက်ပေးပါ။ ပေါ်ရာလိုက်ရင် သစ္စာလေးပါးပေါ်လာ မည်ဟုဟောကြားပါသည်။

မဂ္ဂင်ငါးပါးပြည့်မှဖြစ်ပျက်မြင်မည်

မျက်စိနှင့် အဆင်း၊ နားနှင့်အသံတို့ တိုက်ဆိုင်၍ ပေါ် လာသော မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်တို့မှာရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါး (ဝါ) ရုပ်နာမ်၊ နှစ်ပါး တို့၏ “အဖြစ်သိတာသည် (၁) သမ္မာ ဝါယာမ (၂) သမ္မာသတိ (၃) သမ္မာသမာဓိဟုခေါ်သော သမာဓိ မဂ္ဂင် ၃ ပါးနှင့် စောင့်၍ ငြိည့်မှခန္ဓာငါးပါးပေါ်မှန်းသိရပါသည်။ ခန္ဓာငါးပါး “ပျက်မှန်း” သိတာသည်။ (၁) သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ (၂) သမ္မာသင်္ကပ္ပ ဆိုတဲ့ ပညာမဂ္ဂင် နှစ်ပါးကြောင့် သိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင်

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဂ္ဂင်ငါးပါးမစုံပဲ နှင့်ဖြစ်ပျက်
မမြင်နိုင်ဟုဟောကြားပါသည်။

ရှေ့ကဖြစ်ပျက်နောက်ကမင်

စိတ်ဆိုသည်မှာနှစ်စိတ် တပြိုင်တည်း မပေါ်ကောင်းပါ။
အရှင်ခန္ဓာပေါ်ချိန်မှာရှုဉာဏ်မပေါ်နိုင်ပါ။ ရှေ့ခန္ဓာဖြစ်
ပျက်ကိုနောက်မဂ္ဂင်ငါးပါးရှုဉာဏ်တရားနှင့်သိပေးရပါသည်။
ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရှေ့က
ဖြစ်ပျက်နောက်ကမင်ဟု ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဖြစ်ပုံ ဟောခဲ့ပါ
သည်။

ရှေ့ကဖြစ်ပျက်ဆိုသည်မှာ ခန္ဓာ ငါးပါးအရှင် တရား၊
နောက်ကမင်ဆိုသည်မှာဖြစ်ပျက်ကိုသိလိုက်သော မဂ္ဂင်ငါးပါး
ရှုဉာဏ်တရားဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရှေ့ကအရှင်
ခန္ဓာ နောက်က ရှုဉာဏ်ဟုလည်း ဝိပဿနာအားထုတ် တတ်အောင်
ဟောပါသေးသည်။

အရှင်ခန္ဓာရှုဉာဏ်

အရှင်ခန္ဓာငါးပါး၊ ရှုဉာဏ်ကမဂ္ဂင်ငါးပါးဖြစ်ပါသည်။
အရှင်ခန္ဓာပေါ်ရာကြည့်လိုက်တော့ ခန္ဓာတွေ့သလား၊ မရှိတာ
တွေ့သလားဆိုတော့ မရှိတာတွေ့ပါသည်။ ဒါကြောင့်မြတ်စွာ
ဘုရားတရားတော်အတိုင်း မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
လည်း “ဟုတ္တာ အဘာဝတွေ့နအနိစ္စ” ဟုဟောပါသည်။ (ဟုတ္တာ

ဖြစ်ပြီး၍ အဘာ ဝတ္ထေန မရှိတော့သည့်သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စ အနိစ္စမည်၏) ဤသို့ဖြစ်ပျက်မြင်မှသာလျှင် ခန္ဓာငါးပါး အနိစ္စ တရား၊ ခန္ဓာငါး ပါးဒုက္ခတရား၊ ခန္ဓာငါးပါးအနတ္တတရားဟု လက္ခဏာရေးသုံး ပါးကို ဉာဏ်နှင့်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ပါးစပ်က ရွတ်သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသည် ဉာဏ်တွေ့ မဟုတ်ပါ။ စာရွတ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သည်ဟု မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး က ဆုံးမ ဟောကြားပါသည်။

ကိုယ့်အသေကိုယ်ရှုရန်

ကိုယ့်အသေကိုယ်ရှုဆိုသည်မှာ အာရုံနှင့်ဒွါရတိုက်ဆိုင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ခန္ဓာ ၅ ပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ် ပြီး ပျက်စီးသွားတာကိုယ့်အသေလို ခေါ်ပါသည်။ ရှုရန်ဆိုသည် မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုတို့ကို စောင့် ကြည့်နေသော မဂ္ဂင် (၅) ပါး ရှုဉာဏ်တရား (သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပ) ပညာမဂ္ဂင် (၂) ပါး (သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ) သမ္မာ သမာဓိ သမ္မာဓိမဂ္ဂင်(၃) ပါးနှင့် စောင့်ကြည့်နေခြင်းကို ရှုရန် ဟု ခေါ်ပါသည်။

အရုဏ်တက်ရင်နေထွက်ပုံ - (ဥပမာ)

နာမရူပပရိစ္ဆေဒကတာကျမ်း၌ လာသောအရုဏ်တက်ရင် နေထွက်ပုံကို မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဟောကြားသည် မှာ အာရုဏ်တက်နေတာသည် နေထွက်ဖို့ရေပြေးဖြစ်သလို ဝိပ

ဿနာအားထုတ်နေခြင်းသည်၊ မဂ်ဉာဏ်၏ရှေ့ပြေးဖြစ်ကြောင်း၊
ဝိပဿနာဉာဏ် အမြင်မသန်ပဲနဲ့လည်း လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်က
လာကိုမလာပါဘူး၊

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာတရားများအား ထုတ်နေခြင်းသည်
အာရုဏ်တက်နေသည်နှင့်တူကြောင်း၊ မဂ်ဉာဏ်ပေါ်လာခြင်း
သည်၊ နေမင်းကြီး ထွက်လာခြင်းနဲ့တူကြောင်း၊ အာရုဏ်တက်တဲ့
ကိစ္စနှင့်တူသည့် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို သာရဋ်အောင် လုပ်ကြပါ
ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဟောကြားခဲ့ပါသည်။

၁။ အဋ္ဌဂိုကမဂ် (၈) ပါး (၀၁) မဂ္ဂင် (၈)ပါးသည် လော
ကုတ္တရာမဂ်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပဉ္စဂိုကမဂ် (၅) ပါး (၀၁) ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် (၀၁) ရှုဉာဏ်
တရားငါးပါးသည် လောကီမဂ်ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာတရားအားထုတ်၍ဖြစ်ပျက်မြင်ခြင်း၊ ဖြစ်ပျက်
မုန်းခြင်းသည် လောကီမဂ္ဂင်ဖြစ်၍ ဖြစ်ပျက်အဆုံးအမြင်သည်
လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်ဖြစ်ပါသည်။

အင်္ဂုလိမင်္ဂလာ

ဖြစ်ပျက်မြင်ကာ၊ ဝမ်းသာနှစ်သက်၊ အရောင်ထွက်၍၊

ကြက်သီးထွာ၊ ကြုံတွေ့လာ၊ မဂ္ဂါမဇ္ဈေမှတ်

ယတော ယတော သမ္မ သတိ၊ ခန္ဓာနိဉာဏဗ္ဗယံ။

လဘတိ ဝီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတန္တံ ဝိနုနတံ။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

ဓန္ဒာ ငါးပါး အခြင်းအရာတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို သုံးသပ်၏။ ထိုသို့သုံးသပ်ရာ၌ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ ဝိတိကိုရ၏။ ထိုသို့ရသောပညာရှိအား နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း တည်း။

ဒိဋ္ဌိဖြုတ်ရေး

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဝိပဿနာအားထုတ်တော့မယ်လို့ဆုံးဖြတ်လျှင် ဒိဋ္ဌိဖြုတ်မှုကို အသိ နှင့်ဦးစွာဖြုတ်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်း၊ သင်္ဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်အတိုင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ စသော ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ဦးစွာအသိဉာဏ်ဖြင့် ဖြုတ်ထားပြီးမှ ဝိပဿနာအားထုတ်သင့်ကြောင်း၊ ဒိဋ္ဌိခံနေလျှင် ဖြစ်ပျက်မြင်ပေမဲ့နိဗ္ဗာန်ကိုမရနိုင်ကြောင်း သောတာပတ္တိမဂ်သည် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပါယ်သော မဂ်ဖြစ်၍ ဒီမဂ်ကို ရချင်ရင် မိမိအားထုတ်မည့် ဝိပဿနာသည် ဗလဝအားကြီးသည့် ဝိပဿနာ အဆင့်ရောက်အောင် ဒိဋ္ဌိ နှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကို ပထမဉာတပရိညာ (အသိ)နှင့် ဦးစွာ ဖြုတ်ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

၁။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ = ဓန္ဒာ(၅) ပါးကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ သူ၊ ငါ၊ယောက်ျား၊မိန်းမဟုထင်မှတ်မှားသောအယူ။

၂။ သဿတဒိဋ္ဌိ = ဓန္ဒာ (၅)ပါးကိုခိုင်သည်၊မြဲသည်ဟု ထင်မှတ်မှားတတ်သောအယူ။

- ၃။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ = ဒီဘဝက သေပြီးရင် ပြတ်တယ်ဟု
ထင်မှတ်မှားသောအယူ။
- ၄။ ဝိစိကိစ္ဆာ = သံသယရှိခြင်းတို့ပင်ဖြစ်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပါယ်ကြောင်း

မြင်စိတ် တစ်ခုပေါ်လာရာ၌ ထိုမြင်စိတ်သည် ခန္ဓာငါးပါး
ပဲ ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဟုတ်ဟု
သေချာချာ ဉာဏ်ထဲမှာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရှင်းပါလျှင် ထိုမြင်
စိတ် အပေါ်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်ပါယ်ပါသည်။

သဿတဒိဋ္ဌိပါယ်ကြောင်း

ထိုမြင်စိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်ပြီးပျောက်ပျက်သွားသည့်အပျက်
ကိုမြင်လျှင် နိုင်သည် မြသည်ဟု ယူဆထားသည် သဿတ
ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်ပါယ်ပါသည်။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါယ်ကြောင်း

ထိုမြင်စိတ်ပေါ်လာရသည့်တရားသည်ပျက်သွားပြီးနောက်
တရား တစ်ခု အစားထိုးပြီးပေါ်လာတာကို ဉာဏ်ထဲမှာ သေ
ချာချာ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် ရှင်းလျှင် ဘဝပြတ်သည်ဟု ယူဆ
ထားသည့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်ပါသည်။

ဝိစိကိစ္ဆာပါယ်ကြောင်း

မြင်စိတ်ဆိုသည်တရားကလေးသည် အလိုလိုပေါ်လာခြင်း မဟုတ်၊ မျက်စေ့နှင့်အဆင်း တိုက်ဆိုင်၍သာပေါ်လာသော မြင် စိတ် တရားပဲဟု ဉာဏ်ထဲမှာ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် ရှင်းလျှင် ဝိစိ ကိစ္ဆာပါယ်ပါသည်။

ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပထမဦးစွာ ဘာကြောင့် ဖြုတ်ရပါ သနည်း ဆိုလျှင် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုဉာဏ်ကို ပိတ်ပင်တားဆီးတတ် သောကြောင့် ဦးစွာ ဖြုတ်ရပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုနားလည်ထားရမည်

ဃဿတဒိဋ္ဌိ နှင့် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ တို့ ဖြစ်ရ ခြင်းသည် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရား (ဝါ) ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိ၍ နားမလည်၍ ဖြစ်ရပါ သည်။ ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကွာချင်လျှင် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်၊ ခန္ဓာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ကို သိဖို့လိုပါသည်။ နိဗ္ဗာန်လိုချင်လျှင် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ရမည်။ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ပါလျှင် ဒိဋ္ဌိ နှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို အသိနှင့် ဖြုတ်ထားရမည်။ အကြောင်းမှာ သောတာပန်၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပါယ်သော မဂ်ဖြစ်၍ သောတာပန် ဖြစ်လိုလျှင် ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ ဖြုတ်၊ အပွားနှင့်ဖြုတ်နိုင်မှ ပါယ်ပြီးအပ်သော သောတာပန်၊ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရနိုင် ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို အသိနှင့် ဖြုတ်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နားလည် ထားရမည်ဖြစ်ကြောင်း မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကဟောကြားပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဒါန်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးမျိုးအလိုက်နေရာအမျိုးမျိုးဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားဟောတွေမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါတဲ့ကျမ်းတွေကများပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပဋိကတ်သုံးပုံနဲ့ ကြည့်ရင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က အဘိဓမ္မာ ဖြစ်ပေမဲ့ ဝိနည်းမှာလည်းပါတယ်။ သုတ္တန်မှာတော့ အများဆုံး ပါပါတယ်။ သုတ္တန်တိုင်းလိုလိုမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား များကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ သုတ္တန်တရားတော်တွေထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားဟာ အမြင့်ဆုံးတရားတော်ဖြစ်ပါတယ်။ နိကာယ် ငါးရပ် မှာကြည့်ရင် ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တ နိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရ်နိ ကာယ်၊ ခုဒ္ဒက နိကာယ် ငါးရပ်ထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတွေ အများဆုံး တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓဝင် ထဲမှာလည်း မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည် ဗောဓိပင်ရင်းမှာမာန်စစ်သည်များကို အောင်မြင်တော်မူပါတယ်။ ညဦးယံမှာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ သန်းခေါင်ယံမှာ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်ကို အောင်တော်မူပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အနုလုံပဋိလုံဆင် ခြင်တော်မူပါတယ်။ ဆင်ခြင်တဲ့ အခါမှာ ကာမာသဝ၊ ဘဝါ သဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝတည်းဟူသော အာသဝေါ တရား လေးပါးတို့၏ကုန်ရာ အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်တော်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တို့ကိုမိုးသောက်ယံ မှာ ရရှိတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်သည်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုအနုလုံ ပဋိလုံ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်သည့်အခါမှာ ဘုရားအဖြစ် သို့ရောက်တော်မူကြောင်း ဗုဒ္ဓဝင်ထဲမှာ ပါရှိပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိစေသော ဝိပဿနာသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လို့လည်း အချို့ကျမ်းများမှာဖော်ပြကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင်လို့ ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်ပုံ ကိုလည်း ဝိနည်းငါးကျမ်းထဲက ဝိနည်းမဟာဝါမှာလည်း ဟော ပြထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်း၌ ဘုရားဖြစ်ပြီး ပထမ (၇) မှာ (အရဟတ္တဖိုလ်)၊ ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားပြီးနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားတော်မူပါတယ်။ ခုနစ်ရက်ပြည့်ပြီး အချိန်မှာ ထိုဖလသမာပတ်မှ ထတော်မူလျက်ဒုတိယသတ္တဝါ ဒုတိယ(၇) ရက်မှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အနုလုံဆင်ခြင်ပြီး မှ ဥဒါန်းတစ်ဂါထာ၊ ဒုတိယအကြိမ် ပဋိလောမပဋိလုံဆင်ခြင်ပြီး မှ ဥဒါန်းတစ်ဂါထာ၊ တတိယအကြိမ် အနုလုံ ပဋိလုံ ဆင်ခြင် တော်မူပြီးမှ ဥဒါန်းတစ်ဂါထာကျူးရင့်ပါတယ်။ ပဌမဗောဓိဝဂ်၊ ဒုတိယ ဗောဓိဝဂ်၊ တတိယဘောဓိဝဂ်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။

အထကဋ္ဌာ ဆရာများက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပဌမဦးဆုံး စကားတော်သည် ထိုဥဒါန်းပါဠိတော်သုံးပုဒ်လာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားဟု ပင် ဆိုရှိပြကြပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် မြတ်စွာဘုရားရှင် ပဌမဦးဆုံးနှုတ်တော်မူ သောမနဿသဟဂုတ်မဟာကြိယာဉာဏ သမ္ပယုတ် ဇောစိတ္တုပ္ပါတ်အစွမ်းဖြင့် ခံစားမှုမပါသော ဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းဖြင့် ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူတဲ့ တရားတော်ဖြစ်လို့ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ ဥဒါန်းဂါထာတော် ကို ဘုရားရှိခိုးစဉ်မှာ ထည့်ပြီးရှိခိုးကြတဲ့ အစဉ်အလာရှိခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားအနေကဇာတင်ပူဇော်တဲ့အခါမှာလည်း သံဃာတော်များက ဥဒါန်းပါဠိတော်ကို ရွတ်ဆိုကြပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့ပုံမှာ ဒီဃနိကာယ်သုတ်၊ မဟာနိဒါနသုတ်မှာ ရှင်အာနန္ဒာကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

မဇ္ဈိမနိကာယ်သုံးကျမ်းထဲက ပထမမူလ ပဏ္ဏာသကျမ်း၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ်မှာ သာတိရဟန်းကို အကြောင်းပြုပြီး မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ တရားတော်များထဲမှာလည်းပါပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ဘုရားရှင်သည် အဝိဇ္ဇာကဇရာမရဏထိအောင်အစအဆုံးဟောသည်လည်းရှိပါတယ်။ ဇရာမရဏကနေ အဝိဇ္ဇာထိပြန်ဟောတာလည်းရှိပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားဖြစ်တဲ့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက

လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်ကို အစမှ အဆုံး လယ်ပုံ၊ အဆုံးမှ ပြန်ပါတ်ပုံ၊ အလယ်မှဖောက်ပါတ်ပုံတို့ကို မြတ်စွာဘုရားဟော ကြားသည့် အတိုင်းထပ်မံဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်နဲ့ သစ္စာ(၄)ပါးတရားဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အမြင့်ဆုံးတရားဖြစ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားလည်း ဖြစ်လို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အမြင့်ဆုံးတရားတော် ၂ ခုကို အများဆုံး ဟောပါတယ်။ ဘုရားဟော ပါဠိတော်ကြီးများဖြစ်တဲ့ သံယုတ္တ၊ အင်္ဂုတ္တရ်၊ မဇ္ဈိမ နိကာယ်၊ ပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မပဒကျမ်းများနဲ့ ဟင်္ဂါး၊ ဝတ္ထု ထုတ်ချီ နားမလည် မရှိရအောင်ဟောခဲ့ပါတယ်။ တရားခွေများ အဖြစ် ကက်ဆက် အခွေတစ်ထောင်ခန့် ဟောခဲ့ပါတယ်။ အလွန် ကြည်ညို၊ အံ့သြဖွယ် ကောင်းလှတဲ့ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးပါပဲ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို သဘောပေါက်ရင် သစ္စာလေးပါးတရားကိုလည်း သိသွားနိုင်အောင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သစ္စာလေးပါး တရားဟောတိုင်း၊ ဟောတိုင်းမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုလည်း စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ ယှဉ်တွဲပြီး ဟောကြား ပြသခဲ့ပါတယ်။ အလွန်ကောင်းမြတ်၊ မွန်မြတ်ပြီး အလွန်ရခဲလှတဲ့ တရားတော်များ အဖြစ်သိရှိနိုင်ကြပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို သံယုတ္တပါဠိတော်လာကဏ္ဍာယန ဂေါတ္တသုတ်မှာ ရှင်အာနန္ဒာက ဆန္ဒမထေရ်ကို အကြောင်း

ပြုပြီး ဟောတာလည်းရှိပါတယ်၊ ဟောရတာကလည်း ဘုရားနဲ့ ဘွားဘက်တော်ဖြစ်တဲ့ ဆန္ဒမထေရ်ဟာ ဘုရားနဲ့ သိပ်ရင်းနှီးပြီး သူဖြစ်လို့တရားရချင်တဲ့ ဆန္ဒမရှိလို့ ဘုရားလက်ထက်တော်မှာ တရားမရခဲ့ပါဘူး။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးတဲ့နောက်မှာ ရှင်ဆန္ဒဟာ တရားရချင်တော့ ရှင်အာနန္ဒာကို ကပ်ပြီး တရားရအောင် တောင်းပန်ရှာတယ်။ ရှင်အာနန္ဒာကလည်း ရှင်ဆန္ဒမှာ ဥဒယဝ ယဉာဏ်ခေါ်တဲ့ဖြစ် ပျက်မြင်တဲ့ ဉာဏ်ရပေမဲ့လည်း ဒိဋ္ဌိခံနေတာ ကိုသိတယ်။ ဒီတော့ရှင်အာနန္ဒာကရှင်ဆန္ဒကို ဟောဘို့တရား အနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိကိုအလွယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ တရားကိုရှာတော့ မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ကရှင်မဟာကစ္ဆည်းကို ဟောခဲ့တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ကို တွေ့တော့ ဘုရားရှင်ဟောခဲ့တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ကိုပဲ ရှင်အာနန္ဒာက ရှင်ဆန္ဒကို ပြန်ဟောတော့မှ ရှင်ဆန္ဒဟာ တရား ရသွားပါတယ်။

ရှင်ဆန္ဒဒိဋ္ဌိမက္ခာလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားပြရကြောင်းကို မိုး ကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော် တွေမှာ ထည့် သွင်းဟောခဲ့ပါဏယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်အနေနဲ့ ပဋိသန္တိဒါမဂ် ပါဠိတော် ကြီးမှာလည်း ပါပါတယ်။ အဘိဓမ္မာရန်ကုန်ကျမ်းမှာ လည်း သီးခြား ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ အနေနဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဖွင့် ပြထားပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ဟာ ဒိဋ္ဌိကို ဖြိုခွင်းနိုင်တဲ့ အသင့်တော်ဆုံး တရားတော်ပါပဲ။ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိတွေနဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ မွေးကဏ္ဍကသိလာတဲ့ ငါ၊ သူ၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ လို့အရိုးစွဲအောင် သိနေတဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒီဒိဋ္ဌိအယူအစွဲတွေဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို နားမလည်နိုင်လို့ ဖြစ်နေတော့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟောတော့မှ ဒိဋ္ဌိတွေကို (ဉာတပရိညာ) အသိနဲ့ ပြုတ်ပါတယ်။ ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ ဖြုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာပွားမှုအဆင့်ကို တက်ရပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိခံနေရင် ဘယ်လိုပဲ၊ ဝိပဿနာတရားဟောဟော၊ ဘယ်လိုပဲ ဝိပဿနာတရားအားထုတ် အားထုတ်ဘယ်တော့မှ မင်္ဂုလိနိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ပါဘူး။

“ယောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပတ္တိ၊ သောဓမ္မံပဿတိ” ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိရင်တရားကို သိသည်မည်၏လို့ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်ကြီး မှာမြတ်စွာဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားမသိသေးရင် တရားအသိမမှန်နိုင်သေးပါဘူး အသိမမှန်နိုင်ရင် အကျင့်မမှန်နိုင်ပါဘူး၊ “အသိမှန်မှ အကျင့်မှန်ပါ တယ်” ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို နားလည် မှ (ဝါ) ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို သိမှ ခန္ဓာဒုက္ခဖြစ်စဉ်အရှိကို အသိနဲ့ ကိုက်ညီပါမယ်။

—ခန္ဓာအရှိကို အသိနဲ့ ကိုက်ညီမှသာလျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်မယ်။

- ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်မှ နှလုံးသွင်းမှန်မယ်၊ နှလုံးသွင်းမှန်ရင်ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ ပြုတ်ပါတယ်၊ နှလုံးသွင်းမှားနေရင် ဒိဋ္ဌိခံနေပါတယ်။

- နှလုံးသွင်းမှန်မှသာလျှင် ဝိပဿနာအားထုတ်ရာမှာ ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟုပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိမြင်နိုင်မယ်။

- ဒုက္ခကို ဒုက္ခဟုပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိမှဓမ္မစကြာမှာ ဘုရားရှင်ဟောကြားထားတော်မူခဲ့တဲ့ (တံခေါပနိဒံ ဒုက္ခအရိယသစ္စံပရိညေယျန္တိ မေဘိက္ခဝေ) နဲ့ ကိုက်မယ်။

- ဒုက္ခကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလို့ ဒုက္ခကို မလိုချင်၊မလိုချင်တော့မှ ဒုက္ခလွတ်ရာ ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်မြင်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ဟာ ဒိဋ္ဌိတွေ အကုန် ဖြိုခွင်းနိုင်တဲ့ တရားတော်မို့ မြတ်စွာဘုရားရှင်အနေနဲ့ ဟောကြားခဲ့တဲ့ တရားတော်တွေထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟာ အဓိကအကျဆုံးဖြစ်လို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မပါရင် မပြီးတဲ့တရားတော်ဖြစ်နေပါတယ်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာကလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားနားလည်လို့ ရှင်းသွားရင်နိဗ္ဗာန်ကို သဘောပေါက်ပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားနဲ့ သစ္စာလေးပါးတရားကို သိနားလည်ရင် နိဗ္ဗာန်ကို

လွယ်လွယ်သိနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်လိုချင်လို့ ဝိပဿနာ အားထုတ်တဲ့ ယောဂီများဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ကြေညက် အောင် သိထားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟောရခြင်းမှာ ဒိဋ္ဌိ ပြုတ်အောင်၊ နိဗ္ဗာန်ရအောင်ဟောရတာပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိမရှိတဲ့ အရိယာ စိတ်မျိုး သက်ဝင်ထားမှ (ဝါ) ဒိဋ္ဌိကိုအသိနဲ့ ခွဲထားနိုင်မှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လို့ရပါမယ်။ (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)ကို အသိနဲ့ မခွဲထားပဲ မရပါဘူး။ သူ (Key) နဲ့ သူမို့ (ဝါ) သူ့နဲ့လုံးသွင်း တရားနဲ့ သူမို့ အလွန်သဘာဝ ကျပါတယ်။ စဉ်းစားဉာဏ်ရှိရင် သိပါတယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် အားထားရတဲ့ တရားတော်ကို အဓိကမထားပဲ ကျော်လုပ်ကြရင် လွဲပါလိမ့်မယ်။

ငါခံနေတဲ့ဒိဋ္ဌိ၊ ဘုရားဟောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို နားမလည် သေးတဲ့ဒိဋ္ဌိဟာ ခန္ဓာသဘောတရားနားမလည်တော့ ဒိဋ္ဌိဟာ အသိမ်မွေ့ဆုံး၊ အနူးညံ့ဆုံးအနေနဲ့ စိတ်မှာခိုအောင်းနေတဲ့ အတွက် ဒိဋ္ဌိကွာအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို မြတ်စွာ ဘုရားရှင်သည် ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုး၊ နေရာ အမျိုးမျိုးမှာ ဟောရ သလို၊ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သားဖြစ်တဲ့ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်နဲ့ သစ္စာလေးပါး တရားတော်တို့ကို အပေါ်ယံရိက္ခာအဟောမျိုးမဟုတ်ပဲ နှစ်နှစ် ကာကာကြီး ဘဝါနာမယဉာဏ်နဲ့ ပဋိဝေဒဆိုက်အောင်၊ အောင်

တော်မူပြီး မှတရားတော်များကို အခြေအမြစ်နဲ့တကွ ဝီရိပြင်ပြင်
ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါတယ်။

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား
တော်ကို ယခုခေတ်လူအများနားလည်အောင် ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်
အောင် မြန်မာစကားပြင်သက်သက်နှင့်ပုံစံစက်ဝိုင်းကားချပ်ကိုပါ
ကြံစည်တော်မူပြီးမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ၊ ပါတ်ပုံ၊ အဝိုင်းပြေး
ပြေပုံ၊ သံသရာလည်ပုံတို့ကို နားလည်လွယ်အောင် ဟောကြား
တော်မူ ခဲ့ပါတယ်။

ဤစာအုပ်မှာ “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်”ကို နားမလည်
မရှိအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နိဒါန်းအပြင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား
အဓိပ္ပါယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားစတဲ့ တရားအခြေခံကို
နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကျမ်းများနဲ့ ဟပ်ပြီးဖော်ပြထား
ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ဗဟုသုတအခြေခံကို နားလည်ပြီးမှ
မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သင်ကြား ပြသပေးခဲ့တဲ့ ပဋိစ္စ သ
မုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာကိုနားလည်အောင် ဉာဏ်သက်ဝင်အောင်
ထပ်မံရှင်းပြထားပါတယ်။ စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ ရှင်းလင်းအ
ပြီးမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခဲရာခဲစစ်များကို ရှင်းသွားအောင်ကျမ်းများ
နှင့်ဟပ်ပြီး နားလည်လွယ်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဖွင့်ကိုလည်း
ရေးပြပူဇော်ထားပါတယ်။

တရားအား ထုတ်မယ့် ယောဂီများသည် ဝိပဿနာတရားအား မထုတ်ဖို့သိသင့်သိအပ်တဲ့ (ညတပရိညာ) တရားစဉ်ကို ဤစာ အုပ်ပါ ဝိပဿနာ အခြေခံအပိုင်းနဲ့ သိရှိနားလည်ကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားအပိုင်းမှာ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟောကြားတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်နဲ့ တရားမြင်အောင် အစ ပျိုးထားပါတယ်။ နောက်ပိုင်းတရားတွေမှာ (သစ္စာ)သိအောင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားထားတဲ့ သစ္စာလေးပါး တရားတော်များ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ကြောင်းတရားတော်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားတော်များကိုရွေးထုတ်ပူဇော်ထားပါတယ်။ အနှစ်သာရပိုင်းမှာနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအတွက်အများဆုံးအထောက်အကူရမယ့် တရားအနှစ်သာရများကို ပူဇော်ထားပါတယ်။

နောက်ဆုံးပိုင်းမှာတော့ (စိတ္တာနုပဿနာ) ရှုပွားနည်းကို လက်တွေ့ သဘောပေါက်အောင် နည်းနာနိသယျများ အစုံအလင်သိရှိကြရအောင် ရွေးထုတ်ပူဇော်ထားပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားအဓိပ္ပါယ်

ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ဆိုသည်မှာ ပါဠိစကားဖြစ်၍ စကားသုံးလုံး ဆက်စပ်လျက်ရှိပါတယ်။ ပဋိစ္စ = စွဲ၍၊ သံ = ကောင်းစွာ၊ ဥပ္ပါဒ = ဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟု မြန်မာလို အဓိပ္ပါယ်ထွက်ပါတယ်။ ဘယ်လိုသောအကြောင်းကို စွဲ၍ ဘယ်ကဲ့သို့ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်သလဲဆိုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မှာ ပါဠိ ဘာသာအားဖြင့် -

(“အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ ပစ္စယာဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာသဠာယတနံ၊ သဠာတယန ပစ္စယာဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝ ပစ္စယာဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာဇရာ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာဿ သမ္ဘဝဋ္ဌိ၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခခန္ဓဿ သမုဒယောဟောတိ”။)

- (၁) (အဝိဇ္ဇာ)တည်းဟူသော မသိမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဖြုဖြင့်မှု (သင်္ခါရ) တရား ဖြစ်ပေါ်၏။
- (၂) ဖြုဖြင့်မှု(သင်္ခါရ)ဟူသောအကြောင်းခံကြောင့် (ဝိညာဏ်) တည်းဟူသောသိမှုတရားဖြစ်ပေါ်၏။

- (၃) သိမှုပညာ၏တည်းဟူသောအကြောင်းခံကြောင့်နာမ်ရုပ် တည်းဟူသောတရားဖြစ်ပေါ်၏။
- (၄) နာမ်ရုပ်တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့်တည်ရာသဠာယတန ဟူသော အာယတနတရားခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာ ၏။ (သံသရာချဲ့တတ်သောကြောင့် အာယတန မည်၏။)
- (၅) တည်ရာ အာယတနခြောက်ပါးအကြောင်းခံကြောင့် တွေ့ထိမှုဟူသော ဖဿတရားဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၆) တွေ့ထိမှုဖဿဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ခံစားမှုတည်းဟူသော ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၇) ခံစားမှုတည်းဟူသော ဝေဒနာအကြောင်းခံကြောင့် လိုချင်မှုတဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၈) လိုချင်မှုတဏှာတည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် စွဲလန်းမှုတည်းဟူသော ဥပါဒါန်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၉) ဥပါဒါန်တည်းဟူသောစွဲလန်းမှုအကြောင်းခံ ကြောင့် ဘဝတည်း ဟူသော တရားဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၁၀) ဘဝ ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှုဖြစ်ပေါ်လာ၏။
- (၁၁) ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဇရာ (အိုမှု)၊ မရဏ (သေမှု)၊ သောက (စိုးရိမ်မှု)၊ ပရိဒေဝ (ငိုကြွေးမှု)၊ ဒုက္ခ (ဆင်းရဲမှု)၊ ဒေါမနဿ (နှလုံး

မသာယာမှု) ဥပါယာသ (ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု) တို့ဖြစ်
ပေါ်လာ၏။ ဤသို့အားဖြင့် အလုံးစုံသော ဆင်းရဲ
အစုတို့ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်လာကြပါကုန်၏လို့
အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပါတယ်။

အထက်ပါအတိုင်း အကြောင်းအကျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာစာထဲမှာရှိခြင်းမဟုတ်ပါ။ စာထဲမှာ ဒေသနာ
အရရှိပြီး၊ တကယ်ရှိသည်မှာ မိမိတို့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သာရှိခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ ခန္ဓာကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။
မိမိတို့၏ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ်ကြီး၊ ဒုက္ခ
အစဉ်ကြီးတန်းနေသည်ကို ပြသောတရားပဲဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ခန္ဓာကြည့်ပြီးဟောခဲ့တဲ့
တရားဖြစ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်တရားဖြစ်လို့
မိမိတို့ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို သိထားဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

ခန္ဓာမှာ ဓမ္မသဘောတွေတစ်ခုပြီး တစ်ခုဖြစ်ပေါ်နေပါ
တယ်။ ပေါ်ပြီး ပျက်သွားပြန်ပါတယ်။ ပျက်ပြီးနောက် ဓမ္မတစ်ခု
ထပ်ပြီး ဖြစ်ပေါ် ပြန်ပါတယ်။ ခန္ဓာကြီးဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်၊
သေလိုက်ဖြစ်လိုက်ပြနေခြင်း၊ သံသရာလည်နေခြင်းသည်၊ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်တရားအဓိပ္ပါယ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ဓမ္မတစ်ခုပေါ်လိုက် ပျက်လိုက်ဖြစ်နေခြင်းသည်
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ်တန်းသည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်သည် (ဝါ)

သံသရာဆက်သည်၊ သံသရာလည်သည်ဟုခေါ်ပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်ခြင်းသည်၊ဓမ္မသဘောသာဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာကြီးသေလိုက်၊ ဖြစ်လိုက်နှင့် ဖြစ်ပျက်နေခြင်းမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သည်ဟုခေါ်ပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်သည်ဆိုခြင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်ပါတယ်။ ငါ၊ သူ၊ တစ်ပါးယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ မပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တွင် အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားတွေ အစဉ်တန်းနေပုံပြသည့် တရားအဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောတရား

(၁) သံသရာအစ သမုတိသစ္စာအလိုအားဖြင့် လူ၊ သတ္တဝါ လိုသမုတ်ကြတဲ့ အစသည် (အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ)လိုပေါ်လွင် ထင်ရှားစွာပြတဲ့သဘောရှိပါတယ်။

(၂) ပရမတ္ထသစ္စာ အလိုအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါးဟူ၍ မရှိ။ ဤအကြောင်း တရားဖြစ်ခဲ့သော် ...ဤအကျိုးတရားဖြစ်ပေါ်၏။ ဤအကြောင်း တရားချုပ်ခဲ့သော် ...ဤအကျိုးတရားချုပ်၏စသည့်ဖြင့်ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေတဲ့သဘောကို ပြသပါတယ်။

(၃) သင်္ခါရ နှင့် ဝိညာဏ် အစပ်၊ ဝေဒနာ နှင့် တဏှာ အစပ်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအစပ်ကို အမျှင်မပြတ် တရစပ် ဆက်စပ်နေခြင်းဖြင့် သံသရာလည်နေပုံသဘောကိုပြပါတယ်။

(၄) ဇာတိဟုဆိုအပ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာ ခြင်း၊ သေခြင်း၊ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း (ဝါ) ပဋိသန္ဓေ၊ နေလိုက်၊ အိုလိုက်၊ သေလိုက် စတဲ့ မျိုးကနေအပင်၊ အပင်မှ မျိုးဖြစ်ပေါ်နေသလို သံသရာဆက်ပုံသဘောကို ပြပါတယ်။

(၅) ဒုက္ခအစုတွေတစ်ခုပြီး တစ်ခုအစဉ်တန်းနေခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းသဘောကို ပြသပါတယ်။

(၆) သမုဒယသစ္စာနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒီသစ္စာနှစ်ပါးသာ လှည့်နေခြင်းသဘောကို ပြပါတယ်။

(၇) ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ် သုံးပါး မရပ်မနား ရဟတ်ချား ပမာလှည့်လည်နေခြင်းသဘောကိုလည်း ပြပါတယ်။

(၈) လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ၊ ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ နောင်လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်ဘဝဟူ၍ ဘဝ သုံးပါးလှည့်လည် နေခြင်းကို ပြသခြင်းတို့ဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ပြီးဟောတော်မူ သောတရားဖြစ်လို့ ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး၊ (ပါဠိ)လို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ဟု အမည်ပေးတော်မူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သား သာဝက ဖြစ်တော်မူသော မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော် ကိုပိုမိုရှင်းလင်းအောင်စက်ဝိုင်းဒေသနာနဲ့ပုံစံကားချပ်နဲ့ဟောပါ တယ်။ စက်ဝိုင်းဒေသနာကိုလည်း ခန္ဓာကြည့်ပြီး ပုံစံကိုရေးသား တော်မူခြင်းဖြစ်လို့ မိမိခန္ဓာ အရှိကို ဉာဏ်အသိနှင့် ကိုက်ရမယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ဆိုတာ မိမိတို့ ခန္ဓာပဲ၊ ခန္ဓာဆို တာလည်း ဒုက္ခပဲ၊ ဒုက္ခဆိုတာလည်း ဒုက္ခ သစ္စာအမှန်ပဲ ဟူ၍ ခန္ဓာကို ယထာဘူတဉာဏ်နဲ့ တကယ် ပိုင်ပိုင်ကြီး သိနိုင်အောင် ဟောပြတော်မူပါတယ်။

“ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းဒေသနာ”

စက်ဝိုင်းလင်္ကာ

(အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာအရင်းခံ၊ ဥပါဒါန်ကံကြောင့် ရုပ်နာမ် ပေါ်၊ အပင်မှမျိုး၊ မျိုးမှ အပင် အမျှင် မပြတ်ဆက်စပ်သည့်ဟန်၊ ကံကြောင့် နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ကံ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ပြန်နည်း အလျှော်၊ ဗြဟ္မာ၊ သိကြား စသည့်များက ထင်ရှားပြုပြင်၊ စီရင် ဖန်ဆင်း၊ အကြောင်းရင်းကြောင့် လူနတ်များစွာ သတ္တဝါတို့ ဖြစ်လာရမှု မဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ချစ်မြှော်)

လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါများသည်မသိမှု(အဝိဇ္ဇာ)အကြောင်း ခံကြောင့် ပြုပြင်မှု (သင်္ခါရ)က လိုချင်မှု(တဏှာ) စွဲလန်းမှု (ဥပါဒါန်) ပြုလုပ်၊ အားထုတ်မှု (ကံ) ဆိုတဲ့အကြောင်းတရား ငါးပါး တို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်ရရှိကြရပါတယ်။

(ဥပမာ) အပင်မှ မျိုးစေ့ ကျရောက်ရာ၌ မျိုးစေ့မှ တစ်ဖန် အပင်ပေါက် ရောက်စေပြန်ရာ၊ အပင်မှမျိုး၊ မျိုးမှအပင် အမျှင် မပြတ် ဆက်ခါဆက်ခါပေါက်ရောက်နေကြသလို။

ထိုအတူ ကံ ဆိုသော အားထုတ်ပြုလုပ်မှုတရားကြောင့် နာမ်ရုပ် တွေဖြစ်ပေါ်ရာ နာမ်ရုပ်က တစ်ဖန် ကံ ဆိုသော အကြောင်းတရားတွေ ပြန်ကြိုးစားလိုက်ကြရာမှာ နာမ်ရုပ်

ပြန်ပေါ်၊ ကံပြန်လုပ်၊ ကံ ကြောင့်နာမ်ရပ်၊ နာမ်ရပ်ကြောင့်
ကံတွေဟာ အမျှင်မပြတ် ဆက်ခါဆက်ခါဖြင့်(၃၁) ဘုံ၌ဖြစ်ပွား
လျက်နေကြပါတယ်။

ထိုကြောင့် လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါများဟာ သုံးဆယ့်
တစ်ဘုံမှာ ဖြစ်ကြရသည်မှာ သိကြား ဗြဟ္မာ ထာဝရဘုရား
စသည့်များက ဖန်ဆင်းလိုဖြစ်ရခြင်းမဟုတ်။ အကြောင်းကံကမ္မ
တရားတွေကြောင့် အကျိုး ဝိပါက တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်လာရ
ခြင်းပဲဟု ဉာဏ်ဖြင့် သိရှိကြ ရမည်ကိုဆိုလိုပါတယ်။

ရှစ်သွယ်သောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (လင်္ကာ)

(မူလနှစ်ဖြာ၊ သစ္စာနှစ်ခု၊ လေးခုအလွှာ၊ အင်္ဂါတစ်ဆယ့်
နှစ်ပါး၊ တရားကိုယ်များနှင့်၊ သုံးပါးအစပ်၊ နှစ်ရပ်မူလ၊ ဝဋ်သုံးဝ
နှင့်၊ ကာလသုံးဖြာ၊ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်၊ ဤရှစ်သွယ်ကို၊ အလွတ်
ကျက်မှတ်၊ သိစေအပ်သည် သံသရာမှလွတ်ကြောင်းတည်း။)

စက်ဝိုင်းတွင်ကြည့်ပါ

မူလနှစ်ဖြာ	= ဗဟိုကွင်းကိုကြည့်ပါ
သစ္စာနှစ်ခု	= အတွင်းကွင်းကိုကြည့်ပါ
လေးခုအလွှာ	= ဒုတိယအတွင်းကွင်းကိုကြည့်ပါ
အင်္ဂါ ၁၂ပါး	= အလယ်ကွင်းတွင်ကြည့်ပါ
သုံးပါးအစပ်	= အလယ်ကွင်းတွင်ကြည့်ပါ

ဝဋ်သုံးဝ = အနားကွင်းတွင်ကြည့်ပါ
ကာလသုံးဖြာ = တတိယအတွင်းကွင်းတွင်ကြည့်ပါ
ခြင်းရာနစ်ဆယ် = အပြင်ကွင်းတွင်ကြည့်ပါ

အဓိပ္ပါယ်ဖော်ပြချက်

မူလနှစ်ဖြာ

မူလနှစ်ဖြာဆိုသည်မှာ စက်ဝိုင်းအလယ် တည့်တည့်ရှိ ဗဟို
ကွင်းတွင်ရှိသည့် (အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ)ဖြစ်ပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာသည်
အတိတ်အကြောင်းမူလအစဖြစ်၍တဏှာသည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း
၏မူလအစ ဖြစ်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ

အဝိဇ္ဇာဆိုသည်မှာ(မသိမှု)ကိုဆိုပါတယ်။ဘဝအဆက်ဆက်
ကပါလာတဲ့ အဝိဇ္ဇာသည် ယခုဘဝပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာကိုဖြစ်ပေါ်စေပါ
တယ်။ ယူ့ဘဝမှာလည်း မသိမှုအဝိဇ္ဇာကြောင့် ကောင်းကောင်း
ဆိုးဆိုးပြုမိ ပြုရာ၊ သင်္ခါရတွေပြုလုပ်သည့်အခါ၊ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာဆက်
ရပြန်တဲ့ အဝိဇ္ဇာသည်သိရမှာကိုလည်း မသိခြင်း၊ မသိရမှာကို
သိတတ်ခြင်း၊ အမှန်အတိုင်းမသိခြင်းကိုအဝိဇ္ဇာလို့ခေါ်ပါတယ်။

“သိရမှာကိုမသိခြင်း”

ဆိုသည်မှာသိသင့်သိအပ်သော အစစ်အမှန်ရှိနေသော

ပရမတ္ထ(ရုပ်)တရား၊(နာမ်)တရားဖြစ်သော(ဓန္ဒာငါးပါး)ကိုလည်း
မသိ၊ ဓန္ဒာငါးပါးဖြစ်ကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာစက်ရဟတ်
တရားကိုလည်းမသိ၊ သင်္ခါရရုပ်နာမ်တို့၏ မမြဲခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊
အလိုမပါခြင်း၊ အနှစ်ကင်းမဲ့ခြင်းဖြစ်သော လက္ခဏာ တရားနှင့်
သစ္စာလေးပါး အမှန်တရား ဖြစ်သော (၁)ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်း အမှန်
ဖြစ်သော (ဒုက္ခသစ္စာ)ကို မသိခြင်း၊ (၂)ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းအမှန်
(သမုဒယသစ္စာ)ကို မသိခြင်း (၃)ဒုက္ခချုပ်ရာအမှန် (နိရောဓ
သစ္စာ)ကိုမသိခြင်း၊ (၄)ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း အကျင့်မှန် ဖြစ်သော
(မဂ္ဂသစ္စာ)ကို မသိခြင်းတို့ကို ဆိုလိုပါတယ်။

မသိရမှာကိုသိခြင်း

ဆိုသည်မှာ ပရမတ္ထနယ်တွင် အမှန်တကယ် မရှိသော ငါး
သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ပဲဟု အမှန်မရှိသည်ကို သိနေခြင်း၊
ထင်မှတ်နေခြင်းသည် မသိရမှာကို သိနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

တဏှာ

ဆိုသည်မှာ ချစ်ခင်မှု နှစ်သက်မှု လိုချင်မှု တပ်မက်မှု
စသည်တို့ကိုခေါ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းမူလဖြစ်ပါတယ်။
ယူပစ္စုပ္ပန်ပျန်ဘဝမှာ တဏှာအကြောင်းတွေချည်း ဆက်နေပါလျှင်
အနာဂတ်ဓန္ဒာကိုဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ကောင်းသောအာရုံနှင့်တိ
တွေ့သည့်အခါ သုခဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။
မကောင်းသော အာရုံနှင့် တွေ့သည့်အခါ ဒုက္ခဝေဒနာကြောင့်

ဒေါသဖြစ်ပြီး တစ်ဖန်ကောင်းတာကိုသာတောင့်တတဲ့ တဏှာသာ ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။

ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေအပေါ်မှာလိုချင် စုံမက်၊ တပ်မက် ခြင်းကို (ကာမတဏှာ) ဟုခေါ်ပြီး၊ မိမိရောက်ရာ ဘဝ၊ လူဘုံနတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံ စသော ဘုံဘဝ တောင်းတမှုကို (ဘဝတဏှာ)ဟု ခေါ်ပါတယ်။ သေလျှင် ပြတ်သည် ဟုအယူရှိပြီး လက်ရှိ ဘဝကိုပဲ သာယာ ခင်တွယ်နေမှုကို (ဝိဘဝတဏှာ)ဟု ခေါ်ပါတယ်။

တဏှာ ခြောက်မျိုးရှိရာမှာ၊ အဆင်း မျိုးစုံ ရူပါရုံ အပေါ်မှာ သာယာတာကို ရူပတဏှာ၊ အသံမျိုးစုံသဒ္ဒါရုံ ပေါ်မှာ သာယာတာကို သဒ္ဒတဏှာ၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံပေါ်မှာ သာယာ တာကို ဂန္ဓတဏှာ၊ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံအပေါ်မှာ သာယာတာကိုရသာတဏှာ၊ တွေ့ထိစရာ အဖုံ ဖေါဋ္ဌဗ္ဗရုံတွေ ပေါ်မှာ သာယာတာကို ဖေါဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ ကြံတွေးစရာ အဖုံဖုံ ဓမ္မာရုံတွေရဲ့ အပေါ်မှာ သာယာတာကို ဓမ္မ တဏှာဟု ခေါ်ပါ တယ်။ တဏှာ အစစ်တစ်ရာရှစ်ပါးထိရှိပါတယ်။ တဏှာ ၏တရား ကိုယ်သဘော မှာ (လောဘ) ဖြစ်ပါတယ်။

သစ္စာနှစ်ခု (အတွင်းကွင်း)

သစ္စာ နှစ်ခုဆိုသည်မှာ (သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ)တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ စက်ဝိုင်း ရှိဒုတိယအတွင်း ကွင်း၌သစ္စာလေးပါး အနက်သစ္စာနှစ်ပါး သာပြထားခြင်းသည်မှာ သတ္တဝါ များ

သံသရာလည် ကြည့်အခါ၌ ဤဝဋ် (ဒုက္ခသစ္စာ) နှင့် ဒုက္ခ
ဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ) နှစ်ပါးနှင့်သာ လည်နေကြသည်
ကိုသိစေလိုသောကြောင့်သစ္စာနှစ်ပါးသာပြထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒုက္ခ=ဒုက္ခ၊ သစ္စာ=အမှန်၊ ဒုက္ခသစ္စာ=ဒုက္ခအမှန်
သမုဒယ=ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း၊သစ္စာ=အမှန်၊သမုဒယသစ္စာ=ဒုက္ခ
ဖြစ်ကြောင်းအမှန်

ဓလေ့အလွှာ (ဒုတိယ အတွင်း ကွင်း)

- (၁)အတိတ်အကြောင်းတစ်လွှာ = အဝိဇ္ဇာနှင့်သင်္ခါရ
(သမုဒယသစ္စာ)
(၂)ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတစ်လွှာ = ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်၊သဗ္ဗာဏတန၊
ဗေဒနာ၊ ဝေဒနာ (ဒုက္ခသစ္စာ)
(၃)ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတစ်လွှာ = တဏှာ၊ဥပါဒါန်၊ကမ္မဘဝ
(သမုဒယသစ္စာ)
(၄)အနာဂတ်အကျိုးတစ်လွှာ = ဇာတိ၊ဇရာမရဏ (ဒုက္ခသစ္စာ)

အင်္ဂါ၁၂ပါး

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာဏတန၊ ဗေဒနာ၊
တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏတို့ဖြစ်ပါ
တယ်။ (ဇာတိကအင်္ဂါတစ်ပါး၊ ဇရာမရဏနှစ်ပါးတွဲက အင်္ဂါ
တစ်ပါးဟု ယူပါ)

“အင်္ဂါ(၁၂)ပါးပြ ပဋိစ္စသမုပါဒ်ဥဒ္ဓေသပါဠိတော်”

(အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာသဠာယတံနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ၊ သောက ပရိဒ္ဓေဝ၊ ဒုက္ခဒေါမနဿ၊ ဥပါယာဿ သမ္မုတိန္တိ၊ ဧဝမေတဿ ၊ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။)

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့်သင်္ခါရဖြစ်ခြင်း၊ မသိ လိုပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

(အဝိဇ္ဇာ) သစ္စာလေးပါး မသိတဲ့ ပုထုဇဉ်များဟာ အမှန် တရားကို မသိတဲ့အတွက် လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကိုဒုက္ခအမှန်ဖြစ်ကြောင်း မသိကြလို့ သင်္ခါရ သုံးမျိုး ကို ပြုလုပ်မိကြပါတယ်။

ပြုလုပ်တဲ့သင်္ခါရသုံးမျိုးက ပုညာ ဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပြုလုပ်ပုံက (ကာယသင်္ခါရ) ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း (ဝစီသင်္ခါရ) နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း (စိတ္တသင်္ခါရ) စိတ်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်း တို့ ဖြစ်

ပါတယ်။ (အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာသည်)မသိမှုကြောင့်ကောင်း
ကောင်းဆိုးဆိုး ပြုမိပြုရာပြုလုပ်ခြင်း၊ မသိမှုနဲ့ပြုလုပ်တဲ့
အဓိပ္ပါယ်ပါပဲ၊

ပုညာဘိသင်္ခါရသည် ပုညာ=ကုသိုလ်၊အဘိ=လွန်ကဲစွာ၊

သင်္ခါရ = ပြုလုပ်ခြင်း

အပုညာဘိသင်္ခါရသည်၊ အပုညာ = အကုသိုလ်၊

အဘိ = လွန်ကဲစွာ၊ သင်္ခါရ = ပြုလုပ်ခြင်း

အာနေဉ္ဇဘိသင်္ခါရသည် အာနေဉ္ဇာ=ဈာန်သမာဓိအလုပ်၊

အဘိ = လွန်ကဲစွာ၊ သင်္ခါရ = ပြုလုပ်ခြင်း

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလွန်ကဲစွာ ပြုလုပ်ရာမှာ သစ္စာ မသိမှုကို
အကြောင်းခံရင်လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မာပြည်ရောက်
ကြောင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှု များဟာ ပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်ပါ
တယ်။ မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဒုစရိုက်များကိုလွန်ကဲစွာပြုလုပ်
လျှင်အပါယ်လေးပါးရောက်ကြောင်းအပုညာ ဘိသင်္ခါရ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဈာန်၊ သမာဓိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လွန်ကဲစွာပြုလုပ်
ရာမှာ သစ္စာမသိမှုကို အကြောင်းခံရင် အရူပဗြဟ္မာ ပြည်ရောက်
ကြောင်း အာနေဉ္ဇဘိသင်္ခါရဈာန်သမာဓိအလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ ဦးစီးပြီးမသိလို့ ပြုလုပ်မိကြတဲ့သင်္ခါရသည်
နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသုခကို မပေးနိုင်ပါ။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်သံသရာ
လည်မှု ဇာတိ ဇာရာ မရဏတဖန်ဇာတိဖြစ်ကြရသော သုံးဆယ်

တစ်ဘုံ သံသရာထဲမှာသာ ကျင်လည်ကြရမည် ဖြစ်ပါတယ်။
သင်္ခါရ သုံးမျိုးကို ပြုလုပ်မိကြပါရင် ဝိညာဏ် အမျိုးမျိုးရ
ကြမည် ဖြစ်ပါတယ်။

သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ

ဝိညာဏ်=ပဋိသန္ဓေစိတ်၊ ပဋိ=တဖန်၊ သန္တိ=စပ်၍ဖြစ်ခြင်း။

တဖန်စပ်၍ဖြစ်ခြင်း။

သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ=သင်္ခါရကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်း။

သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရသည်ကို မြတ်စွာဘုရားက
သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံဟု ဟောတော်မူပါတယ်။ သင်္ခါရ ပြုလုပ်
လျှင် ဝိညာဏ်ဖြစ်ရာ၌ ဘဝအစ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကိုယူရပါ
တယ်။

ပုညာဘိ သင်္ခါရ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကိုပြုလုပ်ခဲ့လျှင်လူ
ဝိညာဏ်၊ နတ်ဝိညာဏ်၊ ရူပဗြဟ္မာဝိညာဏ်ကိုရမှာဖြစ်ပါတယ်။
အပုညာဘိသင်္ခါရ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ပြုလုပ်လျှင်အပါယ်
လေးပါး ဝိညာဏ်ကိုရမှာဖြစ်ပါတယ် အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရ
ဈာန်သမာပတ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့လျှင် အရူပဗြဟ္မာဝိညာဏ်ကို
ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာက ဒုက္ခ ဖြစ်စေသော ဝိညာဏ် တစ် မျိုး မျိုး ကို
ရအောင် ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ တဏှာက ဘုံဘဝ တွေမှာသွား၍
ဖြစ်အောင် ညွှတ်ပေးပါတယ်။ သင်္ခါရဖြစ်သော ကံတရားက

(ဝိညာဏ်တစ်မျိုး မျိုးရအောင်) နေကသတ္တိ နှင့်ပစ်ချပေးပါတယ်။ ဤအကြောင်း တရားသုံးပါးစုံလျှင် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ပြုလုပ် ဆည်းပူး အပ်ပြီးသော အကြောင်း ကံ တွေမရှိလျှင် အကျိုး ဝိပါတ် တွေ ဘယ်အခါမှ ဖြစ်ရိုးထုံးစံ မရှိခြင်းကြောင့် သင်္ခါရ ပြုလုပ်သည့် အကြောင်း ကံတွေ ကြောင့်သာ ဝိညာဏ် ဖြစ်ရပါတယ်။

ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ

ဝိညာဏ်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် နာမ်နှင့် ရုပ်ဖြစ် လာပါတယ်။ (ဝိညာဏ်) အရ စိတ်ဆိုသော အကြောင်းနာမ်ကို ယူရပါတယ်။ နာမရူပံ ကို “နာမ” အရ စေတသိတ်နာမ်ကိုယူရပါ တယ်။ “ရူပ” အရ ကမ္မဇရုပ်ကို ယူရပါတယ်။ စိတ်တရားသည် အကြောင်းနာမ်ဖြစ်ပါတယ်။ စေတသိတ်တရားသည် အကျိုးနာမ် ဖြစ်ပါတယ်။

(ရုပ်)သည်ရုပ်ဖြစ်၍၊ စိတ်-စေတသိတ်သည် (နာမ်)ဖြစ်ပါ တယ်။ ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါး နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ဖြစ်၍ ဝိညာဏ်ထဲတွင် နာမ်နှင့်ရုပ် အတူတကွဖြစ်လာခြင်း၊ ဝိညာဏ်ပေါ်လျှင် နာမ်ရုပ်ပါ တွဲ၍ပေါ်ခြင်းကို ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားပါတယ်။

နာမရူပပစ္စယာသဠာယတန

နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးရလျှင်သဠာယတန ခြောက်ပါးဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ သဠာယတနဆိုသော ပါဠိ အရသံသရာချဲ့ တတ်သော အာယတနခြောက်ပါးကို ယူရပါတယ်။ အာယတန ခြောက်ပါးဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ အာရုံဖြစ်စေသော နေရာခြောက် နေရာကိုခေါ်ပါတယ်။ ပါဠိမြန်မာနှစ်မျိုးအားဖြင့်

- ၁. စက္ခာယတန - မျက်စိအကြည်
- ၂. သောတယတန - နားအကြည်
- ၃. ဃာနယတန - နှာခေါင်းအကြည်
- ၄. ဇိဝှာယတန - လျှာအကြည်
- ၅. ကာယာယတန - ကိုယ်အကြည်
- ၆. မနာယတန - စိတ်အကြည်တို့ဖြစ်ကြပါတယ်

သဠာယတနပစ္စယာပသော

ဖဿ=ထိတွေ့ခြင်း၊ သဠာယတနကြောင့်ဖဿဖြစ်ခြင်း။
ခန္ဓာကိုယ်ရှိ အာယတနခြောက်ပါးကို အပြင်အာရုံဖြစ်တဲ့၊ အာရုံခြောက်ပါးနှင့်တွေ့ထိပေးမှုကိုဖဿက ပြုပြင်ဖန်တီးပေးပါ တယ်။ ထို့ကြောင့်သဠာယတနခြောက်ပါး(ဝါ)အာယတနခြောက် ပါးက ဖဿခြောက်ပါးကို ဖြစ်စေပါတယ်။ ဖဿ ခြောက်ပါးကို ပါဠိမြန်မာနှစ်မျိုးအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင်

စက္ခုသမ္မဿ	မြင်တွေ့ဖဿ
သောတသမ္မဿ	ကြားတွေ့ဖဿ
ဃာနသမ္မဿ	နံတွေ့ဖဿ
ဇိဟ္ဋာသမ္မဿ	စားတွေ့ဖဿ
ကာယသမ္မဿ	ထိတွေ့ဖဿ
မနောသမ္မဿ	ကြံတွေးဖဿတို့ဖြစ်ပါတယ်။

ဖဿရဲ့ တရားကိုယ်မှာ လောကီ ဝိပါတ် (၃၂) ခု၌ရှိသော ဖဿကိုဆိုလိုပါတယ်။ ဖဿ၏ သဘောမှာဝမ်းသာဖွယ်အာရုံ၊ ဝမ်းနည်းဖွယ်အာရုံများကိုမြင်ရကြားရသောအခါ ဝတ္ထုဒွါရမှာရှိသောစိတ်ကိုလာထိသကဲ့သို့ အချင်းအရာမျှသာဖြစ်ခြင်းကိုခေါ်ပါတယ်။ ချဉ်သီးစားနေတဲ့ သူ့ကိုမြင်ရရင် မိမိခံတွင်းထဲချဉ်သီးရောက်လာသလိုသွားရည်ကျလာသောသဘော၊ တစုံတခုသောရေး ခြစ်သံကိုကြားရရင်မိမိသွားကိုလာမထိသော်လည်း လာထိသလို သွားကျိန်းတဲ့သဘော၊ လူတစ်ယောက်ကအလွန်မြင့်သောတိုက်ခေါင်းမိုးပေါ် တက်နေတာကို မြင်ရရင် မိမိကတိုက်ခေါင်းမိုးပေါ် မရောက်သော်လည်း ရောက်နေသလို ရင်ဟုန်၊ ခူးတုန်နေရတဲ့ သဘောစသည်တို့ဖြစ်ပါတယ်။

ပဿပစ္စယာဝေဒနာ

ဝေဒနာ=ကောင်း၊မကောင်းခံစားခြင်း၊ အာရုံ ၏အရသာကိုခံစားခြင်း။

ဗုဒ္ဓဘုရားကြီးကြောင့်(ဝါ)ဗုဒ္ဓဘုရားကြီးတို့၏အားဖြင့်
ကြောင့်ဝေဒနာဆိုသော ခံစားမှုတွေ ဆက်ပြီးဖြစ်ပြန်ပါတယ်။
မြင်ပြန်တော့၊ ကြားပြန်တော့၊ နံပြန်တော့၊ စားပြန်တော့၊ ကိုယ်နဲ့
ထိတွေ့ပြန်တော့၊ ကြံတွေးပြန်တော့ ကောင်းမကောင်းဆိုတဲ့
အာရုံကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို
ဗုဒ္ဓ ပစ္စယာ ဝေဒနာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဝေဒနာ၏သဘောမှာ အကျဉ်းအားဖြင့် ခံစားမှုသဘောကို
(ဝေဒနာ) ဟုခေါ်ပါတယ်။ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော
ဝေဒနာက

အာရုံကောင်းလျှင်	- သုခဝေဒနာ
အာရုံမကောင်းလျှင်	- ဒုက္ခဝေဒနာ
အာရုံအလတ်စားဖြစ်လျှင်	- ဥပက္ခာဝေဒနာလို့ သုံးမျိုးပြပါတယ်။

အာရုံအပေါ်မူတည်ပြီး သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သောမန
ဿဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၊ ဥပက္ခာဝေဒနာအားဖြင့် ငါးမျိုး
ပြပါတယ်။ ခွဲ၍(၆)ပေါက်မှာရှိတဲ့ အာယတန(၆)ပါး၊ ခွဲ၍ အစွမ်း
အားဖြင့်ခွဲ၍(၆)ပါးကို ဗုဒ္ဓ၏တွေ့တိုက်ပေးမှုအရ ဝေဒနာ
ခြောက်ပါးဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဝေဒနာ (၆)ပါးကိုပါဠိမြန်မာ
နှစ်မျိုးအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင်

စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ မြင်လော့ခံစား

သောတသမ္မဿဇာဝေဒနာ ကြားတွေ့ခံစား
 ဃာနသမ္မဿဇာဝေဒနာ နံတွေ့ခံစား
 ဇိဝှိသမ္မဿဇာဝေဒနာ စားတွေ့ခံစား
 ကာယသမ္မဿဇာဝေဒနာ ထိတွေ့ခံစား
 မနောသမ္မဿဇာဝေဒနာ ကြံတွေ့ခံစားဖြင့်
 ခြောက်ခွဲရအားဖြင့်လည်းခံစားမှုပေဒနာ(၆)မျိုးရပါတယ်။

ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ

တဏှာ = လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၊ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ
 သည် ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်ခြင်း

ခံစားမှု ဝေဒနာ အကြောင်းခံပြီးလျှင် တဏှာ တရားတွေ
 ဆက်ပြီးဖြစ်သည်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ
 ဟု ဟောပါတယ်။

ဝေဒနာ ခံစားမှုက အာရုံ ခြောက်ပါး ဖြစ်သည့် အပေါ်မှာ
 ကောင်းသည်ကို ခံစားမိလို့ ချစ်ခင်မှု၊ သာယာမှု၊ နှစ်သက်မှု၊ လို
 ချင်မှု၊ တွယ်တာမှုဖြစ်လာလျှင် တပ်မက်မှု (တဏှာ) ဖြစ်လာ
 ပါတယ်။

တဏှာဖြစ်လာသည့်အခါဘုံဘဝရရာကြောင်း၊ အကြောင်း
 သမုဒယတွေဖြစ်လာပါတယ်။ ခန္ဓာအိမ် ကိုတည်ဆောက်မည့်

တဏှာရလျှင် အနာဂတ် ခန္ဓာ (၃၁) ဘုံ၌ ၁၀ သံသရာဆက်
ပါတော့တယ်။

တဏှာ ကပစ္စုန်ပွန် မှာဖြစ်ပေါ်လို့ အနာဂတ်ခန္ဓာရဘို့
အတွက် တဏှာက ခေါင်းဆောင်ပြီး ဘုံဘဝရောက်ရာရောက်
ကြောင်းကို ညွှတ်ပေးပါတယ်။

တဏှာပစ္စယာဥပါဒါန်

ဥပါဒါန်=စွဲလန်းခြင်း၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါန်သည်တပ်မက်မှု
ကြောင့် စွဲလန်းမှုဖြစ်ခြင်း။

တဏှာသည်ချစ်ခင်မှု၊ နှစ်သက်မှု၊ လိုချင်တပ်မက်မှုဖြစ်၍
များများလိုချင်လျှင် (ဝါ) လိုချင်စိတ်တွေများလာလျှင်စွဲလန်းမှု
ဥပါဒါန် ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက တဏှာ
ပစ္စယာဥပါဒါန် ဟု ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဥပါဒါန်ရဲ့တရား ကိုယ်မှာ အားကြီးသော တဏှာ နှင့်ဒိဋ္ဌိ
ကိုကောက်ရ ပါတယ်။ ဥပါဒါန်လေးပါးရှိရာ ကာမုပါဒါန်၊
ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်အားဖြင့်လေးပါး
ရှိပါတယ်။

ကာမုပါဒါန်

ဆိုသည်မှာ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်များရဲ့ အပေါ်မှာ
ပြင်းထန်စွာ စွဲလန်းမှုကို ခေါ်ပါတယ်။

ဒိဋ္ဌါပါဒါန်

ဆိုသည်မှာ လှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်းသည် အကျိုးမရှိစသည် ဖြင့် အယူမှား၊ အမှတ်မှား အသိမှား တို့ကို စွဲလန်းစွာ ဖြစ်ပေါ် သောဆယ်ပါးသော ဒဿဝတ္ထုက ဒိဋ္ဌိတရားဖြစ်ပါတယ်။

သီလဗ္ဗတုပါဒါန်

ဆိုသည်မှာ အကျင့်သီလမမှန်ခြင်း၊ မှားသောအကျင့်တရား တို့ကို မှန်သည်ထင်၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်း၊ မှန်သောတရား ကိုမှားသည်ဟု ထင်ခြင်း၊

အတ္တဝါဒပါဒါန်

ဆိုသည်မှာ ရုပ်ဟာငါပဲ၊ ရုပ်ရှိသောငါပဲ၊ ငါ၌ရုပ်ပဲ၊ ရုပ်၌ ငါပဲစသည်ဖြင့် မှားမှားယွင်းယွင်း စွဲလန်းတတ်သော နှစ်ဆယ် သောသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကို အတ္တဝါဒပါဒါန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒိဋ္ဌါပါဒါန် အစွဲနှင့် အတ္တဝါဒပါဒါန် အစွဲနှစ်ပါး ထူးခြား ပုံမှာဒိဋ္ဌါပါဒါန်အစွဲကလူပြည်၊နတ်ပြည်မရောက်အောင်တားပါ တယ်၊ အတ္တဝါဒပါဒါန်အစွဲက မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မရောက်အောင် တားထားပါတယ်။ ဥပါဒါန်အစွဲရှိသော သူများသည်ဘဝဖြစ် အောင် ကြိုးစား အားထုတ်ကြပါတယ်၊ နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ပါ၊

ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မတာဓဝါ

စွဲလန်းမှုကြောင့်ပြုလုပ်မှု ကမ္မဘဝဖြစ်ခြင်း

ကမ္မဘဝ = ကိုယ်ဖြင့်ပြုလုပ်ခြင်း၊ (ကာယကံ)၊ နှုတ်ဖြင့်
ပြောဆိုခြင်း (ဝစီကံ)၊ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်ခြင်း
(မနောကံ)၊

= ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ မနောသင်္ခါရ၊

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါဟုဟော
ကြားထားရာ ဥပါဒါနံ၊ (စွဲလန်းမှု) ဖြစ်လာရင်စွဲလန်းတော့အား
ထုတ်မှု ပြုလုပ်လာမှုတို့ကြောင့် ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ
ဖြစ်လာပါတယ်။ စွဲလန်းမှုဖြစ်လာရင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊
မနောကံဖြင့် အားထုတ်ပြုလုပ်ရာမှ ရသည့် ကံတရားကိုကမ္မဘဝ
(ကမ္မဘဝေါ) လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဘဝတွင် ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝဟု နှစ်မျိုးကွဲပြားပါတယ်၊
ကမ္မဘဝဆိုသည်မှာ ပုညာဘိ သင်္ခါရ သည် စေတနာ (၂၉) ခု
ဖြစ်ပြီး၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဘဝကြီး(၉)ပါးကို ခေါ်ပါတယ်။

ကမ္မဘဝ သည် ပြုလုပ် အားထုတ်သည့် အကြောင်း ဘဝ
မည်ပါတယ်၊ ဥပပတ္တိဘဝသည် အကျိုးဘဝ မည်ပါတယ်၊
ကမ္မဘဝ နှင့် ဥပပတ္တိဘဝနှစ်ပါးထူးခြားပုံမှာ ဘဝသို့ ရောက်စေ၊
ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာသည်၊ သင်္ခါရ၊ ကံ၊ ကမ္မဘဝ
မည်ပါတယ်၊ စေတနာ သင်္ခါရ ကံတွေကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာကြရ
သော ခန္ဓာအမျိုး မျိုးသည် ဥပပတ္တိဘဝ မည်ပါတယ်၊

ကမ္မဘဝတွင် (ကာယကံမှု) ကိုယ်ဖြင့် ပြုလုပ်ခြင်း
(ဝစီကံမှု) နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုခြင်း (မနောကံမှု) စိတ်ဖြင့် ကြံစည်

ခြင်း၊ ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းကို ခေါ်ပါတယ်။ ကမ္မဘဝသည် သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်၍၊ ဥပပတ္တိ ဘဝသည် ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်ပါတယ်။

လောကလူသားများသည် ကမ္မဘဝကို အဘယ်ကြောင့် ပြုလုပ်မိကြပါသလဲ ဆိုရင် ဥပါဒါန်အစွဲကြောင့် ပြုလုပ်မိကြပါတယ်။ ဥပါဒါန်အစွဲဖြစ်ရခြင်းမှာ လိုချင်မှု တပ်မက်မှု တဏှာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြရပါတယ်။ ကမ္မဘဝမှ ဥပါဒါန်မှ တဏှာမှ အဝိဇ္ဇာအထိ ပြောင်းပြန် (ပဋိလုံ) တွက်၍ ရပါတယ်။

ကမ္မဘဝပစ္စယာဇာတိ

ဇာတိ = ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ ကမ္မဘဝပစ္စယာဇာတိသည် ကမ္မဘဝကြောင့်ပဋိသန္ဓေဇာတိဖြစ်ခြင်း ကမ္မဘဝကိုပြုလုပ်မိသောသူများသည် ဇာတိ မျိုးအဖုံဖုံကို ပြန်ရကြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဘဝပစ္စယာဇာတိလို့ဟောပါတယ်။ ကံကြောင့် ဇာတိမျိုးစေ့၊ မျိုးမှ အပင်၊ အပင်မှ မျိုးဆိုသကဲ့သို့၊ (၃၁) ဘုံမှာ သံသရာလယ်ပါတော့တယ်၊ လူ့ဘဝ မှာ အဝိဇ္ဇာနဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတွေနဲ့ လုပ်ခဲ့ သမျှတွေသည် ကမ္မဘဝနဲ့မျိုးရ နေပါတယ်။ မျိုးရတော့ အပင် ဇာတိကို ပြန်ရ ပြန်ပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေ အဖန်ဖန် နေရခြင်းဇာတိပြန်ရပြန် ပါတယ်။

ကမ္ဘာဝဉ္စ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံတွေပြုလုပ်သမျှ သည်၊ သမုဒယသစ္စာ ချည်းသာဖြစ်ပါတယ်။ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ကံနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကံစီမံရာကို လိုက်ကြရင်သုံး ဆယ့်တစ်ဘုံလည်ကြရမယ်၊ ဉာဏ်စီမံရာလိုက်ရင်တော့ နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြမယ်လို့ ဆုံးမခဲ့ပါတယ်။

ဇာတိပစ္စယာဇရာမရဏ

ဇရာမရဏ = အိုခြင်း၊ သေခြင်း၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ သည် ဇာတိပဋိသန္ဓေနေမှုကြောင့် ဇရာ မရဏအိုခြင်း၊ သေခြင်းဖြစ်ရခြင်း

ပဋိသန္ဓေ (ဇာတိ)အဖြစ် နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ ဖြစ်လာလျှင် ဇရာ၊ (အိုမှု) မရဏ (သေမှု)နှင့် အဖန်ဖန်ကြုံရပါတယ်။ ဇာတိ ဆိုသည်မှာ နိပ္ပန္နရုပ်၊ နာမက္ခန္ဓာနာလေးပါး၊ ရင့်ခြင်း (ဋ္ဌိ) သဘော နှင့် ပျက်ခြင်း (ဘင်) သဘောကို ဇရာမရဏ လို့ ခေါ်ပါတယ်။

လောက၌ , လူသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် အဘယ်ကြောင့် အိုကြရ၊ သေကြရပါသနည်း ဆိုရင် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဖြစ်သော ဇာတိ ရလာကြသောကြောင့် အဖြစ်ရှိလျှင် အပျက်ရှိသလိုအိုကြ ရ၊ သေကြရ ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတိတရားရလာကြသူများသည်၊ ဇရာမရဏ အိုသေဒုက္ခတရားနှစ်ပါးအပြင်မသေမှီလည်းသောက၊

ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသာ ဒုက္ခငါးပါးကိုလည်း
တွေ့ကြရပါတယ်။

(သောက) ဖိုးရိမ်ခြင်း၊ (ပရိဒေဝ) ငိုကြွေးခြင်း၊ (ဒုက္ခ)
ဆင်းရဲခြင်း၊ (ဒေါမနဿ) စိတ်၏နာကျင်ခြင်း၊ (ဥပါယာသ)
ပြင်းစွာ ရှိက်ငင်ခြင်း၊ ပြင်းထန်သော ဒေါသစေတသိက် ဖြစ်ပါ
တယ်။ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ
စသော တရားငါးပါးကို အင်္ဂါ(၁၂) ပါးထဲတွင် ထည့်၍
ရေတွက်ခြင်း မပြုခြင်းမှာ ဇာတိ၏ မုချအကျိုးရင်းမဟုတ်၊
ဇာတိ၏ အကျိုး ဖျားမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် အင်္ဂါ (၁၂)ပါးထဲ
မှာထည့်ပြီး ရေတွက်ခြင်းမပြုပါ။

တရားကိုယ်များ

တရားကိုယ်များဆိုသည်မှာ အဝိဇ္ဇာအစ ရောမရဏအဆုံး
တရားများဖြစ်ပါသည်။

သုံးပါးအစပ်

စက်ဝိုင်း အကွက်ကြီး လေးကွက်ထဲမှာ ကြည့်ပါက အစပ်
သုံးစပ်တွေ့ရပါမယ်၊ (၁)အကွက်နှင့်(၂)အကွက်ကြားရှိ(သင်္ခါရ)
နှင့် (ဝိညာဏ်)မှာ တစ်စပ်၊ (၂)နှင့် (၃) ကြားရှိ (ဝေဒနာ)နှင့်
(တဏှာ)မှာ တစ်စပ်၊ (၃) နှင့် (၄) ကြားရှိ (ကမ္မဘဝ)နှင့်
(ဇာတိမှာ) တစ်စပ် ပေါင်းသုံးစပ်ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) အကွက် သင်္ခါရ (စပ်) ဝိညာဏ် (၂) အကွက်
 (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊
 တဏှာဥပါဒါနိ၊ ဘဝ) သဠာယတန၊ ဖဿဝေဒနာ)
- (၂) အကွက် ဝေဒနာ (စပ်) တဏှာ (၃) အကွက်
 (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ (တဏှာ၊ ဥပါဒါနိ၊
 သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ကမ္မဘဝ)
 ဝေဒနာ)
- (၃) အကွက် ကမ္မဘဝ (စပ်) ဇာတိ (၄) အကွက်
 (တဏှာ၊ ဥပါဒါနိ၊ ဇာတိ၊ ဇရာ မရဏ)
 ကမ္မဘဝ)

“စပ်”ဆိုသည်မှာ (၁) အကွက်သင်္ခါရနှင့် (၂) အကွက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်တို့ကို မြားကလေးဖြင့် စပ်ထားသည်အဓိပ္ပါယ် ဖြစ်ပါတယ်။ (၁) အကွက် အတိတ်ကာလ သင်္ခါရဖြင့် စုတိ အသေနှင့်ချုပ်ပြီး (၂) အကွက် ပဋိသန္ဓေ(ဝိညာဏ်) ဒုက္ခသစ္စာ ပေါ်ပေါက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

(သင်္ခါရ)နှင့် (ဝိညာဏ်) အစပ်ကို(၁)နံပါတ်အစပ်လို့ လည်းခေါ်ပါတယ်။ သေပြီးခဲ့သောအစပ်လို့လည်းခေါ်ပါ တယ်။ဧကန်အစပ်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန် အစပ်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ သမုဒယသစ္စာနှင့်ဒုက္ခသစ္စာအ စပ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

ဝေဒနာနှင့်တဏှာအစပ်ကို (၂) နံပါတ်အစပ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ထွက်ရပ် လမ်းအစပ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒုက္ခသစ္စာ နှင့်သမုဒယသစ္စာ အစပ်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းအစပ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအစပ်ကို (၃) နံပါတ်အစပ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းနှင့် အနာဂတ်အကျိုးစပ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ အစပ်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။

(၁) နံပါတ်အစပ်ကို ဖြတ်လျှင် လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဖြတ်၍မရနိုင်ပါ။ (၃) နံပါတ်အစပ်ကို ဖြတ်ရင်လည်း မရောက်သေးသောကြောင့်ဖြတ်လို့မရနိုင်ပါ။ သံသရာမှ သွက်လမ်းရချင်ရင် (၂) မှ (၃) မကူးအောင် ဖြတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ယခုရောက်နေသည်မှာ (၂) ထဲ၌ ရောက်နေခြင်းဖြစ်၍ (၂) မှ (၃) မကူးအောင် ယခု ဝိပဿ နာရှုရမည် ဖြစ်ပါတယ်။

သောတာပန် စသည်တို့ ဖြစ်စေလိုလျှင်လည်း (၂) နှင့် (၃) အစပ် ကိုဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပါတယ်။ (၂) ထဲမှ (၃) မကူးအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်ရပါမယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါမယ်။

ဝေဒနာနှင့် တဏှာမကူးမီအောင် ထိုနှစ်ခုကြားမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်မဂ် သွင်းရပါမယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်လာ

ပါလျှင် မဂ်ဉာဏ် (လောကုတ္တရာမဂ်) ရပြီး နိဗ္ဗာန်ကို အသက်ရှင်လျက် မြင်နိုင်၊ ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ရပ်မူလ

နှစ်ရပ်မူလဆိုသည်မှာ “အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာ” ဖြစ်ပါတယ်။ (အဝိဇ္ဇာ)ကို ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်ဟု ခေါ်ပါတယ်။ (တဏှာ)ကို အပရန္တ ဘဝစက်ဟု ခေါ်ပါတယ်။ ဘဝစက် (၂)ပါး ရပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာသည် အင်္ဂါ (၇)ပါးဆောင်ပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်ကြောင့်နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန၊ သဠာယတနကြောင့် ဖဿ၊ ဖဿကြောင့်ဝေဒနာဖြစ်ပါတယ်။ ဝေဒနာသည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ရ သည်တရားဖြစ်၍၊ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်သောအခါ၊ တဏှာသည်အဝိဇ္ဇာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ တဏှာသည်ဝေဒနာကြောင့် ဖြစ်၍အဝိဇ္ဇာကိုလှည့်ဆောင်ပါတယ်။တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်၊ ဥပါဒါန် ကြောင့် ဘဝ၊ ဘဝ ကြောင့် ဇာတိ၊ ဇာတိ ကြောင့် ဇရာ မရဏ ထိ တဏှာသည်အင်္ဂါ (၅)ပါး ဆောင်ပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ (ပုဗ္ဗန္တဘဝစက်မှာ အင်္ဂါ (၇)ပါးဖြစ်သော်လည်း အဝိဇ္ဇာသည် အတူဖြစ်ဘက်ဖြစ်သည့် တဏှာ(အပရန္တဘဝစက်) (၅)ပါး ပေါင်း၍ အင်္ဂါ (၁၂)ပါးလုံးပေါင်း၍ သံသရာလည်ခြင်း ကြောင့် မူလ နှစ်ရပ်မှာ (အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ) ဖြစ်ပါတယ်။

သံသရာ တစ်လျှောက်လုံး မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မရခဲ့ခြင်းသည် ဤဘဝစက် နှစ်ပါးကို မဖြတ်နိုင်သောကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် မရခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဤဘဝစက်နှစ်ပါးကို ဖြတ်ရမည့်တရား မှာ မူလံပညာယဆိန္ဒထလို၊ ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ကြောင့် ဝိပဿနာမဂ်ပညာတို့ဖြင့် ဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်သုံးဝ

ဝဋ်သုံးဝဆိုသည်မှာ (စက်ဝိုင်းမှာ ကြည့်ပါ)

(၁) အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒ် = ကိလေသာဝဋ်(၃)ပါး
(အကြောင်းတရား)

(၂) သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ = ကမ္မဝဋ်(၂)ပါး
(အကျိုးတရား)

(၃) ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာယတန၊
ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ (ဥပပတ္တိဘဝ) = ဝိပါကဝဋ် (၈)ပါး
ဇာရာ၊ မရဏ (ယခုရရှိထားသော ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပါတယ်)

ကိလေသာဝဋ်အကြောင်းခံ၍ ကမ္မဝဋ်ကို အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္မဝဋ်အားထုတ်ခဲ့၍ ဝိပါကဝဋ်အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ ကို ရရှိခြင်းကြောင့် အကြောင်းအကျိုးသာလျှင် ရှိပါတယ်။

ဤစက်ဝိုင်းဒေသနာကြီးမှာ အင်္ဂါအားဖြင့် ရေတွက်တဲ့ အခါ အင်္ဂါ (၁၂)ပါးမျှသာ ဖြစ်ပါလျက် ဝဋ်အားဖြင့် ရေတွက် ကြသောအခါ အင်္ဂါ (၁၃)ပါး ရခြင်းမှာ အင်္ဂါအားဖြင့် ရေတွက်

ကြသောအခါ၌ ကမ္မဘဝကို တစ်မျိုးတည်းထားပြီး ရေတွက်ရသောကြောင့် အင်္ဂါ (၁၂)ပါးသာ ရှိသော်ငြားလည်း ဝဋ်အားဖြင့် ရေတွက်ကြသောအခါ ဘဝက နှစ်မျိုးကွဲပြားသွားပါတယ်။ ကမ္မဘဝက ကမ္မဝဋ်ထဲမှာပါပြီး ဥပပတ္တိဘဝက ဝိပါကဝဋ်ထဲမှာ ပါသွားသောကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်အားဖြင့် ရေတွက်စဉ်မှာ အင်္ဂါ (၁၃)ပါး ဖြစ်နေပါတယ်။ ဘဝနှစ်ပါးကို ပြန်ပေါင်းပြီး ရေတွက်ရင် (၁၂)ပါးပြန်ဖြစ်ပါတယ်။

ဝဋ်သုံးပါးကို အကြောင်းဝဋ် အကျိုးဝဋ်ခွဲခြားရပါလျှင် ကိလေသာဝဋ်(၃)ပါးနှင့် ကမ္မဝဋ် (၂)ပါးသည် အကြောင်းဝဋ် (၅)ပါး ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိပါကဝဋ် (၈)ပါးသည် အကျိုးဝဋ် (၈)ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

ကောလသုံးဖြာ

ကောလ သုံးဖြာဆိုသည်မှာ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ (တစ်နည်းအားဖြင့်) လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကောလ၊ ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကောလ၊ နောင်ဖြစ်လတ္တံ့သော အနာဂတ်အားဖြင့် ကောလသုံးပါး ဖြစ်ပါတယ်။

“ကောလသုံးပါးဖြင့် အင်္ဂါ (၁၂)ပါးကို ခွဲဖြတ်”

(၁) အတိတ်ကောလ = အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ အင်္ဂါ (၂) ပါး
(သမုဒယသစ္စာ)

- (၂) ယခုပစ္စုပ္ပန်ကာလ = ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန
 ဖဿ၊ ဝေဒနာ (၅) ပါး (အကျိုး)
 တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ
 (၃) ပါး၊ (အကြောင်း)
 ပေါင်း (၈) ပါး
 (ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ) (ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း သမုဒယ
 သစ္စာ)
 (၃) အနာဂတ်ကာလ = ဇာတိ၊ ဇာရာမရဏ
 အင်္ဂါ (၂) ပါး
 (အနာဂတ်အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ)

အတိတ် (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) အင်္ဂါ (၂) ပါးကို သမုဒယ
 သစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအင်္ဂါ (၅) ပါးကို ဒုက္ခ
 သစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအင်္ဂါသုံးပါးကို သမုဒယ
 သစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အနာဂတ် အကျိုးအင်္ဂါ (၂) ပါးကို ဒုက္ခ
 သစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။

“ခြင်းရာနှစ်ဆယ်”

ခြင်းရာနှစ်ဆယ်ဆိုသည်မှာ အတိတ်အကြောင်းအခြင်း အ
 ရာငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းရာငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်း
 ရာငါးပါး၊ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာငါးပါးပေါင်း နှစ်ဆယ်
 ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ယောဂ်တွင်ကြည့်ပါ

- (၁) ကွက်တွင်=အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ၊တဏှ(အတိတ်ကာလ၊အတိတ်
ဥပါဒါန်၊ဘာအကြောင်းတစ်လွှာ(အတိတ်အကြောင်းအခြင်း
အရာ(သမုဒယသစ္စာ) ၅ ပါး)
- (၂) အကွက်တွင် = ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊
(ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ပစ္စုပ္ပန် သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာ
အကျိုးတစ်လွှာခန္ဓာငါးပါး (ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ
(ဒုက္ခသစ္စာ) ၅ ပါး)
- (၃) အကွက်တွင် = တဏှာ၊ဥပါဒါန်၊ကမ္မဘဝ၊
(ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ၊ (ပစ္စုပ္ပန်
တစ်လွှာ၊သမုဒယသစ္စာ) အကြောင်းအခြင်းအရာ၅ပါး)
- (၄) အကွက်တွင် = ဝိညာဏ်၊နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန
(အနာဂတ်အကျိုး ဖဿ၊ဝေဒနာ (အနာဂတ်
တစ်လွှာ၊ဒုက္ခသစ္စာ) အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ပါး)

စက်ဝိုင်းတွင် အကွက် ၄ကွက်ရှိပြီးအကွက်တစ်ကွက်လျှင်
အကြောင်း (သို့မဟုတ်) အကျိုးအခြင်းအရာ ၅ ပါးစီ ရှိပါ
သဖြင့် $၅ \times ၄ = ၂၀$ (ခြင်းရာနှစ်ဆယ်) ဖြစ်ပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာ ငါးပါးကို ဒုက္ခသစ္စာဟုသိလျှင်
သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြတ်ပါတယ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးအခြင်းအရာငါးပါးကို

ဒုက္ခသစ္စာဟု အမှန်မသိပါလျှင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းအခြင်းအရာ
ငါးပါး (သမုဒယ) ဖြစ်ကြောင်းတကော၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝကို
ထပ်ပြီးကြိုးစားကြမည် ဖြစ် ပါတယ်။ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယကို
ထပ်ပြီးလုပ်လျှင် ဖြစ်ကျိုး အနာဂါတ်(ဒုက္ခသစ္စာ)ကို ထပ်မံရရှိ
ကြမည် ဖြစ်လို့ သံသရာဆက်ပါမယ်။ သံသရာလယ်ပါတော့
မယ်။

သံသရာဆက်ပုံမှာ အတိတ်အကြောင်းကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးထဲကတကော၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ၊
ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ထပ်မံပေါက် ပွားလျှင် အနာဂါတ်အကျိုးတွေ
ထပ်ဖြစ်ပါမယ်။ အနာဂါတ်အကျိုး ထဲကမှ အတိတ်အကြောင်း
တွေထပ်ပေါက်ပွားရင် သံသရာကြီးသည် ကရွတ်ကင်း လျှောက်
သလို အဆုံးကိုမရောက်နိုင်ပဲသံသရာ ထဲမှာပဲ တစ် လည်လည်
နှင့် ကျင်လည်ခဲ့ရပြီး ထပ်ပြီး ကျင်လည်ကြရဦးမည်ဖြစ် ပါ
တယ်။

ဤရှစ်သွယ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လင်္ကာအရ ရှစ်သွယ်တို့မှာ

၁။ မူလနှစ်ဖြာ	၅။ သုံးပါးအစပ်
၂။ သစ္စာနှစ်ခု	၆။ ဂဠိသုံးဝနှင့်
၃။ လေးခုအလွှာ	၇။ ကာလသုံးဖြာ
၄။ အင်္ဂါ (၁၂)ပါး	၈။ ခြင်းရာနှစ်ဆယ်တို့ ဖြစ်ပါ တယ်။

ပ ဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (အဋ္ဌင်)

ခန္ဓာရှိသူတွေမှာ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဒုက္ခ၊ နံနက်မိုးလင်းမှ ညအိပ်သည့်အထိ ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးရဲ့အကြိုက်လိုက်ပြီးပြုစုပေးနေရတဲ့ဒုက္ခ၊ အိုနေတဲ့ဒုက္ခ နာနေတဲ့ဒုက္ခ၊ ခန္ဓာကြီးဖောက်ပြန်ပြီး မသေရမည့်ဒုက္ခတွေ က လွတ်ကင်းပြီးမသေခင်မှာ “သဉ္ဇပါဒိသေဿနိဗ္ဗာန်”ကိုရ နိုင်ပါ လျှက်နှင့် နိဗ္ဗာန်နှင့်ဝေးအောင်ဒုက္ခသံသရာလည်အောင်ဖြစ်စေ တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (အကြောင်းအကျိုးဆက်)နေပုံနဲ့ အကြောင်း အရင်းကို သိထားကြ မှ သံသရာက လွတ်လမ်းကို ရကြမယ်။

မူလနှစ်ဗြာ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ)

သုံဆယ့်တစ်အံ့မှာ ကျင်လည်အောင် အကြောင်းအကျိုး ဆက်ပြီးသံသရာရှည်အောင်ဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းအရင်း ကတော့ (အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ) ပါပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဗောဓိပင်နဲ့ ရွှေပုလ္လင်မှာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းအကျိုးဆက်တဲ့ တရားကို သိတော်မူလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အနုလုံ ပဋိလုံ ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းတော်မူရာမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ မူလ အကြောင်းရင်းသည် “(အဝိဇ္ဇာတဏှာ)” ဖြစ်လို့ အဝိဇ္ဇာ နိရော ဓါ၊ အာသဝေါ နိရောဓော၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်လို့ တဏှာချုပ် ပြီး အာသဝေါ တရားချုပ်ခြင်း (ဝါ)၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တော်ကို

ရတော်မူခြင်း(ဝါ)အာသဝက္ခယဉာဏ်တော် ကိုရခြင်း၊သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရရှိ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုဆင်ခြင် ရာမှာ တွေ့ရလိုဝမ်းမြောက်တော်မူလို၊ ဥဒါန်းကျူးရင့်တော်မူခဲ့ ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ကျူးရင့်တဲ့ ဥဒါန်းသည် ဗောဓိသုတ်မှာ လာပါတယ်။ အတိတ်အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်ဓနာဖြစ်၊ ပစ္စုပ္ပန်တဏှာကြောင့်အနာဂတ် ဓနာဖြစ်ကြောင်းတွေ တွေ့ရလို. "အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ" သည် သံသရာ လည်အောင်ဖြစ်စေတဲ့မူလအကြောင်းခံနှစ်ပါးလို့ ဟောပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားသည်လေး သင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဒါန၊ သီလ၊ဘာဝနာတွေလုပ်ခဲ့ပါ သော်လည်း ကိလေသာဝဋ်၊ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တွေနဲ့ပဲ သံသရာ လည်ခဲ့ရပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဘုရား ဖြစ်မည့်နေကျမှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆင်ခြင် တော့မှ ကိလေသာ ဝဋ်ဆိုတဲ့ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ)ကို တွေ့တော် မူလို. ပယ်ဖြတ်တော်မူ ပြီး၊ဘုရားအဖြစ်သို့ရောက်တော်မူ တဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်တော်မူလို. ဥဒါန်းကျူးရင့် တော်မူပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာလည်မှု၏ အကြောင်းအရင်း မူလနှစ်ဖြာသည် (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) ရေသောက်မြစ် ဖြစ်ကြောင်း ကို သိနိုင်ကြပါတယ်။

အဝိဇ္ဇာ

မြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့တဲ့သစ္စာလေးပါးတရားကိုမသိခဲ့တဲ့၊ အတိတ်ကစခဲ့တဲ့၊ ဘဝအဆက်ဆက်ကပါလာတဲ့(အဝိဇ္ဇာ)ဆိုတဲ့ (မသိမှု) ဟာအမှန်တရားကိုမသိဘူး။ မမှန်တာကိုပဲသိတယ်။ အမှန်တရားလေးပါးဖြစ်တဲ့ သစ္စာလေးပါးမှာ အမြတ်(သစ္စာ) ၂ပါး ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်(နိယောဓသစ္စာ)နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်တဲ့ (မဂ္ဂသစ္စာ) ကိုမသိတဲ့အပြင်ယခုဘဝမှာ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ အဖြစ်အမှန်၊ ဒုက္ခအမှန် (ဒုက္ခသစ္စာ) ကိုလည်းမသိ၊ ဒုက္ခရောက်ကြောင်း အမှန် (သမုဒယသစ္စာ) ကိုလည်း မသိကြလို့(အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်နေကြလို့သံသရာလယ်ခွဲကြရပါတယ်။

ယူ့ဘဝမှာလည်း ငါလိုထင်မှတ်နေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တသညာတွေနဲ့မမှန် တာတွေကိုအမှန်ထင်ပြီးသိနေတဲ့အတွက် ငါ၊သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတဲ့ အသိတွေနဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဖြစ်တဲ့ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ)တွေ အရင်းခံပြီးနေထိုင် လာခဲ့ကြပါတယ်။ အတိတ်ဘဝ၊ ဖြစ်လေရာ ဘဝ အဆက်ဆက်ကလည်း (အဝိဇ္ဇာနဲ့ တဏှာ)ဟာ အကြောင်းခံပါပဲ။

တဏှာ

(လောဘ)က တဏှာပါပဲ၊ လူလို၊ သမုတ်ထားတဲ့ လူတွေ ဟာချမ်းသာတယ်လို့ ထင်နေကြတဲ့ လောကီလူ့ဘဝချမ်းသာကို ခံစားချင်လိုချင်ကြလွန်းလို့၊ လိုချင်မှု တဏှာနဲ့ လုပ်ကိုင်ရှာဖွေ

နေခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီသဘောကိုကြည့်ရင် (တဏှာ)ဟာ ယခုဘဝပစ္စုပ္ပန်မှာ ဦးစီး ခေါင်းဆောင်လို့ ခေါ်ရပါတယ်။

တဏှာ ကြောင့် ဟိုဟာ၊ ဒီဟာ၊ လိုချင်ရ၊ လိုချင်လို့၊ မရတဲ့အတွက် ဒုက္ခရောက်ရ၊ တဏှာကြောင့် ချစ်သူရှိရ၊ ထို ချစ်သူနဲ့ ကွဲကွာလို့ ဒုက္ခရောက်ရ၊ တဏှာ အလိုမကျလို့၊ မချစ်မနှစ်သက်သောသူတို့နှင့် နေရလို့၊ ဒုက္ခရောက်ရ၊ တဏှာ ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါပဲ၊ သူပဲ၊ ယောက်ျားပဲ၊ မိန်းမပဲ၊ သားသမီးပဲလို့ တွယ်တာလို့ ဒါတွေနဲ့ပဲ ဒုက္ခရောက်ရ။ ဒုက္ခအားလုံးရဲ့ အကြောင်းအရင်းက (တဏှာ) ကြောင့်ဖြစ်လို့ တဏှာကို (သမုဒယသစ္စာ) လို့လဲခေါ်ပါတယ်။ သမုဒယ (တဏှာ)ဟာ ဒုက္ခဖြစ်ဖို့ အကြောင်းမှန် (သစ္စာ) ဖြစ်ပါတယ်။

(ဒေါသ)ကအဓိဇ္ဇာပါပဲ၊ (မောဟ)ကလည်း (အဓိဇ္ဇာ)ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် လူတွေမှာရှိတဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဖြစ်တဲ့ (အဓိဇ္ဇာတဏှာ)ဟာ ဘယ်ဘဝ ရောက်ရောက် အကြောင်းခံနေ တယ်ဆိုတာပေါ်မူတည်နေပါတယ်။

အဓိဇ္ဇာ၊ တဏှာဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းအကျိုး ဆက် ပြီး (လှည်းပုံစောင်း၊ စင်းရိုး) လို့ သံသသရာလည်မှုကို ဖြစ် စေပါတယ်။

လူလို သမုတ်တဲ့လူတွေမှာ (အဓိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ)အကြောင်းခံ ပြီး ချမ်း သာမှုကို ရှာကြသော်လည်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမျိုးရုံ၊

ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း မျိုးစုံ ဒုက္ခတွေနဲ့ပဲ လမ်းဆုံးနေခဲ့ကြ ရပါတယ်။

(တဏှာ) နဲ့နေခြင်းသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းအမှန် (သမုဒယသစ္စာ)နဲ့ နေရ ကြောင်းကိုလည်းမသိတဲ့(အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်နေတော့ ဒုက္ခတွေ ရရှိခံစား၊ ဒီဒုက္ခတွေထဲက ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း တဏှာ တွေထပ်ပွား လို့ဒုက္ခပြန် ဖြစ်၊ တစ်ခါ ဒုက္ခထဲကနေ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း(တဏှာ) တွေ ထပ်လုပ်နေတာ နဲ့ပဲ သံသရာ မှာ (ဒုက္ခသစ္စာ)နဲ့ (သမုဒယသစ္စာ)ဆိုတဲ့ အယုတ် သစ္စာ နှစ်ပါးနဲ့ပဲ သံသရာ လည်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒုက္ခလွတ် ကြောင်း (မဂ္ဂသစ္စာ)နဲ့ (နိရောဓ သစ္စာ) ဆိုတဲ့အမြတ် သစ္စာ နှစ်ပါးက မပါခဲ့ကြပါဘူး။

ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ အရိယာတို့သိတဲ့(သစ္စာလေးပါး)ဆိုတဲ့ အမှန်တရားလေးပါးကို မသိတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေမှာ (အဝိဇ္ဇာ) ဆိုတဲ့ မသိ နားမလည်မှုက ခန္ဓာငါးပါးရလို့ ဒုက္ခရမှု ဖြစ်ကြောင်း လည်းမသိဘူး။ လိုချင်တပ်မက်မှု (တဏှာ) က ဘုံဘဝကို ညွတ်ပေးနေတာလည်း မသိဘူး။ ဒါကြောင့် (အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ) ဆိုတဲ့ အကြောင်းအရင်း မူလ၂ပါး က သံသရာလည်မှု ကိုဖြစ်ပေါ်ပေးနေတော့ သတ္တဝါတွေဟာ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ ကရွတ်ကင်း လျှောက်သလိုသံသရာ လည်နေကြရပါတယ်။

အတိတ်အကြောင်းနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဆက်ပုံ

စက်ဝိုင်း(၁)အကွက်၊ ရှေးဘဝများစွာက အတိတ်အကြောင်း မှာ (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ) လို့ ပြထားတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က (အဝိဇ္ဇာ) က မသိလို့ (သင်္ခါရ) က ပြုလုပ်တာ၊ မသိလို့ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အဓိပ္ပါယ် ပါပ။ အကြောင်းအခြင်းရာ ငါးပါးအနေနဲ့ အတိတ်က (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ) တွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝကို တစ်ပေါင်းတည်းဆိုရရင် (သင်္ခါရ) ပါပ၊ (သင်္ခါရ) ဆိုတာ ပြုပြင်တဲ့တရား၊ (တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ) ကို (သင်္ခါရ) က ဆက်တိုက် ပြုပြင်သွားလို့ (သင်္ခါရ) လို့ တစ်ပေါင်းတည်းခေါ်ရပါတယ်။ (သင်္ခါရ) ဆိုတာ ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှု များနှင့် နောက်ဘဝအတွက် အကျိုး ဝိပါက်များကို ပြုပြင် စီမံ တတ်သော (ကံ) တရားလို့လည်းခေါ်ပါတယ်။

(သင်္ခါရ) ဆိုတာ (ရုပ်) ဟူသမျှကိုလည်း ပြုပြင်တယ်၊ စိတ်ဖြစ်တိုင်းပါရသော စေတသိတ် (နာမ်) ကိုလည်း ပြုပြင်တဲ့ အတွက် (ရုပ်သင်္ခါရ)၊ (နာမ်သင်္ခါရ) လို့လည်းခေါ်တယ်။ (သတ္တလောက) ဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ လောက၊ (ဩကာသလောက) ဆိုတဲ့ ဘုံဌာနအမျိုးမျိုး၊ ရုပ်အမျိုးမျိုး၊ သတ္တဝါတို့၏ ကံကိုအရင်းခံ၍ ဥတုကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တရား တို့ကို (သင်္ခါရ လောက) က ဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားတွေ ပြုပြင်တာကို (သင်္ခါရ) လို့ခေါ်ပါတယ်။

အတိတ်က (အဝိဇ္ဇာ) မသိမှုနဲ့ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ (သင်္ခါရ) ရဲ့ ပြုလုပ်မှုတွေထဲမှာ တပ်မက်မှု (တဏှာ) လည်း ပါတယ်။ စွဲလန်းမှု (ဥပါဒါန်)လည်း ပါတယ်။ ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ကံ၊ (ကမ္မဘဝ)လည်း ပါတယ်။ စက်နိုင်ရ (၁) အကွက် အတိတ် အကြောင်းမှာ အဓိက စကားနှစ်လုံး ကတော့ “မသိလို့ ပြုလုပ် ခဲ့တဲ့” (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ပါပဲ။

အတိတ်က (“သင်္ခါရ”)ကိုခေါ်သဘောနဲ့ကြည့်ရင်(အဝိဇ္ဇာ) မသိမှုကြောင့် လည်းပါတယ်။ (တဏှာ) တပ်မက်မှုလည်းပါ တယ်။ (ဥပါဒါန်) စွဲလန်းမှုလည်း ပါတယ်။ ကံနဲ့ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ (ဘဝ) လည်းပါခဲ့ပါတယ်။

တစ်နည်းဆိုရင် အတိတ်အကြောင်း ကံ က ဖန်လာတဲ့ (သင်္ခါရ) မှာ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ) တွေဟာ (Ingredient) အနေနဲ့သတ္တိတွေ ပါဝင်နေပါတယ်။

လိုချင် တပ်မက်မှု (တဏှာ)၊ စွဲလန်းမှု(ဥပါဒါန်)တို့နဲ့ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ စေတနာ၊ ကံ၊ ကမ္မဘဝ ဟာ(သင်္ခါရ) ပါပဲ။ ကာယ ကံက (ကာယသင်္ခါရ)၊ ဝစီကံ က (ဝစီသင်္ခါရ)၊ မနောကံက (စိတ္တသင်္ခါရ) ဖြစ်တော့ ကံသုံးပါး ကလည်း (သင်္ခါရ) သုံးမျိုး အတူတူပါပဲ။ ကံအမျိုးအစား အနေ နဲ့ကုသိုလ်ကံက (ပုညာ ဘိသင်္ခါရ) အကုသိုလ်ကံက (အပုညဘိသင်္ခါရ)စတဲ့ ကံအမျိုး မျိုး သည်သင်္ခါရအမျိုးမျိုးတွေ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ အတိတ်က (သင်္ခါရ)

မှာ လူတစ်ပါးဖြစ်ဖြစ်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တွေဖြစ်တဲ့ (အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ) အကြောင်းခံကြောင့် သာဖြစ်တယ်။ (အဝိဇ္ဇာ တဏှာ) ဖြစ်တဲ့ (လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ) တွေနဲ့အတူတူ အတိတ်က (သင်္ခါရ) မှာ အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ ဦးစီးတယ်။ အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ ခြံရံခဲ့ပါတယ်။

(၁) အကွက် အတိတ်အကြောင်း (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ) မှာ (အဝိဇ္ဇာ)က ဒုက္ခ ဖြစ်စေတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ရစေပါတယ်။ (သင်္ခါရ)က ကံ အမျိုးမျိုးလုပ်ထားတဲ့ ကမ္မသတ္တိအရှိန်အဝါ တွေပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ပြုလုပ်တဲ့ ကံ (သင်္ခါရ)က တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ တွေနဲ့ပြုလုပ်ထားတဲ့ မျိုးစေ့ ဖြစ်တော့၊ သူ့မျိုးစေ့နဲ့သူ၊ သူ့ဘုံဝကိုသူကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ် ကံနဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်အရ၊ ရောက်စေပါတယ်။ ဘဝတစ်ခုချုပ်ပြီး ဘဝသစ်၌ (ဝိညာဏ်)ကို ဆက်စေတာကလည်း (သင်္ခါရ)ပါပဲ။

အဝိဇ္ဇာနုသရပရိက္ခတ္တေန=အဝိဇ္ဇာနုသရဖြင့် ခြံရံအပ်သော၊ တဏှာနုသယမူလတေန= တဏှာနုသယသာလျှင်အကြောင်းရင်း ရှိသော(သင်္ခါရေန)=ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်ကံသည် ဇနိယမာနံ= ဖြစ်စေအပ်သည်ဟု သင်္ဂြိုဟ်မှာ လာပါတယ်။

(အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ)အရင်းခံပြီး ပြုလုပ်တဲ့ (သင်္ခါရ) ကံမျိုးစေ့တွေဟာ စုတိ သေတော့ တူသောအကျိုးပေးမှုနဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) ဖြစ်လာပါတယ်။ (၁)အကွက်မှ (၂)အကွက်ကို

ဆက်စေတယ်။ အတိတ်အကြောင်းနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဆက်ပုံပါပဲ။
တူသော အကျိုးပေးမှုဆိုတာ ကုသိုလ်ကံ (သင်္ခါရ) က လူ၊ နတ်
ဗြဟ္မာဝိညာဏ်ကိုရတယ်။ အကုသိုလ်ကံ (သင်္ခါရ) က အပ္ပါယ်
ဝိညာဏ် ကိုရစေပါတယ်။

စာနဲ့ပြောရရင် ရှေးကပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံ (သင်္ခါရ)တွေမရှိရင်
အကျိုးဝိပါက်တွေ (ဝါ) ဝိပါက်စိတ်တွေ (ဝါ) ပဋိသန္ဓေစိတ်တွေ
ဖြစ်ရိုးထုံးစံ နှစ်ခြင်းကြောင့်(သင်္ခါရ) က ဝိညာဏ်တစ်မျိုး မျိုး
ရအောင် နေကသတ္တိနဲ့ ပြစ်ချပေးပါတယ်။

ဒါကိုသင်္ခါရကြောင့် (ဝိညာဏ်) ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရသည့်
အတွက် (သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏ်) လို့ခေါ်တယ်။ သင်္ခါရ
ကြောင့် ဒီဘက်(၂)အကွက် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့
ပဋိသန္ဓေစိတ်ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။

သင်္ခါရကြောင့်ဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံမှာသတ္တဝါတို့ရဲ့သန္တာန်
မှာ၊ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ ဝိပါက်စိတ်၊ ကြိယာ
စိတ်ဟူ၍ လေးမျိုးရှိပါတယ်။ ကြိယာစိတ်အများစုသည်ရဟန္တာ
ဖြစ်ပြီး သူတို့၌သာဖြစ်ရပါတယ်။

(ဝိပါက်စိတ်)တွေက ရှေးကကြောင့် ဖြစ်ရပါတယ်။
အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေစကပင် (ရှေးကကြောင့်ပဋိသန္ဓေ
စိတ်) ဟူသော ဝိပါက်စိတ် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ထိုဝိပါက်စိတ်
သည် ရှေးကကြောင့် ဖြစ်ရလို့ ကောင်းတဲ့စိတ်၊ စေတနာနဲ့

ကောင်းကျိုးတရားတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော ကံကောင်းသူတို့သည် ကောင်းသော ပဋိသန္ဓေဝိပါက်စိတ်ဖြစ်ရ၏။ မကောင်းသော စိတ်စေတနာနဲ့ မကောင်းမှုများ ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော ကံမကောင်းသူတို့သည် မကောင်းသော ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယံ ဘုံများဝယ် မကောင်းသော ပဋိသန္ဓေဝိပါက် စိတ် ဖြစ်ရပါတယ်။

ထို့ကြောင့် လူအမျိုးမျိုး၊ သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေစကပင်စိတ်ချင်းမတူခဲ့ကြသောကြောင့် တစ်ဘဝလုံး၌ လည်း အများအားဖြင့် စိတ်ချင်း မတူကြချေ။ စိတ်အားလုံးကို ဝိပါက်စိတ်ဟုခေါ်ပြီး၊ ဝိပါက်စိတ်အားလုံးသည် ရှေးက ပြုအပ်သော(သင်္ခါရ) တရားတို့ပင်တည်းဟု ကျမ်းတွေမှာလာ ပါတယ်။

(သင်္ခါရ)ကိုသဘောပေါက်ဖို့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ (သင်္ခါရ)ကို အထူးမှတ်ထားဘို့ကတော့ ဖြစ်စရာ ထင်ရှား မရှိပဲ၊ (သင်္ခါရ)တို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါ။ ဖြစ်စရာထင်ရှားရှိမှသာလျှင်(သင်္ခါရ)သည် ဖြစ်ပေါ်လာရပါတယ်။(ဥပမာ) စက္ခုပဿာဒ ခေါ်သည့် မျက်လုံး နဲ့ မြင်စရာ ရူပါရုံ ရှိလျှင်(မြင်စိတ်) ပေါ်ပါတယ်။ မြင်စရာမျက်စေ့နဲ့ ရူပါရုံအကြောင်းနှစ်ခုရှိလို့ (သင်္ခါရ) ဖြစ်ပေါ်ပြီး မြင်စိတ်စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ရတယ်။ ဒါကို (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) ခေါ်ပါတယ်။ (ပဝတ္တိ)အခါပစ္စုပ္ပန်မှာ ဖြစ်တဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) ပါပဲ။ ဖြစ်စရာအကြောင်း ထင်

ရှားရှိရင်ပြုပြင်တဲ့(သင်္ခါရ) ပေါ်တာပါပဲဆိုတာ (မိလိန္ဒပဉ္စာ)မှာ လာပါတယ်။

သင်္ခါရပစ္စယာဓိညာဏ်

ပဋိစ္စသမုပါဒ် နက်နဲတယ်ဆိုတာ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်ရတဲ့ (သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏ်) အပိုင်းဖြစ်တယ်။ (၁) အကွက်က လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ)က(အဝိဇ္ဇာ)အမှန်မသိလို့(သင်္ခါရ)ဆိုသော ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့တရားတွေက တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မ ဘဝတွေ ပြုလုပ်ထားတော့ တဏှာကလိုချင်တယ်၊ ဥပါဒါန်က စွဲလန်းတယ်၊ ကမ္မဘဝ ကပြုလုပ်တဲ့ အချင်းအရာတွေပါတဲ့ကံမျိုးစေ့ (သင်္ခါရ) ကြောင့်ဒီဘက် (၂)အကွက်ဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် လာဖြစ်တယ်၊ (ပဋိသန္ဓေစိတ်)လာဖြစ်ရတယ်၊ (သင်္ခါရ) နဲ့ စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်ပုံ (စုတေ-ပဋိသန္ဓေ)ကို မရှင်းမှီ (သင်္ခါရ) သဘောကို ကောင်းကောင်း သဘောပေါက် အောင် ကျမ်းတွေထဲ က ထုတ်နုတ်ပြီးဖော်ပြပါအုံးမယ်။

(သင်္ခါရ)ကို သဘောတရားနဲ့ (ဥပမာ) ပြရရင် လောကမှာ (ပဲ့တင်)သံ ဆိုတာရှိပါတယ်။ တောင်တန်းကြီးတွေ၊ တိုက် အဆောက်အဦးကြီး တွေမှာ (ဟေး)လို့အော်ရင် တောင်တန်း ကြီးကလည်း (ဟေး) လို့ပြန်ပြီး အသံပြုပါတယ်။ ဒါကို ပဲ့တင် သံ(Echo) အသံပြန် လို့ခေါ်ပါတယ်။

(ဟေး) ဆိုတဲ့ အသံပြုမှုဟာ တောင်တန်းကြီးရဲ့ အသံမဟုတ်ပါ လူရဲ့အသံဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း တောင်တန်းကြီးက (ဟေး) လို့ ထွက်ပေါ်လာတဲ့ ဒုတိယအသံဟာ လူရဲ့အသံမဟုတ်တော့ပါ။ တောင်တန်းကြီးရဲ့အသံဖြစ်သွားပါပြီ၊ လူက မအော်ပဲနေရင် တောင်တန်းကြီးက အသံမထွက်ပါ။ တစ်ဖက်ကလူပါမှ တောင်တန်းကြီးရဲ့အသံ ထွက်ပါတယ်။ ကောင်းတဲ့အသံပြုရင်ကောင်းတဲ့ အသံထွက်တယ်။ မကောင်းတဲ့အသံပြုရင် မကောင်းတဲ့ အသံထွက်ပါတယ်။

တောင်တန်းကြီးရဲ့ အသံဟာ တစ်ခြား သီးသန့် ဖြစ်သော်လည်း လူ အသံနဲ့မကင်းပါ။ လူ အသံနဲ့ကင်း၍ မဖြစ်ပါ။ မကင်းနိုင်တာက (ကမ္မသတ္တိ) သင်္ခါရကြောင့်ပါ။ လူအသံရယ်၊ တောင်တန်းကြီးရယ် (ဖြစ်စရာ အကြောင်းနှစ်ခုက ထင်ရှားရှိတော့)(သင်္ခါရ)ကြောင့်ဒုတိယအသံကပေါ်လာရပါတယ်။

ဒီလိုဖြစ်တာ (သင်္ခါရ) ကမ္မသတ္တိလို့ခေါ်တယ်။ (သင်္ခါရ) က ပြုပြင်တာကို သဘောပေါက် ပါလိမ့်မယ်။ ဖြစ်စရာ အကြောင်း မရှိရင် (သင်္ခါရ) က မပေါ်ပါ။

ခန္ဓာနဲ့ ပြောရင် ငိုယ့်ခန္ဓာမှာ သံသရာချဲ့တတ်တဲ့မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့အကြောင်းတရား၊ အခံဓာတ်(၆)ပါးရှိတယ်။ အပြင်ကအဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့ စတဲ့ပြင်ပအာရုံတွေကလည်းအကြောင်းတရားဖြစ်တော့ အကြောင်းတရားနှစ်ခု၊ ထင်ရှားရှိလာရင် ပြုပြင်တဲ့ (သင်္ခါရ) ပေါ်လာပြီး ပြုပြင်

တွေ့တိုက် ပေးတဲ့ (သင်္ခါရ) ကြောင့်မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နှိပ်စိတ်
စတဲ့ (ဝိညာဏ်) တွေ ဖြစ်ရတယ်။ (ဝိညာဏ်)ကစိတ်ပဲ။

ပြုပြင်တဲ့ (သင်္ခါရ) ပေါ်လာရာမှာ (သင်္ခါရ)က (ဝိညာဏ်)
ဖြစ်ရုံနဲ့ မရပ်တော့ပါဘူး။ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် (မိတ်)
ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန၊ သဠာ
ယတနကြောင့် ဖဿ၊ ဖဿ ကြောင့် ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ ကြောင့်
တဏှာ၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ကံ၊ ကံ
ကြောင့် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊
ဒေါမနဿ... (ပ)... ဧဝမေတဿ ကေဝလသ ဒုက္ခဓန္ဒာဿ
သမုဒယောဟောတိ။

(အဝိဇ္ဇာ) မသိတဲ့ အကြောင်းခံရှိရင်၊ ဖြစ်စရာ ရုပ်တရား၊
နာမ်တရား၊ အကြောင်းရှိလို့ (သင်္ခါရ)တို့ကအကြောင်းအရာ
ဆက်ပြီး ဆက်တိုက် ဖန်တီးတာပါပဲ။ ဒါကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
(ဓန္ဒာဖြစ်စဉ်)လို့ခေါ်ပါတယ်။ မူလအကြောင်းပေါ်မှာ (သင်္ခါရ)
တွေကပြုပြင်သွားတာပါပဲ။ ဒါကို အကြောင်းကြောင့် အကျိုး
ဖြစ်ခြင်း၊ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)လို့ ခေါ်ပါတယ် (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)
ချုပ်ရင်၊ (သင်္ခါရ) မရှိတဲ့ (အသင်္ခါတ)ဿ မြတ်သော (နိဗ္ဗာန်)
ကို ရကြမှာပါပဲ။

ဓန္ဒာကိုယ်ကြီးမှာ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ်ဖြစ်တဲ့ ဓန္ဒာ
ငါးပါးဟာ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်ရှိပါတယ်။
တစ်ခါပြန်ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နဲ့ဖြစ်ပျက်က (သင်္ခါရ) ပဲ

သင်္ခါရ မဆုံး သဇ္ဈသံသရာလည်မှာပဲ။ (သင်္ခါရ) တွေ ပျောက်ရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါတယ်။

(သင်္ခါရ) ကို ထပ်ရှင်းပါအုံးမယ်။ စိတ်စေတသိက်တွေမှာ ဗျာပါရကံပြီးလို့ဆော်တာတတ်တဲ့စေတနာဆိုတာရှိပါတယ်။ အဲဒီ စေတနာကို(ကံ)လို့ခေါ်တယ်။ကံဆိုတာ(ကမ္မ)ကလာတာပဲ။ကမ္မ ဆိုတာအလုပ်၊ ကြောင့်ကြဗျာပါရအလုပ်ပဲ၊ ကိုယ်မှု နှုတ်မှု စိတ်မှုတို့ရဲ့ကြောင့်ကြဗျာပါရ အလုပ်ပဲ၊ တစ်နည်းအား ဖြင့် (သင်္ခါရ)တရားလို့ ခေါ်ပါတယ်။ စေတနာ ကံ၊ သင်္ခါရဟာ အတူတူပါပဲလို့ အဘိဓမ္မာမှာလာပါတယ်။

ကောင်းတဲ့ကိစ္စဖြစ်ဖြစ်၊မကောင်းတဲ့ကိစ္စဖြစ်ဖြစ်၊သိသိသာ သာနဲ့ စိတ်ပါလက်ပါပြုလုပ်လိုက်တဲ့ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊စိတ်မှု တို့ တွင် သာမန်အမှတ်တမဲ့ စိတ်များနဲ့ မတူပါဘူး။ အဲဒီထူးခြားတဲ့ ကိစ္စတွေမှာ(ဝါ) အဲဒီ(သင်္ခါရ) တွေမှာ ဗျာပါရကံနေပါတယ်။

အဲဒီစိတ်ရဲ့ဗျာပါရ "စိတ်ရဲ့လှုံ့ဆော်မှု" ကိုပဲအဘိဓမ္မာသ ဘောအားဖြင့်"စေတနာစေတသိက်"လို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဗျာ ပါရကံပြီး အလုပ်လုပ်တတ်တဲ့ စေတနာကို(ကမ္မံ)ကံ အမှုသည် လက်သည်လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒါဟာ (သင်္ခါရ) ပါပဲ။

(စေတနာ အဟံဘိက္ခဝေကမ္မံဝဒါမိ)တဲ့ဘုရားရှင်က စေတ နာကိုကံလို့အမည်ပေးသားပါတယ်။လက်ပျောက်တစ်ချက်တီး မှာ စိတ် စေတသိက်တွေ ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပျက်ရှိတယ်

ဆိုတော့ ဘာပဲလုပ်လုပ် ဖြစ်ပျက်လို့ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် အကုန်ချုပ်ကုန်သလား ဆိုတော့မဟုတ်ပါဘူး။ ထူးခြားတဲ့သတ္တိ တွေကျန်ရစ်ပါတယ်။ ကမ္မသတ္တိတွေကျန်ရစ်ပါတယ်။ (Innate Character) ကျန်ပါတယ်။ ဒီစရိုက်သတ္တိမျိုးက အထုံပါသွား တယ်။

ကမ္မသတ္တိ တွေချန်ထားခဲ့ပြီးမှ စေတနာတွေ ချုပ်ပျောက် ကုန်တယ်။ သတ္တိဆိုတာအရာဝတ္ထုမဟုတ်၊ အခိုးအငွေလည်းမ ဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာမှာလေးပြီး တစ်နေရာမှာ ကျန်ရစ်တာမျိုး လည်းမဟုတ်ဘူး။ သတ္တိတွေဟာနောင်ဖြစ်မယ့်ခန္ဓာများအတွက် တူသော အကျိုးပေးဘို့ အထုံအဖြစ် မျိုးအဖြစ် စုဆောင်းနေပါ တယ်။

အတိတ်ဘဝက စေတနာ၊ ကံ၊ ကမ္မ၊ အမှုသည် လက် သည် တွေက အများကြီးဆိုတော့ သတ္တိ တွေကလည်းအများ ကြီးရှိပါတယ်။ သတ္တိ ၊ ကမ္မသတ္တိ ၊ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံ၊ သတ္တိတွေ ဟာ (သင်္ခါရ) တွေပါပဲ။

အတိတ်ဘဝရယ်၊ ရှေးဘဝပေါင်းများစွာက ပြုလုပ်လာခဲ့ တဲ့ ကမ္မသတ္တိတွေ၊ ဝါသနာအရ ပြုထားတဲ့ စိတ်တွေရဲ့ ဓာတ် သတ္တိတွေ ဟာ အစွမ်းပါပဲ၊ အရှိန်အဝါပါပဲ၊ ဒီသတ္တိတွေ ကမ္မ သတ္တိတွေရှိ ပြီး ကျန်ရစ်ပါတယ်၊ လိုက်ပါပါတယ်၊ ပြုလာခဲ့တဲ့ ကမ္မသတ္တိဆို တော့ (သင်္ခါရ) ပါပဲ။

ရုပ်နာမ်တွေ ချုပ်ပျောက်တဲ့အခါ၊ ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အရှိန်အဝါသတ္တိတွေ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါတယ်။

(ဥပမာ) ပြရင်ကလေး တစ်ယောက် ငယ်စဉ်က မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ နဲ့နံကြီးလာတော့ အထက်တန်းအထိ ပညာ တွေသင်ခဲ့ပါတယ်၊ စာတွေကျက် ခဲ့ပါတယ်။

လူကြီးဖြစ်လာတော့ အဲဒီစာတွေ မေ့ပျောက်ကုန်ပါတယ်၊ မရတော့ပါဘူး၊ ခလေးဘဝကရုပ်နာမ်တွေလည်း ချုပ်ပျောက်ပြီး လူကြီးရုပ်အသစ် ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သတ္တိတွေပါလာ လို့အဲဒီစာနဲ့ဆိုင်တဲ့အသိဉာဏ် သတ္တိတွေရနေပါတယ်။ကလေး ဘဝကရုပ်နာမ်တွေဟာ ချုပ်ပျောက်ကုန်ခဲ့ပေမယ့်၊ လူကြီးဘဝ အထိ သတ္တိတွေက လိုက်လာပါတယ်။

လူကြီးဘဝအထိ သတ္တိတွေလိုက်လာလို့ပဲ၊ အဲဒီတုန်းက သင်ခဲ့တဲ့၊ ကျက်ခဲ့တဲ့စာတွေဟာ ချုပ်ပျောက်ကုန်ပေမယ့်လည်း စာနဲ့ဆိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်တွေ ပါလာတဲ့အတွက် အသိဉာဏ်တွေ စုဆောင်းမိပြီး ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဉာဏ်တွေ ရင့်လာမှုရလာပါတယ်၊ တချို့ပညာရှိဖြစ်လာကြတယ်။

ဒါဟာ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်အတွက် အရှိန်အဝါသတ္တိတွေလိုက်ပါ နေတယ် လို့ လည်း သိနိုင်ပါတယ်၊ ဘဝပြောင်းလာပုံကို ကြည့် ရင် လူကြီး ဘဝရောက်လာတဲ့ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အသက် ၄၀၊ ၅၀၊ ၆၀ ဖြစ်လာတော့ကလေးဘဝက ဓါတ်ပုံနဲ့ ယှဉ်ကြည့်တော့

အခုလူကြီးဘဝ ရုပ်ဟာကလေး ဘဝရုပ်လားနီ၊ မဟုတ်ဘူး၊
ကလေးဘဝက ရုပ်တွေ ဟာ အကုန် ချုပ် ပျောက်ကုန်ခဲ့ပါပြီ၊
သေခဲ့ပါပြီ၊ လူကြီးဘဝ၊ လူကြီးရုပ် အသစ် ဖြစ်နေပါပြီ၊
ဒါပေမယ့်ကလေးဘဝကသူပြုခဲ့ သမျှ (သင်္ခါရ) ကမ္မဘဝ
သတ္တိတွေ အားလုံးဟာ လိုက်ပါနေပါ တယ်၊ ရနေပါတယ်။

ကလေးဘဝက ရုပ်နာမ်တွေဟာ သေလိုက်ဖြစ်လိုက်၊ သေ
လိုက်ဖြစ်လိုက်နဲ့ ဘဝတွေချုပ်ပျောက်အောင်၊ ဘဝသစ်ဖြစ်အောင်
ပြုလုပ်ခဲ့တာတွေကလည်း (သင်္ခါရ)ပဲ၊ ကလေးဘဝက ဖြည့်
ဆည်းထားခဲ့ တဲ့ အသိဉာဏ် သတ္တိတွေပါလာအောင်ပြုပြင်တာ
လည်း (သင်္ခါရ) ပါပဲ၊ (သင်္ခါရ)က ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ သူပြု
ခဲ့သမျှ ဘဝတခုကသတ္တိတွေက ဘဝသစ်ဆက်အောင် (သင်္ခါရ)
နဲ့လိုက်နေပါတယ်။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာလည်း ရုပ်နာမ်တွေဟာဖြစ်လိုက် ပျက်
လိုက်နဲ့ ရှိပါတယ်။ ကလေးဘဝကနေ၊ လူလတ်ဘဝ၊ လူလတ်ဘဝ
ကနေ လူကြီးဘဝ၊ ဘဝတွေပြောင်းအောင် (သင်္ခါရ)ကဆက်ပါ
တယ်၊ သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာလည်း (ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာ
တိပဋိသန္ဓေ)ပါပဲ၊ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကမ္မဘဝကြောင့် ဇာတိပဋိ
သန္ဓေရမှာပဲ၊

အကျိုးအကြောင်း ဆက်နေတာပါပဲ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်
တယ်၊ သံသရာလည်တာပါပဲ၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ကြောင့်

အကြောင်းအကျိုးဆက်ပြီး သံသရာလည်တာ ပါပဲ။ အတိတ်ကနေ ပစ္စုပ္ပန်ရောက်တာကလည်း (သင်္ခါရ) ပါပဲ။ ပစ္စုပ္ပန်ကနေ အနာဂတ်ခန္ဓာဖြစ်အောင်လည်း (သင်္ခါရ)ကြောင့် ဖြစ်ရပါဦးမယ်။

(သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်)မှာ သေတဲ့အခါကျမှ ဝိညာဏ်ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ ယခုပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း တသေထဲသေနေပါတယ်။ သေလိုက်ဝိညာဏ် ဖြစ်လိုက်နဲ့ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်တာပဲ။ ဒီဝိညာဏ်ကို (ပဝတ္တိ) ဝိညာဏ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဝိညာဏ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ သေပြီးမှတစ်ဖန်ဖြစ်တဲ့ ဝိညာဏ်ကို (ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်) လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဒီသဘောပါပဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဟာ ပါရမီတွေဖြည့်တယ်ဆိုတာ၊ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္မာတစ်သိန်းဖြည့်မှသာ ပြည့်တာ၊ အလွန်အလွန်ကြာညောင်းတဲ့ အချိန်ကာလအတွင်းမှာ ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီ စတဲ့ ပါရမီတွေ ဖြည့်ခဲ့ပါတယ်။ လှူဒါန်းခဲ့တာတွေဟာ ပစ္စည်းအဖြစ်နဲ့တော့ ပျောက်ကုန်ခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမယ့် သတ္တိအရှိန်အဝါတွေဟာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး လိုက်ပါနေပါတယ်။

ပညာဉာဏ်ကြီးဖို့လည်း ပါရမီတွေဖြည့်ခဲ့တယ်၊ ဖြည့်ရင်း ဖြည့်ရင်းနဲ့ သတ္တိတွေ အရှိန်အဝါတွေ စုဆောင်းမိပြီး၊ နောက်ဆုံး ပညာဉာဏ်၊ သတ္တိတွေ များလာလွန်းတော့ ဘုရားဖြစ်

တဲ့ဘဝမှာ အတုမရှိတဲ့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးဖြစ်ပေါ်လာပြီး
ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီလိုပဲ (သင်္ခါရ) ကမ္မ ဘဝ သတ္တိတွေဟာ လိုက်ပါ
လာပါ တယ်။ ဒါကိုသင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်း၊ (သင်္ခါရ
ပစ္စယာ ဝိညာဏ်)လို့ခေါ်တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရားက လူသတ္တဝါ
အတွက်သာမဟုတ်ပါဘူး၊ (၃၁) ဘုံကိုခြုံပြီး (သင်္ခါရပစ္စယာ
ဝိညာဏ်) လို့ (၁) အကွက်နဲ့ (၂) အကွက်စပ်ပုံကို ဟောခဲ့ပါ
တယ်။

(သင်္ခါရ)က အဘိဓမ္မာ မှာ စေတနာ၊ စေတနာလည်းက၊
ကံ လည်း (သင်္ခါရ)ပါပဲ၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ) ဦးစီးတဲ့ (သင်္ခါရ)
တွေလုပ်ခဲ့ရင်၊ ဝိညာဏ် တစ်မျိုးမျိုး ရမှာပဲ၊ ကလေးဘဝက
လူကြီး ဘဝရောက်တာ ဘဝဆက်တာလည်း (သင်္ခါရပစ္စယာ
ဝိညာဏ်)ပဲ။ အတိတ်ဘဝက ယူဘဝ ကိုဆက်တာကလည်း
အတိတ်ဘဝက (သင်္ခါရ)နဲ့ စုတိစိတ်ကျ၊ ဒီဘဝ ဝိပါကိစိတ်
(ပဋိသန္ဓေစိတ်ဝိညာဏ်) ဖြစ်လာတာ (သင်္ခါရပစ္စယာ)သင်္ခါရ
သတ္တိ ကြောင့်ပါပဲ၊ သင်္ခါရနဲ့ (စုတိစိတ်) ကျပြီးဒီဘက်(၂)ကွက်
မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ် ပဋိသန္ဓေ(ဝိညာဏ်) ဖြစ်လာတာပဲ။

မြတ်စွာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဂုဏ်တော် ၉ ပါးမှာ မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်သည် သတ္တ လောက၊ သင်္ခါရလောက၊ သြကာသ

လောကဟု ဆိုအပ်သော လောကသုံးပါးကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်တော်မူလို့ (လောကဝိဒ္ဓ) ဂုဏ်တော်နဲ့ ပြည့်စုံတော်မူလို့ လောကသုံးပါးမှာ (သင်္ခါရ) ဖြစ်မှု ပျက်မှု တစ်ဖန် ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ဘုရားရဲ့သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်ကြီးနဲ့ သိလို့ဟောထား ခဲ့တဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) ပါပ။

အတိတ်(သင်္ခါရ)မှပစ္စုပ္ပန်(ဝိညာဏ်)စပ်ပဲ့

(၁)အကွက် အတိတ်ဘဝက (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ) နဲ့ (၂) အကွက် ပစ္စုပ္ပန် (ဝိညာဏ်) ကို စပ်လာတာပဲ ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်မှ သေလွန်လို့ အနာဂတ်ဘဝနဲ့ စပ်တာပဲဖြစ်စေ သင်္ခါရနဲ့စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေ (ဝိညာဏ်)ဖြစ်ပုံကို (ကျမ်း) တွေနဲ့ ဖော်ပြရရင်

သေခါနီးအချိန် ရောက်သွားပြီဆိုရင် သူ့ဘဝမှာ သူလုပ် ခဲ့တဲ့ (ကံ တွေ အများကြီးရှိနေပါတယ်၊) (ကမ္မသတ္တိ)တွေလည်း အများကြီး ရှိနေပါတယ်၊ (ကမ္မသတ္တိ) (ဝါ) (သင်္ခါရ)ကံတွေက အကျိုးပေး တော့မယ်၊ ဘာ(ဝိညာဏ်) ရမလဲမသိဘူး၊ ဘုရား ရဟန္တာလို (ဝိဇ္ဇာညာဏ်)နဲ့ (သင်္ခါရ) ချုပ်ပျောက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်မရ သေးတော့ (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) ဦးစီးတဲ့ (သင်္ခါရ)ဒုက္ခတွေ တန်း လန်းနဲ့ ၃၁ ဘုံမှာကျင် လယ်ရတော့မယ်။

ပုညာဘိသင်္ခါရ (ကုသိုလ်ကံ)အပုညာဘိသင်္ခါရ (အကု သိုလ်ကံ)နှစ်ခုအနက်ဘယ်ကံဟာအကျိုးပေးမလဲ၊လူလား၊နတ် လား၊တရိစ္ဆာန်လား၊ဇရဲလား၊သေခါနီးမှာကုသိုလ်ကံဦးမလား၊ အကုသိုလ်ကံဦးမလား၊သူဦး ကိုယ်ဦးအသင့်စောင့်နေကြတာပဲ။

သေခါနီးမှာ မရဏသန္တတော စောပါတယ် (အသန္တကံ) ဆိုတာသေခါနီးမှာ လုပ်တဲ့ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ(သင်္ခါရ) ပါ၊ (အစိန္တကံ) ဆိုတာကတော့ တသက်လုံးအမြဲတန်းလုပ်နေတဲ့ ကံ မျိုးပါ၊ စေတနာ၊ ကံ၊ (သင်္ခါရ)အတူတူပါပဲ။

သေခါနီးမှာဆိုရင်၊ သေခါနီးလုပ်တဲ့ အသန္တကံ(သင်္ခါရ) က အကျိုးပေးပါတယ်၊ သေခါနီးမှာ ဘယ်အသန္တကံ (သင်္ခါရ)ရ သလဲ၊ကုသိုလ်လား? အကုသိုလ်လား? စုတိ(သေ)ရာမှာ စုတိ (စိတ်)ရှေ့နားမှာ ကပ်နေတဲ့၊ (သင်္ခါရ)ကြောင့် ထင်လာတဲ့ အာရုံအလိုက်စုတိ(စိတ်)ဖြစ်ပြီး ပဋိသန္ဓေ(စိတ်)တန်း ဖြစ်တာပဲ။

ဒီအချိန်ဟာ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်၊ အာရုံကောင်းအောင် ပြင်ပေးဖို့လိုပါတယ်၊ စုတိစိတ်ရဲ့ရှေ့နားက ထင်လာတဲ့အာရုံ ဟာ ကောင်းတဲ့အာရုံရစေဖို့၊ အကျိုးဖြစ်စေဖို့ အကူအညီပါပဲ၊ (မြတ်စွာဘုရားသည် ဖဉ္စုဏရဟန်း စုတိ စိတ်ကျခါနီးမှာ ဝေဒ နာ ကျော်အောင်ဟောခဲ့တဲ့ တရားကြောင့်အနာဂါမ်တည်ပြီး သုဂတိချမ်းသာရခဲ့ပုံ၊) မိလက မုဆိုးကြီးကို ရဟန္တာကြီးတစ်ပါး ကယ်လို့သုဂတိရောက်ပုံ၊သေခါနီးမိတ်ဆွေကောင်းရလို့၊ရတနာ သုံးပါးအောက်မေ့မှု၊ ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့ မှုကြောင့် သုဂတိရောက်တဲ့ ဝတ္ထုသက်သေအများကြီးရှိပါတယ်။

စုတိစိတ်ရှေ့နားက ထင်လာတဲ့ အာရုံကကောင်းတဲ့အာရုံ ဆိုရင် ကောင်းကျိုးပေးမှာပဲ၊ မကောင်းတဲ့ အာရုံဆိုရင်မကောင်း

ကျိုးရမှာပဲ။ အဲဒီလို စုတိစိတ်ရှေ့နားကပ်နေတဲ့ သေပေါက်၊ သေဝ မှာကပ်နေတဲ့အာရုံဟာ(သင်္ခါရ)ပဲ။ သင်္ခါရ(၁)အကွက်မှ (၂) အကွက် (ဝိညာဏ်) ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်ရတော့မယ်။

သေခါနီးမှာ ကမ္မဇရုပ်တွေ တဖြည်းဖြည်း ချုပ်လာတော့၊ မျက်စေ့ကလည်းကောင်းကောင်း မမြင့်တော့ဘူး၊ လျှာကလည်း စကားမပြောနိုင်၊ နားကလည်းမကြားတကြား၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ ကာယပဿဒဘာဝ နဲ့ ဇီဝိတတို့ပဲကျန်နေပေမဲ့၊ နောက်ဆုံးမ ရဏ သန္တဇော စောတဲ့အချိန်မှာ ကံ၊ ကမ္မနမိတ်၊ ဂတိနမိတ် ဆိုတဲ့ လားရာရောက်ရမယ့်ဘုံဘဝကို (သင်္ခါရ) ကပြုပြင်ပေးလို့ ဝိညာဏ်(စိတ်) ရဲ့အာရုံမှာ မြင်လာတယ်ထင်လာတယ်။

လူတစ်ယောက် စုတေခါနီးမှာ အချို့ အတော်ကြာအောင် မေ့မြောနေတတ်ကြတယ်၊ ရောဂါမပြင်းထန်ပဲ သတိအလွန် ကောင်းနေသူ တချို့သော်မှ စုတေတော့မည့်ဆဲဆဲ ခဏမှာ မိနစ်ခန့်မျှပင် သတိလစ်သွားတတ်ကြပါသေးတယ်။

ဒီအခါမှာ ကံ ဖြစ်စေ၊ ကမ္မနိမိတ်ဖြစ်စေ၊ ဂတိနိမိတ် ဖြစ်စေ၊ သုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးဟာ သတိလစ်နေတဲ့ သူရဲ့ စိတ်မှာ ထင်မြင်လာမြဲဖြစ်တယ်၊ ထင်လာတဲ့ (စိတ်ဝိညာဏ်) သည် အိမ်မက်မက် နေသကဲ့သို့ ရှေးတုန်းကဖြစ်စေ၊ အလွန် ကွာဝေးသော ဘဝတို့က ကောင်းသောကံ(သင်္ခါရ)၊ မကောင်း သော ကံ (သင်္ခါရ)ကို ယခုပဲ ပြုနေရသလို ထင်လာပါတယ်၊ ထိုကံကို ပြန်ပြီး အမှတ်ရသောအားဖြင့်လည်း ထင်လာပါတယ်။

ထိုကံကို ယခုပြုနေရသလို၊ အမှတ်ရသလို၊ အာရုံမှာ ထင်လာပါတယ်။ စုတေ (သေ) တော့မည် အချိန်မှာတော့ သတိ လစ်လျှက် ထင်မြဲထင်နေပါတယ်။

အာရုံကို (ဝိညာဏ်) ကတွယ်ရတယ်၊ အာရုံ စိတ်ရတော့ စုတိ စိတ် ဖြစ်တယ်။ ဘယ်အာရုံနဲ့ ဘယ်စုတိစိတ်ဖြစ်ပြီး ပဋိသန္ဓေစိတ် ဆိုတော့ ၊ နတ်ဝိညာဏ်လား၊ လူဝိညာဏ်လား၊ တိရစ္ဆာန်လား၊ ပြိတ္တာလား၊ ငရဲလားဆိုတဲ့ လားရာကတိ နမိက် ထင်လာပြီးမှ ဝိညာဏ် က တွယ်ရတယ်။ တွယ်ပြီးမှ ရောက်ရ မဲ့ဘဝကို အာရုံပြုပြီးတာနဲ့ ဟို ဘဝ က စုတိစိတ်နဲ့ သေခဲ့ရတယ်။ သင်္ခါရကြောင့် ပြန်ဖြစ်တဲ့စိတ်က ပဋိသန္ဓေစိတ် (ဝိညာဏ်) ပါပဲ။

သေပြီး ဘဝ သစ်၌ စိတ်၊ စေတသိတ်၊ ရုပ် များဖြစ်သည် ကို မြန်မှာလို (ပဋိသန္ဓေ) တည်နေခြင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ထိုပဋိသန္ဓေဟူသော ပါဠိစကားကို အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ရင် "ဘဝဟောင်း အပြတ်တွင် ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ခြင်း" ဟု ခေါ်ဆိုကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် (၁)အကွက် အတိတ်ဘဝက သင်္ခါရပစ္စယာ (သင်္ခါရကြောင့်) ဒီဘက် (၂)အကွက်မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ် (ဝိညာဏ်) လာဖြစ်တာပဲ။ ပဲတင်သံလို၊ ဆီမီးကူးသလို၊ ရှေးသင်္ခါရ အကြောင်း ကြောင့် အကျိုးဝိပါက် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ်ရ ပါတယ်။ အတိတ် ဘဝက (သင်္ခါရ) ဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံအရှိန်သတ္တိကြောင့် ဒီဘဝ ပဋိသန္ဓေစိတ် (ဝိညာဏ်) ရပါတယ်။ ဒါကို (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) လို့ ခေါ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေအပိုင်း မှာကတော့ ၃၁ ဘုံမှာ သတ္တဝါတွေဖြစ်ရတဲ့ ပဋိသန္ဓေက အလွန်ဆန်းကြယ်ပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးရှိကြောင်း ကျမ်းတွေမှာ တွေ့ရပါတယ်။

(၁) သံသေဒပေဋိသန္ဓေ = ကပ်ညီတွယ်ရာအရပ်မှာ ဖြစ်တဲ့ လောက၊ သန်း၊ ဝိုးစတဲ့ သတ္တဝါများ၊

(၂) ဩပပါတိက ပဋိသန္ဓေ = ရှေးဘဝမှ ခြေလက်၊ ကိုယ်ခန္ဓာအပြည့်အစုံနဲ့ ခုန်ကျော်ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ရသော သတ္တဝါမျိုး နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ကမ္ဘာဦးလူသတ္တဝါတို့ မိဘမရှိပဲ ကံသင်္ခါရကြောင့် အထင်အရှား ဖြစ်ကြရပါတယ်။

(၃) အဏ္ဏပေဋိသန္ဓေ = ဥဇွံအတွင်း၌ ဖြစ်ရသော ငှက်စသည် သတ္တဝါများ၊

(၄) လောဗုဇ ပဋိသန္ဓေ = လောဗု = မိခင်၏ သားအိမ်၌ ဇ = ဖြစ်ရသော နို့တိုက်သတ္တဝါများ၊ လူ၊ မြင်း၊ နွား၊ ခွေး၊ စတဲ့ သတ္တဝါများ။

အဏ္ဏဇ နှင့် လောဗုဇ သန္ဓေ နှစ်မျိုးကိုပေါင်းပြီး ဂဗ္ဘသေယျက သတ္တဝါလို့ ခေါ်ပါတယ်။ (ဂဗ္ဘ = အမိဝမ်းတွင်း၌၊ သေယျ=ကိန်းအောင်သော သတ္တဝါ၊

စုတေတော့မည့်အချိန်မှာ ရှေးကံသင်္ခါရကြောင့် သေခါနီး အာရုံမှာ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကံ) ကိုလိုက်၍ ဖော်ပြပါ ပဋိသန္ဓေလေးမျိုးမှာ သင်္ခါရကြောင့်အကျိုးဝိပါက်စိတ် (ဝါ) ပဋိ

သန္ဓေစိတ် ဖြစ်ရပါတယ်။ သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်တာဆိုတော့ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ)ကို ချုပ်ငြိမ်းအောင်လုပ်ရင် ရဟန္တာဖြစ်မှာပါပဲ။

ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ (သင်္ခါရ)က ဘာကြောင့်ဖြစ်ရသလဲ၊ အဝိဇ္ဇာကြောင့်မသိလို့ ဖြစ်ရတယ် အဝိဇ္ဇာက (ကိလေသဝဋ်) သင်္ခါရက (ကမ္မဝဋ်) ဒီဘက်ဝိညာဏ်က (ဝိပါကဝဋ်)၊ ဝဋ်သုံးပါးအကြောင်းအကျိုး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း နေပါတယ်။

အတိတ်အကြောင်း (၂)ပါး၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ကြောင့် ဒီဘက်(၂)အကွက် (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ)ဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ခန္ဓာငါးပါး (ဒုက္ခသစ္စာ)၊ ဒုက္ခအမှန် ဘဝကို ရပါတော့တယ်။

အတိတ်ဘဝက (အဝိဇ္ဇာတဏှာ) ဦးစီးတဲ့ (သင်္ခါရ) ကြောင့်၊ ဒီဘဝ(ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်)ရလာတာကိုအကြောင်းအကျိုး ဆက်တဲ့ ဘုရားဟော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကြောင့် သိရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုခေတ်သိပ္ပံဆရာတွေယူဆကြတာကတော့ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဟာ မိဘ ၂ ပါးကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ဖြစ်လာတယ်လို့ ဒီလိုပဲပြောကြ ဆိုကြ သိနေ ကြပါတယ်။

မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အမိအဘသည် သားသမီးဖြစ်ကြောင်းလို့ ယူရင်အလုံးစုံ မမှန်နိုင်ဘူး၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသသာမှန်တယ်၊ အကုန်မမှန်ဘူးလို့မှတ်ကြ၊ အမိအဘ

လိုယူတဲ့ အယူက မန့်စပ်ဘူး၊ ငါသည် ဘယ်လိုဟာလဲ၊ ငါဟာ ဘယ်လို ငါပါလိမ့် ဆိုတဲ့ (ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗိကိစ္ဆာ) ဝင်လာတယ်၊ ဘုရား မပွင့်တဲ့အခါ ဘယ်သူကမှ ဒိဋ္ဌိကို မဖျောက်နိုင်ဘူး ဆိုတာမှတ် လိုက်ကြ။

မိဘကြောင့်လိုယူရင် ဒီနာမ်တွေ ရုပ်တွေဟာ ငါပါလား ဆိုပြီး (ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗိကိစ္ဆာ) ဝင်လာတယ်၊ ဒါဟာ ဘုရားဟောတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားမလည်လို့ပဲ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်ပဲ (ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗိကိစ္ဆာ)နဲ့သေရင် အပါယ်သွားပဲ၊ ဒါကြောင့် အပါယ် သွားလမ်း ပိတ်မှုအတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နားလည်အောင် ဟောရတာပဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြလို့ မိုးကုတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဆုမွန်ခဲ့ပါတယ်။

သားသမီးဖြစ်လာတဲ့ (ပဋိသန္ဓေဝိဉာဏ်)ဟာ မိဘ (၂)ပါး ကြောင့် ပဒါနဖြစ်တယ်ဆိုရင် အဖေ အမေ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ရင် တကယ်ကောင်းတဲ့ သားသမီးတွေ မွေးမှာပါ၊ မိဘ တစ်ဦးထဲက ပေါက်ဖွားတဲ့ သားသမီးတွေဟာ ကောင်းတဲ့သူ၊ ဆိုးတဲ့သူ၊ တော်တဲ့သူ၊ ညံ့တဲ့သူတွေ၊ အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်ရယ်လို့ မျိုးမတူကွဲပြား ခြားနားနေပါတယ်၊ ဒါဆိုရင် မိဘက သားသမီး ဖြစ်ကြောင်းမှာ ပခါန မဟုတ်ဘူးဆိုတာ ပေါ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားက မျိုးမတူကွဲပြားတာကို ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်နည်းအားဖြင့် (သင်္ခါရ)ဆိုတဲ့စေတနာ၊ ကံ၊ ကမ္မ သတ္တိ

အရ ကွဲပြားကြတယ်လို့ဟောပါတယ်။ သုတ္တန်ပါဠိတော်တွေမှာ “ကမ္မသတ္တဝါဒဇ္ဇာတိ” အယုတ်၊ အလတ်၊ အမြတ်လို့ သတ္တဝါတွေ ကွဲပြားတာဟာ ကံ ကစီမံဖန်တည်းတယ်လို့ဟောပါတယ်။ အတိတ်အချင်းအရာ ငါးပါးအားဖြင့် (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ) ပေါင်းစပ်ပါဝင်တဲ့ (အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ)ဦးစီးတဲ့ (သင်္ခါရ) ကံ၊ ကမ္မသတ္တိအရ ကွဲပြားလို့ဝိညာဏ် မျိုးမတူရခြင်း ပါပ။

သားသမီးဟာ မိဘကြောင့်ပေါ်ပေါက်လာတာပဲ ကံကစီမံဖန်တီး တယ်ဆိုတာသိရအောင် ထပ်ပြီးရှင်းရရင်၊ လူတွေမှာ ချမ်းသာရ အောင် ချမ်းသာမှု ဖြစ်ချင်တဲ့ဆန္ဒနဲ့ ကောင်းတာကြံ၊ ကောင်းတာပြော၊ ကောင်းစေလိုတဲ့ ကံ၊ ဉာဏ်ဝီရိယတို့နဲ့ ကြိုးစားပြီး အလုပ်လုပ်ကြပါသော်လည်း၊ မကောင်းတာနဲ့လည်း ကြုံတွေ့ နေရ တော့၊ ဒါက အကြောင်းတစ်ခုရဲ့ ရှိလို့ပဲဆိုတာ ထင်ရှား နေပါတယ်။ အတိတ် ဘဝကပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ် ကံက ရှိရမယ်ဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါကိုကြည့်ရင် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ သားသမီးဟာမိဘက ဖြစ်လို့ရတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတစ်ခု ထဲနဲ့တော့မဖြစ်နိုင်ဘူး ဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။ အတိတ်က အကြောင်းကို ရှာရင် (သင်္ခါရ)ကြောင့်ပါပဲ။

ဒီဘဝမှာ ဘယ်လောက်ပဲ ကောင်းတာလုပ်လုပ် အတိတ် ဘဝက မကောင်းတဲ့ ကံ တွေရှိနေရင် မကောင်းနိုင်ပါဘူး။ မ

ကောင်းတာနဲ့ တွေ့ကြုံနေရတယ်ဆိုတာ ယုံကြည်နိုင်လောက်ပါပြီ။ ကံ ကံ ၏တရားကိုယုံမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်ပါတယ်။

သင်္ခါရ ပစ္စယာဝိညာဏ်မှာ သင်္ခါရက ကံဆိုတော့ ကမ္မပစ္စည်းမှာ ကုသလာကုသလံ ကမ္မဝိပါကာနဲ့ ခန္ဓာနဲ့ ကဋတ္တာကာစ ရူပါနဲ့ ကမ္မပစ္စယေန ပစ္စယော လို့ဟော ပါတယ်။

ဒီနာနာက္ခဏိက ကမ္မပစ္စည်းမှာ ကံကိုပြုလုပ်တဲ့ အချိန်က တစ်ချိန်၊ အကျိုးဖြစ်လာတဲ့ အချိန်ကတစ်ချိန်၊ ကံကိုပြုလုပ်တာကဘဝ၊ ဘဝ ကပြုလုပ်ခဲ့တာပါ။ အကျိုးပေးတာက ယူ၊ ဘဝမှာလာပြီး တိုက်ဆိုင်တဲ့အခါမှာ အကျိုးကပေးပါတယ်။ အထက်ကရှင်းပြခဲ့တဲ့ မြတ်စွာဘုရား ပါရမီတွေ ဖြည့်ခဲ့တာတွေဟာ နောက်ဆုံး ဝေဿန္တရာမင်းလက်ထက်လိပါပဲ။ အကျိုးပေးတော့၊ ဘုရားဖြစ်တဲ့ဘဝ ဗောဓိပင်ရင်းမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရပြီး ဘုရားဖြစ်တာကိုကြည့်ရင် သိပါတယ်။

ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ် အကုသိုလ် အလုပ်တွေဟာ ဘဝမှာ အသက်လို့ခေါ်တဲ့ဝိညာဏ်၊ ရုပ်ခန္ဓာလို့ ခေါ်တဲ့ကမ္မဇရုပ်တို့လာပြီးဖြစ်တာပါပဲ။

အပါယ်လေးဘုံမှာပဋိသန္ဓေနေတဲ့ဝိညာဏ်က တစ်ခုထဲပါ။ ပဋိသန္ဓေစိတ်က အဟိတ်အကုသလဝိပါတ်၊ ဥပက္ခာသဟာရုဏ် သန္တီရဏစိတ် တစ်ခုထဲနဲ့ ဖြစ်ကြရပါတယ်။

ကာမသုဂတိလူဘုံနဲ့ နတ်ဘုံပေါင်း(၇)ဘုံမှာ၊ ဘုံကိုလိုက်ပြီး ဝိညာဏ်စိတ်ကိုခွဲတဲ့အခါ၊ ကာမသုဂတိ ပဋိသန္ဓေစိတ်က (၉) ခုရှိပါတယ်။ သင်္ဂြိုဟ်နဲ့ ပြောတော့ ကာမာစရ ကုသိုလ်ကံ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်နဲ့ ပြောရရင် ကာမာဝစရ ကုသိုလ် သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ် (၉)ခု ဖြစ်တာ လို့ဆိုပါတယ်။

လူဖြစ်လာတာအယုတ်အလတ်အမြတ်နဲ့လူဖြစ်ကြတယ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်တဲ့လူစဉ်မမှီတဲ့ အညံ့စားထဲက အညံ့ဆုံးလူ ဖြစ်လာတဲ့ ကုသိုလ်ကံတော့ ဒွိဟိတ်ဩမကဉာဏ် ဝိပ္ပယုတ် အကုသိုလ်ကံပဲဖြစ်တယ်။ အလွန်ညံ့သော ကုသိုလ်ကံကြောင့်သာ လူလာဖြစ်ရတယ်။ သူ့ကုသိုလ်ကံ သူများကုသိုလ် လုပ်လို့သာ လိုက်လုပ်တယ်၊ သူ့စိတ်မှာ ဘာမှထက်ထက်သန် မဟုတ် ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်ပြီး လုပ်တာ မဟုတ်တော့ ဉာဏ်ဝိပ္ပယုတ်၊ ဒွိဟိတ် ဩမက အညံ့စား ကုသိုလ် ဖြစ်လို့၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဝိပါက ဝိညာဏ် ဖြစ်တာမှန်သော် လည်းသူလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံက အညံ့စား ကုသိုလ်ကံ ဖြစ်လို့ လူစဉ်မမှီသူ လာဖြစ်ရပါတယ်။

မဟာဝိပါတ်စိတ်(၈)ခုမှာ ဉာဏ်ဝိပ္ပယုတ်ဝိပါက (၄) ခုက ဒွိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး၊ ဉာဏ်နဲ့ယှဉ်ပြီးထက်ထက်သန်သန် ပြုလုပ်တဲ့ကုသိုလ် ကောင်းမှုနဲ့လူ ဖြစ်သူ ဉာဏ် သမ္ပယုတ် ဝိပါတ်(၄)ခု က တိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ရပါ တယ်။

ဟိုဘက်ဘဝ (၁)အကွက်က(အဝိဇ္ဇာ တဏှာ)အကြောင်း ရင်းခံရှိတဲ့ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ၊ စေတနာပါတဲ့၊ သင်္ခါရ ကြောင့် ဒီဘဝ (၂) အကွက်မှာ (ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်) လာ ဖြစ်ရ တယ်။ စုတိ ပြီး ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်တာ သိပ်မြန်ပါတယ်။ စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်စိတ် ကဆက်တိုက်ဖြစ်တာပဲ။ ကြားမရှိ ပါဘူး၊ အထက်က ဖော်ပြခဲ့တာများဟာ အတိတ်အကြောင်းနဲ့ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးဆက်ပုံပြတဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်)ပါပဲ။

ဟိုဘဝမှာ သေခါနီး မရဏသန္တရောက ဒီဘဝရဲ့အာရုံကို အာရုံ ပြုပြီးတာနဲ့ ဟိုဘဝကစုတိရတယ်။ ဟိုဘဝကရွေ့လျော့ သွားတဲ့ စိတ်ဝိညာဏ်ကို (စုတိ)၊ ဒီဘဝမှာ ဆက်ပြီးဖြစ်တဲ့စိတ် ဝိညာဏ်ကို (ပဋိသန္ဓေစိတ်ဝိညာဏ်)လို့ ခေါ်တယ်။

အတိတ်ဘဝနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝနှစ်ခုကို ပေါင်းစပ်ပေးလို့ (ပဋိ သန္ဓေဝိညာဏ်)လို့ ခေါ်တာပါ။ ပစ္စုပ္ပန်ပုန်ခန္ဓာမှာ သေလိုက်ဖြစ် လိုက်၊ သေလိုက် ဖြစ်လိုက်ဖြစ်နေတဲ့ ဝိညာဏ်ကို (ပဝတ္တိညာဏ်) လို့ ခေါ်တယ်၊ (ဝိညာဏ်) က နှစ်မျိုးမှတ်ထားရမယ်။

ပစ္စုပ္ပန်အခါမှာ ကောင်းတာလုပ်ပေမယ့်လည်း မကောင်း တာဖြစ်ရ၊ မကောင်းတာကြားရ၊ မကောင်းတဲ့ အန္တရာယ်နဲ့ တွေ့ကြုံရတာ ပဝတ္တိ ကာလမှာ ဖြစ်တဲ့ (ဝိညာဏ်)လွှဲပဲ၊ ဒီ (ပဝတ္တိဝိညာဏ်) တွေဟာ ဘာကြောင့် မကောင်းတာ ဖြစ်ရ သလဲ ဆိုရင် အတိတ်ဘဝကဇာတ်ခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံကြောင့်၊ ဒီ ဘဝပဝတ္တိအခါမှာ(အကုသလဝိပါက်ဝိညာဏ်) တွေဖြစ်ရတယ် ၊

အတိတ်ဘဝကလုပ်ခဲ့တဲ့ကုသိုလ်ကံကြောင့်ပထမအရွယ်မှာ ချမ်းသာပြီး ကောင်းတာမြင်၊ ကောင်းတာစား၊ ကောင်းတာကြားရပေမယ့်တဖန်အကုသိုလ်ဝင်လာရင်၊ ဒုတိယအရွယ်မှာ (သို့မဟုတ်)တတိယအရွယ်မှာ ဆင်းရဲမွဲပြာပြီး၊ မကောင်းတာမြင်၊ မကောင်းတာကြား၊ မကောင်းတာစားပြီး၊ မကောင်းတာလုပ်နေရတာ ကုသလဝိပါတ်နဲ့အကုသလဝိပါတ်ဝိညာဏ်(၁၀)ပါးဟာ ပဝတ္တိအခါမှာဖြစ်နေတယ်။(ကံသင်္ခါရ)ရဲ့ အရှိန်ကြောင့် (ဝိညာဏ်) ဖြစ်တာအလွန်နက်နဲတဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏ်) အပိုင်းရှင်းလောက်ပါပြီ။

ဒိဋ္ဌိက္ခာပုံ

(၂) အကွက်မှာ ဝိညာဏ် ဖြစ်လာတော့ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်၊ ဒီဘဝမှာ(ဝိညာဏ်)အသစ်ဖြစ်တာ မှန်သော်လည်း အတိတ်ဘဝက အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အကြောင်းမကင်းလို့ဆိုတာ သိရလို့ သေပြီးရင်ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူး၊ ဘဝပြတ်တယ်ဆိုတဲ့ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ) မဖြစ်တော့ပါ။ အတိတ်ဘဝဝိညာဏ်က ဒီဘဝကို ပြောင်းလာတာမဟုတ်ကြောင်းသိလို့လည်း(သဿတဒိဋ္ဌိ) မဖြစ်တော့ပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိတော့ ဒီ ဒိဋ္ဌိ တွေအသိညာဏ်နဲ့ ကွာတော့တာပဲ။ ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ မကွာသေးရင် (ဝါ)အမြင်မှန်မရသေးရင် ကိုယ့်ဉာဏ်လိုသေးလို့ပဲမှတ်ပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားလည်အောင် ဉာဏ် မှီအောင်ပြန်ဖတ်ပါ။

ပဋိသန္ဓေစိတ်(တဝင်)ဝိညာဏ်

အတိတ်ဘဝကစုတိပြီးဒီဘဝမှာစဖြစ်တဲ့ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပြီး နောက်တဝင်(၁၆)ချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတဝင်ကိုဝိညာဏ်လို့လည်းခေါ်တယ်။ အသက်လို့လည်းခေါ်တယ် (ဘဝရဲ့အင်္ဂါတဝင်)လို့ဆိုပါတယ်။ အစဉ်အဆက်မှာ ပထမဆုံးစိတ်က ပဋိသန္ဓေစိတ်သေတဲ့စိတ်က စုတိစိတ်၊ ဒီကြားမှာအိပ်နေတဲ့အခါမေ့နေတဲ့အခါအခြား စိတ်တွေမဖြစ်သေးတဲ့အခါမှာ "တဝင်"လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဘဝမှာအသက်ရှင်နေဘို့အတွက် တည်မြဲနေဘို့အတွက် အရေးကြီးဆုံးဖြစ်လို့ ဘဝရဲ့အင်္ဂါ=တဝင်=တဝင် လို့ခေါ်ပါတယ်။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဓမ္မာငါးပါးရပ်

ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ

(၂) အကွက်ပစ္စုပ္ပန်မှာဝိညာဏ်လာဖြစ်တော့၊ဝိညာဏ်ရှိမှ နာမ်ရုပ်ဖြစ်လို့ ရပါတယ်။ ဝိညာဏ်စိတ်ရှိရင် ရုပ်ဖြစ်ရတာပဲ၊ အဘိဓမ္မာမှာစိတ်နဲ့စေတသိတ်တရားနှစ်ခုပေါင်းကို နာမ်လို့ခေါ်ပါတယ်။

ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံအတိုင်းပဲ၊ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကလည်း နာမ်၊ နာမကလည်းနာမ်၊ ဘာနာမ်ကြောင့် ဘာနာမ်ဖြစ်ရသလဲဆိုရင် ဒီနာမ်ထဲမှာ (စိတ်)ပါနေပေမယ့် ဝိညာဏ်က စိတ်ဖြစ်တော့၊ နာမက စေတသိတ်ပဲယူရတယ်၊စိတ်ရှိရင် စေတသိက်ပါတယ်။ စိတ်နဲ့စေတသိက်က တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်

ပဋိသန္ဓေနေတဲ့အခါမှာဝိညာဏ်ကဝိညာဏ်စိတ်ကလေးပဲ
ပဋိသန္ဓေစိတ်ကလေးပဲ၊ ဝိညာဏ်ကွန့်ပဲ၊ ဝိညာဏ်ပစ္စယာ နာမ
ရူပံအရ ဝိညာဏ်စိတ်ကလေးဖြစ် လာရင်နာမ်ဆိုတဲ့ စေတ
သိတ်တွေပါရတယ်။ စေတသိတ်မှာ သင်္ခါရကွန့်၊ သညာကွန့်၊
ဝေဒနာကွန့်သုံးပါးရတယ်။

ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် စိတ်ကလေး တည်လာတဲ့ အခါမှာ
(ဝိညာဏ်)ဝိညာကွန့်+(နာမ်)သင်္ခါရကွန့်+သညာကွန့်+ဝေဒ
နာကွန့်ဆိုတဲ့နာမ် ခန္ဓာ လေးပါး ရသွားတယ်။ပဋိသန္ဓေစိတ်+
စေတသိက်နဲ့အတူ ရုပ်ကလေးပါရှိလာတယ်။ ပဋိသန္ဓေက
လလရည်ကြည်တည်တဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်ခန္ဓာ လေးပါးရသွားတယ်။
ထိုကလလရည်ကြည်ဟာ ဆံပင်တစ်ချောင်းကို အလွန်ကြည်
သော ဆီခွက်ထဲမှာနှစ်ရင် ထိုဆံပင်ဖျားမှာပါလာတဲ့ ဆီကြည်
ကလေးမျှလောက်“ပမာဏ” ရှိပါတယ်။ ထိုကလလရည်ကြည်
ဟာ ရှေးကံ၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ရသော “ရုပ်”ကလေးပါပဲ၊
မိဘတို့၏ သုတ်သွေးမဟုတ်သေးပါ၊ မိဘတို့၏ သုတ်သွေးမှာ
ထိုကလလရည်ကြည်နှင့် ပေါင်းစပ်ပြီး အထောက်အပံ့ဖြစ်ပြီး
ကြီးထွားရပါတယ်။ ကလလရည်ကြည်ဟာ ရှေးဘဝကံ မျိုးစေ့
သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိသန္ဓေစိတ် (ဝိညာဏ်)က ဝိညာဏ
ပစ္စယာနာမရူပံ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်အရ နာမ်နှင့်ရုပ်မှာ ရုပ်က ကလလ
ရည်ကြည် ကံရုပ်နဲ့ မိဘကပေးတဲ့ရုပ်၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်က
ထူးခြားရင်ကံ၊ ကမ္မသတ္တိအရ ကလလရည်ကြည်ကပါလာတဲ့
ကံရုပ်အတိုင်း မိဘနဲ့မတူတဲ့ ရုပ်ကို ဖြစ်စေပါတယ်။

ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ရုပ်

ရူပံအရရုပ်က(၂၈)ခုရှိတော့ပဋိသန္ဓေအစမှာ ကမ္မဇရုပ် ကို ယူရပါတယ်။ ကလလရည်ကြည် ပဋိသန္ဓေ တည်ကာစမှာ ကံကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ကမ္မဇရုပ်ထဲမှာ ကာယဒသကမှာ မဟာဘုတ် ၄ ပါး ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ ၄ပါး ၊ ယောကျ်ား၊ မိန်းမ ဖြစ်စေတဲ့ ဘာဝဒသက ရုပ် ၁ ပါး၊ ဇီဝိတ ရုပ် ၁ ပါး ၊ ပေါင်း ရုပ် (၁၀) ခု ရတယ်။

ရှေးကံအစွမ်းကြောင့် ၊ အမိဝမ်းမှာ ကလလရည်ကြည် သန္ဓေတည်တော့ မိဘသုတ်သွေးနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ကြီးထွားရာမှာ သဏ္ဌာန်ကတော့ မိဘဖြစ်တဲ့ လူသဏ္ဌာန်ပါပဲ၊ တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်ရင် တိရိစ္ဆာန်သဏ္ဌာန်ပဲ။ မိဘသဏ္ဌာန် ဆိုပေမယ့် ခြေ လက်အင်္ဂါ တူတာလည်း ရှိတယ်။ မတူတာလည်း ရှိတယ်။ ရှေးကံကထူး ခြားရင်ကလလရည်ကြည်ကိုလိုက်၍ (ရုပ်) မတူတာဖြစ်လာပါတယ်။ စိတ်ကတော့ မတူကြတာ များပါတယ်။ စိတ်ကတော့ အတိတ်ဘဝကစေတနာ၊ ကံ၊ ကမ္မဘဝသတ္တိနဲ့ (စုတေ) ပြီး ပဋိသန္ဓေဖြစ်တဲ့ (စိတ်)ကိုလိုက်လို့ ဖြစ်ကြရပါတယ်။ ကံမျိုးစေ ခြားနားရင် ခြားနားသလို မတူကြပါဘူး။

ယနေ့ ယခုအချိန်ထိ ကမ္ဘာမှာ ဘုရားညဉ့်မရှိလို့ ဘယ် သိပ္ပံဆရာကမှ စမ်းသပ်လို့မတွေ့နိုင် မသိနိုင်တဲ့ ကာလလရည် ကြည် ဘဝ မှာ ခန္ဓာငါးပါးရှိနေတာပါပဲ။ ပဋိသန္ဓေနေတဲ့ရုပ် (ရူပံ)အရက ရူပက္ခန္ဓာဖြစ်တော့နာမအရ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရ က္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ခန္ဓာငါးပါးရတယ်။

လူဖြစ်လာတယ်ဆိုတာက ဒီခန္ဓာ ငါးပါးရလာတာပါပဲ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရကြောင့် ဝိညာဏ်နာမ်ရပ်ဖြစ်လာတာ သိရင် လူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဆိုတာရှာလို့ မတွေ့တော့ပါဘူး။ အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်တယ်။ အကြောင်းမရှိရင် အကျိုးမရှိဘူးဆိုတဲ့ ဘုရားဟော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ(ငါ) ဟုတ်ပါ့မလား။ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ကြောင်းသိရင်၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ မဟုတ် ငါ့ကိုယ်မဟုတ် ခန္ဓာငါးပါးပဲ ဆိုတဲ့အမှန်သိရင် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကွာပါတယ်။ “သက္ကာယ”ဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါး နှိုက်အရှိတရား၊ “ဒိဋ္ဌိ”ဆိုတာ နောက်မှလာတဲ့အထင်မှားမှု၊ ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမလို့ ယူရင် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တာပါပဲ။

ပဋိသန္ဓေအစ(ဝိညာဏ်)ကြောင့် နာမ်ရပ်ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ရုပ်ဖြစ်တဲ့ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်တို့ကို (ဝိညာဏ်)ကအကုန်လုံးကျေးဇူးပြုလို့ ကြီးထွားလာကြပါတယ်။

နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံ

နာမ်ရုပ်ဖြစ်လာတော့ သဠာယတနံ ဆိုတာအာယတန(၆) ပါး မျက်စိ၊ နား၊ နှာ ခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ပစ္စယာဒေသတွေစုံလာတယ်။ ဒီပစ္စယာဒေသတွေ ဘာကြောင့်ပေါ် သလဲ ဆိုရင် (နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ) နာမ်ရုပ် ကြောင့် ပေါ်ရတာပါပဲ။

နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပြီးတာနဲ့ ချက်ခြင်းဖြစ်တာမဟုတ်၊ ပဋိသန္ဓေ(၂)

လကျော်လို့(၃)လောက်မှာ အာယတနပသာဒရုပ်တွေ ပေါက်
ပွားလာပါတယ်။

နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ မှာ(ရုပ်)ဆိုတာကကမ္မဇရုပ်၊
ဥတုဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ် သုံးမျိုး၊ အာဟာရဇရုပ် ဆိုတာကတော့
အမိဝမ်းထဲမှာ၊ အမိ စားသောက်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ပဋိသန္ဓေ ကို
အားပေးလို့ အာဟာရဇ ရုပ် ဖြစ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်နဲ့ (နာမ်ရုပ်)မှာ ကမ္မဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊
စိတ္တဇရုပ်၊အာဟာရဇရုပ် ဆိုတဲ့(၄)မျိုးတို့ရဲ့ အချင်းချင်းထောက်
ပံ့ မှုကိုရတဲ့အတွက် နာမ်ရုပ်ဟာကြီးထွားလာပြီး ပဋိသန္ဓေ(၂)
လကျော် (၃) လလောက်မှာ (အာယတန) ဆိုတဲ့ စက္ခုပသာဒ၊
သောတပသာဒ၊ဃာနပသာဒ၊ ဇိဝှါ ပသာဒစတဲ့ မျက်စေ့၊ နား၊
နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် တို့ ပေါက်ပွားလာတယ်။

သဠာယတန ပစ္စယာ ဝဇေသာ

အာယတန ခြောက်ပါးကြောင့် ဖဿ(၆)ပါးဖြစ်တယ်။
ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်နဲ့ သဠာယတန ရှိလာရင်အကောင်အထည်
ပေါ်လာတဲ့ အစိုင်အခဲအတုံးအခဲ ခြပ်သဏ္ဌာန် ကြီးကို လူလို
ထင်နေ ကြတယ်။ သတ္တဝါလို့ထင်နေကြတယ်၊ တကယ့်တော့
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အရအကြောင်းအကျိုးဆက်လာတဲ့ (နာမ်ရုပ်) ခြပ်
သဏ္ဌာန်ကြီးပါပဲ၊ ဒါကိုငါလို့ ထင်နေ ကြတယ်။ ဒီ အထင်ကြီး
ကြောင့်လည်း သံသရာလည်ကြရတယ်။ ဒီ အထင် ဒိဋ္ဌိကြီး ကို

ဘုရားပွင့်မှ ဘုရားက မြို့ ခွင်း ပေးတာပါပဲ။ ဘုရား မပွင့်လို့ ဖြစ်စေ၊ ဘုရားဟောတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒိဋ္ဌိခွာမှုကိုမသိရင် အပယ် ရောက်တာ များကြပါတယ်။ ဘုရားတောင်မှ ဘုရားလောင်း ဘဝက ဒိဋ္ဌိမခွာနိုင်သေးလို့ နဂါးမင်း၊ မျောက်မင်း၊ ဒေါင်းမင်း စတဲ့ ဘဝတွေ လားခဲ့ရပါသေးတယ်။

ဘုရားက ဒိဋ္ဌိ ကို မြို့ ခွင်းတဲ့ အခါ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ် ရုပ်ဖြစ်လာတာ၊ နာမ်ရုပ် ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်လာတာ၊ နာမ်ရုပ်က လူလား၊ သတ္တဝါလား၊ ငါလား၊ သူလား၊ သဠာယ တန ကကော၊လူ လား၊ သတ္တဝါလား၊ လူဆိုတာမရှိ၊ သတ္တဝါ မရှိ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားတွေ ဖြစ်နေ တာပဲ။ ဒီလိုသိရင် သက္ကာရဒိဋ္ဌိ ကိုအသိနဲ့ ကွာပါတယ်။ လူဆိုတာ (ခန္ဓာငါးပါး)ပဲ။

အမိဝမ်းထဲမှာ အာယတနတွေ စုံပြီး မွေးဖွား လာလို့ ကြည့်တတ်၊ ရယ်တတ်၊ မြူးတတ်တဲ့အခါ ဖဿ(၆)ပါးက အာရုံခြောက်ပါးကို ပိုပြီး ခံစားတတ် လာတယ် ၊ကြီးလာတဲ့ အထိပါပဲ၊ ဖဿ (၆) ပါး က အာယတန(၆)ပါးဖြစ်တဲ့ မျက်စေ့၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်နဲ့ အပြင်အာရုံ ဖြစ်တဲ့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ထိတွေ့မှု၊ ကြံတွေးမှု စတဲ့ အာရုံ(၆)ပါး နဲ့ တိုက်တဲ့အခါ ဖဿ (၆)ပါး ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ ဖဿအကြောင်းကို စာမျက်နှာ (၅၂) ခု ကြည့်ပါလေ။

ပဿပစ္စယာဝေဒနာ

(သင်္ခါရ) တရားက အတွင်းခါတ်(၆)ပါးနဲ့ အပြင်ခါတ် (၆)ပါးကိုတွေ့တိုက်ပေးတဲ့အတွက်သိစိတ်ဖြစ်လာတယ်ဒီသိစိတ်ကို ဖဿ(၆)ပါးက တဖန် တွေ့တိုက်ပေးလို့လည်း (ဝေဒနက္ခန္ဓာ)ဆိုတဲ့ ကောင်းမကောင်း ခံစားတတ်တဲ့ ခံစားမှု ဝေဒနာ(၆)မျိုးဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ အတွင်းအပြင် တိုက်ပေးတဲ့ ဖဿရှိတဲ့ အတွက် သိစိတ်မှာခံစားမှု ဝေဒနာက ရှိလာတယ်။ ဒါကို ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ လို့ခေါ်တယ်။

လူလို့ခေါ်ဝေါ်သမုတ်နေတဲ့၊ ပညတ်ထားတဲ့ လူ ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နဲ့ပြောရရင် (ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ၊ လူဖြစ်တယ်၊ လူ့ဘဝ ရောက်နေတယ်(၂) အကွက်ထဲမှာ ရှိတယ်ဆိုတာအားလုံးနားလည်ရတဲ့ စကားကြောင့်ပါ၊ တကယ်တော့ လူဆိုတာမရှိ ငါ၊သူ၊ယောက်ျားမိန်းမလည်းမရှိပါ။

(၁)အကွက်ကအတိတ်အကြောင်းအရာ(၂)ပါး (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ဆိုတဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း (အကြောင်းတရား)သမုဒယတွေ ပြုလုပ်ခဲ့လို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်(၂)အကွက် (ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ဆိုတဲ့ခန္ဓာငါးပါးရတယ်။ ဒါပစ္စုပ္ပန် အကျိုး ရတာ၊ (ဒုက္ခသစ္စာ) ရတာပါပဲ၊ဒီလိုရုပ်နာမ် အကြောင်းအကျိုးဖြစ်တာသိတဲ့ဉာဏ်က (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ)ဉာဏ်ပါပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မသိရင် ဒီဉာဏ်မရပါဘူး။

ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ပုံ

လူရယ်လို့သမုတ်ပေမယ့် ပရမတ္တသစ္စာ အမှန်တရားက တော့ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။ (၃၁)ဘုံမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါအားလုံးဟာ ပဋိစ္စသမုပါဒ်နည်းနဲ့တော့ (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ခန္ဓာငါးပါး (ဒုက္ခသစ္စာ) ရလာတာပါပဲ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဓမ္မစင်္ကြာထဲမှာလည်း ဟောထားပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါး ရလာတာ ဇာတိဒုက္ခ (အဖန်ဖန်ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းဒုက္ခ) ဇရာဒုက္ခ (အိုရခြင်းဒုက္ခ) မရဏဒုက္ခ(သေရခြင်း ဒုက္ခ) မချစ်မနှစ်သက်သောသူနှင့်ပေါင်းသင်းရခြင်းဒုက္ခ၊ ချစ်သောသူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းဒုက္ခ၊ လိုချင်တိုင်း မရခြင်း ဒုက္ခ၊ အကျဉ်းအားဖြင့် “ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ” ဥပါဒါန်တရား တို့၏ စွဲလမ်းရာ ဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ဒုက္ခ ဆင်းရဲကုန်၏။ ခန္ဓာငါးပါးရခြင်းသည် (ဒုက္ခ)ဟု ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား သိစေလိုတာကတော့ အကျဉ်းအားဖြင့်၊ “ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ” တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဒုက္ခပါပဲ။ ဘာကြောင့်လဲ၊ ခန္ဓာ ငါးပါးကို တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝတို့ဖြစ်တဲ့ (အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ)နဲ့ စွဲလန်းရာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေ လုပ်လို့ ဒုက္ခတွေ ပြန်ရပြီး သံသရာလယ်ဦးမှာဖြစ်လို့ ခန္ဓာငါးပါးကို (ဒုက္ခ)လို့ ဟောပါတယ်။

“ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ”ဆိုတာ ပဉ္စ=ငါးပါး၊ ခန္ဓာ= အပေါင်းအစု၊ ခန္ဓာငါးပါး=အပေါင်းအစုငါးခု၊ ဥပါဒါန = စွဲလန်းမှု၊ ထို့ကြောင့်ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲလန်းမှုဖြစ်လျှင် ဒုက္ခဆင်း ရခြင်း ဖြစ်ရပါတယ်လို့ ဟောပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးကို စွဲလန်းရာဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်ရတယ်ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့်ပြုရရင် ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ အတွင်းအာယတန (၆)ပါးနဲ့ အပြင် အာရုံ(၆)ပါး တို့တွေ၊ ထိတိုင်း၊ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ ထိတွေ့စိတ်၊ ကြံတွေးစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။

စိတ်တစ်ခုဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းမှာ ခန္ဓာငါးပါး တစ်ပေါင်း တည်း တွဲလျက်ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်တခုမှာ ခန္ဓာငါးပါး တွဲလျက် တစ်ပေါင်းတည်း ပါဝင်ပုံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းနဲ့ ပြရရင် မြင် စိတ်ဖြစ်ပေါ်ရာမှာ ပါဠိလို

စက္ခုစ ပဋိစ္စရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ

တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာရေဒနာ

(ဥပမာ)မြင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါ၊ ကားတစ်စီးကို မြင် တယ်ဆိုကြပါစို့။ မျက်စိအကြည်ရုပ်နဲ့ ကားအဆင်း ရုပ်နှစ်ခုကို (ရူပက္ခန္ဓာ) (ရုပ်အစု) လို့ခေါ်တယ်။ သိစိတ်သဘောတရားက (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ)သိမှုအစုလို့ ခေါ်တယ်။ မျက်စိ + အဆင်း ၊ ရုပ်နှစ်ခု သိမှု၊ သုံးပါး ပေါင်းဆုံတို့ ပြုလုပ်ဖန်တီးပေးတဲ့ ပြုပြင်တဲ့ တရားကို (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ) (ပြုပြင်မှု သဘောတရား

အစ) ဒီခန္ဓာသုံးပါး ပေါင်းဆုံမှ မြင်သိစိတ် ဖြစ်တယ်။

ဒီကားက အဖြူရောင်၊ အမဲရောင်၊ ဆလွန်ကား၊ ဘာမော်
ဒယ်စတဲ့ မှတ်ထင်ထားတဲ့ သညာကို (သညာက္ခန္ဓာ)မှတ်သားမှု
သဘောတရားအစုလို့ ခေါ်တယ်။ ဘယ်လို ကားမျိုးရယ်လို့
သိမှတ်တဲ့ အပေါ်မှာ ၊ ဖဿက တိုက်ထိ ပေးလို့ကောင်း
မကောင်း ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာကို (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ) ခံစားမှု
သဘော တရား အစုဟု ခေါ်ပါတယ်။

မြင်စိတ်ကလေး တစ်ခုအပေါ်မှာ ပြုပြင်ပေးတဲ့(သင်္ခါရ)
ကြောင့်(ရုပ်)မြင်တာလည်းပါတယ်၊ မှတ်သားတဲ့ (သညာ)
လည်းပါတယ်၊ ခံစားတဲ့ (ဝေဒနာ)လည်းပါတယ်၊ သိမှု(ဗိ
ညာဏ်)လည်းပါတော့ ခန္ဓာငါးပါးတစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ရ
တယ်။

ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ (ဝေဒနာ) ဆိုတဲ့ ခံစား
တတ်တဲ့ အစုက ကောင်း မကောင်း ခံစားတတ်တဲ့အတွက်၊
ကောင်းတာ၊ ချမ်းသာတာ ဆိုရင် လိုချင်တယ်၊ တပ်မက်တယ်၊
ခံစားတတ်တဲ့(ဝေဒနာ)က လိုချင်တယ် တပ်မက်တယ်၊ ကောင်း
တာ၊ ချမ်းသာတာခံစားချင်တယ်ဆိုရင် “တဏှာ” ကို ကူးစက်
ပါတယ်။ တဏှာကနေ စွဲလန်းမှု ဥပါဒါန်ကို ကူးစက် သည့်
အခါ ခန္ဓာ ငါးပါးကိုတပ်မက်မှု၊ တဏှာ၊ စွဲလန်းမှု၊ ဥပါဒါန်
ဝင်လာပြီး ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခဖြစ် အာရမ္မပါတယ်၊
ခန္ဓာငါးပါးကို ဒုက္ခလို့ ဟောကြားရတာပါပဲ။

ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ တွေ့ထိစိတ်၊ ကြံတွေးစိတ် တွေမှာလည်း ခန္ဓာငါးပါး တပေါင်းတည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီခန္ဓာ ငါးပါးဟာ (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ)ကြောင့် ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါကို (အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ နာမရူပပစ္စယာဖသော၊ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ) ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပုံ ပါပဲ။ စိတ်(၆)ပါး တစ်စိတ်ပြီးတစ်စိတ် ဖြစ် လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့အကြောင်းအကျိုးဆက်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက် ရဟတ် သံသရာ လယ် နေတာ ဒုက္ခပါပဲ။

ဒီခန္ဓာငါးပါးဖြစ်စဉ်ဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ စိတ်တွေ ရုပ် တွေခန္ဓာငါးပါး၊ အစုငါးပါး တစ်ပေါင်းတည်းအတူတကွ ဖြစ် နေတာကို ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူသတ္တဝါမဟုတ်လို့ မြင်ရင် ဒီအမြင်က ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ အမြင်ဖြစ်ပါတယ်။

အတိတ်က(အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ)နဲ့စခဲ့တဲ့ သံသရာလည်မှုဟာ ဒီ ဘဝ(၂)အကွက်ထဲ ရောက်ပြန်တော့လည်း (အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံ၊ နာမ ရူပပစ္စယာဖသော၊ ဖဿ ပစ္စယာဝေဒနာ) သင်္ခါရစက်ကြီးက ဒီဘဝပစ္စုပ္ပန်ကာလထိ ၊ ပစ္စုပ္ပန် (ပဝတ္တိ) ဝိညာဏ်ကလယ် တုန်းပဲ၊ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ကြောင့် ဝိညာဏ်စိတ် (ခန္ဓာငါးပါး) တွေဖြစ်နေတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ် ဒုက္ခ (ဝါ) သံသာရ ဒုက္ခလို့ခေါ်ပါတယ်။

(သင်္ခါရ) တရားက မြင်စိတ် ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်လိုက်၊
 ကြားစိတ်ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်လိုက်၊ နှိပ်စိတ်ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်လိုက်နဲ့၊
 စိတ်ဖြစ်တော့ (မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စွဲလန်းတယ်)၊
 (ကြား တယ်၊ လိုချင် တယ်၊ စွဲလန်းတယ်)၊ စိတ်ဖြစ် စဉ်မှာ
 အကြောင်း အကျိုးဆက်တဲ့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အစဉ်ကြီးက
 တန်းနေတယ်၊ (၁) ဒုက္ခအစု ကြီးတန်း နေတာကို ခန္ဓာ
 ဖြစ်စဉ် လို့ခေါ်ပါ တယ်၊ ဒီခန္ဓာဖြစ်စဉ်က ဒုက္ခပါပဲ။
 ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက် ဖြစ်နေ တဲ့ အဖြစ်ဒုက္ခကို သင်္ခါရ ဒုက္ခ၊
 အပျက်ဒုက္ခကို ဝိပရိဏာမဒုက္ခလို့ခေါ်တယ်၊ ခန္ဓာဟာ
 ဒုက္ခခန္ဓာသာ (ဒုက္ခအစု)လို့ဘုရားရှင် ဟောကြားပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟာမြတ်စွာဘုရားက ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး
 ဟော တဲ့တရားဖြစ်လို့၊ မြတ်စွာဘုရားကခန္ဓာဒုက္ခအစု
 (ဒုက္ခခန္ဓာ) လို့ဟောထားတော့၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
 ကလည်း ဒီခန္ဓာကြီးဟာ ဒုက္ခအစုကြီး၊ ဒုက္ခအစဉ်အတန်းကြီး
 ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ထပ်မံ
 ဟောကြားထားပါတယ်၊ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟော
 ကြားတဲ့ သစ္စာလေးပါး တရားတော်တွေထဲမှာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 တရားနှင့်ယှဉ်ပြီး ဒုက္ခအစုကြီးလည်ပဲ့၊ ဒုက္ခအစဉ်တန်းနေတဲ့
 ခန္ဓာ ဒုက္ခ အမှန် ဒုက္ခသစ္စာ တရားတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်၊
 ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားထားတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေကို

အကျယ် သိလိုလျှင် စာရေးသူ ပူဇော် ထားတဲ့ “ဒုက္ခ မြင်မှ နိဗ္ဗာန်ရပုံတရား” စာအုပ်မှာကြည့်ပါလေ။

ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း၊ အနာဂတ် အကျိုးဆက်ခံ

ဝေဒနာမှ တဏှာကူးပုံဖြစ်ပါတယ်။ (၂) အကွက်ထဲက (၃) အကွက်ပေါက်ပွားပြီး (၄) ဒုက္ခပြန်ရပုံဖြစ်ပါတယ်။ (၀၁) ဒုက္ခသစ္စာထဲက သမုဒယသစ္စာဖြစ်ပြီး ဒုက္ခသစ္စာပြန်ရပုံဖြစ်ပါတယ်။

အခေါ်အဝေါ်အားဖြင့် (၂) အကွက်ရောက်လာတယ်။ လူ ဖြစ်လာတယ်။ သတ္တဝါဖြစ်လာတယ်။ လူသတ္တဝါလို့မသုံးပဲ ပရမတ္ထသစ္စာအားဖြင့်(ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဗဿ၊ ဝေဒနာ) ရတာတွေသည် ခန္ဓာငါးပါးပစ္စုပ္ပန်အကျိုးဒုက္ခသစ္စာရလာ ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးမှာ အာရုံနဲ့ဒွါရ တိုက်တိုင်းတိုက် တိုင်း စိတ် တွေဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိပါတယ်။ လူစိတ်မှာအာရုံကို ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာက ကောင်းမကောင်း ခံစားတတ်ပါ တယ်။

လူ့လို့သမုတ်ထားတဲ့ လူတွေမှာ၊ သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ လူလုပ်နေကြပါတယ်။ လူဟာသုခဝေဒနာ၊ သုခချမ်းသာမှုကိုပဲ ခံစားချင်ကြပါတယ်။ ချမ်းသာတာကို ခံစား ချင်တဲ့ လိုချင်တပ်မက်မှုက(တဏှာ)၊ ချမ်းသာတာကိုပဲ ရရှိ

ခံစားချင်တဲ့ အစွဲအလန်းကြီးက(ဥပါဒါန်)၊ အဲဒီချမ်းသာတွေကို လိုချင်လို့၊ဘာပဲလုပ်လုပ်(ကံ)တွေဖြစ်လာတာပဲ၊ (ကံ)တွေဖြစ်ရင် (ကမ္မဘဝ)ဖြစ်လာရတယ်၊ (တဏှာ)ကူးတဲ့အကြောင်းတရားတွေသည်၊ ပစ္စုပ္ပန် (၂) အကွက်ထဲက (၃)အကွက် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား၊ (ဝါ)အနာဂတ်အကြောင်းတရားတွေ ပေါက်ဖွားလာတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ (၂)အကွက်ထဲက (၃) အကွက်ပေါက်ဖွား လာရင်(၄)အကွက် အနာဂတ် အကျိုးခန္ဓာ ငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာကိုပဲ ပြန်ရတော့မယ်။

(၂) အကွက်ထဲက (၃) အကွက်ပေါက်ဖွားပုံကို (ဥပမာ) ပြရရင် ဈေးထဲမှာအလွန်တရာလှပကောင်းမွန်ပြီး၊ အသုံးကျတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုကိုမြင်လိုက်တယ်ဆိုကြပါစို့၊ (မြင်စိတ်) အပေါ်မှာ ကောင်း၊ မကောင်းခံစားတတ်တဲ့ (ဝေဒနာ) ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်၊ ကောင်းလွန်းလို့ လိုချင်တယ်ဆိုရင် ဝေဒနာကနေပြီး (တဏှာ) ကို ကူးပါတယ်၊ ဒီလိုတဏှာသို့ ကူးခြင်းဆက်ခြင်းသည်၊ ပဋိစ္စသမု ပွါဒ်ဆက်ခြင်း၊ ပဋိစ္စသမုပွါဒ်လည်လမ်းဖြစ်ပါတယ်၊ (၂) ထဲက (၃) ပေါက်ဖွားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မြင်စိတ်တွင်မကပဲ၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ တွေ့ထိစိတ်၊ ကြံတွေးစိတ်များဝင်တိုင်းမှာလည်း၊ ကောင်းမကောင်း ခံစားတတ်တဲ့ ဝေဒနာကလိုချင်မှု၊ တပ်မက်မှုတဏှာ ဖေါး ဖြစ်လာရင်(ဝေဒနာ)က (တဏှာ)ကူးလို့ ပဋိသမုပွါဒ်ဆက်ပါတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပွါဒ်လည်လမ်း ဖြစ်ပါတယ်၊ (၂) အကွက်က (၃)

အကွက်ကို ကူးပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ဆက်ပါတယ် (ဝါ) ဒုက္ခထဲက သမုဒယတွေထပ်ပေါ်ပြန်ပါတယ် (ဝါ) အနာဂတ်ခန္ဓာရဖို့ အကြောင်းတရားဖြစ်စေပါတယ်။

လိုချင်တယ်ဆိုရင် (ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ)လာပြီ၊ လိုချင်ရုံတွင် မရပ်ပဲ သိပ်လိုချင်တာပဲ၊ မရမနေနိုင်အောင်ဖြစ်တယ် ဆိုရင် စွဲလန်းမှု (ဥပါဒါန်) ဖြစ်လာတယ်၊ စွဲလန်းမှုဖြစ်ရင် (တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန) စွဲလန်းခြင်းကလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်ခြင်းပါပဲ။

စွဲလန်းရုံတွင် မရပ်ပဲ မရရအောင် အားထုတ်မယ်ဆိုပြီး၊ ဝစီကံမှုန့်၊ နှုတ်ကပြောပြီး၊ ကာယကံမှုန့်၊ လက်ကလုပ်ပြီးဆိုရင် ကံတွေဖြစ်လာပါတယ်၊ ကံတွေဖြစ်လာရင် (ကမ္မဘဝ) ဖြစ်လာတယ်၊ ကမ္မဘဝဖြစ်ရင် ဇာတိရတော့မယ်၊ အနာဂတ်အကျိုးအခြင်း အရာငါးပါးရမယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိကို ရွတ်ကြည့်ပါ၊ စက်ဝိုင်းက (၃) အကွက်နဲ့ (၄) အကွက် အစပ်ကိုကြည့်ပါ၊ ဇာတိဆိုရင် (၃) အကွက်က (၄) အကွက်ကို ဆက်ပါတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လယ် ပါတော့တယ်၊ သံသရာလယ်ပြီပဲ၊ ကမ္မဘဝဖြစ်တာနဲ့၊ ဇာတိ၊ ဇရာမရဏရပြီး (၄) အကွက်ဆက်ပြီး ဒုက္ခခန္ဓာကြီးပြန်ရတော့မယ်၊ ဇာတိရရင်ပဋိသန္ဓေရပါတယ်။ ‘ပဋိသန္ဓေနေရင် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယ တန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာနဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခသစ္စာပြန်ရတာပဲ၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် လယ်နေပြီ။’

(ဇာတိ) ရော၊မရဏ ဆိုတာက(ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ခန္ဓာငါးပါး (နာမ်ရုပ်) အတူတူပါပဲ၊ ဇာတိက ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဆိုတော့၊ ဇာတိပဋိသန္ဓေနေတာကလည်း နာမ် ရုပ်၊ ရောဆိုတာလည်း နာမ်ရုပ်၊ မရဏသေတာလည်း နာမ်ရုပ် ခန္ဓာ ငါးပါးဖြစ်တော့ ပစ္စုပ္ပန် (၂) အကွက်ထဲက ဝေဒနာသည် တဏှာကူးရင် (၃)အကွက်ရော (၄) အကွက်ရော ဆက်ပါတယ်၊ သံသရာ လယ်ပါတယ်။

(၂) ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာငါးပါးမှာ (၃) တဏှာကူးရင်တဏှာက ဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝရတာပါပဲ၊ ကမ္မဘဝရတော့ (၄) ဇာတိရော မရဏ ခန္ဓာငါးပါးပြန်ရတာပါပဲ။

ယူ၊ (၂) အကွက်ထဲမှာ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ရောက်နေပါတယ်၊ ခန္ဓာငါးပါး (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ဆိုတဲ့ခန္ဓာငါးပါးရထားပါတယ်၊ ပရမတ္ထသစ္စာအရ(ခန္ဓာငါးပါး) ပါပဲ၊ သမုတ်ထားတာက လူ၊ ဒီ(လူ) ခန္ဓာငါးပါးက တဏှာကိုမကူးပါနဲ့၊ တဏှာကူးရင် သံသရာစက်လယ်ပါတော့မယ်။

သံသရာစက်လယ်ပုံက တဏှာရှိလာရင် ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမဂုဏ်တရားတွေလုပ်ဖြစ်ပြီ၊ ငါးဖြာအာရုံမှာ ကာမဂုဏ်တရားတွေလုပ်ဖြစ်လာတော့၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါနံ၊ ကမ္မဘဝဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရားတွေဖြစ်လာတာပါပဲ၊ ကံ၊ ကမ္မဘဝတွေ လုပ်တာက (သင်္ခါရ)တွေပါပဲ အတိတ်အကြောင်းနဲ့ ခေါ်ရင်

(သင်္ခါရ)၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနဲ့ခေါ်ရင် (ကမ္မဘဝ)လို့ခေါ်တယ်။ ကမ္မဘဝ သတ္တိတွေက (ကမ္မဘဝပစ္စယာဇာတိ) ဇာတိရတော့ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ရတာပဲ။ အထက် က ရှင်းပြခဲ့တဲ့ (သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်)၊ (၁)ကနေ(၂) ကူး သလိုပါပဲ။ (၂) (ဝေဒနာ) ကနေ (တဏှာ)ကူးဆက်ရင် (၃)(တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ)ကူးပြန်တယ်။(၃)ကူးရင်(၃)ကမ္မဘဝမှဇာတိဆိုတဲ့ (၄)အကွက်ဆက်ကူးပါတယ် ဇာတိ ပဋိသန္ဓေကခန္ဓာငါးပါး၊ ဒုက္ခပပြန်ရ တော့ သံသရာလယ်ခြင်းပါပဲ။

စက်ဝိုင်းမှာကြည့်ပါ(၂) အကွက်ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတရား(ဒုက္ခသစ္စာ) ခန္ဓာငါးပါးကနေ (တဏှာ)ဝင်ရင်(သမုဒယသစ္စာ)ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတရား(၃) ကူးပါတယ်။ (၃) ကူးရင်(တဏှာ၊ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ)တွေလုပ်တာနဲ့အနာဂတ်(ဒုက္ခဇာတိ) အကျိုးရတော့မယ်၊ (၄) ဆက်သွားပြီး (ဒုက္ခ) သံသရာ လယ်ပါတော့တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကစက်ဝိုင်းပုံစံနဲ့ ၄ ဝိုင်းခွဲပြီးပြထားတော့ သံသရာလယ်ပုံမှာ နားလည်လွယ်သွားပါတယ်။ပုံစံကားချပ်မှာ အကွက် ၄ ကွက်တွေနီင်ပါတယ်။

- (၁) အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ (သမုဒယသစ္စာ)
- (၂) ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ
(ဒုက္ခသစ္စာ)
- (၃) တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ (သမုဒယသစ္စာ)
- (၄) ဇာတိ၊ ဇရာမရဏ (ဒုက္ခသစ္စာ)

ဝဋ်သုံးပါး

ကိလေသဝဋ်က = အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်
ကမ္မဝဋ် = သင်္ခါရ၊ ကမ္မဘဝ
ဝိပါကဝဋ်က = ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊
ဖဿ ဝေဒနာ ပါပ

ဝဋ်သုံးပါးကိုကြည့်ရင် (အဝိဇ္ဇာ) ကိလေသာ ဝဋ်ကြောင့် (သင်္ခါရ) ကမ္မဝဋ်ဖြစ်တယ်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် (ဝိညာဏ်) ဝိပါက ဝဋ်ဖြစ်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ကကိလေသာကို ပယ်ဖို့ပါပဲ။ (အဝိဇ္ဇာ)ကိလေသာမရှိရင်(သင်္ခါရ)ကမ္မဝဋ်မရှိနိုင်ပါ။ ကိလေသာ ကိုပယ်သလို မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟာ သံသရာလွတ်မြောက်ကြောင်းတရားဆိုတာသိနိုင်ကြပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမှ တရားသိသူမည်၏ ဆိုတာ ပညာမဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) အမြင်မှန်ရလို့၊ ယောနိသော မနသိကာရ (နလုံးသွင်းမှန်) ဖြစ်လို့၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို အကျယ်ပြန့်တဲ့ တရားဖြစ်လို့၊ သံသရာလည်ကြောင်း ပြနိုင်တဲ့ တရားဖြစ်လို့၊ သံသရာကလွတ်မြောက်ကြောင်း တရားလည်း ဖြစ်လို့ ကိလေသာ(အဝိဇ္ဇာတဏှာ)ကို ပယ်ဖြတ်ပြီး အာသဝေါ တရား တွေကုန်စေလို့၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ တရား လည်းဖြစ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုသိရင် တရားသိသူပါပဲလို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရား ရဟန္တာတွေမှာ ပြုသမျှကံတွေ၊ ကိလေသာတွေ မရှိတဲ့အတွက် အကျိုးမပေးပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားမသိသေးလို့ ကိလေသာ တွေရှိနေသေးသူများ အဖို့တော့ ကံ က အကျိုး ပေးဦးမှာပါပဲ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိသမျှ ကာလပတ်လုံး သံသရာက လွတ်မြောက်တဲ့ လမ်းကို မသိနိုင်ပါ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလပတ်လုံး သံသရာက လွတ်မြောက်ကြောင်းရှာတာ ဘုရား ဖြစ်တော့မှပဲ သံသရာက လွတ်မြောက်ကြောင်း တရားဖြစ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိတော်မူပါတယ်။ သံသရာက လွတ် ခဲ့ရပါတယ်။

ဘုရားဖြစ်တော့ ရှေးဦးစွာ ပြောတဲ့ စကားဟာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြောင့် သံသရာ လွတ်လမ်း တွေ့ရလို့ ဝမ်းမြောက်စွာနဲ့ ဥဒါန်း ကျူးတော်မူပါတယ်။ ကိလေသာဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် ဆိုတဲ့ ဝဋ် သုံးပါး၊ အင်္ဂါ (၁၂) ပါးလယ်နေတဲ့ အကြောင်းအကျိုးဖြစ်စဉ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိရင် နိဗ္ဗာန်ရဲ့ သဘောကို သိပါပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိလို့ နှလုံးသွင်းမှန်ပြီးမှ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန် ရပြီးမှ သစ္စာသိပြီးမှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ရင် “ဟေတွဋ္ဌော” နိဗ္ဗာန်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် သွားပါပြီ။ နေမင်းကြီး မထွက်လာမီ အာရုံတက်လာတာမြင်ရ သလိုပါပဲ။

မူလ ပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်ကြီးမှာ “ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဿတိ၊ သောဓမ္မံပဿတိလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားတဲ့ အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိတဲ့သူသည် တရားသိတဲ့သူပါပဲတဲ့၊ တရားသိ တယ်ဆိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သိတဲ့ သူကို ခေါ်တယ် ဆိုတာဘာကြောင့်လဲ? ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ဘုံ၊ ဘဝတွေ မပါလို့ပါပဲ၊ ဒါတွေပါနေရင် ဒိဋ္ဌိတွေက မလွတ်လို့ တရားသိသူ မမည်ပါ၊ ငါကုသိုလ်လုပ်လို့၊ ငါနတ်ပြည်ရောက် တယ်၊ ငါဘာလုပ်လို့ ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ငါတွေ၊ ဘုံဘဝတွေ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ နေရင် တရားသိသူ မဟုတ်သေးပါ။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုံ၊ ဘဝတွေမြင်နေရင် တရားကို မမြင်နိုင်ပါ၊ ဝိပဿနာရှုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အရင်သိရမယ်၊ နားလည်အောင် လုပ်ပါလို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားခဲ့တာသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သုတမယဉာဏ် (သုတ = ကြားနား ကြုံတွေ့အပ်သောစာပေစသည်ကြောင့် + မယ=ဖြစ်သောဉာဏ်) အသိဉာဏ်နဲ့သိဖို့၊ ဉာဏ်သိကို ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်၊ သုတ မယ ဉာဏ်ထက်သာတဲ့ စိန္တာမယဉာဏ်ဖြစ်ရင် ပိုကောင်း ပါတယ်။

သုတမယဉာဏ်ကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာ အားထုတ် ခြင်းဖြင့်ရတဲ့ ဘာဝနာမယဉာဏ် (ပွားဉာဏ်) မှာ အလွန် အထောက်အကူ ရပါတယ်။ ထို့ (ပွားဉာဏ်) ဘာဝနာမယ ဉာဏ်ကို အခြေခံ၍ ထိုးထွင်းသိမြင်သော ဉာဏ် (ပဋိဝေဒ ဉာဏ်) (ဝါ) (မဂ်ဉာဏ်) ကိုရပါမည်၊ နိဗ္ဗာန်မြင်ပါမည်။

ဝိပဿနာရှုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အရင်သိရမယ်ဆိုတာ ထပ်ပြီးရှင်းပြရရင် ဝိပဿနာရှုရင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားပေါ်မှာ တည်ပြီးမြင်တဲ့ဉာဏ်(ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်) ပါမှရမယ်။တရားပေါ်မှာ တည်ပြီးမြင်တဲ့ဓမ္မဋ္ဌိတိ ဉာဏ်ကဒီဘဝရုပ်နာမ်တွေ ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲအတိတ်က (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ)ကြောင့်၊ ဒီဘဝမှာ(တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ကမ္မဘဝ) အကြောင်းတရား တွေလုပ်ရင်နောက်တစ်ခါ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဆိုတဲ့ခန္ဓာငါးပါးဒုက္ခတရားတွေရမယ်ဆိုတဲ့ ဒီလိုတရားပေါ်မှာချည်းပဲမြင်နေတဲ့ဉာဏ်မျိုးဟာ(ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်) ပါပဲ။

ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုသိရင် ဒိဋ္ဌိကို အသိ ဉာဏ်နဲ့ဖြုတ်ထားနိုင်လို့ တရားကို သိတဲ့သူဖြစ်ပါတော့တယ်။ တရားသိတာကလည်း သမ္မာတရားသိတာပါပဲ။ တရားသိတော့ ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်ပြီး၊ နှလုံးသွင်းမှန်တဲ့ တရားသိ သိပြီး၊ နှလုံးသွင်းမှန်မှုရလို့(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ဖြစ်ပြီး၊ ပညာဖြစ်ပြီး၊ နှလုံး သွင်းမှန်မှု၊ အမြင်မှန်မှု (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)နဲ့ဝိပဿနာရှုရင် “ဟေတွ ဌော” နိဗ္ဗာန်ကို ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ်သွားပြီး ဖြစ်လို့၊ ဝိပဿ နာရှုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အရင်သိရမယ်လို့ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက တရားစဉ်၊ လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါ တယ်။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် တရား မသိပဲ ဝိပဿနာရှုရင် ဘယ် လိုဖြစ်မလဲ?

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(တရား)မသိလျှင် = ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိ
 ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မသိလျှင် = ဒုက္ခမသိ
 ဒုက္ခမသိလျှင် = ဒုက္ခချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်မမြင်
 နိုင်ပါသောကြောင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုအရင်သိဖို့ အရေးကြီး
 ကြောင်း မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အတန်တန်ဟော
 ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)

(ပစ္စုပ္ပန်အခါ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်သံသရာလယ်ပုံသဘောတရား
 ဖြစ်ပါတယ်)

ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်တို့ ဆက်ခါ၊ ဆက်ခါ ဖြစ်ခြင်းကို
 သံသရာ^၁ ဟုခေါ်ပါတယ်။ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 ဖြစ်ပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကြီး အကြောင်း အကျိုးဆက်ခါ၊
 ဆက်ခါ ဖြစ်ပျက် နေတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပါတယ်။

စက်ဝိုင်း (၂)အကွက်ထဲက ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာပဲ၊ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
 လယ်ပုံ၊ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ပြဆိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးရှင်
 မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကို၊ ခန္ဓာ
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်) ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။
 ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာဖြစ်စဉ် ကိုဖော်ပြရရင် ပါဠိလို

(၁) စက္ခုစပဋိစ္စ၊ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ၊တိဇ္ဈံ
 သင်္ကတိ ဖဿော၊ ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ

ပစ္စယာတဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန
ပစ္စယာတဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ
ဇရာမရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊
ဥပါယာဿ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝမေတဿကောလဿ၊
ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ၊ သမုဒယောဟောတိ။

- (၂) သောတဉ္စပဋိစ္စ၊ သဒ္ဓေစဉ္စပုပ္ဖတိ၊ သောတဝိညာဏံ... (ပ)... ဟောတိ။
- (၃) ဃာနဉ္စပဋိစ္စ၊ ဂန္ဓေစ ဉ္စပုပ္ဖတိ၊ ဃာနဝိညာဏံ..(ပ).. ဟောတိ။
- (၄) ဇိဝုဉ္စပဋိစ္စ၊ ရသေစဉ္စပုပ္ဖတိ၊ ဇိဝုဝိညာဏံ... (ပ)... ဟောတိ။
- (၅) ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစဉ္စပုပ္ဖတိ၊ ကာယဝိညာဏံ... (ပ)... ဟောတိ။
- (၆) မနဉ္စ ပဋိစ္စ၊ ဓမ္မေစ ဉ္စပုပ္ဖတိ၊ မနောဝိညာဏံ... (ပ)... ဟောတိ။

စက္ခုစပဋိစ္စဆိုသည်မှာမျက်စိအကြည် ရူပေစ ဆိုသည်မှာ အဆင်းကိုဆိုပါတယ်။ အနိပ္ပါယ်အကျယ်မှာ မျက်စိအကြည်နှင့် အဆင်းရူပါရုံနှစ်ခု အကြောင်းပြုတိုက်ဆိုင်တဲ့အခါမှာ စက္ခု ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ မြင်စိတ်ပေါ်ပါတယ်။

မျက်စိအကြည်၊ အဆင်းရူပါရုံ၊ မြင်စိတ် သုံးခုတွေ့ဆုံတဲ့ အခါ ဖဿဆိုတဲ့တရား ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ ထိုဖဿတည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။

ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် တပ်မက်မှုတဏှာ ဖြစ်ပေါ်တယ်။ တဏှာ အကြောင်း ခံကြောင့် ဥပါဒါန်ဆိုသော စွဲလန်းမှုတရား ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ စွဲလန်းမှု ဥပါဒါန်ကြောင့် ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတွေနဲ့ ကံ အလုပ် (ကမ္မဘဝ)ကို ပြုလုပ် ပါတယ်။ဒါကို ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်လို့ခေါ်ပါ တယ်။

ပစ္စုပ္ပန် ကမ္မဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် အနာဂါတ်မှာ ပဋိ သန္ဓေဟုဆိုတဲ့ (ဇာတိ) ဖြစ်ပေါ်ရမယ်။ ဇာတိဆိုတာ အပါယ် ဇာတိကအဖြစ်များပါတယ်။ ဘဝတစ်ခုရဲ့အစ ဇာတိဖြစ်တိုင်း (ဇာတိ)တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် (ဇရာ၊မရဏ) အိုမှု၊ သေမှု၊ (သောက)စိုးရိမ်မှု၊ (ပရိဒေဝ)ငိုကြွေးမှု၊ (ဒုက္ခ)ဆင်းရဲမှု၊ (ဒေါမနဿ)စိတ်နှလုံးမသာယာမှု၊ (ဥပါယာဿ) ပြင်းစွာပူပန် မှုတို့ ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ ဒါခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ပါပဲ။

ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်း ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်က နာမ်ရုပ် ဖြစ်လာ၊ ဒီနာမ်ရုပ်နဲ့လူဖြစ်လာတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးက တဏှာ၊ ဥပါဒါန်နဲ့ (ကမ္မဘဝ)လုပ်ရင် အိုမှု၊ နာမူ တွေရမယ်၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာဿတွေ ဒုက္ခအစုတွေရတဲ့ ခန္ဓာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)တွေရပါတယ်။

ဒီလိုပဲ(ကမ္မဘဝ) ဖြစ်လိုက်၊ ဇာတိရလိုက်ဆိုရင် ဒုက္ခ ဆင်းရဲ အစုတို့ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက် ကြပါတော့တယ်။ ဇာတိရရင် ဒုက္ခ ဘဝရောက်မယ်၊ အိုမယ်၊ဒုက္ခ အစုတွေ တွေ့ရမယ်၊

သေမယ်၊ ဇာတိပြန်ရမယ်၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)တွေ
တန်းသွားတာပါပဲ။

သောတဉ္စ ပဋိစ္စ ဆိုတာ ကြားတဲ့ အခါလည်း အထက်ပါ
အတိုင်းသောတအကြည်သဒ္ဓါရုံ၊သောတဝိညာဏ် ကြားစိတ်၊ထို့
အတူ နှိမိတ်၊ စားစိတ်၊ ထိတွေ့စိတ်၊ ကြံတွေးစိတ်တွေဖြစ် ပေါ်
ရာမှာ(ဝိညာဏ်)ဖြစ်တိုင်းပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပါဠိတော်ကို ရွတ်ကြည့်
ပါ။(ဒုက္ခဆင်းရဲအစုတို့လည်းထို့အတူဖြစ်ပွားသည်ကို နားလည်
ကြပါ။)(ဘယ်စိတ် ဘယ်ဝိညာဏ်)ပဲရရ၊ ဝိညာဏ ပစ္စယာ
နာမရူပံ၊ နာမရူပံ ပစ္စယာသဠာယတန။ သဠာယတန ပစ္စယာ
ဖသော၊ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ၊ တဏှာ ပစ္စ
ယာဥပါဒါနိဥပါဒါန၊ပစ္စယာကမ္မဘဝေါ၊ဘဝပစ္စယာဇာတိ၊ဇာတိ
ပစ္စယာဇရာ၊မရဏ။...(ပ)...ဒုက္ခက္ခန္ဓ သာသမုဒယောဟောတိ။

ဘယ်စိတ်၊ ဘယ်ဝိညာဏ်ပဲရရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမရူပံတို့
ဆက်ခါဆက်ခါဖြစ်ခြင်းကို ခန္ဓာဖြစ်စဉ်၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ သံ
သရာလယ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

အထက်က ဖော်ပြခဲ့တဲ့ တရားများဟာ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊
ခန္ဓာဖြစ်စဉ်တန်းကြီး ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီးနေပုံ ဖြစ်ပါတယ်၊
မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူတဲ့
တရားတော်အတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ပိုမိုရှင်းလင်းအောင် ပြရရင် မြင်တယ်၊
လိုချင်တယ်၊ စွဲလန်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်၊ အဲဒါခန္ဓာ ဖြစ်စဉ်

ဖြစ်ပါတယ်။(တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ) ဆိုတော့ ကမ္မသတ္တိ
တွေ ဖြစ်လျက်၊ ဖြစ်လျက်၊ ဒုက္ခတွေဖြစ်လျက်ဖြစ်လျက်၊ ဒုက္ခ
တွေ ထဲက ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေ လုပ်လျက်လုပ်လျက်ပါပဲ။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဝိပဿနာအလုပ်ဆိုသည်
မှာ ပဋ္ဌမဓန္တာဖြစ်စဉ်သိတို့၊ နောက်ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပျက်မြင်တို့နှင့်
ဒုက္ခသစ္စာ မြင်တို့၊ အဓိကဖြစ်ကြောင်း၊ ဒီလိုသိမြင်တို့အရေးမှာ
ဓန္တာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊ ဓန္တာဖြစ်စဉ် သိတို့ဟာ အလွန်အရေးကြီး
ကြောင်း ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

ဓန္တာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(ဓန္တာဖြစ်စဉ်)ဆိုတာကလည်း မိမိတို့
နံနက်မိုးလင်း အိပ်ရာထမှ ညမိုးချုပ် အိပ်သည်အထိအာရုံနဲ့ဒွါရ
တိုက်တိုင်း၊တိုက်တိုင်း ပေါ်ပေါက် လာသည့် ဓန္တာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၊
ဓန္တာအစဉ်ကြီးပါကလား၊ မြင်စိတ် ဖြစ်လိုက်၊ မြင်တယ်၊ လိုချင်
တယ်၊ စွဲလန်းတယ်၊ အားထုတ်မှု ကမ္မဘဝတွေ ဖြစ်တယ်၊ ကြား
စိတ်ဖြစ်လိုက်၊ ကြားတယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စွဲလန်းတယ်၊ အား
ထုတ်တယ်ဆိုတော့ (အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ၊တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မ
ဘဝ)ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း တွေဖြစ်ဖြစ်နေတဲ့ ဓန္တာအစဉ်ကြီးပါပဲ။

ဒီလိုပဲစိတ်(၆)ပါးတွေဖြစ်တဲ့အပေါ်မှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ဓန္တာ
ဖြစ်စဉ်ကြီးသည်သံသရာ ပါပဲ၊ဖြစ်ပေါ်လိုက်၊ ပျက်သွားလိုက်၊
ဖြစ်ပေါ်လိုက်၊ ပျက်သွားလိုက်နဲ့ဓန္တာဖြစ်စဉ်ကြီး ဒုက္ခအစဉ်ကြီး
ဟာ တန်းနေပါတယ်၊ သံသရာလည်နေပါတယ်။

ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့ တရားဟာ သုခ မဟုတ်၊ “ဒုက္ခ” သာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း ပြတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားကြောင့်(ဒုက္ခ သစ္စာ)နဲ့(သမုဒယသစ္စာ)ကို သိပါပြီ။ဖြစ်ပျက် စိတ်စိတ်မြင်လေ၊ ဒုက္ခပေါ်လွင်လေဖြစ်နေတာသိကြတဲ့ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

(ဒုက္ခ) ဆိုတာကလည်း ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကိုက်ပေါ်နေတဲ့ ဒုက္ခ ကို သိဖို့ပါပဲ။ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့ ခန္ဓာ ဖြစ် စဉ်တွေ မှာ သင်္ခါရဒုက္ခနဲ့ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဆိုတဲ့ ဖြစ်ဒုက္ခနဲ့ ပျက်ဒုက္ခမြင်တဲ့ ခန္ဓာဖြစ်စဉ် ဒုက္ခကို ဉာဏ်နဲ့မြင်တဲ့အမြင် ဒုက္ခ မျိုးသာဖြစ်ပါတယ်။ နာကျင်ကိုက်ခဲတဲ့ ဒုက္ခမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ တခြားမဟုတ်ပါလား၊ မိမိတို့ခန္ဓာ ဖြစ်စဉ် ကြီးပါလားလို့ မိမိတို့ခန္ဓာဖြစ်စဉ်မှာ ဉာဏ်လှည့်ကြပါ။ ဖြစ်စဉ် ကိုက်မကိုက် ဝိပဿနာရှုမှုနဲ့စောင့်ကြည့်ကြပါ။သံသရာ ဖြစ်စဉ်ကို ရပ်တန့်ကသာ ရပ်အောင်လုပ်ကြပါ။ မရပ်လျှင် သံသရာဆက် မည်၊ ရပ်လျှင် သံသရာပြတ်မည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်မယ်ဆို တာ သတိပြုကြပါ။ အဝိဇ္ဇာအဖြစ်မခံကြပါနဲ့၊ ဝိပဿနာရှုတဲ့ အခါမှာ စိတ်ကို ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာကို ဖြစ်စေပါ၊ အဝိဇ္ဇာ ကြောင့် သင်္ခါရကြောင့် ဖြစ်တဲ့ (ဝိညာဏ်စိတ်)ကို မိအောင်ရှု၊ မမိရင် (ဝေဒနာ)ကို မိအောင်ရှုပါ။

ခန္ဓာကိုဉာဏ်လှည့်ကြပါ၊ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်ဆိုတာအဆင်း နှင့် မျက်စိအကြည့် တိုက်ဆိုင်တိုင်း၊ မြင်စိတ်ပေါ်လာမယ်၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ မြင်စိတ်ကလေးကို ရှိ၊ မရှိ အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ မြင်စိတ်ကလေးဟာ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာပဲလို့ နောက်က

အကဲခတ်တဲ့စိတ်နှင့် ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာမရှိတော့ဘူး။ မရှိတော့ဘူးလို့ သိရင် ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်ပါပြီ။

ဒီလိုမြင်တိုင်း၊မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ လျှက်တိုင်း၊လျှက်တိုင်း၊ စားတိုင်း၊စားတိုင်း၊ ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိတိုင်း၊ တွေ့ထိတိုင်း၊ စိတ်ကကြံစည် တွေးတောတိုင်း တွေးတောတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်၊ပျက်သွားတဲ့ တရားတွေပဲလို့ ဉာဏ်မျက်စိနဲ့ မြင်အောင်ရှုကြပါ။ ဒီအမြင်သည် ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် အမြင်ပါပဲ၊ ဒီဉာဏ်သည် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် (ဝါ) သံသရာ ဖြတ်တဲ့ဉာဏ်၊ အမြင်မှန်ပါပဲ။ (အဝိဇ္ဇာ) မဝင်ဘူး၊ (အဝိဇ္ဇာ) ပြတ်ရင် (သင်္ခါရ)လည်း မဖြစ် (တဏှာ၊ဥပါဒါနံ၊ကမ္မဘဝ)လည်း မဖြစ်တော့ဒီအမြင်မှန်ဟာ (မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ) နဲ့ မြင်တာပါ၊ ခန္ဓာပေါ်မှာ အမြင်မှန်ရရင် နိဗ္ဗာန်သွားမယ်၊ အမြင် မှားရင် အပါယ် သွားမယ်လို့ မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

(အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ) ပြတ်ရင် (သင်္ခါရ)လည်းမဖြစ်၊ ကမ္မဘဝလည်းမဖြစ်တော့ပဲ၊ (ဝိညာဏ်)အဆက်မရှိတော့ပဲ၊ သတ္တဝါ တစ်ခုအတွက် သံသရာ အဆက် ပြတ်ပြီး အဝိဇ္ဇာချုပ်၊ သင်္ခါရ ချုပ်တဲ့သင်္ခါရမရှိတဲ့ (အသင်္ခတ) ဓါတ်(နိဗ္ဗာန်)သာတည်ရစ်ပါတော့တယ်။

ထို့ကြောင့် (အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓ၊ သင်္ခါရ နိရောဓေါ = အဝိဇ္ဇာ၏ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ် ခြင်းကြောင့်သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်၏၊)(သင်္ခါရနိရောဓဝိညာဏနိရောဓေါ)၊ သင်္ခါရချုပ်ခြင်းကြောင့်ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ခြင်းဖြစ်

၏ ဤသို့အားဖြင့် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်စသော တရားတို့၏ချုပ်ပုံ (ချုပ်ကြောင်းနိဗ္ဗာန်) သာတည်း။

ဒီလို မြင်စိတ်ကလေးကို ဖြစ်ပျက်မရှုလိုက်မိရင်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(သံသရာ)ကဒီနေရာမှာမရပ်ပဲ မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ် ဖြစ်ရင် ခန္ဓာအစဉ်တန်းပြီးသွားတော့မယ်လို့သိကြပါ။ (အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ)အရင်းခံတဲ့ (သင်္ခါရ) ကံတွေလုပ်တော့မယ်၊ ကမ္မသတ္တိတွေရပြီး၊ လိုက်ပါပြီး၊ ဇာတိရတော့မယ်၊ ဇာတိရရင်(၃၁)ဘုံမှာ သံသရာလည်ပြီး။

မြင်တယ်ဆိုတဲ့ မြင်(စိတ်)ကလေးကို ဖြစ်ပျက် မရှုမိရင် “လိုချင်တယ်” ဆိုတာ နောက်ကလာပါတယ်။ လိုချင်တဲ့(စိတ်) ကလေးကိုပြန်ပြီးဖြစ်ပျက်ရှုနိုင်ပါသေးတယ်။

အကယ်၍သာ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ (စိတ်) ကလေးကိုဖြစ်ပျက်မရှုမိဘူးဆိုရင် စွဲလန်းတယ် ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ်တိုင်းလာပါလိမ့်မယ်၊ စွဲလန်းတယ်ဆိုတာကိုပဲဖြစ်ပျက်ရှုနိုင်ပါသေးတယ်၊

စွဲလန်းတယ်ဆိုတဲ့ဥပါဒါန်ကိုမရှုမိရင် ကမ္မဘဝဆိုတာလာပါလိမ့်မယ်၊ ကမ္မဘဝ ရောက်ရင်တော့ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သွားပြီး၊ သေသည်၏အခြားမဲ့မှာ ဒုက္ခဇာတိ၊ ဒုက္ခခန္ဓာကြီး ပြန်ရတော့မယ်၊ သံသရာလည်မယ်ဆိုတာ သိကြပါ။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်မှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ် အတန်းသွားရင်မိစ္ဆာပဋိပဒါမကောင်းသော အကျင့်ကျင့်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်လုပ်နေသော သူသည် သမ္မာပဋိပဒါ ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်နေခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော် မူပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ် (ဝါ) မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယာအကျင့် ကို ကျင့်နေသူသည် ခန္ဓာနှင့်ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း မဆက်မိအောင် လုပ်နေသူဖြစ်ပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မဆက်အောင်ပြတ်အောင် လုပ်သောမဂ္ဂင် အလုပ်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပုံစံကို ကြည့်ပါ။ (၂) အကွက်မှ (၃) အကွက် မကူးအောင် (အစပ်)ကို ဖြတ်သောအလုပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အကျိုး အချင်းအရာငါးပါးအကွက်မှ အနာဂတ်အကြောင်းခြင်းရာငါးပါး သို့ မကူးအောင် လုပ်သောအလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။

တနည်းအားဖြင့် ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာမှ ဝေဒနာ ပစ္စယာ ပညာ ဖြစ်အောင်လုပ်သော အလုပ်(ဝါ) ဝေဒနာ နောက်က မဂ် သွင်းသောအလုပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဝေဒနာနောက်က မဂ် မလိုက် ပါက (ဝါ) ဖြစ်ပျက်မရှုပါက ဝေဒနာနောက်က တဏှာလာပါ လိမ့်မယ်၊ တဏှာ လာရင် ဥပါဒါန်လည်း တန်းသွားပါမယ်။ ကံလည်း တန်းသွားပါတယ်။

ကံတန်းသွားရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောအတိုင်းဆက်သွား ပြီ၊ (သမုဒယနဲ့ဒုက္ခ) ချည်းသာပေါ်သော လမ်းကိုသာတွေ့ပါ

မယ်၊ သမုဒယနဲ့ ဒုက္ခကိုသာ အဖော်လုပ်ပါတော့မယ်၊ သံသရာလယ်ပါတော့မယ်။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်လမ်းကို လိုက်မလား၊ သံသရာလည်မှုနဲ့ အပါယ်အရောက်ခံမလားလို့ မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့စစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ဖို့အရေးကြီးပါတယ်။ မဂ္ဂင်လမ်းလိုက်ရင် (ဝါ) ဖြစ်ပျက် ဝိပဿနာကိုလုပ်ရင် မဂ္ဂင် ငါးပါးနဲ့ ဝေဒနာ မှ တဏှာမကူးအောင် ဝေဒနာ(ခံစားမှု) ကိုပဲ ဖြစ်ပျက်ရှုရှု၊ ဝေဒနာမပေါ်မှီဖြစ်တဲ့ (ဝိညာဏ်) စိတ်ကိုပဲ ဖြစ်ပျက်ရှုရှုတစ်ခု မမိ တစ်ခုမိအောင် ရှုရပါမယ်။

ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် ရှုရမယ်ဆိုတာ ဝေဒနာကို တမင်တကာလိုက်ပြီး ရှာနေရမှာလားလို့ မေးရင် မဟုတ်ဘူး၊ အာရုံနှင့်ဒွါရတိုက်ဆိုင်တိုင်း ခံစားမှု(ဝေဒနာ)တွေ ပေါ်နေပါတယ်။ မိမိသန္တာန်မှာ သုခမဟုတ်လျှင် ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်လျှင် ဥပေက္ခာ၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿစတဲ့ ဒွါရ ခြောက်ပါးမှာ ဝေဒနာတစ်ခုခု အမြဲပေါ်နေပါတယ်၊ တမင်လိုက် နေစရာမလိုပါဘူး၊ မိမိတို့ညာဏ်မှာ၊ မိမိတို့ ဉာဏ်ရှေ့မှာ ဝေဒနာက ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်ပြီးပြနေပါတယ်။ စိတ်ကလည်း တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဖြစ်ပျက်နေတာကို ပြနေပါတယ်။ စိတ်ရှုရင်လည်း အတူတူပဲ၊ ဝေဒနာရှုရင်လည်း အတူတူပဲ၊ တဏှာမကူးဘို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီဖြစ်ပျက်မှာ အပျက်အနိစ္စမြင်အောင်ရှု၊ ဝေဒနာကိုကျော်ပြီး အနိစ္စမြင်အောင်ရှု၊ ဝေဒနာချည်း တွေ့နေသေးရင် အနိစ္စသဘော မပါသေးပါ။ အနိစ္စသဘောလက္ခဏာကို တွေ့မှသာ လမ်းမှန် ရောက်ပါမယ်။ “ဝေဒနာနိရောဓါ တဏှာနိရောဓော” ဆိုတဲ့ အတွက် တဏှာနိရောဓါဆိုတာက နိဗ္ဗာန်မြင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “ဝေဒနာနံ ခယော ဘိက္ခဝေနိဗ္ဗုတော” ဟူ၍ ဝေဒနာကုန်လျှင် နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ပြုပါတယ်လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစက စ၍လည်ပုံ

အဆင်း ရှုပါရုံနဲ့ မျက်စိ နှစ်ပါး ပေါင်းဆုံတိုက်ဆိုင်မိလို့ ပေါ်လာတဲ့ မြင်စိတ်ကလေးကို မသိလိုက်လို့ တွေ့ဝေနေလို့ ဝိပဿနာမဂ္ဂမိရင်၊ ထိုနည်းအတူ ကြားစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ နံစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ စားစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ ဒေါသစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ ဇောဘာစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ မောဟစိတ်ကိုလည်းပဲ၊ လှူချင်၊ တန်းချင်တဲ့စိတ်ကလေးကိုလည်းပဲ၊ မေတ္တာပို့ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကိုလည်းပဲ၊ ဣဿာမစ္ဆရိယ စိတ်ကလေးကိုလည်းပဲ၊ ဘယ်လိုစိတ်ပဲလာလား၊ စိတ်ပဲလို့ မသိလိုက်ပဲ၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်နေလို့၊ နေရိုးနေစဉ် အတိုင်းနေလို့ ဖြစ်ပျက် မဂ္ဂမိရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က (အဝိဇ္ဇာ) မသိမှု ကစ၍ လည်ပါတယ်။

(အဝိဇ္ဇာ) နဲ့ဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစပြီး လည်ပါတယ်၊ (အဝိဇ္ဇာ) မသိမှုနဲ့နေတော့ ပြုချင်ရာပြုပါတယ်၊

(သင်္ခါရ) ဆိုတဲ့ ပြုလုပ်မှုလုပ်တော့ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရ”
ဖြစ်ပါတယ်။

သင်္ခါရပစ္စယာ၊ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ နာမရူပံ “ဆိုသော
ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးရပါတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးမှဝေဒနာခံစားမှုသည်
ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာသို့ ကူးပါတယ်။ တဏှာမှ ဥပါဒါန်သို့
ကူးပါတယ်။ ဥပါဒါန်မှ ဘဝသို့ ကူးပါတယ်။ ဘဝပစ္စယာဇာတိ၊
ဇရာ၊ မရဏ၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ
အတိုင်းပဲအဝိဇ္ဇာကစပြီးလည်ပါတယ်။ (အဝိဇ္ဇာ)ကစပြီးလည်ခြင်း
သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစပြီး လည်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်ဝိပဿနာအလုပ်မလုပ်တော့ပါဘူး၊ ဖြစ်ပျက်မရှု
မိတော့ပါဘူး၊ မအားသေးလို့မလုပ်သေးဘူးဆိုရင်အဝိဇ္ဇာကစပါ
တယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကလည်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။ မိစ္ဆာပဋိ
ပဒါဖြစ်နေပါတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါး ကိုအခါခပ်သိမ်း
အမြဲရနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရှစ်ပါးဆိုတာ ဝိညာဏံ၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊
ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ တည်းဟူသော ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါးအမြဲရနေပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါ
ရှစ်ပါးကို သစ္စာဖွဲ့ ပြန်သော် (ဒုက္ခသစ္စာနှင့်သမုဒယသစ္စာ)
နှစ်ပါးသာရပါတယ်။ (သမုဒယ)ကမီး၊ (ခန္ဓာ) ကလောင်စာ၊
လျှောင်စာနှင့် မီးတွဲလျှက်ကြီး ဖြစ်ပါတော့တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မသိလို့ (၁၂)မိမိတို့ ခန္ဓာအစဉ်တန်းနေပုံကို မသိမှု(အဝိဇ္ဇာ)နဲ့နေလာခဲ့လို့၊ ဒီခန္ဓာအစဉ်ကို ဝိပဿနာ မရှုလို့ သံသရာတစ်လျှောက်လုံးမှာ ဒီလောင်စာနဲ့ မီးနှင့်သာ တွဲခဲ့ရပါတယ်။ မီးငြိမ်းလိုက်၊ လောင်စာထည့်ပေး လိုက်ချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ လောင်စာသိမ်းပြီးမီးငြိမ်းသည့် အလုပ်၊ အား ထုတ်ခဲ့ရသည့် အလုပ်ဘဝမှာ မပါခဲ့ပါ။ ယခုလိုရှင်း ပြလို့ အသိဉာဏ်ထိုက်တန်သလောက်ရသည့် ဘဝမှာ လောင်စာသိမ်း ပြီး မီးငြိမ်းတဲ့အလုပ်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်တဲ့အလုပ် ခန္ဓာသံသရာ ဖြတ်တဲ့အလုပ်၊ ကိလေသာ ငြိမ်းတဲ့ အလုပ်ကိုဖြင့် လုပ်ပါတော့ မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက် အကြီးအကျယ်ချလိုက်ကြဘို့လိုပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံးကနေပတ်ပုံ

မိမိရဲ့ရန်သူကိုပဲဖြစ်စေ၊ မုန်းတီးသူတစ်ယောက်ကိုပဲဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အနိဋ္ဌာရုံတစ်ခုကိုပဲဖြစ်စေ၊ တွေ့လိုက်မြင်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ငါသည် ဒီလူ့မျက်နှာကြည့်ကို မကြည့်ချင်ဘူး၊ မြင်ကို မမြင်ချင်ဘူး၊ သူ့အသံလည်း မကြားချင်ဘူးဆိုတဲ့ “သောက၊ ဒေါသ၊ ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်နေတတ်ပါတယ်။

ဒီဒေါသ၊ ဒေါမနဿ ပေါ်ပေါက်ခြင်းကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိ ကိုရွတ်ကြည့်ပါ။ “သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာဿသမ္ပဝန္တိ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ” ဆိုသောကြောင့် သောကပရိဒေဝ ထဲမှာ

အဝိဇ္ဇာမပါဘူး လားမေးလျှင် ပါလျက်နေသောကြောင့် ဒေါသ တရားသည်၊ ဒေါမနဿ ဥပါယဿဖြစ်လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံး ကနေ အဝိဇ္ဇာကြောင့်အဆုံးကနေပြန်ပါတ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ဣဋ္ဌာ ရုံကိုမြင်မြင်၊ အနိဋ္ဌာရုံကိုပဲမြင်မြင် ဝိပဿနာ မရှုခဲ့သော်၊ ဖြစ် ပျက်မရှုမိခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကရင်လည်းပါတ်မယ်၊ အဆုံးကရင်လည်း ပြန်၍ပါတ်မယ်၊ အလယ်ကလျှင်လည်း ဖောက်၍ စမည်သာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်နေပုံ ကို နားမလည်ပဲ ဝိပဿနာရှုနေရင် ခန္ဓာဆက်နေမှန်းလည်း မသိ၊ အခါ ခပ်သိမ်းဒိဋ္ဌိ တန်းလန်းနဲ့ဖြစ်နေလို့ ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့ မပါယ်ထားနိုင်တော့ ဗလဝအားကြီးတဲ့ ဝိပဿနာမဖြစ်တော့ပါ။

ဝိပဿနာမရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အမြဲလှည့်နေပုံ

အိပ်ပျော်ချိန်(ဘဝင်စိတ်)မှလွဲလို့ ဣဋ္ဌာရုံကို တွေ့ရသည် ဖြစ်စေ၊ အနိဋ္ဌာရုံကို တွေ့ရသည်ပဲဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သည် ဒေါသနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ လောဘနှင့်သော်လည်း ကောင်း၊ မောဟနှင့်သော်လည်းကောင်း (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ) နဲ့ အမြဲလှည့်လည်လျက် သာရှိနေပါတယ်။

လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟနှင့်လှည့်လည်သည့်အခါအကုသိုလ် တရားတွေဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း သည် (အပုညာဘိ သင်္ခါရ) တွေ ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

မိသားစုနဲ့ သာယာနေသည့်အခါ လောဘတဏှာတွေဖြစ် ပေါ်နေလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည့်နေပါတယ်။ မိသားစုနဲ့အဆင် မပြေလို့၊ ဤသားသမီးတွေ အသုံးအစွဲကကြီး၊ ပညာကောင်း ကောင်း မသင်ကြ၊ ဘယ်နေရာမှာဖြစ်ဖြစ် အားမကိုးကြရဘူး။ စီးပွားရေးကလည်း အဆင်မပြေဘူးဆိုပြီး ဒေါသဖြစ်ပေါ်နေရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံးကလှည့်ပါတယ်။

ဒီလိုအကုသိုလ် (အပုညာဘိသင်္ခါရ) ပြုလုပ်နေတဲ့အခါ တိုင်းမှာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြဲလှည့်နေပါတယ်။ မသိလို့ အမှုမဲ့၊ အမှတ်မဲ့ လုပ်မိတဲ့ အခါတိုင်းမှာလည်း မောဟ (အဝိဇ္ဇာ) ပေါ် လို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြဲလှည့်နေပါတယ်။ နေရင်း ထိုင်ရင်း ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်က အမြဲ လှည့်နေပါတယ် ဆိုတာသိထားကြဖို့ပါပဲ။

နောင်ဘဝငါကောင်းစားအောင်ဆိုပြီး ပြုလုပ်တဲ့ ကုသိုလ် ကောင်းမှုမှာ တဏှာဒိဋ္ဌိ ဦးစီးနေရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လှည့်နေပါ တယ်။ (ဒိဋ္ဌိ)သည် အကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်ကုသိုလ်နဲ့ တဏှာ မရောပါစေနဲ့၊ ကုသိုလ်နဲ့ ဒိဋ္ဌိ နှင့်မရောပါစေနဲ့၊ အဝိဇ္ဇာဦးမစီးပါစေနဲ့၊ (ဒါန) နောက်က(အသိ)မလိုက်ရင်၊ အကျိုး ပေးမရွေးချယ် တတ်တဲ့ဝဋ္ဋဒါနဖြစ်ပြီး သံသရာလည်မယ်၊ ပုညာ ဘိသင်္ခါရသာ ဖြစ်ပါမယ်။

ဒါနကကုသိုလ်ဖြစ်ပါတယ်၊ တူသောအကျိုး ပေးပါတယ်။ ဒါနကသံသရာ ရှည်တာမဟုတ်ပါ၊ ဒါနနောက်ကအသိမလိုက်

တော့ အဝိဇ္ဇာမချုပ်၊ အဝိဇ္ဇာမချုပ်တော့ နိဗ္ဗာန်မရပဲ သံသရာ ရှည်တာပါပဲလို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရား ကြီး ဆုံးမတော်မူပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အပိုင်းစပြီးပုံ

ခန္ဓာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အိုမှု၊ သေမှု ပါပါတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုသိလို့ ခန္ဓာကိုလုပ်သောလက်သည်တရား ခံသည်(အဝိဇ္ဇာ၊တဏှာ)ဖြစ်ကြောင်းသိပြီးကြပါပြီ။အဝိဇ္ဇာကခန္ဓာ ဖြစ်ကြောင်း မသိလိုက်ရင်၊ တဏှာနဲ့ အကြောင်းပြုနေရင် လှည်းပဒေါင်းဝင်ရိုးလို ဖြစ်တဲ့ (အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ) က ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အပိုင်းပြေး ပြေးပါတယ်။ တဏှာဖြစ်သောအကြောင်း တရားကို သတ်ပြီး တဏှာနေရာမှာ မဂ်သွင်းပြီး (မဂ္ဂနဲ့နိရောဓ) သစ္စာ နှစ်ပါးကို မိမိတို့သဏ္ဌာန်မှာ အမြဲ ရရှိကြအောင် မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယာ အလုပ်(ဝါ) မဂ္ဂင် အလုပ်လုပ်၍ နိဗ္ဗာန်မြင် အောင် ဝိပဿနာ တရားကို အားထုတ်ကြမှ သံသရာပြတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားသိခြင်းအကျိုး

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိနားလည်ရင် ယူ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ မှာပဲထူးကဲသောအကျိုးတရားများ၊အသိတရားများနဲ့ပြည့်စုံမှုကို ရရှိကြမယ်ဖြစ်ပါတယ်။ လောကမှာအသိတရားရှိဘို့ သိပ်အရေး ကြီးသလိုပါပဲ ၊ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်းမှာလည်း

အသိတရား၊ ဒိဋ္ဌိခွာတရား (ဉာဏ်ပရိညာ) ညာဏ်သိ၊ အသိမှန်
တရားရဘို့၊ အမှန်သိဘို့၊ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်၊ အညာသိ
ကောဏ္ဍညော၊ အရှင်ကောဏ္ဍညသည် (သစ္စာ)အမှန် သိသွားသ
လိုပါပဲ။ ခန္ဓာဖြစ်စဉ် (ဝါ) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိရင်ရရှိ
မယ့် အကျိုးတရား များကတော့

- (၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို သိရှိပါက ဖြစ်ပျက်မြင်လွယ်ပါပြီ
အဖြစ်ကိုလည်း မြင်ပါတယ်၊ အပျက်ကိုလည်း မြင်ပါ
တယ်၊ အဖြစ်မြင်တဲ့ အကွက် ဘဝပြတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒ
ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်စင် ကြယ်စေပါတယ်။ ဓမ္မသဘောတွေ
တစ်ခုပြီး တစ်ခုအစဉ် အတိုင်းဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီးသွား
သည်၊ တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်နေတာကိုသိတဲ့အတွက်
ခိုင်တယ်၊ မြဲတယ်လို့ လိုယူခဲ့တဲ့သဿတဒိဋ္ဌိကိုအသိနှင့်
စင်ကြယ်စေပါတယ်။ အသိမှန်တရားကိုရစေပါတယ်။
- (၂) ဓမ္မသဘောတွေသည် အကြောင်းကြောင့် ပေါ်သောအကျိုး
တရားများသာဖြစ်တယ်လို့ သိမြင်ပြီး ဓမ္မသဘောတွေသာ
ဖြစ်ပေါ်ပြီး ချုပ်ပျောက်နေခြင်း ဖြစ်တယ်၊ ထိုသို့သောအ
ကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရားတို့ပေါ်တဲ့ ဓမ္မအပေါ်
မှာပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူယောက်ျား၊ မိန်းမဟူ၍မဟုတ်ပါ
လားလို့ အသိနှင့်ရှင်းသွားလို့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့်
စင် ကြယ်စေပါတယ်။ အသိမှန်မှု တရားရပါတယ်၊ ဒိဋ္ဌိ
သုံးပါးကို အသိနဲ့ပြတ်လို့ နှလုံးသွင်းမှန်ပါပြီ၊ အမြင်မှန်

ရပါပြီ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်စေသော သစ္စာသိစေသော အကျိုး
တရားများကို ရရှိစေပါတယ်။

- (၃) စိတ်တစ်ခု ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရုပ်ပေါ်မှာ နာမ်ပေါ်တဲ့
သဘောကိုသိလို့၊ ရုပ်နာမ်ကို အထူးခွဲနေစရာမလိုပဲ ရုပ်
နာမ်ကို ကွဲပြားစွာသိလို့ နာမရူပ ပရိစ္ဆေတဉာဏ်ကို ရပါ
တယ်။
- (၄) ရုပ်နာမ်တွေသည် အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရား
ဖြစ်ပေါ်တယ်ဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်ရဲ့အကြောင်းအကျိုးဖြစ်တာသိ
တဲ့အတွက် (ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်)လို့ခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တို့
၏အကြောင်းအကျိုးကို သိမ်းဆည်းသောဉာဏ်ကို ရရှိပါ
တယ်။
- (၅) အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့်နာမ်၊
ရုပ် (ဝါ) ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်သည်ကို သိကြား၊
ဗြဟ္မာဖန်ဆင်းတာမဟုတ်ဟု သိရတဲ့အတွက် တန်ခိုးလွန်
ရှင် တစ်ဦးဦးက ဖန်ဆင်းတယ်လို့ ယူဆတဲ့လူသာရ နိဗ္ဗာ
နဒိဋ္ဌိ၊ အကျိုးတရားတစ်စုံတစ်ရာမရှိဟု ယူဆတဲ့အင်္ဂါရိယ
ဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းတရားမရှိဟု ယူဆတဲ့ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ
တို့ကို စင်ကြယ်စေပါတယ်။
- (၆) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသဘောသည် အကြောင်းနဲ့အကျိုး
တွေသာ ဆက်ပြီးဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ မပြတ်မစဲ
တသံသံ၊ တရစပ်ဖြစ်ပျက်နေသော သဘောကြောင့် ဒုက္ခ

သစ္စာ၊ ဒုက္ခတရား အစစ်ပင်တည်း၊ ဒုက္ခအစုကြီးပဲလို့ (ဒုက္ခသစ္စာ)ကို ဉာဏ်နဲ့မြင်လာပါတယ်။ ဒုက္ခထဲက ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယတွေ လုပ်လိုက်၊ ဒုက္ခ ဖြစ်လိုက် (တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ဘဝ) ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ လုပ် တဲ့ (သမုဒယသစ္စာ)ကိုလည်းမြင်လာပါတယ်။ ဒုက္ခ၊ သမု ဒယတွေသိလို့ ဒုက္ခငြိမ်းလိုတဲ့ (နိရောဓသစ္စာ) နဲ့ (မဂ္ဂ သစ္စာ)၊ ဝိပဿနာ အလုပ်အမှန်ကိုလည်းသိလို့ သစ္စာ (၄)ပါးနဲ့ အလုပ်မှန်တရားကို သိမြင်လာတဲ့သံသရာ လွတ်ကြောင်း အကျိုးတရားကြီးကိုလည်း ရရှိပါတယ်။

အထက်ပါတို့ကို တဒင်္ဂပဟန်ဖြင့် သိသွားရင် တစ်ဘဝ အပါယ်မလားတော့ပါ။ အထူးသဖြင့် ဝိပဿနာယောဂီအလုပ် သမားများအဖို့ဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားလည်ပြီးမှ အသိဉာဏ် တရားရပြီးမှ၊ နှလုံးသွင်းမှန်ပြီးမှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပါ လျှင် မိမိတို့သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ ဝီရိယ အလိုက်သောတာပန်၊ သကဒါ ဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ အထိ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့် လည်းဆိုရင် “ယောပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဿတိသောဓမ္မံပဿတိ” ဟု မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်မှာမြတ်စွာဘုရားဟောကြားခဲ့တဲ့အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုသိရင် တရားကိုသိသည်မည်၏ ဖြစ်လို့ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို မိမိတို့သဘောထဲမှာ မိမိရရသိနားလည် သည့် အထိ နှလုံးသွင်းမှန်သည့်အထိ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင် ကြိုး စားကြပါလို့ တိုက်တွန်းရပါတယ်။

**မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟောကြားတော်မူ
သောပိဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်**

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ ဒီကနေ့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်တရားတော်ကို ရှင်းလင်းပြောပြမယ်။ စူးစူးစိုက်စိုက်သတိထားပြီး ကြိုးစားနာ ယူကြ။ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူ တာဟာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ပြတ်သွားတာပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ပြီး အလုံးစုံသော ဝဋ်က ကျွတ်လွတ်သွားလို့ ဘုရားဖြစ်တာပဲ။ ဘုရားဟာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဝဋ်အဆင့်ဆင့် ဖြတ်ပြီး သောတာပန် ကစ ဖြစ်တော်မူ ရတာပဲ။ ဘုရားလည်း သောတာပန်ကစပြီး ဆိုင်ရာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ဖြတ်တော်မူရပါတယ်။

ဒကာ၊ဒကာမတွေလည်း သောတာပန်ဖြစ်ချင်ရင် ဆိုင်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်ကြရမယ်။ ဖြတ်တော့ဘယ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဖြတ်ရမလဲ။ ဒကာတို့ လက်ရှိ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်ရမှာပဲလို့ မှတ်ကြ။ ဒီခန္ဓာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာကြီး၊ ဘဝ အဆက်ဆက် မပြတ် လည်နေတဲ့ ခန္ဓာကြီးပဲ။

ဒီဘဝက စုတိပြီးဟိုဘဝ ပဋိသန္ဓေဆက်နေတယ်။ အဲဒါ ဟာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲ။ ကံအကြောင်းနဲ့ အကျိုးပေးဆက်တာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲ။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးပြတ်ရင် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် ပြတ်တာပဲ။

ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ရင် နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုတာမှတ်ကြ၊ နိဗ္ဗာန်
လိုချင်ရင် ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်အောင်လုပ်ရမှာ၊ ခန္ဓာပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်ပြတ်မှ အနုပါဒ်သေသနိဗ္ဗာန်ရကြမယ်။

ဒီတော့ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ဖို့ အရေးဟာ နိဗ္ဗာန်ရဖို့
အရေးပဲဆိုတာ မှတ်ကြ။ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ပြတ်တဲ့နည်းကို မသိကြဘူး။ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်နည်းမသိ
တာက ဘာကြောင့်လည်း “အဝိဇ္ဇာ”ကြောင့်ပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ၊
ဒီ “အဝိဇ္ဇာ” လက်ချက်ဆိုးဝါးပုံ အဓိပ္ပါယ်ကို ဆက်ပြီးပြောပြ
မယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ဘာကြောင့်လူဖြစ်လာတာလဲ။ အဓိ
အပသည် သားသမီးဖြစ်ကြောင်းလို့ ယူရင် အလုံးစုံ မမှန်နိုင်ဘူး၊
တစ်စိတ်တစ်ဒေသသာ မှန်တယ်၊ အကုန်မမှန်ဘူး လို့မှတ်ကြ။

အဓိအပကြောင့် ယူတဲ့အယူက မနဲ့စပ်ဘူး၊ ဟိန္ဒူဗြဟ္မဏ
စတဲ့ တစ်ခြားအယူတွေကလည်း မလုံလောက်ဘူး၊ သံသယ ရှိစ
ရာတွေရတယ်၊ ရှေးက ဒီသံသယနဲ့ပဲ သေသွားခဲ့ကြရတယ်၊ ဒီ
သံသယနဲ့ပဲ သံသရာရှည်ခဲ့ကြရတယ်။

ဘုရားကလည်း မပွင့်သေးတော့ ဒီသံသယမျောက်ပေးနိုင်
သူ မတွေ့ခဲ့ရဘူး၊ “ငါသည် ဘယ်လိုဟာလဲ” ၊ “ငါဟာ
ဘယ်လို ငါပါလိမ့်” စတဲ့ ဒိဋ္ဌိဝင်လာတယ်၊ ဒိဋ္ဌိဝင်တော့ ဝိစိ
ကိစ္ဆာလည်း ဝင်လာတော့တာပဲ၊ ဘုရားမပွင့်တဲ့ အခါ ဘယ်သူ
ကမှ ဒိဋ္ဌိမျောက် မပေးနိုင်ဘူးဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

ဒီနာမ်တွေ ရုပ်တွေဟာ ငါပဲဆိုပြီး ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ဝင်တာဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်လို့ပဲ၊ နားမလည်လို့ ဝင်လာရင် အပ္ပါယ်သွားကြပဲ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်ပဲ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ သေရင် အပ္ပါယ်သွားကြရမယ် ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

သတ္တဝါတွေ အပ္ပါယ်သွားများတာဟာ ဒီဇနွာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်လို့ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနဲ့ သေရတာကိုး၊ ဒါကြောင့် အပ္ပါယ်သွားလမ်းပိတ်မှုအတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နားလည်အောင်ဟောရ ပြောရတာ ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ။

ခင်ဗျားတို့ အခုလက်ရှိဇနွာကို ဘယ်သူက တည်ထောင်တာတုန်း။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါက တည်ထောင်တာမဟုတ်ဘူး၊ ဓမ္မက တည်ထောင်တာပဲ၊ ဘယ်တုန်းကလဲ၊ အတိတ်တုန်းကပဲ၊ ဘယ်ဓမ္မတွေကလဲ “အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ” ဆိုတဲ့ ဒီဓမ္မတွေ တည်ထောင်လိုက်တာပဲ။

ဒီအတိတ်အကြောင်းအချင်းအရာ ငါးပါးဟာ လူ့ဇနွာ ဖြစ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားငါးပါးပဲ၊ ဒီငါးပါးက ဘယ်ဟာလဲ၊ “အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ဘဝ” ဒီငါးပါးပဲ။ မှတ်မိအောင်မှတ်ကြ၊ ဒကာတို့တတွေအတိတ်ကဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ၊ အတိတ်အကြောင်းအချင်းအရာ ဒီငါးမျိုးတည်ထောင်ခဲ့လို့ ဇနွာရလာကြတယ်။

“အဝိဇ္ဇာ” ဆိုတာဘာလဲ၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတာ မသိတာ၊ သစ္စာလေးပါးမသိတဲ့တရားဟာ အဝိဇ္ဇာပဲလို့ မှတ်ထားကြ၊ သူက

ခေါင်းဆောင်နေတယ်၊ နောက်ဘဝက သစ္စာမသိတဲ့အလွန်မိုက်မဲ
တဲ့ အဝိဇ္ဇာက ဝမ်းထဲမှာ ကိန်းနေတယ်၊ သူကရှိနေတာနဲ့
သင်္ခါရ က ပြုပြင်တယ်။ လူ့ပြည်ရချင်လို့၊ သင်္ခါရကပြုပြင်လို့
ရလာခဲ့တယ်။

ဒီ“သင်္ခါရ”ဆိုတာ စေတနာပဲ၊ ဒကာတို့တစ်တွေ၊ သင်္ကန်း
ဆွမ်း၊ ကွမ်း စတဲ့ ဒါနဝတ္ထုတွေ လှူဒါန်းပြီးနောက် လူ့ဘဝ
ချမ်းသာဖြစ်ရပါလို့၏၊ ရှုရပါလို့၏နဲ့ ဆိုပြီး ဆုတောင်းခဲ့ကြတယ်၊
လှူဒါန်းတာက စေတနာ၊ ကုသိုလ်ပြုတာက သင်္ခါရ၊ တဏှာနဲ့
ဆုတောင်းယူခဲ့ကြတယ်။

အဝိဇ္ဇာက မသိတာ၊ သင်္ခါရက ပြုလုပ်တာ၊ ကုသိုလ်ပြု
တာ၊ တဏှာနဲ့ဆုတောင်း မရမနေနိုင်ဘူးဆိုတော့ ဥပါဒါန်က
လည်းတစ်ပါတည်း စွဲလန်းလိုက်တော့တာပဲ၊ နောက်ပြီးကာယကံ
နဲ့ရှိခိုး၊ ဝစီကံနဲ့ဆုတောင်းကြဆိုတော့ ကံနဲ့ပြုပြင်လိုက်တာ
ကိုး၊ အဲဒီတော့ ဘဝဆိုတဲ့ ကမ္မဘဝရတာပဲလို့မှတ်ကြ၊ ကုသိုလ်
တရားဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းပေးနိုင်တယ်၊ လူနတ်ချမ်းသာကို
လည်း ပေးနိုင်တယ်။

အဝိဇ္ဇာက လူ၊ နတ်ခန္ဓာဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲလို့ မသိဘူး၊
ဒီသစ္စာမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာရဲ့အအုပ်အချုပ်ခံနေရလို့ပဲ မှတ်လိုက်ကြ၊
ဒီတော့ “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ” ဖြစ်လာတော့တာပဲ၊ အဝိဇ္ဇာ
ကမသိတာ၊ သင်္ခါရက အုပ်ချုပ်ခံရတာ၊ တဏှာက မပြည့် ပြည့်
အောင် တောင်းယူတာ၊ ဥပါဒါန်က စွဲလန်းတာ၊ ကာယကံ၊

ဝစီကံမှုတွေပြုလုပ်ပြောဆိုပြီးဆုတောင်း၊ အဲဒါအတိတ်အကြောင်း
အချင်းအရာငါးပါးပဲ။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ စက်ဝိုင်းပြန်ကြည့်၊ စက်ဝိုင်းရဲ့
လက်ယာဘက်ထိပ် (၁) နံပါတ်အကွက်က အတိတ်အကြောင်း
အချင်းအရာငါးပါး၊ ဒီငါးပါးက လွန်ခဲ့တဲ့ အတိတ်ဘဝက ဖြစ်ခဲ့
တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဖြစ်တယ်။

အဲဒီ (၁)နံပါတ်အကွက် အောက်ဆုံးမှာကြည့်ကြ၊ ဘာတဲ့
လဲ၊ သမုဒယသစ္စာတဲ့၊ ဒီအကွက်ထဲက “အတိတ် အကြောင်း
အချင်းအရာငါးခုက သမုဒယသစ္စာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ”။

“သမုဒယဆိုတာက အကြောင်း၊ သစ္စာကမှန်တာ၊
ပေါင်းလိုက်တော့ အကြောင်းမှန်ကို လုပ်ထားခဲ့လို့တဲ့”
ဘယ်တုန်းကလဲဆိုတော့ လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလကပဲ၊
အတိတ်က အကြောင်းမှန် လုပ်ထားခဲ့လို့ပဲတဲ့။

ဒါကြောင့် ဒီ (၁)နံပါတ်အကွက်ထဲက ဒီငါးခုကိုအတိတ်
အကြောင်းတစ်လွှာလို့မှတ်လိုက်ကြ၊ ဒါကပထမအလွှာ၊ အတိတ်
အကြောင်းတစ်လွှာသမုဒယသစ္စာလို့ခေါ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့
ရဖို့ရာ မသိလို့၊ မသိတာနဲ့ သမုဒယသစ္စာသွားဖြစ် ရတာပဲ။

နောက်က သစ္စာလေးပါးမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကုသိုလ်
သင်္ခါရပြုလုပ်ကြပြီး၊ တဏှာနဲ့ဆုတောင်း ဥပါဒါန်နဲ့စွဲလန်း
ကာယကံ ဝစီကံနဲ့ပြုလုပ်ဆုတောင်း အားထုတ်လိုက်တော့ ယခု
လက်ရှိ ခန္ဓာဒုက္ခသစ္စာကြီး ရထားကြပြီ။

သမုဒယတွေလုပ်နေရင် နောင်အခါအကျိုးပေးက ဒုက္ခပဲ ရကြမယ်။ “သမုဒယသစ္စာက အကြောင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာက အကျိုး၊” သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ ဒီလေးခုကို အဝိဇ္ဇာက အုပ်ချုပ်ထားတာမို့ ဒါတွေဟာ ကံကောင်းမဟုတ်ဘူး၊ ကံဆိုးတွေပဲ။

အဝိဇ္ဇာဆိုတော့ နောက်ဆက်ပြီး သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဆိုတဲ့ ဒီငါးခုက သမုဒယသစ္စာတွေပဲ၊ ထပ်တလဲလဲ ကြိုးစားနေကြတယ်၊ မြင်ကြရဲ့လား၊ (၁) ငါးခုလုပ်ရင် (၂) ငါးခု ကိုရမယ်၊ သဘောက (၁) ငါးခုလုပ်ရင် (၂) ငါးခုနဲ့ သွားဆက်ရမယ်၊ (၁) ငါးခုနဲ့ ဆက်နေတာက ဘာတွေလဲ၊ ပြန်ကြည့်၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါးပဲ။

ဒီငါးခုက ဘယ်က လာတာလဲ၊ ဘာကြောင့် ရသလဲ၊ အတိတ်အကြောင်းငါးခု လုပ်မိတဲ့အတွက်ရတာပဲ၊ ဒကာတို့တစ်တွေအခုဘယ်မှာရောက်နေသလဲဆိုရင် (၂)နံပါတ်အကွက်ထဲမှာပါ၊ (၂)အကွက်ထဲကပဲ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ အဲဒီထဲမှာရောက်နေကြတယ်။

(၁)နံပါတ်ထဲက ငါးခုက သမုဒယသစ္စာ၊ အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တာ၊ အခုဒကာတို့ရနေတဲ့ (၂)နံပါတ်ထဲက ငါးခုက ဒုက္ခသစ္စာ အခုပစ္စုပ္ပန်မှာ အဲဒါအလွှာတစ်ခုပဲ၊ စက်ဝိုင်းအတွင်းဘက်မှာ ပြန်ကြည့် ရှင်းကြရဲ့လား၊ အခု ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ဒုက္ခသစ္စာ

ကိုယ်ပိုင်ရထားကြပြီ၊ဘာကြောင့်လဲ၊အတွင်းကမြားကြီးလေးပြ
တာ လိုက်ကြည့်၊ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ “ကိလေသ
ဝဋ် သုံးခု” နဲ့ “သင်္ခါရကမ္မဘဝ” ဆိုတဲ့ ကမ္မဝဋ်ကနှစ်ခုလုပ်
ထားမိလို့ပဲ။

အတိတ်က သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊
ဥပါဒါန်၊ ကံ ဆိုတဲ့ အကြောင်းငါးခု လုပ်မိတဲ့အတွက် အခု
ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ
ဒိဠာ၊ ခုရလာတာ၊ ဒိဠာ၊ ခုခန္ဓာဖွဲ့ရင် ခန္ဓာငါးပါးပဲရတယ်၊ သစ္စာ
ဖွဲ့တော့ ဒုက္ခသစ္စာပဲ၊ အခုရထားတဲ့ လူ့ခန္ဓာကြီးဟာ အတိတ်က
သမုဒယလုပ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းမှားမှုကြောင့် အကျိုးမှားဒုက္ခသစ္စာ
ရတာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ၊

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ အသက်ကြီးလေ ဒုက္ခများလေ၊ ပူစရာ
ဆွေးစရာတွေ များလေပဲ၊ လူ့ဘဝ လူ့ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ
သဘောပေါက်ကြပြီလား၊ “လက်ရှိခန္ဓာကိုဘယ်သူမှဖန်ဆင်း
တာမဟုတ်ဘူး၊ အတိတ်က အကြောင်းကြောင့် ယခု ပစ္စုပ္ပန်
အကျိုးတရား ပေါ်လာတာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ”။

ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်စဉ်ကို သဘောပေါက်မှကိုယ့်ခန္ဓာအရှိ
သိနိုင်ကြမယ်၊ ဒကာ၊ဒကာမတွေဟာ သံသရာက ဒီအတိုင်းမသိ
မှုနဲ့လည်နေခဲ့ကြတာ၊ဒုက္ခကြောင့် သမုဒယဖြစ်လိုက်၊ဒီသမုဒယ
ကြောင့် ဒုက္ခပြန်ဖြစ်လိုက်၊ ဒါ နှစ်ခုပဲ လှည့်နေကြတာ “မဂ္ဂ”
မပါနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ်သိမှ (၂)နံပါတ်ထဲက ကိုယ့်ပဋိစ္စ သမုပါဒ် ကိုယ်မသိတော့ (၃)နံပါတ်သမုဒယသစ္စာတွေ ထပ်
၂ : ပွားမိတော့ စတုတ္ထ (၄)နံပါတ် ဒုက္ခသစ္စာရဦးမယ်။

(၁)နံပါတ်အတိတ်အိဇ္ဇာကြောင့်ယခုလက်ရှိ(၂)နံပါတ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာရတယ်၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကနေပြီး အကြောင်းတရား ဖြစ်စေတဲ့ (၃)နံပါတ်လုပ်မိတဲ့ တဏှာကြောင့်လည်း နောက် ဘဝအနာဂတ် ခန္ဓာ(၄)ခုဖြစ်ဦးမယ်။

အတိတ်အိဇ္ဇာကြောင့်ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာဖြစ်၊ပစ္စုပ္ပန်တဏှာ ကြောင့်အနာဂတ်ခန္ဓာဖြစ်၊ ဒီတော့“ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းအ ကြောင်းမှာအိဇ္ဇာဦးစီးတယ်၊ အနာဂတ်ခန္ဓာဖြစ်ခြင်းအ ကြောင်းမှာ တဏှာ ဦးစီးတယ်” ရှင်းကြရဲ့လား၊ ဒါကြောင့်- ဒီနှစ်ခု (အိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ)ကို မူလနှစ်ခုလို့ပြရတာပဲ၊ စက်ဝိုင်း အလည်မှာ ကြည့်ကြ။

စက်ဝိုင်းပြန်ကြည့်၊(၃)နံပါတ်အကွက်ကြည့်၊ကြည့်တော့ တဏှာကြောင့် (၄) နံပါတ် ခန္ဓာဒုက္ခသစ္စာပေါ်တယ်၊ မြင်ကြရဲ့ လား၊ ဒါကြောင့် အိဇ္ဇာ၊ တဏှာအလည်မှာ ပြထားတယ်၊ သူတို့နှစ်ခု က ရေသောက်မြစ်ပဲလို့မှတ်ကြ။

ဒီတော့ (အိဇ္ဇာတဏှာ) မချုပ်သရွေ့ ‘ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခခန္ဓာ အနာဂတ် ဒုက္ခသစ္စာပေါ်ဦးမှာပဲဆိုတာ ဆုံးဖြစ်ချက်ချကြ၊ ဒါငြိမ်းချင်ရင်ဒုက္ခချုပ်ချင်ရင် အကြောင်းကို သတ်ရမယ်၊အကျိုး

ကိုမသတ်ရဘူး၊ အကျိုးသတ်လို့မရဘူးဆိုတာမှတ်ကြ၊ “အခုဘဝ ဒုက္ခခန္ဓာလွတ်ချင်ရင် တဏှာချုပ်အောင် ဒီနှစ်ခု (အဝိဇ္ဇာ)နဲ့ (တဏှာ) ရေသောက်မြစ်ပြတ်အောင်(ဝိပဿနာ)လုပ်မှသာရမယ်လို့ မှတ်လိုက်ကြ။”

သံခိတ္တေနပညူပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာလို့ ဘုရားဟောတော်မူတယ်၊ ခန္ဓာငါးပါးဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲ၊ အတိတ်ဘဝ(၁)နံပါတ်ကမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာက အုပ်ချုပ်၊ သင်္ခါရက ပြုလုပ်၊ တဏှာက တောင်းယူခဲ့လို့ ယခု(၂)နံပါတ် ဒုက္ခသစ္စာခန္ဓာငါးပါး ပေါ်လာတာပဲ၊ ယခုလက်ရှိ ရထားတာမှန်သမျှအားလုံး ဒုက္ခသစ္စာချည်းပဲ။

အဝိဇ္ဇာ၊ အတိတ်ခေါင်းဆောင်ကြီးမိမိ မြင်ကြပြီနော်၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ မချုပ်သမျှခန္ဓာမချုပ်ဘူး၊ ခန္ဓာမချုပ်သမျှ ဒုက္ခနဲ့တွဲ လျှက်အမြဲပဲ၊ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယသစ္စာကြောင့်ဝိညာဏ်စတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာတွေ ပေါ်လာတယ်။

“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ” ဆိုတဲ့ နေရာမှာ သင်္ခါရက နှစ်မျိုးရှိတယ်၊ ကုသိုလ်သင်္ခါရက တစ်မျိုး၊ အကုသိုလ်သင်္ခါရက တစ်မျိုးလို့နှစ်မျိုးပဲ မှတ်ထား၊ သင်္ခါရသုံးမျိုးဆိုပေမယ့်နားလည်လွယ်အောင် ဒကာတို့အတွက် နှစ်မျိုးကို အရင်မှတ်ထားကြဦး။

“ကုသိုလ် သင်္ခါရက လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ခန္ဓာရမယ်၊ အကုသိုလ် သင်္ခါရက အပါယ်ခန္ဓာရမယ်” နှစ်ခုစလုံး ဒုက္ခသစ္စာချည်းပဲ၊ ဘုံဘဝကို လိုချင်လို့လုပ်တာ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရပဲ။

ဒါက နှစ်မျိုးရတယ်၊ (ကုသိုလ်) နဲ့ (အကုသိုလ်) အပါယ်သွား
အောင် တစ်မျိုး၊ လူနတ်ရအောင်တစ်မျိုး ဒီနှစ်မျိုးလုံး ဘာရရ
ဒုက္ခသစ္စာပဲ။

ယခုအခါမှာ ဒကာ၊ဒကာမ တို့မှာ ဇာတိဒုက္ခက ရခဲ့ပြီးပြီ၊
ဇရာ ဒုက္ခက ရဆဲရတုန်းပဲ၊ နောက် မရဏဒုက္ခက ကျန် သေး
တယ်။

ဒကာဒကာမတို့မှာ လက်ရှိဒုက္ခအပြင် နောက်လာမယ့်
ဒုက္ခတွေ ဗျာဓိ ဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ သောက၊ ပရိဒေဝဒုက္ခ၊ ဒေါမ
နဿ၊ ဥပါသာယဆိုတဲ့ ဒုက္ခတွေ အများကြီး ကျန်နေသေး
တယ်၊ဒီဒုက္ခ မျိုးစုံတွေကြုံကြရမှာကလည်း ဒကာ၊ ဒကာမတို့
မှာ မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကြုံကြရမှာလို့မှတ်ကြ၊ ဒီအဝိဇ္ဇာ
မရှိရင် ကံတို့၊ သင်္ခါရတို့ ဆိုတာတွေလည်း မရှိတော့ဘူး။

သစ္စာမသိတော့ သင်္ခါရတွေ ပြန်အားထုတ်၊ အဲဒီတော့
သေသည်၏ အခြားမဲ့မှာ ဒီဘက် (၄)နံပါတ်အကွက် ဖြစ်တဲ့
အနာဂတ်ဒုက္ခသစ္စာကြီးပြန်ရတော့မယ်၊ ရမှာသေချာတယ်၊ အခု
ဟောနေတာဟာ (၂)ထဲမှာ ဟောနေတာ၊ ဒီထဲမှာ (၃)တရား
မပါကြစေနဲ့၊ (၃)နံပါတ်အကြောင်းတရား (သမုဒယသစ္စာ)
တွေမပွားမိကြစေနဲ့၊ (၂)က - (၃)မပေါက်ပွားကြစေနဲ့။

(၂) နဲ့ (၃)ကြားမှာ မြားကလေးကို ကြည့်ကြ၊ စပ်မှာက
(၃)ထဲက အနာဂတ်အကျိုးအခြင်းအရာငါးပါးနဲ့စပ်မှာကို ဆိုလို
တာ၊အနာဂတ်အကျိုးတွေနဲ့စပ်သွားရင် ဒုက္ခသစ္စာပြန်ရကြမယ်။

အတိတ်အကြောင်း (၁)ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး (၂)ရ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း (၃)ကြောင့် အနာဂတ်အကျိုး (၄)ရတော့မယ်။ ဒီတော့ တစ်ပတ်ပြန်ရတာပဲ။ ၁,၂,၃,၄၊ ၁,၂,၃,၄၊ ချည်းသံသရာလည်နေကြရတယ်။ သစ္စာဖွဲ့ရင် သမုဒယသစ္စာနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာနှစ်ပါးထဲမှာပဲ လည်နေကြရတယ်။ (၁)သမုဒယကြောင့် (၂)ဒုက္ခဖြစ်၊ (၂)ဒုက္ခထဲမှာ (၃)သမုဒယပြန်ဖြစ်၊ (၃)သမုဒယကနေ (၄)ဒုက္ခ ပြန်ဖြစ်ရနဲ့ ဒီလိုပဲ လည်နေကြရတာ။ ဒီစက်ဝိုင်းမှာပါတဲ့အတိုင်းပဲ ဖြတ်လမ်းပါသေးရဲ့လား၊ ဖြတ်လမ်းကို မပါတော့ဘူး။

ဘယ်လိုများကြံကြမတုန်း၊ ဖြတ်လမ်းရှာကြရမယ်၊ ကိုယ့်အဖြစ်မှန်သိရရင်လွတ်လမ်းထွက်လမ်းရှာရမယ်။ ဖြတ်ဖို့နည်းက ဖြတ်လမ်းပြန်ကြည့်လိုက်၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတစ်လွှာဆိုတဲ့ (၂)နံပါတ်နဲ့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း တစ်လွှာဆိုတဲ့ (၃)အကွက်ဟာတစ်ခုနဲ့ တစ်ခုစပ်နေတယ်။ မြားလေးပြထားတာ ကြည့်လိုက် ဒီအစပ်ကနေပြီး နောက်က "တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ" ဆိုတဲ့ဒီ(၃)မလာအောင် ဖြတ်ရမယ်။

(၃)နံပါတ်အကွက်ကို အလုပ်နဲ့ပြရမယ်။ အဲဒီမှာ ဘုရားပွင့်မယ်ဆိုတာ မှတ်ကြ၊ (၂)နဲ့ (၃)အကူး ကြားထဲမှာ ဘုရားပွင့်မယ်၊ (၂)နဲ့ (၃)အကူးမှာ သောတာပန်တည်ချင်ရင်အရေးတကြီး မှတ်ယူကြ၊ (၂) ကနေပြီး ဒုက္ခချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကူးချင်ရင်ရတယ်။

(၂) ထဲ က (၃) မပေါက်ပွား အောင် ဖြတ်ကြရမယ်၊ (၂)

ထဲက (၃) မပေါက်ပွားရင် ထွက်လမ်းပဲဆိုတာ မှတ်ကြတော့၊ ထွက်လမ်းရအောင် ဒီ(၂)ထဲကနေပြီး “ဉာဏ်” နဲ့ဖြတ်ရမယ်၊ ဖြတ်လို့ပြတ်ရင် (၃)ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းသမုဒယတွေ ချုပ်သွားမယ်၊ (၃)အကြောင်းသမုဒယချုပ်ရင် (၄) ထဲက အကျိုးဒုက္ခတွေ အကုန်သိမ်းတာပဲ၊ သိမ်းတာနဲ့ နိရောဓပေါ်တာနဲ့ တစ်ချက်ထဲပဲ၊ ရှင်းကြပြီလား။

ဒါကြောင့် (၃)အကွက်က တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကမ္မဘဝ မလာအောင် “ဉာဏ်”နဲ့ ဖြတ်ရာမှာ ဝေဒနာကနေ တဏှာ မကူးအောင် လုပ်ရမယ်၊ ဝေဒနာ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော ဆိုရင် ပြတ်ပြီ၊မဆက်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ဝေဒနာနိရောဓော တဏှာ နိရောဓာ ဖြစ်အောင်လုပ်ကြရမယ်။

ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် ရှုရမယ်၊ဝေဒနာဖြစ်ပျက် မြင်ရင် တဏှာမလာဘူး၊ တဏှာချုပ်တယ်၊ ဝေဒနာကို ရှုတော့ ဝေဒနာဖြစ်ပျက်၊ နောက်က မဂ်ဝင်လာတယ်၊ တဏှာချုပ် ကရော၊ တဏှာချုပ်အောင်ရှုတော့ ဥပါဒါန်ချုပ်၊ ဘဝချုပ်၊ ဒါတွေချုပ်တော့ သမုဒယချုပ်သွားတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်မှာ ဝေဒနာကို ဝိပဿနာရှုကြရမယ်၊ ရှုတော့ ခန္ဓာမှာ ဝေဒနာပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပျက်ရှုပေးကြ၊ သုခဝေဒနာပေါ်လည်း ဖြစ်ပျက်ရှု၊ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လည်းရှုကြ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလာလည်းရှုဖြစ်၊ သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ ဘာပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်တိုင်း ပေါ်

တိုင်းဒကာတို့က ဖြစ်ပျက်ရှုပေးကြ၊ ရှုတော့ ဝေဒနာဖြစ်ပျက်
လို့ ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင် ရှုပေး။

ဒီလို ဝေဒနာပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပျက်ရှုတော့ ဒီအဆက်
ကလေးပြတ်သွားတယ်၊ ဒီ(အဆက်)ကလေးရှိတဲ့(မြား)လေး
ပေါ်ကို (မဂ်)က သွားကျတယ်၊ မဂ်က ဒီအဆက်ကလေးပေါ်
ကျလိုက်တော့ ဝေဒနာနိရောဓောတိမဂ္ဂေါ”ဆိုတာ ဖြစ်လို့
ဒီနေရာမှာ မဂ်ဝင်လာတယ်။

ဝေဒနာနောက်က မဂ်ဝင်လာတော့ တဏှာ မဆက်နိုင်
တော့ဘူး၊ မဂ်က ဖြတ်ချလိုက်တယ်၊ တဏှာမဆက်တော့ နဂို
အစပ်ကအပြတ်ဖြစ်သွားတာပေါ့၊ အပြတ်ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ
အနာဂတ်သံသရာတွေ အကုန်ပြတ်သွားတာကို ဆိုတာ။

ဝိပဿနာရှုတာဟာ (၂)နဲ့ (၃) အလွှာ(မဆက်မိအောင်)
ကိုယ်ဖြစ်မည့်(ဒုက္ခမဖြစ်ရအောင်)လို့ပဲဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

ရှုတတ်ရင် ဒီနေရာက ရှုတော့ ဒုက္ခနဲ့သမုဒယဖြစ်ချ
လိုက်တာပဲ၊ ဉာဏ်က ဒီလိုဖြတ်နိုင်တော့ (၂) နဲ့(၃)မဆက်
တော့ဘူး၊ စက်ဝိုင်းပြန်ကြည့်ကြ၊ အဲဒီမှာ (၂)နဲ့ (၃) မဆက်
တော့ပဲ ဒုက္ခချုပ်သွားတော့ “ဒုက္ခနိရောဓော နိဗ္ဗာန်နဲ့”
ဆိုပြီးနိဗ္ဗာန် ပေါ်လာတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ပေါ်လာတော့ဒီ(၄)နံပါတ်
အကျိုးပေးတွေလည်းမဆက်နိုင်တော့ဘူး၊ တစ်ခါထဲချုပ်သွား
တော့တယ်၊ သဘောပေါက်ကြပြီလား။

“စာလိုပြောတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လို့ မှတ်ကြ၊ မြန်မာ လိုပြောတော့ ခန္ဓာလမ်းစဉ်” ခန္ဓာကဒီလမ်းစဉ်အတိုင်း ဒီ အတိုင်း သွားနေတယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

လက်ရှိခန္ဓာက (၂)ထဲမှာ ရောက်နေကြတယ်၊ အဝိဇ္ဇာက စပြီးရောက်လာကြတာ၊ ပဋိသန္ဓေ ကစတယ်လို့ မှတ်ကြ၊ ဝိညာဏ် ဆိုတာ ပဋိသန္ဓေကိုဆိုတာပဲ၊ ဒီဝိညာဏ်ကစခဲ့တယ်၊ ဒါပြီးတော့ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ပဿ၊ ဝေဒနာ ဒါတွေ အခုလက်ရှိ ရနေ ရောက်နေကြတယ်၊ ဇာတိက “ဒုက္ခသစ္စာပဲ” ဝိညာဏ်က ဇာတိပိ ဒုက္ခသစ္စာ။

ခန္ဓာမှန်သမျှ ဒုက္ခသစ္စာချည်းပဲ၊ ဒီတော့ သူ့ကို ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်၊ ဒုက္ခအပြင် ပြစ်ရာမရှိဘူး၊ သူပြော၊လူပြော မယုံနဲ့၊ ကိုယ် ပိုင်ဉာဏ်နဲ့မှသာ ယုံကြဖို့ဆိုတာ မြဲမြဲမှတ်ထားကြ။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ မသိမှု သိမှုဟာအဓိကကျတဲ့တရား ပဲဆိုတာ မှတ်ကြ၊ မသိမှုက သမုဒယသစ္စာ၊ ရတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊သိတာက မဂ္ဂသစ္စာ၊ ရတာက နိရောဓသစ္စာ၊ သဘော ပေါက်ကြ ရဲ့လား၊ ဒါနု၊ သိလက သံသရာရှည်တာမဟုတ်ဘူး၊ သိမှု၊ မသိမှုကြောင့်သာ ကွာခြားတာ၊ မသိမှုကြောင့် သံသရာ ရှည်နေတာလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၊ ရိပ်မိကြပြီလား၊ ဒါနု သိလကသံသရာမရှည်၊ မသိမှုသာ သံသရာရှည်တယ်။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရစတဲ့ အကြောင်းတရားကြောင့် ပေါ်လာ တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးပဲ၊ ဘယ်သူမှ ဖန်ဆင်းလို့ပေါ်လာတာမဟုတ်ဘူး

လို့သိတဲ့အတွက်ဒိဋ္ဌိပြုတ်တယ်၊ ဒို့ဟာအဝိဇ္ဇာသင်္ခါရကလာတာပဲ သိရတော့၊ တယ်ကလာပါလိမ့်ပဲတဲ့။ ဆိုတဲ့ဝိစိကိစ္ဆာပြုတ်တယ်။

“သင်္ခါရကပြုပြင်တော့ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ မပေါ်ဘူး၊ ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ်စသည်ပေါ်တာ ပဲ၊ ပြုလုပ်တာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်၊ ပေါ်လာတာလည်း ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်၊ ဓမ္မတွေပဲ လို့သိရတယ်၊ အကြောင်း အကျိုးဆက်နေတဲ့ ဓမ္မတွေပဲလို့ သိတော့ ဒိဋ္ဌိပြုတ်တယ်၊ ရှင်းကြပြီလား။

ပြုလုပ်သူမရှိ၊ ပြုလို့ပေါ်သူမရှိ၊ အကြောင်းအကျိုးမျှသာ ရှိတယ်လို့သိတဲ့အတွက်ဝိစိကိစ္ဆာသေတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါ လို့လည်းဒိဋ္ဌိသေတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိတ်သုန်းသွားတဲ့ အတွက် ဒိဋ္ဌိပြုတ်တာပဲ၊ ရှင်းကြပြီလား၊ ဒိဋ္ဌိပြုတ်တော့ စူဠ သောတာပန် ဖြစ်သွားတာပါပဲ၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သဘော ပေါက်ရဲ့လား၊ (စူဠသောတာပန်) ဆိုတာ သစ္စာသိသူပဲ၊ သစ္စာ သိတဲ့ သူကို စူဠသော တာပန်လို့ မှတ်ကြ၊ ဒီအသိက မဂ္ဂင် ငါးပါးပဲ ရှိသေး တယ်၊ ရှင်းပြီလား။ (ရှင်းပါပြီဘုရား)အေး ဒီတွင်တော်ကြ ဦးစို့၊ (မှန်ပါ့ဘုရား)

နိဗ္ဗာန်နှင့်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် တောင်း
ပန်လို့ဟောတဲ့ တရားတော်တွေလည်း ရှိတယ်၊ မတောင်းပန်ပဲ
နဲ့ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ မဟာ ဂရုဏာတော်ကြီးနဲ့ နိဗ္ဗာန်နဲ့
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကိုလည်း ဟောခဲ့ပါတယ်။

ကတမဉ္စတိက္ခဝေ နိဗ္ဗာနံ၊ ယောခေါဘိက္ခု၊
ရာဂက္ခယောဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာခြား မမှတ်ပါနဲ့တဲ့၊ ခန္ဓာထဲမှာရှိတဲ့
“ရာဂဒေါသမောဟ” ကုန်လို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ပါပဲ (မှန်လှပါဘို့ရား)

(ရာဂ) ဆိုတာ တပ်မက်နှစ်သက်မှု (တဏှာ) (ဒေါသ)
ဆိုတာ ပြစ်မှားမှု၊ (မောဟ) ဆိုတာမသိမှု (အဝိဇ္ဇာ) မှန်လှပါ
ဘုရား။

အာရုံတွေကို တပ်မက်နှစ်သက်ရင် ရာဂလို့ ခေါ်တယ်။
(မှန်ပါ) အာရုံနဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ မခံသာတဲ့ ပြစ်မှားမှုစိတ်တွေ
ပေါ်ပေါ်လာသည်ကို (ဒေါသ) လို့ခေါ်တယ်၊ (မှန်ပါ)။

အာရုံတွေတွေ့တိုင်း တွေ့တိုင်း အနိစ္စလည်းမသိ၊ ဒုက္ခ
လည်းမသိ၊ အနတ္တလဲမသိ၊ ဒုက္ခသစ္စာလည်းမသိ၊ အာရုံတွေဟူ
သ၍ကလည်း နိဗ္ဗာန်မှတစ်ပါး ကျန်တာတွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာ
တွေချည်းပဲ၊ အဲဒါတွေ မသိမှုဟာလည်း မောဟ (အဝိဇ္ဇာ)လို့

မှတ်ပါ... (မှန်လှပါဘုရား)၊ . (အဝိဇ္ဇာ) မသိမှုကုန်အောင်
လုပ်နိုင်လို့ ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ပဲလို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှတ်ထားရ
မယ်နော် .. (မှန်လှပါဘုရား)။

“နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း” ကတော့ ဘာလို့ဆိုရင် “ က
တမောစ ဘိက္ခုဝေ နိဗ္ဗာနဂါမိဉ္ဇမဂ္ဂေါ ” လို့ဆိုတော့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)
(မှန်ပါ)၊ သမ္မာက မှန်ကန်တာ၊ ဒိဋ္ဌိကမြင်တာပေါ့ဗျာ၊ အမှန်
အကန်မြင်လို့ ရှိရင်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းပဲတဲ့ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

အနိစ္စကို အမှန်အကန်မြင်၊ ဒုက္ခကို အမှန်အကန်မြင်၊
အနတ္တကို အမှန်အကန် မြင်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာအမှန်အကန်မြင်လို့ရှိ
ရင်ဖြင့် အဲဒါနိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းပါပဲတဲ့၊ (မှန်ပါ) အမှန်
အကန်မြင်မှုဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းပဲ (မှန်လှပါဘုရား)
သံယုတ်ပါဠိတော်ကြီးမှာလာတယ်နော် (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန်လည်းသိပြီ၊နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်း လည်းသိပြီ (မှန်ပါ) နိဗ္ဗာန်နဲ့နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းကို
ဘုန်းကြီးနေ့တိုင်း ဟောနေတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာနဲ့ပြရ
မယ်၊ ပြတဲ့အခါ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကို နှစ်မျိုးနဲ့ သိရ
မယ်လို့မှတ်ထားပါနော်.. (မှန်ပါ)။

(၁) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်းတွေနဲ့ အကျိုးတွေ ဆက်
ဆက်နေလို့ ရှိရင်ဖြင့်ဒါဟာ “ ဖြစ်ကြောင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ” ခန္ဓာ
ဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခရောက်ကြောင်းပေါ့ (မှန်ပါ)။

(၂) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုးပြတ်သွားလို့ရှိရင် ချုပ် ကြောင်း နိဗ္ဗာန်၊ ချုပ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (မှန်ပါ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်အောင်လုပ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဖြစ်တယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိနား မလည်ခဲ့သော်...နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလည်းသိကြမယ်မဟုတ်ဘူး၊ ဒုက္ခရောက်ကြောင်းလည်းသိကြမယ်မဟုတ်ပါဘူး (မှန်ပါဘုရား)။

တရားဓမ္မဟောကြားညွှန်ပြဆုံးမတဲ့ ဆရာသမားတွေဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား လက်ကိုင်မထားကြဘူးဆိုရင် ဒကာ၊ ဒကာမတို့သည် ဒုက္ခရောက်ကြောင်းနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သိကြမယ် မဟုတ်ပါဘူး (မသိပါဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမ တို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ကြပါ။ (၁)နံပါတ်တည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာကြောင့် (၂)နံပါတ် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ရတယ်၊ (၁) နံပါတ်က (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ)က အတိတ်အကြောင်း ငါးပါး၊ ဘာသစ္စာတုံး (သမုဒယသစ္စာပါဘုရား)၊ ဘာကြောင့်လည်းဒီအထဲမှာ(အဝိဇ္ဇာ)ဆိုတာမသိတာ (မောဟ)၊ (သင်္ခါရ)ဆိုတာပြုလုပ်တာ၊ (တဏှာ)ဆိုတာသည် တပ်မက်နှစ်သက်တဲ့ တဏှာပဲ၊ (ဥပါဒါန်)က စွဲလန်းတာ၊ (ဘဝ)က (ကမ္မဘဝ)တွေက အားထုတ်ကာ၊ ဒီတော့ ဒါတွေနဲ့နေခဲ့တာသည် (သမုဒယသစ္စာပါ ဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဒီသမုဒယသစ္စာ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ) တွေသည် (အတိတ်အကြောင်းငါးပါး) လွန်ခဲ့သော ဘဝက ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ မှားပြစ်တွေ ငါးခု... (မှန်လှပါ)။

ဘယ်လိုများမှာခဲ့ကြပါလိမ့်မတုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့မှ (သမုဒယသစ္စာ) တွေလုပ်ခဲ့ကြတယ် ... အင်း .. ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ကျုပ်တို့ မှားပုံသည်ကားလို့ဆိုရင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို လုပ်ခဲ့မိကြတယ် (မှန်လှပါ)။

ကျုပ်တို့မှားတာဟာနည်းနည်းမှားတာလား၊ များများမှားတာလား ဆိုတာ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဘုရားက သေသေချာချာ ဟောထားတော့နည်းနည်းမှားတာမဟုတ်ပါလား၊ ခိုသည် ကား ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေ လုပ်ခဲ့ပါကလား (မှန်လှပါ)၊ ဒါကြောင့် အတိတ်အကြောင်းကမှားခဲ့တဲ့ အကြောင်းတရား ငါးပါးဆိုတာ တွေ့ပြီလား (တွေ့ပါပြီဘုရား)။

ကျုပ်တို့ အတိတ်ဘဝတုန်းက အတိတ်အကြောင်းငါးပါး တည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာတွေ ကျုပ်တို့ အားထုတ်ခဲ့ကြတယ်။ (အဝိဇ္ဇာ) သစ္စာလေးပါး မသိတာလည်းပါတယ်... (မှန်လှပါ)။

မြဲခြင်သလိုပြုတဲ့ (သင်္ခါရ)လည်းပြုတယ်၊ (မှန်လှပါ ဘုရား) ပုညာဘိသင်္ခါရ ကုသိုလ်လည်း ပြုတယ်၊ (မှန်ပါ)

သားရေး၊ သမီးရေးစီးပွားရေးနဲ့ မတော်လောဘနဲ့ လုပ်ခဲ့တာတွေ သတ်မှု၊ ဖြတ်မှု၊ ခိုးမှု စတဲ့ အကုသိုလ်တွေလည်း လုပ်မိပြန်တော့ အပုညဘိသင်္ခါရ လုပ်ခဲ့ကြတယ် (မှန်လှပါ)။

ဒါကြောင့် မသိသလိုလုပ်ခဲ့ကြတယ်.. (မှန်ပါ)၊ မသိတာက (အဝိဇ္ဇာ) လုပ်ခဲ့ကြတာက (သင်္ခါရ)၊ လုပ်ပြီးလုပ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူးတဲ့၊ ခင်ဗျားတို့ လုပ်တာကိုပဲ၊ ကိုယ်အလုပ်ကိုယ် သာယာတဲ့ တဏှာကလည်းပါသေးတယ်၊ (ပါ..ပါတယ်ဘုရား) ကိုယ့်ဟာကိုယ် စွဲလန်းတဲ့ ဥပါဒါန်ကလည်း (ပါ.. ပါတယ် ဘုရား) ကာယကံ၊ ဝစီကံတွေနဲ့လည်းလုပ်ကြသေးတယ်.. (လုပ် ပါတယ်ဘုရား) အတိတ်ကလုပ်ခဲ့တာ (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ)ဆိုတဲ့ အတိတ် အကြောင်းအခြင်းအရာ ငါးပါး သမုဒယ သဇ္ဇာတွေလုပ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒါကြောင့် စက်ဝိုင်းမှာ အတိတ်ကလုပ်ခဲ့တဲ့ ငါးပါးဟာ (သမုဒယသဇ္ဇာ) တွေပဲ၊ (မှန်လှပါဘုရား)၊ သမုဒယသဇ္ဇာ၊ ဒကာ၊ ဒကာမ တွေက ကြိုးစားခဲ့ကြတော့ စုတေမနေ၊ သေလွန် လို့ (၂) နံပါတ်၊ ဒုတိယဘဝ ရောက်တော့ ဘာတွေပေါ်လာ သတုံး .. ဆိုတော့ (၂) နံပါတ်က (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာ ယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ) ဆိုတဲ့ (ခန္ဓာငါးပါး) ပေါ်လာတယ် .. (မှန်ပါ)၊ ဘာသဇ္ဇာတုံး (ဒုက္ခသဇ္ဇာပါဘုရား)။

မိုက်ထားတာက သမုဒယသဇ္ဇာ၊ မိုက်ပြစ်သင့်တာက ဒုက္ခသဇ္ဇာ (မှန်လှပါ) (၂) နံပါတ်က (ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊

သဠာယတန၊ ဖဿ ဝေဒနာ)၊ ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခသစ္စာပဲ၊ မိုက်မြစ် သင့်ထားတော့၊ ဒီစက်ဝိုင်းမှာကြည့် (ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးတစ်လွှာ) ရပါတယ် (မှန်ပါ)။

ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဒကာ၊ဒကာမ တွေဘာနဲ့ နေရသတုံး .. မေးတော့ မိုက်မြစ်သင့်တဲ့ (ဒုက္ခသစ္စာ)နဲ့နေရပါတယ်၊ (မှန်လှ ပါ) ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ နေရပါတယ် ဆိုတဲ့ ဥစ္စာသိသွားပြီး .. (သိသွားပါပြီဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာက ဒကာ၊ဒကာမ တွေမှတ်ပါ (ပဋိစ္စ သန္တတိညာဏ်) ဆိုတာလည်း ဒုက္ခသစ္စာပဲ (မှန်ပါ) ဇာတိပိ- ဒုက္ခသစ္စာကိုး (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာငါးပါးရထားလို့ရှိရင် ပဋိသန္ဓေနေမှု၊ အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှုဟာဒီအထဲမှာ ပါပြီးသားမနေဘူးလား (နေပါတယ်ဘုရား) ပါပြီး သားနေတော့ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဘာသစ္စာလဲ (ဒုက္ခသစ္စာ ပါ ဘုရား)။

ကိုင်း... ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ယခုရောက်နေတဲ့ (၂) နံပါတ် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဘာနဲ့နေကြရသတုံးလို့မေးရင် (ဒုက္ခသစ္စာ၊ ခန္ဓာ ငါးပါးနဲ့နေရပါတယ်ဘုရား)။

ယခုရောက်နေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို .. ဒုက္ခသစ္စာပါကလား ဆိုတာမသိသေးလို့ရှိရင်ဖြင့်၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့ သိတဲ့အတိုင်း “အဝိဇ္ဇာ” ပြန်ပေါ်ဦးမှာပဲ၊ ယခုရောက်ရာဘဝမှာ ကိုယ်သားနဲ့၊

ကိုယ်မယားနဲ့၊ ကိုယ်မသေခင်ကလေး ခပ်ပျော်ပျော်ကလေး (တဏှာ)နဲ့နေလိုက်ချင်သေးတယ်။ ရောက်ရာဘဝမှာပျော်တယ် ဆိုရင် (တဏှာ) မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာထဲမှာလည်းရောက်နေ၊ ကိုယ့်ဒုက္ခသစ္စာကိုယ် မသိတာက (အဝိဇ္ဇာ) (မှန်ပါ)။ ကိုယ်ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ဒုက္ခသစ္စာ လို့ မသိတော့အရတော်လေစွ... ဆိုပြီး သကာလပျော်နေ တာက (တဏှာ) မှန်ပါဘုရား၊ ဒီသား၊ ဒီမယားတွေနဲ့ ဒီခန္ဓာ ကြီးနဲ့မခွဲချင်အောင်စွဲလန်းနေတာက (ဥပါဒါန်) မှန်ပါဘုရား သဘောကျပြီးလား... (ကျပါပြီ)...။

နောက်ပြီးဒကာ၊ ဒကာမတို့က ကာယကံ၊ ဝစီကံတွေနဲ့ ပြုတဲ့စေတနာတွေ (သင်္ခါရ)တွေ ကောမလာဘူးလား (လာပါ တယ်ဘုရား) ကာယကံ၊ ဝစီကံပြုတဲ့ (ကမ္မ) ဘာတွေကော မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒီ (၂) နံပါတ်ဒုက္ခသစ္စာထဲမှာလည်း ရောက်နေ၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ကမသိမှု (အဝိဇ္ဇာ)ထပ်ပွားပြီး ခင်မင်မှု (တဏှာ)တွေ ထပ်ပြီး တိုးပွားအောင်လုပ်နေတာမထင်ရှားဘူးလား (ထင်ရှား ပါတယ် ဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာလို့ မသိတာက အဝိဇ္ဇာ(မှန်ပါ)ခင်မှု တွေပွားတာက တဏှာ (တဏှာပါဘုရား)။

ဒီဒုက္ခသစ္စာမျိုးရအောင် အားထုတ်ချင်တာက (သင်္ခါရ) (မှန်လှပါဘုရား)၊ ဒီခန္ဓာကြီးကို စွဲလန်းနေတာက (ဥပါဒါန်) (မှန်ပါ) ဒီခန္ဓာကြီးကို ကာယကံဝစီကံတွေနဲ့ ပြုပြင်နေတာက

(ကမ္မဘဝ) (ကမ္မဘဝဘုရား)။

ဒီတော့ ဒကာ၊ ဒကာမ စက်ဝိုင်းပုံကြည့်ပါ။ အခုစက်ဝိုင်း
(၂) နံပါတ်ထဲမှာပဲ ဒကာ၊ ဒကာမတို့သည်ကား (သမုဒယ
သစ္စာ) ထပ်ပေါက်ပွားလာပြန်တယ်... (ပေါက်ပွားလာပါတယ်
ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ကိုယ့်ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို
မသိတာက (အဝိဇ္ဇာ) ဒီထဲက ပေါက်ပွားလာတာ ဒီခန္ဓာကြီးကို
ခင်တဲ့ (သမုဒယသစ္စာ) ကလည်း...ဒီထဲက ပေါက်ပွားတာ
(မှန်ပါဘုရား)။

ဒီ (၂) နံပါတ်ပစ္စုပ္ပန်ကာလထဲက ပေါက်ပွားတာငါးခု
ပေါက်ပွားတယ် .. (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဒီ(၃) နံပါတ်မှာ အောက်နားဖတ်လိုက်တော့
ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းခြင်းရာ ငါးပါးလို့ပါတယ်၊ တဏှာ၊ ဥပါ
ဒါန်၊ ဘဝ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ (မှန်လှပါဘုရား)။

(၂) ပစ္စုပ္ပန်ကာလထဲမှာပဲ (အဝိဇ္ဇာ) သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊
ဥပါဒါန် ဘဝ)တွေက ဒီ (၂) ထဲကနေ ထပ်ပြီးပေါ်လာတော့၊
ဒကာ၊ ဒကာမတို့သည် (၂) ထဲက (၃) ပေါက်ပွားလာပါတယ်၊
ပစ္စုပ္ပန် ကာလထဲမှာပဲ ဒကာမ၊ ဒကာမ တို့သည် ကား
(သမုဒယသစ္စာ) တွေ ပေါက်ပွားလာပြန်တယ်.. (မှန်ပါဘုရား)
ခန္ဓာကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ မသိလို့ရှိရင်ဖြင့် ယခုလက်ရှိခန္ဓာ ထဲက

အဝိဇ္ဇာပေါ်တာပဲ (မှန်ပါ့ဘုရား) မဟုတ်ဘူးလား (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား) ကိုယ့်ဘဝကလေးကို ကိုယ်ခင်နေလို့ ရှိရင်ဖြင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကြီးကို ယခုခင်တာနဲ့ အတူတူပဲ (မှန်ပါ့) ခင်တော့ တဏှာပေါ်လာတယ်... (ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)။

ကောင်းပြီ... ဒီလိုဖြစ်တော့(၃)နံပါတ်(ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာငါးပါး) ထပ်ပြီး ပေါ်လာတယ်(ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)၊ ဒီလိုပေါ်လာတာ ဘာသစ္စာ (သမုဒယသစ္စာပါဘုရား) အဲဒါကြောင့် သမုဒယသစ္စာ (၃) နံပါတ်ကို တစ်ခါပြန်ပြတယ် (မှန်လှပါဘုရား)။

သူ့ကို မရှင်းမှာစိုးတဲ့အတွက် (ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာငါးပါး) ပြန်ပေါက်ပွားတယ်လို့ ရေးလိုက်တယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) စက်ဝိုင်းမှာတွေ့ကြတယ်မဟုတ်လား .. (တွေ့ပါတယ်ဘုရား)အင်း... ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာထဲက ပစ္စုပ္ပန်မကောသလတဲ့ သမုဒယ(၃) နံပါတ်ထပ်ပြီးပေါက်ပွားတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

အဲဒီတော့ အိမ်မှာနေတဲ့အခါကျတော့ စဉ်းစားကြတာပေါ့(မှန်ပါ့) ငါသည်ကားလို့ဆိုရင် ခန္ဓာကြီး ဒုက္ခသစ္စာရယ်လို့ ငါရှုနေသလား ... မရှုဘူးလား (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာမသိတဲ့ အချိန်မှာသားတွေ၊ သမီးတွေ၊ ဆွေတွေ၊ မျိုးတွေနဲ့ အချိန်ကုန်ပြီးသူကာလ နေကြတဲ့အခါမှာဖြင့် ငါသည် ယခုရထားတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာထဲက (အဝိဇ္ဇာ) ဆိုတဲ့

တရားဖြင့် ပေါက်ပွားပါပေါ့လားလို့ သိရမယ် (မှန်လှပါ
ဘုရား)။

ယခု ခန္ဓာကြီးကို (အဝိဇ္ဇာ) နဲ့ ဒုက္ခသစ္စာမှန်း မသိလို့
(တဏှာ)နဲ့ ခင်ပြီး နေပြန်လို့ ရှိရင်လည်း၊ ဒီခင်လုံးသည် ပစ္စုပ္ပန်
ဘဝထဲက ပေါက်ပွားလာတဲ့ (သမုဒယ) ပဲ၊ ပြုလုပ်တဲ့ (သင်္ခါရ)
တွေဟူသ၍ လည်းထိုအတူပဲ၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ ဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဘုန်းကြီးတို့၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာသူတော်ကောင်း
အလုပ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ခပ်အေးအေးနဲ့၊ ဖြေးဖြေးမှ
လုပ်တော့မယ် ဆိုလို့ ရှိရင် (သမုဒယ) တွေထပ် ပြီးပေါက်
ပွားချင်သလောက် ပေါက်ပွားပါစေလို့၊ ပြစ်ထားတာနဲ့တူတော့
ဒကာ၊ ဒကာမတို့မှာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကမ္မ
ဘဝတွေဆိုတဲ့ (ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာငါးပါး) မလာပေဘူး
လား (လာပါ့တယ်ဘုရား) အင်း ဘယ်ခန္ဓာထဲက ပေါက်ပွား
လာတာလဲ (ယခုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာထဲကပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာထဲက ပေါက်ပွားပြီးသကာလ
လာတဲ့အတွက် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဒါဟာ စက်ဝိုင်းမှာကြည့်
(ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာငါးပါး) နောက်ထပ်ပေါ်လာတယ်...
(မှန်ပါ) ဘာသစ္စာပေါ်လာသလဲ (သမုဒယသစ္စာ ပေါ်လာပါ
တယ်ဘုရား)။

နဂိုရ် အနာမှာ မပျောက်သေးဘူး ... နောက်အနာ
ပေါက်ကြောင်းတွေ ထပ်ပြီး ပေါ်လာတယ် (မှန်ပါ) နဂိုရ် ဒုက္ခ

သစ္စာအနာကြီး ပျောက်ပြီလား(မပျောက်သေးပါဘုရား)။

အဲဒီဒုက္ခသစ္စာ အနာကြီးမပျောက်ခင်က ဒီအနာထဲကမှ ဒကာ၊ဒကာမတို့မှာ အနာဆိပ်တွေပြန်တက်ပြီးသကာလ အင်းကျောက်ပေါက်ပြီးမှ ကျောက်တက်ပြန်ပေါက်သလို ဖြစ်နေတယ် (မှန်လှပါဘုရား) ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာထဲက သမုဒယသစ္စာငါးပါး ပေါ်လာတယ်...ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဒီအကြောင်းငါးပါးကို နာမည်ပေးမယ် ဆိုလိုရှိရင် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာ ငါးပါးလို့ ပေးနိုင်ပါတယ်...(မှန်ပါဘုရား) အနာဂတ်အကြောင်းငါးပါးလို့ ပေးလိုက်ရင်လည်း မလွဲပါဘူး (မလွဲပါဘုရား) ပစ္စုပ္ပန်ကာလမှာ ပေါ်တာအမှန်ပဲ (မှန်ပါ) သို့သော်... သူပစ္စုပ္ပန်ကာလမှ အကျိုးမပေးဘူး...

အနာဂတ်ကာလမှာ သွားပြီး အကျိုးပေးမယ်ဆိုသောကြောင့် အနာဂတ်အကြောင်းငါးပါးလို့ မှတ်လည်း မလွဲဘူးနော် (မှန်ပါဘုရား) ပေါ်တာထောက်ရင် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကပေါ်တယ်၊ သူအကျိုးပေးမဲ့ ကိစ္စကြည့်လိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့် အနာဂတ်မှာ သွားဖြစ်တယ်ဆိုတာမှတ်ထားပါ(မှန်ပါဘုရား) အဲဒီတော့ အနာဂတ် အကျိုးပေါ်မလာပေဘူးလား... သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဒီ (၃) နံပါတ် မြားကလေးက ဒကာတို့ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းခြင်းရာတွေ လုပ်လို့ရှိရင်ဖြင့် အနာဂတ်ဒုက္ခ

တွေနဲ့ ဆက်တော့မှာပဲဆိုတဲ့ဥစ္စာမပြဘူးလား (ပြပါတယ်ဘုရား)
 မြားကလေးက ဘာပြပါလိမ့် (ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းနဲ့ အနာဂတ်
 ဒုက္ခ ဆက်မယ်ဆိုတာပြပါ တယ်ဘုရား)။

အနာဂတ်ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ ဆက်တော့မှာပဲ ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ
 ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း အခြင်းအရာငါးပါးကို ဒကာ၊ဒကာမတွေက
 ချုပ်အောင်၊ သိမ်းအောင်၊ ငြိမ်းအောင် မလုပ်နိုင်လို့ရှိရင်နောက်
 ထပ်ခန္ဓာကဒုက္ခသစ္စာပေါ်မယ်(ပေါ်ပါမယ်ဘုရား)။

နောက်ထပ်ခန္ဓာဒုက္ခသစ္စာပေါ်လို့ရှိရင် ဒီဒုက္ခသစ္စာထဲက
 လည်း အရင်လိုပဲ ပွားဦးမှာပဲ (ပွားပါမယ်ဘုရား) ပွားလို့ရှိရင်
 ဖြင့်သံသရာဆက်ပြီးလည်လို့ကိုပြီးနိုင်ကြပါ့မလား... (မပြီးနိုင်
 ပါဘုရား) ဒါဖြင့်တောက်လျှောက် လည်တော့မှာပဲ(မှန်ပါ
 ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ လည်ချင်သေးသလားလို့
 မေးလို့ ရှိရင်ဖြင့် ဘယ်သူမှ မလည်ချင်ဘူး ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ တပြိုင်
 နက် အသံထွက်မယ် (မှန်လှပါဘုရား) မလည်ချင်လို့ရှိရင်ဖြင့်
 တဲ့ဘယ်နဲ့လုပ်ရမှာတုံးလို့မေးတဲ့အခါကျလို့ရှိရင်ဒကာ၊ဒကာမ
 တို့ (၂) နဲ့ (၃) မကူးစေနဲ့ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဘာတဲ့တုံး (၂) နဲ့ ၃ မကူးပါစေနဲ့ဘုရား) (၂) နဲ့ မကူး
 စေနဲ့တဲ့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ (မှန်ပါ) တိုတိုရှင်းရှင်း ဘွင်းဘွင်း
 ပြောရလို့ရှိရင်ဖြင့် (၂) ထဲက (၃) မပေါက်ပွားပါစေနဲ့ (မှန်လှ
 ပါဘုရား) ဒါအတော်အရေးကြီးတယ်၊ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ (၃)နံပါတ် ဖြစ်မည့် တရား ပေါက်ပွား
လိုက်ရင်* ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ကြောင်း လို့ခေါ်တယ်(၃)
နံပါတ်ဖြစ်ရမည့်တရားတွေမပေါက်ပွားလို့ရှိရင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ချုပ်ကြောင်း ပြတ်ကြောင်းဖြစ်တယ် (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒါကလေးနှစ်လုံးကို သေသေချာချာမှတ်ပါ။ (မှန်လှပါ)
ဖြစ်မည့်တရားတွေ မပေါက်ပွားရင် (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ချုပ်ကြောင်း
ပါဘုရား (ဝါ) ခန္ဓာချုပ်ကြောင်း (မှန်ပါဘုရား) ရှင်းပြီးလား
(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

(၃) ဖြစ်မည့်တရားတွေ (၂) ထဲက ပေါက်ပွားလာပြန်
လို့ ရှိရင်ဖြင့်(၄)နံပါတ် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ကြောင်း(မှန်လှပါဘုရား)
သေချာကြပြီလား (သေချာပါပြီဘုရား) ရှင်းပြီနော် (ရှင်းပါပြီ
ဘုရား)။

ကိုင်း... ဒါဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ခုနက
စကားနဲ့ ပြန်ပြီး ညှိကြပါစို့...နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘာပါလိမ့်မလဲလို့
မေးရင် ဘယ်နဲ့ဖြေကြမလဲ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ချုပ်တာပါ
ဘုရား)။

ဪ...ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကုန်တာဆိုတာ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်နဲ့ပြတော့ (၃) နံပါတ်မပေါ်တာကိုပြောတာ၊ မှန်လှပါ
ဘုရား) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ) (၂) ထဲက (၃) မပေါက်ပွားတာ
ပေါ့... (မှန်လှပါဘုရား) (၃)မပေါက်ပွားရင် ဒီဘက်က သမု

ဒယသစ္စာတွေကို သတ်ပြီး သားဖြစ်သွားတယ်၊ (၄) နံပါတ်ဒုက္ခ သစ္စာမလာတော့ဘူး (မှန်ပါ့ဘုရား)။

(၃) နံပါတ်သမုဒယတွေလည်းချုပ်၊ (၄) နံပါတ်ဒုက္ခတွေ လည်းချုပ်တော့ ဒုက္ခသမုဒယတို့၏ ချုပ်တာငြိမ်းတာသိမ်းတာ သည် နိဗ္ဗာန်ပါပဲ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်...ဒကာ,ဒကာမတို့နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘာတုံးလို့မေး လို့ရှိရင်ဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားအရ (၂) ထဲက (၃) မပေါက် ပွားရင်နိဗ္ဗာန်ပါပဲ (မှန်လှပါဘုရား)၊ နိဗ္ဗာန်လို့ထင်ရှားသွားပြီ (မှန်ထင်ရှားပါပြီး ဘုရား၊ (၂) တွင် ရပ်ပြီး လမ်းဆုံးသွား မယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာ စက်ဝိုင်းကြီးကို ခင်ဗျားတို့နားလည်အောင်လည်းနေတိုင်းပြပြီးတော့ သံဝေဂရ ချင်ရင်လည်း စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ဘို့ပဲ (မှန်ပါ) သံသရာ ဖြတ်ချင်ရင်လည်း စက်ဝိုင်းကိုပဲကြည့်ဖို့ပဲ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒီလိုဆိုတော့ အင်မတန် ရှင်းနေတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်လာ တယ်...(ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)ဒကာ,ဒကာမတို့ ဘာအရေးကြီး ပါလိမ့် (၃) နံပါတ်မပေါ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်(၂) ထဲက (၃) မပေါ်ရင် (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) သဘောပါသလား (ပါ.ပါပြီ ဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက “နိဗ္ဗာန်
နဂ္ဂတိက္ခဝေဒေသဿမိနိဗ္ဗာနဂါမိဉ္စပဋိပဒံ ကတမဉ္စ ဘိက္ခဝေ
ရာဂက္ခယော ဒေါသက္ခယော မောဟက္ခယော၊ ဣဒံ ငစ္စတိ
ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗာနံ” လို့ဟောတဲ့ ဥစ္စာကျေနပ်ပြီးလား(ကျေနပ်ပါပြီး
ဘုရား)။

ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်လို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘာတုံး
လို့ မသိပဲနေမှာစိုးလို့ ဘုရားက ရာဂက္ခယော...(ပ)...နိဗ္ဗာန်
ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ကျုပ်တို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြည့်လိုက်တော့မှ နိဗ္ဗာန်ရ
မည့် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ်သိတယ်
(မှန်ပါ့ဘုရား) (၂) ထဲက (၃) မပေါက်ပွားရအောင် နေနိုင်တဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ရမှာပဲ (မှန်လှပါ့ဘုရား)။

ဒီတော့ (၂) ထဲကနေပြီး ဉာဏ်နဲ့ ဖြတ်ရမယ်၊ ပြတ်လို့
ဖြတ်လို့ (၃)ထဲက အကြောင်း သမုဒယတွေချုပ်သွားမယ်၊ (၃)
အကြောင်း သမုဒယချုပ်ရင် (၄)ထဲက အကျိုးဒုက္ခတွေအကုန်
သိမ်းတာပဲ။

တပည့်တော်အတွက် စဉ်းစားပေးစမ်းပါဘုရား၊ ဒီဘဝ
နိဗ္ဗာန်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်လားလို့ မမေးကြနဲ့ (မှန်လှပါ့ဘုရား) မေး
ရင် လွဲပါလိမ့်မယ် (မှန်လှပါ့ဘုရား) ကိုယ့်ဟာကိုယ် ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်နဲ့မေးရင်ပေါ်ပါလိမ့်... (မှန်ပါ့ဘုရား) သူတစ်ပါးမေး
ရင် (လွဲပါလိမ့်မယ်ဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒါဟာ(ဒိဋ္ဌဓမ္မော)” ပဲ...(မှန်ပါ)
ကိုယ်တိုင်မြင်တဲ့တရား... (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ) အဲဒီ
တော့ သိန္နိဋ္ဌိကောဆိုတာဒါပဲ (မှန်ပါ)။

“သိန္နိဋ္ဌိကော သာမံပဿိတဗ္ဗော” တဲ့သာမံ= ကိုယ်တိုင်၊
ပဿိတဗ္ဗော=သိပါတယ်တဲ့၊ နိဗ္ဗာန်သွားမယ်-မသွားဘူးဆိုတာ
ကိုယ်တိုင်သိပါတယ်တဲ့ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ကိုယ့်အကြောင်းကိုယ်သိပြီးလား (သိပါပြီဘုရား) တပည့်
တော် ဒုက္ခချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာလားလို့ ဘယ်သူ့ကို
သွားမေးမလဲ (ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးရပါမယ်ဘုရား)။

အဲ...ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ချုပ်တော့ နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုတာသိ
သွားတော့ ..ဪ... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲကကြည့်လိုက်တော့ (၂)
ထဲက (၃) မလာတာဆိုတာပါလားဟေ့... (မှန်လှပါဘုရား)
ဘယ် နဲ့တဲ့ ... (၂) ထဲက (၃)မလာတာကိုဆိုတာပါဘုရား၊
(၃) နံပါတ်ဆိုတဲ့တရားတွေမပေါ်လာတာပါပဲ၊ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ယခုဘုန်းကြီးဒကာ၊ ဒကာမတွေကို ကျေးဇူးများစေချင်
လို့ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး သိကြပါစေဆိုပြီး ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းနဲ့ ပြရပါတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်မရသေးလို့ရှိရင်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က မရသေး
ဘူး ပြောတာပဲ (မှန်လှပါဘုရား) ရမယ်ဆိုရင်လည်း ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်က (ရမယ်ပြောပါတယ်ဘုရား)။

က...ဒါဖြင့် (၂) ထဲက (၃) မပေါက်ပွားအောင်၊ မဂ်နံ၊
ဖြတ်ကြစို့၊ မဂ်ပေါ်အောင် လုပ်ကြပါစို့၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊
နော်...(မှန်လှပါဘုရား) မဂ်ပေါ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတော့ (၂)
ထဲက ခန္ဓာတွေကို ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ ဝိပဿနာရှုရမယ် (မှန်လှ
ပါဘုရား)(၂) ထဲက ခန္ဓာတွေဟာ ဘာသန္တာတွေတုံး (ဒုက္ခသန္တာ
တွေပါဘုရား)။

အဲဒီဒုက္ခသန္တာကို ဒုက္ခသန္တာလို့ မြင်အောင်ကြည့်...(မှန်
လှပါဘုရား) ဒုက္ခသန္တာကို (ဒုက္ခသန္တာလို့ မြင်အောင်ကြည့်ရပါ
မယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဘာသန္တာ... (ဒုက္ခသန္တာပါဘုရား)
သိတာကဘာ (မဂ္ဂသန္တာပါဘုရား)။

အေး... ဒီနေရာမှာသူ့ဖြတ်တယ်... (မှန်လှပါဘုရား)
ဒီအနီအဆက်ကလေးကိုဖြတ်ပြစ်တယ်(မှန်လှပါဘုရား)မဂ္ဂသန္တာ
ဒီနေရာမှာပေါ်တယ်၊ မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) ပေါ်
တော့ (၃) နံပါတ်လာသေးရဲ့လား (မလာပါဘုရား)(၃)သမုဒယ
မလာတော့ (၄) ဒုက္ခ ငြိမ်းတယ် (ငြိမ်းပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ ရှုတာက (ဖြစ်ပျက်) ရှုဉာဏ်က
(မဂ်) ဆိုတာ ဒီမဂ်ဟာသံသရာဖြတ်တယ်ဆိုတာ (၂) နံ. (၃)
မကူးပါဘူးပြောတာ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဖြစ်ပျက်ရတဲ့မဂ်က ဒီနေရာပေါ်ပါတယ်၊ (ပေါ်ပါ တယ်
ဘုရား) ၊ ပေါ်တော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ (၃)နံ. ဆက်သေး ရဲ့

လား (မဆက်ပါဘုရား) မဆက်တော့ ဘယ်သူမှ မမေးနဲ့ (မှန်ပါ) ဒီ မဂ်အလုပ်-လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူ့မှာ ကိုယ်ပိုင်ရှိပြီ...(မှန်လှပါဘုရား) နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းသမ္မာဒိဋ္ဌိ ရှိပြီ (မှန်ပါ)။

သမ္မာက=အမှန်အကန်၊ ဒိဋ္ဌိကမြင်တာဆိုတော့ အမှန်အကန် ဒုက္ခသစ္စာသူမြင်တယ်၊ ဒါဒုက္ခသစ္စာပဲလို့ဆိုတာမသိဘူးလား...(သိပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒါသမ္မာဒိဋ္ဌိကဘယ်ကနေမြင်သတုံးဆိုတော့ မြားဖြတ်ပြီးသကာလမြင်တယ်...(မှန်ပါ) သဘောကျပြီးလား (ကျပါပြီ) မြားဖြတ်ပြီးမြင်လိုက်တော့ကို မဂ္ဂေါဆိုတာဘာတုံးကိလေသေဆီန္ဒေန္တော...(မှန်လှပါဘုရား) ဆိုတော့၊ (၃) မဆက်အောင်ဖြတ်နိုင်တာမဂ်ပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

သိပ်အစိုးမတန်ဘူးလား (တန်ပါတယ်ဘုရား)သူများပြောလား၊ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တွေ့လား (ကိုယ်တွေ့ပါဘုရား)။

အဲဒါခင်ဗျားတို့ကိုယ်ထဲမှာ ဒီလိုရှိလို့ ဒါခင်ဗျားတို့ကိုယ်ထဲ မဂ်ပေါ်တာလည်းဒီ နေရာမှာပေါ်တယ်လို့ သိတယ် (မှန်ပါ) ဒါခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင် သိတယ်... (သိပါတယ်ဘုရား) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ) (၂) နံပါတ်တစ်ခုလုံးဟာ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကိုယ်လို့သိပါ... (သိပါတယ်ဘုရား) အားထုတ်တာသည်ကားလို့ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ ကိုယ်ထဲမှာ ခင်ဗျား

တို့. “ဉာဏ်နဲ့” ခင်ဗျားတို့၏ နောက်ခန္ဓာ ဖြတ်နေတာပဲ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

နောက် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်းဖြတ်လိုက်သဖြင့် ခန္ဓာဖြစ်ကျိုး
ကောလာသေးရဲ့လား (မလာပါဘုရား) အဲဒီတော့ ခင်ဗျားတို့
ဟာ ခင်ဗျားတို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၊ ဆရာဘုန်းကြီးက ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် အပိုင်းကြီးတော့ဖြတ်ပုံ၊ ဖြတ်နည်းနားလည်အောင်
ပြောပေးတယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။

(၂) ထဲက ခန္ဓာကို ဖြစ်ပျက်ရှုနိုင်လို့ ရှိရင်ဖြင့် (၃) နဲ့
မဆက်မိတော့ဘူး (မှန်ပါဘုရား) မဆက်မိရင်စိတ်ချတော့၊
ခင်ဗျားဆက်မှ မဆက်ပဲ၊ ခင်ဗျားမှာ သမုဒယသစ္စာချုပ်ပြီ
(မှန်လှပါ) ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ မလာတော့ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ဖြစ်
ပျက်မုံ၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးအောင်ဆက်ရှုလို့ရှိရင် ဒုက္ခငြိမ်း၊ သမုဒယ
သိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပေါ်ပြီ (မှန်လှပါဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဂါမိနိမဂ္ဂေါ ကောပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)
ရှင်းပြီနော် (ရှင်းပါပြီဘုရား) ကဲ... ကြိုးစားလိုက်တော့ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

မိုး (၆) စာ (၅၁၄)

သံယုတ်ပါဠိတော်လာ အနိစ္စဝတသင်္ခါရ တရားတော်

သင်္ခါရသိဖို့ ဟောရဦးမယ်၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရဆိုတော့ မသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပြုလုပ်တာသည် သင်္ခါရဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီသင်္ခါရဆိုတာ ဘာပါလိမ့်မတုံးလို့မေးတဲ့အခါကျတော့ ပြုပြင်တတ်တဲ့ တရားကို သင်္ခါရလို့ခေါ်ပါတယ် (မှန်ပါ)။

သူကပြုပြင်လိုက်တော့ ဒီဘက်မှာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေစိတ်တွေပေါ်ပါတယ်၊ ပေါ်တော့ ဒီဝိညာဏ်ကလည်း သူက နာမ်ရုပ်ကို ပြုပြင်မှာဖြစ်သောကြောင့် သူ့ကို သင်္ခါရဆိုရင် ကောလွဲပါ့မလား (မလွဲပါဘူး) ဒါဖြင့် သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏ်၊ ဝိညာဏ်ပစ္စယာနာမရူပဆိုတော့ ဝိညာဏ်ကတစ်ခါ ပြုပြင်တာနဲ့ နာမ်ရုပ်ကပြုပြင်တော့ သဠာ ယတန၊ (ဖြစ်ပါတယ် ဘူး)။

ဒါကြောင့် သဠာယတန ဆိုတဲ့တရားသည် ပြုပြင်လို့ပေါ်တဲ့တရား၊ ဒါကြောင့်သူ့ကိုလည်း သင်္ခါရတရားလို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ၊ “သဗ္ဗေသင်္ခါရာဆိုတာဟာပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့တရားပဲလို့မှတ်ရမယ်” အနိစ္စဝတသင်္ခါရဆိုတာဒီတရားဟာသင်္ခါရတရား၊ စိတ်တရားဟာ သင်္ခါရတရားလို့မှတ်ထားလိုက်စမ်းပါ၊ စိတ်တွေဟူသ၍ (သင်္ခါရပါ)။

အနိစ္စဝတ သင်္ခါရဆိုတော့ သင်္ခါရ = သင်္ခါရတရားတို့သည် ဝတ = စင်စစ်၊ အနိစ္စာ = မမြဲမရှိကုန် ပြုပြင်လို့ပေါ်လာ

တဲ့တရားသည် ပေါ်ပြီးသည့် အခြားမဲ့၌ အနိစ္စအမြဲမရှိဆိုတော့ ဖြစ်ပြီး ပျက်တယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရပါတယ်။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ စိတ်ကလေးတွေ ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ် ခင်ဗျားတို့ သန္တာန်၌ သင်္ခါရတရားမှတ်ပါ။ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ရထားတဲ့ ဂါထာက မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ ပါဠိတော်က အနိစ္စဝတသင်္ခါရာ၊ ဝတ=စင်စစ်၊ သင်္ခါရာ= ဒီအကြောင်း တရားက ပြုပြင်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ အနိစ္စာ = အမြဲမရှိကုန်။

သင်္ခါရဟာ အနိစ္စလမ်းဆုံးတယ်၊ ပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ တရားဟာ ဘယ်လမ်းဆုံးသလဲ (အနိစ္စလမ်းဆုံးပါတယ်ဘုရား) ဒီကနာမ်ရုပ်က ပြုပြင်လို့သူပေါ်လာတာကိုး (မှန်ပါ) သဠာယ တနဆိုတဲ့ စိတ်မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်) အ ပေါ်လာတဲ့ တရားဟာ ဘယ်မှာလမ်းဆုံးသတုံး (အနိစ္စမှာဆုံးပါတယ်)။

ပေါ်လာတာသည် (သင်္ခါရ) ပျက်တာသည် (အနိစ္စ) ခင် ဗျားတို့သန္တာန်မှာ ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ် သင်္ခါရပျက်သွားရင် အနိစ္စ ဘယ်စိတ်ပေါ်လာလာ (သင်္ခါရပါ) ပျက်သွားရင် (အနိစ္စပါ)။ ဒကာ၊ဒကာမတွေ သန္တာန်မှာ စားချင်စိတ်ကလေးပျက်သွားရင် (အနိစ္စပါဘုရား)ခင်ဗျားတို့သန္တာန်မှာ ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ် အနိစ္စ နဲ့ သင်္ခါရသာ ရှိရမယ်။

ဘယ်ပါဠိတော်ကလာသတုံးဆိုတော့ သံယုတ်ပါဠိတော် ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တွေမှာလည်း ဘုရားဟောခဲ့ပါတယ်၊ အနိစ္စာဝတ

သင်္ခါရာဆိုတာ ဝတဆိုတာက စင်စစ်ပါပဲ သင်္ခါရာ = ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာတဲ့ တရားသည် အနိစ္စ = ပျက်၏စိတ်ဆိုတာ ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာတာ၊ ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာတဲ့ တရားကို ဘာခေါ်ကြမလဲ (သင်္ခါရပါဘုရား) ပျက်သွားတော့ (အနိစ္စပါ)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်၌ အာရုံခွါရကပြုပြင်လို့ ပေါ်လာတဲ့စိတ်၊ အဒိဇိတ်ပေါ်နေတုန်းကို သင်္ခါရလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ။ (မှန်ပါ) ပျက်သွားရင် ဘယ်နဲ့ခေါ်မယ် (အနိစ္စပါ)။ ဒါကြောင့် ခင်ဗျားတို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့စိတ်သည် ဘယ်စိတ်မဆို အာရုံခွါရက ဖြစ်စေသောကြောင့်ပေါ်လာတဲ့ သင်္ခါရလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ။ ပေါ်ဆဲသင်္ခါရပျက်သွားရင် (အနိစ္စပါဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်၌ ဘယ်တရားသာရှိပါလိမ့်မလဲ ဆိုတော့ သင်္ခါရနဲ့ အနိစ္စပဲရှိတယ်။ ပေါ်လာတာ သင်္ခါရ၊ ပျက်တာ အနိစ္စဆိုတော့ ကြားစိတ်ကလေး ပေါ်လာရင်လည်း ဪ သင်္ခါရကလေးပေါ်လာတယ်၊ ပျက်သွားရင်လည်း အနိစ္စရောက်သွားပြီ၊ စားစိတ်ကလေး လျှာအလယ်မှာ ပေါ်လို့ရှိရင်လည်း ဪ...ပေါ်သင်္ခါရဟာ အနိစ္စလမ်းဆုံးပါကလားဆိုကာ မပေါ်လာဘူးလား (ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)။

“အနိစ္စဝတသင်္ခါရာ” = ဆိုတာ သဘောကျရောပေါ့၊ (ကျပါပြီဘုရား) ပျက်လေသမျှ (အနိစ္စပါ) ပေါ်လေသမျှ ... (သင်္ခါရပါ)။ ဒါဖြင့် ဒီတရားနာလာကြတာတွေဟာ မည်သူ-

မည်ဝါတွေလည်းလို့ မေးလို့ရှိရင်ဖြင့် သင်္ခါရတရားတွေ၊ အနိစ္စ
တရားတွေပဲဆိုရင် လွဲပါ့မလား (မလွဲပါဘုရား)။ ဒီအထဲမှာ
ယောကျ်ားတွေ မိန်းမတွေပါသေးသလား၊ သင်္ခါရအနိစ္စချည်းပဲ
လား (သင်္ခါရ အနိစ္စချည်းပါဘုရား)။ တစ်ကိုယ်လုံး ရုပ်ရော
နာမ်ရောဟာ ပေါ်လာတာ သင်္ခါရ ပျက်တာအနိစ္စမှတ်ထား
လိုက်တာပေါ့ (မှန်ပါ)။

အနိစ္စဝတ သင်္ခါရကို ဘုရားက မသိမှာစိုးတဲ့အတွက်
ပေါ်လာတာ သင်္ခါရ၊ ပျက်တာအနိစ္စ၊ မသိမှာစိုးတဲ့အတွက်
ဥပ္ပါဒနဲ့ ဝယပါပဲ (မှန်ပါ) မပြောဘူးလား (ပြောပါတယ်)။

ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော... လို့ မလာဘူးလား (လာပါတယ်)
ဓမ္မိနော၊ ဒီတရားသဘောကိုပြောရမှာဖြင့် ဥပ္ပါဒဝယော၊ ဖြစ်မှု
ပျက်မှုသာရှိတယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့သန္တာန်မှာဘာရှိပါလိမ့်
(ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုသာရှိပါတယ်ဘုရား)၊ စိတ်ကလေးပေါ်လဲ၊ ဖြစ်မှု၊
ပျက်မှုပဲ၊ ဝေဒနာလေး ပေါ်ရင်ကော (ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုပါဘုရား)
အင်... ဖဿ ကလေးပေါ်ရင်ကော (ဖြစ်မှုပျက်မှုပါဘုရား)
ဖြစ်မှု ပျက်မှုချည်းရှိတယ်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးက စိတ္တာနုပဿနာ
အဓိကထားဟောနေတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်ဘယ်စိတ်
ပေါ်ပေါ် ဘာရှိတုံး၊ (ဖြစ်မှုပျက်မှုပဲရှိပါတယ်)။

ဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်သာရှိတယ်ဆိုတာ ဒီပါဠိတော်က
လာတာ (မှန်ပါ) သဘောပါကြလား၊ ခင်ဗျားတို့တစ်ကိုယ်လုံး

မှာဘာရှိတဲ့ (ဖြစ်ပျက်ပုံရှိပါတယ်)၊ ရုပ်ကြည့်လိုက်ရင် (ဖြစ်ပျက်ပါဘုရား) နာမ်ကြည့်လိုက်လည်း (ဖြစ်ပျက်ပါဘုရား) နာမ်ထဲက အသေးစိတ်ပြီး စိတ်ကြည့်လိုက်ပြန်တော့ (ဖြစ်ပျက်ပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်သာရှိတယ်ဆိုတာ မရှင်းသေးဘူးလား (ရှင်းပါပြီ)။

အနိစ္စာဝတသင်္ခါရကို မလုံလောက်တာနဲ့ နားရှုပ်နေမှာ စိုးတာနဲ့ ဘုရားက-ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော = ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောသာရှိတယ်၊ စိတ်ကလေးသည် (ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောပဲရှိပါတယ်)၊ စိတ်ကလေးတစ်ခုပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ဘာရှိပါလိမ့် (ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောပဲရှိပါတယ်)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အနိစ္စာဝတသင်္ခါရရာနဲ့ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောဟာ ထပ်ပြီး ထင်ရှားအောင် ဟောတော်မူတာလို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေက မတ်လိုက်တာပေါ့။

နောက်တစ်ခါလာပြန်တော့ ခင်ဗျားတို့ ရထားတာက “ဥပ္ပဇ္ဇိတွာနိရုဇ္ဈန္တိ” မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား) ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ = ဒီစိတ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာပြီး၍၊ နိရုဇ္ဈန္တိ = ချုပ်ကုန်၏ ဆိုတဲ့ဥစ္စာလည်း ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဖြစ်ပျက်ပဲ ထပ်ဟောတာ၊ (မှန်ပဲ) သဘောပါကြပြီလား (ပါ-ပါတယ်ဘုရား) ဥပ္ပဇ္ဇိတွာနိရုဇ္ဈန္တိဆိုတာ ဘာပါလိမ့် (ဖြစ်ပျက်ကို ထပ်ဟောတာပါဘုရား) အနိစ္စာဝတသင်္ခါရကလည်း ဖြစ်ပျက်ပဲ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောက

ကော (ဖြစ်ပျက်ပါပဲဘုရား) ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ = နိရုဇ္ဈိကကော (ဖြစ်ပျက်ပါပဲဘုရား)။

ဖြစ်ပျက်အရေးကြီးတယ်လို့ သုံးခါထပ်ပြောတယ်။ ဘယ်နဲ့ကြောင့် ဘုရားဟောထားပါလိမ့်မလဲလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ အလုပ်လုပ်ဖို့ ဟောထားတယ်။ ဖြစ်ပျက်ပဲရှိတယ်ဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက ဒီဖြစ်ပျက်ကို ဘုန်းကြီးပေးထားတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သမ္မာဝါယာမ သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင် ၅ ပါးနဲ့ ဖြစ်ပျက်နဲ့ - မဂ်နဲ့ ကိုက်အောင်လုပ်ပါ။ စိတ်က = ဖြစ်ပျက်၊ မဂ္ဂင်ငါးပါးက = မဂ်။

ဒီလိုချည်း ဒကာ၊ ဒကာမတွေကမိအောင်ရှုနေလို့ရှိရင်... တဲ့ ဒီဘက်က (၃) နံပါတ်ဆိုတဲ့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန် ကံတွေဟာ မပြတ်ဘူးလား၊ ပြတ်သလား (ပြတ်ပါလားဘုရား)။ ဒါဖြင့် ပပဉ္စချုပ်တယ်။ သဘောပါကြပြီလား... (ပါပါပြီ) ပပဉ္စနိရောဓေါနိဗ္ဗာန်ကိုး၊ ပပဉ္စချုပ်တာလည်း နိဗ္ဗာန်ပဲကွ၊ ချဲ့မည့်တရားမှ မရှိတော့ပဲ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ချဲ့တဲ့ တရားခန္ဓာပေါ်ဦးမလား (မပေါ်ပါဘူး) မပေါ်ရင် ဘာခေါ်ကြမလဲ (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား)။

ပပဉ္စဆိုတာ ပပဉ္စတစ်ခုလုံးကို ဖွဲ့လိုက်ရင် သမုဒယသစ္စာပါပဲ။ ပပဉ္စနိရောဓောနိဗ္ဗာန်ဆိုတာမှတ်လိုက်စမ်းပါ။ အခုဟာက ဒီဘက်က ချုပ်တာပြောတာနော်၊ ဒီကမဂ်နဲ့လာတဲ့အခါကျတော့ (၂)နှင့်(၃) အစပ်မှာ မဂ်လာတဲ့အတွက် (၃)နံပါတ်ချုပ်တယ်လို့

ပြောတယ်၊ ဒါကဒကာ၊ ဒကာမတွေ မှတ်ပါတဲ့ အနာဂတ်မှ ရမည့်နိဗ္ဗာန်၊ အခုချက်ခြင်း ရချင်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကရှိသေးတယ်၊ (မှန်ပါ) ဒကာ၊ ဒကာမတို့ အခုချက်ခြင်း ဉာဏ်အောက်မှာ ရောက်လာတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကအရေးကြီးတယ်၊ (မှန်ပါ) နောက်မှရမည့် နိဗ္ဗာန်က ခန္ဓာဆုံးမှရမည့် နိဗ္ဗာန်ကို အသာထားလိုက်။ (မှန်ပါ)။

ယနေ့ဟောမှာက ယနေ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝတွင် ယနေ့ရမည့် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောပါလိမ့်မယ် “သုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်” ကိုဟောမယ်၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်မဟောသေးဘူး၊ ဒီပါဠိတော်က ဘာဟောတုံးဆိုတော့ သုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို ဟောထား တယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ စိတ်ကလေးပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းဘယ်လိုရှုကြမယ်၊ (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်)၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်တယ်လို့ ဒီမဂ်နီ မရှုနိုင်ဘူးလား ... (ရှုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

မဂ်နီရှုနိုင်တဲ့ အခါကျတော့ကိုတဲ့ ခုနကပါဠိပြန်ကြည့်ပါ၊ အနိစ္စာဝတသင်္ခါရ ဖြစ်ပျက်၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနောဆိုတာကော (ဖြစ်ပျက်ပါပဲ)၊ ဥပ္ပါဒိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိဆိုတာကကော (ဖြစ်ပျက်ပါပဲ)၊ ဪ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာဖြင့် ဒါပဲရှိတယ်ဆိုတာ သေချာပြီ၊ (မှန်ပါ ဘုရား)၊ ယောက်ျားတွေ မိန်းမတွေရှိသေးသလား၊ ဖြစ်ပျက်ပဲရှိသလား... (ဖြစ်ပျက်ပဲရှိပါတယ်ဘုရား)။

ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဖြစ်ပျက်ဟာအင်မတန် အရေးကြီးကြောင်းကို ကယ်နှစ်ခါ ထပ်ပြောပါလိမ့် (သုံးခါထပ်ပြောပါတယ်)။ သုံးခါထပ်ပြောတယ်ဆိုတာ သေချာပြီလား (သေချာပါတယ်ဘုရား) ကိုင်း ဒါဖြင့်(၄)နံပါတ် ပြောတော့မယ်၊ တေသံဝူပသမောသုခေါ၊ ရွတ်ကြစမ်းပါ (တေသံ ဝူပသမောသုခေါပါဘုရား)။

တေသံဆိုတာ ဘာတုံး (ဖြစ်ပျက်တို့၏) တေသံ = ထိုဖြစ်ပျက်တို့၏၊ ဝူပသမော = ချုပ်ခြင်းသည်၊ သုခေါ = နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုတော့ ဒီဘက်မှာ နိဗ္ဗာန်နေတယ်၊ (မှန်ပါ) သုခေါ = ချမ်းသာ၏ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာဘာလဲ၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုသိမ်းတာကို နိဗ္ဗာန်ခေါ်တယ် (မှန်ပါ)။

ခင်ဗျားတို့ဖြစ်မှုပျက်မှုလာတိုင်း လာတိုင်း ဝိပဿနာမဂ်နဲ့ ရှုပေးပါ၊ သဘောကျပြီလား၊ ဝိပဿနာမဂ်ဆိုတာ မဂ္ဂင် (ငါးပါးပါဘုရား) ငါးပါးနော်...ငါးပါးကိုဟောပြီးပါပြီ၊ ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက် မဂ်၊ ဖြစ်ပျက် - မဂ်ကိုက်အောင်လုပ်လေ (မှန်ပါ) ခင်ဗျား တို့သန္တာန်မှာ ဝမ်းထဲမှာ ပေါ်တဲ့စိတ်ကဖြစ်ပျက်။

မျက်လုံးမှာပေါ်တဲ့စိတ်က (ဖြစ်ပျက်ပါဘုရား) ဟဒယ ဝတ္ထုပေါ်ကနေပြီး ဉာဏ်မဂ်နဲ့ရှုပါ၊ သဘောပါပြီလား၊ ဒီက ဖြစ်ပျက်၊ ဒီကမဂ်ဖြစ်တော့ ကြားထဲမှာ လောဘ-ဒေါသ-မောဟပါသေးသလား၊ (မပါ-ပါဘူး) ဒီအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်

ကိုက်အောင်ရှု၊ လောဘ-ဒေါသ-မောဟကြား မခိုဘဲနဲ့ ရှုကြ
မယ်ဆိုရင် ညနေအားထုတ်ရင် နံနက်ကိုသောတာပန်တည်မယ်၊
သဘောကျပြီလား... (ကျပါပြီ)။

ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ကိုက်အောင်လုပ်၊ ဖြစ်ပျက်နဲ့မဂ်နဲ့
ကြားထဲမှာ တစ်ပါးသော ကိလေသာမခြားစေနဲ့ (မှန်ပါ) ရှင်း
ပြီးလား (ရှင်းပါပြီ) လောဘ-ဒေါသ-မောဟ ဘာလုပ်ရမတုံး
ကြားမခြားစေနဲ့နော် ... (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ကြားထဲမှာ
လောဘ-ဒေါသ-မောဟ ကြားမခိုစေနဲ့၊ လောဘ-ဒေါသ
မောဟ ဣဿာမစ္ဆရိယ မာနဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေ ကြား
မခိုပါစေနဲ့။

ထိုကဲ့သို့ ကြားမခိုခဲ့သည် ရှိသော် နံနက်အားထုတ်ရင်
ညနေသောတာပန်တည်မယ်၊ ညနေအားထုတ်ရင် နံနက်ရမယ်
လို့ ဘုရားက(ပဏ္ဍာသ)မှာလည်း သေသေချာချာဟောပါတယ်၊
သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်ကြီးမှာလည်း သေသေချာချာဟောပါ
တယ်၊ ခင်ဗျားတို့အတွက် စိုးရိမ်လို့ ရှုနည်းကို ဘုန်းကြီး
အစုံအလင်ပေးပါတယ်၊ ဖြစ်ပျက် မဂ်ကိုက်အောင်လုပ် သဘော
ကျပြီလား... ဒါဝိပဿနာလို့မှတ်ပါ၊ ဖြစ်ပျက်နောက်က
ဘာလိုက်ရမလဲ...ရှုတဲ့မဂ်လိုက်ရမယ် (မှန်ပါ)။

ဒီလိုလိုက်တော့ ဒီကြားထဲ ကိလေသာပါသေးသလား...
(မပါ-ပါ) မပါဘူး၊ ဒီဖဿကလည်း စိတ်နဲ့တွဲလျက်ပဲ၊ ဝေဒနာ

ကလည်း စိတ်နဲ့တွဲလျက်ပဲဆိုတော့ ဒီသုံးခုပေါင်းလိုက်တော့ ဒီကြားထဲမှာ လောဘ-ဒေါသ-မောဟမလာ၊ လူ့သားမစ္ဆရိယ မလာလို့ရှိရင်ဖြင့် ညနေအားထုတ် နံနက်မဂ်ရပါတယ်ဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်သည် ဒကာ၊ဒကာမတို့ အနီးကလေးဆိုတာ ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)တေသံ = ထိုဖြစ်ပျက်နှစ်ပါးတို့၏ ဝူပသမော = မရှိသောနိဗ္ဗာန်သည် ဆိုတော့ ဒီဖြစ်ပျက်ချုပ်တဲ့ နေရာနိဗ္ဗာန် ပေါ်တာပဲ (မှန်ပါ)။

ပထမတော့ သင်္ခါရတရားတွေဖြစ်ပြီး ပျက်နေတယ်၊ နောက်ကျတော့ သင်္ခါရတရားတွေဟာ ဖြစ်မှု ပျက်မှုတွေပဲ၊ ရှုဖန်များလာတဲ့အခါကျတော့ လိုချင်တဲ့စိတ်လာသေးလား(မလာပါဘူး) လိုချင်တဲ့စိတ်လည်း မလာတော့ဘူးဆိုတော့ ဖြစ်ပျက်တွေဟာ ချုပ်သွားတယ်။

တေသံ = ထိုဖြစ်ပျက်တို့၏ ဝူပသမော=ချုပ်တာနိဗ္ဗာန်ပဲ သုခေါ= ချမ်းသာ၏ မဆိုဘူးလား (ဆိုပါတယ်ဘုရား) နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒီနားမှာရှိတယ်၊ ဖြစ်ပျက်မပေါ်ရင် = (နိဗ္ဗာန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဒါဖြင့် ဒီကဉာဏ်၊ ဒီကဘာခေါ်မယ် (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်ပျက်ချုပ်သွားရင် ဒီနေရာက ဘာပါလိမ့် (နိဗ္ဗာန်ပါ) ဒီကဘာပါလိမ့် (ဉာဏ်ပါဘုရား) ဒီကမဂ်ဉာဏ်-ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်၊ ဒီနေရာမှာပဲပေါ်ရမယ်၊ သဘောကျကြပြီလား (ကျပါပြီ)။

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာ ဘာခေါ်မယ်၊ (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) သိနေတဲ့ဉာဏ်ဘာခေါ်မယ်၊ (မဂ်ဉာဏ်ပါဘုရား) အ...မဂ်ဉာဏ်- ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏ်လို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါဆိုတော့ နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်ပျက်အဆုံးမှာရှိတယ်၊ ခန္ဓာရှိတုန်းပဲ၊ ရှုတဲ့ဉာဏ်ရှိတုန်းပဲ တွေ့ရခြင်းကြောင့်တဲ့ ခန္ဓာရှိတုန်း တွေ့ရတဲ့ နိဗ္ဗာန်သဘောပါပြီလား (ပါ ပါပြီ) ခန္ဓာရှိတုန်းတွေ့ရတဲ့ နိဗ္ဗာန် (မှန်ပါ)။

အဲဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဉာဏ်နဲ့ သွားတွေ့တော့ကိုတဲ့ ဒီဉာဏ်ရှိ တဲ့ဘုရားဖြစ်စေ၊ သောတာပန်ဖြစ်စေ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီလား (မစံသေးပါဘုရား) မစံခင်တွေ့ရသောကြောင့် ခန္ဓာရှိတုန်းရနဲ့နိဗ္ဗာန်ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ဘာတဲ့တုံး (ခန္ဓာရှိတုန်းရတဲ့နိဗ္ဗာန်)ခန္ဓာရှိတုန်းရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ စာဆိုမှာသာတွေ့ဘူးတယ်၊ လက်တွေ့နဲ့ဆိုလိုရင်ဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဆုံးအောင်သာလိုက်၊ လိုက်ကြပါဒကာ၊ ဒကာမတို့ (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာရှိတုန်းတွေ့တဲ့နိဗ္ဗာန်ဟာ သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ပေါ့။ ခန္ဓာမရှိတော့မှ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဆိုတာ စာမှာလာပါတယ်၊ ဥဒါန်းတို့၊ ဣတိပုတ်တို့မှာ လာပါတယ်၊ လာပင်လာငြားသော်လည်း စာကဆိုနေတာ ခင်ဗျားတို့ ဉာဏ်ထဲမှာရှင်းကိုမရှင်းဘူး၊ အခုရှင်းပြီးလား၊ (ရှင်းပါပြီဘုရား) ကိုင်း ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့က စိတ်လာတိုင်း လာတိုင်း ဖြစ်ပျက်ရှု၊ ဟုတ်လား (မှန်ပါ)။

ဖြစ်ပျက်နဲ့မဂ်နဲ့ကိုက်အောင်ရှုနေပါ။ ကြာတော့ဖြစ်ပျက်
တွေကိုမြင်တာရှင်းမလာပေဘူးလား (ရှင်းလာပါတယ်) ရှင်းလာ
ရင် (ယထာဘူတဉာဏ်) ရှင်းတဲ့မြင်မှာ တပည့်တော်ကိုယ့်အ
ဖြစ်အပျက် ကိုယ့်အသေကြီးကိုယ်မြင်ရတဲ့အတွက် ဉာဏ်တက်
လာရင် မမုန်းဘူးလား မုန်းမလား (မုန်းပါတယ်)။

ယထာဘူတဉာဏ်မဟုတ်တော့ဘူး၊ မုန်းတဲ့ (နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်)
လာပြီဖြစ်တယ်၊ နောက်ကျတော့ ဒီဖြစ်ပျက်တွေကို ဒကာ၊ဒကာ
တွေက ရှုတာကလည်းများ မုန်းကလည်းမုန်းတော့လို့ချင်
သေးရဲ့လား (မလိုချင်ပါဘူးဘုရား) ကိုယ့်အသေတွေကိုယ်မြင်ရ
တော့ လိုချင်သေးရဲ့လား (မလိုချင်ပါဘုရား) မလိုချင်တော့ သူ
ဆုံးသွားတယ် (မှန်ပါ)။

မလိုချင်တဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပျက်တွေ ပေါ်သေးရဲ့လား
(မပေါ်ပါဘုရား)၊ ဒါဖြင့်ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာကဘာခေါ်မယ် (နိဗ္ဗာန်
ပါဘုရား) အဆုံးကိုမြင်တာက (မဂ်ဉာဏ်ပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်
ဆုံးသွားတာက (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့ မသေခင်မြင်ရ
အောင်ကြိုးစားလိုက်စမ်းပါ။ (မှန်ပါဘုရား) နိဗ္ဗာန်ဟာမသေခင်
ကတွေ့ထားမှ သေတော့စိတ်ချရတာ (မှန်ပါဘုရား) သဘောပါ
ပြီလား (ပါ ပါပြီ)နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီးသေလို့ရှိရင်တော့ ဒကာ၊ဒကာမ
တို့ အပါယ်လေးပါးသွားသေးရဲ့လား (မသွားပါဘူးဘုရား)။

သောတာပတ္တိမဂ်က နိဗ္ဗာန်မြင်တယ်လို့ မှတ်လိုက်စမ်း
ပါ (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက် အဆုံး ကိုမြင်လို့ပေါ်ကြပြီနော် (ပေါ်ပါပြီ)

ဘုရား) ဣဒမ္ဗိသံဃေ ဆိုတော့ အဲဒီကျမှ အရိယာသံဃာဖြစ်တယ်၊ ပထမသံဃာဖြစ်တယ်၊ မှန်ပါ ဒီအရင်တုန်းကသမုတိသံဃာသာ ဖြစ်တယ်။

ဣဒမ္ဗိသံဃေ ရတနံပဏိတံစတေနသစ္စေနသုဝတ္တိဟောတုလို့ ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သုတ္တန်နိပါတ်ပါဠိတော် ရတနသုတ်မှာ ဟောခဲ့တာသည် ဖြစ်ပျက်အဆုံးနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါလို့ ဟောခဲ့ပါတယ် (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဖြစ်ပျက်အဆုံး (နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်အောင်ကြည့်ပါ) အဲဒီတော့နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင်လုပ်ပါ။

ဒီနေရာမှာ ဝိပဿနာနဲ့ မဂ်ဉာဏ်ကူးပုံကလေးဟောပြောဘို့ရာ အချိန်ရောက်လာပြီ၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ပထမရှုတဲ့အခါကျလို့ ရှိရင် မြင်စိတ်ကလေးလာလည်း ဖြစ်ပျက် ရှုတာမဂ်သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ကြားစိတ်ကလေးလာလည်း (ဖြစ်ပျက်) ရှုတာက (မဂ်ပါဘုရား) ဒါဖြင့်ဒီမဂ်သည် ဝိပဿနာမဂ်သည် ဘယ်သူ့ကို အာရုံပြုနေသတုံးဆိုတဲ့ မေးခွန်းထွက်လာတယ် (မှန်ပါ)။

ဖြစ်ပျက်ကို အာရုံပြုနေတယ်၊ သဘောပါပြီလား (ပါ ပါပြီ) မဂ်သည်ဘယ်ကို အာရုံပြုသတုံး (ဖြစ်ပျက်ကိုအာရုံပြုပါတယ်) အာရုံပြုတယ်ဆိုတော့ စာသံပါနေတယ်၊ ဖြစ်ပျက်ကို ဘယ်သူ မြင်သတုံးမေးရင် ဘယ်နဲ့ပြောကြမယ် (မဂ်ကမြင်ပါ

တယ်) အဲ မက်ကမြင်တာကို အာရုံပြုတယ်ဆိုတာပဲ၊ သဘောပါ
ပြီလား (ပါ ပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဒီမက်သည် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သလား... ဖြစ်ပျက်ကို
မြင်သလား၊ (ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ပါတယ်ဘုရား) အဲ... ဖြစ်ပျက်
မြင်ရင် ဝိပဿနာမဂ်၊ ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ) ဒီနေ့နောက်
ဆုံးပိတ် ဘုန်းကြီးကလည်း ပြန်မှာမို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေကို
သနားသဖြင့် သြော် ဒီအလုပ် လုပ်ရစ်ပါစေတော့ ဒုက္ခသိမ်းတဲ့
နိဗ္ဗာန်ကြီးရောက်ပါစေတော့ဆိုပြီး ဟောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်
(မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက် မဂ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့်သာ မဂ်လို့ခေါ်ကြ
မလဲ (ဝိပဿနာမဂ်ပါဘုရား) ဝိပဿနာမဂ်ဆိုတာ အကြိမ်ကြိမ်
ရှုရတာ ဝိပဿနာမဂ် (မှန်ပါ) တစ်ကြိမ်တည်း ရှုရတာ
လောကုတ္တရာမဂ် (မှန်ပါ) ရှင်းပြီးလား... (ရှင်းပါပြီ) ဝိပဿ
နာမဂ်ကတော့ အကြိမ်ကြိမ် (သင်္ခါရ) တရားကို ရှုရပါတယ်၊
အနိစ္စဝတသင်္ခါရကိုးမျိုး၊ ဒီအကြိမ်ကြိမ်သင်္ခါရတွေ မြင်တာသာ
ခေါ်မယ် (ဝိပဿနာမဂ်ပါဘုရား)။

တေသံ = ထိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုရတဲ့ဖြစ်ပျက်တို့၏ (ဝါ)
(သင်္ခါရ) တရားတို့၏ ဂူပသမော=ချုပ်သွားခြင်းသည်၊ (ဝါ)=
ငြိမ်း သွားခြင်းသည်၊ (ဝါ) ငြိမ်းသောနိဗ္ဗာန်သည်၊ သုခေါ=
ချမ်းသာ၏၊ မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား) ဒါ

ဘုန်းကြီး မန္တလေးက ယူလာတဲ့ပါဠိတော်လား၊ ခင်ဗျားတို့၊ ရပြီးသားလား (ရပြီးသားပါဘုရား) ရပြီးသားဖြစ်နေတော့ အဲဒီ ဟာနိဗ္ဗာန်ဟော နေတာ (မှန်ပါ)။

ပထမရှေးဦးစွာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟောပါတယ်၊ သဘော ကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဒုတိယနိဗ္ဗာန်ကိုဟောပါတယ်၊ ဒါဖြင့်ဒါ အဆုံးကိုမြင်လို့ရှိရင် ဝိပဿနာမဂ်လား... လောကုတ္တရာမဂ် လား (လောကုတ္တရာမဂ်ပါဘုရား) အဆုံးမြင်လို့ရှိရင် (လောကု တ္တရာမဂ်ပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်တွေမရှိတာမြင်ရင် (လောကုတ္တရာ မဂ်ပါဘုရား) ဘာသစ္စာတုံး (နိရောဓသစ္စာပါဘုရား) မြင်တာကို မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စင်္ကေဏဉာဏ်လို့ မဆိုထိုက်ဘူး လား (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဝိပဿနာမဂ်သည် ဘယ်တရားကို ရှုတုံးဆိုတော့ (သင်္ခါရ) တရားကိုရှုသည်၊ ဆုံးသွားတော့ခင်ဗျားတို့ဇာသုကို (အသင်္ခါရ)လို့ မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါတယ်) ဒါဖြင့်အသင်္ခ တဆိုတော့ကို ရုပ်လား=နာမ်လား၊ နိဗ္ဗာန်လား(နိဗ္ဗာန်ပါ ဘုရား)။

ခန္ဓာရှိတုန်းတွေ့ရတဲ့နိဗ္ဗာန်ဆိုတော့ကိုယ်စီတစ်ချည်းနိဗ္ဗာန်၊ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ မျက်မှောက်ဆိုတာ ဟောဒီဉာဏ်နဲ့ ဒါကိုမြင်တာ၊ သဘောပါကြပြီလား(ပါ . ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့်ခင်ဗျားတို့ ဆုပေးတော့နားထောင်မိကြပါလိမ့် မယ် “မိမိတို့အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည်လျှင်

မြန်စွာမဂ်ဉာဏ်သို့ ကျေးဇူးပြု၍” မပါဘူးလား (ပါ ပါတယ် ဘုရား) အဲ ဝိပဿနာဉာဏ်ကမှ မဂ်ဉာဏ်ကျေးဇူးပြုတယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်မပါပဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရတယ်လို့ထုံးစံရှိရဲ့လား (မရှိပါ ဘုရား)။

လျှင်မြန်စွာ မဂ်ဉာဏ်သို့ကျေးဇူးပြု၍ဆိုတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ကမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး သကာလ ဟော ဒီ(သင်္ခါရ) ချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်ပါစေသတည်းဆိုပြီး ဆုပေးတာ၊ အလုပ်စဉ်နဲ့ ပေးတဲ့ဆုပဲ (မှန်ပါ)။

(၂) နံပါတ်ထဲမှာ ပထမဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာသင်္ခတချည်းမြင်နေတာပဲ(မှန်ပါ) နောက်ရှုဖန်များတော့ သင်္ခတတွေကွယ်သွားတယ်၊ ဒီနေရာဘာလာပါလိမ့် (အသင်္ခတလာပါတယ်ဘုရား) ဖြစ်ပျက်ဆုံးတာ နိဗ္ဗာန်၊ အဆုံးမြင်တာက (မဂ်ဉာဏ်) မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားတာက (နိဗ္ဗာန်) ရှုဖန်များလို့ ဆုံးသွားတာနိဗ္ဗာန်၊ မြင်တာက (မဂ်ဉာဏ်) မဂ်ဉာဏ်ဆိုတော့ ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာရပါတယ်၊ ခင်ဗျားတို့မဂ်ဉာဏ်ကလည်းပစ္စုပ္ပန်ကာလ၊ နိဗ္ဗာန်ကလည်း ခင်ဗျားတို့ရှုနေဆဲမှာပဲရပါတယ်၊ (မှန်ပါ) ဒို့ပစ္စုပ္ပန်ကာလထဲမှာ နိဗ္ဗာန်ရသလားလို့မေးတော့ ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဟုတ်ပါတယ်၊ မရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်ကမှနိဗ္ဗာန်မရှိဘူး (မှန်ပါ) သဘောပါပြီလား... (ပါ ပါပြီ)။

ဖြစ်ပျက်သမျှ သင်္ခါရကို (ဒုက္ခသစ္စာမှတ်ရမယ်) ဖြစ်ပျက်မှုပင်၊ ငါ့ကောင်ထင်၊ ခင်မင်သမုဒယမှတ်၊ ဒီဖြစ်ပျက်နေတာကို

ဒါယောကျ်ားပဲ မိန်းမပဲ ငါပဲ သူပဲ ထင်နေရင် ဒါသမုဒယ သစ္စာ ပေါ်တာပဲဖြစ်ပျက်ကို ငါကောင် သူကောင်ထင်ရင်ဘာ သစ္စာ ပေါ်သတုံး (သမုဒယသစ္စာပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါတွေယောကျ်ား မိန်းမငါကောင်သူကောင်ထင်လိုက်တဲ့ အတွက် သမုဒယသစ္စာဘက်ကူးသွားတယ် မကူးဘူးလား (ကူး ပါတယ်ဘုရား) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါတယ်ဘုရား)။

ရုပ်နာမ်အားလုံး၊ ဖြစ်ပျက်သုဉ်း၊

ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်။

ဟောဒီ ဥစ္စာရုပ်တွေ နာမ်တွေ၊ ဒီတကွက်လုံးဟာ ရုပ်နာမ်ပဲရှိ တယ်။ တခုရှုလိုက်တော့အကုန်ပဲဆုံးသွားတဲ့ အဓိပ္ပါယ်မလာဘူး လား (လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒီဖြစ်ပျက်ကလေးတွေက ကိုယ့်အသေကိုယ် မြင်ရလာ တော့မမုန်းဘူးလား (မုန်းပါတယ်) မုန်းလာတော့ကြာတော့လို ချင်သေးရဲ့လား (မလိုချင်တော့ဘူး) မလိုချင်တော့ဒီဖြစ်ပျက် တွေဟာမဆုံးဘူးလား (ဆုံးပါတယ်) ဒါဖြင့်စိတ်ကိုရှုငြားသော် လည်း စိတ်ဟာဆုံးသလား၊ သူနဲ့တွဲဘက်ရုပ်တွေပါဆုံးသလား (ရုပ်ပါဆုံးပါတယ်ဘုရား) စေတသိက်တွေကော (ဆုံးပါတယ် ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ရုပ်နာမ်အားလုံးဖြစ်ပျက်သုဉ်း၊ ဖြစ်ပျက် မရှိရဘူး (မှန်ပါ) ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်တဲ့ ဒီအကွက်ဟာ နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပါ တယ်၊ သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ပါပဲ (မှန်ပါ) ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်

ပါပြီ။

ချုပ်ဆုံးမှုတွင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်

သိမြင်မဂ်ဟုမှတ်။

ချုပ်ဆုံးမှုထဲကိုသာ ဒီဉာဏ်ကရောက်သွားလို့ အာရုံပြု
နိုင်လို့ရှိရင် မဂ်ပဲ၊ ဒီဉာဏ်ဟာမဂ်ဉာဏ်ပဲ၊ သဘာကျပြီလား
(ကျပါပြီ)။

ပထမဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဖြစ်ပျက်သမျှသင်္ခါရ ဒုက္ခသစ္စာ
မှတ်၊ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ဖြစ်ပျက်မှုပင် ငါကောင်ထင်၊
ခင်မင်သမုဒယမှတ်၊ မကိုက်ဘူးလား (ကိုက်ပါတယ်) ပဋိစ္စသမု
ပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်နဲ့ ကိုက်ရဲ့လား (ကိုက်ပါတယ်)။

ရုပ်နာမ်အားလုံး ဖြစ်ပျက်သုဉ်း ချုပ်ဆုံးနိဗ္ဗာန်မှတ်ဆို
တော့ သူသည်နိဗ္ဗာန်မဖြစ်သေးဘူးလား (ဖြစ်ပါတယ်) ဒီနိဗ္ဗာန်
ဟာဖြင့် ခန္ဓာရှိတုန်းတွေ့ရတာလား၊ ခန္ဓာမရှိမှတွေ့ရတာလား
(ခန္ဓာရှိတုန်းတွေ့ရတာပါဘုရား) ဒါဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ပေါ့ဗျာ၊ အား
ထုတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာလာတွေ့တယ်၊ မတွေ့ဘူးလား (တွေ့
ပါတယ်) ဉာဏ်ကလည်းဘယ်ကာလပါလိမ့် (ပစ္စုပ္ပန်ကာလ
ပါ) ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ)။

ဒါဖြင့်ချုပ်ဆုံးမှုတွင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်၊ သိမြင်မဂ်ဟုမှတ်
ဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ချုပ်ဆုံးမှုဘဲကို ဒီဉာဏ်ကလေးက
မြင်မြင်နေလို့ ရှိရင်ဖြင့် ဒါဝိပဿနာမဂ်မဟုတ်တော့ဘူး၊ လော

ကုတ္တရာ မဂ်အစစ်ဖြစ်ပါပြီဆိုတာသေသေချာချာမှတ်ပါ။သဘော
ပါပြီလား (ပါ ပါပြီ)။ က ကြိုးစားကြတော့။

မိုး (၂) ခါ (၆၀၉)

သင်္ခတ ဒုက္ခမှ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ပေါ်လာပုံ
တရားတော်

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားနဲ့ သင်္ခတတရားဟာ အတူတူပဲဆိုတာကို ယနေ့ရှင်းပြမယ်။ ဒကာ၊ဒကာမတွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ခန္ဓာငါးပါးပေါင်းပြီးမှ ဖြစ်တယ်လို့ အားလုံးမှတ်ထားကြနော်၊ ဒကာ၊ဒကာမတွေသိတဲ့အတိုင်းပဲ ကံ၊ စိတ်၊ဥတု၊ အာဟာရကြောင့် (ရုပ်) တရားလာတယ်၊ အာရုံခွါရကြောင့် (နာမ်) တရားတွေပေါ်လာတယ်၊ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ကောင်းပြီ... ခန္ဓာငါးပါးသည် အကြောင်းကင်းပြီးပေါ်သလား၊ အကြောင်းတွေက (ပြုပြင်)လို့ပေါ်သလားဆိုတာ စဉ်းစားပါ၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် (အကြောင်းတွေကပြုပြင်လို့ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား) အကြောင်းတွေက ပြုပြင်လို့ပေါ်လာကော့ ပြုပြင်ပါတာသည် (သင်္ခတ)တရားလို့ မှတ်ကြစမ်းပါ။ ပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ တရားဟာ ပြုပြင်တဲ့ သတ္တိကုန်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ (ပျက်သွားပါတယ်ဘုရား)။

ပြုပြင်တဲ့သတ္တိကုန်ရင်ပျက်စီးသွားမယ်ဆိုတော့ ခြေ... ဒို့ခန္ဓာငါးပါးကြီးဟာ ကံကပြုပြင်လိုက်၊ စိတ်က ပြုပြင်လိုက်၊ ဥတုကပြုပြင်လိုက်၊အာဟာရကပြုပြင်လိုက်၊အာရုံခွါရက ပြုပြင်လိုက်တော့ ပြုပြင်လို့ ခန္ဓာငါးပါး... ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပေါ်တယ်၊ ပြုပြင်တဲ့ (သင်္ခတ) တရားဟာ အရှိန်အစော်အာနုဘော် သတ္တိကုန်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ ... (မရှိတော့ပါဘုရား) ပျက်စီးသွားမယ်။

ဒါဖြင့် ကျုပ်တို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ပြုပြင်လိုက်၊ ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာလိုက်၊ အရှိန်အစောင့်ကုန်လို့ ပျက်စီးလိုက်နဲ့ ဖြစ်နေတော့ ခန္ဓာငါးပါးဝေဒနာလည်း အတူတူပဲ၊ ကျန်တဲ့ခန္ဓာတွေလည်း အတူတူပဲ၊ ပြုပြင်လိုက် ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာလိုက်၊ အကြောင်းတရားကုန်ရင်၊ ပျက်စီးလိုက်ဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဘယ်အခါကာလမှ မြဲလိမ့်မယ်၊ နိုင်လိမ့်မယ်၊ တည်တဲ့လိမ့်မယ်လို့ ပြောစရာအချက်အလက် အကွက်ပါပါရဲ့လား (မပါ-ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးကို ဘာတရားလို့ ခေါ်ကြမယ် (သင်္ခတ တရားပါဘုရား) သင်္ခတတရားလို့ ခေါ်ဖြစ်အောင် ခေါ်ကြပါ၊ (မှန်ပါ) ဪ...သင်္ခတတရားဆိုတာ ပြုပြင်မှ ပေါ်တဲ့တရား၊ ဒီဇာရားဟာ ရှေးတုန်းက ပြုပြင်လို့ ပေါ်ပြီး ပြုပြင်တဲ့တရားက အကြောင်းတွေ သိမ်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သင်္ခတခန္ဓာကြီးဟာ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့တယ်၊ ဒီလိုရောက်လာတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲလို့ မေးလို့ရှိရင် ဘယ်နဲ့ ဖြေကြမလဲ (မရေတွက်နိုင်ပါဘုရား)၊ မရေတွက်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အဖြေတွေ အများကြီးထွက်မယ် (မှန်ပါ)။

အော်...ဒါဖြင့် ကျုပ်တို့သည် (သင်္ခတ) နယ်ထဲမှာ နေရတယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) သင်္ခတ ထဲနေလို့ရှိရင် ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နဲ့ဆိုတာ သေချာပြီလား (သေချာပါပြီ ဘုရား)။

သင်္ခတထဲနေရင် ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နဲ့ နေရတော့မယ် ဆိုလို့ရှိရင် ဒကာ၊ဒကာမတွေက ခြေ... ဒီခန္ဓာကြီးရထား တာ ကောင်းကောင်းမနေရ၊ ခဏ ခဏ ပျက်နေတဲ့ခန္ဓာကြီးပါ ကလားဆိုလို့ရှိရင် လွှဲသေးသလား (မလွဲပါဘုရား) ဘယ်နဲ့ ကြောင့် ခဏ၊ ခဏဖြစ်၊ ခဏ၊ခဏ ပျက်ပါလိမ့်မတဲ့လို့ သူ့ကို မေးကြည့်ပြန်တော့ သူက (သင်္ခတ) တရားလို့ ပြောပါလိမ့် မယ်။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ သင်္ခတတရား သင်္ခတဓမ္မာဆိုတာ ပြု ပြင်နိုင်မှ ဖြစ်ပေါ်တဲ့တရားဆိုတော့ သင်္ခတဒုက္ခနဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခ အတူတူပါပဲတဲ့၊ ဒီခန္ဓာကြီး ရထားတာက အစားနဲ့ ပြုပြင်ရတာ ကတစ်မျိုး၊ အဝတ်နဲ့ပြုပြင်ရတာကတစ်မျိုး၊ ကံနဲ့ပြုပြင်ရတာ နဲ့၊ အာဟာရနဲ့ပြုပြင်ရတာနဲ့၊ အာရုံတွေနဲ့ ပြုပြင်ပေးနေရတာ နဲ့၊ ဇာန်နေမှ မပြုပြင်ရတဲ့ အချိန်မရှိ၊ တစ်မိနစ်မှ မနားမနေ ပြုပြင်နေရတဲ့ အချိန်ချည်းပဲဖြစ်နေတယ် (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ ဒီသင်္ခတတရားကိုပဲ ပဋိစ္စသမုပ္ပတတရားလို့ လည်းဆိုပါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားလို့လည်း ဆိုလိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ) ဘာပြုလို့တုံး၊ ဟေတု...အကြောင်းတွေက ပြုပြင် တော့ ဒါဟာအကျိုးတရားမဖြစ်ဘူးလား ဖြစ်ပါတယ်၊ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်အကြောင်းကြောင့် ပေါ်လာတဲ့အကျိုးခန္ဓာကြီးဆိုရင် လွှဲပါ့မလား (မလွဲပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် သူ့ကို သင်္ခတတရားလိုလည်း ဆိုနိုင်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နလိုလည်း မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။ သဘောကျပြီးလား (ကျပါပြီ) ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သန္တာန်မှာ ပေါ်လာတဲ့တရား (ဥပမာ) ဒီထဲမှာ ဝေဒနာပါတယ်။ ဝေဒနာက မကုန်သေးလို့ ဝေဒနာ ပစ္စယာတဏှာဆိုပြန်တော့ ဝေဒနာက မပြုပြင်ဘဲနဲ့ တဏှာပေါ်ပါ့မလား (မပေါ်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီတဏှာကိုလည်း ဘာတရားခေါ်မလဲ၊ (သင်္ခတတရားပါ) သင်္ခတတရားပဲခေါ်ရလိမ့်မယ်။ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား) တဏှာပြီး ဥပါဒါန်ဆိုတော့ကော တဏှာက ပြုပြင်လို့ ဥပါဒါန်ဖြစ်လာသောကြောင့် ဥပါဒါန်ကိုလည်း ဘာခေါ်ကြမလဲ... (သင်္ခတတရား) (ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရား) (မှန်ပါ) ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါဆိုတာကော...(သင်္ခတ) တရားပါဘုရား။

အင်း သင်္ခတတရားသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတရားဆိုတာ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား) ဒါဖြင့် ဒီတရားတွေဟာ ပြုပြင်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ ပြုပြင်လိုက် ပျက်လိုက်၊ ပြုပြင်တဲ့တရားကလည်း ပြုပြင်လိုက် ပျက်စီးသွားလိုက်၊ ပြုပြင်လိုက် ပျက်စီးသွားလိုက်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဒီခန္ဓာကြီးမှာ ပုံသေသဘော ဘာရှိပါလိမ့်မတုံးလို့ မေးကြတဲ့အခါ ပြုပြင်တုန်းပေါ်တာပဲ၊ ပြုပြင်တဲ့အချိန်

ပေါ်ပေါ်တဲ့ အချိန်ပျက်စီးတာပဲဆိုတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ဖြစ်မှုနဲ့ပျက်မှုပဲရှိတယ်၊ (မှန်ပါ) ဘယ်လိုမှတ်ကြမလဲ... (ဖြစ်မှုနဲ့ပျက်မှုပဲရှိပါတယ်ဘုရား)။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ စွမ်းရည်သတ္တိ ပြောစမ်းပါဆိုရင် ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဘယ်လိုပြောကြမလဲ (ဖြစ်မှုနဲ့ ပျက်မှုပဲရှိပါတယ်ဘုရား) ဖြစ်မှုနဲ့ ပျက်မှုပဲရှိတယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား)။

ဪ...ဒါဖြင့်ဒကာ၊ဒကာမတို့ရဲ့သံသရာတစ်လျှောက်လုံးမှာ ကျုပ်တို့သည် ဖြစ်ပျက်နဲ့ပဲ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက် အင်းမွေးလိုက် သေလိုက်ဆိုကြပါစို့၊ မွေးလိုက်သေလိုက်နဲ့ အချိန်ကုန်လာကြတယ်ဆိုတာဟာ မရှင်းကြသေးဘူးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီဇာတ်ကို ခင်ဗျားတို့ ဘာဖြစ်လို့ မသိမ်းချင်ပါလိမ့်မလဲ... မွေးလိုက်၊ သေလိုက်၊ မွေးလိုက်သေလိုက်၊ မွေးလို့ရှိရင်လည်း မသေပဲနဲ့ ခိုင်မြဲနေလို့ရှိရင်လည်း တော်သေးရဲ့၊ အခုတော့ မွေးလိုက်၊ သေလိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ မွေးလိုက်သေလိုက် ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်ဆိုတဲ့ဥစ္စာ ဘယ်အခါမှ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ မကြည့်ဘူးတော့ ဘာတွေ့သတုံး (မွေးလိုက်၊သေလိုက်) မွေးလိုက်၊သေလိုက် တွေ့ကြရဲ့လား (မတွေ့ပါဘုရား)။

အော် ... မွေးလိုက် သေလိုက် မတွေ့တာသည်သင်္ခတ

ဒုက္ခ (ဝါ) သင်္ခါရဒုက္ခမသိဘူးလို့ပေါ့ (မှန်ပါ့ဘုရား) ဒါဘာဆိုကြမယ် (သင်္ခါရဒုက္ခ မသိလို့ပါဘုရား)။

အဲ...သင်္ခါရဒုက္ခကို ဒကာ၊ဒကာမတွေက မတွေ့ဘူးတော့၊ သင်္ခါရဒုက္ခကို တွေ့ဘူးမှသာလျှင် အသင်္ခတ (နိဗ္ဗာန်) ကိုကြိုက်မယ် (မှန်ပါ)ရှင်းပြီးလား (မှန်ပါ) ဒါကြောင့်ယနေ့ တရားစကထဲက သင်္ခတကစ၍ ပြောရတယ်။

သင်္ခတက စပြောလာတာ ခင်ဗျားတို့ သင်္ခတအကြောင်း ကောင်းကောင်းမသိတဲ့အခါကျတော့ အော် ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ခဏ ခဏ ဖြစ်ပေါ်လိုက် ခဏ ခဏ ပျက်စီးလိုက်၊ ခဏ ခဏဖြစ်ပေါ်လိုက်-ခဏ ခဏ ပျက်စီးလိုက်ကို မသိအောင် အဝိဇ္ဇာက ဖုံးထားတဲ့အခါကျတော့ သိသေးရဲ့လား၊ (မသိပါဘုရား)။

မသိတော့ ဒီခန္ဓာကြီးဟာ တစ်နေ့ကြည့်လိုက်လည်း အကောင်း၊ တစ်နေ့ကြည့်လိုက်လည်း အကောင်းပဲလို့ ဒီလို ထင်နေမှာစိုးတဲ့အတွက်တဲ့ သင်္ခတကို ယနေ့ရှင်းပြရတယ်... (မှန်လှပါဘုရား) ကျုပ်တို့ သန္တာန်မှာရှိတဲ့ တရားဟူသ၍ သင်္ခတတရား ဖြစ်ပျက်ချည်းပဲလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ။

ဖြစ်မှု ပျက်မှုမှာ လမ်းဆုံးတယ်လို့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ) အိမ်ကျတဲ့အခါကျတော့ဉာဏ်ကလေးနဲ့ ကြည့်ကြစမ်းပါနော်... (မှန်ပါ့ဘုရား) ဉာဏ်ကလေးနဲ့

ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဟိုနေရာကလဲ ရွရွ
ရွရွဒီနေရာကလည်း ရွရွ-ရွရွ၊ ဟိုနေရာက ယားသလို၊ ဒီနေရာ
က ယံသလို၊ မလာပေဘူးလား...(လာပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒါကလေးတွေက ဘာကလေးတွေလို့ ခင်ဗျားတို့
ထင်ကြမလဲ... (ဖြစ်မှု ပျက်မှုပါဘုရား) အင်... သင်္ခတတရား
မို့ သူတို့သည် ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက်- ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက်၊
ဒီလို မနေပေဘူးလား၊ (နေပါတယ်ဘုရား) အဲဒါ ခန္ဓာရတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်မှာဖြင့် ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက်နဲ့ သင်္ခတတရားနဲ့ပဲ အချိန်
ကုန်ရမယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဒီအထဲမှာပဲ ပျော်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
အော်...ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ ပျော်နေတယ်လို့ ဆိုကြပါစို့... (မှန်ပါ)
ခင်ဗျားတို့သည် သင်္ခတတရားထဲမှာ ပျော်နေတယ် (ဝါ) ဒုက္ခ
သစ္စာကြီးနဲ့ ပျော်နေတယ်လို့ ဆိုကြပါစို့ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်ဆိုတော့ ဖြစ်တာကလည်း ပျက်မ
လို့ဆိုတော့ ဖြစ်တာသည်ဒုက္ခပေါ့ (မှန်ပါဘုရား) ဒါဖြင့် သဗ္ဗေ
သင်္ခါရာဒုက္ခာဆိုတော့ သူဟာ ဒုက္ခသစ္စာမဖြစ်ဘူးလား (ဖြစ်ပါ
တယ်) ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သွားတော့ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ပျော်နေတာ
ဘယ်နဲ့ကြောင့် ပျော်နေပါလိမ့်မတုံးလို့ဆိုတော့ သင်္ခတလို့
လည်း မသိ၊ သင်္ခတဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲလို့လည်း မသိလို့
(မှန်ပါ)။

ဉာဏ်မဝင်တာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ မသိပျော် - ပျော်နေတယ်လို့ ဆိုကြပါစို့။ (မှန်လှပါဘုရား) ဘာမသိတာပါလိမ့် (ဒုက္ခလို့မသိတာပါဘုရား) သင်္ခတတရားလို့လည်း မသိဘူး၊ ဒီသင်္ခတတရားသည် ဒုက္ခသစ္စာပါပဲလို့ကော (မသိပါဘုရား)။

အော်...ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့လည်း သေရင်း ပျော်နေတာပဲလို့ဆိုရင်ကောလွဲမလား (မလွဲပါဘုရား) မွေးရင်းပျော်နေတာပဲဆိုရင်ကော (မလွဲပါဘုရား) မွေးလိုက်၊ သေလိုက် အပေါ်မှာ ပျော်နေတာပဲဆိုရင်ကော (မလွဲပါဘုရား)။

ဒါကြောင့် အိမ်ပြန်တဲ့အခါမှာ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကိုစောင့်ပြီးသကာလ ကြည့်စမ်းပါ။ ဆရာဘုန်းကြီးက ဟောလိုက်တယ်၊ ဘုရားဟောကို ပြလိုက်တယ်၊ သင်္ခတဓမ္မာလို့ ဟောလိုက်တယ်။

အဲဒီ သင်္ခတတရား ဟုတ်မဟုတ်၊ ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက်မှ ပုတ်ပါရဲ့လားလို့ အိမ်ကျရင်ပြန်ကြည့်ကြပါနော်...(မှန်ပါ) ပြန်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ခန္ဓာက သင်္ခတသဘောဖြစ်နေသောကြောင့် သင်္ခတလက္ခဏာပဲပြောမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

သင်္ခတနယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပြီးပျက်တာမှတစ်ပါး ဘာမှမရှိပါလား၊ သင်္ခတနယ်ထဲနေသ၍ ကာလပတ်လုံးဖြင့် ခိုင်ပါစေ၊ မြဲပါစေတော့၊ တည်တံ့ပါတော့ဆိုတဲ့ သဘောတွေမရပါလား၊ (မရပါဘုရား) (ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်ပဲ)နေရမယ်၊ ထိုင်နေရင်လည်း

(ဖြစ်လိုက်၊ပျက်လိုက်)ပဲ၊ သွားနေရင်လည်း (ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်) ပဲ ရပ်နေရင်လည်း (ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်ပါပဲဘုရား)။

အေး...ဒါကြောင့် ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်ချည်းပဲ အချိန်တွေကကုန် ကုန်ပြီးသကာလ ဖြစ်ပျက်နဲ့ပဲ အချိန်ကုန်နေရတယ်...ကိုင်း...ဒါဖြင့် တရားနာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာဘာ ခန္ဓာတွေပါလိမ့် (သင်္ခတခန္ဓာတွေပါဘုရား) သင်္ခတခန္ဓာ...သဘောကျ ပြီနော်...(မှန်ပါ) သင်္ခတခန္ဓာဆိုတာ ဘာပါလိမ့် (ဖြစ်ပျက်ပါ ဘုရား) ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့တရားမှတစ်ပါး ဘာရှိသေးသလဲ... (ဘာမှမရှိပါဘုရား) အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပျက်နေတယ်ဆိုတာကော မသေချာဘူးလား... (သေချာပါတယ်ဘုရား) သင်္ခတဒုက္ခပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒါဖြင့် သေချာတော့မှဪ...ဒီသည် ကားလို့ဆိုလို့ ရှိရင် သင်္ခတသိမှ ဘုန်းကြီးက ဒကာ၊ဒကာမတို့ကို အသင်္ခတ (နိဗ္ဗာန်) ဆိုတာ ကူးကြပါလို့ပြောရတယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) သင်္ခတမှ လည်လည်ပတ်ပတ် မသိနားမလည်ကြသေးဘူးဆိုရင် (အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်) ကို ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဘယ်သွားချင်ပါ့မလဲ (မှန်ပါ)၊ သင်္ခတဒုက္ခကိုမှ နားမလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် (အသင်္ခတဓာတ်နိဗ္ဗာန်မြတ်ကို ရောက်ချင်စိတ်ဟာ ဘယ်လိုကူးနိုင်ပါ့မလဲ (မှန်လှပါဘုရား)။

သင်္ခတဒုက္ခသိမှ အသင်္ခတသုခနိဗ္ဗာန်ကို ကြိုက်မယ် (မှန်ပါ) အသင်္ခတဆိုတာ နိဗ္ဗာန်၊ သုခက ချမ်းသာကိုခေါ်တာ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သွားချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒုက္ခခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်သွားချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသ၍သည် သင်္ခတကိုနားလည်ပြီးမှ သွားရမယ်ဆိုတာ ယနေ့တရားပွဲမှာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောခဲ့တယ် (မှန်လှပါဘုရား)။

သင်္ခတဒုက္ခမမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘယ်တော့မှ အသင်္ခတဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို (မရောက်ပါဘူး) ရောက်နိုင်ပါ့မလား (မရောက်နိုင်ပါဘုရား)။

ဒုက္ခကိုမသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသ၍သည် နိဗ္ဗာန်ကိုမရောက်၊ အများကြီး ကျန်ရစ်လိမ့်မယ်ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုချပါ။ (မှန်လှပါဘုရား) ရှင်းပြီနော်... (ရှင်းပါပြီ) ဒါဖြင့် သင်္ခတဒုက္ခကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ (မှန်ပါ) သင်္ခတဒုက္ခကို မြင်အောင် (ဝိပဿနာဉာဏ်) နဲ့ ကြည့်ရမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

သင်္ခတမြင်ရင် ဒုက္ခကပါလာတာပဲ (မှန်ပါ) ဖြစ်တာ ပျက်တာသင်္ခတမဟုတ်လား (မှန်လှပါ) အဲဒီဖြစ်ပျက်ဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲ၊ သဘောပါကြလား (ပါ.ပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဟာ ဘာတရားပါလိမ့် (သင်္ခတတရားပါဘုရား) သင်္ခတတရားပဲ၊ သစ္စာဖွဲ့လိုက်တော့ (ဒုက္ခသစ္စာပါ

ဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာပဲဆိုတာကော သေချာပြီလား (သေချာပါတယ်ဘုရား)။

သင်္ခတက ဘယ်သူပါလိမ့်မတုံး ဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့၊ ခန္ဓာကိုယ်...(မှန်ပါ့)ဘုရား) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) အဲဒါကို ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရမယ်... (မှန်ပါ့) ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်တော့မှ ဒီသင်္ခါရဒုက္ခဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ (ဒုက္ခအမှန်) ကို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ကိုယ့်ဉာဏ်က မတွေ့ပေဘူးလား (တွေ့ပါတယ်ဘုရား)။

တွေ့လာတဲ့အခါကျတော့မှ အော်... မိမိဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာကြီးဟာ အဖြစ်ဆိုးကြီးပါလားဆိုတာ ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား) ဒါဖြင့် ဒီအဖြစ်ဆိုးကြီး မြင်တော့မှ ဒီဝဋ်ကကျွတ်မှ ကောင်းမှာပဲဆိုတာလာလိမ့်မနော် (မှန်လှပါဘုရား) ဒီဝဋ်မကျွတ်ရင် ကောင်းနိုင်ပါ့မလား (မကောင်းနိုင်ပါဘုရား)။

အဲဒါတွေကို ဒကာ,ဒကာမတွေက ဒီအကြောင်း ဆရာပြောရုံနဲ့ တရားနာရုံနဲ့လဲ မသိသေးဘူးလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ့) ခန္ဓာမြင်အောင်စိုက်ပြီးကြည့်မှမြင်ကြမယ်... (မှန်ပါ့)ဘုရား)။

ခန္ဓာမြင်အောင်စိုက်ပြီးကြည့်တဲ့အခါကျတော့မှ အော်... သင်္ခါရဒုက္ခတွေပါကလား၊ ဖြစ်ပျက်နေတာမှတစ်ပါး ဘာမှ မရှိတော့ပါကလားဆိုတော့မှ ကိုယ့်ခန္ဓာကြီးဟာ အရဆိုးလေစွလို့ မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား)။

ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် အရဆိုးလေ့ရှိတဲ့ စိတ်ကလေး ဉာဏ်
ကလေးပေါ်လာမှ အသစ်တဘက်ကျမှ ကောင်းတာပဲဆို တာ
ဖြစ်အောင်ပြောင်းယူ (မှန်လှပါ) နို့မို့ဆိုရင် ပြောင်းနိုင်ပါ မလား
(မပြောင်းပါဘူး) ပြောင်းချင်ရင် ဝိပဿနာရူ (မှန်ပါ
ဘူး)။

ခန္ဓာကိုယ်ကို စိုက်သာကြည့်လိုက်၊ ပြီးတော့ ကြည့်ရင်
ခန္ဓာကိုယ်က နာသလိုလို ယားသလိုလို စိတ်တွေ အမျိုးမျိုး ပေါ်
ပြီးပျောက်ပျက်သွားတာတွေ ဖြစ်ပျက်တွေ မပြောပေဘူးလား
(ပြောပါတယ်ဘူး) အဲဒီဖြစ်ပျက်တွေက ဘာဒုက္ခတွေလို့
သုက ပြောသလဲ (သင်္ခါရဒုက္ခတွေပါဘူး) သင်္ခါရဒုက္ခတွေ
လို့ ဘယ်သူက ပြောပါလိမ့်... (ခန္ဓာက ပြောပါတယ်ဘူး)။

ဝိပဿနာရူတော့ ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ (သင်္ခါရဒုက္ခ) အဲ
သင်္ခါရ ဒုက္ခမြင်အောင် အရင်ရူ၊ စိတ်ပေါ်လည်း (ဖြစ်ပျက်ရူ)
ဝေဒနာ ပေါ်လည်း (ဖြစ်ပျက်ရူ)နော်၊ ဒီဖြစ်ပျက်တွေ မြင်ရာက
ဒီဉာဏ်သည် ဖြစ်ပျက်မရှိတဲ့ဘက် လှည့်သွားလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ
သင်္ခါရဒုက္ခ မြင်ဖန်များလာရင် ဉာဏ်က (အသစ်တ) ဘက်ပြေး
လိမ့်မယ်၊ (မှန်ပါ) ဒီတရားဟာ

ဇနော နုတ္တရံ မဂ္ဂ၊

မာသေဝန ဝိသေသတော။

ကဋ္ဌသံဃဋ္ဌနာ ဇာတာ၊

အစွို ဓူမာဝ ဘာသုရုံ။

ဆိုတဲ့ ပါဠိဂါထာတရားဟာ နာမရူပပရိစ္ဆေဒကျမ်းမှာ လာတယ်လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

အဲဒီတော့ နိဗ္ဗာန်ကူးဘို့၊ နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို ရောက်သွားတဲ့ ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို ကူးသွားတဲ့ဉာဏ်ဟာ ဘယ်လိုမြင်လို့၊ ဘယ်လိုများ ကူးသွားပါလိမ့်မတုံးလို့၊ မေးတဲ့အခါကျတော့မှ ဒကာ၊ဒကာမတို့ သိတဲ့အတိုင်းတဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခမြင်တဲ့ ဉာဏ်ရင့် လာလို့ရှိရင် ဒီဉာဏ်သည် သင်္ခါရဒုက္ခဘက်မှ အသင်္ခတဘက် ကို ကူးသွားတယ်၊ ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒကာမတွေကို ဝိပဿနာရှုခိုင်းလို့ သင်္ခါရဒုက္ခကို မြင်ကြ ပါပြီ၊ ဒီလိုမြင်မြင်နေရုံ မတ္တနဲ့ဖြတ်ဆို ဒကာ၊ဒကာမတို့ သင်္ခါရ ဒုက္ခတွေကို မတွေ့တော့ဘူး (မှန်လှပါ့ဘုရား) သင်္ခါရဒုက္ခတွေ ကို မတွေ့တော့ အရင်က သင်္ခါရဒုက္ခတွေမြင်တဲ့ဉာဏ် ဖြတ်ခနဲ မနေဘူးလား၊(နေပါတယ်ဘုရား) ပထမဉာဏ်သည် ဘယ်ဘက် မှာနေသတုံး... (သင်္ခါရဘက်မှာ နေပါတယ်ဘုရား)။

ဖြစ်ပျက်-ဖြစ်ပျက် (ဖြစ်ပျက်) ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရဒုက္ခသစ္စာ ထဲမှာ သူနေတယ်၊ နောက်တော့ ဒီဉာဏ် ဘယ်ဘက်ကူးသွား သလဲ (အသင်္ခတဘက်ကူးသွားပါတယ်ဘုရား)။

အသင်္ခတသုခဘက် ကူးသွားတယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဖြစ် ပျက်မုန်း၊ ဖြစ်ပျက်ဆုံးသွားပြီးသကာလ ဖြစ်ပျက်တွေ အကုန်

လွတ်သွားတယ် (မှန်လှပါဘုရား) ရှုရင် မတ္တနှင့် ဒိဗ္ဗာဏ်သည်
ဖြစ်ပျက်တွေနဲ့ လွတ်သွားပါတယ်) လွတ်သွားပြီးသကာလ
အော်... နိုင်မြဲတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဘက်ကို သူ့ဟာသူ ကူးသွားတယ်...
(မှန်ပါဘုရား)။

ဒကာ,ဒကာမတို့ ဒိဗ္ဗာဏ်တွေ မြင်ရာကနေပြီးသကာ
လမှ ဒိဗ္ဗာဏ်သည် ဖြစ်ပျက်မရှိတဲ့ဘက် လှည့်သွားတယ်...
(မှန်ပါ) ဒီဘက်လှည့်တယ်၊ ရှုရင်းမတ္တနဲ့ကော... ဒကာ,ဒကာ
မတို့ ဘယ်လို လှည့်သွားသတုံး (ရှုရင်း မတ္တလှည့်သွားပါမယ်
ဘုရား)။

ရှုရင်းမတ္တနဲ့ လှည့်သွားတော့ကို ဒီခန္ဓာကြီးက မရှိလို့
လှည့်သွားတာလား ဉာဏ်တက်လို့လှည့်သွားတာလား... မေး
ဘို့လို့လာတယ်...(မှန်ပါ) အဲဒါ ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
တဲ့နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ခန္ဓာမရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်မှ မရောက်သေးတဲ့ဥစ္စာ ခန္ဓာ
ကတော့ ရှိနေတာပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါကို သေသေချာချာမှတ်ပါ ဒကာ,ဒကာမတို့ (မှန်ပါ
ဘုရား) ဒီခန္ဓာကြီးကတော့ ဘယ်နဲ့တုံး (ရှိပါတယ်ဘုရား)
ရှိရင်း မတ္တနဲ့ ဘယ်လှည့်သွားသတုံး (အသစ်တဘက် လှည့်ပါ
တယ်) ခန္ဓာမရှိတဲ့ အသစ်တဘက် လှည့်မသွားဘူးလား (သွား
ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ခန္ဓာကြီး ရှိလျက်နဲ့ ကူးသွားတာလား၊ ခန္ဓာတွေ ပျောက်ပြီးတော့ ကူးသွားတာလားလို့မေးတော့ ...ခန္ဓာကတော့ ဘေးကနေကြည့်ရင်ရှိတာပဲ ... (မှန်ပါ့ဘုရား) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)။

ကိုယ့်ခန္ဓာ ကတော့ ဘေးကနေ ကြည့်ရင် ရှိနေတာပဲ၊ ရှိပင်ရှိငြားသော်လည်း ဉာဏ်ကကူးသွားတာလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ့ဘုရား) ဘယ်လိုမှတ်ကြမယ် (ဉာဏ်က ကူးသွားတာပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့ အသက်ရှင်တုံး၊ မသေခင် နိဗ္ဗာန်တွေ့တာပါပဲ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာရှိနှင့်နေတာလား၊ သူက ရှိပြီးသကာလ ဒီဘက်က အသစ်ဘက် စောင့်နေတာလား၊ သူလည်းပဲ အတိတ်သဘောနဲ့ရှိနှင့်နေတာလား ဘယ်လိုတုံး... ပစ္စုပ္ပန်သဘောနဲ့ ယခုရှိနေတာလား၊မေးဘို့မလိုဘူးလား (လိုပါတယ်ဘုရား) အတိတ်သဘောနဲ့ ရှိနှင့်တာလား ပစ္စုပ္ပန်သဘောနဲ့ ယခုရှိနေတာလား... ဟာ ... နောက်ကျမှ အနာဂတ်ကျမှ ပေါ်မှာလား သုံးချက်မေးရမယ်... ခင်ဗျားတို့မေးရမယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်သည် အတိတ်ကရှိသလား မေးရင် အတိတ်မှာ မရှိဘူး (မှန်ပါ့) ပစ္စုပ္ပန် အခုရှိနေသလားမေးရင်လည်း (မရှိပါဘုရား) မရှိတူး၊ အနာဂတ်မှာရှိနေသလားလို့ မေးရင်ကော

(မရှိပါဘုရား) မရှိဘူးတဲ့ နိဗ္ဗာန်သည် ဒီလိုရှိတဲ့ တရားမဟုတ်ပါဘူး၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့ မှတ်ထားပါ (မှန်လှပါဘုရား)။

အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်မှာသာရှိတယ်၊ ဒါဖြင့် ဘယ်လိုရှိတဲ့တရားလည်းဆိုလို့ မေးရင် မိလိန္ဒမင်းကြီးက မေးဘူးတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အတိတ်ကရှိပြီးသားလားဘုရား၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ရှိဆဲလားဘုရား၊ နောက်မှပဲရှိလတ္တံ့သော တရားမျိုးလား ဘုရားဆိုတော့ ရှင်နာဂသိန်က ဒကာကြီး ဒီလို မဟုတ်ဘူးလို့ ဖြေတာပဲ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဝါးစိမ်းနှစ်လုံးကို တစ်ဒေါင်လောက်စီ ဖြတ်ယူပြီး ဒီဝါးစိမ်းနှစ်လုံးကို ပွတ်ပါ၊ ဘယ်ဝါးလုံးမှ နဂိုရ်တုန်းက မပွတ်ခင်တုန်းက ပူတတ်တဲ့ မီးစမပါဘူး၊ သူတို့မှာ ဘာမှမရှိဘူး (မှန်ပါ)။

သို့သော် ခင်ဗျားတို့က မလျှော့တမ်း ပွတ်ပေးစမ်းပါ၊ မီးထွက်မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား၊ ဒီမီးဟာ ဝါးထဲမှာ ပါတာလား၊ အခုမှ အလုပ်လုပ်လို့ ပေါ်လာတာလား (အခုမှ လုပ်လို့ ပေါ်လာတာပါ)။

ဒါဖြင့် ဝါးထဲမှာ မီးမပါ၊ ပွတ်ပါများလို့ပူ၊ပူဖန်များလို့ မီးဖြစ်၊ ဒီအတိုင်း မနေဘူးလား၊ (နေပါတယ်ဘုရား) ဒီမှာလည်း ခင်ဗျားတို့ သင်္ခတတရားကို ဒီဉာဏ်ကလေးနဲ့ အမြဲတမ်းသာရှု၊ ရှုတာနဲ့ ပူလာတာနဲ့ အတူတူပဲ၊ မီးထွက်တော့မလို့ဆိုတာ မဆို

ထိုက်ဘူးလား (ဆိုထိုက်ပါတယ်ဘုရား)။

ကဲ...ဒါဖြင့် ရှုနိုင်သ၍ ရှုလိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ ဟောဒီ တရားဟာ ဝိပဿနာမဂ်ကလော ကုတ္တရာမဂ်ဖြစ်ပြီးသကာလ တစ်ခါထဲ မီးထတောက်တာနဲ့ အတူတူဖြစ်တယ် (မှန်လှပါ) ရိပ်မိပြီးလား (ရိပ်မိပါပြီ)။

မီးတောက် လာတယ်ဆိုတာ ကလည်း မိလိန္ဒမင်းကြီးက မေးလို့ ရှင်နာဂသိန်က ဖြေတာဆိုတာသေသေချာချာမှတ်ကြပါ။ ဒါဟာ ပါဠိအကိုးအကားရွတ်ပြီး ပြောနေတယ်လို့ ဒီလိုမယူကြပါနဲ့ (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

တပည့်တော်တို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ပါတယ်ဘုရား၊ ဘုရား တပည့်တော်တို့ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ မွေးရဆိုတဲ့ ဒုက္ခတွေကို တပည့်တော်တို့ကိုယ်တိုင် မြင်နေရပြီ၊ တပည့်တော်တို့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ပါတယ်ဘုရား ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဘယ်နည်းနှင့်မှ တိုက်ရိုက်မရောက်နိုင်ဘူး (မှန်ပါ ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ရင် ရှေးဦးစွာ ဘယ်လှည့်ရှုရမလဲ၊ (သင်္ခတဘက်လှည့်ရှုပါမယ်) သင်္ခတဘက်ကို လှည့်ရှုရင် ရင် သန်တော့မှ ဘယ်လှည့်မလဲ (အသင်္ခတဘက်ကို လှည့်ပါမယ် ဘုရား) နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ် (မှန်ပါ)။

ဒီတရားဟာလည်း နာမရူပပရိစ္ဆေဒကျမ်းမှာလာပါတယ်
 ပရိပက္ခာ ကာမေနဝံ၊
 ပရိဘာဝိတ ဘာဝနာ။
 ပရိစ္စကန္တိ သင်္ခါရေ၊
 ပက္ခန္ဓတိ အသင်္ခတေ။ (ဂါထာအမှတ်-၁၇၇၇)

ပရိပက္ခာကာမေနဝံ = အခုနအတိုင်း ရင့်ကျက်အောင်
 လုပ်စမ်းပါတဲ့၊ ပရိဘာဝိတဘာဝနာ = ပွားတာဟာ သိမ်းပြီးတဲ့
 သင်္ခတတရားဖြစ်ပျက်ကို ရှုနေတဲ့ ဒကာဒကာမတို့ ပွားသာ
 နေပါတဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေ ပွားနေပါတဲ့၊ ပရိက္ခာကာမေနဝံ = သူ
 ဟာ ရင့်ကျက်လာပါလိမ့်မယ်... (မှန်လှပါဘုရား)။

ပရိဘာဝိတဘာဝနာ = နောက်ကျတော့ ဘာဖြစ်မတုံး
 ဘုရားတဲ့၊ ဒါတွေ ရင့်ကျက်လာတယ် (မှန်ပါ) ပရိစ္စန္တိသင်္ခါရေ
 ဟောဒီသင်္ခါရဒုက္ခတွေကို ဟောဒီဉာဏ်က စွန့်လိမ့်မယ်တဲ့၊
 မခင်တွယ်တော့ဘူး (မှန်လှပါ) ဒီသင်္ခါရဒုက္ခတွေကို (စွန့်မယ်)
 စွန့်သွားမယ် (မှန်ပါ) စွန့်သွားတော့ ပက္ခန္ဓတိအသင်္ခတေ = ဒီ
 ဘက် ကူးလာလိမ့်မယ်တဲ့ ... (မှန်လှပါ) ရိပ်မိပြီးလား (ရိပ်မိပါ
 ပြီဘုရား)။

သင်္ခါရဒုက္ခအလုပ်ကိုပဲ ရှေးဦးစွာ မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့ လှည့်
 နေဖို့လိုတယ် (မှန်ပါဘုရား) ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီ) နောက်
 ကျတော့ မဂ်က ကျုပ်တို့ နိဗ္ဗာန်ပို့ပေးပါလို့ ဆိုရမှာလား၊ သူ့

ဟာ သူနိဗ္ဗာန်ဆီလှည့်သွားတာလား (သူ့ဟာသူ နိဗ္ဗာန်ဆီလှည့် သွားတာပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့၊ ဉာဏ်က နိဗ္ဗာန်ဘက်လှည့်သွား တာပဲ (မှန်လှပါဘုရား) ရှင်းပြီလား၊ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်လို့ ရှိရင်ဖြင့် ဉာဏ်ကို ရှေးဦးစွာဘယ်ဘက်လှည့်ရမယ် (သင်္ခတ ဘက်လှည့်ရပါမယ်ဘုရား) ရှင်းပြီနော် (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ သင်္ခတတရား၏ ဖြစ်စဉ်နဲ့ အသင်္ခတ တရား၏ဖြစ်စဉ်ဆိုတာ အင်္ဂုတ္တိုရ်မှာလည်း သေသေချာချာ လာ သောကြောင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့၏ တာဝန်သည် ရှေးဦးစွာ (သင်္ခတဘက်လှည့်ပါ သင်္ခတတရားဆိုတာ ခင်ဗျားတို့၊ ဓမ္မာ ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပျက်တွေနော်... (မှန်ပါ) စိတ်ဖြစ်ပျက်၊ ဝေဒနာဖြစ်ပျက်၊ အနိစ္စကလေးတွေဘက်ကို လှည့်ရမယ်... (မှန်ပါ)ဘုရား)။

လှည့်တဲ့ဉာဏ်ရင့်လာတော့ကိုတဲ့ ဒီဉာဏ်တွေဘယ်ဘက် လှည့်သွားသလဲ ... (အသင်္ခတဘက် လှည့်သွားပါတယ်) ခင် ဗျားတို့က လှည့်ချင်လို့ လှည့်တာလား၊ ဉာဏ်အမြင်ကိုက လှည့်တာလား (ဉာဏ်အမြင်ကိုက လှည့်တာပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့၊ လှည့်ထားတာက သင်္ခတဘက် လှည့်ထား တယ်၊ ရင့်တော့ သူ့ဟာသူ အသင်္ခတဘက် နိဗ္ဗာန်ဘက်လှည့် သွားတယ်ဆိုတော့ အော် ... ဉာဏ်သည်ကားလို့ဆိုရင် ဘယ် သူမှ စိုးပိုင်မှု မရှိပါကလား၊ သူ့သမောနီ၊ သူလှည့်တာပါ

ကလားဆိုတာ မပေါ်လာဘူးလား (ပေါ်လာပါတယ်) ဒါဖြင့်
ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဒီနေ့ဖြင့် သင်္ခတက အသင်္ခတကူးဖို့ နား
လည်ပြီလား (နားလည်ပါပြီ)။

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ရတဲ့ဘက်မှ ဉာဏ်နဲ့ကြိုးစားခဲ့လို့ရှိရင်
ဖြစ်ပျက်မရှိတဲ့ဘက် ကူးလိမ့်မယ်၊ ဒါဖြင့် ခုနက ဝါးနှစ်လုံးထဲ
မှာ ဒကာ၊ဒကာမတို့သိတဲ့အတိုင်း ဘယ်ဝါးလုံးထဲမှ မီးမပါဘူး၊
ပွတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ လုံ့လကြောင့် ဝါးနှစ်လုံးပျံ မီးမထွက်ခင်
ပူတဲ့ အပူသည် သင်္ခတဘက် လှည့်တဲ့ဉာဏ်နဲ့တူပါတယ်၊ (မှန်
ပါ့ဘုရား) မီးထွက်အောင် ပူလာတဲ့ အပူသည်ကားလို့ဆိုရင်
နိဗ္ဗာန်ဘက်လှည့်တဲ့ဉာဏ်နဲ့ တူပါတယ်၊ (မှန်ပါ) သဘောပါ
ပြီလား (ပါ.ပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့ အလုပ်၊ လုပ်တတ်ပြီလား၊
ဖြစ်ပျက်မြင်လည်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်က သင်္ခတဘက်လှည့်တာပဲ၊
ဘင်္ဂမြင်လည်း သင်္ခတဘက်လှည့်တာပဲ၊ ဘယမြင်ရင်ကော...
(သင်္ခတဘက်လှည့်တာပဲ)။

အာဒိနဝမြင်ရင်ကော... (သင်္ခတဘက်လှည့်တာပဲ) အင်း
နာမရူပပရိစ္ဆေဒကျမ်းကတော့ ရှေးဦးစွာ သင်္ခတဘက်လှည့်ပါ၊
တော်တော်ကြာ အသင်္ခတဘက် ဒီဉာဏ်ကူးသွားမှာပါပဲဆိုတာ
အင်မတန်ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြသောကြောင့်အင်္ဂုတ္တိုရ်ကလည်း

ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြသောကြောင့် ခင်ဗျားတို့ ဉာဏ်စဉ်တွေကို
မလိုက်ချင်လည်း နေပါတော့ သင်္ခတသာစိုက်ရူပါ... (မှန်လှပါ
ဘုရား) သဘောကျပါလား (ကျ.ပါပြီ)။

သင်္ခတက အသင်္ခတကူးအောင် လုပ်နိုင်လို့ရှိရင် ဒီဘဝ
နိဗ္ဗာန်ရတာပဲဆိုတာ ဒါပါပဲ (မှန်ပါ) ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ)
ကဲ ကြိုးစားကြတော့။

မိုး (၃) စာ (၂၈၃ မှ ၃၂၆)

၀ ၀ ၀ ၀ ၀

ဒိဋ္ဌိစင်မှန်ဌာန်မြင်တရားတော်

ဒီခန္ဓာကြီးဟာ ဘာခန္ဓာတုံးလို့ မေးကြလို့ရှိရင်ဖြင့်အခု၊ တရားနာနေကြတဲ့ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ခန္ဓာကြီးဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာလို့ဖြေကြရလိမ့်မယ်.. (မှန်ပါ)။

ဘယ်နဲ့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာလို့ ဖြေကြရသလဲလို့ မေးလို့ရှိရင်ဖြင့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်နေတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ပါပဲတဲ့.. (မှန်ပါဘုရား)။

အကျိုးတရားတစ်ခု ချုပ်သွားလို့ရှိရင်ဖြင့် နောက်အကျိုးတရား တစ်ခုပေါ်ပြန်တာပဲလို့မှတ်ရမယ်.. နော် .. (မှန်လှပါ)။

အဲဒါအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားတွေ တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်လိုက်၊ အကျိုးတရားတစ်ခုခန္ဓာထဲပေါ်လာလိုက်၊ အဲဒီပေါ်လာတဲ့အကျိုးက တစ်ခါအကြောင်းပြန်ဖြစ်ပြီးနောက်၊ အကျိုးတစ်ခု ဆက်ထားခဲ့တယ်။

အဲဒီအကျိုးတစ်ခုချုပ်သွားပြန်လည်း အဲဒီအကျိုးတစ်ခုက အကြောင်းတစ်ခုကို ဆက်ထားခဲ့တယ်ဆိုတော့ ပြတ်သေးရဲ့လား.. (မပြတ်ပါဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် ဒီခန္ဓာကြီးဟာ .. ဘာခန္ဓာတုံးလို့မေးလို့ရှိရင်ဖြင့် အကြောင်းအကျိုးဆက်နေတဲ့ ခန္ဓာကြီး.. (မှန်လှပါဘုရား) စကားရှည်နေမှာစိုးလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ခန္ဓာကြီးလို့ပြော

လိုက်ပါတယ်.. စင်စစ်တော့ အကြောင်းအကျိုးဆက် နေတဲ့
ခန္ဓာကြီးလိုမှတ်.. (မှန်ပါ)။

အကြောင်းအကျိုးဆက်နေတဲ့ ခန္ဓာကြီးကို ခင်ဗျားတို့
မသိကြတော့.. မနေ့ကလည်းငါပဲ ယနေ့လည်းငါပဲ ဆိုပြီး
သကာလ တစ်နေ့လာလည်း အခုပေါ်လာတာငါစွဲပြန်၊ ချုပ်
သွားပြီး နောက်တစ်ခါပေါ်လာတာလည်း ငါစွဲပြန်၊ ငါက
ပေါ်ရာကိုစွဲနေတော့ ဒီလိုမယူပါနဲ့၊ မူလဖြစ်ထားတဲ့ဟာမပျောက်
သေးဘူးဆိုပြီး ငါစွဲတဲ့ဟာဆိုတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားမလည်လို့
ဒီ(ငါ)လာတာလို့မှတ်ရမယ်.. (မှန်လှပါ)။

စဉ်းစားကြည့်ပါတဲ့ အားလုံး ဒကာ၊ဒကာမတွေ (ဥပမာ)
မြင်စိတ်ဖြစ်ပြီးတော့ ချုပ်ပျောက်သွားတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
တရားချုပ်သွားတယ်၊ ကြားစိတ်တစ်ခုပေါ်လာပြန်တယ်၊ ချုပ်
သွားပြန်ပြီ၊ နံစိတ်တစ်ခုပေါ်လာပြန်လည်း ချုပ်သွားပြန်ပြီ၊ စား
စိတ်တစ်ခုပေါ်လာပြန်လည်း ချုပ်သွားပြန်ပြီ၊ ကောင်းစိတ်တစ်
ခုကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်လာတယ် ချုပ်သွားပြန်ပြီ၊ ဒီလိုပဲပေါ်လိုက်
ချုပ်လိုက်၊ ပေါ်လိုက်ချုပ်လိုက်နဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာနေတာကို
ပဲဒါဟာငါ့ချည့်ပဲလို့ ယူထားလိုက်တယ်.. (မှန်ပါ) ငါ့ချည်း
ပဲလို့ယူထားလိုက်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်တဲ့အတွက်
သဿတဖြစ်နေပါတယ်.. (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။

သဿတ ခွာနေတာပါကလား “ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ” ဆိုတော့ ဝေဒနာချုပ်သွားပြီး တဏှာလာတာပဲ။ အဲဒီမှာဆရာ ကောင်းသမားကောင်း မှီဝဲတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ဝေဒနာပစ္စယာ (ပညာ)လာတာပဲဝေဒနာချုပ်ပြီးပညာပေါ်လိုက်တယ်.. (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်ရှုတဲ့ ပညာပေါ်လာတယ်၊ မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒီတော့ကို ဝေဒနာမချုပ်ပဲနဲ့ပညာလည်းမပေါ်နိုင်ဘူး၊ တဏှာလည်းမပေါ်နိုင်ဘူး၊ တစ်ခါတလေဝေဒနာနဲ့အသက်ရှင် နေတယ်၊ တစ်ခါတလေပညာနဲ့ အသက်ရှင်နေတယ် (ဝေဒနာ ကို ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်ပြန်တော့ ဖြစ်ပျက်ရှုတဲ့ဉာဏ်နဲ့အသက်ရှင် နေတယ်) (မှန်ပါ) ပညာနဲ့ အသက်ရှင်နေတယ်.. ။

တဏှာချုပ်သွားပြန်တော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဘာနဲ့ အသက်ရှင်နေ သတုံး... (ဥပါဒါန်နဲ့ အသက်ရှင်နေပါတယ် ဘုရား) စိတ် တစ်ခုခုနဲ့ အသက်ရှင်ရမှာကိုး (မှန်ပါ) “ဧကစိတ္တသမာယုက္ကာ ကိုး” တဏှာနဲ့ အသက်ရှင်လိုက်၊ ဥပါဒါန်နဲ့ အသက်ရှင်လိုက်၊ ကံနဲ့အသက်ရှင်လိုက်၊ ဝေဒနာနဲ့ အသက်ရှင်လိုက် (မှန်ပါ)။

ဒီလိုချည့်လည်နေတော့ပြန်လှည့်လိုက်၊ ပြန်လှည့်တဲ့အခါ ကျလို့ရှိရင်ဖြင့် စိတ်နဲ့ အသက်ရှင်လိုက် ဖဿနဲ့ အသက်ရှင် လိုက်တော့သြော် ... ဒါကြောင့် ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာကိုယ်ဆို တာ စိတ်ကနေလှည့်လိုက်လည်းကံရောက်၊ ကံက မသေသေး

လို. ပြန်လှည့်ပြန် စိတ်ပြန်ရောက် .. မရောက်ဘူးလား (ရောက်ပါတယ်ဘုရား)။

ရောက်တော့ကို ဒါဖြင့်ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ၊ ဘာခန္ဓာကိုယ်တုံးလို့ မေးတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာကိုယ်.. (မှန်ပါ) ဒါတွေလှည့်ဖြစ်နေတာ.. (မှန်ပါ) ပေါ်ကြပြီလား.. (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ခန္ဓာကိုယ်လို့ သိတော့ ပထမစိတ်နဲ့ အသက်ရှင်တယ်ဆိုတော့၊ စိတ်ချုပ်သွားပြန်တော့ ဖဿနဲ့ အသက်ရှင်တယ်ဘုရား.. (မှန်ပါ) ဖဿချုပ်သွားပြန်တော့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာနဲ့ အသက်ရှင်တယ်။

အကြောင်းချုပ်သွားရင် အကျိုးပေါ်တာပဲ၊ အကျိုးပေါ်တာသိလိုက်သဖြင့် ကိုယ်အသက်ရှင်နေတာ အကျိုးနဲ့ အသက်ရှင်နေတာ သိလိုက်သဖြင့် တခုချုပ်မှ တခုပေါ်နိုင်တာကိုးဗျ.. (မှန်ပါ)။

တခုချုပ်မှ တခုပေါ်နိုင်တာကို သိတော့မှ မမြဲပါကလား.. (မှန်ပါ) အဲ့ဒီပေါ်လာတာကလည်း ချုပ်ဦးမှာပဲ၊ ချုပ်ပြီးနောက် အသစ်တခုပေါ်ပေဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီလိုသိလိုက်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းချုပ်လို့ အကျိုးဖြစ်တာသိလိုက်သဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိစင်သွားတယ်.. (မှန်ပါ)။

တခုချုပ်ပြီးမှ တခုပေါ်လာတာ၊ ဒီလိုသိလိုက်တော့ဘာဒိဋ္ဌိစင်သွားသတုံး (သဿတဒိဋ္ဌိစင်သွားပါတယ်ဘုရား) ချုပ်သွားတာလည်းသိတာပဲ.. (မှန်ပါ) ပေါ်လာတာလည်း (သိပါတယ်ဘုရား) အဲဒီတော့ခိုင်တယ် မြဲတယ်လို့ယူလို့ရသေးရဲ့လား.. (မရပါဘုရား)။

တခုတည်းခိုင်တယ် ယူတဲ့ဥစ္စာ သဿတကိုး၊ ခိုင်တာမရှိဘူးဆိုတာသိသဖြင့် ခင်ဗျားတို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးဟာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ သဿတဒိဋ္ဌိစင်သွားတယ်.. (မှန်ပါ)ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ)သဿတဒိဋ္ဌိစင်ပုံသဘောကျပြီလား(ကျပါပြီဘုရား)။ ဒီနေ့ဒိဋ္ဌိခွာတယ်သော တာပန်တည်အောင်လို့ .. (မှန်ပါ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ဝိုင်းဒေသနာဟာ ကိုယ့်ခန္ဓာဖြစ်စဉ် ဖြစ်လို့ဒီအတိုင်းပဲလို့သိသဖြင့် သင်တဲ့ဆရာကလက်ညှိုးညွှန်ပြီးပြသသင်သောအားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိဟာအမြဲကို စင်သွားတာပဲ။

ကဲ..တစ်ခါဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိစင်အောင်လုပ်ပေးဦးမယ်၊ ဝေဒနာချုပ်သွားပြီးတော့ကို နိယာမအားဖြင့် ဘာပေါ်လေ့ရှိသတုံး (တဏှာပေါ်လေ့ရှိပါတယ်ဘုရား)။

ဪ.. ဒါဖြင့် ဝေဒနာကွနွာချုပ်သွားပြီး ဘာမှမပေါ်ဘူးဆိုမှ ဥစ္စေဒကိုး.. (မှန်ပါ) တဏှာပေါ်လာတဲ့ အကြောင်းထောက်လိုက်ရင် ဝေဒနာအကြောင်းကင်းရဲ့လား.. (မကင်းပါဘုရား) ဝေဒနာမချုပ်ပဲနေရင် တဏှာပေါ်ပါ့မလား.. (မပေါ်ပါဘုရား)။

မပေါ်ဘူးဆိုတော့ ဝေဒနာချုပ်လို့သာ.. တဏှာပေါ်တာ ထောက်လိုက်သဖြင့်.. တဲ့ ဝေဒနာကအကြောင်းဆက်ခဲ့သော ကြောင့်တဏှာတည်းဟူသော အကျိုးတရားပေါ်တယ်လို့သိသ ဖြင့် ဝေဒနာချုပ်ပြီး ဘာမှမပေါ်ဘူး၊ ပြတ်သွားတာပဲ၊ ဝေဒနာ ချုပ်ပြီးပြတ်သွားတာပဲဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအယူဟာမရှိတော့ဘူး (မှန်ပါ) ရှိသေးရဲ့လား (မရှိပါဘုရား)။

တဏှာချုပ်သွားပြန်ပြီတဲ့.. ဘာပေါ်မတုံး.. (ဥပါဒါနိပေါ် လာပါတယ်ဘုရား) အလိုလိုပေါ်တာလားတဲ့.. စဉ်းစားကြည့် ပါတဲ့ ..တဏှာချုပ်လို့ပေါ်ရတာလား.. (တဏှာချုပ်လို့ပေါ်ရ တာပါ) တဏှာကကျေးဇူးပြုခဲ့တယ်.. (မှန်ပါ) တဏှာကျေးဇူး မပြုခဲ့လို့ရှိရင် ဥပါဒါနိ.. (မပေါ်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဘယ်ဒိဋ္ဌိစင်သွားသတုံး.. (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်သွားပါ တယ်) ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်သွားတယ်နော်.. (မှန်ပါ) ဒါဖြင့်အနုဒိဋ္ဌိ ဘယ်နှစ်မျိုးစင်ပြီလဲ.. (နှစ်မျိုးစင်ပါပြီဘုရား) နှစ်မျိုးစင်သွား ပြီ။

ဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုး စင်သွားပြီးနောက် နှစ်မျိုးစင်အောင်လုပ်ရဦး မယ်.. ဒါမစင်ပဲနဲ့ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ဆိုပြီး ဉာဏ်ထဲမှာမြင်နေဦး၊ ဝမ်းထဲမှာ ဒီဒိဋ္ဌိကမရှင်းလို့ရှိရင် ဘယ်လို မှန်ဗွန်မရဘူး.. (မှန်ပါ)။

ဒါတွေကရှင်းနေမှ ... ကိုယ့်ဝမ်းထဲမှာ အသိဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းနေမှရတာ ... နိမ္မိတဟုတ်လို့ရှိရင်ဘယ်တော့မှ ရကွသိမ်းတဲ့

နိဗ္ဗာန်မရဘူး... (မှန်ပါ)

ဒါကြောင့်ဒိဋ္ဌိကို အသိနဲ့စင်ပြီးအားထုတ်ရမယ်၊ နောက်
ပိုင်းကအားထုတ်ပါဆိုတာ ဒကာတို့ မှတ်ထားတယ်နော်..
(မှန်ပါ)။

ရမ်းပြီး ခင်ဗျားတို့က ယောဂီရိပ်သာသွားပြီး ဆရာကဒါ
အားထုတ်ဆိုလို့ အားထုတ်နေတာပဲဆိုတော့ဆရာကဒါတွေရှင်း
လင်းပြီး မထားပဲနဲ့ အားထုတ်လို့ရှိရင်.. ခင်ဗျားတို့ညောင်းရုံပဲ
ရှိတယ် .. (မှန်ပါ) နိဗ္ဗာန်တော့မရဘူး.. (မှန်လှပါဘုရား)။

ဘာပြုလို့တုံး.. အမြင်မစင်ကြယ်လို့ (မှန်ပါ) ဘယ်နဲ့
ကြောင့်အမြင် မစင်ကြယ်သတုံးဆိုတော့ ဒိဋ္ဌိကကပ်တယ်..
(မှန်ပါ) ဒိဋ္ဌိကကပ်တော့ ဝိစိကိစ္ဆာဝင်တယ်၊ ဘယ်နဲ့ကြောင့်
ဒါတစ်ခုပြီး တစ်ခုပေါ်ပါလိမ့်မတုံးလို့ဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ကလည်း
ပေါ်လာ တယ်.. (မှန်ပါ)။

ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာတို့ ဝင်လာတော့အမြင်မစင်ကြယ်ပဲနဲ့ ဖြစ်
ပျက်ကို အားထုတ်နေလို့ရှိရင်ဖြင့် ဘယ်လိုပဲ အားထုတ်
အားထုတ်မရပါဘူး .. (မှန်ပါ)။

အမြင်စင်ကြယ်မှု ရှေ့ထားရပါတယ်၊ ဒါကြောင့်ဘုရား
က (ဉာတပရိညာ)ရှေ့ထားတဲ့၊ ပြီးတော့မှ(တိရဏပရိညာ)
ပွားများမှုနောက်မှလုပ်ပါ .. တဲ့ .. (မှန်ပါ) မမှာဘူးလား (မှာ

ပါ တယ်ဘုရား) ပရိညာသုံးပါး အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်မှာ လာပါ
တယ် ..(မှန်ပါ)။

ကဲ တတိယဒိဋ္ဌိဖြုတ်ပါဦးမယ်၊ တတိယဒိဋ္ဌိကတစ်ခု
သော တရားချုပ်ပြီးသကာလအချို့ဖြစ်တယ်၊ အချို့မဖြစ်ဘူးလို့
ယူတဲ့အယူတစ်ပိုင်းကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိရှိသေးတယ်..(မှန်ပါ)။

အဲဒါက ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိတဲ့ သေသေချာချာမှတ်ပါ..
(မှန်ပါ) တခုသောတရားချုပ်သွားပြီးသည့်နောက်၊ တခုသော
တရားဟာဖြစ်တဲ့အခါလည်း ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်တဲ့အခါလည်း
မဖြစ်ဘူး ဒီလိုယူတဲ့အယူဟာ.. တဲ့.. ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိတဲ့ပါဠိ
လို့ မြန်မာလိုတော့တစ်ပိုင်းကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ.. (မှန်ပါ
ဘုရား)။

တချို့ဖြစ်တယ်၊ တချို့မဖြစ်ဘူး.. (မှန်ပါ) တစ်ပိုင်း
ကြောင့်သဿတဒိဋ္ဌိ (မှန်ပါ) စတုတ္ထအမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိဆိုတာက
တော့မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ သူကဒီ
လိုယူတယ်.. (မှန်ပါဘုရား)။

မဖြစ်ဘူးလို့လည်း သူမဆိုလိုဘူး၊ ဖြစ်တယ်လို့လည်းသူ
မဆိုလိုဘူး၊ အဲဒါ .. အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိပဲနော်..(မှန်လှပါဘုရား)

ဒီလိုဒိဋ္ဌိကဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်မှာရှိတာတုံးဆိုတော့ ဆရာ
လုပ်ပြီးနားမလည်တာနဲ့ မသားဖြစ်မှာကြောက်လို့ သုံးတာ

(မှန်ပါ) ဘုရား။ “ဒိဋ္ဌိနိရောဓနိဗ္ဗာန်” (ဒိဋ္ဌိခွာမှရှေ့ထားရမှာပါ ဘုရား)။

ဒီလိုဒိဋ္ဌိခံတာ ဘာဖြစ်လို့တုံး.. (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နား မလည်လို့ပါဘုရား)အခုတော့ ခင်ဗျားတို့ ဒိဋ္ဌိခံ သေးရဲ့လား... (မခံတော့ပါဘုရား) မခံတော့ဘူးတဲ့၊ တစ်ခုသောအကြောင်း တရား ချုပ် သွားတယ်၊ တစ်ခုသော အကျိုးတရားဖြစ်ရတာပဲ၊ (မှန်ပါ)။

ချုပ်တာမြင်သဖြင့် သဿဒိဋ္ဌိရှိသေးရဲ့လား... (မရှိတော့ ပါ) နောက်ဖြစ်တာမြင်သဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိရှိသေးရဲ့လား... (မရှိပါဘုရား) ဇာန်ပိုင်းကြောင့်ကောရှိသေးရဲ့လား (မရှိတော့ပါ ဘုရား) မဖြစ်သည်မဟုတ်၊ဖြစ်တယ်လို့လည်း မဆိုလို... ဆိုတာမျိုးလည်းရှိသေးရဲ့လား ... (မရှိပါဘုရား)။

အဲဒါခင်ဗျားတို့ယနေ့ နာရတဲ့အတွက် ဒိဋ္ဌိပြုတ်သွား သဖြင့် ဒိဋ္ဌိပါခါနိပါပြုတ်သွားတယ်... (မှန်ပါ) ဒိဋ္ဌိရှိမှ ဒိဋ္ဌိ ပါခါနိဖြစ်တယ်၊ တဏှာရှိမှ တဏှာပါခါနိဖြစ်တယ်.. (မှန်ပါ)

ဒိဋ္ဌိရှိမှ ဒိဋ္ဌိပါခါနိဖြစ်ပါတယ်၊ တဏှာရှိမှ တဏှာပါခါနိ ဖြစ်ပါတယ်၊ (တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိ) ဟာတွဲလျှက်ပါလို့ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း မှတ်ထားပါ၊ (မှန်ပါ)

ဒိဋ္ဌိ မရှိရင် တဏှာ ဥပါဒါန်မရှိဘူး၊ တဏှာ ဥပါဒါန်မရှိ
တော့မှ ဒါတွေချုပ်မှ ခင်ဗျားတို့လောင်စာသိမ်း၍ မီးငြိမ်းတဲ့
နိဗ္ဗာန်ကိုရမယ်... (မှန်ပါ)၊ ဥပါဒါန်မချုပ်သရွေ့ကာလပတ်လုံး
(မရနိုင်ပါဘူး) မရနိုင်ဘူး ဆိုတာ သေချာပြီလား (သေချာ
ပါပြီ)

ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ဖြစ်ပျက်မက၊ ဖြစ်ပျက်မကကိုက်အောင်
လုပ်၊ ဒီဘက်က ဥပါဒါန်တွေချုပ်နေတာပဲ... (မှန်ပါ) မချုပ်
ပါနဲ့ဆိုလို့ရသေးရဲ့လား... (မရပါဘူး) ဝစ္ဆကဒိဋ္ဌိဗ္ဗာန်၊
ဥပါဒါန်ချုပ်အောင်လုပ်တဲ့ အတွက် ခန္ဓာမရှိဘူး၊ ခန္ဓာဒုက္ခသစ္စာ
လည်းမရှိဘူး၊ ဥပါဒါန်သမုဒယသစ္စာလည်း မရှိဘူး ဆိုတော့
လောင်စာနဲ့ မီးသိမ်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ပဲလို့မှတ်ကြ... (မှန်ပါ) ။

မိုး (၁၄) စာ (၁၉၈)

★ ★ ★ ★ ★

သစ္စာဆိုတာ ခန္ဓာမှာရှိပုံ တရားတော်

ဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကဟောတယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ သစ္စာသိအောင် လုပ်ပါဆိုတာအထူးတလည်မှာတယ် နော် (မှန်ပါ)။

သစ္စာသိအောင်လုပ်ပါလို့ ဆိုတော့ သစ္စာသည် ဘယ်မှာ ရှိသတုံး ဆိုတာ မေးဖို့ လိုတယ်၊ သစ္စာဟာဘယ်မှာမှရှာပြီး မနေပါနဲ့၊ ဒီခန္ဓာဟာ သစ္စာပဲလို့ မှတ်လိုက်ပါ... (မှန်ပါ) ဒီခန္ဓာကြီးဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲလို့သာ မှတ်လိုက်(မှန်ပါ)

ဒီခန္ဓာကြီးဟာ ဒုက္ခသစ္စာ၊ အဲဒီတော့ ဒီအတိုင်း ကြည့် တော့ အတုံးအခဲကြီး ဖြစ်ပြီး သကာလနေတော့ မသိသေးဘူး ပေါ့ဗျာ...ဘုန်းကြီးကဉာဏ်မျက်လုံး တပ်ပြီး သကာလ သမာဓိ ကလေးတည်ထောင်ပြီး သကာလဉာဏ်မျက်လုံးတပ်ပြီး ကြည့် ပါဆိုတော့မှ ခန္ဓာကိုယ်က ရှုရှုနဲ့ အသစ်၊ အဟောင်းပြောင်းနေ တာတွေ မြင်လာတယ်... (မှန်ပါ)။

အသစ်၊ အဟောင်းပြောင်းတာတွေ မြင်လာတဲ့အခါကျ တော့မှ အဲဒါမှ ဒုက္ခ သစ္စာ (မှန်ပါ) ဘာဖြစ်လို့ အသစ်၊ အဟောင်းပြောင်းတာမြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ထင်ရှားသလဲလို့ မေးတော့၊ ကိုယ်ကြည့်နေတာက ဉာဏ်နဲ့ကြည့်နေတာ၊ ဝိဇ္ဇာ မျက်လုံးတပ်ပြီးကြည့်နေတယ်၊ သမာဓိကောင်းတာနဲ့ ဝိဇ္ဇာ မျက်လုံးတပ်ကြည့်တယ်... (မှန်ပါ)။

သမာဓိကလေးထူထောင်ပြီး ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့မှ သူ့ပင်ကိုယ်သဘောတွေပေါ်လာတယ်။ သူ့ပင်ကိုယ် သဘောတွေနော်(မှန်ပါ)။ အဲဒီသူ့ပင်ကိုယ်သဘောတွေပေါ် လာ တော့မှ ခန္ဓာကိုယ်ကနေ ဟိုနေရာကလုပ်၊ ဒီနေရာကယား၊ ဒီနေရာကနာ၊ ဒီနေရာကစိတ်တွေအမျိုးမျိုးပေါ်၊ ဝေဒနာတွေ အမျိုးမျိုးပေါ်၊ ပူလိုက်၊ အေးလိုက်တွေက လာလိုက်၊ ညောင်း လိုက်၊ ညာလိုက်တွေက လာလိုက်ဆိုတော့အင်း ...ဒီဥစ္စာဘာ ပါလမ့်မတုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျမှ ပင်ကိုယ်သဘောပေါ်တာလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ၊ (မှန်ပါ) နဂိုရှိရှိပေါ်လာတာ၊ ရှင်းကြပြီးလား ... (ရှင်းပါပြီ)။ ဘာပေါ်လာသတုံး (နဂိုရှိရှိပေါ်လာတာပါ ဘုရား)

နဂိုရှိရှိပေါ်လာတာကြည့်လိုက်တော့ ခြောက်...နဂိုရ်က လည်းရှိနေသားပဲ၊ အရင်တုန်းကဒို့မမြင်ပါဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံး ဟာ အခု ဟိုနေရာ ဒီနေရာမှာ ကောင်းတဲ့နေရာကိုရှာမတွေ့ဘူး၊ ယားတာရယ်၊ နာတာရယ်၊ အောင့်တာရယ်၊ ကျင်တာရယ်၊ ကိုက်တာရယ်၊ ခဲတာရယ်၊ ပူတာရယ်၊ အေးတာရယ်၊ ဒါတွေက သာများနေတယ် (မှန်ပါ)။

ဒါတွေက နဂိုရ်ထိုင်စက ဒီလိုမနေဘူး၊ ထိုင်လိုက်တော့ ဒါတွေဟာကထိုင်စ၊ ကသဘောစွန့်တာတွေပါလား... (မှန်ပါ) ဒါဖြင့် အပောင်း သဘောပျောက်လို့ အသစ်သဘောပြော

တာ... (မှန်ပါ) ဒီလိုဉာဏ်ကလေးနဲ့တည့်ပြီး ဒီအတိုင်း
စိုက်ပြီးသကာလ သမာဓိကောင်းကောင်းလေးနဲ့ ခန္ဓာကိုကြည့်
နေတဲ့အခါကျတော့ ကျုပ်ဟာ ဒုက္ခသစ္စာပဲလို့ ဆိုတာ ခန္ဓာက
ပြောပါတယ် (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာကပြောတယ်နော်...၊ အဲဒီခန္ဓာကပြောတဲ့အခါကျ
တော့မှ ပြော ... ဒီခန္ဓာကြီးဟာ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်
ကြီး ကတော့ဟောရှာသားပဲ "သံခိတ္တေနပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခာ"
ခန္ဓာငါးပါးကြီးဟာ ဒုက္ခသစ္စာပါဆိုတဲ့ ဥစ္စာပြောလျက်သားနဲ့
ကျုပ်တို့က သမာဓိကလေးမတည်ထောင်၊ ပညာကလေးနဲ့
မကြည့်လိုက် မကြည့်လို့ မမြင်ဘူး (မှန်ပါ)

သမာဓိကလေးထူထောင်ပြီး ဉာဏ်မျက်လုံးကလေးနဲ့
စောင့်ကြည့်လိုက်တော့ ကျုပ်ဟာ ခဏခဏသေတဲ့ ဒုက္ခ၊
ခဏခဏမွေးတဲ့ ဒုက္ခ၊ ကျုပ်မှာ ဒီဒုက္ခနှစ်ခုနဲ့ ရှိပါတယ်လို့
ဆိုတာဘယ်သူကပြောသတုံး (ခန္ဓာက ပြောပါတယ်ဘုရား)။

ခန္ဓာထဲကသူ့ပင်ကိုယ်သဘောတွေပြောလာကော့အင်း...
ဒီဥစ္စာဘာပါလိမ့်မတုံးမေးတဲ့အခါကျတော့ "စက္ခုဥဒါပါဒိ"
"စက္ခု=ဉာဏ်မျက်စိသည်၊ ဥဒါပါဒိ=ပေါ်လာ၏ ဒီအခါကျတော့
ဘာမျက်စိပေါ်လာသတုံး... (ဉာဏ်မျက်စိပေါ်လာပါတယ်
ဘုရား)။

ဪ-ပင်ကိုယ်သဘော စွန့်တာတွေဟာ တစ်ကိုယ်လုံး ပါလားဆိုတာပေါ်မလာဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) ပင်ကိုယ် သဘောက သေကုန်ပြီ... အခုပေါ်လာတာတွေက (သေမလို့ ပေါ်လာတာပါဘုရား)။

ပေါ်လာတာလည်းပျောက်ဦးမှာကိုးဗျ၊ (မှန်ပါ) ပျောက် တာရယ်၊ ပေါ်တာရယ်၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒီပြင်ဘာရှိသေး သတုံး... (မရှိပါဘုရား)။ ဘာမှမရှိတော့သူများ ပြောတဲ့ ဒုက္ခ သစ္စာလား၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတာလား (ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတာ ပါဘုရား)။

ဪ... ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတယ်၊အဲဒီကျ တော့မှ “စက္ခု ဥဒါပါဒီ” စက္ခု= ဉာဏ်မျက်လုံးသည်၊ ဥဒါပါဒီ=ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်၌ပေါ်လာ၏၊ ဘယ်သူ့သန္တာန်ပေါ်ပါလိမ့် (အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)

အဲဒီလို...အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်ပေါ်လာတော့၊ အင်း... သူပဂတိမျက်လုံးမှာပေါ်လာတာလား၊ဉာဏ်မျက်လုံး မှာပေါ်လာတာလား (ဉာဏ်မျက်လုံးမှာပေါ်လာတာပါဘုရား)။ ဒါဖြင့်ဉာဏ်ဥဒါပါဒီလာပြီ ခင်ဗျားတို့ သိတဲ့ဓမ္မစကြာလေ... (မှန်ပါ)။ ဘာတဲ့တုံး...(ဉာဏ်ဥဒါပါဒီပါဘုရား)။ဉာဏ်=ဉာဏ် သည်၊ဥဒါပါဒီ=မြင်တဲ့ဉာဏ်ပေါ်လာ၏။ဒုက္ခသစ္စာမြင်တဲ့ဉာဏ် ပေါ်လာတယ်...(မှန်ပါ)။

ဘယ်ဉာဏ်ပေါ်လာသတုံး (ဒုက္ခသစ္စာမြင်တဲ့ ဉာဏ်ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား) ဉာဏ်နဲ့ ခန္ဓာနဲ့ တည့်ထားလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ခန္ဓာကပြောတာတွေ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ်... (မှန်ပါ) ခန္ဓာက အပြောသမား၊ ဉာဏ်ကအကြည့်သမား။

ဉာဏ်မျက်လုံးနဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဉာဏ်မျက်စိလည်းပေါ်၊ စက္ခုဥပါဒ်ဆိုတာဉာဏ်မျက်စိကိုဆိုတယ်လို့ မှတ်လိုက်ပါ။ မသိမှာစိုးတာနဲ့ ဘုရားကဉာဏ်ဥပါဒ်၊ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဉာဏ်=ကိုယ်ခန္ဓာ၌ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်တဲ့ဉာဏ်သည်ဥပါဒ်ပါဒ်=ပေါ်လာ၏...တဲ့၊ ခင်ဗျားတို့ သန္တာန်မှာဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်တဲ့ဉာဏ်ပေါ်ပြီတဲ့...(မှန်ပါ)

တစ်ခါ... ဘယ်လိုပြောပြန်သတုံးဆိုတော့ "အာလောကောဥပါဒ်ပါဒ်" အရင်တုန်းကတော့ မမြင်ခဲ့ဘူး။ အဲ...အခုတော့ ဖြင့်အာလောကော= အလင်းရောင်သည်ဥပါဒ်ပါဒ်=သန္တာန်ပေါ်လာပြီတဲ့...ရှေ့ကအမှောင်မရှိတော့ဘူးတဲ့ (မှန်ပါ) အရင်တုန်းကအဝိဇ္ဇာမှောင်ရှိနေသေးတယ်(မှန်ပါ) အခုမြင်လာတော့ အဝိဇ္ဇာမှောင်ပျောက်ပြီတဲ့...(မှန်ပါဘုရား)

ဒါသိအောင်လို့ ဘုရားက "အာလောကောဥပါဒ်ပါဒ်"တဲ့၊ အာလောကော= ခန္ဓာကြီးမြင်ဘို့ အလင်းသည်ကားလို့ ဆိုလို့ ရှိရင်ဥပါဒ်ပါဒ်=ပေါ်လာ၏ ခန္ဓာမြင်ဘို့ အလင်းထပ်ပေါ်လာတယ်... (မှန်ပါ) အဲဒီ အာလောကောဆိုတာ ဘာတုံးလို့ မေးတဲ့ အခါကျ

တော့မှ ဝိဇ္ဇာ ဟော ဆိုတော့ဪ...ငါတို့သည် ဒီလိုမြင်နေရင်
အဝိဇ္ဇာ ချုပ်နေတာပါလား၊ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား...
(ကျပါပြီ)။

ဒီလိုမြင်တော့ဘာတဲ့... (အဝိဇ္ဇာချုပ်ပါတယ်ဘုရား) ဒါ
ဖြင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စလိုက်စမ်း၊ ဘယ်ကနေစ၊ ပါလိမ့်... (အဝိဇ္ဇာက
ပါဘုရား) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ... (သင်္ခါရာပါဘုရား) ဪ... သူက
စတယ်ဆိုတာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီးမှာ ပေါ်လာတာဒီကကိုယ်ခန္ဓာ
က ကိုယ့်သမာဓိကောင်းကောင်းနဲ့ စောင့်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျ
တော့ဖြစ်ပျက်ခုက္ခသစ္စာကလေးတွေ မြင်လာတယ်။ (မှန်ပါ)

ဖြစ်ပျက်ခုက္ခသစ္စာကလေးမြင်လာတော့အဝိဇ္ဇာလား၊ ဝိဇ္ဇာ
လားလို့ဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာရှိတုန်းက ကျုပ်တို့မမြင်ခဲ့ပါဘူး... (မှန်
ပါ) အခုတော့ဖြင့် စောင့်ကြည့်တဲ့ ပညာကလေးနဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့
အခါကျတော့ အင်း ပင်ကိုယ်သဘောတွေစွန့်စွန့်... စွန့်ပြီး
အဟောင်းပျက်ပြီးအသစ်အစားထိုးတာတွေမြင်ရမယ်... (မြင်ပါ
တယ်ဘုရား)။

မြင်တဲ့အခါကျတော့ ... ဒါအလင်းရလို့လည်းမြင်တာပဲ၊
ဝိဇ္ဇာ၊ ဥဒပါဒိ ဆိုတဲ့အတိုင်း အဝိဇ္ဇာချုပ်လို့လည်း မြင်တာ
(မှန်ပါ) ကြပ်ကြပ် မှတ်ကြစမ်းပါ ဒီဥစ္စာ၊ ဘုရားကရှေးဦးစွာ
ကျွတ်တန်း ဝင်အောင်ဟောတဲ့တရား၊ ဘုရားကလည်း ...
ဒီဝိဇ္ဇာဥဒါပါဒိ ကြောင့်ဘုရားဖြစ်လာတာ (မှန်ပါ) ဝိဇ္ဇာဥဒါပါဒိ

ဖြစ်အောင် ဟောနိုင်လို့ ရှိရင်သောတာပန်ကစပြီး တည်တာပ...
ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကဲ...ဒါဖြင့်ဝိဇ္ဇာဆိုတာကအဝိဇ္ဇာ၏ဆန့်ကျင်ဘက်(မှန်
ပါ) အဝိဇ္ဇာ၏ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ပြီး သကာလနေသောကြောင့်
ဪ... ငါတို့သန္တာန်၌ ဒီအချိန်မှာအဝိဇ္ဇာချုပ်နေပါကလား၊မ
ဆိုနိုင်ဘူးလား...(ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ခန္ဓာထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းနိုင်သေးရဲ့လား...
(မတန်းနိုင်ပါဘုရား)မတန်းနိုင်တာထောက်လိုက်တဲ့အခါကျလို့
ရှိရင် ခိုသည်သံသရာအစကပြတ်ပြီဟ(မှန်ပါ)။

ဪ...သံသရာဆိုတာဘာပါလိမ့်မတုံးလို့မေးတဲ့အခါ
ကျတော့ အဝိဇ္ဇာပြီးရင် သင်္ခါရလာတာသံသရာ... (မှန်ပါ)
သင်္ခါရပြီးရင် ဝိညာဏ်လာတာ... (သံသရာပါဘုရား) ဝိညာဏ်
ပြီးရင်နာမ်ရုပ်လာတာ (သံသရာပါ)နာမ်ရုပ်ပြီးရင် သဗ္ဗာဿတန
ဆိုတာတွေလာရင် (သံသရာပါ)နောက်ဆုံးပိတ်သွားလိုက်တော့
ဇာတိ၊ ဇရာ၊မရဏလာတာကော... (သံသရာပါဘုရား) သူ
နောက်က သောကပရိဒေဝ လိုက်လာရင် ... (သံသရာပါ
ဘုရား)။

အဲ...သောကပရိဒေဝတွေကလည်းမသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာဖြစ်
သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာပါနေတော့အာသဝပါနေတယ် “အာသဝ
သမုဒယော အဝိဇ္ဇာသမုဒယော” ဆိုတော့ ခင်ဗျား တို့စတဲ့ဆီ

ပြန်ပတ်တယ်...(ပတ်ပါတယ်ဘုရား)အဲဒါဘာခေါ်ကြမလဲ(သံသရာပါ ဘုရား)။ စက်ဝိုင်းနဲ့ပြထားတဲ့အတိုင်း အဝိုင်းပြေးတယ် (မှန်ပါ)

ဒကာ၊ဒကာမတွေသံသရာအစစ်သိပြီးလား...(သိပါပြီ)
ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ အဝိဇ္ဇာက စပြီး သင်္ခါရ ပေါ်တာ၊သင်္ခါရပေါ်ပြီး
ဝိညာဏ်ပေါ်တာ နာမ်ရုပ်တွေပေါ်တာ သဗ္ဗာဿတနတွေပေါ်တာ
ဟုတ်လား(မှန်ပါ) ဟိုအာရုံဒီအာရုံတွေတဲ့ ဖဿတွေပေါ်တာ
ဝေဒနာ ပေါ်တာဘာပါလိမ့်...(သံသရာပါဘုရား) သံသရာပဲ။
နောက် ဝေဒနာ၊ နောက်ကနေတဏှာလိုက်လာတာ...(သံသရာ
ပါဘုရား)

ကဲ...ခုနကလိုပဲသံသရာစက်ဝိုင်းမသွားဘူးလား(သွားပါ
တယ်ဘုရား)ဒါဖြင့်...သံသရာဖြတ်၊သံသရာဖြတ်ဆိုတာဘာပါ
လိမ့်မတုံးအောင်မေ့နေတာက အဝိဇ္ဇာကိုဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်
တာ (မှန်ပါ)ဘုရား) အဝိဇ္ဇာနိရောဓာဆိုတာ(ဝိဇ္ဇာဖြစ်တာကိုဆိုပါ
တယ်ဘုရား)။

မသိတာက... (အဝိဇ္ဇာပါဘုရား)ဒုက္ခသစ္စာလေးတွေမြင်
ပါလျက်နဲ့ ဒုက္ခသစ္စာမှန်းမသိတာက (အဝိဇ္ဇာ)မြင်လိုက်သည်နဲ့
တစ်ပြိုင်နက်တည်း ဒုက္ခသစ္စာလို့ မသိတော့ သားပဲ၊ မယားပဲ
တွင်တော့ သားဖြင့်လည်း နင်ဘယ်သွားမလို့တုံး၊နင်ဘာလုပ်နေ
သတုံး၊ပြောလိုက်တာ၊ဝစီကံမလာဘူးလား(လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ...(သင်္ခါရာပါဘုရား)က...ဝစီ သင်္ခါရမလာဘူးလား...(လာပါတယ်ဘုရား) ငယ်ငယ်ကလေး ဖြင့်လည်းပွေ့လိုက်ချီလိုက်၊ချော့လိုက်၊မော့လိုက်မလာဘူးလား.. ..(လာပါတယ်ဘုရား)ဒါလဲဘာဆိုကြမယ်...(ကာယသင်္ခါရပါ ဘုရား)။

ကာယသင်္ခါရဆိုတာဘယ်ကစလို့ပါလိမ့်...(အဝိဇ္ဇာလစပါ တယ်ဘုရား) ဒါဖြင့်“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ကာယသင်္ခါရ”.. (မှန်ပါ) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ ဝစီသင်္ခါရ မလာပေဘူးလား...(လာပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒါကြောင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့ အဲဒီကျတော့“စက္ခု၊ ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံဥဒပါဒိ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ၊ ဖြစ်သေးရဲလား (မဖြစ်ပါဘုရား)

မဖြစ်ခြင်းသည် သစ္စာမမြင်လို့မဖြစ်ဘူး။ (မှန်ပါ) သစ္စာ မမြင်တော့ သံသရာရှည်တယ် ဆိုတော့“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရ၊ သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ”ခုနစ်သံသရာတန်းကြီးဟာ(ဆက်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဟိုဘဝဒီဘဝဆိုတာလား...ဒီစိတ်စဉ်တန်းပြီးရှည် တာဆိုတာလား၊ (စိတ်စဉ်တန်းပြီး ရှည်တာဆိုတာပါဘုရား) သဘောကျပြီး...(ကျပါပြီဘုရား)ဪ...ခင်ဗျားတို့ကသိထား တဲ့ သံသရာနဲ့ အခုဘုံနဲ့ကြီး သေသေချာချာရှင်းလင်းပြတဲ့ သံသရာနဲ့တယ်ခြားနားပါလား(ခြားနားပါတယ်ဘုရား)။

ဒို့သံသရာဆိုတာတခြားလားအောင်မေးနေတယ်။ ဒို့အိမ်
မှာနေတဲ့အခါကျတော့ အဝိဇ္ဇာဖြစ်တယ်။ (အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်တော့ပြော
လိုက်ဆိုလိုက်မိတာက(သင်္ခါရ) ဒီသင်္ခါရကနောက်အကျိုးပေးတဲ့
အခါကျတော့စုတိမနေသေလွန်တော့ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်လာမယ်၊မ
လာပေဘူးလား... (လာပါတယ်ဘုရား)ဝိညာဏ်လာရင် နာမ်
ရုပ် ကကော (လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကအတိတ်နဲ့ပတ်သတ်ပြီးသကာလလည်းဆိုနိုင်တယ်။
ပစ္စုပ္ပန်နဲ့ပတ်သတ်လည်းဆိုနိုင်တယ်(မှန်ပါ)ရှင်းပြီးလား(ရှင်းပါ
ပြီးဘုရား) သဘောပါပြီလား...(ပါပါပြီဘုရား)။ဒါဖြင့်ကျုပ်တို့
မှာသံသရာပြတ်ချင်ပါတယ်ဘုရား၊ သံသရာဆိုတာ (ဒုက္ခန္ဓဿ
ပါ ဘုရား) ဒုက္ခအစုကြီးပါ... (မှန်ပါ)။ ဒီသံသရာအစမှာ
ကျုပ်တို့က မဖြတ်နိုင်တော့ပါဘူး ဆိုလိုရှိရင် ဒုက္ခအစဟာ
ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်း ဖြစ်မယ် (မှန်ပါ)

ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ဆိုတာနဲ့ သံသရာဖြစ်စဉ်ဆိုတာ ထူးသေး
သလား။(မထူးပါဘုရား)အေး...ဒါကြောင့်ဒီနေ့နာရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
ဖြင့် ခြေ...သံသရာဆိုတာဟာ အရှည်ကြီး ရှိသေးတယ်လို့
ဆိုမလားတဲ့၊ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သံသရာတွေ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဖြစ်
တာကိုဆိုကြမလား... (တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်တာကို ဆိုပါတယ်
ဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ၊ အလုပ်ကလေးထိုင်ကြည့်တော့မှ (ဝိဇ္ဇာ) ကလေးပေါ်ပေါ်လာတယ်...(မှန်ပါ) အဲဒီကျမှသံသရာ အစက ပြတ်ပြတ်သွားတယ်(မှန်ပါ)ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ ဘုရား)။ ဒါဖြင့်သံသရာပြတ်ချင်ရင်သမာဓိကောင်းကောင်း နဲ့ ထိုင်ကြည့် ခန္ဓာကို...(မှန်ပါ) ထိုင်ကြည့်တော့ ခန္ဓာကဘာ သစ္စာတွေ ပြောသလဲ (ဒုက္ခသစ္စာတွေပြောပါတယ်ဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာတွေပြောတော့ ခြောက်...ဒုက္ခသစ္စာတွေပဲလို့သိ တာက ဝိဇ္ဇာလား၊ အဝိဇ္ဇာလား၊ (အဝိဇ္ဇာပါဘုရား)၊ ဒါဖြင့် အဝိဇ္ဇာချုပ်လို့ဝိဇ္ဇာပေါ်တာ (မှန်ပါ) ဝိဇ္ဇာချုပ်ရင် သင်္ခါရက ငါမချုပ်ချင်ဘူးဆိုလို့ (မရပါဘုရား)အဝိဇ္ဇာချုပ်ရင် သင်္ခါရချုပ် တယ်၊ အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော ကိုး(မှန်ပါ)သင်္ခါရ နိရောဓာ၊ ဝိညာဏနိရောဓော၊ နာမရူပနိရောဓော သွားကြပေ တော့၊ ရှင်းကြပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒီနေ့တရားအထူးထူးနားလည်ရတော့သံသရာသည်ဘယ် ဟာပါလိမ့်မတဲ့ ...လို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ အကြည့်မှားကစ သည်၊ အကြားမှားကစသည်။ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား... (ကျပါတယ်ဘုရား) သားကလေးရယ်လို့ အကြည့်မှား လိုက်လို့ ရှိရင်အဝိဇ္ဇာကစပြီ...(စပါပြီဘုရား)ကြားပြန်တော့လည်း ဒါ... ငါ့သားကလေးအသံပါလားဆိုရင်(နားကစပါတယ်ဘုရား)အင်း.. .. နားပေါက်ကနေသံသရာစပြီ။

အနံ့ကလေးဆိုလို့ရှိရင်ဒီဥစ္စာဟေ့...ဟင်းပဲလို့ ဆိုလိုရှိရင်ဖြင့် အနံ့ရပ်လည်းမသိဘူး၊အနံ့ဒုက္ခသစ္စာလည်းမသိတော့ နှာခေါင်းကအဝိဇ္ဇာစပြီး၊ ဒါဖြင့် ဒွာရခြောက်ပေါက်မှာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ အဝိဇ္ဇာခြောက်မျိုးဟာပေါ်ရာကစ၊ နေတာပဲ... တွေ့ရာကစ၊နေတာပဲ...(မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ဟာ ဘယ်သံသရာစခန်းသတ်တုံးဗျ။ (မသတ်နိုင်တော့ပါဘုရား) အဝိဇ္ဇာက စနေတယ်ဆိုတာ၊ ဒွါရခြောက်ပေါက်ကဖြင့်သိပြီဟေ့ ယနေ့...အဝိဇ္ဇာကို ဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင် အလုပ်ကလေး ထိုင်လိုက်ဦးမယ်/ဆိုတာပြောင်းပေးဘို့ အချိန်ရောက်ပြီလား၊မရောက်သေးဘူးလား(ရောက်ပါပြီဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ရောက်ပြီနော် ... (မှန်ပါ) အဲဒီကိုယ့်ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏရှေ့မှာတစ်ပုံကြီး ရှိတာကို ဒီက(ဝိဇ္ဇာဥပါဒိ)နဲ့ ဖြတ်လိုက်လို့ရှိရင် ငယ်ငယ်တုန်းကမှားထားတာတွေရော၊ ဘဝများစွာ သံသရာက အဝိဇ္ဇာတွေရော၊ ဒီတခါ ဝိဇ္ဇာကနေ ပြီး အသုံးချလိုက်မယ်ဆိုရင် ပြတ် ထွက်သွားမယ်...(မှန်ပါ)။

အဟောင်း ကြွေး လည်း ကြေ... (ကြေပါတယ်ဘုရား) အသစ် ကြွေးလည်းကြေပါတယ်...(မှန်ပါ)ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီ)။ ကိုင်းဒါဖြင့်သံသရာရှင်းကြပါပြီလား (ရှင်းပါပြီ) မျက်လုံးပေါက်ကလည်းသံသရာတန်း (တန်းပါတယ်ဘုရား)နားပေါက်က (တန်းပါတယ်ဘုရား) နှာခေါင်းပေါက်က (တန်းပါ တယ်

ဘုရား) လျှာပေါက်က (တန်းပါတယ်ဘုရား) ကိုယ်ပေါက် က
(တန်းပါတယ် ဘုရား) မနောပေါက်က (တန်းပါတယ် ဘုရား)။

ဒါဖြင့် သံသရာသည် ဘယ်နှစ်ပေါက်ကတန်းပါလိမ့်...
(ခြောက်ပေါက်ကတန်းပါတယ်ဘုရား)ဒါကလေးတော့ဖြင့် ဖြတ်
မှာပဲ (မှန်ပါ) ဖြတ်မှာပဲဆိုတော့ တစ်ယောက်တည်းသမာဓိ
တည်ပြီး တစ်ယောက်တည်း ကိုယ်ခန္ဓာစိုက်မှ ပြတ်မှာနော်...
(မှန်ပါ) အများထဲသာ နေလို့ရှိရင်ဖြင့် အများစိတ်နဲ့ပဲ ပြုံးလိုက်
ရွှင်လိုက်နဲ့ပဲ ဘယ်လိုခန္ဓာကပြောပြောမသိတာနဲ့အဝိဇ္ဇာနဲ့သွား
နေတာပဲ (မှန်ပါ)။ ဝိဇ္ဇာဥပပါဒီဆိုကတည်းက ကိုယ့်သံသရာ
ကိုယ်ဖြတ် ပြစ်လိုက်ပြီ...(မှန်ပါ)။

ဒါသစ္စသံယုတ်မှာလာတာပြောရတဲ့အတွက် ... တဲ့အခု
တော့ ဒကာ၊ဒကာမတွေ အခု အဝိဇ္ဇာကနေစဖြတ်တယ်နော်...
(မှန်ပါ)။ သောတာပန်တည်ခြင်း၏အကြောင်းဒီနေရာမှာတော့
နှစ်ချက်ပေါ့ (မှန်ပါ) သစ္စာတရားလည်းနာရမှ (မှန်ပါ) နာတဲ့
တရားကလည်း ကိုယ်ကနလုံး သွင်းမှန်လိုက်လို့ရှိရင် ခန္ဓာနဲ့
တည့်လိုက်လို့နလုံးသွင်းမှန်သွား လို့ဟိုက(ဒုက္ခသစ္စာ)လို့ဟော
ထားတယ်... (မှန်ပါ) ကိုယ်က နလုံးသွင်းလိုက်တဲ့အခါ
ဪ...ဒုက္ခသစ္စာလို့ နှစ်ချက်တိုက်မိရင်ပြီးတာပဲ...(မှန်ပါ)
ရှင်းကြပြီလား...(ရှင်းပါပြီ)။

ပွားများသွားရင်သောတာပန်တည်တော့မယ်ဆိုတာဒကာ၊
ဒကာမတွေငြင်းနေဘို့လို့သေးသလား(မလိုပါဘုရား)ဒါသေသေ

ချာချာ (ပေဋကောပဒေသ)မှာလာတယ်။ ပဏ္ဍိတပါဠိတော်မှာ
လည်း ကိုယ်တော်တိုင်ဟောထားတဲ့အတွက်သစ္စာတရားနာလို့၊
သစ္စာလို့၊ကိုယ်တော်တိုင်ဟောထားတဲ့အတွက်သစ္စာတရားနာလို့၊
သစ္စာလို့၊ ကိုယ်ကမ္မားလိုက်လို့၊ အဟုတ်သစ္စာပဲလို့၊ ဆုံးဖြတ်
ချက်ချတဲ့နေ့ (သောတာပန်) တည်တယ် (မှန်ပါ)ရှင်းပြီးလား၊
(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

မိုး(၁၁)၊ စာ (၄၉)

* * * * *

ဉာဏ်စဉ်သုံးပါးတရားတော် သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သစ္စာသိဖို့ သိပ်အရေးကြီးတယ်၊ ခန္ဓာထဲ
မှာပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မ၏ သစ္စာသိဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

ကိုယ်ခန္ဓာက ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်ဉာဏ်နှင့် သွားတွေ၊
တော့မှ သစ္စာဉာဏ်သွားဖြစ်တယ်၊ ခန္ဓာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဉာဏ်က
ဉာဏ်ပေါ့ဗျာ၊ သစ္စာနှင့် ဉာဏ်နှင့် ပေါင်းလိုက်တော့ (သစ္စာဉာဏ်)
သစ္စာဉာဏ်သွားဖြစ်တယ်။ “သစ္စာဉာဏ်” ကိုမူတည်ပြီးတော့မှ
ဘုန်းကြီးက “ကိစ္စဉာဏ်” ကိုဟောရမယ်၊ “ကိစ္စဉာဏ်” ဟောပြီး
တော့မှ ကိစ္စပြီးတဲ့ ကတဉာဏ် ကိုဟောမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

သစ္စာမသိတာဘယ်သူတုံးလို့ မေးလို့ ရှိရင်ဖြင့် “ဒုက္ခေ
အညာဏံ” ဆိုတော့ ပါဠိတော်ကို ကိုးရပါတယ် ... (မှန်ပါ)
ဒုက္ခေ=ဒုက္ခသစ္စာ၌၊ အညာဏံ=မသိခြင်းသည်၊ အဝိဇ္ဇာ=အဝိဇ္ဇာ
မည်၏ သစ္စာမသိပဲနဲ့ သေသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဝိဇ္ဇာနှင့် သေသွား
တာ (မှန်ပါဘုရား)။

စက္ခုစ ပဋိစ္စရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိစက္ခုဝိညာဏံ မျက်လုံး
အကြည့်နဲ့ အဆင်းကလေးတိုက်တဲ့အခါ မြင်စိတ်ကလေး တစ်ခု
ပေါ်မယ်၊ အဲဒီမြင်စိတ်ကလေးဟာ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှတ်ထား
လိုက်စမ်း၊ သူဟာ မြင်ရုံပင် မြင်တတ်တယ်၊ ဒီပြင်ဘာမှ မလုပ်

တတ်ဘူးနော်။

မြင်စိတ်ဟာ ဘာမှမလုပ်တတ်တဲ့ စိတ်ပဲ ဖြစ်တော့သူ၊
နောက်က လုပ်တတ်တဲ့ဓမ္မတွေကဖြင့်နောက်ပေါ်တဲ့တရားတွေ
လို့ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။ မြင်လို့လို့ချင်တာနောက်ပေါ်တဲ့တရား
ပဲ၊ မြင်လို့ဒေါသဖြစ်တာ (နောက်ပေါ်တဲ့တရားပါဘုရား)။

ဒီမြင်စိတ်ကလေးဟာအာရုံနဲ့ဒွါရတိုက်တဲ့အခါပေါ်လည်း
ပေါ်တယ်၊ ပျောက်လည်း ပျောက်တယ်၊ ဒါဖြင့်ပေါ်လည်းပေါ်၊
ပျောက်လည်းပျောက်သောကြောင့်ပေါ်တာကသေမလို့ပေါ်သော
ကြောင့်(ဒုက္ခသစ္စာ) ပျက်သွားတာကသေပွဲဝင်လို့ (ဒုက္ခသစ္စာ)။

ခင်ဗျားတို့ သန္တာန်မှာ ဘာစိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ဘာဆေးနာပေါ်
ပေါ်၊ ဘာပေါ်ပေါ်ဒုက္ခသစ္စာသာပေါ်ရမယ်။ ပေါ်တာလည်းပျက်
ဘို့၊သေဘို့၊ကိုး(မှန်ပါ)ဒါကြောင့်မြတ်စွာဘုရားကသံဃိတ္တေနပဉ္စ၊
ပါဒါနက္ခန္ဓာပိဒုက္ခာလို့ ခန္ဓာငါးပါးကို (ဒုက္ခသစ္စာ)လို့ဟော
ပေးတာပေါ့။

ခန္ဓာကဖြစ်ဆင်းရဲ ပျက်ဆင်းရဲဒုက္ခပေါ့၊ဒါကသံယုတ်ပါဠိ
တော်မှာလာပါတယ်၊ဒုက္ခမေဓဥပ္ပဇ္ဇ မာနဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခနိရုဇ္ဈမာ
နနိရုဇ္ဈတိ၊ ခင်ဗျားတို့သန္တာန်မှာ (ဖြစ်ဆင်းရဲ) ပျက်ဆင်းရဲမှ
တစ်ပါး ချမ်းသာရှိပါသေးရဲ့လား (မရှိပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဖြစ်ဆင်းရဲ ပျက်ဆင်းရဲက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖြစ်ဆင်းရဲ
ပျက်ဆင်းရဲပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းနောက်ကဉာဏ်ကလေးလိုက်ပေး

စမ်းပါ။ ဉာဏ်လိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့် ဒီဉာဏ်သည်ဆင်းရဲကိုမြင်တဲ့ ဉာဏ်၊ ဆင်းရဲတာက (ဒုက္ခသစ္စာ) မြင်တာက (မဂ္ဂသစ္စာ) လောကီမဂ္ဂသစ္စာပဲ ရှိပါသေးတယ် (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ၊ ဒီတစ်လုံး မြင်တာဟာကိုယ့်အရှိကို ကိုယ်သိတာ ရှင်းပြီးနော်... (မှန်ပါ)နဂိုရ်တုန်းကဒကာ၊ဒကာမ တွေမှာ ကိုယ့်အရှိဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ့်အသိမလိုက်နိုင်တုန်းက ကန်းနေတယ်၊သစ္စာမသိတဲ့အကန်းဆိုတော့ဒုက္ခေအဉာဏ်၊ဒုက္ခေ ဒုက္ခသစ္စာ၌ အဉာဏ်၊ မသိတာပဲ မသိတာ ဘယ်သူတုံးဆိုတော့ “(အဝိဇ္ဇာ)”။

ဒါဖြင့်ခန္ဓာထဲပေါ်တဲ့ဖြစ်မှု ပျက်မှုတွေမသိပဲနဲ့ သေသွား တဲ့ဒကာ၊ဒကာမတွေဟာ မွေးတုန်းကလည်း အကန်း၊ သေတော့ ကော (အကန်းသေပါဘုရား)။

မျက်စိနှစ်ကွင်းအလင်းမရဘူး၊သိပ်ကြောက်စရာကောင်း ပါတယ်၊အင်မတန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်၊အဲဒီတော့ဒကာ၊ ဒကာမတွေ မျက်လုံးထဲမှာ မြင်တဲ့စိတ်ကလေးဟာ ဖြစ်ပြီးပျက် သောကြောင့် (ဒုက္ခသစ္စာ)ရှင်းပြီနော်၊ ဒါကလေးကိုနှလုံးသွင်း လိုက်တဲ့အခါကျတော့ မရှိဘူး၊ မြင်စိတ်ကလေးဟာမရှိတော့ဘူး အခုအခါလိုချင်တဲ့ စိတ်သာရှိတော့တယ်၊ မြင်တဲ့စိတ်မရှိဘူးလို့ ကြားဖြတ်ကလေး သိလိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့်အဲဒါ (မဂ္ဂ) သမ္မာဓေါ တယ်။

ဖြစ်ပျက်က ... ဒုက္ခသစ္စာ သိလုံးကလေးကကော (မဂ္ဂသစ္စာ) အဒိတော့ခုနကမြင်လို့ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ (တဏှာ) လောဘကိုမကပ်ကပ်တားပါတယ်။ မြင်လို့ဒေါသဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုလည်း မကပ်ကပ်တားပါတယ်။ မြင်တာကဒုက္ခသစ္စာလို့သိတဲ့အတွက်၊ အဝိဇ္ဇာမလာနိုင်တော့ဘူး၊ (မှန်ပါ)ဘုရား၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သုံးချက်စလုံးပြတ်တယ် (မှန်ပါ)သုံးချက်ပြတ်တယ်ဆိုတော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့... ဒုက္ခက္ခန္ဓာသို့ဆိုတဲ့ ဒုက္ခအစုကြီးသုံးချက်စလုံးပြတ်တယ်။

ဖြစ်ပျက်က (ဒုက္ခသစ္စာ) သိလုံးကလေးက (မဂ္ဂသစ္စာ)၊ ဒါမကပ်အစစ်လားဘုရားလို့မေးတဲ့အခါကျတော့ ဒါလောကီမကပ်ပဲရှိသေးတယ်၊ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်လို့တော့ ဟောရမယ်၊ ရှေ့ပြေးမဂ်လို့ဟောရတော့မယ်၊ ကိလေသာတဒင်္ဂတော့သတ်ပြီကိုး။

ဒီမကပ်ကိလေသာတဒင်္ဂသတ်တယ် (မှန်ပါ)ဘုရား)တဒင်္ဂမှမသတ်လို့ရှိရင်ဖြင့် ခုနကသမုစ္ဆေဒဆိုတာအမြစ်ပြတ် အောင်သတ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်မလာနိုင်ဘူး (မှန်ပါ) ဟိုအမြစ်ပါပြတ်ဖို့ သတ်ဖို့ရာအလုပ်ကတော့ ပွားများတဲ့ အပေါ်မှာမှီတယ်(မှန်ပါ)။

မြင်စိတ်ကလေးက ဧဟိ.. (လာခဲ့ပါ) ပဿ (ရှုလော့)။ ငါ့ကိုရှုပါ၊ အဲဒါခင်ဗျားတို့က မရှုမိဘူး၊ ရှောင်လွှဲနေတော့အဝိဇ္ဇာဝင်တယ် (မှန်ပါ)ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။

မြင်စိတ်ကပေါ်ပြီး ခေါ်နေတာခင်ဗျားတို့က ဘယ်နဲ့ကြောင့်မသွားတာတုံးလို့ဆိုတော့ .. တပည့်တော်မသွားတတ်

လို့ပေါ့(မှန်ပါ)ဘုရား)အဆိုထိုက်ဘူးလား၊ (ဆိုထိုက်ပါတယ်)သူ
ခေါ်ရာကို မသွားတတ်တာ၊ ခေါ်မှန်းမသိတာက (အဝိဇ္ဇာ) ဒါဆို
ဒကာ၊ ဒကာမတို့ တခါတည်းသွားပြီ၊ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာ
လှည့်သွားပြီ၊ မြင်စိတ်နောက်ကလိုက်သွားပြီး (မှန်ပါ)။

(ဧဟိပဿိကော) ပေါ်ရာကိုလာပြီး ရှုလှည့်ပါ (မှန်ပါ)
မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်မရတာဘာဖြစ်ပါလိမ့်မတုံးလို့ မေးတဲ့အခါ
ကျတော့ ဧဟိပဿိကော=ခေါ်ရာမလိုက်လို့သဘောကျပြီလား
(ကျပါပြီဘုရား) ကြားစိတ်ကလေးကကော (ခေါ်တာပဲ) ကျန်
တဲ့ရှုစိတ်ကကော (ခေါ်ပါတယ်ဘုရား) အကုန်ခေါ်တာပဲ၊
ခင်ဗျားတို့ကခေါ်ရာမသွားလို့ ဒုက္ခရောက်နေတယ်.. (မှန်ပါ)
ရိပ်မိပြီလား.. (ရိပ်မိပါပြီ)။

သန္တိဋ္ဌိကောသာမံပဿိတဗ္ဗော။ သာမံ၊ ကိုယ်တိုင်၊
ပဿိတဗ္ဗော၊ မြင်အောင်ကြည့်ပါ မြင်အောင်ရှုပါ (မှန်ပါ)ဘုရား၊
ခေါ်တာကိုခေါ်တဲ့ဆီမြင်အောင်ကြည့်ပါတဲ့။

ဧဟိ=လာခဲ့ပါ၊ ပဿ ရှုပါ၊ လာ=ရှုစမ်းပါ (မှန်ပါ)
သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီတော့ခင်ဗျားတို့က
လာရှုပါဆိုတဲ့ဥစ္စာကိုဘာနဲ့သွားရှုရမှာတုံးဘုရားလို့ဆိုရင်သာမံ
ပဿိတဗ္ဗောသာမံ၊ ကိုယ်တိုင်၊ ပဿိတဗ္ဗော၊ မြင်အောင်ရှု
လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ)ဘုရား)။

ဧဟိပဿိကော(အဖြစ်အပျက်)ကခေါ်ရာကို၊ သန္တိဋ္ဌိကော

(လိုက်ရှုပါ) သာမံပဿိတဗ္ဗောနှင့်ကိုယ်တိုင်ဆိုတာ ဉာဏ်ကိုဆိုပါတယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) ဉာဏ်နှင့်သာရူပေးစမ်းပါတဲ့။

ဉာဏ်နှင့်ရှုလို့ရှိရင်ဖြင့် အကာလိကောအခါမလင့်အကျိုးပေးမယ်၊ (မှန်ပါဘုရား) ပေး..မပေးဘုန်းကြီးရှင်းပြမယ်၊ ဘယ်လိုရှင်းပြရမတုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ က.. ထုံးစံအတိုင်းကတော့ မြင်တဲ့အခါမြင်တယ်လို့ချင်တယ် (တဏှာ)စွဲလန်းတယ် (ဥပါဒါန်)အားထုတ်တယ်ကံ (မှန်ပါ)။

ဒီသုံးခုမလိုက်ဘူးလား (လိုက်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒီတော့ သုံးခုလိုက်ရင်တော့ ကံမြောက်ပြီ (မြောက်ပါပြီ) ကံမြောက်တော့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာဆက်ပြီ (မှန်ပါ)။

ကံ ဒါကြောင့်မြင်တဲ့စိတ်ကလေးကိုဖြစ်ဒုက္ခ၊ ပျက်ဒုက္ခဒကာတို့ကဖြစ်ပြီး ဉာဏ်နှင့်လိုက် လိုက်ပါ(မှန်ပါဘုရား) အဲဒီတော့ကို ဧဟိပဿိကောခေါ်ရာကို ဉာဏ်နှင့်လိုက်၊ လိုက်တဲ့အတွက်သန္တိဋ္ဌိကောမဖြစ်ဘူးလား (ဖြစ်ပါတယ်) အကာလိကောဆိုတော့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ကံချက်ခြင်းသေလို့ကံဆက်မဲ့တရားမလာတော့လို့ ဉာဏ်ဝင်သွားလို့အခါမလင့်အကျိုးပေးပါတယ်တဲ့ (မှန်ပါဘုရား)။

တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံသေတာဘယ်နဲ့ကြောင့်ဒီအသေသေရပါလိမ့်မတုံးဆိုတော့..အို.. ဝိပဿနာမဂ်က ပယ်ချလိုက်တာ (မှန်လှပါ)ဝိပဿနာမဂ်ကနည်းတဲ့သတ္တိမဟုတ်ဘူး (မှန်ပါ)

ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဧဟိပဿိကောခေါ်ရာကို ဘာနဲ့လိုက်ရမယ်၊
(သန္တိဋ္ဌိကောနဲ့) သန္တိဋ္ဌိကောနဲ့လိုက်ရင် ဘယ်လိုအကျိုးပေးမလဲ
(အကာလိကော) အခါမလင့် အကျိုးပေးတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဧဟိပဿိကော ခေါ်ရာကိုဉာဏ်နဲ့လိုက်နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါ
တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တရားသည် သစ္စာမသိလို့ရှိရင်ဖြင့် သစ္စာ
သိတဲ့ဉာဏ် (ဝါ) သစ္စာဉာဏ်မပါရင် ဘယ်နည်းနင့်မှမရောက်
ဘူးဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီး ဒီပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးကို တရားဦးဟောတဲ့အခါကျတော့
ပထမရှေးဦးစွာ ဘာမှမဟောပဲနဲ့ သစ္စာသိအောင်ဟောလိုက်ပါ
တယ်။ အဲဒါ(သစ္စာဉာဏ်)လို့မှတ်ပါ။ နောက်ကျတော့ ဒီသစ္စာ
မှာဘာကိစ္စရှိသလဲဆိုသော်၊ ကိစ္စကိုထည့်ဟောပါလိမ့်မယ်၊ ဒီ
ဉာဏ်က (ကိစ္စဉာဏ်) လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ့)။

အဲဒီကိစ္စဉာဏ်ဆုံးတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဆုံး
ဖြတ်ပြီလို့ သိတဲ့ဉာဏ်သည် (ကတဉာဏ်)လို့ အကျဉ်းချုပ်က
လေးမှတ်ထားစမ်းပါ။ ဒုက္ခဓပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကြီး
ရောက်ချင်လို့ရှိရင်ဖြင့် ဒီသုံးဉာဏ်အရေးအကြီးဆုံးလို့မှတ်ပါ။

မှန်တာကိုသိမြင်ခြင်းသည် (သစ္စာဉာဏ်)ပါပဲ။ သစ္စာ
ဉာဏ်ဟောမယ်ဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပြရတာပဲ။ ဒကာ၊ဒကာမ
တို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ယောက္ခကန်ပါတ် (၂) က (၃) မကူးစေနဲ့

(မှန်ပါ) နံပါတ် (၂) က (၃) မကူးအောင် ဘယ်နဲ့လုပ်မတုံး၊
ဟောဒီစိတ်ကလေးပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းဒီကနေပြီး ဝိပဿနာနဲ့
မဂ်ပေါ်အောင်လုပ်ပါ။ မဂ်ဆိုတာတခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ဖြစ်ပျက်
ကိုသိတာ ဖြစ်ပျက်က ဒုက္ခသစ္စာ (မှန်ပါ) အဲဒါသိလိုက်တာက
ဘာဆိုကြမလဲ (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား) ဒါဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာ ဆိုတော့
ဒုက္ခသစ္စာကို မဂ္ဂသစ္စာနဲ့ မြင်အောင်ကြည့်လို့ရှိရင် သမုဒယ
သစ္စာဆုံးဟယ် (မှန်ပါ)၊ ဒါသစ္စာဉာဏ်ရအောင်ပြနေတာရှင်း
ကြပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒီဒုက္ခသစ္စာကို ဒုဒိကနေပြီး မဂ္ဂသစ္စာနဲ့မြင်အောင်ကြည့်
လို့ရှိရင် စက္ခုဥပါဒိဖြစ်တယ်၊ စက္ခု=ပညာမျက်စိသည်၊ ဥပါ
ဒါ၊ ဒုက္ခသစ္စာကိုသိမြင်ခြင်းဖြစ်၏ (ဝါ)ဒုက္ခသစ္စာကိုပေါ်လာ
အောင်မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ (မှန်လှပါ) ဒီလိုဆိုတော့ ဒကာ၊ဒကာမ
တွေ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ခါးကိုက်၊ နားကိုက်၊ ရင်ကျပ်မှမဟုတ်
ပါဘူး၊ ဒကာတို့၊သန္တာန်ပေါ်တဲ့စိတ်ဟူသ၍ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဒုက္ခ
အမှန် (မှန်ပါ)၊ ပေါ်တဲ့ဝေဒနာဟူ၍ (ဒုက္ခသစ္စာပါ) ဒုက္ခအ
မှန်ဒါဖြင့် သစ္စာသိသွားပြီ၊ အမှန်သိသွားပြီ၊အမှန်သိတဲ့ဉာဏ်
ရပြီ (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ တရားနာနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခန္ဓာငါးပါး၊
ဒကာတို့လှုပ်လည်းဒုက္ခသစ္စာပဲ၊ ငြိမ်လည်းဒုက္ခသစ္စာပဲ (မှန်ပါ)
ပူလည်း (ဒုက္ခသစ္စာပဲ) စားချင်လည်းဒုက္ခသစ္စာပါပဲ၊ အိပ်ချင်

လည်း (ဒုက္ခသစ္စာပါပဲ) ဪ အဲဒါကလေးတွေသိတော့၊ ဒါက လေးတွေ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်ကိုမြင် အောင် ကြည့်လိုက်တော့၊ ဖြစ်ပျက်ကဘာသစ္စာ (ဒုက္ခသစ္စာပါ ဘုရား) သိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား) မဂ္ဂသစ္စာဟာ အဝိဇ္ဇာ လား ?၊ ဝိဇ္ဇာလား? .. (ဝိဇ္ဇာပါဘုရား) ဒါဖြင့် ဝိဇ္ဇာဥပါဒိဟာ၊ ဒီဖြစ် ပျက်မြင်မှ ဝိဇ္ဇာဥပါဒိဖြစ်မှာ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဝိဇ္ဇာဥပါဒိလည်း ဖြစ်ပါရော ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဒီဘက် က သမုဒယသစ္စာ နောက်ထပ်လာသေးသလား၊ (မလာပါဘူး) ဒီဘက်က ဒုက္ခသစ္စာ၊ (မလာပါဘူး) နောက်ထပ်မလာတော့ဘူး (မှန်ပါ) မလာတော့ “တဏှာသိမ်းနိဗ္ဗာန်”၊ “ဒုက္ခသိမ်းနိဗ္ဗာန်” ဆိုတာသူများပြောလား? ၊ ဒကာတို့အမြင်လား?၊ အကဲခတ် စမ်းပါ (ကိုယ်တိုင်အမြင်ပါဘုရား) ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် သစ္စာ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အလုပ် (မှန်ပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့သန္တာန်ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ဟူသမျှ ဝေဒနာ ဟူသ မျှ ဒုက္ခသစ္စာပေါ်တဲ့ ဖြစ်ပျက်ကလည်း ဒုက္ခသစ္စာ၊ သိတာက မဂ္ဂသစ္စာ မဟုတ်လား (မှန်ပါ)။

မဂ္ဂသစ္စာဟာ ဉာဏ်ပဲမဟုတ်လား (ဉာဏ်ပါဘုရား) ဒါဖြင့် သစ္စာဉာဏ် (မှန်ပါ) သစ္စာဉာဏ်ပေါ်လာပြီ မပေါ် သေးဘူးလား။ (ပေါ်ပါပြီ) (သစ္စာဉာဏ်)ပေါ်လာပြီ (ပေါ်ပါပြီ ဘုရား) ဒကာတို့ဘာပဲပေါ်ပေါ် မြင်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ကြားစိတ်

ပေါ်ပေါ်၊ ဘာသစ္စာပေါ်သတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပေါ်ပါတယ်) ပေါ်
တိုင်းပေါ်တိုင်း ခင်ဗျားတို့က ဒုက္ခသစ္စာလို့ သိပေးတာကဉာဏ်
(ဉာဏ်ပါ) ဒါဖြင့် သစ္စာက (ဉာဏ်) သစ္စာနှင့် ဉာဏ်နှင့် ပေါင်း
တော့ (သစ္စဉာဏ်ပါဘုရား) ဒါဆို သစ္စဉာဏ်သိသွားပြီ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ဘာတွေများ ထွက်လာမယ်ထင်သလဲ
(ဒုက္ခချည်းထွက်တာပါ) ဒုက္ခချည်းထွက်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက
ပေါ်သ၍ စိတ်ဖြင့် စိတ်ရှု၊ ဝေဒနာဖြင့် ဝေဒနာရှု၊ ပေါ်ချင်တာ
ပေါ် ဘာသစ္စာနဲ့ ရှုရမလဲ (မဂ္ဂသစ္စာနဲ့ရှုရမယ်) ဒါဖြင့် သူက
ဖြစ်ပြီး ပျက်သောကြောင့် (ဒုက္ခသစ္စာပါ) ဖြစ်ပျက်အမှုကို သိ
သောကြောင့် သူ့ကို ဘာခေါ်ကြမလဲ (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)။ ပေါ်
တာက (မဂ္ဂသစ္စာ)၊ နောက်ကအမြဲတန်း လိုက်ပေးနေတာက
(ဉာဏ်)ပေါင်းလိုက်တော့ (သစ္စဉာဏ်)ရပြီ။

(သစ္စဉာဏ်)ဆိုတော့ဪ... နဂိုလ်ကဓမ္မစင်္ကြာခက်လိုက်
တာလို့ ဒကာတို့က ညည်းကြတယ်၊ (သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊
ကတဉာဏ်) အတော်ခက်ပါလားဟေ့၊ ဒို့ ဒီဥစ္စာသိဘို့ မလိုဘူး
လို့ ထင်ခဲ့ကြတယ်၊ အခု သရာဘုန်းကြီးက ဒုက္ခသစ္စာလို့ ရှင်း
ပြတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့လည်း ရှင်းပြတယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
တစ်ခုလုံးက (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်ပေါ်တာ
သိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား) ကဲ... သစ္စဉာဏ်သိသွားပြီ (သိ
ပါပြီဘုရား)

အဲဒါပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း သိတဲ့ဉာဏ်သည် ဒီသစ္စာသိတဲ့ ဉာဏ် (သစ္စဉာဏ်) လို့ရှင်းတော့ သစ္စဉာဏ်ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား) (ကိစ္စဉာဏ်)ကလေးနည်းနည်း ပြောမယ်။

စိတ်ကလေး မင်းမှာဘာကိစ္စရှိသလဲလို့ ဒကာတို့က မေးပါ၊ (လောဘ)စိတ်ကလေး မင်းမှာဘာကိစ္စရှိသတုံးကျုပ် သည် ပေါ်ပြီး ပျောက်တဲ့ကိစ္စရှိတယ် (မှန်ပါ)(ဒေါသ)စိတ်က လေးမင်းမှာဘာကိစ္စရှိသတုံးမေးလို့ရှိရင်(ပေါ်ပြီးပျောက်တဲ့ ကိစ္စ ရှိ ပါတယ်)ဘာဖြစ်လို့တုံးကျုပ်ကအနိစ္စမျိုးဖြစ်လို့ပေါ့ ဗျတဲ့ (မှန်ပါဘုရား)ပေါ်ပြီး ပျောက်ရမှာချည်းပဲတဲ့ကျုပ်ကိစ္စ က ဒါပဲတဲ့ (မှန်ပါ) ရိပ်မိပြီလား၊ သူ့ကိစ္စကဘာပါလိမ့်(ပေါ် ပြီး ပျောက်ရမှာပါပဲ)

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့ကိစ္စဟာ သူ့ကိစ္စ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒီကိစ္စ၊ ဒီကဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့ကိစ္စကို အော်... ဒါရုပ်နာမ်တို့၏ ကိစ္စလို့ ဒကာတို့မှတ်လိုက်၊ သဘောကျပြီ လား (ကျပါတယ်ဘုရား) (ရုပ်နာမ်တို့၏ကိစ္စပါဘုရား) ရုပ် နာမ်တို့၏ ကိစ္စဟာပေါ်ပြီး ပျောက်တာချည်းပဲ၊ (မှန်ပါ) အဲဒီ ကိစ္စကို ဒီကနေပြီး သူ့ကိစ္စပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဒီကသိပေးပါ၊ (မှန်ပါဘုရား) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဒါဖြင့် သူ့ကိစ္စကို သိတဲ့ ဉာဏ် (မှန်ပါ) ဘယ်နဲ့ဆိုကြမလဲ (သူ့ကိစ္စကိုသိတဲ့ ဉာဏ်) ဟာ (ကိစ္စဉာဏ်)၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ဒီတရား ဘယ်ကလာသတုံး မေးတဲ့အခါကျတော့မှ
ဓမ္မစကြာက လာတယ်လို့မှတ်ပါ။ (မှန်ပါ) အဲဒီတော့ ဓမ္မစကြာ
ဟာ ရွတ်ဘို့လား?။ မြင်အောင်ကြည့်ဘို့လားဆိုတဲ့ ဥစ္စာကို
စက္ခုဥဒပါဒိက ထောက်ခံချက်ပေးလိမ့်မယ် (မှန်ပါ) စက္ခုဉာဏ်
မျက်စိသည် ဥဒပါဒိ = ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဆိုတော့ ရွတ်ဘို့ ဖတ်
ဖို့လား၊ သစ္စာကိုမြင်အောင်ကြည့်ဘို့လား (သစ္စာမြင်အောင်
ကြည့်ပါလို့ ပြောတာပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့က အန္တရာယ်ကင်းသုံးနေတယ်၊ ဓမ္မစကြာ
ရွတ်ယော့ အန္တရာယ်ကင်းတယ်ဆိုတော့ ဒကာ၊ဒကာမတွေက
လိမ်းဆေးလုပ်ခဲ့ကြတယ်၊ ဆေးကသောက်ဆေးပါ၊ လိမ်းဆေး
လုပ်ခဲ့ကြတယ်၊ ခင်ဗျားတို့က လမ်းလျှောက်ရွတ်၊ ဘုရားရှေ့
သွားရွတ်၊ ရွတ်တော့၊ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ သစ္စာမြင်ပါ
ရဲ့လား (မမြင်ပါဘုရား)။

မမြင်တော့ ကုသိုလ်ရရုံပဲဖြစ်နိုင်တယ်၊ နိဗ္ဗာန်မရဘူး
(မှန်ပါ) သဘောပါလား? (ပါ-ပါတယ်ဘုရား)။ ပြောခဲ့တဲ့ကိစ္စ
ကိုသိတဲ့ ကိစ္စဉာဏ်ဆိုတော့ သောတာပန်တည်လုခါနီး ဉာဏ်
လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ။ (မှန်ပါ)။

ကိစ္စဉာဏ်ပြီးရင် သောတာပန်တည်လိမ့်မယ်၊ (မှန်ပါ)
ကိစ္စဉာဏ်သိရင် အိမ်မှာပွားရင်လည်း တည်နိုင်တယ်၊ ဒီမှာတွင်
ပဲ ကိလေသာစင်ပြီး ပွားလိုက်လို့ရှိရင် ဒီမှာလည်းတည်နိုင်

တယ် (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ်)၊ ဒါက ခင်ဗျား
တို့ ဥဒယဗ္ဗယဘင်္ဂဘယတွေနဲ့ တက်နေတဲ့ဉာဏ် မဟုတ်ဘူး
တဲ့၊ အရှင်ကောဏ္ဍညတက်တဲ့ဉာဏ်၊ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ
ဘုရား)။

အရှင်ကောဏ္ဍည ဘယ်နှစ်ဉာဏ်နဲ့ တက်သွားတုံးမေးရင်
(သစ္စဉာဏ်) တစ်ချက်၊ (ကိစ္စဉာဏ်) တစ်ချက်၊ (ကတဉာဏ်)
တစ်ချက်၊ ဒီသုံးချက်နဲ့ သောတာပန်တည်သွားတာပဲ၊ ရိပ်မိကြ
ပြီလား (ရိပ်မိပါပြီ)။ ခင်ဗျားတို့ ဉာဏ်အရှည်ကြီး လိုက်နေလို့
ခက်နေတာ၊ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) အရှင်ကောဏ္ဍည
ဘယ်နှစ်ဉာဏ် နဲ့ သောတာပန်တည်ပါလိမ့် (သုံးဉာဏ်နဲ့တည်
ပါတယ်ဘုရား)။

(သစ္စဉာဏ်)တော့ သိကြပြီ (ကိစ္စဉာဏ်) ကို ထပ်ပြော
မယ်၊ အလွန်အရေးကြီးပါတယ် (မှန်ပါ)။

ကိစ္စဆိုတာသည် ဒကာ၊ ဒကာမတို့၏ သန္တာန်မှာ ဟေ့
ဘယ်သွားမလို့လဲ မေးလိုက်တယ်၊ ကိစ္စကလေးရှိလို့၊ မပြော
ကြဘူးလား (ပြောပါတယ်ဘုရား)။

အရင်ကပေါ်လာတာလား၊ ခုမှပေါ်လာတာလား၊ (ခုမှ
ပေါ်လာတာပါဘုရား) ခုမှပေါ်တဲ့ကိစ္စရှိလို့ သူသွားတယ်
မဟုတ်လား (မှန်ပါ) ခုမှပေါ်တဲ့ကိစ္စကိုသိရမယ် (မှန်ပါ)၊ ဘယ်
ကိစ္စကိုသိရမလဲ (ခုမှပေါ်လာတဲ့ကိစ္စကို သိရပါမယ်) အဲ...

ခန္ဓာမှာလည်း ခုမှပေါ်တဲ့ကိစ္စကို သိရမယ် သေသေချာချာ မှတ်ပါ။ ဒီစကားမသေးဘူး၊ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီခန္ဓာထဲမှာ ခုမှပေါ်တဲ့ကိစ္စကိုသိရင် ကိစ္စဉာဏ် (မှန်ပါ့) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား) ဒီခန္ဓာထဲမှာ ခုမှဝေဒနာကလေးပေါ်ပြီးသကာလ လာတယ်၊ ၎င်းဝေဒနာကလေးဟာ ပျောက်သွားတယ်၊ အော်... ခုမှပေါ်ပြီး ခုမှပျောက်တာ သူ့ကိစ္စ သူ့သိမ်းသွားတာ၊ သူ့ကိစ္စသူ့မလုပ်ဘူးလား (လုပ်ပါတယ်ဘုရား) ခံလည်းခံစားတယ် (မှန်ပါ့)။

ဝေဒနာသည် ခံစားခြင်းကိစ္စမရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား) ခံစားခြင်းကိစ္စကို နောက်ဆုံးပိတ်ကျတော့ သူ့မသိမ်းရဘူးလား (သိမ်းရပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ခံစားခြင်းကိစ္စကိုသိမ်းတဲ့ ခံစားတဲ့ကိစ္စကို ဒကာ၊ဒကာမတို့က သိမ်းတဲ့ကိစ္စကျအောင် ကြည့်ပေးပါ (မှန်ပါ့) ခံစားတဲ့အလုပ်သိမ်းတဲ့ ကိစ္စကျအောင် ကြည့်ပါ။ သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ဝေဒနာကိစ္စကို ဒကာ၊ဒကာမတွေက ဉာဏ်ထဲသိတဲ့အခါကျတော့ စိတ်မှာကော ဘာကိစ္စရှိသတုံး၊ မေးဘို့မလိုဘူးလား (လိုပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ ဝေဒနာမှာ ဖြစ်စေ၊ စိတ်မှာဖြစ်စေ၊ ရုပ်မှာဖြစ်စေ၊ တစ်ခုသောတရားပေါ်လာတယ် ဆိုလိုရှိရင်ဖြင့်.. တဲ့၊ အိုမှူ သေမှူပေါ်တာချည်းပဲမှတ်၊ ဝေဒနာပေါ်လာလည်း သူ့

မှာဘာပါလာတုံး၊ ဇရာ၊ မရဏ (အိုမှု၊ သေမှု ပါလာပါတယ်) စိတ်ပေါ်လာရင်ကော (အိုမှု သေမှု ပါလာပါတယ်ဘုရား)။ ရုပ် ပေါ်လာရင်ကော (အိုမှု သေမှု ပေါ်လာပါတယ်)။

ဒါဖြင့် ဝေဒနာဟာ အလိုလို ပျက်သွားတာလား၊ စိတ် ဟာ အလိုလိုပျက်သွားတာလား၊ သူယူလာတဲ့ (အိုမှု နာမှု နှိပ် စက်တဲ့ ကိစ္စကြောင့် ပျက်ရတာပါ) တော်တော်ကလေး မိလာ ပြီ၊ တော်တော်မိလာတဲ့စကား၊ ဒကာကြီးတွေ သဘောပါရဲ့ လား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)။ အလိုလိုပျက်သွားတာလား၊ သူယူ လာတဲ့ ဇရာမရဏ နှိပ်စက်လို့ ပျက်သွားတာလား (ဇရာ မရဏ နှိပ်စက်လို့ ပျက်သွားတာပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဟေ့... ဝေဒနာ...မင်းမှာ ဘာကိစ္စရှိသတုံး၊ ကျုပ်မှာ နှိပ်စက်ခံရခြင်း ကိစ္စရှိတယ်၊ မပြောပေဘူးလား၊ (ပြောပါတယ်) အဲဒီကိစ္စကို ဒီကနေ့ဉာဏ်နဲ့ မြင်အောင်ကြည့် (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)။

ဒါဖြင့် စိတ်၏ကိစ္စကို ဉာဏ်နဲ့မြင်အောင်ကြည့်၊ စိတ်မှာ ဘာကိစ္စရှိသတုံး၊ ပျက်စီးခြင်းကိစ္စရှိတယ်၊ ဇရာမရဏတို့၏ နှိပ် စက်ခြင်းကိစ္စ၊ မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား) အော်... သူ့ နှိပ်စက်ခြင်းကိစ္စကြောင့် သူပျောက်ပျက်သွားတာပဲလို့ ခင်ဗျား တို့က ဒီကနေ့ဉာဏ်ကလေးနဲ့ သိပေးပါ။

ဒါဖြင့် သူ့မှာကကိစ္စနဲ့ပါ၊ သူ့ကိစ္စကို သိတာကဉာဏ်၊ သူ့မှာက ဘာပါလိမ့် (ကိစ္စပါဘုရား) သူ့သိတာက (ဉာဏ်ပါ)

ကိစ္စနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ပေါင်းပါ (ကိစ္စဉာဏ်ပါဘုရား) ကိစ္စဉာဏ်ဆိုတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သူယူလာတဲ့ ဇရာမရဏကြောင့် သူပျက်စီးရတဲ့ ကိစ္စပဲ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)။

သူယူလာတဲ့ ဇရာမရဏကြောင့် (သူပျက်စီးရတယ်) သူပျက်စီးတဲ့ ကိစ္စမကြုံရဘူးလား (ကြုံရပါတယ်ဘုရား) အဲဒီလို သိလို့ ရှိရင်ဖြင့် အဲဒီလို သိတဲ့ ဉာဏ် ဘာဉာဏ်ခေါ်ကြမလဲ (ကိစ္စဉာဏ်ခေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ကျုပ်တို့ အားလုံးဟာ တစ်နာရီထက် တစ်နာရီ သုဿန်နဲ့ မနီးဘူးလား (နီးပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဇရာမရဏတွေ ဇရာဗျာဓိတွေ က အမြဲရိုက်နှက်ထုတ်နေလို့ သုဿန်နဲ့ နီးတာ (မှန်ပါ) မနီးဘူးလား၊ (နီးပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် အနှိပ်စက်ခံရသောကြောင့် ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) ပေါ်ပြီလား၊ (ပေါ်ပါပြီဘုရား) တော်တော်ပေါ်လာပြီ (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် ဒုက္ခဿဝိဇ္ဇနတ္ထော=ဆိုတာပေါ်လာတယ် ဒုက္ခဿ= ဒုက္ခသစ္စာ၏၊ ဝိဇ္ဇနတ္ထော=သတ္တဝါကို ဉာဏာမဖက် အမြဲနှိပ်စက်သော သဘောရှိသည်ဆိုတာ မပေါ်သေးဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်)။

ဘုန်းကြီးလက်တွေ့ပြမယ်၊ ခင်ဗျားတို့ ခန္ဓာကိုစမ်းကြည့်၊ ပူသေးတယ်၊ (ပူပါတယ်) အဲဒါမီးလောင်နေတာ (မှန်ပါ)

ဘုရား) ဧရာဝတီကလောင်ပြီး ပြောင်အောင်လုပ်နေတာ၊ သူနိပ်စက်နေတာ၊ မယ့် လက်နဲ့စမ်းပါ၊ (မှန်ပါ) ဒကာ၊ဒကာမတွေ ကိုယ့်ကိုကိုယ်ပရင်ဘတ်စမ်းကြည့်စမ်း၊ နွေးကြရဲ့လား(နွေးပါတယ်)။

နွေးတယ်ဆိုတာသည် ကြာတော့ကို ဒကာ၊ဒကာမတို့ ပြင်းထန်မလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား) ပြင်းထန်လာတော့ ဒီနွေးတဲ့ တောဇောဆိုတဲ့စီးသည် ဘယ်သူ့လောင်သတုံးမေးရင် ဘယ်နဲ့ပြောမလဲ၊ (ခန္ဓာကိုယ်လောင်ပါတယ်ဘုရား) ဘယ် အချိန်ရပ်သတုံး(မရပ်ပါဘူးဘုရား) ဒါကြောင့် ဧရာ၊ဗျာဓိတွေက အမြဲနိပ်စက်ခံရသောကြောင့် ရ ထားတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကို ဘာ သစ္စာဖွဲ့မလဲ (ဒုက္ခသစ္စာဖွဲ့ပါမယ်)

ဒါဖြင့် ဒုက္ခဿပိဋနတ္တောဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်က ဒါကို သိမှတ်မှာကိုးဗျ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ကောင်းပြီ၊ ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒုက္ခသစ္စာအနက်လေးချက်ကို ကိစ္စဉာဏ်နဲ့ ပြောလိုက်မယ်၊ ဒါကိစ္စဉာဏ်နော် (မှန်ပါ) (၁) ပိဋနတ္တော အနိပ်စက်ခံရတာသိရင် အနိပ်စက်ခံရတာက ခန္ဓာ၊ သိတာကဉာဏ် (မှန်ပါ) အနိပ်စက်ခံရခြင်းကိစ္စကို သိလို့ရှိရင် ဉာဏ်မဖြစ်ဘူးလား၊ (ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား)ဒါဖြင့် ခန္ဓာက အနိပ်စက်ခံရတဲ့ကိစ္စ၊ သူ့မှာရှိတယ် (မှန်ပါ) နိပ်စက်ခံရမှု ကို သိတာကဉာဏ် (မှန်ပါ) ဒါဖြင့် ကိစ္စနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ ပေါင်းပါ (ကိစ္စဉာဏ်ပါဘုရား)။

အနိပ်စက်ခံရသည့်ကိစ္စသည် ဒီခန္ဓာငါးပါးမှာ ရှိ-မရှိ (ရှိပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ခန္ဓာငါးပါး၏ ကိစ္စဟာ၊ ဘာကိစ္စတုံး မေးရင် ဘယ်နဲ့ ဖြေကြမလဲ (အနိပ်စက်ခံရတဲ့ကိစ္စပါ) အနိပ် စက်ခံရခြင်းကိစ္စကို ဒီက ဉာဏ်ကသိပေးပါ။

ကိစ္စဉာဏ်ဆိုတာသည် ကျွတ်တမ်းဝင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်မှသိ တာ၊ ကျွတ်တမ်းမဝင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒီအဓိပ္ပါယ်မသိဘူး၊ (မှန်ပါ) သစ္စဉာဏ် (၄) ချက်နဲ့ပြောမယ်၊ (မှန်ပါ)ဘုရား။

(၂)သင်္ခတတ္ထောနံ၊ ပြောပါဦးမယ်၊ သင်္ခတတ္ထောတဲ့၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ တဏှာယောကျ်ား လက်သမားသည် ဆိုး ဝါး ယုတ်မာပြုပြင်ရာကို ရံခါမသွေ့ အမြဲခံနေရတဲ့ အနက် သဘောရှိတယ်၊ ခင်ဗျားတို့ခန္ဓာကြီးကို တဏှာကခိုင်းသလို ပြုပြင်သလို ခံနေရတယ်၊ (မှန်ပါ) တဏှာကရုံးသွားလိုက်ခိုင်း တယ်၊ မင်းဒါမှ ငွေရမယ်ဆိုတော့ ခန္ဓာကြီးကပြေးတယ်၊ မပြေး ရဘူးလား၊ (ပြေးရပါတယ်ဘုရား)။ တဏှာက အခိုင်းသမား၊ ခန္ဓာကအခိုင်းခံ၊ ခိုင်းဘတ် (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် တဏှာပြုပြင်ရာ ခံနေရသောကြောင့်လည်း ဒီ ခန္ဓာကြီး ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။ သဘောကျပြီ လား၊ (ကျပါပြီ) တဏှာက ငါကို အဝတ်ဆင်ပေးဦးဆိုတော့ ဆင်ပေးရတယ်။

တဏှာက ထမင်းဆာတယ်ဆိုတော့ ကဗျာကယာ ချက်
ကျွေးတန်ကျွေး၊ ဝယ်ကျွေးတန်ကျွေးတာက ဒကာ၊ဒကာမတွေ
တဏှာ ပြုပြင်တိုင်း နှိပ်စက်တဲ့အတိုင်း ခင်ဗျားတို့က မလိုက်
နာရဘူးလား (လိုက်နာရပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ဘာသစ္စာတုံး၊
(ဒုက္ခသစ္စာပါ) ဒါဖြင့် တဏှာပြုပြင်ရာ ခံရသောကြောင့်လည်း
ဒီခန္ဓာကြီး ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

(၃)သန္တောပတ္တောတဲ့၊ သန္တပတ္တော = ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့
ရုပ်နာမ်တွေဟာ ကိလေသာမီးတွေ အမြဲလောင်နေတဲ့အနက်
သဘောရှိတယ် (မှန်ပါ)။ သန္တောပတ္တဆိုတော့ ဒီထဲမှာ စိတ်
ကလေးပေါ်လာလည်း ဇရာ၊ မရဏမီးကလည်း လောင်တော့
မပြောင်းဘူးလား (ပြောင်ပါတယ်ဘုရား) ဝေဒနာကလေး စိတ်
ကလေးပေါ်လာတော့ (ပြောင်ပါတယ်ဘုရား) ရုပ်ကလေး
ပေါ်လာကော (ပြောင်ပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် မီးလောင်လို့
ပြောင်တယ် (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် မီးလောင်တဲ့ကိစ္စသည် ရုပ်နာမ်မှာ ရှိမရှိ (ရှိပါ
တယ်ဘုရား) အဲဒီရုပ်နာမ် မီးလောင်လို့ပြောင်မှန်း သိတဲ့
ဉာဏ်သည် ဘာဉာဏ်ဆိုကြမလဲ၊ (ကိစ္စဉာဏ်ပါ)။

(၄) ဝိပရိဏာမတ္တော၊ ဝေဒနာကလေးပေါ်တယ်၊ တော်
တော်ကြာ ဒီချမ်းသာသလိုလိုနဲ့ ချမ်းသာတာကလေးရှိသေးရဲ့
လား (မရှိပါဘူးဘုရား)၊ အလတ်စားလို့လိုနဲ့ အလတ်စား

ကလေးကကော ရှာတွေ့သေးရဲ့လား (မတွေ့ပါဘုရား) ဒါ
ဖြင့် ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားတဲ့သဘောမရှိဘူးလား၊ (ရှိပါ
တယ်ဘုရား) ဒါဖြင့် ဝိပရိဏာမ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတာက
ဘာ သစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

အဲဒီဖောက်ပြန်ပျက်စီးတဲ့ကိစ္စကို သိတဲ့ဉာဏ်က ဘာ
ဉာဏ်ခေါ်မတုံး (ကိစ္စဉာဏ်ပါဘုရား)၊ အဲ ကိစ္စဉာဏ်ဟာ
ဝိပဿနာထဲ အကုန်ပါသွားတယ်၊ (မှန်ပဲ) ရိပ်မိကြပြီလား၊
(ရိပ်မိပါပြီ) ခင်ဗျားတို့အနိစ္စလည်း ဒီထဲမှာ ပါသွားတယ်၊
(ဒုက္ခ)လဲပါတယ်၊ (အနတ္တ)ကော (ပါ-ပါတယ်ဘုရား) အသုဘ
ကော (ပါ-ပါတယ်ဘုရား)။

သစ္စဉာဏ်ကစတက်၊ သစ္စဉာဏ်ပြီး ဘယ်ဉာဏ်တက်
မယ်၊ (ကိစ္စဉာဏ်တက်ရပါမယ်) ကတဉာဏ်ကျတော့ နိဗ္ဗာန်
ရောက်ပါပြီ)

ရှေးဦးစွာ ဒါတွေ ဒုက္ခသစ္စာလို့ သိတာက သစ္စဉာဏ်
(မှန်ပဲ) ဒါတွေမှာ နိပ်စက်တဲ့ကိစ္စ၊ ပြုပြင်ရတဲ့ကိစ္စ၊ ပူပင်
ရတဲ့ကိစ္စ ဖောက်ပြန်ရတဲ့ကိစ္စ ရှိ-မရှိ (ရှိပါတယ်ဘုရား) ဒီကိစ္စ
တွေကို ပျောက်ပျောက်သွားတာမြင်တိုင်း ဩော် သူ့ကိစ္စနိပ်စက်
တာကိုး ဆိုတာမသိဘူးလား (သိပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် နိပ်စက်ပြီး ပျောက်ပျက်တဲ့ကိစ္စ သူ့မှာ ရှိ-မရှိ
(ရှိပါတယ်ဘုရား) အဲဒီကိစ္စသိတဲ့ဉာဏ် ဘာဉာဏ်ခေါ်မယ်

(ကိစ္စဉာဏ်ခေါ်ပါတယ်) ဒါဖြင့် ဒီကိစ္စကိုသိတဲ့ဉာဏ်သည် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ (တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ) တွေကို မမြတ်ဘူးလား (ဖြတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ကံဖြတ်လိုက်တော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဇာတိလာသေးရဲ့လား (မလာပါဘူးဘုရား) ဒါဖြင့် ကံကိုဖြတ်ချင်လို့ရှိရင် ကံက ရှေးပိုင်းရောက်နေတော့ သူ့အရင်တဏှာဖြတ်လိုက်ရင် ဥပါဒါန် လာသေးရဲ့လား (မလာပါဘုရား) မလာရင် နောက်ကံကော (မလာပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် တဏှာသိမ်းနိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ ဘုရား) ဒီဘက်က ခန္ဓာသိမ်းနိဗ္ဗာန်ဆိုတာကော (ပေါ်ပါပြီ) ဒီတဏှာသိမ်းလိုက်ရင် ဒီခန္ဓာကော (မလာပါ) သိမ်းပြီးသားပဲ ဆိုတာ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ခန္ဓာကြီးဟာ ဒီအတိုင်းပဲ ဒီခန္ဓာကြီး၏ကိစ္စကိုသိရင် ကိစ္စဉာဏ်ရရင်ပြီးတာပဲ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)။

ကိစ္စဉာဏ်သည် ဒကာ၊ဒကာမတို့ သိရမည့်ဉာဏ်လား၊ ပွားများရမည့်ဉာဏ်လား (ပွားများရမည့်ဉာဏ်ပါဘုရား) ပွားများရမည့်ဉာဏ်ဆိုတာ သေသေချာချာမှတ်ပါ (မှန်ပါ)။ ဒီက ကိစ္စပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဒီကသိ-သိပေးရမယ် (မှန်ပါ) ကိစ္စပေါ်တိုင်း (သိ-သိပေးရပါမယ်) ဒါဖြင့် အသိပေါင်း ဘယ်လောက်ပါလိမ့်ဆိုတော့ အများကြီး (မှန်ပါ)။

ပွားများလို့ ကိစ္စကိုသိတဲ့ အသိပေါင်းအများကြီး ဖြစ်လို့ ရှိရင် ကတညဏ်ရောက်တော့မယ် (မှန်ပါ) ဘာဖြစ်လို့တုံး သူက ပွားမှရတဲ့ ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စက ဒီနေရာမှာကိုးဗျ (မှန်ပါ) သဘောပါပြီလား (ပါ-ပါပြီဘုရား) ဒါဖြင့် “ကိစ္စဉာဏ်သည် (ဝိပဿနာဉာဏ်) (မှန်ပါ) “ကတဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ် ဉာဏ် (မှန်ပါ) ဒီလို ခွဲယူပါ သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ်) ကိစ္စဉာဏ်သည် (ဝိပဿနာဉာဏ်ပါ) ကတဉာဏ်သည် (မဂ် ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပါ)။

ပဉ္စဝဂ္ဂါးဦးကိုဟောတုန်းက ဒီပြင်ဉာဏ်များ ပါသေး သလား (မပါ-ပါဘူးဘုရား)(သစ္စဉာဏ်)ကို ဘုရားက ရှေးဦးစွာ ဟောလိုက်တယ်၊ ပြီးတော့ ဘာဟောတုံး (ကိစ္စဉာဏ်ဟောပါ တယ်) နောက် ဘာဉာဏ်ဟောသတုံး (ကတဉာဏ်ပါဘုရား) အဲဒီတော့ ကောဏ္ဍညသိသွားပြီ အညာသိကောဏ္ဍညော ကောဏ္ဍ ညသိ သွားပြီဘုရားက မပြောဘူးလား (ပြောပါတယ်ဘုရား) တရား သက်သေ သာဓကကလည်း(တရားဦးပါဘုရား)။ ဓမ္မစကြာ တရားမှာ (မှန်ပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့က တရားဦးကို မလိုက်ကြဘူး၊ တရားလယ် လိုက်နေကြလို့၊ ဂ္ဂကျနေကြတာ ရိပ်မိပြီလား (ရိပ်မိပါပြီ) မြတ်စွာဘုရားရှေးဦးစွာဟောတဲ့ တရားဦးကမှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဲ့တော့ (မှန်ပါ) အလယ်ပိုင်းတရားတွေကျတော့ ဘုရားက

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ ဝါဒ်ဟောရတာ ပါလာတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီတရားဟောမှ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်-ဟိုတရားဟောမှဆိုတဲ့ အလည် တရားတွေက ပုဂ္ဂိုလ် အလိုက်ဟောရတာ။ ရှေးဦးစွာဟောတဲ့ တရား က ပုဂ္ဂိုလ်လိုက်သေးရဲ့လား (မလိုက်ပါဘူးရား)။

ဘာဟောတုံး (သစ္စဉာဏ်ဟောပါတယ်) သစ္စဉာဏ်ပြီး တော့ ဘာဟောတုံး (ကိစ္စဉာဏ်ဟောပါတယ်) ပြီးတော့ ဘာ ဟောတုံး (ကတဉာဏ်ဟောပါတယ်) အဲဒီတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငဲ့သေးရဲ့လား (မင့်ပါဘူးရား) ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မင့်တဲ့တရားမှ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်လို့မှတ် (မှန်ပါ) ရိပ်မိပြီးလား (ရိပ်မိပါပြီ) ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါငဲ့ ဟောတဲ့တရားဟာ ငါ့ကို ဟောတာမဟုတ်ဘူးလို့ မှတ်ပါ။ သူ့အတွက်သာသက်သက် ဟောတာ (မှန်ပါ) ရိပ်မိ ပြီးလား (ရိပ်မိ ပါပြီ)။

ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့က ဘယ်ဟာတွေ လိုက်နေကြပါ လိမ့်မတုံးလို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေကို ဘုန်းကြီးက မေးစစ်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့၊ ဘယ်သူဟာ ဘာနဲ့ ကျွတ်သွားတယ်၊ ဒါဟာ သူ့ကိုဘုရားကဟောလို့ သူကျွတ်တာ၊ မင်းနဲ့မဆိုင်ဘူး၊ (မှန်ပါ) ရိပ်မိပြီးလား (ရိပ်မိပါပြီ) ဥပမာ ဒီဌေ ဒီဌေ မထွေ့လို့ ဒါရုစီရိယကို ဟောတယ်၊ ဒါရုစီရိယကိုဟောတာ ခင်ဗျားတို့က သွားမလုပ် နဲ့၊ ဒါရုစီရိယ တစ်ယောက်တည်းရတာ (မှန်ပါ) ရိပ်မိပြီးလား (ရိပ်မိပါပြီ) ဒီပြင်လူရမယ်ထင်သလား (မရပါဘူး) မရဘူး

သူကမိပ္ပါဘိညာ ဖိုရတာ (မှန်ပါဘုရား) သဘောပါပြီလား
(ပါ-ပါပြီ)။

ဒါရုစီရိယဟောတဲ့ တရားကို အရှင်စူဠပန် သွားဟောရင်
ရပါမလား (မရပါဘူးဘုရား) ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ဒါဖြင့်
အများနဲ့ ဆက်ဆံတဲ့တရားကိုသာလိုက်ပါ။ (မှန်ပါ) (သစ္စ
ဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်) ဒကာ၊ဒကာမတို့ ပုဂ္ဂိုလ်လိုက်
သေးရဲ့လား (မလိုက်ပါဘူးဘုရား) ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးလုံးကိုဟောတဲ့
တရားဦး (မှန်ပါ) ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို သစ္စာဟောရမှာကိုးဗျ (မှန်
ပါ) သစ္စာမဟောပဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရှိရဲ့လား (မရှိပါ
ဘုရား)။

အရှင်သာရိပုတ္တာဟောတဲ့တရား ခင်ဗျားတို့လိုက်နိုင်ပါ
မလား (မလိုက်နိုင်ပါဘုရား) ဒါတွေက ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယတွေ
ပုဂ္ဂိုလ်လိုက်ဟောတာ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)
ပုဂ္ဂိုလ်မလိုက်ပဲနဲ့ ဟောခဲ့တဲ့ တရားက ဒီဉာဏ်သုံးချက်လို့
မှတ်လိုက် (မှန်ပါဘုရား) ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

(သစ္စာဉာဏ်)ရှေးဦးစွာအားထားပါ (မှန်ပါ)နောက်ဘယ်
ဉာဏ်လိုက်ရမလဲ (ကိစ္စဉာဏ်ပါဘုရား) နောက်(ကတဉာဏ်)
ကျ တော့ကို ဒကာ၊ဒကာမတွေ နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ဉာဏ်ဆိုတော့
မပြီး သေးဘူးလား (ပြီးပါတယ်) လေ့စားသုံးထစ်နဲ့ နိဗ္ဗာန် ကို
ရောက်တယ် (မှန်ပါ) ခင်ဗျားတို့က ဆယ်မြောက်ထစ်မှ တပည့်

တော် တို့က အညောင်းပြေချင်တယ်ဘုရား၊ ဆယ့်ခြောက်ထစ်
တက် ချင်တယ်ဆိုရင်တော့ ရောက်မှာမဟုတ်ဘူး (မှန်ပါ)
လမ်းတွင် အမောဆိုက်မယ် (မှန်ပါ) ရိပ်မိပြီလား (ရိပ်မိပါပြီ)။

စိတ်ကလေးတစ်ခုဟာ ဖြစ်ပြီး ပျက်တာပဲ (မှန်ပါ)
သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ) ဘယ်စိတ်မဆိုဘာတုံး (ဖြစ်ပြီး
ပျက်ပါတယ်) ဖြစ်ပြီး ပျက်တာပဲဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့စိတ်ကိုရူ၊
(မှန်ပါ) ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဘုန်းကြီးဘာသင်ပါလိမ့် (စိတ်ကို
အရှုခိုင်းတာပါဘုရား)။

အခုဟောနေတာ သစ္စာဉာဏ်ဆိုတော့ (ဓမ္မာနုပဿနာ)
ကိုဟောနေတာပဲ၊စိတ္တာနုပဿနာအရှုခိုင်းငြားသော်လည်း ဓမ္မ
နုပဿနာ ပြန်ရောက်ပါတယ်။

စိတ်ကို ရူတာ သဘောကြပြီလား (ကျပါပြီ) စိတ်ကို
(သစ္စာဉာဏ်) နဲ့ရူပါ၊ (မှန်ပါ) စိတ်ကို (ကိစ္စဉာဏ်) နဲ့ရူပါ
(မှန်ပါ) သဘောပါပြီလား (ပါပါပြီဘုရား) ဒါမှ နိဗ္ဗာန်ကို
(ကတ) ဉာဏ်နဲ့ မြင်မယ်၊ (ကတ) ဉာဏ်ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ကို
မြင်တဲ့ဉာဏ်ကိုဆိုတယ်၊ ပြီးပြီလို့သိတဲ့ဉာဏ်ပဲ (မှန်ပါ)ဘုရား။

စိတ်ကိုရူတော့ ရှေ့စိတ်ချုပ်ပြီး နောက် စိတ်မပေါ်ဘူး
လား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) နောက်စိတ်နဲ့ အသက်မရှင်ဘူး
လား (ရှင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် ရှေ့စိတ်ချုပ်တဲ့ အသေကို ရှင်တဲ့စိတ်နဲ့ ကြည့်ပါ (မှန်ပါ) အသေကို (အရှင်နဲ့ကြည့်ပါ)။ ဝိပဿနာ မဖြစ်ဘူးလား (ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား)။ ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် ကိစ္စ ဉာဏ်မရဘူးလား (ရပါတယ်ဘုရား)။

ကြာတော့ ကိုယ့်အသေတွေ ကိုယ်မြင်တော့ ခဏ ခဏ သေတာ မမြင်ဘူးလား (မြင်ပါတယ်ဘုရား)။

စိတ်ကလေးတစ်ခု ပေါ်ပြန်ပြီ၊ ကိုယ်တစ်ယောက်သေပြန် ပြီ၊ နောက်စိတ်ကလေး တစ်ခုပေါ်ပြန်၊ ကိုယ်တစ်ယောက် သေပြန် (မှန်ပါ) ကိုယ့်အသေတွေကိုယ်မြင်တာကြာတော့ မမှန်း ဘူးလား၊ (မှန်းပါတယ်ဘုရား)။ ဒီလိုဖြစ်လာရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် တက်တာပဲ (မှန်ပါ)။

ဒီအသေချည်းမျိုး မလိုချင်တော့ပါဘူးဆိုတဲ့ ဉာဏ်မလာ ဘူး လား (လာပါတယ်ဘုရား)။

လာလို့ရှိရင် အသေပျောက်ပြီးသကာလ၊ မဂ်ပေါ်လာ တယ် (မှန်ပါ) အသေမလိုချင်တော့ပါဘူးဆိုတာ ဒုက္ခအစစ်မို့ မလိုချင်ပါဘူးလို့ လာလိုက်သည်နဲ့တစ်ပြိုင်တဲ ခန္ဓာငါးပါး အကုန်ပျောက်တယ် (မှန်ပါ) ဘာသစ္စာ ပျောက်သွားတာတုန်း (ဒုက္ခသစ္စာပျောက်သွားတာပါဘုရား)။

ဒုက္ခမရှိတဲ့ ဒုက္ခပျောက်တဲ့နေရာကို သိပြန်လို့ရှိရင်
(ကတဉာဏ်) ပဲ (မှန်ပါ) ဒါ နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ဉာဏ်ပဲ၊ ပေါ်ကြပြီ
လား၊ (ပေါ်ပါပြီဘုရား) ကဲ ကြိုးစားကြ။

မိုး (၂) စာ (၁၆)

* * * * *

အရှင်ကောဏ္ဍညသစ္စာသိပြီး သောတာပန်တည်ပုံတရားတော်

အားလုံးဒကာ၊ဒကာမတွေ ကြားဘူးကြပါလိမ့်မယ်နော်။
အညာသိကောဏ္ဍညောဆိုတဲ့ ပါဠိဟာ ဓမ္မစကြာကို ရွတ်ရင်း
ဖတ်ရင်းနဲ့ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လည်း ပါလိမ့်မယ်။ သူများရွတ်သံကြား
ဘူးတဲ့သူလည်း ပါလိမ့်မယ်၊ ကောဏ္ဍညော = ကောဏ္ဍညသည်
အညာသိ = သိသွားပြီ၊ ကောဏ္ဍညသည် သိသွားပြီဆိုတဲ့ဥစ္စာ
ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဘာသိသွားတာတုန်းလို့မေးတို.မလိုဘူးလား
(လိုပါတယ်ဘုရား)။

ကောဏ္ဍညော = ကောဏ္ဍညသည် အညာသိ = သိသွား
ပြီဆိုတဲ့ဥစ္စာဟာ လူ့ပြည်မှာလည်း ကျော်ကြားတယ်၊ နတ်ပြည်
လည်း ကျော်ကြားတယ်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်လည်း ကျော်ကြားတယ်
အကုန်ပဲ “ကောဏ္ဍညသိသွားပြီ၊ ကောဏ္ဍညသိသွားပြီ”ဆိုတဲ့
ဥစ္စာအားလုံးပဲ ကျော်ကြားတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား) သိသွားတယ်ဆို
တာသည် ဘာသိပါလိမ့်မလည်လို့ မေးတော့မှ ဒကာ၊ဒကာမ
တို့ သစ္စာသိသွားတယ်၊ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဘာသိသွားသလဲ
(သစ္စာသိသွားပါတယ်ဘုရား)။

သစ္စာသိသွားတော့ကို ဘာဖြစ်ပါလိမ့်မလဲလို့ အမေး
ထုတ်ဖို့လိုလာတယ်၊ သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီလို့ ပြောတာ၊
သောတာပန်ဖြစ်သွားပြီလို့ပြောတာ၊ သောတာပန်တည်တာဆို
တဲ့ဥစ္စာက သစ္စာလေးပါးလုံး သိသွားတယ်။

သစ္စာသိသွားပြီဆိုတာ ပဉ္စမ ဒုက္ခသစ္စာသိသွားတော့ ဒုက္ခ သစ္စာက ဒုက္ခသစ္စာ။ သိတာက မဂ္ဂသစ္စာ၊ သေတာက သမုဒယ သစ္စာ နောက်ခန္ဓာမလာတာက နိရောဓသစ္စာဆိုတာ တပြိုင် နက်တည်း သိသွားတာသည် သစ္စာလေးပါး တပြိုင်နက်သိသွား ခြင်းဖြစ်တယ်။ ရိပ်မိကြပြီလား (မှန်ပါ) ကောသလသိသွားတယ် ဆိုတာ သစ္စာလေးပါး တပြိုင်နက်သိသွားတာလို့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချပါ (မှန်ပါ)။

ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာ သစ္စာလေးပါးဟာ တပြိုင်နက်ဖြစ်တာ သိရင် ကိစ္စပြီးမယ်လို့ မှတ်ကြပါ။ သစ္စာမသိပဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်ဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရှိရဲ့လား (မရှိပါဘုရား) မရှိတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ သိမှုဟာ အရေးကြီးပါတယ် (မှန်ပါ) သိပြီးတော့ သိရုံနဲ့ ပြီးရောလားလို့မေးတဲ့အခါကျတော့ ပွားသိ သိရ မယ် လို့ မှတ်လိုက်ပါဦး (မှန်ပါဘုရား)။ ပွားသိ သိရလိမ့်မယ် ဆို တာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။ ပွားသိ သိသွားလို့ရှိရင်ဖြင့် အကုသိုလ် ကံတွေ ယခုဘဝ မသိမလိမ့်မာလို့ မိုက်ထားတဲ့ အပါယ်သွား မည့် ကံတွေဟာ အဲဒီပွားပြီးသိတဲ့ တစ်လုံးက အကုန်ပယ်ချ လိုက်ပါတယ်။ သိပ်အဘိုးတန်ပါတယ် (မှန်ပါ)။

ဪ... မဂ်ဆိုတာသိလုံးကိုဆိုတာလို့သာ မှတ်လိုက် စမ်းပါ (မှန်ပါ) သိလုံးကိုဆိုသဖြင့် သိရမှာက ဒုက္ခသစ္စာ။ ခင်ဗျားတို့ ယခုရနေတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဟာ (၂) နံပါတ်ထဲမှာ

နေပါတယ်၊ (မှန်ပါ) (၂) နံပါတ်ထဲက ပေါ်ချင်တာပေါ်
ဘာသစ္စာပေါ်မလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပေါ်ပါတယ်) (၂) နံပါတ်ထဲက
ရုပ်ပေါ်ပေါ်၊ နာမ်ပေါ်ပေါ် စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ဖဿပေါ်ပေါ် ဝေဒနာ
ပေါ်ပေါ် ဘာဆိုကြမလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာက ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ခွေးကိုက်
လို့၊နာတာ၊ကျောက်ပေါက်လို့၊ ဝေဒနာရတာ၊ ခူနာဖြစ်တာကို
ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ခန္ဓာထဲမှာ ခန္ဓာငါး
ပါး တစ်ပါးပါး ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်တာကို ဆိုပါတယ်
ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။

ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်တာ၊ တစ်ပါးပါး ပေါ်
တာကို ဘာဆိုကြမလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာလို့ သေ
သေချာချာမှတ်ပါ၊ (မှန်ပါ) ခန္ဓာထဲမှာ သိလုံးလေ့နဲ့ နေလိုက်
လို့ရှိရင်ဖြင့် ဒါက ဒုက္ခသစ္စာ ဒီက သဒ္ဓါ ပညာနဲ့ သိပေး
လိုက်တယ် ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့်...တဲ့...အညာသိကောဏ္ဍညော
လိုဖြစ်မယ် (မှန်ပါ)။

ကောဏ္ဍညော = ကောဏ္ဍညသည်။ အညာသိ = ဒုက္ခ
သစ္စာကို မဂ်နဲ့ သိပြီဆိုတော့ (၃) နံပါတ် သွားသေးသလား
(မသွားပါဘူးဘုရား) ဒါဖြင့် ဒီသိလုံး တစ်ခုဟာ ဘယ်လောက်
အရေးကြီးနေသလဲ (အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား) ဘယ်လောက်
အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)

အဲဒါကြောင့် ခင်ဗျားတို့ကို ကယ်တင်ဘို့ရာ ဒီအသိ တစ်လုံးပဲရှိတယ်၊ ယခုဘဝ ခန္ဓာပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း သိပေး ပါ၊ ဝေဒနာပေါ်လဲသိ၊ စိတ်ပေါ်လဲသိ၊ သိတဲ့အခါကျလို့ရှိရင် ဖြင့်အသိခန္ဓာဘာသစ္စာတုံး မေးမှာစိုးတဲ့အတွက်ဒီမှာထောက် ကြည့် ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါ)။

ဒုက္ခသစ္စာသိတယ်၊ သိလုံးက မဖြတ်ဘူးလား (ဖြတ်ပါ တယ်ဘုရား) သိလုံးသည် ကားဆိုရင်ဖြင့် သိပါပြီဆိုလို့ ရှိရင် ဖြင့် ဝိပဿနာမဂ်ကသိတယ်လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ။ သဘောကျပြီ လား (ကျပါပြီ) သူသိတာနဲ့ပဲ ဒီကတဏှာအဖော် လုပ်သေး ရဲ့လား၊ (မလုပ်ပါဘူးဘုရား) ခင်ဗျားတို့သူများ ပြောလား၊ မျက်မြင် လား (မျက်မြင်ပါဘုရား)။

အခုပြောတာကခင်ဗျားတို့ မျက်မြင်ကို ပြောပါတယ်၊ မြင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒကာ၊ဒကာမတို့နဲ့အလျှော်ဆုံးကကိုယ့် စိတ်ကိုယ်ရှုတာက အလျှော်ဆုံး ဖြစ်နေတယ် (မှန်ပါ) သဘော ကျရဲ့လား (ကျ ပါတယ်ဘုရား) သူများစိတ်ရှုရမှာလား ကိုယ့် စိတ်ရှုရမှာလား (ကိုယ့်စိတ်ရှုရမှာပါ)။

ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ရှုတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်တဲ့ အမှန်ကို သိသော ကြောင့် ကိုယ့်စိတ်က ကိုယ်ပြန်သိလိုက်တဲ့အချိန်ကျတော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ စိတ်ဆိုတာ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့စိတ်ကတစ် မျိုး သိတဲ့စိတ်ကတစ်မျိုး သဘောကျပြီလား၊(ကျပါတယ်ဘုရား)

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ကိုသိတယ် သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ် ဘုရား) ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်က အသေ (မှန်ပါ) မဂ်ကအရှင် သူက နောက်မှပေါ်ရတာကိုး (မှန်ပါ)။

အသေကိုအရှင်နဲ့သိပေးတယ်၊ဒါဝိပဿနာခေါ်တယ်၊ အသေကို အရှင်နဲ့သိတာ (ဝိပဿနာ ခေါ်ပါတယ်ဘုရား) အသေကိုအရှင်နဲ့သိရင်ဒါဝိပဿနာခေါ်တာပဲစာလိုသုံးနေလို့ ခင်ဗျားတို့က နားယောင်နေတာ၊ ကိုယ့်အသေကိုကိုယ့်အရှင် စိတ်နဲ့သိရင် ပြီးတာပဲ (မှန်ပါ)။

ကြည့်ပါ၊ ဒီထဲမှာ စိတ်ကလေးတစ်ခုပေါ်လာတယ်၊ စိတ်က ၁ နဲ့ ၂ ပဲရှိတယ်၊ ၁ ဆိုရင် ဖြစ်တယ်၊ ၂ ဆိုရင် ပျက်တယ် (မှန်ပါ) အဲဒါကလေးကို နောက်သိလုံးလေးနဲ့ နောက်စိတ်နဲ့သိပေးလိုက်တာပေါ့၊ နောက်စိတ်နဲ့ အသက်ရှင်နေတာ ဒီစိတ်က သေသွားပြီ၊ လူတစ်ယောက်သေသွားပြီ မောင်ဘအေးဖြင့် မောင်ဘအေးတစ်ယောက်သေသွားပြီ၊ ကိုယ့်အသေကို ဒီကနေကြည့်ပေး (မှန်ပါ)။

အသေဟာ ဘာသစ္စာခေါ်ကြမလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပါ) အသိကမဂ္ဂသစ္စာ (မှန်ပါ)၊ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ့်အသေကိုယ်သိတာ ဝိပဿနာခေါ်တယ် ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား) ဒီလိုဆိုတော့ ဝိပဿနာ ခက်သေးရဲ့လား (မခက်ပါဘုရား)။

သေတာကစိတ်တခုနဲ့ သေသွားပြီ အသက်ရှင်နေတဲ့ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူများအသေမြင်တာလား၊ ကိုယ့်အသေကိုယ်မြင်တာလား၊ (ကိုယ့်အသေကိုယ်မြင်တာပါ ဘုရား) ဒါဖြင့်ကိုယ်သေတယ်ဆိုတော့ သေတာသည်ဒုက္ခမှဟုတ် ရဲ့လား (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

သေတာကဒုက္ခသစ္စာ၊ ကိုယ့်အသေကိုယ်သိတာက မဂ် ဉာဏ်မို့သိတာ မဂ္ဂသစ္စာ (မှန်ပါ) လောကီမဂ္ဂသစ္စာဆိုတာ ကျေနပ်ပြီလား(ကျေနပ်ပါပြီ)ကိုယ့်အသေကိုယ်သိတာဝိပဿ နာ ဒုက္ခသစ္စာအဖန်ဖန်သိနေတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)။

ကိုယ်သေတာကိုဘယ်သူမှ မသိဘူး၊ သေမှာထင်ပါရဲ့ဆို တာတော့ လူတိုင်းပြောကြပါတယ်၊ သေတဲ့အချိန်သိသေးရဲ့ လား (မသိပါဘူးဘုရား) အဲဒါတွေခင်ဗျားတို့ ခုနကပြောခဲ့တဲ့ သစ္စဉာဏ်မရလို့ ခုတော့ စောစောစီးစီးရထားတော့အို.. သေ တာအထူးမဟုတ်ပါဘူး အစကတည်းက သေနေတာ(မှန်ပါ) မ လာပေးဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား) ဒါကြောင့် ဘုရားရဟန္တာ များကျတော့ အစောကြီးကအသေတွေသိနေတာ အထူးအဆန်း လား ဆရာဝန်လက်လွှတ်ရတဲ့ ဝေဒနာအထူးအဆန်းလားလို့ မေးတဲ့အခါကျတော့ အထူးအဆန်းမဟုတ်ပါဘူး အရင်သေဘူး နေပါပြီဆိုပြီး သကာလဒကာ,ဒကာမတို့ဒီအသေခန္ဓာကြီးကို မတွေ့ရမည့်နေရာ မြင်နေတော့ ဘုရားရဟန္တာကျတော့ ပြီးများ နေလိုက်သေးတယ် (မှန်လှပါ)။

ကိုင်း... ဒါဖြင့်ဝိပဿနာဆိုတာ အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်
တာလို့မှတ်၊ ဝိပဿနာ ဆိုတာ ပွားတာ၊ တောကျောင်း၊ တောင်
ကျောင်းသွားပြီး ရှုရတယ်လို့များမှတ်နေတာ ဟုတ်ကြရဲ့လား
(မဟုတ်ပါဘူးဘုရား)။

ကိုယ့်အသေကဘယ်မှာရှိတဲ့ (ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာပါဘုရား)
ကိုယ့်အသိကကော (ခန္ဓာထဲမှာပါဘုရား) ဒါကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း
ပဲဗျ၊ (မှန်ပါ့ဘုရား) ရိပ်မိပြီလား (ရိပ်မိပါပြီ) ခင်ဗျားတို့ကို
တောမထွက်ချင်အောင်ဘုန်းကြီးက ဟောနေပြန်ပြီလို့မဆိုကြ
နှင့်အုံး၊ ခင်ဗျားတို့ကတော့ ထွက်မှာလည်းမဟုတ်ပါဘူး၊ အား
ထုတ်ဘို့လိုရင်းကတော့ ကိုယ့်အသေကိုယ်သိရင်ပြီးတာပဲ (မှန်
ပါ့)။

တောထဲသွားနေပေမဲ့လည်း မြို့စိတ်ပေါက်နေမယ်ဆိုရင်
ကိုယ့်အသေကိုယ်သိနိုင်ပါမလား (မသိနိုင်ပါဘုရား) တော
ကျောင်းတောင်ကျောင်းဆိုတာရှင်းရှင်းပြောပါမယ်၊ ဝိပဿနာ
ကလေ့ခါးရုံကတစ်ပေထွက်ရင်တောကျောင်း တောင်ကျောင်းပါ
ပဲ၊ ဒါကအဘိဓမ္မာနည်း၊ တောကျောင်း၊ တောင်ကျောင်းဆိုတာ
ကသမထအတွက် ဟောတာ (မှန်ပါ့)ဒါက သုတ္တန်နည်း အဘိဓ
မ္မာနည်းနဲ့ သုတ္တန်နည်းဟာ တစ်ခြားစီ (မှန်ပါ့ဘုရား)ပေါ်ပြီ
လား (ပေါ်ပါပြီဘုရား) ဝိပဿနာအတွက်ကတော့ လေ့ခါးရုံက
ဆင်းရင်းတောကျောင်း၊ တောင်ကျောင်းဖြစ်တယ် (မှန်ပါ့)။

ဒါဖြင့်ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဘုန်းကြီးကအခု ပြောနေတာက စက်ဝိုင်းကြီးပြောနေတယ်လို့ ခင်ဗျားတို့ကမယူ ကြပါနဲ့ (မှန်ပါ) ခန္ဓာထဲမှာ ဟောဒီမျက်လုံးကမြင်တယ်ဆို တော့ ခန္ဓာထဲမှာပေါ်တဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (မှန်ပါ)။

ဒီမြင်စိတ်ကလေးသည် ကားလိုဆိုလိုရှိရင်ဖြင့် ကိုယ့် ခန္ဓာ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုတဲ့စိတ်ကလေး သေသွားပြီဆိုပြီး ဒီက နေ သိပေးလိုက်တော့ တဏှာဆက်သေးရဲ့လား (မဆက်ပါဘူး ဘုရား) “ဒုက္ခသစ္စာ”သိတဲ့ “မဂ္ဂသစ္စာ” ဆိုတော့ခင်ဗျားတို့ သည် အညာသိ (ဥပမာ).. ဒကာ၊ဒကာမတွေ အညာသိဒကာ၊ ဒကာမတွေဆိုရင်လည်း လွှဲမလား (မလွှဲပါဘူးဘုရား) ဒကာ၊ ဒကာမတွေသည် အညာသိ ဒီသစ္စာ ကိုသိသွားပြီ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေသည် ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာကိုသိသွားပြီ သဘောပါလား (ပါ.ပါပြီ) ဒါဖြင့်အသိခံရတာက ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) သိတာကလေးကဘာပါလိမ့် (မဂ္ဂသစ္စာပါ ဘုရား) ဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့မဂ်ရဘို့အလုပ်ဟာ ဆုတောင်းအလုပ် လားအသိအလုပ်လား (အသိအလုပ်ပါဘုရား)။

ကိုယ့်ဉာဏ်နှင့်ကိုယ်သိပြီးသကာလ နိဗ္ဗာန်သွားရမယ် (မှန်ပါ) သိအောင်လုပ်တာက ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ကိုယ်လုပ်ရမယ် (မှန်ပါ)ဘုရားကိုတော့ ကျေးဇူးတော်ရင်အဖြစ်နဲ့ ကိုးကွယ်ရ

မယ်၊ နိဗ္ဗာန်သွားချင်တာက ကျေးဇူးတော်ရှင်ဘုရားပြောတဲ့ စကားအတိုင်းအသိအလုပ်လုပ်ပါတော့မယ်ဆိုမှနိဗ္ဗာန်ရောက်မယ်။

ကိုင်း...ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ခင်ဗျာတို့၊ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် ရှုပါ၊စိတ်စိတ်ချင်းရှုရမဲ့အလုပ်ဟာ အတော်အရေးကြီး ပါတယ်၊ ဒါကိုယ့်စိတ်လို့ဆိုသဖြင့် ကိုယ်သိပါဆိုတော့ သိတဲ့အချိန်မှာဒီ စိတ်ရှိသေးရဲ့လား (မရှိပါဘူးဘုရား) နှစ်စိတ်နဲ့ အသက်မရှင်ကောင်းဘဲကိုး (မှန်ပါ) တစ်စိတ်နဲ့သာအသက်ရှင်ရမယ်..

အဲဒီတော့ ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ်သိပါ ဆိုငြားသော်လည်း စိတ်ကိုသိရတာမဟုတ် “အပျက်”ကို သိရတာပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ)ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်သိငြားသော်လည်း(အပျက်ကိုသိရတာပါဘုရား) ဒါဖြင့်ဒီက အပျက်၊ ဒီကမဂ်ဆိုတာသွားကိုက်တယ်။ ဒါကလေးတွေက အချက်ကလေးတွေလို့မှတ်ပါ။ တော်တော် အရေးကြီးတဲ့စကား(မှန်ပါ)ခင်ဗျားတို့က စိတ္တာနုပဿနာ ရှုဆိုတော့စိတ်ကိုအရှုခိုင်း တယ်လို့ ထင်လိမ့်မယ် (မှန်ပါ)။

စိတ်ကိုအရှုခိုင်းတာမဟုတ်ဘူးစိတ်၏ “ပျက်မှု”ကိုရှုပါ ပြောတာ(မှန်ပါ) ဘာပြုလို့တုံး.. ရှုတဲ့အချိန်မှာဒီစိတ်ရှိသေးရဲ့လား (မရှိပါဘူးဘုရား) ဒါဖြင့် စိတ်ရှုရမှာလား၊အပျက်ရှုရမှာလား (အပျက်ရှုရမှာပါ)။

စိတ်၏မရှိမှုကို ရှုခိုင်းတာ၊ ရှိတာရှုနေလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့ ခိုင်တာမြဲတာရှုသောကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)မရှိတာ ရှုမှသာလျှင်.. တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ က လွတ်တယ်၊ အသေကိုအရှင်နဲ့ရှုပါဆိုတာ အမှန်ဆုံးပဲ (မှန်ပါ) သဘောပါကြလား (ပါ.ပါတယ်ဘုရား)။

အသေကိုအရှင်နဲ့ရှုပါဆိုတာ ဝိပဿနာ၊ စိတ်လာတိုင်း ရှုနေတာပဲဆိုရင် ဒါဝိပဿနာမဟုတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာအပါးမဝ သေးဘူး၊ ဆရာရင်လည်းလိုမယ်၊ ကိုယ်ရင်လည်းလိုမယ် (မှန် ပါ)။

စိတ်ဟာနှစ်ခုဖြိုပေါ်ကောင်းရဲ့လား(မပေါ်ကောင်းပါ ဘူးဘုရား) ဒါဖြင့် ပထမစိတ်ပျက်ပြီးတော့မှ ဒုတိယစိတ်ဖြစ် တယ်(မှန်ပါ) ဒုတိယရှုတဲ့စိတ်ဖြစ်တယ်၊ ဒါဖြင့်ပထမစိတ်က အသေပါ၊ ဒုတိယစိတ်ကရှင်ဆဲပါ၊ အသေကို.. (ရှင်တဲ့စိတ် နဲ့ရှု) အဲဒါမှဝိပဿနာအစစ် (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေ အသေကိုဘာနဲ့ကြည့်ရမယ်၊ (ဉာဏ် နဲ့ကြည့်ရမှာပါ) အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်ရမယ်၊ အရှင်နဲ့မကြည့် ရင်မမြင်ဘူး၊ အသေကိုမတွေ့သေးလို့ရှိရင် အနိစ္စမတွေ့သေး ဘူး၊ ဒါဖြင့်ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာပါလိမ့်မလဲ (အသေကိုအရှင်နဲ့ ကြည့်တာပါ) ဒါမှတ်ထားပါ၊ စိတ္တနုပဿနာလားအသေကို အရှင်နဲ့ကြည့်တာလား၊ (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာပါ)။ ဝေဒ

နာနုပဿနာလား၊ အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာလား၊ အသေကို
အရှင်နဲ့ကြည့်တာပါဘုရား။

ဒါမှလမ်းကျတယ်၊ ဘုရားကလည်း “သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ
ဝါဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ စိတ္တသ္မိံဝိဟရတိ” သမုဒယနှင့်ဝယ၊ ဝယ
ဆိုတာအသေပါ (မှန်ပါ)။ အဲဒီအသေကြည့်ပါပြောတာ၊ ဝိပဿနာ
ဆိုတာဘာပါလိမ့် (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာပါ ဘုရား)

အရှင်အရှင်ချင်း ကြည့်လို့ဖြစ် - မဖြစ် (မဖြစ်ပါဘုရား)
ဘယ်နည်းနှင့်မှ မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ ဝိပဿနာဖြစ်သေးရဲ့လား
(မဖြစ်ပါဘုရား)။

ဝိပဿနာဆိုတာဘာပါလိမ့် (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာ
ပါဘုရား) အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာဆိုတော့အင်း...အခုသေ
တာအခုကြည့်နိုင်တာ၊ ဒါကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်တည်တည်ရှိရှိတာဒါ
ပြောနေတာ (မှန်လှပါ) အသေကိုအရှင်နဲ့ရှုတော့၊ ပစ္စုပ္ပန်ကော
မတည်ဘူးလား (တည်ပါတယ်ဘုရား) ရှေးကသေတာလား၊ အခု
သေတာကြည့်ရတာလား၊ (အခုသေတာကြည့်ရတာပါ)။

ဘာသစ္စာကြည့်တာတုံးမေးတော့ (ဒုက္ခသစ္စာ)ကိုကြည့်တာ
ပါ) ဒါခင်ဗျားတို့က ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ တခြားမအောက်မေ့နဲ့
ဒီအသေဟောနေတာ (မှန်ပါ)။ ကိုယ့်စိတ်ကလေးသေတာကို
ဟောနေတယ်လို့ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ (မှန်ပါ) ဒါဖြင့်အသေကဒုက္ခ
သစ္စာ၊ သိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)သေတာကို အဖော်မလုပ်

ဖြစ်တာက (သမုဒယသစ္စာ) (မှန်ပါ) ဘုရား၊ နောက် ခန္ဓာ မလာ
တာက နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ (နိရောဓသစ္စာ) (မှန်ပါ) မရင်းကြသေး
ဘူလား (ရှင်းပါပြီ ဘုရား)။

ထပ်ပြောပါတယ်၊ ဧဟိ-ကလာပါ၊ ပဿ-ကရူပါ၊ ဧဟိ
ပဿိကော ကျုပ်ဒီနေရာသေနေတယ်၊ ခင်ဗျား ဒီနေရာကနေရှု
ပေးပါလို့ ပြောနေတာ၊ သဘောကျပြီးလား၊ ဘာနဲ့ရှုရမှာတုံးဆို
တော့ အရှင်နဲ့ရှုပေးပါ။ သိအောင်ဉာဏ်နဲ့ သွားလိုက်လို့ ရှိရင်
ဖြင့် ခေါ်တာက ဧဟိပဿိကော၊ သဘောကျပြီလား (မှန်ပါ)
ကိုယ်က ဉာဏ်နဲ့ သွားလိုက်တော့ကိုတဲ့ ကိုယ့်အသေကိုယ်
မြင်ပါတယ်။

ယားတဲ့နေရာကလေးက ဝေဒနာမဟုတ်လား (မှန်ပါ)
ဒုက္ခစိတ်မဟုတ်လား (မှန်ပါ) အဲဒီဒုက္ခစိတ်ကလေးဆီကိုဉာဏ်နဲ့
သွားလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဪ... ဘယ်သူသေတာမြင်ရ ပါ
လိမ့် (ကိုယ်သေတာမြင်ရပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီလိုဉာဏ်နဲ့ သွားလိုက်လို့ ရှိရင်ဖြင့် အသေကဒုက္ခသစ္စာ
အသိက မဂ္ဂသစ္စာ (မှန်ပါ) လက်နဲ့ သွားတာကတော့ အယားပြေ
ချင်လို့၊ တဏှာနဲ့ သွားတာ (မှန်ပါ)။ ဒီတရားကဖြစ်ပြီး ပျက်
တဲ့တရားက ဧဟိပဿိကော၊ လာပါရှုပါလို့ ခေါ်တာ (မှန်ပါ)
သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)။

တရားကခေါ်လို့ ရှိရင် ခင်ဗျားတို့က တဏှာ နဲ့လိုက်
မလား၊ ဉာဏ်နဲ့လိုက်မလား (ဉာဏ်နဲ့လိုက်ပါမယ်)။ ဘုရား
ကသန္တိဋ္ဌိကောလို့ဟောပြန်တယ် (မှန်ပါ)။ သန္တိဋ္ဌိကောသာမံပဿိ
တဗ္ဗောသာမံ=ကိုယ်တိုင်၊ ပဿိတဗ္ဗော = မြင်အောင်လိုက်စမ်း
ပါ၊ မဟောဘူးလား (ဟောပါတယ်ဘုရား) ကိုယ်တိုင် မြင်
အောင်လိုက်ပါ။ ခေါ်ရာကိုသွားပါ၊ မြင်အောင်ဟာဘာတဲ့တဲ့
(လိုက်ပါ) လိုက်ပါ၊ သွားပါ၊ အသေရှိတဲ့ဆီကို (မှန်ပါ) သဘော
ကျပြီလား။ (ကျပါပြီ)။

ဘုရားကဟောခဲ့တာက အားထုတ်ရတဲ့သောက်ဆေး (မှန်
ပါ) ခင်ဗျားတို့က ဧဟိပဿိကောလို့ ရှိခိုးတဲ့လိမ်းဆေးလုပ်နေ
တယ်။ (မှန်ပါ) ကိလေသာရောဂါပျောက်ပါ့မလား (မပျောက်ပါ
ဘူး)။ ကောင်းပြီဒကာ၊ ဒကာမတို့...ခေါ်တာကဘာတဲ့ (ဧဟိ
ပဿိကော) ဧဟိပဿိကော၊ လိုက်ရမှာက... (သန္တိဋ္ဌိကော) ကိုယ်
တိုင်မြင်အောင်လုပ်ပါ (မှန်ပါ) ဧဟိပဿိကောကခေါ်ရာကို
သန္တိဋ္ဌိကောက (မြင်အောင်လိုက်ရမယ်)။

ဧဟိပဿိကောခေါ်ရာကို သန္တိဋ္ဌိကောနှင့်လိုက်လို့ နှိုင်း
အဲဒါဝိပဿနာဆေး (မှန်ပါ) ဧဟိပဿိကောကခေါ်သည်၊ သန္တိ
ဋ္ဌိကောကလိုက်သည် ဆိုတော့အသေကိုအရှင်နဲ့သွားတွေ့တယ်
(မှန်ပါ) ဧဟိပဿိကောက အသေကို (မှန်ပါ) သန္တိဋ္ဌိကောလိုက်-
လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သူကအသေနှင့်နေလို့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့

အထည်တွေ သေးရဲလား။ (မတွေ့ပါဘူး) မတွေ့တော့ ကိုယ်ခန္ဓာ
အနိစ္စပါလား ဆိုတာသူများပြောလား ကိုယ်လိုက်လို့တွေ့တာ
လား (ကိုယ်လိုက်လို့တွေ့တာပါဘုရား)။

ဧဟိပဿိကော ခေါ်ရာကိုသန္တိဋ္ဌိကောနဲ့လိုက်လို့ရှိရင်
ဒါဝိပဿနာအစစ်ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ဒကာ၊ ဒကာမ
တွေမှာ...တဲ့ဆက်ရွတ်ပါအကာလိကော၊ အကာလိကောဆို
တာကအခုချက်ခြင်းအကျိုးပေးမယ်ကွ၊ ကံ...ပေး...မပေး...
ကျုပ်တို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထောက်ပြမယ်၊ ကြည့်ကြ။

ဧဟိပဿိကော ခေါ်ရာကိုသန္တိဋ္ဌိကောဆိုတဲ့သာမံပဿိ
တဗ္ဗောဆိုတော့ ကိုယ်တိုင်မြင်အောင်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျ
တော့ (ဒီတဏှာဥပါဒါန်ကံ) လာသေးရဲလား (မလာပါဘုရား)
မလာ တာသည် အခါမလင့် တဏှာ ဥပါဒါန် သေသွားသော
ကြောင့်တဲ့ အကာလိကောဖြစ်ပါတယ် (မှန်ပါ) အခါမလင့်
အကျိုးပေးပြစ်လိုက်တယ်။ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) အခါများ
လင့်သေးလား (မလင့်ပါဘူး) ခေါ်ရာကိုလိုက်လိုက်တာနဲ့
ဒီ (တဏှာဥပါဒါန်) တရားတွေလာသေးရဲလား (မလာပါ
ဘုရား)၊ ရန်သူတွေ အကုန်မသေဘူးလား (သေပါတယ်-
ဘုရား)

(ဧဟိပဿိကော) ခေါ်ရာကို (သန္တိဋ္ဌိကော) နဲ့ (လိုက်ပေးရ
ပါမယ်) သန္တိဋ္ဌိကောနဲ့လိုက်ရင် နိဗ္ဗာန်ကား ဒကာ၊ ဒကာမတို့

ဆုတောင်းအလုပ်လားတဲ့၊ ခေါ်ရာလိုက်ရတဲ့ အလုပ်လား (ခေါ်ရာလိုက်ရတဲ့ အလုပ်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဒီနေ့တရားမှာကိုယ်တိုင်သိဆိုတာလည်းပေါ်ပသိကော ခေါ်ရာကို သန္တိဋ္ဌိကောနဲ့လိုက်မှ (ဒုက္ခသစ္စာ)ကို သိတယ် (မုန့်ပါ)သဘောကျပြီလား(ကျပါတယ်)ဒုက္ခသစ္စာသိတဲ့အချိန်မှာ (သမုဒယသစ္စာ) သေ-မသေ(သေပါတယ်ဘုရား)၊သမုဒယသစ္စာ သေလို့ရှိရင်(နိရောဓ ဒုက္ခနိရောဓ) လာ-မလာ (လာပါတယ်) သဘောပါကြလား (ပါပါတယ်)...ကံ...ကြိုးစားကြတော့။

မိုး(၂) စာ (၄၄၂)

မနောပေါက်ကဝိပဿနာရှုနည်းတရားတော်

ဒွါရခြောက်ပေါက်ရှိတယ်လို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေမှတ်ထားရမယ်နော်.. (မှန်ပါ)။ မျက်စိပေါက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်းတစ်မျိုး၊ နားပေါက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကော.. (တစ်မျိုးပါဘုရား) နှာခေါင်းပေါက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်.. (တစ်မျိုးပါဘုရား) လျှာပေါက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(တစ်မျိုးပါဘုရား) ကိုယ်ပေါက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်.. (တစ်မျိုးပါဘုရား)။ အဲ.. ငါးမျိုးတော့ဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတွေရှုတတ်ပါပြီတဲ့ (မှန်ပါ)။

မျက်လုံးပေါက်က ပေါ်လာတဲ့မျက်လုံးစိတ်ကိုဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်ရင်ခန္ဓာဖြစ်စဉ် မတန်းတော့ပဲ၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့အတွက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်တာပဲ.. (မှန်ပါ)။

နားပေါက်က ကြားစိတ်ကလေးပေါ်လာရင် ကြားစိတ်ကလေးဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်ရင်ကော.. (ပြတ်ပါတယ်ဘုရား)။ နှာခေါင်းပေါက်က နံတဲ့ စိတ်ကလေးပေါ်လာလို့ရှိရင် သူ့ကိုဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်ရင်ကော .. (ပြတ်တာပါပဲဘုရား)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်တာပဲဆိုတော့၊ ဪ.. ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ဖြတ်တတ်လို့ရှိရင်လည်း အလွယ်သားပါပဲဆိုတာပေါ်လာတယ်နော်.. (မှန်လှပါ)။

ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက် တာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘယ်နဲ့နေကြသလဲ .. (ပြတ်ပါတယ်ဘုရား) ပြတ်ထွက်သွားတာပဲတဲ့.. တခါစဉ်း

စားပါဦး... တဲ့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ကိုယ်ပေါ်မှာယားတဲ့စိတ်၊ယံ
တဲ့စိတ်၊ကောင်းတဲ့စိတ်တွေလည်းရှိသေးတယ်။

အဲဒါတွေပေါ်လာတော့ ဘယ်နဲ့လုပ်ကြမယ်..(ဖြစ်ပျက်
ရှုပါမယ်ဘုရား) ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်တော့ ဘာဖြစ်သွားသလဲ..
(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်သွားပါတယ်ဘုရား) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ရင်
နိဗ္ဗာန်ရောက်တာပဲ.. (မှန်ပါ) ဘယ်လိုမှတ်ကြမယ်.. (ပဋိစ္စသ
မုပ္ပါဒ်ပြတ်ရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါတယ်ဘုရား)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကလည်း ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဘယ်နှစ်ခုရှိ
ပါလိမ့်မတုံး မေးတော့ ဘယ်နဲ့ဖြေကြမလဲ.. (ခြောက်ခုပါ
ဘုရား)။ ခြောက်ခု၊ ဒီနေ့နောက်ဆုံးပိတ်ပြမှာပဲ.. (မှန်လှပါ
ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်လိုချင်ရင်ဘာလုပ်ရမလဲ.. (ကိုယ့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
ကိုယ်ဖြတ်ရပါမယ်ဘုရား) ကိုယ့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကိုယ်ဖြတ်ရမယ်
ဆိုတော့ ကိုယ့်ဒုက္ခကိုယ်ရှုပြီး ကိုယ့်ဒုက္ခကိုယ်ရှောင်တာပဲလို့
မှတ်လိုက်စမ်းပါ..(မှန်ပါဘုရား) ကိုယ့်ဒုက္ခကိုယ်ရှုပြီး.. (ကိုယ့်
ဒုက္ခ ကိုယ်ရှောင်တာပါဘုရား)။

အဲ.. ကိုယ့်ဒုက္ခကိုယ်မြင်ပြီးဆိုမှဖြင့် နောက်ဒုက္ခတွေအ
တွဲလိုက် အပြုလိုက် ပြတ်တော့တယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်စမ်းပါ
(မှန်လှပါဘုရား)။

ဝမ်းထဲမှာ မနောအကြည်မှန်ဆိုတဲ့ ဟဒယဝတ္ထုအကြည် မှန်ဆိုတာရှိတယ်နော်.. (မှန်ပါ) အဲဒီအကြည်မှန်သည် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ရန်ကုန်မှာသားကလေးရှိ၊ သားကလေးဘက်ကို ထည့်ပေးလိုက်၊ သားကလေးခင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာတာပဲ.. (မှန်ပါ)။

ဝမ်းထဲကအကြည်မှန်ဟာသမီးဆီလှည့်လိုက်ရင် သမီးကို ခင်တဲ့စိတ်၊ သမီးစိုးရိမ်တဲ့စိတ်ပေါ်လာတာပဲ.. (မှန်ပါဘုရား) ပစ္စည်းဘယ်လှည့်လိုက်ရင် ပစ္စည်းကြောင့်ကြတဲ့စိတ်၊ ပစ္စည်း ခင်တဲ့စိတ်မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒီမနောအကြည်မှန်ဟာ ဒကာ၊ဒကာမတို့သန္တာန်မှာဖြင့် အလုပ်အများဆုံးလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ.. (မှန်လှပါဘုရား) မနောအလုပ်က ဒကာ၊ဒကာမတို့မအိပ်မခြင်းပဲ နဖူးပေါ်လက် တင်ပြီးသားဘက်လှည့်လိုက်၊ သမီးဘက်လှည့်လိုက်၊အရောင်း ဘက်လှည့်လိုက်၊လို့ အမြတ်အစွန်းပေါ်လို့ ချမ်းသာတဲ့စိတ် ကလေးလည်း အကြည်မှန်ပေါ် ပေါ်လာတာပဲ.. (မှန်ပါ)။

အရောင်းအဝယ်ဘက်လှည့်လိုက်လို့ရှိရင်လည်း အဝယ် တည့်သွားလို့ရှိရင်ဖြင့် အမြတ်အစွန်းရမှာမို့ဝမ်းသာတဲ့စိတ် ကလေးအကြည်မှန်ပေါ် မပေါ်ဘူးလား.. (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒါတွေလုံးနဲ့လှည့်တာဟူသ၍ကိုဖြင့် မနောစိတ်လို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ.. (မှန်လှပါဘုရား)။ မနုဉ္ဇူ=ခင်ဗျားတို့သန္တာန်

ဤဘဝင်အကြည်မှန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မစ= ခင်ဗျားတို့တွေ
နေရတဲ့ ဓမ္မာရုံကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ=စွဲ၍၊ မနောဝိညာဏ်=
မနောဝိညာဏ်စိတ်သည်၊ (ဝါ)ခင်စိတ်၊မင်စိတ်၊ကြင်နာစိတ်၊
စိုးရိမ်စိတ်၊ကြောင့်ကြစိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ=တပြုကြီးပေါ်ကြ၏။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ သန္တာန်မှာမျက်လုံး၊ နား၊ နှာခေါင်း၊
လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ မနောတို့တွင် ဘယ်သူအဆိုးဆုံးပါလိမ့်..
(မနောအဆိုးဆုံးပါဘုရား)။

အိပ်ပျော်နေတာများ အိပ်မပျော်အောင်လုပ်တာဘယ်သူ
ပါလိမ့်.. (မနောပါဘုရား)။ မနောကနေပြီးသကာလအဝေးမှာ
ရှိတဲ့ သား၊ သမီးတွေဘက်လှည့်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် စိတ်မချလက်မ
ချစိတ်ကလေးက ဒီကြားထဲပေါ်ပေါ်လာတယ်၊ ဒါကအဝေး
မှာရှိတဲ့သား၊ သမီးမြင်ရတာမဟုတ်ဘူးနော်.. (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီတော့မှန်အကြည်နဲ့ သူ့ဘက်ကိုလှည့်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့်
သူ့အတွက်စိုးရိမ်လိုက်တာကြောင့်ကြလိုက်တာဆိုတဲ့ စိတ်က
လေးကဒီမှန်ပေါ်မှာ အရိပ်သဖွယ်ပေါ်လာတယ်လို့မှတ်လိုက်
စမ်းပါ.. (မှန်လှပါဘုရား)။ ဒါကြောင့်.. “မနုဉ္ဇူပဋိစ္စဓမ္မစဉ္စပ္ပ
ဇ္ဇတိမနောဝိညာဏံ” ဆိုတာမြင်ကြပြီလား (မှန်ပါဘုရား)။

သားဘက်လှည့်လိုက်လို့ရှိရင်သားကဖြုန်းတီးထားလို့ရှိ
ရင် သူ့ကိုမကျေသေးဘူးဆိုတဲ စိတ်ကော.. (ပေါ်ပါတယ်
ဘုရား)။

သမီးဘက်လှည့်လိုက်ပြန်လို့ရှိရင် သမီးကလေးကတော့ လိမ်မာရေးခြားရှိပါရဲ့ဆိုပြီး ပိုခင်တဲ့စိတ်ကလေးကောမပေါ်လာဘူးလား.. (ပေါ်လာပါတယ်ဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့ဟာက ခင်တဲ့စိတ်ပေါ်လာတော့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကံမလာပေဘူးလား.. (လာပါတယ်ဘုရား) သားဘက်လှည့်လိုက်ရင် စိတ်မချလက်မချဖြစ်တော့ ဒေါသ၊သောက၊ပရိဒေဝ၊ဒုက္ခ၊ဒေါမနဿဥပါယာသမလာပေးဘူးလား.. (လာပါတယ်ဘုရား)။

ဒီမှာမှန်ကြည့်လွှဲတာနဲ့ မှန်အထောင်လွှဲတာနဲ့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွေ ထွက်ထွက်လာတယ်.. (မှန်ပါ့ဘုရား)။ အဲဒီတော့ ဒေါသ၊သောက၊ပရိဒေဝ၊ဒုက္ခ၊ဒေါမနဿ၊ဥပါယာသ၊ သူနဲ့တဲ့တဲ့ အဝိဇ္ဇာ၊သင်္ခါရ တွေနောက်ကမဆက်ပေးဘူးလား.. ဆက်မလား (ဆက်ပါတယ်ဘုရား)။

ဘယ်နဲ့ကြောင့် ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်လာပါလိမ့်မတုံးလို့လက်သည်ရှာကြပါစို့၊ မှန်အထောင်လွှဲလို့.. (မှန်ပါ့ဘုရား) ဪ.. ဒါဖြင့်ခင်ဗျားတို့မှာ မှန်ကခ ဗျားတို့ကိုချမ်းသာပေးတဲ့ဘက်ကိုလှည့်ပြီး မထောင်ပဲနဲ့ဆင်းရဲပေးမည့် ဘက်ကိုလှည့်ပြီးဘောင်မိသည့်အတွက် ခင်ဗျားတို့ဖြင့်သံသရာခရီးသည်ဖြစ်အောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းလာတော့တယ်ဆိုတာ ရိပ်မိပြီလား.. (မှန်ပါ့ဘုရား)။

သားသမီးတွေကလည်း တစ်ယောက်မှ လိမ္မာရေးခြားကလည်းမပါ၊ လိမ်မာတဲ့ကောင်ကလည်းအသုံးမကျ၊ မလိမ်မာတဲ့ကောင်တွေကအဖြုန်းသမား အံ့မလေး.. တွေးပြီးတော့များမှန်ထဲထောင်ပြီးသကာလ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ခုနစ်စဉ်တန်းများနေလို့ကသေးတယ်ဆိုတာ ရိပ်မိပြီလား .. (ရိပ်မိပါပြီဘုရား)။

ခုနစ်စဉ်တန်းလို့ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းတာကိုဆိုတာ (မှန်ပါ့ဘုရား) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းတာကိုဆိုတော့.. အိပ်မပျော်၊စားမဝင်ရောဂါရသည့်ခြေပျက်အောင် တန်းနေတာကိုးဗျ..(မှန်ပါ့) ဘယ်လောက်များဆိုးသွားသတုံး..(ဆိုးသွားပါတယ် ဘုရား)။

ဟို.. သားသေလင်ဆုံးဒကာ၊ဒကာမတွေ ကျပြန်တော့သေတဲ့သူဘက်ကိုချည်းမှန်ကထောင်နေတာကိုး(မှန်ပါ့ဘုရား)။

သေတဲ့သူဘက်ကိုချည်း မှန်ကထောင်နေတော့ သူ့ခြေရာလက်ရာကလေးတွေ မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း တခါထဲ မျက်ရည်ကလေးတွေ သုတ်ကာ.. သုတ်ကာနဲ့ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမန သာတွေမလာဘူးလား.. (လာပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒါဘယ်နဲ့ကြောင့်လာတာတုံး.. (မှန်အထောင်လွှဲလို့ပါဘုရား) မှန်အထောင်လွှဲရင်အိပ်မပျော်ဘူးနော်.. (မှန်လှပါ) စားလို့ကော.. (မရပါဘုရား)။

စားလို့လည်းမရဘူး၊ အိပ်လို့လည်းမပျော်ပါဘူး၊ သွားရင်လည်းခလုတ်တိုက်တယ်.. (မှန်ပါ့ဘုရား) သားဘက်လှည့်နေတော့ ဒီခလေးတွေကလည်း ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်ဖြစ်နေတော့ အပေါင်းအသင်းလွဲမှာ စိုးရိမ်လိုက်တာဆိုတဲ့ သောကမလာဘူးလား.. (လာပါတယ်ဘုရား၊ သောကလာရင်ပရိဒေဝကတော့ကော.. (လာပါတယ်ဘုရား)။

မျက်ရည်ကလေးက တခါထဲဘယ်သူမှမရှိက်ရပဲနဲ့ထွက်လာတယ်.. (မှန်ပါ့) ဒုက္ခကလည်း အင်း.. ဒကာ၊ဒကာမတွေကိုယ်၏ဒုက္ခကလည်းရောက်လာတာပဲ၊ စိတ်၏ဒုက္ခကကော.. (ရောက်လာတာပါပဲ) စိတ်ပူပန်တာတွေကကော.. (ရောက်လာပါတယ်ဘုရား)။

စိတ်ပူပန်တဲ့ ဥပါယာသတွေကလည်း လိုက်လာတယ်၊ လိုက်လာတော့ဒီဥစ္စာမသိလို့ ဖြစ်သောကြောင့်အဝိဇ္ဇာမပါဘူးလား။ (ပါပါတယ်ဘုရား)။ ဒါဖြင့်“အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရ” ဘက်ကိုခင်ဗျားတို့ မှန်ထောင်လိုက်တာနဲ့ပဲ၊ တစ်ဘဝထက်နှစ်ဘဝဆက်ပြီး ဒုက္ခရောက်တယ်.. (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒီဘဝမှာ မှန်ထောင်လွဲလို့ ဒုက္ခရောက်တာကတစ်မျိုး၊ နောက်ဘဝပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်လိုက်လို့ ဒုက္ခရောက်တာက (တမျိုးပါဘုရား) ဘယ်နှစ်မျိုးပါလိမ့် .. (နှစ်မျိုးပါဘုရား)။

ဪ.. ခင်ဗျားတို့ပဲထောင်တတ်ပါပေဗျာ.. ကိုယ့်ဟာ
ကိုယ်ဒုက္ခရောက်အောင်.. (မှန်ပါဘုရား) မှန်ငှားရသေးသလား
ကိုယ့်မှန်နဲ့ ကိုယ်ထောင်လိုက်တာပဲလား (ကိုယ်မှန်နဲ့ ကိုယ်
ထောင်လိုက်တာပါဘုရား) လွန်လှချည်းလား (မှန်ပါဘုရား)
မနောဒွါရနော်.. ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ မနောဒွါရ မနောဒွါရဟာ
သိပ်ဆိုးတယ်။

ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကတော့.. နံနက်မိုးလင်း
လို့ရှိရင် ဉာဏ်တော်ကွန်ရက်ထဲထင်လာတယ်ဆိုတာ ဘုရားမှန်
ထောင်လိုက်တာပဲ.. (မှန်ပါ) ထောင်လိုက်တော့ ကျွတ်ထိုက်
တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဒီထဲမှာ အရိပ်လာပေါ်လာတယ်.. (မှန်ပါဘုရား)။

ဘုရားရှင်ရဲ့အကြည်မှန်ကြီးဟာ ဘယ်လောက်ထိအောင်
ဒီအထဲမှာ အရိပ်ထင်နိုင်တယ်၊ ဗကဗြဟ္မာရိပ် ထင်နိုင်တယ်ဆို
တာပေါ်ကြပြီလား.. (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဘုရားကလည်း ဘုရားစွမ်းသလောက်ထောင်
တာပေါ့ဗျ၊ ခင်ဗျားတို့ကလည်း ခင်ဗျားတို့စွမ်းသလောက်
ထောင်ကြတာပေါ့.. (မှန်ပါ) ဘုရားမှာတော့ကယ်တင်ဘို့ ရာ
ဉာဏ်ပေါ်ပေါ်လာတယ် (မှန်ပါ) ဒီမှာကမျက်ရည်ကျစရာပေါ်
ပေါ်လာတယ်.. ဒုက္ခပေါ့ (မှန်ပါဘုရား) မကွာခြားဘူးလား
(ကွာခြားပါတယ်ဘုရား)။

ဒီကရှေ့ ခင်ဗျားတို့က အရူး မှန်ရသလိုဖြစ်နေတယ်..

(မှန်ပါ) အရူးဟာ ပြဒါးသုတ်တဲ့မှန်ကလေးတချပ်ရပြီးဆိုမှဖြင့် လမ်းကသွားတဲ့လူတွေထောင်ထောင်ကြည့်ပြီး ဒီတွင်ပြီးတာကို ဗျ။

သို့သော်လည်း သူက မှန်ကလေးကို ဟိုပြထောင်၊ ဒီပြ ထောင် ဒီထဲကြည့်ပြီး သူကပြီးလိုက် မလိုက် ဒီလို ဖြစ်မနေဘူး လား (မှန်ပါဘုရား) ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ အရူး မှန် ရနေ လို့.. (မှန်ပါဘုရား) ရိပ်မိပြီလား ..(ရိပ်မိပါပြီဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့ကလည်း ဟိုဘက်လှည့်ထောင် ဒီဘက်လှည့် ထောင် မျက်ရည်ကျတဲ့ဘက်လှည့်ထောင်လိုက် သေတ္တာထဲမှာရှိ တဲ့ ရွှေကလေး စိန်ကလေး ကြည့်ပြီးပြီးလိုက် .. (မှန်ပါ) မှန် ထောင်ကြည့်တာကိုးဗျ (မှန်ပါ)ရိပ်မိပြီလား..(ရိပ်မိပါပြီဘုရား)။

အဲဒါခင်ဗျားတို့ဟာက ဘာရထားတာတုံး (အရူးမှန်ရ ထားတာပါဘုရား) ဒါကြောင့်ပုထုဇ္ဇနောဥမ္မတ္တကော=ပုထုဇဉ် ဟာအရူးချည်းပဲဆိုတာ မပေါ်သေးဘူးလား(ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) ထောင်မိထောင်ရာထောင်တာဗျ (မှန်ပါ)ဘုရား)။

မှန်အတည်ထောင်တာလား၊ ဟိုစောင်းထောင်လိုက်ဒီ စောင်းထောင်လိုက်လား (ဟိုစောင်းထောင်လိုက်၊ ဒီစောင်း ထောင်လိုက်ပါဘုရား) ဟိုလူကိုမကျသေးဘူး..၊ အရင်တုန်းက လုပ်ထားတာတွေဆိုပြီ အံ့မာ.. စောင်းများထောင်လိုက်သေး တယ်သူကမလာဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီလောက်ကျအောင် ခင်ဗျားတို့မှန်တွေအရူးမှန်ရသလို
ဖြစ်နေသောကြောင့် အဲဒီမှန်တချပ်ကနေပြီး စိတ်ပေါ်လိုက်တယ်
“မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ၊ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ” ဆိုတဲ့ မှန်ထဲမှာအ
ရိပ်စိတ်တွေမပေါ်ဘူးလား... (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီအရိပ်စိတ်တွေက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဘယ်နှစ်မျိုးထွက်
နိုင်သတုံး.. (သုံးမျိုးထွက်ပါတယ်ဘုရား) ဒေါသစိတ်လာရင်
လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တစ်မျိုးမလာဘူးလား.. (လာပါတယ်
ဘုရား) ဒေါသလာလို့ရှိရင် ဒေါသ၊သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမန
သံ၊အဝိဇ္ဇာ (မှန်ပါဘုရား) ကိုယ့်သန္တာန်မှာပေါ်နေတဲ့စိတ်မှာ
ဘာစိတ်ပေါ်မှန်းမသိဘူးဆိုပြီး ကျုပ်ဖြင့် ဘယ်စိတ်ကယ်လို့
မပြောတတ်ပါဘူး စိတ်တွေထွေနေ ဝေနေတာပဲဆိုတဲ့အခါကော
မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား)။

အဲ. စိတ်တွေ ဝေနေ ထွေနေတဲ့အခါကျတော့ အဝိဇ္ဇာပေါ်
တယ်.. (မှန်ပါဘုရား) အဝိဇ္ဇာပေါ်တော့ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ (သင်္ခါ
ရာပါဘုရား) ဟော.. တခါထဲပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကကော မစ၊
ဘူးလား (စပါတယ်ဘုရား) ဒီနေရာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဘယ်နှစ်
မျိုးဖြစ်၍ ဘယ်နှစ်မျိုးဆက်နိုင်သတုံး (သုံးမျိုးဖြစ်၍သုံးမျိုးဆက်
နိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

လူခြေတိတ်လို့ နဖူးပေါ် လက်တင်အိပ်ရာပေါ် စဉ်းစား၊
သား နဲ့ခင်ပွန်းကလည်း အဝေးသွားနေတဲ့အချိန်ကျမှ အို..တစ်

ယောက်တည်းထောင်နေလိုက်တဲ့ မှန်ကမပြောပါနဲ့တော့.. ရိပ်
မိပြီလား (ရိပ်မိပါပြီ)

မှန်ထောင်လွှဲတာ၊ မနောအကြည်မှန်ထောင်လွှဲတာ (မှန်
ပါဘုရား) မှန်ထောင်ပြန်လို့ရိရင် ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာဘာ
သစ္စာပါလိမ့်မတုံးလို့ ထောင်လိုက်စမ်းပါလား.. (မှန်ပါ) ဟော
ဒုက္ခသစ္စာသိတဲ့စိတ်ကလေးအလယ်မှာ ပေါ်စေ့မယ်။ မနောဝိ
ညာဏ်စိတ်ကလေး ဉာဏ်စိတ်ကလေးပေါ်လိမ့်မယ်နော်.. (မှန်
ပါဘုရား)။

ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးကမှာ ရှာတော်မူတယ်၊
သစ္စသံယုတ်မှာအကြမ်းဖျင်းစီးဖျန်းလို့ရိရင်ဖြင့် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး
ဘက်လှည့်ထောင်ပါတဲ့ မနောအကြည်ကိုဘာသစ္စာတုံးလို့ တွေး
လုံးနဲ့ထောင်လိုက်စမ်းပါ.. (မှန်ပါဘုရား)။

ထောင်လိုက်တော့ ဘာသစ္စာလို့ပြောလိမ့်မယ်ထင်သ
တုံး.. (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာလို့ပြောတော့ ကျုပ်တို့
ကဒုက္ခသစ္စာလို့သိလိုက်သည်နဲ့ တပြိုင်နက်ထဲလာမည့် ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်သုံးခုစလုံးအကုန်ပြတ်.. (မှန်ပါ) မပြတ်ဘူးလား..
(ပြတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒုက္ခသစ္စာသိတဲ့စိတ်ကလေးဟာ တခါထဲဖျက်ဆိုမဂ္ဂင်
တွေပေါ်လာတာပဲ.. (မှန်ပါဘုရား) ခန္ဓာဘက်လှည့်ထောင်

လိုက်တဲ့အခါကျတော့ မဂ္ဂင်ငါးပါးမပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ် ဘုရား)။

အ.. ကြံချင်ရင် ဒါကိုကြံကြပါတဲ့ ကာမဝိတက်၊ဗျာပါဒ၊ ဝိတက်၊ဝိဟိသဝိဘက်တွေတွေ့ဖြင့် အဒိဝိတက်ဖြစ်လောက်တဲ့ ဘက်ကိုတွေ့လှည့်မထောင်လိုက်ပါနဲ့.. (မှန်ပါ့ဘုရား) ပေါ်ကြ ပြီးလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

ကြံလိုက်တော့ ခင်ဗျားတို့က တရားကလည်းနာပြီသား ဖြစ်နေတယ်ဖြစ်ပျက်တွေကလည်းတွေ့ပြီးသားဖြစ်နေတော့ ဘာ သစ္စာပေါ်လာမယ်ထင်သတုံး.. (ဒုက္ခသစ္စာလို့ပေါ်လာပါမယ်)။

အကြံကောင်းတော့မဂ္ဂင်ပေါ်တယ် .. (မှန်လှပါ့ဘုရား) အကြံဆိုးတော့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်တယ် (မှန်ပါ့ဘုရား) ရှင်းပြီ လား (ရှင်းပါပြီ)။ ဒါဖြင့်အကြံကောင်းတစ်ချက်ဆိုတာဒါမှတ် ပေတော့ မဂ္ဂင်သာမှတ်ပေတော့။ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာပဲ.. (မှန်ပါ့ ဘုရား)။

အကြံဆိုးလို့ရှိရင်ဖြင့် ခင်ဗျားတို့သည်ကားလို့ဆိုလို့ရှိ ရင်တသံသရာလုံး ဒုက္ခစက်ကြီးလည်ကြပေတော့.. (မှန်ပါ့ ဘုရား)။ “မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိမနောဝိညာဏံ” ဆိုတာ မနောဝိညာဏ်ဆိုတာ အင်မတန်ကျယ်တယ်။ မနောဝိညာဏ ဓါတ်ဆိုတာက အင်မတန်မှများတဲ့တရားတွေ (မှန်ပါ့)။

စိတ်ကလေးတစ်ခုပေါ်လာလို့ရှိရင် ခုနကပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ဘာကလေးပါလိမ့်မတုံးလို့ထောင်ကြည့်လိုက် .. (မှန်ပါဘုရား)။ ဟာ.. အနိစ္စကလေးပါကလားဆိုတဲ့စိတ်ကလေးမပေါ်လာဘူးလား။ မဂ္ဂင်မပေါ်ဘူးလား.. (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ခုကွဲကလေးပါကလားလို့ဆိုတဲ့သိတဲ့ မဂ္ဂင်ကော.. (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) အဲဒါဒီလိုပေါ်အောင် ထောင်နိုင်ပြန်လို့ရှိရင် တော့မဂ္ဂင်ချည်းပေါ်နေတယ်.. (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီနေ့မနောအကြည့်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်ပြရသဖြင့် အကျယ်ဆုံးပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ ပေါ်ကြပြီလား.. (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

(မဂ်ဉာဏ်)တွေချည်းပေါ်နေတယ်ဆိုတာ ကျေနပ်ပြီလား (ကျေနပ်ပါပြီ) ဒါဖြင့် ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သစ္စသံယုတ်မှာဟောတဲ့အတိုင်း .. ကြံစည်တွေးတောချင်လို့ရှိရင် ခန္ဓာပေါ်မှာ ကြံစည်တွေးတောပါ။ အခုပေါ်လာတာကလေးတွေဟာဘာပါလိမ့်မတုံး.. ခုကွဲသစ္စာပဲလား.. သမုဒယသစ္စာပဲလား။ သမုဒယသစ္စာကို သမုဒယသစ္စာမှန်းသိပြန်လို့ရှိရင်လည်း မဂ္ဂသစ္စာပေါ်တာပဲ.. (မှန်လှပါဘုရား)။

နိရောဓသစ္စာကို နိရောဓသစ္စာလို့သိပြန်ရင်ကော.. (မဂ္ဂသစ္စာပေါ်ပါတယ်) ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ)ခုကွဲသစ္စာကလေး

ကိုဒုက္ခသစ္စာကလေးပါလားလို့ သိပြန်ရင်ကော .. (မဂ္ဂသစ္စာ ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ မှန်တည့်ချင်လို့ရှိရင် ဘယ်ဘက်လှည့်ကြည့်မယ်(ခန္ဓာဘက်လှည့်ရပါမယ်) ခန္ဓာငါးပါးဘက်ကိုလှည့်လိုက်ပါ.. (မှန်ပါ) ရှင်းကြပြီလား... (ရှင်းပါပြီ)

ခန္ဓာဘက်လှည့်လိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့် ဒုက္ခက္ခန္ဓဿနီရောစောဟောတိ.. (မှန်ပါဘုရား) သေသေချာချာမှတ်ပါ ဒီနှစ်လုံးဟာ အင်မတန်အရေးကြီးတယ်၊ အမှန်လှည့်တတ်ဖို့အပေါ်မှာမှီနေတယ်.. (မှန်လှပါဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းဟာ .. အမှန်လှည့်တတ်ဖို့အရေးကြီးတယ်၊ သားနဲ့၊ သမီးနဲ့၊ ပစ္စည်းနဲ့၊ ဆွေနဲ့၊ မျိုးနဲ့ဘက်ကိုလှည့်ရင် ဒကာ၊ဒကာမတို့ .. ပါဠိရွတ်စမ်း .. (ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယောဟောတိပါဘုရား)။

မယုံလို့ရှိရင်လှည့်ကြည့် (မှန်ပါ) ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ=ဒုက္ခအစု၏သမုဒယော=ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏။ ဒုက္ခအစုဖြစ်ခြင်းပဲ.. (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား .. (ကျပါပြီဘုရား)။

ဟော.. ခန္ဓာဘက်လှည့်လိုက်ရင် မဂ်ပေါ်တယ်သဘောကျပြီလား (မှန်လှပါ) သားရေး၊သမီးရေး စီးပွားရေးဘက်လှည့်လိုက်ရင် .. (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်ပါတယ်ဘုရား) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ပေါ်သောကြောင့် ဒုက္ခက္ခန္ဓဿသမုဒယောဟောတိ ရှင်းကြပြီလား... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

မနောအကြည်မှန်ထောင်လွှဲလိုက်လို့ ကြည့်လို့ရှိရင်ဖြင့် မျက်ရည်ကျတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သော်၎င်း၊ ဟုတ်လား... (မှန်ပါဘုရား) အရူးပြုံးပြုံးတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစသော်၎င်း၊ မှိုင့်တွေချတဲ့အဝိဇ္ဇာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစသော်၎င်း ပေါ်ရမယ်... မှန်ပါ ပေါ်ရပါမယ်ဘုရား။

ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သုံးခုတခုပေါ်ရမယ် .. (မှန်ပါဘုရား) ပေါ်လိုက်လို့ရှိရင် ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ဪမှန်အထောင်လွှဲလိုက်တဲ့အတွက် “ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယောဟောတိ” ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ= ဒုက္ခအစု၏၊ သမုဒယော=ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ=ဖြစ်၏ .. (မှန်ပါ) သမုဒယောဆိုတာကိုယ်ပိုင်ဖြစ်တာပဲ.. (မှန်ပါ) ရိပ်မိကြပြီးလား (ရိပ်မိပါပြီဘုရား)။

ဒုက္ခအစုကြီး ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်တာသဘောကျပြီလား... (ကျပါပြီ) ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒုက္ခအစုကြီးကိုယ်ပိုင်ဖြစ်တဲ့ လက်သည်အရင်းကျကျရှာလိုက်စမ်း ဘယ်သူ့ကြောင့်တုံး... (မှန်ထောင်လို့ပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရင်ထုတော့သူများ နာတာတော့ဟုတ်မထင်ပါဘူး၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုရင်ထုတာသူများနာတာလား... (မနာပါဘုရား) ဘယ်သူနာတာတုံး... (ကိုယ်နာတာပါဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဒါဖြင့် မှန်ဘယ်ဘက်လှည့်ထောင်
မယ် (ခန္ဓာဘက်လှည့်ထောင်ပါမယ်ဘုရား) အဲ.. မှန်ဆိုတော့
ခင်ဗျားတို့က မသိပဲနေမှာစိုးတယ်၊ ခင်ဗျားတို့ကြီးလုံးဟာ ခန္ဓာ
ဘက်လှည့်ကြ (မှန်ပါ့ဘုရား) ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)
ခင်ဗျားတို့ကြီးလုံးဟာ.. (ခန္ဓာဘက်လှည့်ကြရမယ်)။

အဲ.. ခန္ဓာဘက်လှည့်ကြစည်၊ ဟဒယဝတ္ထုအကြည်မှန်
ဟာခန္ဓာဘက်လှည့်၊ ခန္ဓာဘက်လှည့်လိုက်လို့ရှိရင် မဂ္ဂင်စိတ်
ပေါ်မယ်.. (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့မဂ္ဂင်ပေါ်ဘို့ရာဟာ မဂ္ဂင်ဆိုတဲ့
“ကိလေသေမာရေန္တော ဂစ္ဆတိတိမဂ္ဂေါ” ဆိုတဲ့ အတိုင်းမဂ္ဂင်
ပေါ်ဘို့အလုပ်သည်ကားလို့ဆိုရင်ဖြင့် မှန်ထောင်တည် မတည်
ဒီအပေါ်မှာ မှီတယ်လို့ယနေ့တရားပွဲမှာဆုံးဖြတ်ချက်ချစမ်း
(မှန်လှပါ့ဘုရား) အင်မတန်အဖိုးတန်တယ်နော်..(မှန်ပါ့ဘုရား)
ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဒီတလုံးနဲ့ကိစ္စပြီးနိုင်တယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေ ခင်ဗျားတို့ဒီအတိုင်းသာနလုံးသွင်းနေ
မယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒါ.. ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်တာကတ
မျိုး၊ မှန်ထောင်တည်သွားလို့မဂ်ပေါ်တာဆိုတာလည်း ယောနိ
သောမနသိကာရပါပဲ (မှန်ပါ့) ရှင်းကြပြီလား ... (ရှင်းပါပြီ)
မှန်ထောင်တည်သွားတော့ သစ္စာအားဖြင့်ဘာသစ္စာပေါ်သတုံး
(မဂ္ဂသစ္စာပေါ်ပါတယ်) နလုံးသွင်းအားဖြင့် ယောနိသောမနသိ

ကာရ ... (မှန်ပါဘုရား)ပေါ်တော့ ဘာသစ္စာပေါ်သတုံး ...
(မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)။

အဲဒီမဂ္ဂသစ္စာကိုယောနိသောမနသိကာရ စေတသိက်တွေ
ကောမပါဘူးလား....(ပါ ပါတယ်ဘုရား)၊ ကျေနပ်ပြီလား....
(ကျေနပ်ပါပြီ) ဒါဘယ်နဲ့ကြောင့် ဒီမဂ်နဲ့ ယောနိသော မနသိ
ကာရကပေါ်ရပါလိမ့်မတုံး (မှန်ထောင်တည့်လို့ပါဘုရား) မှန်
က ဘယ်ဘက်လှည့်လိုက်လို့လဲ. . (ခန္ဓာဘက်လှည့်လိုက်လို့
ပါ ဘုရား)။

ကိုင်း ... ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ခန္ဓာဘက်ထောင်ရင် သစ္စ
ဉာဏ်ပေါ်မယ် ... (မှန်ပါဘုရား)တက်လာပြီတစ်လုံး၊ တက်
လာပြီ ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ခန္ဓာဘက်ထောင်လိုက်ရင်.. (သစ္စ
ဉာဏ်ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဟော ... ဉာဏ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်တွေပေါ်ပြီ (မှန်ပါ) သစ္စ
ဉာဏ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ပေါ်လာတယ် .. (မှန်ပါ)သဘောကျပြီလား
(မှန်ပါဘုရား)။

ခန္ဓာဘက်မထောင်ဘူး၊သားဘက် သမီးဘက်၊ ပစ္စည်း
ဘက်လှည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ... တဲ့ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သစ္စ
ဉာဏ် မပေါ်ဘူးတဲ့၊သဘောကျပြီလား ... (မှန်ပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့က ဓမ္မာ စကြာတွေ ရွတ်ပြီး သစ္စဉာဏ်ရချင်

လိုက်တာလွန်လို့၊ ဓမ္မစကြာထဲမှာ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ် ကတဉာဏ်လို့မလာဘူးလား ... (လာပါတယ်ဘုရား) လာတော့ ခင်ဗျားတို့ မှန်ထောင်တည်ရင် သစ္စဉာဏ်ပေါ်ပါတယ် ... (မှန်ပါဘုရား)။

ဘယ်သူဖြင့်သောတာပန်တည်သွားသတဲ့ ... (မှန်ထောင်တည်လို့ပါဘုရား) ခန္ဓာဘက်လှည့်လို့ (မှန်ပါဘုရား) ရှင်းပြီလား ... (ရှင်းပါပြီ) ခန္ဓာမှာ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ် ရသွားလို့ ဒကာ ဒကာမတို့ သောတာပန်တည်တာ မဟုတ်လား (မှန်ပါဘုရား)။

ဘယ်သူသကဒါဂါမ်တည်သွားတယ် (ခန္ဓာဘက်လှည့်ပါတယ်) ဘယ်သူအနာဂါမ်တည်သွားတယ် အင်း ... ဘယ်ဘက်လှည့်သတဲ့ (ခန္ဓာဘက်လှည့်ပါတယ်ဘုရား)

ဒုက္ခဿ ပိဋနတ္ထော - အို .. ဒီခန္ဓာကြီးဟာ နိဝ္ဗာန်စက်နေတာပါလားဆိုတဲ့ ကိစ္စဉာဏ်တွေကောမလာဘူးလား ... (လာပါတယ်ဘုရား) ကတဉာဏ်ဆိုတဲ့ ... သစ္စာဖြင့်သိပြီ၊ ပေါ်ပြီဆိုတဲ့ဉာဏ်တွေကောမလာပေဘူးလား ... (လာပါတယ်ဘုရား) ဒကာ၊ ဒကာမတို့ မှန်ထောင်တည်လို့ရှိရင် သောတာပန် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)။

ကိုယ့်ဒုက္ခ ကိုယ်ရှာခြင်းသည် ကိုယ့်မှန်မထောင်တတ်လို့ (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီ)၊ ကိုယ့်မှန်မထောင်တတ်

တော့ ပဋ္ဌာစာရိရူးရတာ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ပဋ္ဌာစာရိရူးဘို့ကံပါ
လာလို့ရူးတာလား၊ မှန်ထောင်လွဲလို့ရူးတာလား (မှန်ထောင်လွဲ
လို့ ရူးတာပါဘုရား)

သားသေတဲ့ဘက် လှည့်ထောင်လိုက် (မှန်ပါ) ရူးလိုက်
တယ်၊ခင်ပွန်းသေတဲ့ဘက်လှည့်ထောင်ရူးလိုက်တယ် (ရူးပါ
တယ် ဘုရား)။

ဪ ပဋ္ဌာစာရိဟာ ကံမကောင်းအကြောင်းမသင့်ရှာလို့
အရူးဖြစ်ရတာလား။ မှန်ထောင်လွဲတာလား (မှန်ထောင်လွဲတာ
ပါ ဘုရား)

အဲ့ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ ဘုရား
သခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည် ဘုရားဘာကြောင့် ဖြစ်ပါလိမ့်
မတုံးဆိုတော့ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်ရလို့ ဘုရား
ဖြစ်ရတယ်။ (မှန်ပါဘုရား) ရိပ်မိကြပြီလား... (ရိပ်မိပါပြီ)။

သောတာပန် ဘာကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ရသလဲ..
(သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်ရလို့ပါ ဘုရား) ဘယ်နဲ့
ကြောင့် ဒီဉာဏ်တွေ ပေါ်လာပါလိမ့်မတုံး ဆိုတော့ မှန်ထောင်
က ခန္ဓာ ဘက်လှည့်လို့ (မှန်ပါဘုရား)။

ခန္ဓာဘက်လှည့်ထောင်တော့ ဘယ်ခန္ဓာပေါ်လာလာ ဒုက္ခ
သစ္စာသာမှတ်ရမယ်... (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်ချည်းပဲမဟုတ်လား
(မှန်ပါဘုရား)

အဲဒီတော့ ခန္ဓာဘက်သာ မနောအကြည်ကနေတိုင်း
လှည့်ပေး၊ ခင်ဗျားတို့မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်တဲ့ မဂ္ဂင်မှတစ်ပါး
တခြားပေါ်စရာ ရှိသေးရဲ့လား..... (မရှိပါဘူးရား)။

ဒါဖြင့်ဒကာ၊ဒကာမတို့ ခုနက ပဋာစာရီ မှန်ထောင်လွှဲ
တုန်းသာအရူး (မှန်ပါ)သဘောကျပြီးလား (ကျပါပြီ)

ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက မှန်ထောင် တည်
ပေးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ သောတာပန်(မှန်ပါ) သကဒါဂါမ်၊
အနာဂါမ်၊ရဟန္တာမဖြစ်ဘူးလား (ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့်အရူးပျောက်ချင်ဘာလုပ်ကြရမယ် ... (မှန်ထောင်
တည်ရပါမယ်ဘုရား) မနောအကြည်ကခန္ဓာဘက်ကို တည်ရ
မယ်၊မနောပေါက်နဲ့ဝိပဿနာရှုရမယ် (မှန်ပါ) သဘောပါပြီ
လား (ပါ-ပါပြီဘုရား)

ကဲ ... ကြိုးစားကြ။

မိုး (၄) စာ (၂၆၀)

သမ္မာဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုးတရားတော်

ဒကာ၊ ဒကာမတွေနားလည်အောင် ရှင်းပြမယ်နော်...
သမ္မာ ဒိဋ္ဌိဘယ်နဲ့ကြောင့်ရှင်းရပါလိမ့် မလဲလို့ဒကာ၊ ဒကာမ
တွေ ကမေးကြလို့ရှိရင် သမ္မာက=မှန်ကန်တာ၊ ဖြောင့်မတ်တာ၊
ဒိဋ္ဌိက=မြင်တာဆိုတော့ ဩော် = မျက်စိနှစ်ကွင်း အလင်းရတဲ့
တရား ပါလား၊ အမှန်မြင်နှစ်မျိုးလို့မှတ်ရမယ် ... (မှန်ပါ)။

သမ္မာဒိဋ္ဌိမှာ ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရမြင်တာတစ်မျိုး၊ နိဗ္ဗာန်
မြင်တာကတစ်မျိုး၊ နှစ်မျိုးရှိတယ်လို့မှတ်လိုက် ကြစမ်းပါ
၊ဖြစ်ပျက်မြင်တဲ့ ဉာဏ်ကနိဗ္ဗာန်မမြင်ဘူး...(မှန်ပါ)၊နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့
ဉာဏ်က ဖြစ်ပျက်ကို မမြင်တော့ဘူး...(မှန်ပါ)။

ခန္ဓာကိုဉာဏ်စိုက်လိုက်တဲ့အခါကျလို့ရှိရင်ဖြင့်တဲ့ ခန္ဓာ
က ဝေဒနာက္ခန္ဓာကပဲပြောပြော ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ စိတ်ကပဲ
ပြောပြော၊ပြောချင်တာပြော ဒကာ၊ဒကာမတွေ အမြင်တော့ ဖြင့်
ဖြစ်ပျက်အနိစ္စမြင်မှာပါပဲ...(မှန်ပါ)။

ဖြစ်ပျက်ပဲတွေ့တယ်ဆိုတော့ဩော် ...ဒါသည်ကား
...လို့ဆိုလိုရှိရင်ဖြင့်တဲ့သင်္ခါရုဒ္ဓိမြင်တာကိုး...(မှန်ပါ)ဒီ
ရော ဖြစ်ဒီနေရာပျောက်သွားတာကလေးမြင်လိုက်လို့ရှိရင်
ဖြင့်ဉာဏ်မြင်နေ (မှန်ပါ)မနောဒွါရနဲ့မြင်တာလို့မှတ်ထား
စမ်းပါ...(မှန်ပါ)။

မနောဒါရနဲ့ မြင်တာ၊ အဲဒီတော့ ဒီနေရာ ယားတယ်၊
ဒီနေ ရာကလေးပဲ ပျောက်သွားတယ်၊ ဒီနေရာ နာတယ် ...
ဒီနေရလေးပဲ ပျောက်သွားတယ်၊ အင်း ... ငါသည်ကားလို့
ဆိုရင်သင်္ခါရဒုက္ခ မြင် တာ လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ...(မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဆိုတာက သူများပြုပြင်လို့ အကြောင်းတရား က
ပြုပြင်လိုက်လို့ယားတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ပိုးကောင်ကလေးတက်လို့
လည်းယားတတ်တယ်၊ ရွေးဆိုတာ ထွက်ချင်လို့လည်း ယား
တတ်တယ်၊ မိတ်ကလေးပေါက်လို့လည်း ယားတတ်တယ်၊
တစ်ခုခုကပြုပြင်လို့ ပေါ်လာသောကြောင့်သူကို ယားတဲ့သဘော
ကလေးဟာ သင်္ခါရလို့မှတ်ပါ...(မှန်ပါ)။

သူဟာဘာတုံး ဆိုတော့ ခန္ဓာထဲမှာပေါ်တဲ့ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
ဖြစ်နေသောကြောင့် ခန္ဓာက ဒုက္ခသစ္စာ သူ့ကိုက ဒုက္ခသစ္စာ
(မှန်ပါ)ဒီခန္ဓာထဲကဘယ်ခန္ဓာပေါ်ပေါ်ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာ
ပါဘုရား)။

ဘုန်းကြီးက အိမ်တွေဆွမ်းစားရောက်တိုင်း သင်္ခါရ ဒုက္ခ
အကြည့်ခိုင်းတာ (မှန်ပါ) ဘာအကြည့်ခိုင်းတာတုံး... (သင်္ခါရ
ဒုက္ခအကြည့်ခိုင်းတာပါဘုရား)။

သင်္ခါရကသူများပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာ၊စိတ်ဆိုရင်
လည်း သူများ ပြုပြင်လာလို့ ပေါ်လာတဲ့စိတ်...(မှန်ပါ)ရှင်းပြီး
နော်...(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

အဲဒီတော့ သူများပြုပြင်လို့ပေါ်လာသောကြောင့် သူကို သင်္ခါရလို့ပဲခေါ်လိုက်၊ ပေါ်တဲ့တရားကလေးကိုး(မှန်ပါ)ခန္ဓာ ဖြစ်နေသောကြောင့် သူ့ကို ဘာသစ္စာဖွဲ့မလဲ... (ဒုက္ခသစ္စာပါ ဘုရား)။

သင်္ခါရ ဒုက္ခမြင်တာဟာမဂ်၏ ရှေ့ပြေးမြင်တာလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ(မှန်ပါ)၊ လောကုတ္တရာမဂ်၏ရှေ့ပြေးမြင် တာစာလိုသုံးတော့ပုဂ္ဂိုလ်စာရိကသမ္မာဒိဋ္ဌိ(မဟာစတ္တာလီသ သုတ်) မှာ လာပါတယ်။

စားချင်တဲ့စိတ်ကလေးဟာ ခန္ဓာပဲမဟုတ်လား ... (မှန်ပါ)စိတ်ဆိုတာဝိညာဏက္ခန္ဓာပဲမဟုတ်လား၊ သူကစားစရာ အာရုံကြောင့်ပေါ်လာသောကြောင့် သူ့ကို သင်္ခါရလို့ကောမဆို နိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ခန္ဓာဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဘာသစ္စာဖွဲ့ကြမယ်...(ဒုက္ခ သစ္စာ ပါဘုရား) ဒါဖြင့်စားချင်တဲ့စိတ်ကလေးကို နစ်နုပေါင်းလိုက် တော့ (သင်္ခါရဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) သင်္ခါရဒုက္ခသစ္စာလို့ခေါ်ချင် ခေါ်၊ သင်္ခါရဒုက္ခလို့ တိုတိုသုံးချင်သုံး ... (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာထဲဘာပေါ်ပေါ် ... (သင်္ခါရဒုက္ခပါဘုရား)သင်္ခါရ ဒုက္ခချည်းလို့ မှတ်လိုက်ကြစမ်းပါ... (မှန်ပါ)သင်္ခါရဒုက္ခကို ကျုပ်တို့နဂိုက မသိခဲ့ဘူး၊ အခုတော့သင်္ခါရဒုက္ခပေါ်လာရင်ပဲ နောက်က အသိဉာဏ်ကလေးဟာ မလိုက်ဘူးလား...(လိုက်

ပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီအမြင်ဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ အဲဒီသမ္မာဒိဋ္ဌိသည်လောကုတ္တရာမဂ် ပေါ်မလို့ ရှေ့ပြေးအမြင်လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ... (မှန်ပါ)လောကုတ္တရာမဂ်ပေါ်မလို့ (ရှေးပြေးအမြင်ပါဘုရား)။

ဪ...ရှေ့ပြေးအမြင်၊ ဒါ...အင်မတန်အရေးကြီးပါကလား၊ လောကုတ္တရာ သောတာပတ္တိမဂ် ပေါ်တော့မလို့ သောတာပန်ဖြစ်တော့မလို့ ရှေးပြေးအမြင်လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ... (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီအမြင်ရလို့ရှိရင်ဘုန်းကြီးများက ချီးမြှောက်ပြောတယ်လို့ မယူနဲ့၊ ဘုရားဟောတာအမှန်ကိုပြောနေတဲ့အတွက်ဒီအမြင်နဲ့သေရင်လဲ အပါယ်မသွားဘူး... (မှန်ပါ)။ တယ် ကောင်း တဲ့ အမြင်မှန်ပါကလား(မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့၊ ယားလာလို့ရှိရင်လည်း သင်္ခါရဒုက္ခပေါ်ပြီဟာလို့ သာ နှလုံးသွင်းလိုက်ဟုတ်လား...(မှန်ပါ) နာလာရင်ကော...(သင်္ခါရဒုက္ခပေါ်တာပါ)၊ စားချင်တဲ့စိတ်ကလေးပေါ်လာရင် (သင်္ခါရဒုက္ခပေါ်တာပါဘုရား) အိပ်ချင်တဲ့စိတ်ကလေး ပေါ်လာရင် (သင်္ခါရဒုက္ခပေါ်တာပါ)။

ပေါ်သ၍ ဘယ်နဲ့ဆိုကြမလဲ...(သင်္ခါရ ဒုက္ခပေါ်တာ ပါဘုရား)။ အင်း...ခန္ဓာထဲက တောင့်တင်းလာလည်းသင်္ခါရဒုက္ခ၊

မူးဝေလာတယ်ဆိုတာကော...(သင်္ခါရဒုက္ခပါဘုရား)။

သင်္ခါရဒုက္ခလို့ ပြောတာက မြင်တဲ့ဉာဏ် ... (မှန်ပါ)
ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီ)အဲဒီအမြင်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် သစ္စာနုလောမိ
ကဉာဏ်လည်းဖြစ်ပါပြီ၊ မဂ်၏ ရှေ့ပြေးဉာဏ်လည်း (ဖြစ်ပါ
တယ်ဘုရား)။

ဒီအမြင်ဟာဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တဲ့ အမြင်မှန်ဉာဏ်
လဲလို့မေးလို့ရှိရင်ဖြင့် သံသရာဖြတ်တဲ့ အမြင်(မှန်ပါ)မှတ်မိ
ကြပြီလား... (မှတ်မိ ပါပြီ)....။

ဪ... ဒီအမြင်သည် ဝိပဿနာအမြင်ဆိုလည်းဟုတ်
ပါ၏။ ရှေ့ပြေးသမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်ဆိုလည်းဟုတ်ပါ၏။ သစ္စာနု
လောမိကဉာဏ်ဆိုလည်း ဟုတ်ပါ၏လို့ပဲ သုံးချက်ဆုံးဖြတ်
ချက်ချ...(မှန်ပါ)ဒါ...နာမည်သာတပ်ထားတာပြောင်းနေတာ
အတူတူပဲ...(မှန်ပါ)

ကောင်းပြီ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်တဲ့အမြင် ဆိုရင်ကော
(ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား) ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးသည်
ဒီအမြင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် လိုက်ချွတ်တာဗျ.. (မှန်ပါ)
ဒီအမြင်မပါတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို.. (မချွတ်ပါဘုရား)။

ဒီအမြင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမချွတ်မနေနိုင်ဘူး (မှန်ပါ)
သဘောပါပြီလား (ပါ.ပါပြီ) ကိုယ့်ဟာကိုယ်လည်း ကျွတ်တမ်း

ဝင်မည့်အမြင်ဆိုရင်ကော... (မလွဲပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီနေ့ ဒီအမြင်ကလေးဟာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ အမြင်ဖြစ်ဖို့မရ၊ရအောင်လုပ်ထားမယ်ဆိုတာ တရားတစ်ပွဲလုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါ...(မှန်ပါ)။

ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်ဆက် ကြိုးစားမယ်လို့ရှိရင်လည်း ဒီဘဝပဲမဂ်ဉာဏ်၊ဖိုလ်ဉာဏ်၊ရမည့်အမြင်မဟုတ်မှတ်ကြ။ ဘာကြောင့်တုံးလို့ မေးတဲ့အခါကျစော့ ဥပရိပဏ္ဏာသမာဓိတော် မဟာစတ္တာလီသသုတ်မှာလာပါတယ်။ “ပုရေစာရိကသမ္မာဒိဋ္ဌိ”.. .တဲ့။ ပုရေကုရေ၊စာရိက ကျင့်တာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကအမှန်အကန် ဖြစ်တာ၊ သဘောကျပြီလား...(ကျပါပြီ)။

ဒါဖြင့်ဘာလုပ်ကြမလဲ...သင်္ခါရဒုက္ခ မြင်အောင် ကြည့်ရမယ်...(မှန်ပါ)သဘောကျပြီလား(ကျပါပြီ)နိ.... ခန္ဓာကိုယ် တကိုယ်လုံးမှာ ပေါ်လေသမျှ ရှိလေသရွှ်ဟာ ဘာတွေတုံးမေးကြရင် (သင်္ခါရဒုက္ခ တွေပါဘုရား)။

သင်္ခါရဒုက္ခ ကနေပြီးဆက်အားထုတ်တော့ သင်္ခါရဒုက္ခ မြင်တဲ့ မဂ်ပြီးတော့၊ နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ မဂ်လာတာပဲ...(မှန်ပါ) သင်္ခါရဒုက္ခမြင်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိပြီးတော့နိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိလာပါတယ်)သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့မဂ်ဟာအတူတူပဲ (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့်အကာ၊ဒကာမတို့ ထမင်းမစားရရင်နေပါဗိစ၊ သိန်း

တန်ကျောက်၊သောင်းတန်ကျောက်မရချင်နေပါစေ၊ဒကာ၊ဒကာ
မတို့ ဘာအရေးကြီးရမလဲ...(သင်္ခါရ ဒုက္ခမြင်ဘို့အရေးကြီးပါ
တယ် ဘုရား)။

သင်္ခါရ ဒုက္ခမြင်တဲ့ဉာဏ်သည် သံသရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
နောက်လာမည့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်း သူဖြတ်တယ်...(မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဒုက္ခ သည်ကားလို့ဆိုရင် သင်္ခါရဒုက္ခ မြင်တဲ့
သမ္မာဒိဋ္ဌိသည်ကားလို့ဆိုရုံရင်ဖြင့်အရေးတကြီးပဲ အိမ်ရောက်ကျ
ရင် လုပ်ဖြစ်အောင်လုပ်ပါ...(မှန်ပါ)။

တစ်ချက်မြင်မြင်၊ နှစ်ချက်မြင်မြင်၊ များများမြင်မြင်၊
မြင် လေကောင်းလေပဲ...(မှန်ပါ)။များများမြင်ရင်တော့ဖြင့်
တကယ် လောကုတ္တရာမဂ် လာတော့မလို့သာမှတ်ပေတော့..
(မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဒုက္ခ မြင်တဲ့သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် မဂ်၏ရှေ့ပြေး
သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ လောကုတ္တရာမဂ် ၏ရှေ့ပြေးသမ္မာဒိဋ္ဌိ...(မှန်ပါ)
သင်္ခါရဒုက္ခတွေက ဟိုနေရာမှာဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ ဒီနေ
ရာ မှာ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက် ဝေဒနာကလေးတွေရှုလည်း
(ဖြစ်ပျက်တွေပါဘုရား) စိတ် တွေရှုလည်း ဖြစ်ပျက်တွေ
ပါတယ်။

အဲဒါသင်္ခါရ ဒုက္ခတွေဖြင့် တပည့်တော်တို့တွေ့ပါပြီ

လို့ ဆိုလို့ရှိရင်ဒါဟာ သင်္ခါရဒုက္ခ တွေပါပြီလို့ ကိုယ့်ဉာဏ်
နဲ့ကိုယ် မြောလာကြလို့ရှိရင်ဖြင့်...တဲ့၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့
သင်္ခါရ ဒုက္ခပြီး လို့ရှိ ရင်အသစ်တသုခကူးတော့မယ်...
(မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဒုက္ခ ဆုံးလို့ရှိရင်ဖြင့်ရှေ့မဂ်၊ရှေ့ပြေး သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ကိစ္စ ကုန်ပေါ့၊ သူလည်း ကုန်ရောတဲ့ဒကာ၊ ဒကာမတွေ
မဂ်သမ္မာ ဒိဋ္ဌိလာတာပဲ...(မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဒုက္ခလည်း ဆုံးပါရော မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိဝင်လာ
တယ်။ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိကဘာနဲ့သွားတွေ့သတုံးဆိုတော့(အသစ်
တသုခ) နဲ့သွား တွေ့တယ် (မှန်ပါ) အသစ်တဆိုတာက
နိဗ္ဗာန်၊ဘယ်သူမှမပြုပြင်ဘူး။သုခဆိုတာကချမ်းသာတာ...
(မှန်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်သင်္ခါရဒုက္ခဆုံးလို့ရှိရင် အသစ်တသုခနဲ့တွေ့
ပါ လိမ့်မယ် ... (မှန်ပါ) မှတ်မိကြပြီလား (မှတ်မိပါပြီ
ဘုရား)။ ဪ...နိဗ္ဗာန်ဟာ သင်္ခါရဒုက္ခတွေ့ရင်အနီးကလေး
ပါကလား... (မှန်ပါ) မဂ်ဉာဏ် ရဘို့ရကော...(နီးပါ
တယ် ဘုရား)။

နီးပါတယ်ဆိုတဲ့ဥစ္စာအရ မဟာစက္ကာလီသသုတ်က
သေ သေချာချာပြတယ်...(မှန်ပါ) ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်
မဟာ စက္ကာလီသသုတ် ကသေသေချာချာပြသောကြောင့်တဲ့

...ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒီဥစ္စာလေးလေးစားစားနဲ့ သင်္ခါရဒုက္ခ ရှာဖြစ်အောင်ရှာမှ သာလျှင်သင်္ခါရဒုက္ခမြင်တဲ့ဝိပဿနာ မဂ်လာပြီးမှသာလျှင် အသင်္ခတသုခမြင်တဲ့လောကုတ္တရာ မဂ်လာပါလိမ့်မယ်လို့မှတ်.. (မှန်ပါ)။

သင်္ခါရဒုက္ခများများတွေ့ရင်..(လက်ခမောင်းခတ်ပါ) လက်ခမောင်း ခတ်တော့တဲ့ငါဒီဘဝတော့ဖြင့်အပါယ်လေးပါး တံခါးပိတ်တဲ့သောတာပန်တော့ဖြင့်တည်တော့မှာပဲ..(မှန် ပါ)။

ဘာကြောင့်တုံးဆိုတော့ ပုရေစာရိက ဝိပဿနာ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးပြတယ် .. (မှန်ပါ)။ ပုရေ စာရိက သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ရှေးဦးစွာ ကျင့်ရမည့်သမ္မာဒိဋ္ဌိ .. (မှန်ပါ) မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာက ပုရေစာရိကသမ္မာဒိဋ္ဌိရှေ့ပိုင်း ကျင့် ပြီးမှ ပေါ်လာမည့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ရှင်းပြီလား(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

သင်္ခါရဒုက္ခမြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပြီးရင် မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိ လာ တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား... (ရှင်းပါပြီ ဘုရား)။

ရှေ့ပြေးသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ နောက်လိုက်သမ္မာဒိဋ္ဌိကွဲကြပြီလား... (ကွဲပါပြီဘုရား)။ ရှေ့ပြေးသမ္မာ ဒိဋ္ဌိကဘာကိုမြင်သတုံး ... (သင်္ခါရဒုက္ခကိုမြင်ပါတယ်) အဲ... ဖြစ်ပျက်ဆိုတဲ့ သင်္ခါရ ဒုက္ခကို မြင်တယ် (မှန်ပါ) နောက်ဖြစ်ပျက်မမြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက

တော့ ဘာမြင်သတုံး... (မဂ်စခန်းမြင်ပါတယ်) အဲ...နိဗ္ဗာန်မြင်
တယ်ဆိုလိုက်ပါတော့... (မှန်ပါ) ဉာဏ်ကတော့ မဂ်ဉာဏ်ပေါ့
လေ... (မှန်ပါ) မြင်တော့ဘာမြင်သတုံး... (နိဗ္ဗာန်မြင်ပါတယ်
ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်မြင်တယ်ဆိုတော့ ကိုယ်မြင်တာကို ကိုယ်
အကဲခတ်ချင်တော့ ဘဝင်အေးတာကို ဖြစ်ပျက်လည်းမမြင်ဘူး၊
ဘဝင်ထဲမှာလည်းစိတ်ထဲမှာ ဝန်ကျသွားတဲ့အမြင် ရောက်လို့ရှိ
ရင်ဖြင့်ဒါသည် ဒကာ၊ဒကာမတို့ သောတာပန်တည်တာပဲလို့
ဆုံးဖြတ်ချက်ချ... (မှန်ပါ)။

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်ပြီးဆိုရင် ရှေ့ပြေးသမ္မာဒိဋ္ဌိရပြီး အနန္တ
ပစ္စည်းရပြီး ဒီပစ္စည်းများများရလို့ရှိရင်ဖြင့် “အနန္တရပစ္စယုပ္ပန်”
ဆိုတဲ့ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိလာမှာလား... (လာမှာပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် အနန္တရပစ္စည်းဟာအခြားမရှိဘူးဆိုသဖြင့်သူ့ကို
များများရှေ့ပိုင်းမှာလုပ်လိုက်လို့ရှိရင် နောက်မဂ်ဉာဏ်ဟာလာရ
မှာပဲ ... (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ ဝေဒနာကြိုက်လို့ရှိရင် ဝေဒနာကိုသင်္ခါရ
ဒုက္ခမြင်အောင်ကြည့်...(မှန်ပါ) စိတ်ကြိုက်လို့ရှိရင်စိတ်၏
သင်္ခါရဒုက္ခကို ... (မြင်အောင်ကြည့်ရပါမယ်ဘုရား)။

အဲဒီမြင်တဲ့ ဒုက္ခအဆုံးမှာ ဒီမြင်တဲ့ဒုက္ခတွေ ဆုံးသွားလို့

ရှိရင် နိဗ္ဗာန်တွေမှာပဲ ... (မှန်ပါ!) မတွေ့ပေဘူးလား ... (တွေ့ပါတယ်) ရှင်းကြပြီလား ... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကဲ ကြိုးစားကြတော့

မိုး (၁၂)ခါ (၄၅)

✱ ✱ ✱ ✱ ✱

“နိဗ္ဗာန်ကို ခန္ဓာဆုံးပုံတရားတော်”

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကြီး ကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအစ၊ အဆုံးမြင်လိုက်တော့မှ ဘုရားဖြစ်လာတယ် (မှန်ပါ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစမြင်တာက (သမုဒယသစ္စာ)မြင်တာ (မှန်လှပါဘုရား) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အဆုံးမြင်တာက (နိရောဓသစ္စာ) မြင်တာ(မှန်ပါ)အဲဒီအစမြင်တဲ့ ဉာဏ်က(မဂ္ဂသစ္စာ) ဖြစ်ပါတယ်(မှန်ပါ)အဲဒီမြင်တဲ့ ဉာဏ်က သမုဒယသစ္စာသတ်သောကြောင့်လဲ (နိရောဓသစ္စာ)ကိုအဆုံးမြင်ပါတယ် ... (မှန်ပါ)

ဒါကြောင့်သစ္စာလေးချက်တပြိုင်နက် မြင်တဲ့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဒုက္ခလွတ်ပြီကိုး “ဝိဇ္ဇူပ ယံတိဋ္ဌ တိမာရ သေနံသုရိယောဝဩဘာသယမန္တလိက္ခံ”ဆိုတဲ့ပါဠိတော် ကြီးနဲ့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြောင့် ဥဒါန်းကျူးပါတယ် ... (မှန်ပါ)။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး ကိုယ်တိုင် ဝမ်းမြောက်နိုင်တဲ့ အခြေအနေရောက်လို့ကိစ္စပြီးတယ်လို့ မှတ်ကြပါ ... (မှန်ပါ) သူများပြောသံကြား၊ ဆရာဘုန်းကြီးက ဟ ...မင်းကိစ္စပြီးပြီ ဆိုရင်မယုံနဲ့ ... (မှန်ပါ)။

မင်းဘယ်မဂ်ရပြီဆိုရင် မယုံပါနဲ့ဦး ... (မှန်ပါ) ကိုယ့် ကိုကိုယ်၊ကိုယ်တိုင်နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီး သကာလကိုယ်ကိုတိုင် ဪဟုတ်သားပဲ၊ အပါယ်လေးပါး တံခါးပိတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ကိုယ့်သန္တာန် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာနုလုံးသွင်းလို့မှ မရတော့ပဲ၊ ချုပ်သွား ပေါ့လို့ကိုယ့်ဟာကိုယ်သိပြီးနေမှ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ဝမ်း မြောက်မှ သာလျှင် ကိစ္စပြီးမြောက်ကြောင်း ကိုယ်ကိုယ်တိုင်သိပါလေ ... (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့် ဆရာပါးစပ်မှာ လမ်းမဆုံးပါနဲ့၊ ကိုယ့် ဉာဏ် နဲ့ ကိုယ်လမ်းဆုံးကြပါ ... (မှန်ပါ) ဒကာကြွယ်ဘယ်မှာလမ်း ဆုံးရမယ်... (ကိုယ့်ဉာဏ်ကိုယ်လမ်းဆုံးရပါမယ်ဘုရား)။

ဆရာကတော့တွေးပြောတာ...(မှန်ပါ) ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ်သိထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ဖြင့် ဒိဋ္ဌဓမ္မောလို့ ဘုရားက ဟောသောကြောင့်ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌမြင်ဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ် ... (မှန်လှပါ့ဘုရား)။

ပတ္တဓမ္မောလို့ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဓမ္မ စကြာမှာ ဟောသောကြောင့် ကိုယ်တိုင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နေတဲ့ အမြင်ကို ကိုယ် ကိုယ်တိုင်ရောက်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှ အမှန် ရောက်ပါတယ် (မှန်ပါ)။

ဝိဒိတဓမ္မောတဲ့သူများဆုံးဖြတ်ချက်တာမယူနဲ့တဲ့၊ကိုယ်- ကိုယ်တိုင် ဝိဒိတဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်

ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ရအောင်လုပ်ပါ... (မှန်ပါ) ပေါ်ကြ
ပြီလား... (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

“ပရိယောဂါဠုဓမ္မော” ... တဲ့နော်.. (မှန်ပါ) “တိဏ္ဍဝိစိ
ကိစ္ဆော ဝိဂတကထံကတော” ဆိုတဲ့အတိုင်း သံသယ ဝိစိကိစ္ဆာ
တွေ အကုန်ကင်းပြီ၊ ဟောဒါ နိဗ္ဗာန် အစစ်ပဲဆိုပြီးသကာလ
ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်နဲ့ လက်ညှိုးညွှန်ပြီးသူများ
ပြောသံကြား မဟုတ်တော့ဘူး။ သံသယရှင်းရှင်းနဲ့ မြင်တဲ့အမြင်
မှန်ရမှသာလျှင် ဒကာတို့ရေ အေးအေးနေတော့ဆိုတဲ့ စကား
ဟာအမှန် ရောက်ပါတယ် ... (မှန်ပါ)။

ကိုင်း..ဒါဖြင့် ဒကာတို့ကို သူများက ပြောတိုင်းမင်း
မဂ်ရ ပြီဖိုလ်ရပြီဆိုရင် ယုံကြမလား။ ကိုယ်..ကိုယ်တိုင် ဆုံး
ဖြတ်ချက်ချနိုင်မှယုံကြမှာလား... (ကိုယ်..ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်
ချက်ချနိုင်မှ ယုံကြမှာပါဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် ဒီနေ့တရားမှာ ကိုယ်..ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်
ချက်ချနိုင်တဲ့ ကျင့်နည်းကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးလို့ ကိုယ်-
ကိုယ်တိုင်က ဟုတ်ပြီ..ဆိုတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်
ချနိုင်အောင်လည်း ဆရာဘုန်းကြီးက နည်းပေးမယ်နော်... (မှန်
ပါ)။

ကိုင်း...ဒါဖြင့်ဒကာ၊ ဒကာမတွေနိဗ္ဗာန်ဘယ်မှာရှိသတဲ့
လို့မေးရှိရင်ဖြင့် ခန္ဓာဆုံးတဲ့ ဆီမှာရှိတယ်...(မှန်ပါ) နိဗ္ဗာန်

ဘယ်မှာရှိပါလိမ့်(ခန္ဓာဆုံးတဲ့ဆီမှာရှိပါတယ်) ခန္ဓာဆုံးရင်နိဗ္ဗာန်
ဆိုတာမှတ်ထားလိုက်စမ်းပါ...(မှန်ပါ)။

“ဒုက္ခဿအန္တကရိဿတိ”တဲ့ အရုဏဝတိသုတ်ပါဠိတော်
မှာ ဒုက္ခဿ=ဒုက္ခ၏။ အန္တ= အဆုံးကို။ ကရိဿတိ =
သစ္စိကရိဿတိ = မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်လတ္တံ့ =လို့ဆိုသဖြင့်
သူ့အထဲမှာ အဓိပ္ပါယ်ပါပြီးသား (မှန်ပါ)။

နိဗ္ဗာန်သည်ကားလို့ဆိုလို့ရှိရင် ဒီအနားမှာပဲရှိတယ်..
(မှန်ပါ) ဘယ်သူကွယ်နေသတုံးမေးတော့မှ ကိုယ်၊ ရထားတဲ့
ခန္ဓာကွယ်နေတယ်.. (မှန်ပါ)

ဘယ်နဲ့ကြောင့် မမြင်ပါလိမ့်မလဲလို့မေးတော့ ဘယ်နဲ့
ပြေကြမလဲ..(ခန္ဓာကွယ်နေလို့ပါ) ခန္ဓာကွယ်နေတယ်..(မှန်ပါ)

ဒါဖြင့် ခန္ဓာဖောက်တွင်းနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ပေးလို့ရှိရင်ဖြင့်
နိဗ္ဗာန်မြင်ရမှာပဲ (မြင်ရမှာပါဘုရား)။ ခန္ဓာဖောက်တွင်းနိုင်တဲ့
ဉာဏ်ပေးလို့ရှိရင်ဖြင့်ခန္ဓာအကွယ်ကြီးကိုဖောက်တွင်းပြီးသကာ
လ နိဗ္ဗာန်ကို ဒကာတို့တွေ့မယ် (မှန်ပါ)။

ရှေးကကြားဘူးထားတာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာအဝေးကြီးတဲ့ (မှန်
ပါ) အခုတော့ ဒီလိုမယူပါနဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန်သည်
ဘယ်နားမှာ ရှိသတုံး ... (ခန္ဓာအဆုံးမှာရှိပါတယ်ဘုရား)။

ခန္ဓာကွယ်နေလို့ နိဗ္ဗာန်အဆုံးကို မမြင်ရဘူး ...(မှန်ပါ)

ခန္ဓာတွေက စက်ရဟတ်လိုလည်ပြီး သကာလနေတာရယ်၊ သူက
လည်ပြီးဖုံးနေတာ၊ ခန္ဓာတွေသည်ကား လိုဆိုရင်ရူပက္ခန္ဓာ၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာနဲ့လှည့်ပတ်ပြီး သကာလ ဖဿ ဝေဒနာ သညာ
တဏှာ ဥပါဒါန် ကံနဲ့ လှည့်လိုက်၊ ဒီလို ချည်ခန္ဓာကြီးက
လှည့်ပတ်ပြီးပေါ်နေတာနဲ့ မဆုံးဘူး...(မှန်ပါ) မဆုံးတော့
နိဗ္ဗာန်မတွေ့တာ .. (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊နိဗ္ဗာန်မတွေ့ရတာ ခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီး
ကလည်ပြီး ဖုံးနေလို့မတွေ့တာကိုး (မှန်လှပါဘုရား)။ ကျုပ်တို့
ဉာဏ် မထိုးထွင်နိုင်အောင် ခန္ဓာက နိဗ္ဗာန်ကိုကွယ်ထားတယ်။
ဖုံးထားသေးတယ် (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီးဟာလည်ပြီး ဖုံးနေတာနဲ့ နိဗ္ဗာန်
မမြင်ရတာ (မှန်ပါ) .. ခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီးကို ဒီလိုရပ်အောင်
လုပ်ကြပေတော့ဆိုတဲ့နည်းပေးကောင်းနဲ့ပေးလို့ကျင့်လို့ရပ်သွား
မယ်ဆိုလို့ ရှိရင်ဖြင့်ခန္ဓာကြီးဟာရပ်သွားတယ်ဆိုကထံက ပြတ်
ထွက်သွားတယ်...(မှန်ပါ)။

ပြတ်ထွက်သွားရင် ခန္ဓာကွယ်နေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဟာဒီနေရာ
တွင်ပေါ်ရမယ်...(မှန်ပါ)ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီ)၊ လောကီဥပမာ
နဲ့ နည်းနည်းကလေးရှင်းကြပါစို့၊ ရုပ်ရှင်ဘိုင်စကုတ်ကြည့်တဲ့
အခါကျတော့ အရုပ်တွေဖုံးနေတော့ပိတ်ဖြူကားချပ်ကြီးကမပေါ်
ဘူး...(မပေါ်ပါဘုရား)။

အရပ်တွေ ဖုံးနေတဲ့အတွက် ... (ပိတ်ဖြူမပေါ်ပါဘူး) ဖျပ်,ဆိုအရပ်တွေပြတဲ့ပြစက်ကို ရပ်ပြန်လိုက်စမ်းပါတဲ့၊ မှန်ဘီလူးနဲ့လည်နေတာ ရပ်ပြန်လိုက်တော့ဘာပေါ်လာသတဲ့ (ပိတ်ဖြူကားကြီးပေါ်လာပါတယ်ဘူး)။

အဲ...ဒီအတိုင်းပဲ ခန္ဓာတွေဟာ ဖြစ်လိုက်,ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်တွေနဲ့လှည့်ပတ်ပြီးသကာလစက်ရဟတ်ကြီး လို ရပ်ရှင်ပြစက်ပြသလိုလည်နေတယ်... (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့်

“ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဠိ၊

ဓာတုအာယတနာနစ။

အဗ္ဗောဓိန္ဒ ဝတ္ထုဓာနာ၊

သံသာရောတိ ပဝုစ္စတိ” ။ မပြတ်လည်နေတယ်တဲ့

... (မှန်ပါ) ။

အဲဒီခန္ဓာသံသရာကြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်ကြီး ဖုံးနေလို့ နိဗ္ဗာန်မမြင်တာ...(မှန်ပါ) ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။ နိဗ္ဗာန်ဘယ်သူကွယ်နေပါလိမ့်.. (ခန္ဓာသံသရာကွယ်နေပါတယ်ဘူး)။

ဒကာတို့... ဒါစာသွားကြည့်ရင် မတွေ့ဘူး... (မှန်ပါ) မတွေ့ပါဘူးတဲ့ ... ခန္ဓာသံသရာကွယ်နေတယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်

သမားတွေကျတော့ ဖျပ်ခနဲ ခန္ဓာလည်းချုပ်သွားရော နိဗ္ဗာန်
ချက်ခြင်းပေါ်တယ်...(မှန်ပါ)။

ဘာမှအလုပ်မလုပ်တဲ့ ခုဂိုလ်ကျတော့ ခန္ဓာကအမြဲ တမ်း
စက်ရဟတ်ကြီးလိုလည်ပြီးကွယ်နေတော့ ခန္ဓာမြင်သေးရဲ့လား
... (မမြင်ပါဘုရား) နိဗ္ဗာန်မြင်သေးရဲ့လား...(မမြင်ပါဘုရား)။

အဲဒါက “ဒုက္ခဿအန္တကရိဿတိ” ဆိုတဲ့ အရဏဝတိ
သုတ် ပါဠိတော်ကလာတာ၊ ပါဠိရှိပြီးသားနော်...(မှန်ပါ)ဘုရား
ဟောပါဠိရှိပြီးသား...။

ကိုင်း...ဒါဖြင့် တရားနုလုံးသွင်းကြ၊ တရားနုလုံးသွင်း
ကြ၊ နိဗ္ဗာန်သည်ခန္ဓာအဆုံးမှာရှိတယ်၊ ဘယ်နဲ့ကြောင့်မမြင်ပါ
လိမ့်မတုံးမေးတဲ့အခါကျတော့ ခန္ဓာကွယ်နေတယ်...(မှန်လှပါ
ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်ကိုခန္ဓာကွယ်တယ်၊ ခန္ဓာမမြင်အောင် တစ်ခါ
ဘယ်သူဖုံးနေပါလိမ့်မတုံးမေးတဲ့အခါကျတော့ဒကာ၊ဒကာမ
တို့ အဝိဇ္ဇာက ခန္ဓာကိုဖုံးပြန်တယ်...(မှန်ပါ)။

ခန္ဓာကိုဘယ်သူဖုံးပြန်ပါလိမ့်...(အဝိဇ္ဇာကဖုံးပါတယ်
ဘုရား)ဒီခန္ဓာကြီးရှိလျှက်နဲ့ ငါသူယောကျ်ားတွေ၊မိန်းမတွေ
ဖြစ်ပြီးသကာလ ယောကျ်ား၊မိန်းမ တကယ်ထင်အောင်လုပ်
ထားတဲ့ (အဝိဇ္ဇာ)က ခန္ဓာကို ဖုံးနေပြန်တယ်...(မှန်ပါ)
ရှင်းပြီလား...(ရှင်းပါပြီ)။

ကိုင်း...ဒကာ , ဒကာမတို့၊ နိဗ္ဗာန်ဘယ်သူဖုံးပါလိမ့်...
(ခန္ဓာဖုံးပါတယ်ဘုရား) ခန္ဓာမမြင်အောင် တစ်ခါဘယ်သူက
ဖုံးပါလိမ့် (အဝိဇ္ဇာကဖုံးပါတယ်ဘုရား)။

ဒီလိုဖြစ်နေတော့ ခန္ဓာကို အဝိဇ္ဇာဖုံးနေတော့ကို ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်ကြီးကလယ်နေတာမမြင်ရပြန်ဘူး (မှန်
ပါ)။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ်ကြီးကနိဂိုရ်ကလည်နေတာကြီး
ကိုအဝိဇ္ဇာကဖုံးလိုက်ပြန်တော့လည်း၊ ခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီး
တစ်ခုပြီး တစ်ခုချုပ်နေတာ မမြင်ပြန်ဘူး...(မှန်ပါ)မြင်သေး
ရဲ့လား (မမြင်ပါဘုရား)။

အဲဒီကဲ့သို့မမြင်ဘဲ ဖြစ်နေပြန်တာကြောင့် ဒကာ,ဒကာမ
တို့၊ ခန္ဓာအဝိဇ္ဇာဖုံးနေတယ်ဆိုတာ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီ)၊
ဒီအဝိဇ္ဇာကို ဘုန်းကြီးက ဝိဇ္ဇာဆိုတာနဲ့ဖွင့်ပေးရလို့ရှိရင် ခန္ဓာ
တွေ့တော့မယ်...(မှန်ပါ)။

ဝိဇ္ဇာက ပိပဿနာဉာဏ်ပါ။ ပိပဿနာဉာဏ်နဲ့ခန္ဓာကို
တွေ့အောင် အားထုတ်ရင် အဝိဇ္ဇာကို ဝိဇ္ဇာနဲ့ဖွင့်ပေးလိုက်သလို၊
ခန္ဓာ စက်ရဟတ်ကြီးကို တွေ့ပါလိမ့်မယ်... (မှန်ပါ)။

အဲဒီခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီးကို တစ်ခါဒီထက်.. ထက်တဲ့
ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နဲ့ ထိုးဖောက်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ဒကာ,ဒကာမ
တွေ ခန္ဓာစက်ရဟတ်ကြီးဖြစ်ပျက်,ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ တစ်ခုဖြစ်၍

တစ်ခုပျက်တယ်။ တစ်ခုဖြစ်၍ တစ်ခုပျက်တယ်ဆိုတာကြီးဟာ ပေါ်လာလိမ့်မယ်...(မှန်ပါ)။

ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့တစ်ခါ ဒီထက်..ထက်တဲ့ ဝိဇ္ဇာကိစ္စဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒုက္ခသစ္စာ ပဲလို့ဆိုတဲ့ အခါကျတော့နွားစက်ရဟတ်ကြီးပြတ်ထွက် သွားပါလိမ့်မယ်... (မှန်ပါ)။

ပြတ်ထွက်သွားသည်နဲ့ တပြိုင်နက်နွားအဆုံးနိဗ္ဗာန်ကြီး ဟာ ဘွားကနဲ့ပေါ်လာလိမ့်...(မှန်ပါ) ကိုင်း..ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကြည့်အတိတ်ဘဝက ဒကာ၊ဒကာမတို့ သစ္စာလေးပါးမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာနဲ့နေခဲ့ကြတယ်...(မှန်ပါ)။

လွန်လေပြီးသော အတိတ်ကာလကတဲ့၊ အတိတ်အ ကြောင်းတွေလုပ်ခဲ့ပါတယ်တဲ့၊ သူသည်ကားတဲ့ သစ္စာမသိတဲ့ အတွက် အဝိဇ္ဇာနဲ့သမုဒယသစ္စာလုပ်ခဲ့တယ်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ...(သင်္ခါရာပါ)အဲဒီအတိတ်ဘဝမှာတုံးက သစ္စာမမြင်ပဲကိုး၊ ဒကာ၊ဒကာမတို့ဟာ စုံလုံးကန်းလမ်းသွားနဲ့ ချည့်ပဲ တစ်သက်လုံးအချိန်ကုန်ခဲ့တယ်...(မှန်ပါ) သဘောပါပြီ လား...(ပါ..ပါပြီဘုရား)

ဒါကြောင့်စုတေမနေ သေလွန်တဲ့အခါကျတော့ ဟောဒီ (၂)နိပါတ်အကွက်နဲ့သွားဆက်တယ်...(မှန်ပါ) ဒီနေရာသေခဲ့

တယ်၊သေတော့ဒီဘဝမယ်ဒီသင်္ခါရနဲ့ဒီဝိညာဏ်နဲ့သွားမစပ်ဘူးလား.. (စပ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒီနေရာသေပြီးတော့ စပ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒီဘဝကျတော့ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့စိတ်ပေါ်လာတယ်...(မှန်ပါ) နာမ်ရုပ်ဆိုတဲ့ နာမ်နဲ့ရုပ်ပေါ်လာတယ်...(မှန်ပါ) သဠာယတနဆိုတဲ့ မျက်စိ၊ နား၊နှာခေါင်း၊ လျှာကော(ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။ ဖဿဆိုတဲ့ တွေ့ထိတတ်တဲ့သဘော...(ပေါ်ပါတယ်)ဝေဒနာဆိုတဲ့အကောင်းအဆိုးရွေးတတ်တဲ့သဘောတွေ...(ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒီလိုကြောင့် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ ဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ခန္ဓာရလာပြီ (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား...(ရှင်းပါပြီဘုရား)

အခုရတဲ့ခန္ဓာငါးပါးဆိုကြစို့ (မှန်ပါ) ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊သဠာယတန၊ဖဿ၊ဝေဒနာပေါင်းလိုက်ရင် ဘာပါလိမ့်.. (ခန္ဓာငါးပါးပါ)ခန္ဓာငါးပါးရတယ်...(မှန်ပါ) သူ့ကိုဘာသစ္စာတုံးတုံး.. (ဒုက္ခသစ္စာပါ) ဒါကြောင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်မှာ ဒုက္ခရောက်တာ၊ ဒုက္ခငါးချက်... (မှန်ပါ) သဘောပါကြပြီလား...(ပါ-ပါပြီဘုရား)။အတိတ်ဘဝက အဝိဇ္ဇာနဲ့စုံလုံးကန်းလမ်းသွားလိုက်တာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဒုက္ခရောက်ရတယ် (မှန်ပါ)မရောက်သေးဘူးလား...(ရောက်ပါတယ်) ဘာသစ္စာတုံး... (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

ဒါကြောင့်ဒုက္ခသစ္စာရတော့ ဒကာတို့ရေ ယခုရထားတဲ့ ခန္ဓာကြီးဟာဘာသစ္စာတုံး..(ဒုက္ခသစ္စာပါသေမှ မသေသေးပဲကိုး ဗျ။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝပဲရှိသေးတယ်..မှန်ပါ့၊ ဝိညာဏ်ရှိတယ်။ နာမ်ရုပ် တွေမရှိဘူးလား...(ရှိပါတယ်) သဠာယတနဆိုတဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ...(ရှိပါတယ်) ဖဿ...(ရှိပါတယ်) ဝေဒနာ ...(ရှိပါတယ်) ပေါင်းကြတော့ ဒါခန္ဓာငါးပါး (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒုက္ခရောက်နေတာ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ထိုင်လို့ကော တာရှည်ထိုင်လို့ရရဲ့လား ... (မရပါဘုရား) အိပ်လို့ကော...(မရပါဘုရား) စားလို့ကော.. များများစားလို့ (မရပါဘုရား) နည်းနည်းစားလို့ကော (မရပါဘုရား)။

နည်းနည်း စားရင်ဆာတယ်၊ များများစားရင် ရင်ပြည့် ရင်ကယ်တယ်... (မှန်ပါ့) တာရှည်ထိုင်ရင်ညောင်းတယ်.. (မှန်လှပါ) အိပ်ပါများလို့ရှိရင်ဖြင့် တက်တယ်၊ ညောင်းတယ်၊ မလာဘူးလား...(လာပါတယ်ဘုရား) ဘယ်အချိန် ရောဂါကင်း သတုံး... (မကင်းပါဘုရား) ဒါဖြင့်ဒီ...ခန္ဓာငါးပါးကြီးဟာ ဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

ရူပက္ခခန္ဓာကလည်း ဖြစ်ပြီးပျက်တာပဲ... (မှန်ပါ့) ဒါဖြင့်ဖြစ်ဒုက္ခပျက်ဒုက္ခပေါ့...(မှန်ပါ့)။ဝေဒနာက္ခန္ဓာကကော... (ဖြစ်ပြီးပျက်တာပါပဲဘုရား)သူလည်းဘာသစ္စာတုံး (ဒုက္ခသစ္စာ

ပါဘုရား) သညာမှတ်လုံးကလေးလည်း ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာပေါ်တယ်၊ ဒါကလေးကလည်းဖြစ်ခုကွဆိုတော့ ဘာသစ္စာတုံး (ခုကွသစ္စာပါဘုရား)။

စိတ်ကလေးကလည်းဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်တာလည်းသေမလိုဖြစ်တာ၊ ပျက်တာလည်းသေပွဲဝင်တာ (မှန်ပါ) ဘာသစ္စာတုံး (ခုကွသစ္စာပါဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ဒကာဒကာမတွေ ဒီအကွက်တစ်ကွက်လုံးဟာ ဘာသစ္စာတွေတုံး (ခုကွသစ္စာတွေပါဘုရား) ကောင်းပါပြီ၊ ဒါဖြင့် ... ဒီခုကွအဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်ရှိမယ်... (မှန်ပါ)ဘုရား)။

ခုနကစာနဲ့ ဟပ်ကြပါစို့၊ ဒီဘက်ကအဆုံးမှာ ... (နိဗ္ဗာန်ရှိပါတယ်ဘုရား)ဪဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဟာ ခုတိယအကွက်မှာရှိမယ်....(မှန်ပါ)၊ (၂)နံပါတ် အကွက်မှာ ဆုံးအောင်လိုက်ရင် တွေ့မယ်.... (မှန်ပါ)ဘုရား)။

အခု ဆရာဘုန်းကြီးက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ယေားမှာ လက်ထောက်ပြတာနဲ့ဖြင့်ဪ.... ခုကွအဆုံးမှာ ခန္ဓာအဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်ဆိုတော့ ဒါ.... ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်သွားပြီး (မှန်ပါ) ဒါကိုဆုံးအောင် ရှုနိုင်လို့ရှိရင် ဒီနေရာ နိဗ္ဗာန်ပေါ်လာတယ်.... (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)

ခန္ဓာပေါ်ရင် ဘာသစ္စာတုန်း.... (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)
ယခုရထားတဲ့ ခန္ဓာကြီးထဲမှာ ဘာပေါ်ပေါ် ဒီပြင်ဘာ သစ္စာမှ မ
ပေါ်သေးဘူး၊ ဒုက္ခသစ္စာပဲ.... (မှန်ပါ) ရုပ်နာမ်တွေပေါ်သ၍
ဘာသစ္စာတုံး....(ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

ဒီတော့.... ဒကာ၊ ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန် ခန္ဓာဖုံးတယ်၊
ခန္ဓာအဝိဇ္ဇာဖုံးတယ်ဆိုတာ အခု အဝိဇ္ဇာဖွင့်လိုက်တော့ကိုခန္ဓာ
ဒုက္ခသစ္စာလာတွေ့တယ်.... (တွေ့ပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ (၂) အကွက်ထဲမှာ တရားနာနေကြ
တော့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ ဝေဒနာ
ခန္ဓာငါးပါးတွေ သိသဖြင့်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဆိုတဲ့ သဘော
တွေလည်းပါသေးရဲ့လား (မပါပါဘုရား)။

နဂိုလ်က အဝိဇ္ဇာနဲ့ ခန္ဓာငါးပါးကို ခန္ဓာငါးပါးမှန်း မသိ
ပဲ ယောကျ်ားတွေ မိန်းမတွေ ဖုံးလေသမျှတော့ သူကွယ်ပြီး (မှန်
ပါ) အခုတော့ဖြင့် ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ
ဝေဒနာ၊ (တနည်း) ခန္ဓာငါးပါးလို့ သိလိုက်သဖြင့်တဲ့ အဝိဇ္ဇာ
ကကွယ်နိုင်သေးရဲ့လား....(မကွယ်နိုင်ပါ)ဟ....ဘာသစ္စာတုံး
မေးတော့ (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား)။

ဒီအကွက်က ဘာဖြစ်ဖြစ် ဒုက္ခသစ္စာမြင်ရင် အဝိဇ္ဇာက
လွင့်ချွားလိမ့်မယ်.... (မှန်ပါ) အဝိဇ္ဇာလွင့်ကတည်းကိုက
အဝိဇ္ဇာကို ဘယ်သူက လွင့်ထုတ်ပါလိမ့်မတုံး မေးတော့မှ ဝိဇ္ဇာ

ဉာဏ်က ထုတ်လိုက်တယ်.... (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့မြင်စိတ်ကလေးပေါ်လာတဲ့အခါကျလို့ ရှိရင် မြင်စိတ်ကို ဒကာ၊ ဒကာမတွေက ဒီနားကနေပြီး သကာလ.... “သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ” ဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့ ဒီအနိကလေးဖြတ်ရမယ်.... (မှန်ပါ)။

စိတ်ကဖြစ်ပျက်၊ ရှုတာက.... (မဂ်ပါဘုရား) မဂ်ဆိုတော့ မဂ်ကလေးက ဒီစက်ဝိုင်းက အဆက်ကိုဖြတ်တယ်.... (မှန်ပါ)။

မဂ်သည် ဝေဒနာနဲ့ တဏှာဆက်တာကို (ဖြတ်ပါတယ်) စိတ်နဲ့ တဏှာဆက်တာကို (ဖြတ်ပါတယ်) ဖဿနဲ့ တဏှာဆက်တာကို (ဖြတ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် မဂ်ဟာ ကိလေသာဖြတ်တယ်ဆိုတော့ ဒီဘက်က တဏှာ၊ ဥပါဒါန်လာသေးရဲ့လား.... (မလာပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့မြင်စိတ်ကလေးကို ဘယ်လိုလုပ်ကြမယ်.... ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်ဘုရား)။

ဪ... ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့တရားလို့ ဒီနားက မဂ်ကလေးနဲ့ရှု (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက် မဂ်၊ ဒီဘက်က တဏှာလာသေးရဲ့လား (မလာပါ ဘုရား) ဥပါဒါန်ကော.... (မလာပါ) ကံကော (မလာပါဘုရား)....။

မလာတော့ဘူးဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ကံမှ မလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ....(မလာပါ) မလာဘူးဆိုတာ သေချာတယ်.... (သေချာပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒီနေရာဖြစ်ပျက် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ မဂ်ဝင်လိုက် တဲ့အတွက် (၃) နံပါတ် တဏှာ၊ ဥပါဒါန်ကံလည်း ချုပ်တယ် (ချုပ်ပါတယ် ဘုရား) (၄) နံပါတ် ဇာတိ ဇရာ မရဏကော (ချုပ်ပါတယ်ဘုရား)။

ချုပ်တယ်ဆိုသဖြင့်တဲ့.... သမုဒယချုပ်တယ်၊ ဒုက္ခသိမ်း တယ်(မှန်ပါ) ဒါကဒုက္ခမရှိတဲ့နိဗ္ဗာန်ကိုပြတာဒါဖြင့် ခန္ဓာမရှိမှ ရမည့် နိဗ္ဗာန်.... (မှန်ပါ)။

ဒီနေရာ နိဗ္ဗာန်ပေါ်ရင် ခန္ဓာရှိတုန်း မြင်ရတဲ့နိဗ္ဗာန်.... (မှန်ပါ) ဒီဘက်က ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်.... (မှန်လှပါဘုရား) သဘောပါပြီလား (ပါပါပြီ)။

လက်ငင်းရတဲ့ (သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်) နဲ့နောက်မှရတဲ့ (အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်) ဆိုတာရှိတယ်ဒကာတို့.... ပေါ်ကြပြီ လား(ပေါ်ပါပြီ) ဒကာ၊ ဒကာမတွေ အကြွေးနိဗ္ဗာန်ကို မယူ ပါနဲ့.... (မှန်ပါ) လက်ငင်း(သဉ္ဇပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်)ရမှ အကြွေး နိဗ္ဗာန်သေချာပါတယ်။

အဲ.... စာရွက်ကလေးထဲမှာ ပါပါတယ်။ အပြင်ဧည့်
သည်ငါးပါးလာလည်းရှိပါ (မှန်ပါ) အတွင်းဧည့်သည်ငါးပါး
လည်း ရှိရပါလိမ့်မယ်။(မှန်ပါ) လောဘစိတ်ကလေးပေါ်
လာရင် (ဖြစ်ပျက်ရှုရမှာပါ)

ဒေါသစိတ်ကလေးပေါ်ရင်ကော.... (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါ
မယ်) မောဟစိတ်ကလေးပေါ်ရင် (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်) အလော
ဘဆိုတဲ့လှူချင်၊တန်းချင်၊ပေးချင်၊ ကမ်းချင်တဲ့ စိတ်ကလေးလာ
ရင်ကော.... (ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်ဘုရား)။

ကုသိုလ်စိတ်ကလေးလာလည်း ဘာလုပ်မလည်း (ဖြစ်
ပျက်ရှုရပါမယ်) မေတ္တာစိတ်ကလေးလာရင် ဖြစ်ပျက်ရှုရမယ်
ဖြစ်ပျက်ရှုပါ.... (မှန်ပါ) ရှင်းပြီနော်....(ရှင်းပါပြီဘုရား)

အိမ်သည်နှစ်ခုလို့ရေးထားတယ်.... (မှန်ပါ) လေကို
ထုတ်သော စိတ်၊ လေကိုသွင်းသောစိတ်(မှန်ပါ) မရှိကြဘူး
လား(ရှိပါတယ်ဘုရား)။

အဲ....သွင်းတဲ့စိတ်ကလေးလာလည်း ဘာလုပ်မလဲ
(ဖြစ်ပျက်ရှုရမယ်)ထုတ်တဲ့စိတ်ကလေးလာလည်း (ဖြစ်ပျက်ရှုရ
ပါမယ်) အဲ....သူလည်းဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ ကိုက်သွားတာပဲ
(မှန်ပါ)

အဲဒီတော့အတွင်းဧည့်သည် အပြင်ဧည့်သည် မရှိရင်အိမ်
သည် ချဉ်ဆက်ရှု (မှန်ပါ) အတွင်း ဧည့်သည်လာရင် အတွင်း

ဧည့်သည်လိုက်ရှုပြီးမှ အိမ်သည်ပြန်ရှု (မှန်ပါ)။

အပြင်ဧည့်သည်လာရင်... (အပြင်ဧည့်သည်ရှုရပါမယ်)
ပြီးတော့ ဘယ်ပြန်မလဲ (အိမ်သည်ပြန်ရပါမယ်ဘုရား)။

အိမ်သည်ကိုအမြဲထားပါတဲ့။ဧည့်သည်လာရင် ဧည့်သည်
ရှု၊ ဧည့်သည်မရှိရင် အိမ်သည်ရှုဆိုတော့ သူ့အထဲမှာ အနားရှိ
သေးရဲ့လား..... (မရှိပါဘုရား)။

အဲ.... အနားမရှိတိုင်း သမုဒယသစ္စာချုပ်၍ ဒုက္ခသစ္စာ
ပြတ်တယ်.... (မှန်ပါ) သဘောပါကြပြီလား (ပါပါပြီ) ဒါဖြင့်
ဒါတွေဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ (ယ
တာဘူတဉာဏ်)ရပြီ မှန်ပါ။

အဲ....ဖြစ်ပျက်ဟာဒုက္ခသစ္စာလိုသိကတည်းက “ယထာ
သဘာဝဇာနဉာဏ်” ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိတဲ့ဉာဏ်ရ ကတည်း
က အဝိဇ္ဇာလွင့်သွားပြီ..... (မှန်ပါ)။

ခန္ဓာ(အဝိဇ္ဇာ)ဖုံးသေးရဲ့လား..... (မဖုံးပါ) မဖုံးတော့ဘူး
ဆိုတာသေချာပြီလား (သေချာပါပြီ) ဒကာ၊ ဒကာမတို့ဖြစ်ပျက်
တွေ အဆုံးက လှည့်ရှုရာကနေပြီးသကာလ ဖြစ်ပျက်တွေဟာ
ဘယ်သူ သေတာတုံး..... မေးတော့ စိတ်တစ်ခုနဲ့ အသက်ရှင်
တာကိုး (မှန်ပါ) မြင်နေတဲ့အခါမြင်စိတ်နဲ့ အသက်ရှင်.....
(မှန်ပါ) ကြားတဲ့အခါ(ကြားစိတ်နဲ့ အသက်ရှင်ပါတယ်) ရှုနေ

တဲ့အခါ(ရှုစိတ်နဲ့ အသက်ရှင်ပါတယ်) ရှိကနေတဲ့အခါ...
(ရှုစိတ် နဲ့ အသက်ရှင်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီအခုပြောတဲ့ စိတ်တွေပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ရှု
တော့ ကိုယ့်အသေကို ကိုယ်မြင်တယ်.... (မှန်ပါ) ကိုယ့်အသေ
ကဘာသစ္စာတုံး.... (ဒုက္ခသစ္စာပါ) ကိုယ်မြင်တာက (မဂ္ဂသစ္စာ
ပါ) အဲဒီ ဒိဋ္ဌဓမ္မော လာပြီ (မှန်လှပါဘုရား)

ကိုယ့်အသေကို ကိုယ်မြင်ရင် ဒိဋ္ဌဓမ္မောလာပြီ.... (မှန်
ပါ) ဒိဋ္ဌဓမ္မောလာပြီဆိုတာပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီ) ဒကာ၊
ဒကာမတွေ ဒါက ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်တိုင်မြင်တာ (မှန်ပါ)။

ကဲ.... ဒါဖြင့် ကိုယ့်အသေကိုယ်မြင်တော့ ဒကာ၊ ဒကာ
မတွေ ရှုဖန်များလာတော့ ဒီမဂ်ကလေးက ကိုယ့်အသေကိုယ်
မြင်တဲ့ မဂ်ချည်းဖြစ်နေတော့ ယတာဘူတဉာဏ် ရပါပြီ.... (ရ
ပါပြီဘုရား)။

ဒီလိုနဲ့ပဲ ဆက်ရှုတော့ မှန်လာပြီ.... (မှန်ပါ) ကိုယ့်အ
သေ၊ ကိုယ့်မသာတွေချည့် ကိုယ်မြင်နေရရင် မမုန်းပေဘူး
လား.... (မုန်းပါတယ် ဘုရား)။

အဲ.... စိတ်ကလေးတစ်ခုနဲ့ အသက်ရှင်တာ၊ ဒီစိတ်
ကလေးပျောက်သွားတယ်ဆိုတာ ကိုယ်သေတာပဲ (မှန်ပါ) ဒါ
ကြောင့် ဘုန်းကြီးက အသေကို အရှင်နဲ့ကြည့်ကြ၊ ဝိပဿနာဆို
တာဒါပဲ.... (မှန်ပါ)။

မုန်းလာတယ်... (မှန်ပါ) မုန်းပေမယ့်လည်း ရှုမြဲတိုင်း
ရှုပါ....(မှန်ပါ) မုန်းပေမယ့် မလိုချင်တဲ့ စိတ်က မလာသေးဘူး
(မှန်ပါ) မြင်လို့ရှိရင် မုန်းပါတယ်.... (မှန်ပါ) မုန်းတာဆက်
ရှုပါ။ ကိုယ့်ခန္ဓာကြီးပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်းဆက်ရှုပါနော်....။

အဲဒါ မုန်းတာ ဆက်ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း မုန်းနေပြီဆိုမုန်းပါ
မက မုန်းတော့ ဒီခန္ဓာကြီးဖြင့် မလိုချင်ပါဘူးဆိုတဲ့ ရှုတဲ့ဉာဏ်
မပြောင်းပေဘူးလား၊ ပြောင်းမလား (ပြောင်းပါတယ်
ဘုရား)။

ပြောင်းလို့ရှိရင်ခန္ဓာငါးပါး အကုန်ပျောက်ပါတယ်။ ဝိ
ညာဏ်နာမ်ရုပ်သဠာယတနဖဿ ဝေဒနာတွေ အကုန်ပျောက်
မယ် (မှန်ပါ) မပျောက်ပေဘူးဘား....(ပျောက်ပါတယ်ဘုရား)။

ဘာဖြစ်လို့တုံး.... သူကမလိုချင်တဲ့ ဉာဏ်လာကတည်း
က ဒီခန္ဓာတွေ ဘာဖြစ်နေသတုံး.... (ပျောက်ပါတယ်) ဒါဖြင့်
ဘာသစ္စာတွေ ပျောက်မတုံး.... (ဒုက္ခသစ္စာတွေ ပျောက်ပါ
တယ်ဘုရား)။

ဟ.... ဒုက္ခသစ္စာပျောက်ရင် ဒုက္ခငြိမ်းတဲ့ သစ္စာရောက်
မယ် (မှန်ပါ) ဒုက္ခငြိမ်းတဲ့ သစ္စာရောက်တော့ ဒါနိရောဓသစ္စာ
နိရောဓ သစ္စာသွားဖြစ်တယ်.... (မှန်ပါ)။

ဒါဆုံးမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ်ဆိုတဲ့ ဒီခန္ဓာကွယ်နေတယ်
ဆိုတာ မပေါ်သေးဘူးလား (ပေါ်ပါပြီ) ဒါဖြင့် ခန္ဓာဆုံးရင်

(နိဗ္ဗာန်ပါ) သဘောပါပြီလား(ပါ ပါပြီ)။

ခန္ဓာဆုံးရှုံးရင်....(နိဗ္ဗာန်ပါ)အဲဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဒကာ၊
ဒကာမတွေ ခန္ဓာက ကွယ်နေတယ်.... (ကွယ်နေပါတယ်) ဒီ
ခန္ဓာဆုံးအောင် ရှုနိုင်လို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်သည် ဒုတိယအကွက်မှာ
(သဉ္စပါဒိသေဿနိဗ္ဗာန်)ရှိတယ်.... (မှန်ပါ)စတုတ္ထအကွက်မှာ
(အနုပါဒိသေဿနိဗ္ဗာန်)ရှိတယ်.... (မှန်ပါ)။

(၄)ကအကြွေး နိဗ္ဗာန် ။ (၂)လက်ငင်း နိဗ္ဗာန်.... (မှန်
ပါ) ပေါ်ကြပြီလား.... (ပေါ်ပါပြီ) ရှင်းပြီနော်.... (ရှင်းပါပြီ)
စိတ်ဆယ်သုံးချက်ကို ဆက်ရှုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဖြစ်ပျက်မြင်ရင်
(ယထာဘူတဉာဏ်) (မှန်ပါ)။

ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာတွေရှုရင် မတ္တနံ၊ မလိုချင်တဲ့ဉာဏ်
ဆိုရင် ဘာဉာဏ်ခေါ်ကြမလဲ.... (ဝိရာဂဉာဏ်ပါ ဘုရား) ဒါ
ဖြင့် မဂ်ဉာဏ်ရတော့ ဒီခန္ဓာတွေရှိသေးရဲ့လား.... (မရှိပါဘု
ရား)။အရင်တုန်းကတော့ ဒုက္ခသစ္စာ(မှန်ပါ) ယခုဆုံးသွား
တော့ ဘယ်နဲ့တုံး.... (ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာပါ) (ပေါ်ပြီပေါ်ပါပြီ
ဘုရား) ရှင်းပြီလား.... (ရှင်းပါပြီ)။

ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာဆိုတာ ဒုက္ခချုပ်တဲ့သစ္စာ.... (မှန်ပါ)
မပေါ်သေးဘူးလား.... (ပေါ်ပါပြီ)။ ဒုက္ခချုပ်တဲ့သစ္စာကို နိဗ္ဗာန်
လို့ အတိုကောက်ခေါ်တယ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းနဲ့ အရှည်ခေါ်
တော့ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာ(မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား.... (ရှင်းပါပြီ)။

ဒုက္ခနိရောဓ သစ္စာကို မြင်တာက ဘာသစ္စာတဲ့....(မဂ္ဂ
သစ္စာပါ) ရှင်းပြီလား.... (ရှင်းပါပြီဘုရား) ဒီအတိုင်းလုပ်ရင်
သောတာပန်သကဒါဂါမ် အနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မယ်....
(မှန်ပါ) ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါပြီ)။ ဒါဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခ
နိရောဓသစ္စာဖြစ်အောင်ရှု.... (မှန်ပါ) သဘောပါကြပြီလား
(ပါပါပြီ)။ ကံတော်ကြနို့။

မိုး (၁၅)၊ ခါ (၃၂၉)

✱ ✱ ✱ ✱ ✱

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတာ ချမ်းသာတာကာတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တယ်။ ဘေးအပေါင်းက လွန်မြောက်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရရင် ဘယ်ဘေးမှ မသင့်နိုင်တော့ဘူး။ ဘေးအပေါင်းမှ လွတ်ချင်ရင် နိဗ္ဗာန်ရအောင်ကြိုးစားကြ။ ဒီနေရာမှာ မိလိန္ဒမင်းက ရှင်နာဂသိန်ကို မေးလျှောက်တယ် “အရှင်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟာ ဘယ်ချမ်းသာနဲ့တူပါသလဲ” ဒီတော့ အရှင်နာဂသိန်က “မင်းကြီး၊ ဥပမာအားဖြင့် ပြောရရင် ပဋိသန္ဓေကထဲက မျက်စိမမြင်လာတဲ့ လူက အဖြူဆိုတာ ဘယ်လိုဟာတုံး၊ အနီဆိုတာ ဘယ်နှယ်ဟာတုံး၊ နေဆိုတာ ဘာနဲ့တူသတုံး” လို့မေးတာနဲ့တူတယ်။ သူကမွေးကထဲက မျက်စိမပါတဲ့လူဆိုတော့ လောကမှာရှိတဲ့ အရာ ဝတ္ထုတွေကို ဘယ်နည်းနဲ့ ခွဲခြမ်းပြီးသိနိုင်ပါ့မလဲ။

ဒီဥပမာလိုပါပဲ။ လောကထဲမှာရှိနေတဲ့ လောကသားတွေ အဖို့ရာမှာ လောကနဲ့ တန်တဲ့ မျက်စိသာပါကြတာပဲ။ လောကထက်လွန်တဲ့ လောကမှာရှိတဲ့ ချမ်းသာမျိုးတွေနဲ့နှိုင်းယှဉ်မရတဲ့ လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟာ လောကချမ်းသာထဲမှာ ဘယ်ချမ်းသာနဲ့မှ တူတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပေဘူး။ နိဗ္ဗာန်နဲ့တူတဲ့ ချမ်းသာဟာ လောကမှာမရှိဘူးလို့ မှတ်ပေါ့လို့ ဖြေကြားတော်မူလိုက်တယ်။

(ဥပမာ) ဆိုရင် လောကထဲမှာရှိတဲ့ ချမ်းသာဟာ သရက်သီးပုပ်နဲ့တူတယ်။ သရက်သီးပုပ်ဆိုရင် နည်းနည်း ပုပ်ပုပ်၊

တစ်ခြမ်းပဲပုပ်ပုပ် သရက်ပုပ်လို့ခေါ်ရတာပဲ အပြစ်အနာ အဆာ
ကင်းရင် သရက်ကောင်း အနာအဆာ မကင်းရင် သရက်သီး
ပုပ်လို့ခေါ်ရသလို၊ လောကချမ်းသာဆိုတာကလည်း အပြစ်အနာမ
ကင်းတော့ ချမ်းသာစစ်ချမ်းသာ ကောင်းလို့ မခေါ်ဆိုနိုင်ဘူး။

ဖြစ်ပြီးပျက်နေတဲ့ လောကထဲမှာ ချမ်းသာစစ်ဆိုတာ
ဘယ်မှာရနိုင်ပါ့မလည်း၊ ဖြစ်ပျက်လောကထဲမှာ ချမ်းသာစစ်
မရနိုင်ဘူး။

နောက်တစ်ဖန် ရှင်နာဂသိန်က နိဗ္ဗာန်ကို မီးဝိုင်းခံရသူ
ဥပမာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြပြန်တယ်၊ ဒကာတော်မင်းကြီး ဥပမာအား
ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာက လှည့်ပတ်ဝိုင်းရံပြီး
လောင်မြိုက်လာတဲ့ မီးပုံကြီးဆိုပါတော့။

အဲဒီမီးပုံကြီးအလယ်မှာ လူတစ်ယောက်ဟာ မီးပတ်ချာ
ဝိုင်းမိရက်သား ဖြစ်နေတယ်၊ မီးခိုးတွေ မီးအရှိန်အင်္ဂါတွေဟာ
ကိုယ်ကို အပူလာဟပ်ပြီး ပူလွန်လွန်းလို့ အခံရအတော်ကြပ်နေ
လေပြီ။

ဒီအခါမှာ အဲဒီလူဟာ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ လွတ်ကင်းနိုင်
ပါ့မလည်းဆိုပြီး အပူတပြင်း ထွက်ပေါက်ရှာကြမယ်၊ လွတ်
မြောက်နိုင်ရေးအတွက် တစ်အား အားထုတ်တော့မယ်။

အဲဒီလိုဘေးဆိုးကြီးတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရတော့ ယောက်ျားတို့၊
စွမ်းပကားနဲ့ ကြောက်အားကြီးပြီး တစ်အားကြီး ကြိုးစားလိုက်

တော့ ကံအားလျော်စွာ မီးပုံကြီးအတွင်းက လွတ်မြောက်သွားရတယ်။ အဲဒီမီးလောင်ခံရတော့မယ့်ဆဲဆဲ ဘေးကလွတ်မြောက်သွားတဲ့ ယောကျ်ားဟာ ဘယ်လောက်များဝမ်းမြောက်မလည်း ဘယ်လောက်များ စိတ်ချမ်းသာသွားမယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ကြ။ အတိုင်းအဆကို မမြင်နိုင်ဘူး။

မင်းကြီး ဒီ ဥပမာကဲ့သို့ပင်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတာ နှိုင်းယှဉ်စရာ မရှိပေဘူး။ မီးဘေးက လွတ်မြောက်ရတဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုမျိုးထက် အဆအရာထောင်မက ငြိမ်းအေးချမ်းသာတဲ့ သဘောရှိပေတယ်လို့ မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဒကာတို့သိဘို့က “ခန္ဓာငါးပါး”ဆိုတာ မီးလောင်စာနဲ့ မီးတွေပဲလို့ သိထားကြရမယ်။ ခန္ဓာဟာလောင်စာနဲ့ မီး၊ မီးနဲ့လောင်စာတွေရက်ကြီး အမြဲနေတာပဲ။ ခန္ဓာမှာ ဉာဏ်နဲ့ ရှာရင် မီးနဲ့လောင်စာမှတစ်ပါး တစ်ခြားဘာမှ မတွေ့ရပါဘူး။

ဒါကြောင့်မို့ ဒကာတို့ကို စိတ္တာနုပဿနာရှုကြလို့ တိုက်တွန်းရတယ်။ ရှုရင်ခန္ဓာဖြစ်ပျက်မြင်ရမယ်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် မီးဝိုင်းမှန်းသိပြီ၊ မီးမှန်းသိလို့ မီးကိုမှန်းရင် “နိဗ္ဗိန္ဒုဉာဏ်ရတာပဲ၊ မီးမှန်းတော့ ထွက်လမ်းရှာ၊ ရှာတော့ထွက်လမ်းဟာမဂ်ပဲ၊ မဂ်လမ်းစဉ်နဲ့ထွက်တော့ မီးဘေးက လွတ်မြောက်တဲ့ဥပမာဟာ “နိဗ္ဗာန်” ပါပဲ။

တို့ဒကာတွေဟာ ပထမဦးဆုံး အနေနဲ့ မီးမှန်း သိဖို့လို

တယ်၊ မီးဝိုင်းတာကို ဝိုင်းမှန်းသိမှ အရူးပျောက်မယ် ဝိုင်းမှန်းမသိရင် အရူးပဲ၊ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ မီးကိုမီးမှန်းမသိ၊ ရွှေတောင်များထင်လို့ ဝင်ပြီးတိုးမိ၊ ဝင်တိုးမိတော့ လောင်လိုက်တာပေါ့၊ ဒါကြောင့် “ဝိုးမလံချိုး” လို့ပဲ ဆိုရတာ၊ တိုးပြန်ရင် ကိုယ်ကျိုးနဲ့ပြန်ရောပဲ။

ခန္ဓာမှာ လောင်စာနဲ့ မီးပဲရှိတယ်၊ ဒါကိုသိမှ ကလျာဏပုထုဇဉ်ခေါ်နိုင်တယ်၊ ဒါမသိသေးရင် “ဥမတ္တက” အရူးပဲရှိသေးတယ်မှတ်။

အဲဒီတော့ အရူးမဖြစ်ချင်ရင် အားထုတ်ကြ၊ အားထုတ်ရင် ခန္ဓာရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကို မြင်ရမယ်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် မီးဝိုင်းမှန်းသိပြီ၊ မီးဝိုင်းမှန်းသိလာတော့ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း လမ်းကောင်းရှာမယ်၊ လွတ်လမ်းရှာလို့တွေ့တာ ငြိမ်းတာပေါ့၊ အဲဒါ နိဗ္ဗာန်တွေ့တာပဲ၊ ကကြိုးစားအားထုတ်ကြ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ(၁)၊ စာ(၁၁၁)

အာသဝကုန်ချင်ရင်

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ အာသဝေါတရားကုန်ဖို့ရာ၊ အာသဝကုန်ရာဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရောက်ဖို့ရာ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက “ခန္ဓာဝဂ္ဂသံယုတ် ဝါဠုဇေသုတ်” မှာ -

“ဇာနာ တောဟံ ဘိက္ခဝ ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ။

နော အဇာနာတော နော အပဿတော”။

“ဘိက္ခဝေ၊ သံသရာရေး၊ လာမည့်ဘေးကို၊ မြှော်တွေးကြောက်ငြား၊ အို- ချစ်သားတို့ဇာနတော့၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ပျက်ကိုသိသော သူအားသာလျှင်၊ ပဿတော၊ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ဖြစ်ပျက်ကို မြင်သောသူသာလျှင် အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ခယံ၊ ကုန်ခြင်းကို(ဝါ)ကုန်ရာနိဗ္ဗာန်ကို၊ လဒ္ဓေါတိ၊ ရအပ်၏ဟူ၍ ဘုရားရှင်သည် ဝဒါမိ၊ ဧကန်မြဲတော်ဟောကြားတော်မူ၏။

အဇာနတော၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို မသိသောသူအား၊ အာသဝါနံ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ ခယံကုန်ခြင်းကို လဒ္ဓေါတိရအပ်၏ဟူ၍ ဘုရားရှင်သည် နောဝဒါမိ ဟောတော်မူ”

အဲဒီလို ဟောကြားမှာထားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတော့ သိတဲ့သူမြင်တဲ့သူဆိုရင် အာသဝကုန်မယ်၊ မသိမမြင်တဲ့သူဆိုရင်

အာသဝကုန်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်မှတ်ကြရမယ်။ သိမှမြင်မှ ကုန်
မယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုသိမှ ဘယ်လိုမြင်မှ အာသဝကုန်မှာလည်း
လို့ မေးစရာရှိတော့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏
ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုသိမှ၊ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကိုမြင်မှသာ အာ
သဝကုန်မယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကို မှတ်လိုက်ကြ။

ဒါကြောင့် ဒကာ၊ဒကာမတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်တစ်ခုပေါ်လာရင် ဖြစ်ပျက်ရှုရမယ်ဆိုတာ ကြိုတင်ပြီး
မှတ်ထားလိုက်ကြပါ။ ဖြစ်ပျက်တစ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ရှုနိုင်ရင်
အာသဝလေးပါးလုံးအကုန်ချုပ်မယ်။ ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊
ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝအားလုံးပြုတ်မယ်။ ဖြစ်ပျက်တစ်လုံးထဲကို
ပိုင်ရင် ဒီလေးပါးလုံးအကုန်ချေမှုန်းနိုင်တယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်
ကြ။

ဖြစ်ပျက်တစ်လုံးပိုင်အောင်လုပ်ဖို့ အရေးဟာ ဒကာ၊
ဒကာမ တို့အရေးပဲဆိုတာ ရိပ်မိကြပြီလား။ ဖြစ်ပျက်တစ်လုံး
ကိုသိဖို့ဆို တော့ မခဲယဉ်းပါဘူး၊ ခန္ဓာထဲမှာ ဉာဏ်နဲ့စိုက်ကြည့်
ဖို့ပဲ။ အဲဒီလိုဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရင် ဝေဒနာတစ်ခုခုရင်လည်း တွေ့
ချင်တွေ့မယ်။ စိတ်တစ်မျိုးမျိုးကို တွေ့ချင်လည်း တွေ့မယ်။
ဘာ တွေ့တွေ့တွေ့ တွေ့တဲ့တစ်ခုခုကို အကဲခတ်ပြီး ကြည့်
လိုက်ရမယ်။ အဲဒီလိုကြည့်လိုက်တဲ့အခါ ဒီဓမ္မကလေး ဟာဖြစ်
ပြီးပျက်စီး သွားတာပဲရှိတယ်။

အဲဒီလိုပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မကလေးတွေဖြစ်ပြီးပျက်၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်နဲ့ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပျက်နေတာချည်းတွေမြင်ရမယ်။ မိမိ ခန္ဓာမှာ ပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မလေးတွေရဲ့ အဖြစ်နဲ့အပျက်အစုကိုတွေ့ရင် ဒီအတိုင်းသာဆုံးအောင် ဆက်လိုက်ရမယ်။ ဖြစ်ပျက်ကို ပိုင်ဖို့ အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ(၁) စာ(၂၅၂)

အချိန်ကောင်းရတုန်း ဝိပဿနာလုပ်ကြ

တို့ဒကာ၊ ဒကာမတွေကို ထူးထူးခြားခြားကြီး သတိပေးလိုက်တယ်။ “တရားအားထုတ်ကြ၊ ဝိပဿနာရှုကြ၊ မမေ့ကြနဲ့။” လို့ ထူးထူးခြားခြား သတိပေးတဲ့စကားမို့ လေးလေးစားစား လိုက်နာကြ၊ ဝိပဿနာမလုပ်ခင် အသေကဦးသွားရင်ဖြင့်ချောက်ကျဖို့သာ ပြင်ထားကြလို့ပဲ ပြောလိုက်ပါတယ်။ ချောက်မကျချင်ရင် အခုထဲက ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်ထားကြဖို့ သင့်ငယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

ဝိပဿနာမလုပ်မီရင် သေခါနီးမှာ နောင်တရကြမယ်၊ အော် .. အချိန်အခါရတုန်းက တရားအားမထုတ်မိတာ မှားပါပေါ့လား၊ အလုပ်မပါလို့ သေခြင်းအဆိုးနဲ့ အခုကြုံရတော့မယ်၊ ဘယ်သား၊ ဘယ်သမီး၊ ဘယ်ပစ္စည်းမှ မကယ်နိုင်ကြတော့ပါ

လားဆိုပြီး ဝမ်းနည်းပက်လက် မျက်ရည်ကျရမယ်၊ အဲဒီအခါ သတိရလို့တော့ အပိုပါပဲ၊ ဒေါမနသဖြစ်ပြီး ပိုလို့သာ နစ်မွန်း ဘို့ရှိ တော့တယ်ဆိုတာ ရိပ်မိကြ။

“သေခါနီးကျရင် သွားရရောက်ရမယ့် ဘုံဘဝကို မြင်ရ တယ်၊ အဲဒီသွားရမယ့်ဘဝကိုမြင်ပြီးမှသာ သေတယ်၊ သွားရာ မမြင်ဘဲ မသေဘူးဆိုတာမှတ်ထားကြ၊ အလုပ်မလုပ်သေးရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတန်းလန်းနဲ့ သေရမှာချည်းပဲ၊ သက္ကာရအစွဲနဲ့သေ ရသူမှန်သမျှ ဒုဂ္ဂတိဘဝဆိုတာ ဒါမြေကြီးလက်ခတ်ပါပဲ။

ဒကာ၊ဒကာမတွေရဲ့ကြုံရတွေ့ရမယ့်အဖြစ်ဆိုးတွေမြင်ဖို့ သိဖို့ သနားလွန်းလို့ ဘုရားကလည်းအကြိမ်ကြိမ်ဟောခဲ့တယ်” ဘုန်းကြီးတို့ကလည်း ထပ်ခါတလဲလဲနဲ့ ဟောပြောနေတယ်၊ တိုက်တွန်းနေတယ်ဆိုတာ ရိပ်မိကြ။

မိမိမှာကိုယ်ခံမပါရင် ကောင်းရာသုဂတိဆိုတာ ဝေလာ၊ ဝေးပြီဆိုရင်မမှားဘူး၊ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ သေခါနီးတဲ့ အခါ နိမိတ်ထင်ပြီးသွားရာဘဝက ဒုဂ္ဂတိဆိုရင် အကြီးအကျယ် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီးသေရမယ်၊ သုဂတိပဲဆိုပါအုံး “သေမှာသိ တာနဲ့ တပြိုင်နက်လက်ရှိခန္ဓာနဲ့သားသမီးပစ္စည်းတွေနဲ့ခွဲခွာရ တော့မယ်ဆိုတဲ့ ဒေါသလာတယ်၊ ခန္ဓာရုပ်နာမ်အမှန်မသိတော့ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်နဲ့စွဲထားတာကိုး၊ ဒီအမှန်မသိတဲ့ သဘောက မောဟအဓိဇ္ဇာပဲ၊ အလုပ်မလုပ်ပဲသေရင် ဒါတွေနဲ့သေရမှာ ဒိဋ္ဌိ မကွာသေးဘဲကိုး၊ ဒီတော့ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ခွဲတွေနဲ့သေ

ရရင် ဒုက္ခတိက ကိုယ်အိမ်ပိုင်လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၊ သဘော ပေါက်ကြပြီလား။

ဒါကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေအခုနယ် အချိန်ကောင်းရ တုန်း အကြောင်းညီညွတ်တုန်းမှာ ဝိပဿနာလုပ်ကြ၊ ဝိပဿနာ မလုပ်မိရင် စိတ်မချရဘူး။

စုတိပြီး ပဋိသန္ဓေလာတာပဲ၊ စုတိနဲ့ပဋိသန္ဓေအခြားမရှိ ဘူး၊ ဒါကြောင့် အန္တရူပစွယောတဲ့၊ အခြားမရှိ ကျေးဇူးပြု တယ်လို့ မှတ်ရမယ်၊ လက်ဖြစ်တစ်ကွက်၊ လက်ဖြစ်တစ်ခါ တီး မှာ အကုသိုလ်စောတွေ ဒီလောက်များနေရင် အခြားကုသိုလ်က ကယ်နိုင်ဖို့ မမြင်တော့ဘူး၊ ဝိပဿနာကုသိုလ် မကုသိုလ်မှသာ ကယ်နိုင်ပေမယ် ဆိုတဲ့အချက်ကို လေးလေးနက်နက်မှတ်လိုက် ကြ။

ဝိပဿနာအလုပ်လုပ်ရင် ပထမပဉ္စဂီကမဂ်ကို ရမယ်၊ နောက်မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံးရမယ်၊ အဲဒီအခါမှာ အကုသိုလ်ကြွေးအား လုံးကြပြီ၊ အယောသိကံတွေ ဖြစ်ကုန်ကြရမယ်၊ ဘုရားက ရာဟုလ္လာသားကဲ့သို့ ချစ်သနားတော်မူလို့ အမွေထားခဲ့တဲ့ တရားတော်လို့မှတ်ကြ။ အားကိုးဖို့များ မကောင်းကြဘူးလား၊ ဘယ်လောက်များတဲ့ကြီးတဲ့ အကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် မရှိရရင်အား လုံးကျေနိုင်တယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ၊ သဘောပါကြပြီလား။

ဒုလ္လဘဒေသနာ

အတွဲ (၂) စာ (၂၁၁)

သမ္မာဒိဋ္ဌိသုံးမျိုး

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဒီသုံးမျိုးကို ထပ်ပြီးရှင်းလင်းပြောပြမယ်၊ ဒီသုံးခုက လိုရင်းအချက်ပဲဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

“ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” အမြင်က ဖြစ်ပျက်ကိုသာ မြင်တယ်၊ ခန္ဓာကို မမြင်ဘူး၊ ခန္ဓာမမြင်လို့ ဒိဉာဏ်ကခန္ဓာစွန့်တယ်ဆိုတာမှတ်ရမယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်က ခန္ဓာမမြင်ဘူးဆိုတာ ရိပ်မိကြပြီလား၊ ခန္ဓာမမြင်ရင်နောက်က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်ဦးမလား၊ မဆက်တော့ဘူး၊ မဆက်တော့နောက်က တဏှာဥပါဒါနကံတွေကို စွန့်တာပဲ။

ဒါကြောင့် ဒီ-ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ အလွန်ကျေးဇူးများတဲ့ တရားပဲဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

“မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိက သူကလည်းခန္ဓာစွန့်ပြီးသားဖြစ်တယ် နိဗ္ဗာန်လည်းမြင်တယ်၊ ကိလေသာတွေကိုလည်း ပယ်စွန့်တာမို့ သူက သုံးကိစ္စဆောင်ရွက်တယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်က ခန္ဓာစွန့်၊ ကိလေသာစွန့်လို့နှစ်ကိစ္စဆောင်ရွက်တယ်၊ မဂ္ဂဉာဏ်ကသုံးကိစ္စဆောင်ရွက် တယ်၊ ရှင်းကြပြီလား၊ ဒကာ၊ဒကာမ တွေ မိမိတို့ တရားအား ထုတ်တာ ဘယ်သမ္မာဒိဋ္ဌိရောက်ပြီလဲ ဆိုတာကိုယ်တိုင်သိကြဖို့ ရှင်းလင်း ပြပေးနေတယ်ဆိုတာ မှတ်ကြရမယ်။

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိရောက်နေရင် ဂုဏ်သောတာပန်ပဲ၊ ဂုဏ်သောတာပန်ဆိုတော့တစ်ဘဝ၊ နှစ်ဘဝလောက်ပဲအပ္ပါယ်အတွက် စိတ်ချရတယ်၊ မသေချာလှသေးဘူး၊ ဒါလောက်နဲ့တင်းတိမ်နေလို့ မဖြစ်နိုင်သေးဘူး၊ ဆိုတာ မှတ်ရမယ်၊ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိရောက်ရင် မဟာသောတာပန်ပဲ၊ အဲဒီရောက်မှ လုံးဝစိတ်ချရမယ်၊ ဒါကြောင့် မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုဖြင့် မရ အရ ကြိုးစားမှပဲလို့ သာဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ။

ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိက နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဆွဲကိုင်ရာကို ကောင်းကောင်းမရသေးဘူး၊ မရသေးတော့ ကိလေသာကို စွန့်၊ ဝာယံဆိုပေမယ့် အမြစ်နှင့်တကွ မပြတ်သေးဘူး၊ ပြတ်အောင် မစွန့်နိုင်သေးဘူး၊ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆွဲကိုင်ပြီး ကိလေသာကို ပြတ်တဲ့အတွက် ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတို့ကို အမြစ်ပါ ပြတ်တယ်ဆိုတာမှတ်ထားကြ။

“ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာက မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိနောက်က ကပ်ရက်လာတာပဲ၊ မဂ်ရပြီးရင် ဖိုလ်ကိုတောင့်တဖို့မလိုဘူး၊ မဂ်က အနန္တရပစ္စည်းနဲ့ ကျေးဇူးပြုတဲ့အတွက် ဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာ မဂ်ပြီးတော့ ဖိုလ်လည်း လာတယ်ဆိုတာမှတ်ကြ၊ ဒါကြောင့် ဖိုလ်သမ္မာဒိဋ္ဌိအတွက် အထူးတလည် အားထုတ်ယူဖို့ မလိုတော့ဘူး၊ မဂ်ရအောင် အားထုတ်ဖို့သာ အဓိကပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

ဝိပဿနာလမ်းဆုံးကို တစ်ကြိမ်ရောက်သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါရှိသလား၊ မရှိသလားဆိုတဲ့ သံသယက လွန်

မြောက်သွားတယ်၊ ဒီဓမ္မတွေအပေါ်မှာ ယုံမှားသံသယလုံးဝမရှိ
တော့ဘူး အဲဒီအခါမှာ ...

တိဏ္ဍိတိစိကိစ္ဆော - ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်သည်

ဝိဂတကဆံကတော - သို့လောသို့လောတွေးတောခြင်း
ကင်းသည်၊

ဝေသာရဗ္ဗပူတော - တရားတော်၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့
ရောက်သည်၊

အပရပ္ပစ္စယော - ဘုရားသာသနာမှတစ်ပါးအား
ထားကိုးစားရာမရှိသည်။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ဘုရားရှင်ရဲ့ သာဝကအစစ်အမှန် ဖြစ်
သွားတဲ့သူဟာ၊ ဘယ်အခါမှ မဖောက်ပြန်တော့ဘူးဆိုတာမှတ်ရဲ
မယ်၊သူကဉာဏ်နဲ့ ခန္ဓာမှာဆိုက်တဲ့အခါမှာလည်းပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
ဆိုစရာမဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အချက်ကို အမှန်သိတယ်၊ အမှန်မြင်
တယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ၊ သူကိုယ်တိုင်ကိုယ်ပိုင်ဒိဋ္ဌိဉာဏ်နဲ့
မြင်ပြီး သိပြီးသားဖြစ်လေတော့ ဘယ်သူပြောစရာမှလည်း မလို
တော့ဘူး၊ တစ်ခြားဘာသာအယူဝါဒကိုပြောင်းဖို့ မရှိတော့ဘူး။

ခန္ဓာမှာ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့ စိတ်ကိုပဲကြည့်ကြည့်၊
ဝေဒနာကိုပဲကြည့်ကြည့်၊ဘာကိုပဲကြည့်ကြည့်ဖြစ်တာနဲ့ပျက်တာ
ပဲရှိတယ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုစရာလုံးဝမရှိပါလားလို့ဆုံးဖြတ်နိုင်
တဲ့အမြင်ဟာ “သောတာပန်အမြင်ပဲလို့ ဟောတော်မူတယ်”။

ဒီဉာဏ်အမြင်ရရင် တိဏ္ဍိစိကိစ္ဆောယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်သွားပြီ၊ ဖြစ်တာနဲ့ပျက်တာပဲ ဒီအထဲမှာ သူမပါ၊ ငါမပါ လို့သိပြီးတော့၊ ဝိဂတကထံတော တွေးတောခြင်းကင်းသွားပြီး ဆိုတဲ့အချက်တွေကို ပြည့်စုံသွားတော့တယ်။

ဒီလိုဖြစ်ရင် “နိယာ” ဖြစ်ပြီ၊ မကောင်းတဲ့ဋ္ဌာနဘက်ကို မသွားတော့ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ပဲအရောက်သွားတော့တယ်ဆိုတာ မှတ်ကြတော့။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၅) စာ (၁၃ရ)

သင်္ခါရ တရား

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ကို သင်္ခါရတရားဆိုတဲ့အချက်ကိုရှင်းပြရမယ်၊ သင်္ခါရတရားဆိုတာဘာလဲလို့ဆိုရင် ပြုပြင်ထားတဲ့ တရား”ပဲလို့ ပထမအကျဉ်းချုပ်ပြီး မှတ်ထားကြရမယ်။

ယခုလက်ရှိခန္ဓာကြီးဟာ ပြုပြင်ထားကြလို့ ဖြစ်ပေါ်နေတာ၊ ဘယ်လိုပြုပြင်ထားလဲဆိုတော့၊ မြင်တတ်အောင်၊ ကြားတတ်အောင် ပြုပြင်ထားတယ်။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ မျက်လုံးကလေးကမြင်တယ်၊ နားက ကြားတယ်၊ နှာခေါင်းကနမ်းရှုတတ်တယ်၊ လျှာကလျှက်တတ်၊

စားတတ်တယ်၊ ကိုယ်ကာယတွေကတွေ့ထိတတ်တယ်၊ မနော
စိတ်က ကြံစည်တတ်တယ်၊ သိတတ်တယ်၊

အဲဒါတွေဟာအတိတ်ကံကပြုထားလို့ ဖြစ်နေကြတာပဲဆို
တာမှတ်လိုက်ကြ၊ ရိပ်မိကြရဲ့လား ဒကာတို့၊ အတိတ်ကပြုလုပ်
ခဲ့တဲ့ ကံတရားကပြုပြင်ထားလို့ ဖြစ်နေကြတာ ဒီတော့ခန္ဓာမှာ
တို့ပိုင်တာမပါဘူး၊ ကံသင်္ခါရက ပြုပြင်ထားတာပဲဆိုတာ မှတ်
လိုက်ကြရိပ်မိကြရဲ့လား၊ ဒကာတို့အတိတ်ကပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံ
တရားက ပြုပြင်ထားလို့ ဖြစ်နေကြတာ။

ဒီတော့ ဒီခန္ဓာမှာ “ဒို့ပိုင်တာမပါဘူး” လို့မှတ်ကြရမယ်၊
“ကံသင်္ခါရ”တရားက ပြုပြင်ထားလို့သာ ဖြစ်ပေါ်နေရတာပဲ၊
ဒကာ၊ဒကာမတို့လုပ်လို့ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်တာတစ်ခုမှ မပါဘူး၊
ကံသင်္ခါရလုပ်လို့သူပြုပြင်ပေးလို့ ဖြစ်ကြရတာ၊ မြင်လောက်
အောင်အားထုတ်ပေမယ့် မြင်လောက်တဲ့ ရုပ်ကလေးပါမှသာ
မြင်နိုင်တယ်၊ မပါရင် မမြင်နိုင်ပါဘူး၊ အဲတာကံကပြုပြင်လို့ပဲ။

နောက်ပြီး ဥတုက ပြုပြင်ပေးတာလည်း ရှိသေးတယ်၊
တကယ်လို့ရာသီဥတုက ကြမ်းလာမယ်၊ ဆိုရွားလာမယ်ဆိုရင်
မကြိုက်နိုင်ဘူး၊ နှလုံးမသာမယာဒေါမနဿ စသည်ဖြစ်လာ
မယ်။

အဲဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ ဥတုက ပြုပြင်လို့ဖြစ်လာတာ၊
တစ်ချို့စိတ်တွေ၊ တစ်ချို့ရုပ်တွေကလည်း ဥတုကပြုပြင်လို့ ဖြစ်

ကြရတာပဲ။ အေးတဲ့အခါမှာအေးလို့ စိတ်ကတစ်မျိုး၊ ရုပ်ကလည်း တစ်မျိုးမျိုးဖြစ်လာကြရတယ်။ ပူတော့ပူလို့၊ အိုက်တော့လည်း အိုက်လို့ တစ်မျိုးဖြစ်လာကြရတာပဲ။ သဘောပါကြပါရဲ့လား။

အာဟာရကပြုပြင်လို့လည်း ဒီခန္ဓာတွေ ဖြစ်ကြရတယ်။ အစာအာဟာရကပြုပြင်တော့ အသားအရေတွေ စိုစိုပြေပြေဖြစ် လာတယ်။ စိတ်ကလည်း ပြုပြင်ပေးရတာပဲ။ စိတ်သင်္ခါရက ပြုပြင်ပေးလို့ စိတ်တွေကြည်လင်လာတယ်၊ တက်ကြွလာတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီခန္ဓာတစ်ခုလုံးဟာ ကံရယ်၊ စိတ်ရယ်၊ ဥတုရယ်၊ အာဟာရရယ် ဆိုတဲ့ ဒီသင်္ခါရတွေက ပြုပြင်ပေးလို့သာ ဖြစ်နေ ကြတာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

အဲဒီတော့ကို “ပြုပြင်တဲ့တရားက ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ” ပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ တရားက သင်္ခါရဒီနှစ်ခုကို ခွဲခြား ပြီးမှတ်ထားလိုက်ကြ။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ပြုပြင်လို့ပေါ်လာတဲ့ တရားတွေက - ဘာတွေလဲလို့ဆိုပြန်တော့ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။ အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးဟာသင်္ခါရခန္ဓာ ငါးပါးပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

ဒီခန္ဓာငါးပါးဟာ အကြောင်းလေးမျိုးက ပြုပြင်ပေးလို့ ပေါ်လာတာ။ ကြီးပွားအောင်လည်း ဒီ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းလေးပါးက ပြုပြင်ပေးတာပဲ။ ဆုတ်ယုတ် အောင်လည်း ဒီလေးပါးပဲ ပြုပြင်ပေးတာပဲ။

အဲဒီတော့ကို ဒကာ၊ ဒကာမတွေရဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ သူ
များပြုပြင်ထားတဲ့ခန္ဓာငါးပါး၊ သူများပြုပြင်သမျှခံရတဲ့ ခန္ဓာငါး
ပါး၊ ဒီထဲမှာ ကိုယ်ပိုင်တာ၊ ကိုယ်ဆိုင်တာရယ်လို့ မပါပါဘူး။

ဒီခန္ဓာငါးပါးအပေါ်မှာစီမံတဲ့အရှင်သခင်ကလေးယောက်
ပဲရှိနေတယ်။ ဒီအရှင်သခင်လေးယောက်က စီမံသမျှကို ခံယူ
နေရတယ်ဆိုတာ သဘောပါကြပြီလား။

ဒီခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ ကံ ကပြုပြင်တဲ့သဘောတရားတွေ၊
စိတ်ကပြုပြင်တဲ့သဘောတရားတွေ၊ ဥတုကပြုပြင်တဲ့သဘော
တရားတွေ၊ အာဟာရက ပြုပြင်စီမံထားတဲ့ သဘောတရားအစု
တွေပဲ။ သူတို့ပြုပြင်ထားတဲ့ သဘောတရားတွေ စုနေတာဟာ
ခန္ဓာငါးပါးပဲ။

သင်္ခါရတရားဟာ မမြဲဘူးဆိုတာ အခုဒကာ၊ဒကာမတွေ
လက်တွေ့ကြည့်ပါလား။ မိမိခန္ဓာမှာ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့ လက်
တွေ့သိကြရမယ်။ သင်္ခါရတရားမမြဲလို့ အခုတရားနာနေရင်းက
တောင် ငြိမ်ငြိမ်မနေနိုင်ဘူး။ ဟိုဘက်ပြောင်းရ၊ ဒီဘက်ရွေ့ရ၊
ယားလာလို့ပျောက်ပေးရ၊ ယားပြီးတော့လည်းပျောက်သွားပြန်
တာပဲ။ ညောင်းလာလိုက်၊ ကိုက်ခဲလာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်
နဲ့ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပြုပြင်ပြောင်းလွှဲနေတာပဲ။ မြင်ကြပြီလား။

ယခုတထိုင်ထဲမှာကိုပဲဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရင်ထင်ရှားပါတယ်။
ထိုင်နေရင်းက ဇက်ကတောင့်လာ၊ ပြုပြင်ပေးလိုက်တော့ပျောက်

သွား၊ နောက်ခါးဆစ်ထဲက အောင့်လာပြန် ပြုပြင်ပေးလိုက်တော့
ပျောက်သွားပြန်တာပဲ။ ကျောထဲက ယားယံလာတော့ ဒကာတို့
က ဒီယားတာလေးကို ပျောက်ပေးလိုက်ပြန်တော့ ပျောက်သွား
တာပါပဲ။

ဒီလိုနဲ့ ခန္ဓာထဲမှာ အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်လာလိုက်၊ ပျောက်
သွားလိုက်နဲ့ အမြဲတမ်းဖြစ်ပြီး ပျက်နေတာပဲ ရှိပါတယ်။

ရုပ်ကလည်း ဖောက်ပြန်၊ ဝေဒနာကလည်း ဖောက်ပြန်၊
စိတ်ကလည်း ဖောက်ပြန် ပျက်စီးနေတာပဲ။ (ဥပမာ) စိတ်ကူးက
လေးတစ်ခုပေါ်လာလည်း ပေါ်ပြီးပျက်တာပဲ၊ ဘာစိတ်ပေါ်ပေါ်
ပေါ်တိုင်းပျောက်လိုက်ပဲ၊ အဲဒါဟာ သင်္ခါရမမြဲတာပြန်တာပဲ။
သဘောကျပြီလား၊ ဒီသင်္ခါရတရားရုပ်နာမ်တွေဟာ အကြောင်း
ပြုပြင်သလို ခံနေကြတာပဲဆိုတာမှတ်ကြ။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်အလုပ်မဂ္ဂင်အလုပ်ကို လုပ်ကြရမယ်၊
လုပ်ရင်သင်္ခါရမမြဲတာကို ခန္ဓာကပြောလိမ့်မယ်၊ ကျေနပ်ပြီလား။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၆) စာ (၁၃၇)

“ဖြစ်ပေါ်လာတာသင်္ခါရ၊ ပျက်သွားတာအနိစ္စ”

“ဓမ္မလေးတစ်ခုပေါ်လာ မရှိ၊ ဒါသိအောင်လုပ်။ သိတော့ သင်္ခါရပျက်သွားတယ်” အားထုတ်ထားတာမို့ သင်္ခါရပဲဆိုတာ မှတ်ကြ။

မြင်လို့ကြည့်၊ ကြည့်တော့မြင်စိတ်ပေါ်ရတယ်၊ အဲဒီလို မြင်စိတ်ပေါ်အောင် အားထုတ်ယူရတာမို့ “ဒီမြင်စိတ်ဟာ သင်္ခါရလေးပဲ မြင်စိတ်ပေါ်မဂ်နဲ့ ကြည့်တော့မရှိတာသိတယ်၊ အဲဒီတော့ သင်္ခါရသည် အနိစ္စရောက်သွားရှာတယ်လို့ မြင်တယ်သိတယ်၊

အဲဒီတော့ “ဝိပဿနာဉာဏ်က သင်္ခါရအနိစ္စရောက်တာကို မြင်တယ်” ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စတဲ့ဝေဒနာက္ခန္ဓာကြီး အနိစ္စရောက်တာကို ဝိပဿနာဉာဏ်ကမြင်တယ်ဆိုရင် မမှားပါဘူး၊ ဒီလို မြင်တော့ “ဪ ပြုပြင်လိုက် အနိစ္စရောက်လိုက်၊ ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာလိုက်၊ အနိစ္စရောက်သွားလိုက်နဲ့ဆိုတော့ နောက်ဆုံးမှာ ဖြစ်ပျက်တင် နိဂုံးချုပ်တာပါပဲလားလို့ သိမြင်လာတော့တာပဲ”

ဝိပဿနာဉာဏ်သည် သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်တာပျက်တာကို မြင်တယ်ဆိုတာဟာ သင်္ခါရတို့ရဲ့ မရှိတာကို သိတာပဲလို့ မှတ်ကြ၊ ဘုရားကဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာရှိလို့ရှိတယ် ဟောတာပါ၊ မြင်တဲ့ သူကတော့ မရှိတာပဲတွေ့တယ်လို့သာ မှတ်လိုက်

ကြ၊ ရင်းကြရဲ့လား။ “ရှုတဲ့ဉာဏ်က သင်္ခါရလေးအနိစ္စရောက်သွားတာမြင်လိုက်ရတော့ “သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စာ”ဆိုတဲ့ ပါဠိတော် စကားနဲ့ ကိုက်ညီမနေဘူးလား။ “အနိစ္စဝတသင်္ခါရာဆိုတဲ့ “ပါဠိတော်နဲ့လည်း ညီညွတ်တယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ”။

ဝိပဿနာဉာဏ်က အနိစ္စဝတသင်္ခါရချည်းပဲ ဆိုတာ သဘောပါကြပြီလား။ ဒီလိုမြင်တော့ အပ္ပါယ်သွားစေတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်သွားပြီ။ “သင်္ခါရအနိစ္စတွေချည်းမြင်နေတော့ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမမစွဲတော့ဘူး၊ မစွဲတော့ ဒိဋ္ဌိပြုတ်တာပဲ။

“ဖြစ်ပေါ်လာတာက သင်္ခါရ၊ ပျက်သွားတာက အနိစ္စ၊ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့ မရှိတာကို ဉာဏ်ကမြင်ရတယ်။ ဉာဏ်က မြင်တော့ ပျက်သွားတာလေးဟာ အနိစ္စလေးပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။ ဒီတော့ပျက်သွားတဲ့ အနိစ္စလေးဟာ ငါမဟုတ်ပါပဲကလားလို့ သိလာတယ်။ ဒီလိုသိတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်တာပဲ၊ ဒါကြောင့် ပေါ်လာတာသင်္ခါရ၊ ပျက်သွားတာအနိစ္စ၊ မရှိတာကို သိအောင်ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ပေးကြရမယ်”

(ဥပမာ)- မြင်စိတ်ကလေးဟာ မျက်လုံးအကြည်နဲ့ အဆင်းတို့က ပြုပြင်လို့ပေါ်လာတာမို့ သူ့ကို သင်္ခါရလေးပဲလို့ မှတ်ထား။ ဒီမြင်စိတ်ဆိုတဲ့ သင်္ခါရလေးဟာ အကြောင်းနှစ်ခုက ပြုပြင်လို့ ပေါ်လာတာပဲ။ ဒါကြောင့်သူတို့အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ပေါ်လာတာမို့ သင်္ခါရလို့ဆိုရတယ်။ သူ့ကို ဉာဏ်နဲ့ကြည့်

လိုက်တော့ ပျက်သွားတယ်။ ဒီသင်္ခါရလေးအနိစ္စရောက်သွား
တယ်။ ဘာကြောင့်ဒီသင်္ခါရလေးပျက်သွားရသလဲဆိုတော့ မပိုင်
လို့မဆိုင်လို့ပဲ။ ရိပ်မိကြပြီလား။

“အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ပေါ်လာတာသင်္ခါရ၊ မပိုင်မဆိုင်
လို့ပျက်သွားတာအနိစ္စ၊ ဒီလိုဉာဏ်နဲ့သိရတယ်။ အဲဒီလိုသိတော့
ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမလို့စွဲနေတဲ့ သက္ကာရဒိဋ္ဌိပြုတ်
သွားတာပဲ။ ဒီအချက်ဟာ အလွန်ပဲအရေးကြီးတယ်။ သင်္ခါရပျက်
တာ မမြင်ရင် ဒိဋ္ဌိမကွာဘူး” ငါ့စွဲ၊ ငါ့ဥစ္စာစွဲ မပျောက်ဘူး၊ ဒီ
အစွဲမပျောက်ဘူး၊ ဒီအစွဲမပျောက်ရင် ဒကာတို့သေရင်လိုက်မပို့
နဲ့တော့၊ အပ္ပါယ်တန်းသွားမယ်ဆိုတာ မှတ်ကြတော့။

“ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ်ကြည့်ပေးရမယ်၊ ပေါ်လာတာသင်္ခါရ
ပျက်သွားတာအနိစ္စ၊ ဒါကိုဉာဏ်နဲ့မြင်ဖို့အရေးကြီးတယ်။ ဒွါရ
ခြောက်ခုက ပေါ်လာသမျှ ဒီအတိုင်းမြင်အောင်ကြည့်ပေးကြ၊
ကြားစိတ်ကလေးပေါ်လာလည်း ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတာမြင်အောင်
ဉာဏ်နဲ့သာကြည့်ပေးကြ။ နာခေါင်းကနံစိတ်၊ လျှာကစားသိ
စိတ်၊ ကိုယ်ကလည်းတွေ့သိစိတ်၊ မနောကလည်း ကြံစည်စိတ်၊
တွေ့တောစိတ်တစ်ခုခုတော့ပေါ်မှာပဲ။ ပေါ်ရာကို မလွတ်အောင်
ကြည့်ကြ”

ပေါ်လာတဲ့ တရားက သင်္ခါရ၊ ပျက်သွားတာက အနိစ္စ၊
ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တဲ့အခါ မရှိတာကို သိရမယ်။ တစ်ခုပေါ်ရင်တစ်

ခုပေါ်မှာပဲ၊ ပေါ်ရာကို မလွတ်တမ်းကြည့်ပေး၊ လွတ်သွား တာနဲ့ တပြိုင်နက် ကိလေသာတောထတာနဲ့ တစ်ချက်ထဲပဲ ဆိုတာမှတ်ကြ၊ ဒီလိုဉာဏ်နဲ့ကြည့်တော့ ဒါဟာငါမဟုတ်ဘူး၊ သင်္ခါရတရားပဲလို့သိရမယ်၊ ဒီသင်္ခါရလေးရဲ့အဖြစ်ကို သိတော့ အပျက်ကိုလည်းသိတော့တာပဲ၊ ရှင်ဉာဏ်ကနောက်ကနေ ဒီအတိုင်း သိသိနေဖို့ပါ၊ ဒီလိုနောက်ဉာဏ်ကတွေ့တာ သိမြင်တာဟာ ဝိပဿနာသမ္ဘာဒိဋ္ဌိ အမြင်ပဲလို့မှတ်လိုက်ကြ။

“ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ သင်္ခါရတရားပျက်တယ်လို့ သိအောင်လုပ်နေရတဲ့အလုပ်ပဲဆိုတာမှတ်ကြ၊ အစင်းကြောင့် ပေါ်လာတဲ့စိတ်၊ အသံကြောင့်ပေါ်လာတဲ့စိတ်၊ အနံ့ကြောင့် ပေါ်တဲ့စိတ်၊ အချိုအချဉ်ကြောင့် ပေါ်တဲ့စိတ်၊ အတွေ့ကြောင့် ပေါ်တဲ့စိတ်၊ တစ်ခုခုကြောင့် ပေါ်လာတဲ့ဓမ္မလေးဟာသင်္ခါရလေးပဲဆို တာမှတ်၊ အကြောင်းကြောင့်ပေါ်လာတဲ့ဟာသင်္ခါရချည်းပဲ၊ ဒီလို ပေါ်လာသမျှ သင်္ခါရဟာ အပျက်မှာချည်းလမ်းဆုံးတယ်၊ ပေါ် လာသမျှပျက်တာချည်းပဲလို့ မှတ်ကြတော့။

ဒါကြောင့် “သဗ္ဗေသင်္ခါရာ၊ ဒကာတို့သန္တာန်ပေါ်လာကြတဲ့ သင်္ခါရဟူသမျှတွေသည် အနိစ္စ၊ အပျက်ချည်းမှာသာ လမ်းဆုံးကြရပေကုန်၏လို့ ဘုရားဟောတော်မူတာပဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ၊ ဒီအခါ ဒကာတို့က “ယဒါပညာယပဿတိ” ဖြစ်အောင်လုပ်ကြရမယ်တဲ့၊ “ယဒါ= သင်္ခါရတရားက အပျက်ချည်းသာဖြစ်နေသည့် အကြင်အခါ၌ ပညာယ= ဝိပဿနာရှု

ဉာဏ်ဖြင့် ပဿတိ=ရူမြင်ရ၏။ သူသဘာဝအမှန်ကိုမြင်အောင်
ကြည့်ပေး ကြရမယ့်တဲ့။

ဝိပဿနာဖြစ်ပျက်ကိုကြိုးစားရှုကြ၊ ဖြစ်တာပျက်တာမြင်
အောင်ကြည့်၊ ဖြစ်ပြီးမရှိဘူးဆိုတာမြင်ရင်တော်ပြီ၊ ရှေ့ဆက်ပြီး
ကြိုးစားသာရှုကြတော့။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၅) စာ (၁၁၀)

နိဗ္ဗာန်လိုချင်အလုပ်-နှစ်လုပ်ပဲလုပ်ပါ

ယခုဘဝ၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကြီးရောက်ချင်ပါ
တယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် များများအလုပ်မလုပ်ရပါဘူးတဲ့၊ အကြောင်း
နှစ်ခုလုပ်လိုက်လို့ရှိရင်ပြီးပါတယ်လို့ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီးဟာ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်မှာလည်း တစ်ခါဟောတယ်..
(မှန်ပါ) မဇ္ဈိမနိကာယ်ဖြစ်တဲ့ ပဏ္ဏသပါဠိတော်မှာလည်း တစ်ခါ
ဟောတယ် .. (မှန်ပါ)ဘုရား)

ပြီးတော့မှရှင်မဟာကစ္ဆည်းက တစ်ခါပေဋကောပဒေသ
မှာလည်း တစ်ခါဟောတယ်၊ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး
ကိုယ်တိုင်ဘယ်လိုဟောခဲ့ပါလိမ့်မလဲ..လို့မေးတဲ့အခါကျတော့၊
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်အောင်အချက်နှစ်ချက်ပဲရှိတယ် .. တဲ့
(မှန်ပါ)

နံပါတ် (၁)အချက်ကဘာတုံး .. ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒကာ၊
ဒကာမတို့သစ္စာနဲ့ပတ်သက်တဲ့တရားနာရမယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

နံပါတ် (၂)အချက်က ကိုယ် ကိုယ်တိုင်နှလုံးသွင်းလိုက်
တဲ့အခါ ဒါသစ္စာပဲလို့ နှလုံးသွင်းတည့်သွားလို့ရှိရင် သောတာ
ပန်တည်တာပဲ .. (မှန်ပါ့ဘုရား)

(၁) အချက်က သစ္စာနဲ့ပတ်သက်တဲ့တရားနာဖို့ဗျ၊ (၂)
အချက်ကကိုယ်-ကိုယ်တိုင်နှလုံးသွင်းလိုက်တဲ့အခါ ဒီသစ္စာတွေ
ဖို့ .. (မှန်ပါ့ဘုရား)

သစ္စာတရားဟောတတ်တဲ့ဆီကိုနာလိုက် .. (မှန်ပါ့) ပြီး
တော့မှ ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာ သစ္စာဟောထားတာက ကိုယ့်ခန္ဓာ၊
ကိုယ်ကနှလုံးသွင်းလိုက်တဲ့အခါ ခန္ဓာထဲမှာ သစ္စာတွေရှိရင်ဖြင့်
သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီ သာဝက ဖြစ်ပါတယ် .. (မှန်ပါ့ဘုရား)

အင်္ဂုတ္တိုရ်မှာ တစ်ချက်ဟောတယ်၊ ပဏ္ဏသပါဠိတော်မှာ
တစ်ချက်ဟောတယ်၊ တပည့်ဖြစ်တဲ့ရှင်မဟာကစ္ဆည်းက တစ်ခါ
ဟောတယ် .. (မှန်ပါ့) သုံးခါဟောတယ်ဆိုတော့ ဒကာ၊ဒကာမ
တို့ လုံလောက်ပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ (မှန်ပါ့ဘုရား)

သစ္စာတရားနာလိုက်တော့ ဪ .. ခန္ဓာထဲမှာ ဘယ်
ဟာက ဘာသစ္စာဆိုတာ ကိုယ့်သညာနဲ့သိတယ် .. (မှန်ပါ့)
နောက်ကျ ကိုယ်တိုင်စေတနာသဒ္ဓါတရား ထက်သန်ပြီး၊ ခန္ဓာ

လှည့်ပြီး ဉာဏ်နဲ့ကြည့်လိုက်တော့၊ ခြောက် .. ဒါဒုက္ခသစ္စာတွေ
ပဲ (မှန်ပါ) ဒီလိုတွေတဲ့တစ်နေ့မှာတဲ့နာထားတဲ့အတွေ့နဲ့ ကိုက်
လို့ရှိရင်ဖြင့် သောတာပန်တည်တာပဲ.. (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ဒကာမတို့သောတာပန်တည်ရင် ပထမ
နိဗ္ဗာန်တွေ့ရောက်တော့မယ် .. (မှန်ပါဘုရား) ဒါဖြင့် ပထမ
နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့အရေးဟာက ဘယ်နဲ့ရေးပါလိမ့်မတုံး (နှစ်ရေး
ပါ ဘုရား)

နားက (သစ္စာတရားနာရပါမယ်) ဉာဏ်က..(ခန္ဓာလှည့်
ရပါမယ်ဘုရား)။နားကလည်သစ္စာတရားနာပါပြီ၊ ဉာဏ်ကခန္ဓာ
လှည့်လိုက်လို့နှစ်ချက်ညီသွားလို့ရှိရင်ဖြင့် သာဝကပါရမီဉာဏ်
ဒီအထဲတွင် ပြီးနိုင်ပါတယ် .. (ပြီးနိုင်ပါတယ်ဘုရား)။

ဘုရားက သာဝက ပါရမီဉာဏ်မှာ သစ္စာတရားနာပြီး
နှလုံးသွင်းလိုက်လို့ သစ္စာတွေ့လို့ရှိရင် သောတာပန်တည်ပါ
တယ်ဆိုတော့ အပါယ်လေးပါး သွားမည့် တရားတွေအကုန်
ပျောက်တယ်... (မှန်ပါ) တွေးနေစရာ လိုသေးသလား....
(မလိုပါဘုရား)

ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် သစ္စာတရား ဂရုစိုက်ကြ.... (မှန်ပါ)
သစ္စာတရားဟောတော့မယ်ဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သစ္စာအ
ရေးအကြီးဆုံး (မှန်ပါ)

မိုး (၁၈)ခါ (၁၀၃)

“နလုံးသွင်းတည့်ရမယ်”

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ ဝိပဿနာ အလုပ်ကလုပ်ရင် မခက်ဘူး၊ ခန္ဓာမှာ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ပေးဖို့ပဲလိုတယ်။ စိတ်ကလေး တစ်ခုပေါ်လာရင် ဉာဏ်နဲ့ကြည့်၊ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာပဲ မြင်မယ်၊ ဘာစိတ်လာလာဆက်သာ ကြည့်အမြင်များသလောက် ဉာဏ် ထက်လာမယ်၊ ကြပ်ကြပ်ကြည့်လေဉာဏ်ထက်လေ နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးလေ ပဲ ဆိုတာမှတ်ကြ။

“ပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မအပေါ်မှာ နလုံးသွင်းတည့်ဖို့ဟာ အရေးကြီးဆုံးပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ” ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ ပေါ်တာကို နလုံးသွင်း တည့်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

“(ဥပမာ)ဝေဒနာလေးပေါ်လာတယ်၊ ပျက်မည့်တရားမို့၊ ပျက်သွားတယ်၊ ဒီလိုသိရင် နလုံးသွင်းတည့်တာပဲ၊ စိတ်ကလေး တစ်ခုပေါ်လာ ပျက်မည့်တရားပဲ၊ ဟော ... ပျက်သွားပြီလို့ သိလိုက်ရမယ်”

အဲဒီလိုသိရင် နလုံးသွင်းတည့်တာပဲ၊ ဘာလာလာဓမ္မက ပြတာနဲ့ နလုံးသွင်းနဲ့ တည့်စေရမယ်၊ ဓမ္မက ဖြစ်ပျက်ပြရင် ဖြစ်ပျက်ကိုပဲသိရမယ်၊ ရှင်းကြရဲ့လား “ရှေ့ကနလုံးသွင်းတည့်ရင် နောက်က ဝိပဿနာဖြစ်တာပဲလို့ မှတ်ကြ”

ဒါကြောင့် “အင်္ဂုတ္တုရိပါဠိတော်” ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
တိုင် ဟောတော်မူတဲ့အချက်က “ယောနိသောမနသိကာရော ဘိ
က္ခဝေ ဥပ္ပန္နာအကုသလာ ဓမ္မာပဟိယန္တိ” တဲ့။

ယောနိသောမနသိကာရဖြစ်ရင် အကုသိုလ်ဟူသမျှ ပယ်
စွန့်ပြီးသား ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရင်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်ယောနိသော
မနသိကာရ နှလုံးသွင်း မှန်ကန်ဖို့ အချက်ဟာအလွန်ရေးကြီးပါ
ကလားလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ။

ဘုရားရှင် ရွှေလက်ထက်တော်အခါက သူဖုန်းစား သုပ္ပ
ဗုဒ္ဓဟာ ဘုရားတရားတော်ကို တော်ရာကချောင်းမြောင်းပြီး
နာယူလို့သောတာပန်တည်သွားတယ်။ သူကချောင်းပြီး နားယူ
တာဖြစ်ပေမဲ့၊ ဓန္ဒာအရှိန် နှလုံးသွင်းနဲ့တည့်လို့ကိုက်ညီလို့သာ
သောတာပန်တည်တာပဲ ဆိုတာမှတ်လိုက်ကြ။

“သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စ၊ သဗ္ဗေဓမ္မာအနတ္တာ” ဖြစ်ပေါ်လာ
သမျှ တရားအားလုံးဟာ အနိစ္စပဲ၊ တရားအလုံးစုံဟာ အနတ္တပဲ၊
ဓမ္မပေါ်ပြီးဓမ္မပျက်တာပဲရှိတယ်။ ဓမ္မပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပျက်
သွားတာကို ဉာဏ်နဲ့မြင်ရမယ်” ဓမ္မပေါ်တယ်လို့ သိရင် ယော
နိသောမနသိကာရ ဖြစ်တာပဲ” ဓမ္မပျက်သွားတာကို သိရင်
ဝိပဿနာနောက်က လိုက်တာပါပဲ။

“ဒကာ၊ ဒကာမတို့ရှေ့က ယောနိသောမနသိကာရ ဖြစ်
မှသာ နောက်က ဝိပဿနာ ဖြစ်နိုင်တယ် မှတ်ထားကြ။

သောတာပတ္တိဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်က မဂ္ဂင်နံ၊ ဓမ္မလေးတွေကို မြင်နေတယ်။ ဒီလို ဓမ္မလေးတွေ မြင်ရာက ဖြစ်ပျက်ရပ်ပြီး နိရောဓသစ္စာဘက် ကူးသွားတယ်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်က ရှုနေရင်းက ဒုက္ခသစ္စာချုပ်ပြီး နိရောဓသစ္စာပေါ်တာပဲ။ ဝိပဿနာ နောက်က ဖိုလ်ဇောတွေ အများကြီးလာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မဂ်ဇောလုံးဝမပါဘူး။ အဲဒီကျတော့ “နိဗ္ဗာန် ဗလဿနိဗ္ဗာန် ဗလဿအရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော” ချည်းပဲ နိဗ္ဗာန်အရေ အတွက် မရှိအောင် တွေ့ရတယ်ဆိုတာ မှတ်ကြ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ

တွဲ(၅) စာ(၁၄၆)

သစ္စာသိအောင်လုပ်ကြပါ

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ သတ္တဝါတွေဟာ ဘာကြောင့်သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခက မလွတ်နိုင်ကြသလဲ။ ဘာကြောင့် သံသရာရှည်ရ သလဲ။ အမှန်တရားလေးခု၊ သစ္စာလေးပါးကို မသိကြလို့ သံသရာရှည်တယ်လို့ မှတ်ကြ။

ဘုရားဖြစ်တော်မူလာတာဟာ သတ္တဝါတွေကို သစ္စာ တရား ဟောပြောပို့ ပွင့်လာရတာပဲလို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဘုရားက သစ္စာ မသိခင်က သံသရာ တလျှောက်မှာ ပုံစံ

အမျိုးမျိုး၊ အဖြစ်အမျိုးမျိုးနဲ့ ကျင်လည်ခဲ့ရပြီ၊ သင်တို့တစ်တွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ အဖြစ်အမျိုးမျိုး၊ ပုံစံကလည်း အမျိုးမျိုး အထွေထွေနဲ့ ကျင်လည်ခဲ့ကြရတာပဲ။

အခုအခါမှာ ဘုရားရှင်ဟာ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါး သိမြင်ပြီး၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူခဲ့တယ်၊ ဒီအချိန်မှာ သံသရာဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတွေက ကျွတ်လွတ်ခွင့်ရပြီ၊ သံသရာဇာတ်သိမ်းခဲ့ပြီ၊ ဒါကြောင့် သင်တို့ သတ္တဝါတွေရဲ့ သံသရာ ဒုက္ခမြင်လို့ သိလို့၊ ဒီဒုက္ခကလွတ်မြောက်နိုင်အောင် သစ္စာတရား ဟောပြောဖို့ ဘုရား ပွင့် လာတာပဲလို့ ဟောတော်မူတယ်။

ဒီတော့သံသရာ ဒုက္ခက လွတ်ချင်ရင် သံသရာတိုချင်ရင် သစ္စာသိဖို့လိုတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ်ကြပြီ၊ သစ္စာသိအောင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ မေးစရာရှိတယ်၊ ဝိပဿနာ အလုပ်လုပ်ရမည် လို့မှတ်လိုက်ကြ။

ဒါကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သစ္စာသိချင်ရင် ဝိပဿနာ ရှုရမယ်၊ ဝိပဿနာမရှုရင် မသိနိုင်ဘူး၊ ဝိပဿနာရှုမှသာ သစ္စာသိနိုင်မှာ၊ မရှုရင် ပြောသံကြား သစ္စာပဲသိရမယ်ဆိုတာ မှတ်ကြ။

ဝိပဿနာရှုမှသာ သစ္စာကို အဟုတ်သိဖြစ်မယ်၊ အဲဒီလို သိမှသာ သမုဒယသေမှာ သမုဒယသေအောင် သိတဲ့အသိမှ သစ္စာအစစ်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြ။

တစ်ဆင့်ကြား အနုဿဝအသိမျိုး၊ စာသိမျိုးမဟုတ်ဘူး၊
မဂ်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထွင်းပြီး သိတဲ့အသိမျိုးသာ လိုတယ်လို့ မှတ်
လိုက်ကြ။

သစ္စာသိရမယ်ဆိုတော့ သစ္စာကို တစ်ခြားမှာ သွားသိဖို့
မဟုတ်ဘူး၊ သစ္စာက မိမိခန္ဓာထဲမှာ သိအောင်ရှိတယ်၊ ခန္ဓာထဲ
မှာရှိတဲ့ ရုပ်ကလေးနာမ်ကလေးတွေကို မြင်အောင်သိအောင်
ကြည့်ရမှာပဲ။

“ခန္ဓာမှာ ရုပ်နာမ်ကလေး တစ်ခုခုပေါ်လာရင်ဘယ်လို
ဖြစ်သလဲလို့ ဉာဏ်နဲ့အကဲခတ်ကြည့်ရင် ပေါ်လာတဲ့ရုပ်နာမ်
ကလေး ဟာ ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာကို တွေ့ရမြင်ရမယ်၊
အဲဒီလိုဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်ရတွေ့ရမှသစ္စာ
သိတာပဲလို့ မှတ် လိုက်ကြ”

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၄) စာ (၃၉)

ခန္ဓာအရှိနဲ့ဉာဏ်အသိနဲ့ကိုက်ပါ

သူတော်ဆည်းကပ်၊ မြတ်တရားနာ၊ လျှော်စွာကျင့်၊ မဂ်
ဖိုလ်ခွင့်၊ ရလင့်စကန်သာ။

ရှေးဦးစွာ သူတော်ကောင်းဆည်းကပ်ပါ... (မှန်ပါ)၊ ပြီး

တော့မှသစ္စာနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ တရားကိုနာလိုက်ပါဦး...(မှန်ပါ)
နာပြီး သကာလ လျော်စွာကျင့် ဆိုတာကလည်း သစ္စာတရား
ဖြစ်ရမယ်၊ မြင်တာကလည်း သစ္စာလို မြင်ရမယ် (မှန်ပါ)

သစ္စာတရားဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ထဲကလည်း ဒုက္ခ သစ္စာ
တွေ ရှိတယ် (မှန်ပါ) ကိုယ်အမြင်ကလည်း ဒုက္ခသစ္စာနဲ့
အမြင်ကိုက်သွားလို့ရှိရင်ဖြင့် ဒုက္ခချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်တွေ့ရမယ်...
(မှန်ပါဘုရား)

ဘုရားက မာဂဏ္ဍိပရဗိုဇ်ကို မျက်စိနှစ်ကွင်းအလင်းရချင်
လို့ နိဗ္ဗာန်မြင်ချင်လို့ ရှိရင်ဖြင့် ဒီသုံးချက်ညီအောင် လုပ်ပါတဲ့
ဆိုတာသေသေချာချာ ဟောထားပါတယ်... (မှန်ပါဘုရား)

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ မျက်စိနှစ်ကွင်းဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်
လုံးအလင်းရချင်ရင် ဘယ်နှစ်ချက်ပါလိမ့်...(သုံးချက်ပါဘုရား)

သူတော်ကောင်း ဆည်းကပ်တယ်ဆိုတာလည်း အခု
ဆည်းကပ်နေကြတာ အထင်အရှား ဖြစ်နေသောကြောင့် သူ
အတွက်လည်းလုံလောက်ပြီအောက်မေ့တာပေါ့(မှန်လှပါဘုရား)

မြတ်တရားနာဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ သစ္စာတရားကို
လည်း နာရပါပြီ...(မှန်ပါ) ဒါဖြင့် နှစ်ချက်ကတော့ဖြင့် ပြည့်စုံ
ပြီ ... (ပြည့်စုံပါပြီဘုရား)

လျော်စွာကျင့်ဆိုတာ ကလေးတချက်ဟာ ဒကာ၊ဒကာမ
တွေမှာ ယခု ခန္ဓာငါးပါး ရှိတယ်နော်... ရုပ်၊ ဇောဇနာ၊ သညာ၊

သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်ပါပဲ ... (မှန်လှပါဘုရား)

အဲဒီအရှိကို ကြည့်လိုက်တော့ ရုပ်ကဒါ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတာ...(မှန်ပါ) ဝေဒနာကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း တော်တော်ကြာ ဒုက္ခ၊ တော်တော်ကြာသုခ၊ တော်တော်ကြာ ဥပေက္ခာနဲ့ သူတို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေတာပဲ... (မှန်ပါ)

သညာကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း တော်တော်ကြာ အဖြူမှတ်တဲ့သညာ၊ တော်တော်ကြာ အဝါမှတ်တဲ့သညာ၊ တော်တော်ကြာကျတော့ သားမှတ်တဲ့သညာ၊ သမီးမှတ်တဲ့သညာနဲ့ သညာတွေပြောင်းလိုက်၊ ပျက်လိုက်ပဲ... (မှန်ပါ)

စေတနာဆိုတဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာကြည့်လိုက်ပြန်တော့လည်း ဒကာတို့ရေ၊ တစ်ခါတစ်လေ စေတနာကလေးက ထက်လာလိုက်၊ နဲ့လာလိုက်နဲ့ (မှန်ပါ) တခါတလေစေတနာကလေးက ပျက်သွားတယ်၊ (မှန်ပါ) ဒါဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာကလည်း ဖြစ်ပျက်ပဲ (ဖြစ်ပျက်ပါဘုရား) သဘောကျပြီလား .. (ကျပါပြီဘုရား)။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ(စိတ်)ဆိုတာ တစ်ခါတလေ မြင်စိတ်ပေါ်လိုက်၊ တစ်ခါတလေကြားစိတ်ပေါ်လိုက်၊ အင်း .. မြင်စိတ်ပျက်ပြီး ကြားစိတ်ပေါ်ချင်ပေါ်လိုက် .. (မှန်ပါ) တော်တော်ကြာစားစိတ်ပေါ်ချင်ပေါ်လိုက်၊ တော်တော်ကြာကြံစိတ်ပေါ်ချင်ပေါ်လိုက် ကြံတဲ့အထဲမှာလည်း အမျိုးမျိုးပြောင်းတယ် .. (မှန်ပါ)

ဒါဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာရှိတာကတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊
မမြဲတဲ့အနိစ္စပဲ (မှန်ပါ) မရှိဘူးလား၊ (ရှိပါတယ်ဘုရား)

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊အနိစ္စရှိလို့၊အနိစ္စရယ်လို့၊ ဒကာ၊ဒကာမ
တွေကသိသွားလို့ရှိရင်လျော်ပါပြီ (မှန်ပါ) အနိစ္စအရှိနဲ့ အနိစ္စ
အသိကိုက်ရင် လျော်စွာကျင့်ဆိုတာဒါပဲ .. (မှန်ပါ)

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ အရှိနဲ့အသိကိုက်ရင် (လျော်စွာ အ
ကျင့်ပါဘုရား) အရှိက ခန္ဓာငါးပါးမှာ ဘာရှိသတုံး .. (အနိစ္စ
ရှိပါတယ်)

အသိကယောကျ်ား၊မိန်းမ မဖြစ်ပဲနဲ့၊ ကျန်းမာချမ်းသာမ
ဖြစ်ပဲနဲ့၊ ဪ .. အနိစ္စရှိလို့ဉာဏ်က ရှုလိုက်တဲ့အခါ အနိစ္စ
သိလို့ရှိရင် လျော်စွာကျင့်ဖြစ်ပြီး (မှန်ပါ)အရှိနဲ့အသိကိုက်ရင်
လျော်ပါပြီ...(မှန်ပါ)

ခန္ဓာအရှိနဲ့ ဉာဏ်အသိကိုက်ရမယ် .. (ကိုက်ပါ့မယ်
ဘုရား) ဒါကလေးဟာဖြင့် နိဗ္ဗာန်မရမချင်း ဒီစကားဟာ ဒီဟာ
ကလေးဟာ ဖျောက်ဖျက်ပြစ်လို့ မဖြစ်ဘူး .. (မှန်ပါ) နိဗ္ဗာန်
ရောက်ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ခန္ဓာအရှိနဲ့ ဉာဏ်အသိကိုက်ရမယ် .. (မှန်
ပါ)

ခန္ဓာအရှိနဲ့ ဉာဏ်အသိကိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့် ဓမ္မာနုဓမ္မာပွင့်
ပတ္တိဖြစ်ပါတယ် .. (မှန်ပါ) ခန္ဓာအရှိနဲ့ဉာဏ်အသိကိုက်လို့ရှိ
ရင်ဖြင့် ဓမ္မာနုဓမ္မပွင့်ပတ္တိဖြစ်ပါတယ် .. (မှန်ပါ)

ဒါဖြင့် .. သူတော်ဆည်းကပ်၊ မြတ်တရားနာဟာလွယ်
သကဲ့ (မှန်ပါ) ခန္ဓာအရှိနဲ့ ဉာဏ်အသိကိုက်ဘို့ ရာက(ခက်ပါ
တယ်ဘုရား)ကိုက်လည်းကိုက်ရောတစ်ခါတည်း မျက်စိလင်း
တာပဲ .. (မှန်ပါ) ဉာဏ်မျက်စိ လင်းလာတယ် .. (မှန်ပါ)
အဝိဇ္ဇာမပျံ့နိုင်တော့ဘူး .. (မှန်ပါ)

ခန္ဓာအရှိနဲ့ ဉာဏ်အသိကိုက်တဲ့အချိန်မှသာလျှင်ကျုပ်တို့
အဝိဇ္ဇာမျက်လုံးဆိုတဲ့ အကန်းကြီးဟာ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပြီး သကာလလာ
တော့တယ်ဆိုတာ သေသေချာချာမှတ်ပါ (မှန်ပါ)

အဝိဇ္ဇာက ဘာဖြစ်လာသတဲ့ .. (ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပါတယ်) ဒါ
ကြောင့် “ဝိဇ္ဇာဥပါဒိ” ကျတော့မှဘုရားက အဒိကျမှ “အာ
လောကော ဥပါဒိ” ဟာ .. လင်းပြီးတဲ့ .. (မှန်ပါ) မဆိုဘူး
လား .. (ဆိုပါတယ်ဘုရား)

“ အာလောကောဥပါဒိ ”ဆိုတာ အလင်းရသွားပြီ ..
ကောဏ္ဍညအလင်းရသွားပြီဆိုတာ ဒီပါဠိတော်က ကောဏ္ဍည
ဆီကလာတာ (မှန်ပါ)

မိုး (၁၉) စာ (၇၃)

သစ္စာ၄ချက်ပေါ်လျက်ပေါ်လျက်

“ဒကာ၊ ဒကာမတို့သစ္စာကို တခြားမှာ သွားရှာရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာပဲရှာရမှာ”

“ဥပမာထမင်းဆာလာတယ်ဆိုကြပါစို့၊ ဆာလာတာဟာ သုခလား၊ ဒုက္ခလား (ဒုက္ခပါဘုရား) အေး .. ဆာလာတာဒုက္ခ ပေါ့၊ ဒုက္ခသစ္စာပြတာ (မှန်ပါ) ရုပ်ပါ ညှိုးလာတယ် (မှန်ပါ)

အဲဒီဆာတာကို “ဒုက္ခသစ္စာပဲ” လို့နောက်ကနေ ဉာဏ် လိုက်ပေး (မှန်ပါ) ဉာဏ်နဲ့သိလိုက်ပါ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒီတော့ ဆာတာကဒုက္ခသစ္စာ၊ ဆာလောင်တဲ့သဘောကို (ဆာလောင်လို့ ဒုက္ခရောက်တဲ့သဘောကို) ပြောတာနော် (မှန်ပါ) ဒုက္ခသစ္စာပဲ လို့ သိတာက မဂ္ဂသစ္စာ (မှန်ပါဘုရား)

ဆာတာက ဘာတဲ့ (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) သိတာက (မဂ္ဂ သစ္စာပါဘုရား) အေး အဲဒီလို ဆာလောင်မွတ်သိပ်တော့ “ကျွေး ဦးမှပဲဆိုတဲ့ ခန္ဓာကို ခင်တဲ့ သမုဒယ သစ္စာလာတယ် (မှန်ပါ) အဲဒါလဲသိအောင် လုပ်ရမယ် (မှန်ပါဘုရား)

“ငါ့မှာ သမုဒယသစ္စာ လာနေပြီ”လို့သိပေး၊မဂ်ကသိပေး (မှန်ပါ) သမုဒယကသစ္စာ၊ သိတာကဘာလဲ (မဂ်ပါဘုရား)

အေး .. အဲလိုသိနေတဲ့ အခိုက်အတန့် အချိန်ကလေးမှာ

ဆာလောင်မွတ်သိပ်တဲ့စိတ်ရှိသလား (မရှိတော့ပါဘုရား) နာမ်
တရားတို့ မည်သည် တစ်ချိန်တည်းမှာ ၂-ခု ပြိုင် ဖြစ်ရိုး မရှိ
ကြဘူး၊ တစ်ခုစီဖြစ်ကြရတာ (မှန်ပါ)

ဒါကြောင့် သိတဲ့နာမ်တရားပေါ်တဲ့အခိုက်မှာ ဆာလောင်
တဲ့စိတ်ကလေး ပျောက်ကွယ်ပေးရတာ (မှန်ပါ) ဟာအဲဒီပျောက်
ကွယ်တာလေးက ဘာပါလိမ့် (နိရောဓပါဘုရား) အေး .. ဟုတ်
တယ်၊ နိရောဓသစ္စာပေါ့ (မှန်ပါ)

အဲဒီနိရောဓသစ္စာကိုလည်းသိပေးရမှာပဲ (မှန်ပါဘုရား)၊
ချုပ်ပျောက်သွားတာက နိရောဓသစ္စာ၊ သိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါ
ဘုရား)

အေး .. ဒကာတို့တွေ လူရိယာပုတ်တစ်ခုပေါ်တိုင်း ပေါ်
တိုင်း သိနေမယ်ဆိုလို့ရှိရင် သစ္စာ ၄-ခုကဖြစ်နေတော့တာပဲ
(မှန်ပါဘုရား)

မိုး (၁၀) စာ (၃၅၂)

သစ္စာရယ် - သိတာရယ် - ၂ မျိုးကွဲပါစေ

နောက်တစ်ခေါက်ပြန်ပြောဦးမယ် (မှန်ပါ) ခန္ဓာထဲ
အမူအရာပြောင်းတိုင်းသိပေး၊ အမူအရာပြောင်းတာက ဒုက္ခ
သစ္စာ၊ သိတာက ဘာလဲ (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)

လောဘတဏှာပေါ်တိုင်းလဲသိပေးပါ။ လောဘတဏှာက
သမုဒယသစ္စာ၊ သိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား) ဒီလိုဆိုတော့
ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယသစ္စာပေါ်တိုင်းသိပေးလို့ ဆိုရာရောက်
တော့တာပေါ့ (မှန်ပါ)

ပြီးတော့ဒုက္ခချုပ်သွားတာနိရောဓ၊ သမုဒယချုပ်တာလည်း
နိရောဓပဲ၊ သူတို့(၂)ခု ချုပ်သွားတာဟာ နိရောဓသစ္စာပဲ(မှန်ပါ)
အဲဒါကိုလည်းသိပေး (မှန်ပါဘုရား)

နိရောဓက နိရောဓသစ္စာ၊ သိပေးတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါ
ဘုရား) ဒီတော့ သစ္စာ၄-ချက်မစုံသေးဘူးလား၊ (စုံပါပြီဘုရား)
အဲဒီလိုသိသိနေတာက ဘာတွေကိုသိနေတာလဲ (သစ္စာတွေကို
ပါဘုရား)

မိုး(၁၀) စာ (၃၅၄)

နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အမြင်မျိုးဆိုတာ

အဲဒီရုပ်နဲ့နာမ် ၂ ခုကိုဉာဏ်တစ်ခုနဲ့ကြည့်ရမယ်(မှန်ပါ)
အဲဒီလိုကြည့်တဲ့အခါမှာ ရုပ်နဲ့နာမ်ကပြောပါလိမ့်မယ် (မှန်ပါ)
ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းပြောမလား၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ပြောမလား
ဆိုတာ ယနေ့ဝေဖန်ရမယ် (မှန်ပါဘုရား)

ရုပ်ကိုအတုံးအခဲကြီးမြင်နေသေးလို့ရှိရင်အဲဒါသည်
ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းမြင်တာ (မှန်ပါ) အဲဒီအမြင်မျိုးက

နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အမြင်မျိုးမဟုတ်သေးဘူး (မှန်ပါဘုရား)
သဘောကျရဲ့လား (ကျပါတယ်ဘုရား)

ရုပ်အတိုင်းအတုံးအခဲကြီး .. အစိုင်အခဲကြီးမြင်နေသေး
လို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အမြင်မျိုး မဟုတ်သေးဘူး (မှန်ပါ
ဘုရား)

ဒါဖြင့်နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့အမြင်မျိုးဆိုတာ ဘယ်လိုဟာ
လဲ၊ အေး .. ပျက်ပျက်သွားတာကလေးတွေ၊ ပျောက်ပျောက်
သွားတာ ကလေးတွေမြင်ရမှာ (မှန်ပါ) အဲဒီလိုအမြင်မျိုးမှ
နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်တာ (မှန်ပါဘုရား)

ရုပ်ကိုကြည့်ရင်လည်းပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာကလေး
တွေကို မြင်အောင်ကြည့်ရမှာ (မှန်ပါ) နာမ်တရားတွေကို ကြည့်
ရင်လဲပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာကလေးကိုမြင်အောင်ကြည့်ရမှာ
(မှန်ပါ)အဲဒီလိုသိမ်မွေ့တဲ့ဖြစ်မှုပျက်မှုကလေးတွေကို မြင်အောင်
ကြည့်ရမှာ (မှန်ပါ)

ဘုန်းကြီးကသိမ်မွေ့နိုင်တာမဟုတ်ဘူးနော်၊သူ့သ
ဘောကကို သိမ်မွေ့နေတာ (မှန်ပါဘုရား)

မိုး (၂၉) စာ (၅၀၃)

ဉာဏ်နဲ့မြင်တဲ့အမြင်မျိုးဖြစ်ပါစေ

ဘယ်လိုသိမ်မွေ့သလဲဆိုတော့ ရုပ်ကလေးတစ်ခု၊ ပူတဲ့ ရုပ်ကလေးဆိုပါတော့၊ အခုနင်က ဒီနေရာပူတယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ အေးတဲ့ရုပ်ကလေးလည်း အခုနင်က ဒီနေရာအေးတယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ (မှန်ပါဘုရား)

အဲဒီအတိုင်းပဲ အခုနင်က ဒီနေရာစိတ်ကလေးပေါ်တယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ အခုနင်က ကောင်းတဲ့စိတ်ကလေးပေါ်တယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ အခုနင်ကဆိုးတဲ့စိတ်ကလေးပေါ်တယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ (မှန်ပါဘုရား)

ရုပ်နာမ်အပေါ်အဲဒီလိုမြင်မှသာ နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်နိုင်တဲ့အမြင်လို့မှတ်ပါ (မှန်ပါ) အဲဒီလို “အခုမရှိတော့ဘူး၊ အခုမရှိတော့ဘူး” ဆိုတာကလေးတွေက သိမ်မွေ့နေတော့ ဉာဏ်မှပဲ ထိုးဖောက်သိနိုင်တယ် (မှန်ပါ) ဘာလို့တုံးဆိုတော့ သိမ်မွေ့နေတာကို (မှန်ပါ)

အဲဒီသိမ်မွေ့တဲ့တရား ၂-ခုကို ထိုးဖောက်သိနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ဉာဏ်တစ်ခုနဲ့သာလျှင် ကြည့်လို့မြင်နိုင်မယ် (မှန်ပါဘုရား)

မျက်လုံးနဲ့မြင်သလိုမြင်မယ်၊ နားနဲ့ကြားသလိုကြားမယ်၊ နှာခေါင်းနဲ့ ရှုလို့ ရှိုက်လို့ ရသလို ဒီလိုမဟုတ်ဘူးနော် (မှန်ပါဘုရား)အဲဒီအမြင်မျိုးက နိဗ္ဗာန်မရောက်နိုင်ဘူး၊ ဉာဏ်နဲ့မြင်တဲ့

အမြင်မျိုးမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်တယ်။ (မှန်ပါဘုရား)

ဒိဉာဏ်ရရင် ဒိဘဝကိစ္စပြီးစီးနိုင်တယ်

ဒီတော့ ရုပ်ကပြပြန်လည်း သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်ပြမယ်(မှန်ပါ) နာမ်ကပြပြန်လည်း သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့နဲ့ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်ပြမယ် (မှန်ပါ) အဲဒီလို သိမ်မွေ့နေတော့ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်မှပဲ ဒိဉာဏ်ပေါ်ပြီးပျောက်သွားတယ်ဆိုတာ သိမှာပဲ (မှန်ပါဘုရား)

ရုပ်မှာလည်း ပေါ်ပြီးပျက်၊ နာမ်မှာလည်းပေါ်ပြီးပျက် “ပေါ်ပြီးပျက်”ဆိုတာ ဖြစ်ပြီး ပျက်ပါပဲ၊ ဖြစ်ပျက်ပါပဲ (မှန်ပါ) အဲဒီဖြစ်ပျက်ကလေးတွေက သိမ်မွေ့တယ်၊ အဲဒီသိမ်မွေ့တာက လေးတွေကို မှန်အောင် ပစ်နိုင်ဖို့ ဉာဏ်အရေးကြီးတယ် (မှန်ပါဘုရား)

ဪ .. ဒါဖြင့်ရုပ်၏ဖြစ်ပျက်မှုကလည်း သိမ်မွေ့ပါကလား၊ နာမ်၏ဖြစ်ပျက်မှုကလည်း သိမ်မွေ့ပါကလား ဉာဏ်နဲ့ သာမြင်နိုင်တဲ့အရာတွေပဲ (မှန်ပါဘုရား)

ဒီပြင်မျက်လုံးနဲ့၊ နားနဲ့၊ နှာခေါင်းနဲ့၊ လျှာနဲ့၊ ကိုယ်နဲ့ ကြည့်လိုဖြင့် မမြင်နိုင်ပေဘူး၊ ဦးခင်မောင်တို့ရ ..(မှန်ပါဘုရား) ထိုးထွင်းသိနိုင်တဲ့ ဉာဏ်ကလေးနဲ့ကြည့်မှပဲ မြင်နိုင်တယ်(မှန်ပါ)

ဘုရား)

အဲဒီလိုမြင်လာပြီဆိုရင်ဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ အမြင်မှန်
ရပေါ့ (မှန်ပါ) ယထာဘူတဉာဏ်ရပေါ့လို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ
(မှန်ပါဘုရား) သိမ်မွေ့တဲ့ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေကို မြင်လာ
လို့ရှိရင်ဖြင့် ယထာဘူတဉာဏ်အမြင်မှန်ရပေါ့လို့ ဆုံးဖြတ်
ချက်ချ (မှန်ပါဘုရား)

အမြင်မှန်ဆိုတာကို ပါဠိလိုသုံးနှုန်းတော့ ယထာဘူတ
ဉာဏ်(မှန်ပါ)သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မဝါယာမ၊ သမ္မာ
သတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့မြင်တာ (မှန်ပါဘုရား)

ဒီအမြင်မှန်ရအောင် မဂ္ဂင်ဘယ်နှစ်ပါးပေါင်းရသလဲ၊(ငါး
ပါးပေါင်းရပါတယ်ဘုရား) အေး .. ဒီဉာဏ်ရရင် ဒကာ၊ဒကာမ
တွေ .. ဒီဘဝမှာပင် ကိစ္စပြီးနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လို့မှတ်ပါ (မှန်ပါ
ဘုရား)

□ □ □ □ □

သောတာပန်အမြန်တည်တဲ့နည်းဟာ နိဗ္ဗာန်ပဿနာသတိပဋ္ဌာန်

ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ ဝိပဿနာအလုပ်လုပ်မှ အေးကွက်ရကြမှာပဲ။ ဒီအလုပ်လုပ်ပြီးရင် အအေးအမြတ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခချုပ်ရာ “နိဗ္ဗာန်”ကို ရမယ်ဆိုတာမှတ်ကြ။ ငါသေရင် ဘယ်သွားရအုံးမလည်းဆိုတာ စဉ်းစားစရာမလိုတော့ဘူး။ ဘယ်ရောက်မှာပါလိမ့်မတုံးလို့ မတွေးနဲ့တော့။ အခုပြောတဲ့စကားဟာ ဒကာတို့ ကိုယ်တိုင်ရတော့ ကိုယ်တိုင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်သူကမှ ပြောစရာမလိုဘူး။

၁။ ယထာဘူတဉာဏ်

၂။ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၊ ဒီနှစ်ဉာဏ်က ဝိပဿနာဉာဏ်

၃။ သုံးနံပါတ်က မဂ်ဉာဏ်ပဲ။ အေးကွက်ရတို့ ကိုယ်ပိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်တို့၊ ဒီဉာဏ်သုံးဆင့်နဲ့ တက်ရမှာ ခန္ဓာ ငါးပါးထဲက တစ်ပါးပါးမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောကို ကျကျနန ဖြင်အောင် ပထမကြည့် ဒုတိယ ခန္ဓာ ဖြစ်ပျက်ကိုပဲမုန်းလာ အောင် ကြည့်၊ မုန်းလာတော့ တစ်ချက်ချက်မှာ ဆုံးသွားပါရော၊ အဲဒီဆုံးသွား ဒါဟာ မဂ်ဉာဏ်ဝင်လာဒါပဲ။

ကြည့်တဲ့အခါမှာ အစဉ်အတိုင်းကြည့်ရမှာ၊ ယထာဘူတဉာဏ်မရသေးဘဲ မရင့်သေးဘဲ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ကူးလို့မရဘူး၊ နိဗ္ဗိန္ဒ

ဉာဏ်မရသေးဘဲနဲ့လည်း မဂ်ဉာဏ်မကူးနိုင်ဘူးဆိုတာ တထစ်ချ မှတ်ထားကြ၊ ဒီလိုသဘောမှန်၊ လမ်းမှန်အတိုင်းလုပ်သွားရင် ခုနစ်ရက်နဲ့တောင် ရနိုင်ပါတယ်၊ ရမှရပါ့မလားဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ ဘယ်တော့မှ မလာစေနဲ့၊ ကိုယ့်အညွန့်ကိုယ်သံသယရှိပြီး မချိုးလိုက်ကြမိနဲ့။

သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်မှာ ဘုရားရှင်ဟောထားတာ ထင်ရှားရှိပါတယ်။

ယောတိ ကောစိ ဘိက္ခဝေ ဣမေစတ္တာရော သတိပဋ္ဌာန
ဧဝံဘာဝေယျ သတ္တာဟံ တ သဒ္ဓိန္တံ ဖလာနံ အညတရံ
ဖလံပါဠိကဓံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မောအညာ

လူဖြစ်ဖြစ် ယုဟန်းဖြစ်ဖြစ် ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် “ဒီသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ကျကျနနပွားရင် အခုမျက်မှောက်တွင်ပဲ ခုနစ်ရက်နဲ့ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရနိုင်တယ်”လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးကတော့ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ပိုပြီး အားရတယ်၊ ဒါကြောင့်လည်း စိတ္တာနုပဿနာကို အဓိကထားပြီး ဟောပြောတော့၊ ဘာဖြစ်လို့လည်းဆိုတော့ သက္ကာရ ဒိဋ္ဌိသဘောဟာ စိတ်မှာသာဖြစ်လေ့ရှိတယ်၊ ဒီတော့ ပထမဆုံး သက္ကာရ ဒိဋ္ဌိကို ပါယ်သတ်နိုင်ဘို့ရာ စိတ်ကိုရှုရမှာပဲ၊ ဒို့ဒကာတွေ သောတာပန်အမြန်တည်ချင်ရင် စိတ္တာနုပဿနာကို

ရှုကြရမယ်၊ သောတာပန်အမြန်တည်နိုင်တဲ့နည်းဟာ စိတ္တာနုပဿနာပဲလို့ မှတ်ကြ။

ဒီစကားဟာလည်း ကိုယ့်သဘောချည်း ပြောနေတာမဟုတ်ဘူး၊ ပေဋကော ပဒေသပါဠိတော်နှင့် သမ္မောအဋ္ဌကထာမှာ ဒီအတိုင်း ဟောထားတာရှိတယ်လို့မှတ်ကြ၊ ဒီတော့ “သောတာပန်အမြန်တည်တဲ့နည်းဟာ စိတ္တာနုပဿနာပဲ” လို့ အရှင်ကစ္စယနကလည်း ဟောတယ်၊ ဘုန်းကြီးကလဲ ဟောတယ်လို့မှတ်ကြ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၁)၊ စာ (၁၆၀)

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာချင်ရင်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာချင်လို့ရှိရင်ဖြင့် ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်ရမယ်၊ (မှန်ပါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ အပါယ်ခရေမျိုးစေ့လို့မှတ်ထားပါ... (မှန်ပါ)။

ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားဟာဒကာ၊ဒကာမတွေ သန္တာန်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိတ်သုဉ်းစေတဲ့တရားလို့ မှတ်ပါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားနဲ့ အသိဉာဏ်တွေက သိပြီးတော့မှ

ဝိပဿနာနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း ဖြစ်ပျက်
မြင်အောင်ရှုပါ... (မှန်ပါ)။

ထိုကဲ့သို့ ရှုလို့အဖြစ်အပျက်မြင်လို့ အဖြစ်အပျက်မှန်း
ခွဲသော် အဖြစ်အပျက်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ရောက်ခွဲသော်
သက္ကာ ယဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီလို့မှတ် ... (မှန်ပါ)။

အဲဒီဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီးတဲ့ ဝိပဿနာသည် ... (နိဗ္ဗာန်ရောက်
ပါတယ်ဘုရား) မပြုတ်ပဲနဲ့ လုပ်နေလို့ရှိရင် ဝိပဿနာလုပ်စေ
ကာမူ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်မရဘူး... (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဒီဟာက ခင်ဗျားတို့ ဝတ်ချင်တဲ့
အထည်အလိပ်ကအဝတ်စကလေးလို့မှတ်လိုက်တာပေါ့ (မှန်ပါ)
ဒီအထည်နဲ့ ကိုယ်နဲ့ထိတာက ဖဿ ... (မှန်ပါ) အထည်နဲ့
ကိုယ်နဲ့ထိတာက (ဖဿပါဘုရား)။

ဪ... ဒါဖဿကို ဖဿလို့ပဲမှတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
မဟုတ်ဘူး... (မှန်ပါ) ဖဿကို (ဖဿလို့မှတ်ပါ) ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တ
ဝါ (မဟုတ်ပါဘူး)။

ဒါကို သေသေချာချာမှတ်ထားတော့မှ ဪ... ဒါ
ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိတ်သုဉ်းတဲ့ သဘောပါလား၊ ငါ-ငါ့ဥစ္စာလို့
ဆို စရာမရှိပါလားဆိုတော့မှ အသိနဲ့ပြုတ်တဲ့သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ...
(မှန်ပါ)ဘုရား)။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကသုံးမျိုးရှိတယ်။ အသိနဲ့ပြုတ်ခြင်း၊ အပွားနဲ့ပြုတ်ခြင်း၊ အပယ်နဲ့ပြုတ်ခြင်း (မှန်ပါ) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အပြုတ်ဘယ်နှစ်မျိုးရှိပါလိမ့် (သုံးမျိုးပါဘုရား)။

သုံးမျိုးရှိတယ်ဆိုတာ မှတ်ထားတော့မှ ဪ... ဒါက အသိနဲ့ပြုတ်အောင် ဆရာကပြနေတာ အလယ်ပိုင်းလောက်ကျတော့ အပွားနဲ့ပြုတ်အောင် ပြလိမ့်မယ်...(မှန်ပါ) နောက်ဆုံးပိုင်းကျတော့ အပယ်နဲ့ပြုတ်အောင် ပြတော့မှ ဒကာ,ဒကာမတို့ ဝမ်းထဲရှိသည့် ငရဲမျိုးစေ့ဒိဋ္ဌာနသယဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိသည် ဒကာ, ဒကာမတို့ သန္တာန်၌ရှင်းလင်းသွားမှသာလျှင် ပထမ သောတာပန် အဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသကာလ အပါယ်လေးပါးနဲ့ အိုးစားကွဲရတော့မယ်လို့ အောက်မေ့ပါ... (မှန်ပါ)။

ဒီအတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ,ဒကာမတွေက ရိုးရာအတိုင်းသာနေပြီး ကိုယ့်သန္တာန်ပေါ်တဲ့ ဖဿဖြစ်တာကိုလည်း ဖဿဖြစ်တယ်လို့မသိ... (မှန်ပါ) ထိုကဲ့သို့ မသိတဲ့အခါကျလို့ ရှိရင် ဝေဒနာဖြစ်တာကိုလည်း သူသိတော့မှာ မဟုတ်တော့ဘူး (မှန်ပါ)ဘုရား။

မသိတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါနဲ့အထည်နဲ့တွေ့တယ်။ ဒီအထည်ကလေး ငါ့စိတ်ထဲတွေ့လိုက်တာ ဒီအထည်ကလေး ဝတ် ရတာ ငါကောင်းလိုက်တာဆိုတော့ တွေ့တာလည်းငါ၊ ဝတ်တာ လည်းကောင်းလို့ ဝတ်တယ်ဆိုတော့ ငါကောင်းလို့

ဝတ်တာပဲ ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ဝေဒနာကို ငါစွဲ စွဲနေတယ်...
(မှန်ပါ။)။

ဪ... ဒါ အထည်ကလေးနဲ့ ကိုယ်နဲ့ ထိမှုကလေး
ဟာ ဖဿပါလားလို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေကဝတ်တိုင်း ဝတ်တိုင်း
အောက်မေ့ပါ... (မှန်ပါဘုရား)။

ဝတ်ရတာကောင်းလိုက်တာလို့ဆိုလို့ရှိရင် ဘယ်သူ့ဆို
ကြပါမတုံး (ဝေဒနာပါဘုရား) အင်း... ဝေဒနာက ခံစားမှု
ကောင်းတာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါ-ပါဘူး (မှန်ပါ) ဒီလိုသိတော့
မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အသိနဲ့ပြုတ်ပါတယ် (မှန်ပါ)။

ဝတ်လို့ကောင်းလိုက်တာဒီအထည်ကလေးသည်ဆိုတော့
ဘာပါလိမ့်... (ဝေဒနာပါ) ကောင်းလို့လည်း ကျုပ်ကြိုက်
တာပဲဆိုတော့ ဘာပါလိမ့်... (တဏှာပါ) ဒါပဲ တဏှာကို
တဏှာလို့ပဲသိ... (မှန်ပါ) ငါမရောစေနဲ့... (မှန်ပါဘုရား)။

ငါကြိုက်တယ်၊ ငါနှစ်သက်တယ်ဆိုတဲ့ အပြောတော့
ရောချင်ရော၊ သဘောမရောစေနဲ့... (မှန်ပါ) ရှင်းပြီးနော်...
(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကောင်းလို့ကြိုက်တယ်၊ ကြိုက်လို့ပဲ ပိုနှစ်သက်တယ်
ဆိုတော့ ဘာဖြစ်ပြန်ပါလိမ့်၊ (ဥပါဒါန်ပါဘုရား) ဥပါဒါန်ဖြစ်
တယ်ဆိုတာ ဒကာ၊ဒကာမတို့ အထည်ကလေးဝတ်လိုက်တာ

အခု တစ်နှစ်သုံးလေး၊ ခင်ဗျားတို့လေးခုသာ ဓမ္မပေါ်ပြီ...
(မှန်ပါ့ဘုရား)။

(တစ်) ချုပ်ပြီး နှစ်ပေါ်တယ်နော် ... (မှန်ပါ့) (နှစ်)
ချုပ်ပြီးတော့ (သုံး) ပေါ်ပါတယ် သုံးချုပ်ပြီးတော့ ... (လေး
ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ကောင်းပြီ ဒါဖြင့် ဒီအထည်ကလေး ငါ့အလွန်နှစ်သက်
တယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပါနေတယ်၊ (ပါနေပါတယ်)
ဒါတွေ နားမလည်ပဲနဲ့ ဝိပဿနာရှုနေလို့ရှိရင် အကျိုးမများတဲ့
ဝိပဿနာလို့မှတ်လိုက်ပါ (မှန်ပါ့) သူ့အနိစ္စရှုနေတာ အကျိုး
မများတဲ့ အနိစ္စပဲ... (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဘာကြောင့်တုံးလို့မေးတဲ့အခါကျတော့ တစ်ခု၊ တစ်ခု
ပေါ်တာမှ မသိပဲနဲ့ ရှုတော့အကျိုးမများတဲ့ အနိစ္စသာဖြစ်တယ်၊
ဉာဏ်အမြင် အနိစ္စမဖြစ်ပါဘူး... (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဖဿပေါ်ရင် ဖဿသိတို့ အရေးကြီးတယ်၊ ဝေဒနာ
ပေါ်ရင် (ဝေဒနာသိတို့ အရေးကြီးတယ်) တဏှာပေါ်ရင်
(တဏှာသိတို့ အရေးကြီးပါတယ်) ...ရှင်းပြီးနော်...(ရှင်းပါပြီ)
ဥပါဒါန်ပေါ်ရင် (ဥပါဒါန်သိတို့ အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဒါတွေဟာ စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါကျတော့မှ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြစ်စဉ် ... (မှန်ပါ့) ခင်ဗျားတို့က နှလုံးမသွင်း

လည်း သူက ဒီအတိုင်း ဖြစ်တာပဲ (မှန်ပါ) ခင်ဗျားတို့က နှလုံး
သွင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒိဋ္ဌိက္ခာသွားတာပဲ...(မှန်ပါ)။

“ယောနိသောမနသိကာရ” နှလုံးသွင်းမှုအရေးကြီးတယ်
ဆိုတာဖြင့် သေချာပြီ (သေချာပါပြီဘုရား) နှလုံးသွင်း
တည့်တော့ ဒိဋ္ဌိက္ခာတယ်... (မှန်ပါ) နှလုံးသွင်းမတည့်တော့
(ဒိဋ္ဌိ မက္ခာပါဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် အသိဉာဏ်ရှေ့ထားမှ အလုပ်က နောက်
ကမှန်ပါတယ် (မှန်ပါ) အသိဉာဏ်ရှေ့မထားပဲနဲ့ အလုပ်က
ရှေ့ထားနေမယ်ဆိုရင်ဖြင့် ဒီအလုပ်သည် အားလုံးဒကာတို့
မှတ်ကြပါအလွန်အချော်ချည်းမှတ် (မှန်လှပါဘုရား)

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဘယ်သူက ဖြုတ်ပြန်ပါလိမ့်မတုံး
မေးတော့ ပထမပေါ်တာ ပေါ်မှန်းသိတာက “သိပြုတ်” (မှန်ပါ
ဘုရား)။

နောက်ကျတော့ သူကလေးရှုလိုက်တယ်...၊ ပေါ်တဲ့
ဖဿ၊ ပေါ်တဲ့ဝေဒနာကလေးကိုဖြစ်ပြီး ပျက်တာပဲ... အနိစ္စ
သဘောကလေးပဲလို့ ဉာဏ်က ရှုလိုက်ပြန်တော့ ဒါ
“ပွားပြုတ်” လို့မှတ်ပါ... (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား ...
(ကျပါပြီဘုရား)။

ဉာဏ်နဲ့ရှုလိုက်တော့(ပွားပြုတ်ပါ)ပထမတုန်းကတန်း

ပြတုန်းကတော့ သိပြုတ်... (မှန်ပါ) နောက်တစ်ခု တစ်ခု ဖြစ်ပျက်မြင်အောင်ရှုတော့ (ပွားပြုတ်ပါဘုရား)။ သေသေချာချာ မှတ်ပါ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ဘုရားတစ်ဆူတစ်ဆူမှ တစ်ခါပေါ်ပြီး သကာလ သက္ကာယတစ်ခါ ဖြုတ်နိုင်တာပါ (မှန်ပါ)။

ဒိဋ္ဌိနဲ့ဝိစိကိန္နာကိုခွဲကြည့်

ဒီ(၂)ခုက (အာရုံနဲ့ဒွါရက) ရုပ်တရားတွေဆိုတော့ ရူပက္ခန္ဓာ (မှန်ပါ) ဒီခုကတော့ နာမ်တရားတွေကို နာမက္ခန္ဓာ (မှန်ပါ)ဘုရား။

အာရုံနဲ့ဒွါရ ၂ ခုကအကြောင်း၊ နာမက္ခန္ဓာ၄ပါး၊ ၄ ခု ကတော့ အကျိုး(မှန်ပါ)အကြောင်း၂မျိုးကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်(မှန်ပါ) အကျိုး၄မျိုးကတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န (မှန်ပါ)။

ဒီလိုဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးဟာ အကြောင်းနဲ့အကျိုးပဲရှိ တယ်(မှန်ပါ)အကြောင်းအကျိုးပဲရှိတယ် (မှန်ပါ)ဒီအထဲငါးပါး ဘူး၊သူမပါဘူး၊ယောကျ်ား၊မိန်းမမပါဘူး၊ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါဘူး (မှန်ပါ)ပါရဲ့လား (မပါပါဘုရား)။

ဟောဒီအကြောင်း၂ပါး၊ဟောဒီအကျိုး၄ပါး၊ဒါပဲပါတယ် (မှန်ပါ)ဒီလိုဆိုရင်ဒီအထဲဒိဋ္ဌိဝင်နိုင်သေးသလား (မဝင်နိုင်ပါ)

ဒါကရုပ်တရားဖြင့်ရုပ်တရား၊ ငါဝင်မရှုပ်နဲ့(မှန်ပါ) ဒါက နာမ်တရားဖြင့်နာမ်တရား၊ ငါဝင်မရှုပ်နဲ့(မှန်ပါ)ဘုရား) ဒါဆိုဒိဋ္ဌိ

သေပြီ (မှန်ပါ)။

“ဘယ်ဖန်ဆင်းရှင်ကမုလာပြီး ဖန်ဆင်းတာမဟုတ်ဘူး၊
အကြောင်းကြောင့်အကျိုးဖြစ်တယ် လို့သိရင်ဝိစိကိစ္ဆာစင်တယ်
(မှန်ပါ)။

ဒါက ကံက ပေးတဲ့ စက္ခုပသာဒရုပ်၊မျက်စိ၊အကြည့်
(မှန်ပါ)ဒါကဥတုကဖြစ်စေတဲ့အဆင်းရုပ်၊ အထည်အလိပ်တွေ
(မှန်ပါ) ဒီကံနဲ့ဥတုပေါင်းလိုက်လို့သူတို့ကြောင့်ဟော ဒီနာမ
က္ခန္ဓာ ၄ ပါးပေါ်လာရတယ် (မှန်ပါ)။

ဒီ၂ခုကအကြောင်း၊ဒီ၄ခုကအကျိုး (မှန်ပါ)“အကြောင်း
ကြောင့်အကျိုးဖြစ်တယ်”လို့သိတော့ဝိစိကိစ္ဆာသေ(မှန်ပါ) “ဒါ
ဟာ ရုပ်နဲ့နာမ်ပဲရှိတယ်” လို့သိတော့ဒီဋ္ဌိလသေတယ် (မှန်ပါ
ဘုရား)ဒါဖြင့်ဒီဋ္ဌိနဲ့ဝိစိကိစ္ဆာကွာနေပြီ (ကွာနေပါပြီဘုရား)။

ဒါပေမဲ့ ဒီမှာ“သိက္ခာပဲ” ရှိပါသေးတယ်၊(မှန်ပါ)ကွာပုံ
ကွာနည်းက သိက္ခာ၊ ကျင့်ကွာ၊ ပယ်ကွာလို့ကျင့် ၃ မျိုးရှိတယ်
(မှန်ပါ) အခုသိက္ခာပဲရှိသေးတယ်(မှန်ပါ)။

နောက်တော့ကျင့်ကွာ၊ကျင့်လို့ကွာသွားတာ၊(မှန်ပါ)အဲဒီ
နောက်“မလာနဲ့”ဆိုတဲ့အနေမျိုးအာဏာနဲ့ပယ်ကွာရှိသေးတယ်
အားလုံး၃မျိုး (မှန်ပါဘုရား)

မိုး (၁) စာ (၃၃)

ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာကိုအသိနှင့်အရင်ဖြုတ်ပါ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်ချင်ရင်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိမှသစ္စာသိမယ်
(မှန်ပါ)။ သစ္စာသိမှသံသရာဖြုတ်မယ်၊ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်
ကြီးကဟောခဲ့တယ်။

ဝိပဿနာအလုပ်ကိုလုပ်တော့မယ်ဆိုတော့ သစ္စာဆိုက်
အောင်လုပ်ရတဲ့အလုပ်ဖြစ်နေတော့ သစ္စာမသိခင်ရှေးဦးစွာသက္ကာ
ယဒိဋ္ဌိဖြုတ်ရမယ်... (မှန်ပါ)။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကဘယ်ပေါ်မှာစွဲမှီကပ်ပြီးသကာလနေပါ
လိမ့်မတုံး ဆိုတော့ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်မှာစွဲမှီကပ်နေတယ်။
(မှန်ပါ)။

ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပေါ်မှာ စွဲပြီးသကာလ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက
ကပ်တော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိလိုက်သည်နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း
သက္ကာယဒိဋ္ဌိကဖြုတ်ပါတယ်။

အဲဒီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြုတ်တော့မှပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာဘာ
သစ္စာတွေလဲလို့တပြိုင်ကြီးကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျမှ “စဝမေတဿ
ကောဝလဿဒုက္ခန္ဓဿ” ဆိုတဲ့ဒုက္ခအစုကြီးဆိုတဲ့ သစ္စာပေါ်လာ
တယ်... (မှန်ပါ)။

အဲဒီဒုက္ခအစုကြီးသစ္စာပေါ်လာတော့မှနောက် ဒုက္ခသစ္စာ
ကြီးဒုက္ခခန္ဓာကြီးလာရင်ဖြင့်မတော်တော့ပါလားဆိုတဲ့ဉာဏ်ပေါ်

ပေါက်လာတယ် (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့် ရှေးဦးစွာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခွာရမယ်..(မှန်ပါ)ခွာ
ချင်ရင်ဘာသိအောင်လုပ်ရမယ်...(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိအောင်လုပ်ရ
ပါမယ်ဘုရား)။

ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိအောင်လုပ်ရမယ် (မှန်ပါ)ခန္ဓာပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်သိမှ သာလျှင်သစ္စာကိုသိမယ်...(မှန်ပါ)သစ္စာသိမှသာ
လျှင်သံသရာ၏ဒုက္ခတွေကိုမလိုချင်၊မရချင်တဲ့မဂ်ဉာဏ်ပေါ်မယ်
(မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေကအနိစ္စတွေမြင်တယ်၊ ဒုက္ခတွေ မြင်
တယ်၊ အနတ္တတွေမြင်တယ်၊ ဆိုငြားသော်လည်း သက္ကာယကို
ဒကာ၊ဒကာမတွေဉာဏ်ထဲမှာလည်း သုတမယဉာဏ် နဲ့မပြုတ်
သေးလို့ရှိရင် ဝိပဿနာအားထုတ်ငြားသော်လည်း သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိအပင်းခံလိုမဂ်၊ဖိုလ်မဆိုက်နိုင်ဘူး။

“သန္တာကာယောသက္ကာယော”ဆိုတဲ့ အတိုင်းသန္တာ=
ပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိတဲ့၊ ကာယော=ကိုယ်၊ သက္ကာယော=
ပရမတ္ထ အားဖြင့်ထင်ရှားရှိတဲ့ကိုယ်၊သက္ကာယေဒိဋ္ဌိသက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊
ဒီပရမတ္ထအားဖြင့်ထင်ရှားရှိတာကို ငါ့ငါ့ဥစ္စာထင်နေတယ်...
(မှန်ပါ)။

ပရမတ္ထအားဖြင့် ခန္ဓာထဲပေါ်တာတွေကတော့ပရမတ်တွေ

ပေါ့ဗျာ... (မှန်လှပါ) အဲဒါငါ့ငါ့ဥစ္စာထင်ရင်သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပဲ၊ အဲဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိလို့ မှတ်လိုက်ပါ...(မှန်ပါ)။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်နေတာကို အကြောင်းနဲ့ အကျိုးနဲ့ဆက်နေတာကို ငါ့ငါ့ ဥစ္စာ ထင်နေလို့ ရှိရင်သက္ကာယဒိဋ္ဌိပဲ၊ အဲဒီသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ မဖြုတ် ပဲနဲ့ ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့အနိစ္စတွေပဲ၊ ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့အနိစ္စတွေ ပဲလို့ ရှုငြားသော်လည်း ဒိဋ္ဌိ အပင်းခံနေလို့ မဂ်ဉာဏ်မဝင်နိုင်ပါဘူး (မှန်ပါ)မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိခံနေလို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝင်ခွင့် မရပါဘူး (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့်ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်ကြီးများမှာခေါဝကဆိုပြီးခေါဝကဆိုတာ ဆေးလျော်တဲ့ သုတ်ပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ)သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိလျက်နဲ့ ပိပဿနာရှုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိဟာထွက်ပြေးနေတာပဲ၊ ဘယ်တော့မှသမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်မရှိ နိုင်ဘူးကွ...တဲ့ (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ရောက်လာမှသာလျှင်သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိက စင်ကြယ်တယ်တဲ့...(မှန်ပါ)ဒီလိုဟောထားတဲ့ပါဠိတော် တွေကအထင်အရှားအမြင်သားဖြစ်ပြီး၊သကာလနေသောကြောင့် အားလုံးတရားနာလာကြတဲ့ဒကာ၊ဒကာမတွေပိပဿနာမလုပ်မှီ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအရင်ဖြုတ်ဖို့အရေးကြီးတယ်ဆိုတာအကြီးအကျယ် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ...(မှန်ပါ)။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြုတ်မယ်ကြံပြန်တော့လည်း ခန္ဓာပဋိစ္စသမု ပ္ပါဒ်ပေါ်လာတာ၊မသိပြန်လည်းမဖြုတ်တတ်ပါဘူး၊(မှန်ပါ)ခန္ဓာ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပေါ်လာတာကို သိမှသာလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်
တယ်။ ဒါကြောင့် ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ ဒိဋ္ဌိခွာမှုဖြစ်တော့
ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမှခွာနိုင်တယ်...။ (မှန်ပါ) ခန္ဓာပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ် မသိရင်လည်း... (ဒိဋ္ဌိမခွာနိုင်ပါဘူးရား) မခွာနိုင်
ဘူး ဆိုတာ မှတ်ပါ...(မှန်ပါ)။

ဒိဋ္ဌိမခွာနိုင်ပဲနဲ့ အားထုတ်တဲ့ ဝိပဿနာဆိုရင်ဖြင့်
မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဘယ်နည်းနဲ့မှ မရောက်ဘူးဆိုတာ
သေသေချာချာမှတ်ကြပါနော်...(မှန်ပါ)။

ကဲ ...ဒါဖြင့် ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်အောင်အရင်
လုပ်ကြ (မှန်ပါဘူးရား)။

မိုး (၁၄) စာ(၂)

ကံကိုအတ္တလုပ်ပြီးအားမကိုးသင့်ပုံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်မှလည်း အနတ္တကိုနားလည်တယ်
လို့မှတ်ကြပါ...(မှန်ပါ) ဘယ်နဲ့ကြောင့်တုံးဆိုတော့ ငါပြုတာက
ဒီအထဲမှာတစ်ခုမှမရှိပါဘူးလို့မှတ်ထားကြပါ...(မှန်ပါ) အဝိဇ္ဇာ
ပြုလုပ်လိုက်တဲ့အတွက် အတိတ်ဘဝမှာသင်္ခါရဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)
ငါ့ပြုတာပါသေးရဲ့လား (မပါပါဘူးရား)။

သင်္ခါရပြုလုပ်တဲ့အတွက် စုတေမနေသေရသွားတဲ့အခါ
ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဗ္ဗာဏတန၊ ပဿ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ခန္ဓာ

ငါးပါး ဖြစ်တယ်...(မှန်ပါ့ဘုရား) ငါ၊ ပြုတာပါသေးလား
(မပါ၊ပါဘုရား)။

ဒါကြောင့်သင်္ခါရပြုလုပ်လိုက်သဖြင့် ဝိညာဏ် (မှန်ပါ
ဘုရား) ဝိညာဏ်ကပြုလုပ်သဖြင့် နာမ်ရုပ် ငါ၊ပြုလုပ်တာပါရဲ့
လား...(မပါပါဘုရား)။

နာမ်ရုပ် ကပြုလုပ်လိုက်သဖြင့် သဠာယတန။ သဠာယ
တန ကပြုလုပ်သဖြင့်ဖဿ၊ ဖဿက ပြုလုပ်သဖြင့် ဝေဒနာ၊
ဝေဒနာကပြု လုပ်သဖြင့်တဏှာလို့ဆိုသဖြင့် ဒီအထဲမှာငါဝင်ပြီး
မရှုပ်ကြနဲ့၊ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ့အကျိုးဖြစ်တာ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

စက်ဝိုင်းတစ်ဝိုင်းလုံးဟာ... (ငါ၊ပြုတာမပါ၊ပါဘုရား)
ငါ၊ပြုတာမပါဘူးလို့ဒကာ၊ဒကာမတွေသိထားတော့မှ... ခြောက်
... လောကကြီးထဲမှာ အနတ္တချည်းကိုးလို့ ဆိုတာပေါ်သွား
တယ်။

ကိုယ်လုပ်တာတစ်ခုမှမပါသောကြောင့် အကြောင်းနဲ့အ
ကျိုး၊ အကြောင်းပြုလုပ်လို့ အကျိုးပေါ်တယ်။ အဲ့ဒီအကျိုးက
အကြောင်းဖြစ်ပြီး ပြန်လုပ်ပြန်တယ်။

အဲ့ဒီတော့မိမိပြုတာပါရဲ့လား...(မပါ၊ပါဘုရား)ဒါဖြင့်
ခင်ဗျားတို့ပြောနေကြတာက ဘယ်သူမပြု မိမိမူတဲ့။ ခင်ဗျားတို့
ဒီလိုယူထားတာရှိသေးတယ်လေ (ရှိပါတယ်ဘုရား) မိမိပြုခဲ့

တဲ့အမှုကြောင့် မိမိပြုမိမိခံကွ၊ မိမိပြုမိမိခံကွ။(မှန်ပါ)။ဒါ..
လူကြီး လူကောင်းတွေပြောတဲ့စကားနော်.. (မှန်ပါ)။ မိမိချည်ပဲ၊
အဲဒီတော့ အဝိဇ္ဇာပြုလုပ်တဲ့ အတွက် သင်္ခါရခံ။ သင်္ခါရပြုလုပ်
တဲ့အတွက် ဝိညာဏ်ကခံ..(မှန်ပါ) ဆိုတော့ ဒီ... အတိုင်းသွား
တော့ အမှန်သားပဲ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြည့်လိုက်တော့လည်း အ
ကြောင်းပြုလုပ်လို့ အကျိုးပေါ်တယ်...မဆိုနိုင်ဘူးလား (ဆိုနိုင်
ပါတယ်ဘုရား)

အဲဒါ...အကြောင်းတွေကို ခင်ဗျားတို့က မိမိလုပ်နေတာ
(မှန်ပါ) မိမိနဲ့ငါဟာ မထူးပါဘူး(မှန်ပါ)၊ အဲဒီတော့ ငါပြု လို့
ငါ...ခံရတာကွ၊ သူပြုလို့သူခံရတာကွ၊ ဘယ်နံတုံး... ဒကာ
တို့...ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားမလည်တော့ ပြောချင်တိုင်းပြောနေတယ်
(မှန်ပါ) ဒီအထဲ မိမိပြုတာ (မပါ-ပါဘူး)

ဒါခင်ဗျားတို့၏ဖြစ်စဉ်ဟာအကုန်ပဲမဟုတ်လား...(မှန်
ပါ)ဘုရား)ဒီအထဲမိမိပြုတာကိုပါသေးသလား (မပါ,ပါ)မိမိပြု၊
မိမိ ခံပေါ့ကွာ...သူတစ်ပါးပြုသူတစ်ပါးခံပေါ့ကွ၊ ဟာ...မိမိ
လည်းရှိတယ်။ သူတစ်ပါးလည်းရှိတယ်...(မှန်ပါ)။

ဘယ်ဟာ...မိမိတုံးလို့ထောက်ပြစမ်းပါဆို...ဒီအထဲမိမိ
တစ်ခုမှမပါဘူး...(မပါ,ပါ)ဘုရား)။ မိမိရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး
တစ်ယောက်ဟာဘာပါလိမ့်...(ငါ,ပါ)ဘုရား) ငါဟာသက္ကယ
ဒိဋ္ဌိ ...(မှန်ပါ)။

ဒီနာမ်ရုပ်တွေကို ငါ့စွဲနေတာကိုး (မှန်ပါ)သက္ကာယဦးစီး
တယ်(မှန်ပါ)လောကီလုပ်တဲ့သက္ကာယဒိဋ္ဌိဦးစီးတယ်၊လောကုတ္တ
ရာဘက်လုပ်လည်း (သက္ကာယဦးစီးတာပါပဲဘုရား) အဲဒီတော့
သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာမဂ်ဉာဏ်၊မိုလ်ဉာဏ်နိဗ္ဗာန်တားတဲ့ တရား
(မှန်ပါ)။

မိုး (၁၄) စာ (၂၄၀)

ပင့်ကူပမာတရားရှာ

တစ်နေ့သောအခါမှာ မိလိန္ဒမင်းကြီးကအရှင်နာဂသိန်
မထေရ်ကို မေးမြန်းလျှောက်ထားတယ်တဲ့။

“အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါရပ်နဲ့ ပြည့်
စုံမှအရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါသလဲ”ဒီတော့အရှင်နာ
ဂသိန်က “မင်းကြီး၊ပင့်ကူရဲ့အင်္ဂါရပ်တစ်ပါးနဲ့ပြည့်စုံရင်လည်း
အရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါတယ်”လို့ ဖြေကြားတော်မူ
တယ်။

အဓိပ္ပါယ်က...ဝိပဿနာယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာပင့်ကူများလို
ကျင့်သုံးရမယ်လို့ဆိုတယ်။ ပင့်ကူများဟာချက်ကျတဲ့ နေရာမှာ
ခွါရက အမျှင်ကလေးတွေ ထုတ်ပြီးကွန်ရက်အဝိုင်းကြီးလုပ်ထား
ကြတယ်။ နောက်ကွန်ရက်ဝိုင်းအလယ်ချက်ကနေစောင့်တယ်၊
တောင်ဘက်ကြိုးကလှုပ်တော့တောင်ဘက်လိုက်သွားလိုက်၊မိတဲ့
ပိုးမွှား အကောင်မမ်းစားပြီး အလယ်ချက်ကနေစောင့်တယ်၊

မြောက်ဘက်ကြီးကလုပ်တော့ မြောက်ဘက်လိုက်သွားလိုက်၊ မိ
တဲ့ခြင်ကောင်၊ ယင်ကောင်ပိုးမွှားများစားသောက်ပြီး အလယ်
ချက်ပြန်ထိုင်လိုက်၊ ဒီအတိုင်းလုပ်သမျှကြီး ဘက်လိုက်လိုက်ပြီး
အလယ်ချက်ပြန်ထိုင်လိုက်နဲ့ နေထိုင်ကျင့် သုံးတတ်တဲ့အလေ့ရှိ
တယ်။

ဒီဥပမာလိုပဲ "တရားအားထုတ်တဲ့ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟာဒွါရ
ခြောက်ခုမှာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတဲ့ ကွန်ရက်ကြီးခြောက်ကြီးထားရ
မယ်" အဲဒီဒွါရခြောက်ကြီးမှာငြိကပ်လာတဲ့ "ခြောက်အာရုံကိလေ
သာခြင်ကောင်၊ ယင်ကောင်တွေကိုမိအောင်ပညာနဲ့ လိုက်သတ်ရ
မယ်၊ ဒီလိုမလွတ်အောင်သတ်နိုင်ခဲ့ရင် မကြာခင်အရ ဟတ္ထဖိုလ်
ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါတယ်" လို့ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့်ဘေးကပေါ်လာသမျှ အာရုံစိတ်တွေကိုမလွတ်
စေရအောင် ဖြစ်ပျက်ရှုပေးရမယ်၊ မနောဒွါရမှာအမြဲတိုင်းပေါ်လာ
တာ ပဉ္စဒွါရမှာလိုက်ရုံ ပဉ္စဒွါရ ချုပ်နေတဲ့အခါ အလယ်ချက်
မနောဒွါရမှာပြန်ထိုင် အသာသ ပသာသ ရှုစိတ်၊ ရှိက်စိတ်ဖြစ်
ပျက်ရှု၊ ဒီနည်းအတိုင်း ခန္ဓာမှာမပြတ်အောင်မလပ်အောင်ရှုပေး
ကြရမယ်။

ဒီလိုအရှုအမှတ်များလာတော့ကြာရင် "ခန္ဓာမှာ ဖြစ်သမျှ
စိတ်တွေဟာနိုင်တာမြဲတာရယ်လို့ ရှာမရဘူး၊ ဖြစ်ပြီးပျက်တာပဲရှိ
ပါကလား၊ ငါ့စိတ်လို့ ထင်နေဒါဟာဘာမျှမဟုတ်ပါလား၊ အလ

ကား ပါပလား၊ ငါ့စိတ်ဆိုဒါမရှိပဲပါလား” လို့ အဟုတ်အမှန်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ မြင်လာတယ်။ ဒီအခါမှာကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ် ချက်ချင်းတယ်။ ဘယ်သူကမှ ပြောပြနေစရာ မလိုတော့ဘူး၊ ယထာဘူတဆိုတဲ့ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမြင်သိလာတဲ့ ဉာဏ်ရပါပြီ၊ ရှင်းကြပြီလား။

ဒီနည်းလမ်းနဲ့ ဥပမာကိုအရှင်နာဂသိန်မထေရ်ကလည်း ဟောတယ်၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါမထေရ်ကလည်း ဒီအတိုင်းဟောတော် မူခဲ့တယ်လို့ မှတ်ထားကြ

အဲဒီစကားက

စတ္တံနိယမေ ဆသုဒ္ဓါရေသု၊ သတိပဋ္ဌာန ဝရတ္တမေ။

ကိလေသာတတ္ထလဂ္ဂါဝေ၊ ဟန္တဗ္ဗာတေ ဝိပဿနာ။

ယောဂီသူမြတ်သည် အာရုံလပ်လျှားခြောက်တံခါးတို့၌ စိတ်အမှတ်ရှိမှုဖြင့်စောင့်ရှောက်ခြင်းပြုရာ၏၊ ထိုဒွါရခြောက်ပါး၊ ခြောက်တံခါးတို့မှာ ကိလေသာတရားငြိကပ်လာငြားဝိပဿနာ ယောဂီသည်မြတ်သောသတိပဋ္ဌာန်းလေးပါးတံခါးကွန်ရက်ကိုပြု ကာထိုငြိလာသည့်ကိလေသာတို့ကိုသတ်ဖြတ်အပ်သတည်း။

ဒါကြောင့်ထွက်လေဝင်လေစိတ်မှာ အမြဲထိုင်ထား မျက်စိ ကလှုပ်၊ မျက်စိလိုက်ပြီး အလယ်ပြန်ထိုင်၊ နားကကြားရင်ကြား ရာကိုဉာဏ်နဲ့ ဖြစ်ပျက်လိုက်၊ ဒီနည်းအတိုင်းဒွါရခြောက်ပါးမှာ ပေါ်လာသမျှစိတ်ကို ဖြစ်ပျက်လိုက်ရှု၊ ပြီးရင် အလယ်ချက်ထွက်

သိ ဝင်သိဖြစ်ပျက်ပြန် ထိုင်၊အဲဒါစိတ္တနုပဿနာပဲ။

ခန္ဓာအတွင်းစူးစိုက်ရှုတဲ့အခါ ဖြစ်ပျက်ကို တွေ့စေရမယ်၊ အာရုံခြောက်ပါးပေါ်ရာမှာ သိစိတ်နဲ့ဖြစ်ပျက်လိုက်ရုံ၊ဖြစ်ပျက်သာ တွေ့စေရမယ်၊မြင်လို့ကောင်းတယ်၊ကြားလို့ကောင်း တယ်ဆိုတာ မလိုက်တော့ တဏှာမဖြစ်တော့ဘူး၊ တဏှာအလိုလို သေတယ်။ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်ဖြစ်ပျက်ရုံတော့ ဝိပဿနာဖြစ်တာပေါ့။

ဒီယထာဘူတဉာဏ်ရလို့ရင်သန်လာရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ကိုရလာမယ်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ကိုဘုန်းကြီးကတက်ပေးမည်ဆိုလို့လည်းမရ၊ ဒကာတို့တက်ပါ့မယ်ဆိုလို့လည်းမရပါဘူး၊ သူ့ဉာဏ်ရဲ့ သဘာဝ အတိုင်းအလုပ်လုပ်သလောက်တက်နိုင်မယ်၊ ဒကာတို့ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ အားလျှော်စွာအနေအမြန်တက်မယ်ဆိုတာမှတ်၊ ရှုမှတ်တဲ့လုံ့လအား ဉာဏ်အားအလျှောက်ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။

ယထာဘူတဉာဏ် အမြင်များရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်တက်နိုင်တယ်၊ ဖြစ်ပျက်ကိုအတော်စိပ်စိပ်တွေ့လာရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ဖြစ်တော့ ဒါပဲ၊ ဥပမာ ကိုယ့်အိမ်ရှေ့က ဖြတ်ဖြတ်ပြီး မသာတွေ အလောင်း တွေတစ်လောင်းပြီး တစ်လောင်းသဂြိုလ်၊သဂြိုလ်သွားတာမြင်နေ ရတယ်ဆိုပါတော့၊တစ်လောင်းပြီး တစ်လောင်းဆက်တိုက်ကြီးမြင် နေရဖန်များတော့ စိတ်ထဲမှာရွံ့မုန်း စက်ဆုပ်

လာပြီး မကြည့်ချင် မမြင်ချင်တော့ဘူး။

ပထမမြင်ခါစတော့ဘယ်လိုပါလိမ့်ဆိုပြီး ပြုတင်းပေါက် ကထွက်ရပ်ပြီးကြည့်နေမိတယ်။ မြင်ရဖန်များလာတော့မကြည့် ချင် လောက်အောင်မုန်းတီးစက်ဆုပ်လာတော့တယ်။ ဒီသဘော ဒီဥပမာလိုပါပဲ။ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေချည့်အမြင်များ လာတော့ ရွံ့မုန်းငြီးငွေ့လာရတော့တယ်။ ငြီးငွေ့ ရွံ့မုန်း ဆိုပေ မဲ့၊ ခေါသမျိုးတော့မဟုတ်ဘူးလို့မှတ်ရမယ်။ ဖြစ်ပျက်အမြင်စိပ် လာမှ တက်လာမှဒီဉာဏ်ပေါ်ပြီလို့မှတ်။

ဖြစ်ပျက်ကျကျမြင်ရင်ယထာဘူတ၊စိပ်စိပ်မြင်ရင်နိဗ္ဗိန္ဒပဲ။ ယထာဘူတဉာဏ်ကကျေးဇူးပြုလို့ဖြစ်ပျက်စိပ်၊ ဖြစ်ပျက်စိပ်တာ နဲ့အာရုံက နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ပေါ်လာရော ရှင်းပြီးလား။

မသာချအါ ကြည့်မှ ရွံ့မုန်းမှာမကြည့်ရင်မမုန်းဘူး၊ ဒီ တော့ကိုယ်မသာကိုယ်ကြည့်ကြ၊ “ကိုယ့်ခန္ဓာမှာ အမြဲမပြတ်ဖြစ် ပြီးပျက်၊ ဖွားပြီးသေနေတဲ့ရုပ်မသာ၊ နာမ်မသာတွေကို ဂရုစိုက် ကြည့်ကြ” ကြည့်ဖန်များလာတော့၊မသာတွေဟာကြည့်လို့မဆုံး နိုင်အောင်မြင်ရလိမ့်မယ်။

အဲဒီအခါမှာအော်...ဒုက္ခပါပဲ မသာတွေဟာကြည့်လို့ မဆုံးနိုင်ပါလားဆိုပြီး များများမြင်ရလေလေ ရွံ့မုန်းလေလေဖြစ် လေရာ၊ အဲဒီလိုမြင်လာရင်ဒီနေရာမှာ မနေချင်တော့ဘူး၊ဒီအဖြစ် မျိုးလည်း မကြုံမတွေ့ချင်တော့ပါဘူး။

ဖြစ်ပျက် ကြည့်ပါများလေ အမြင်ကစိပ်လာလေရှုံ့မှန်း
လေ၊ ဖြစ်ပျက်ကိုထပ်တလဲလဲကြည့်လေ စိပ်သထက်စိပ်၊မှန်း
သထက်မှန်း၊ ကြာတော့ဒီအဖြစ်မျိုးမဖြစ်ချင်၊ ဒီခန္ဓာမလိုချင်
ဒီခန္ဓာက လွတ်ချင်လာပြီလွတ်ရာကိုရှာပြီ။

ဒီလိုဖြစ်ပျက်ကြာကြာရှုတော့မလိုချင် လွတ်ချင်ရာက
မဖြစ်ရာမပျက်ရာဘက်ကိုပြေးဝင်သွားတော့တယ်၊မဖြစ်ရာမပျက်
ရာကိုမြင်ဒါဟာ “နိဗ္ဗာန်ကိုမဂ်က မြင်ဒါပါပဲ။”

ဝိပဿနာက၊သင်္ခါရတရားသင်္ခတကို အာရုံပြုတယ်။

မဂ်ဉာဏ်က၊အသင်္ခတကို အာရုံပြုတယ်။

ယထာဘူတဉာဏ် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် နှစ်ပါးကဝိပဿနာ သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိအမြင်၊ ပုထုဇဉ်အမြင်၊ သင်္ခတအမြင်ပဲ။

မဂ်ဉာဏ်က၊ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်၊အရိယာအမြင် အသင်္ခ
တအမြင်။

(၁) ဖြစ်ပျက်ပွားလို့ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် ယထာဘူတ
ဉာဏ်။

(၂) ဖြစ်ပျက်ပွားလို့ဖြစ်ပျက်မှန်းရင် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်။

(၃) ဖြစ်ပျက်ပွားလို့ဖြစ်ပျက်ဆုံးရင် မဂ်ဉာဏ်။

(၁) ယထာဘူတဉာဏ်၊နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်နှစ်ပါးအမြင်က..

“ဖြစ်ပျက်”

(၂) မဂ်ဉာဏ်အမြင်က “မဖြစ်မပျက်”လို့မှတ်။

မဂ်ဉာဏ်က အေးငြိမ်းတာကိုမြင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်မြင်ရင် ဝမ်းထဲက သက်သက်အေးဒါပဲ။ ရေအလုံးပေါင်း (၁၀၀၀)တစ် ထောင်နဲ့ အလောင်းခံရသလောက်မက အောင်ပဲအေးချမ်းပါ တယ်။

တရားက “ဇဟိပဿိကောတွံ” ကယ်တင်ဘို့အဆင့် သင့်စောင့်ပြီးနေဒါ။ ဒကာတို့ကပူရှာချင်ရှာကြတော့တရားနားကို မကပ်ချင်ကြဘူးဒါလဲအဟုတ်မသိကြသေးလို့သာပါ။ သိအောင် ညွှန်ပြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ကြုံကြိုက်တုန်းကြိုးစားယူကြ။ စိတ္တာနုပဿ ဟာ အကောင်းဆုံးပဲသောတာပန် မြန်မြန်တည်ချင်ရင် စိတ္တာ နုပဿနာရှုကြ။ ဒီစကားကိုသတိပဋ္ဌာန်မှာဟောထားတယ်။

မိမိခန္ဓာမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့စိတ်ကို စောင့်ကြည့်၊ ကြည့်တော့ ဖြစ်ပြီးပျက်နဲ့ဖြစ်ပြီးပျက်သွားဒါတွေချည့်တွေ့ရမယ်၊ ဒီလိုနဲ့ ကြာ ကြာကြည့်တော့စိတ်မတွေ့ပဲဖြစ်တာရယ် ပျက်တာရယ်ဆိုတဲ့ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခကိုသာတွေ့ရတော့တယ်။

ကိုယ့်သန္တာန်မှာ အိမ်ကို တွေးတဲ့ အတွေးစိတ်ကလေး တစ်ခုပေါ်လာတယ်ဆိုတော့ အိမ်တည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်တွေးစိတ်ပေါ်ရတာ၊ အိမ်ဆိုတဲ့အကြောင်းက ကျေးဇူးပြု လို့ပေါ်လာတဲ့ အိမ်တွေး စိတ်တွေဟာငါလား၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ လားလို့ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တော့ “ဝိညာဏက္ခန္ဓာ” သာဖြစ် တယ်။ ငါမဟုတ်ပါလား လို့သိမြင်လာမယ်တွေးစိတ်ဟာ ခန္ဓာ လေးပဲလို့သိမြင်မယ်။

စိတ်ကလေးတစ်ခုပေါ်တိုင်း “ဝိညာဏက္ခန္ဓာ”ကလေး
ပဲဆိုတာအမြင်မှန်အမြင်သန်လာမယ် ဒီလိုအမြင်မှန်လာရင် ဒိဋ္ဌိ
ပြုတ်ပြီ။

မိမိသန္တာန်မှာ ဝိညာဏ်ပေါ်တိုင်း ပေါ်ဟိုင်း မြင်အောင်
ကြည့်ပေးကြ၊ ပေါ်လာတဲ့ တရားလေးဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲ၊ ဒါ
ကြောင့်ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစလည်းမြင်အောင်ကြည့်ရမယ်၊ ပဋိစ္စသမု
ပ္ပါဒ်အဆုံးကိုလည်း မြင်အောင်ကြည့်ရမယ်ဆိုတာမှတ်ထားကြ၊
အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ပေါ်လာတဲ့တရားလေးကိုပေါ်လာတဲ့အစကို
လည်းသိအောင်လုပ်ရမယ်၊ ပေါ်လာပြီးပျောက်ပျက်သွားတဲ့အဆုံး
ကိုလည်းသိအောင်လုပ်ရမယ်၊ ရှင်းကြရဲ့လား။

လိုရင်းအချုပ်ကို မှတ်ထားဖို့က တရားကလေးတွေ မိမိ
သန္တာန်မှာဖြစ်လာလည်းသိရမယ်၊ ပျက်သွားတာလည်းသိရမယ်၊
ရှင်းရှင်းပြောရရင်ဓမ္မလေးတွေရဲ့ဖြစ်ပျက်ကိုသိရမယ်၊ သိအောင်
ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပေးရမယ်ဆိုတာမှတ်လိုက်ကြ၊ ဒကာ၊ ဒကာမတို့
ဖြစ်ပျက်တစ်လုံးနိုင်ရင်အကုန်နိုင်တယ်ဆိုတာမှတ်လိုက်ကြ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၁) စာ (၁၆၄)

အမှန်မြင်အောင်ရှု

ဒကာ၊ဒကာမတို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်နိုင်တဲ့ဉာဏ်၊ အမြင်မှန်ကိုပြောပြမယ်၊အမြင်မှန်ဆိုတာဘယ်လိုမြင်မှအမြင်မှန်ဖြစ်သလဲလို့မေးခဲ့ရင် (ဥပမာ) - ခန္ဓာမှာတရားလေးတစ်ခုပေါ်လာတယ်၊ အမြင်ခံတရားလေးပဲဆိုပါစို့၊ အဲဒီအမြင်ခံရတဲ့ တရားက အဖြစ်ကလေးကိုပြတယ်၊ နောက်အချုပ်ကလေးကိုလည်း သူကပြတယ်၊ ရှုတဲ့ဉာဏ်ကသူပြတဲ့အတိုင်းမြင်ရင်အဲတာ လောကီမဂ်အမြင်ပဲလို့မှတ်။

အဖြစ်ကလေးမြင်တာဟာ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့မြင်တာပဲ၊ မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ မြင်တာပဲလို့မှတ်ကြ၊ အပျက်ကလေးမြင်တာဟာလည်းဒီမဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့မြင်တဲ့အမြင်ပါပဲ၊အဖြစ်ပဲမြင်မြင်အပျက်ကို ပဲမြင်မြင်မဂ်သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့မြင်တာပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၊ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်ကိုမြင်တဲ့ အမြင်ဟာဘယ်သူမှမမေးနဲ့တော့ အမှန်မြင်ပဲ၊ မိမိခန္ဓာထဲမှာရှိတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဖြစ်ကလေး နဲ့ အချုပ်ကလေး ကိုမြင်တာပဲ။

မိမိရှေ့မှာ မြင်စရာအဆင်းနဲ့တဲ့လို့မြင်စိတ်ကလေး ပေါ်လာတယ်ဆိုပါတော့၊ အဲဒီပေါ်လာတဲ့ မြင်စိတ်ကလေးကို ဉာဏ်နဲ့မသတ်မိရင်ဒုက္ခရောက်ဖို့သာပြင်ကြတော့ပဲ၊ မြင်စိတ်ကလေးပေါ်လာတာဟာ ဒုက္ခပေးမလို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်မလို့လာတာပဲ၊အမြင်နဲ့ကြည်လိုက်တော့ပြတ်သွားတယ်၊ ဒီအမြင်စိတ်နောက်ကပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာမှာ အမြင်မှန်ပေါ်လာတဲ့ တရားကလေးကို လက်လွှတ်မခံကြနဲ့၊ ဘုရားပေးတဲ့ ဉာဏ်နဲ့ရှုဖြစ်အောင် ရှုပေးကြ၊ ရှုတော့ အမြင်ခံတရားကလေးက အဖြစ်ကိုလည်း ပြမယ်၊ အပျက်ကိုလည်းပြမယ်၊ သူပြရင် ပြတဲ့အတိုင်း ဉာဏ်က သိလိုက်နေဖို့အရေးကြီးတယ်

ခန္ဓာမှာ စိတ်ကလေးပေါ်လာလို့ ဖြစ်ပျက်မြင်ရင် ဖြစ်ပျက်နောက်ကမဂ်လာတာပဲ၊ ဖြစ်ပျက်မဂ်နဲ့ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်ကပ်လျက်နေအောင်လိုက်ပေး၊ ခြားထိုးတဲ့စိတ်တွေ အဝင်မခံရစေနဲ့ ရှင်းပြီးလား။

အမြင်ခံရတဲ့တရားက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစကလေးပဲ ဒါကို မသိလို့မရှုမိရင် ဆက်တိုက်လာတော့မယ်၊ ဒုက္ခစက်ရဟတ်ကြီးလည်တော့မယ်၊ ဒါကြောင့်ပေါ်လာရင်ရှုပြစ်၊ ရှုမိလျှင်မဂ်ဝင်လာမယ်၊ မဂ်ဝင်လာရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်ကရောမဂ်မလာရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်သွားမှာပဲ။

ဒုလ္လဘဒေသနာ
တွဲ (၃) စာ (၁၆၇)

ခန္ဓာမရှိတာသိရမယ်

စိတ်ကလေးပေါ်လာ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ကြည့်တော့ မရှိတာကိုသိမယ် "ဉာဏ်"ကမရှိတာကိုပဲ သိရမယ် မရှိတာကို

သိတာဟာ ကြားစိတ်ကိုသိတာ မဟုတ်ဘူး။ ခန္ဓာကိုသိတာ လည်းမဟုတ်၊ မရှိတာကိုသာသိတာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

“ဒီလိုသိတော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့ ခန္ဓာကိုလည်း စွန့်တယ်” “ဒီဝိပဿနာဉာဏ်က ခန္ဓာကိုမတွေ့ဘူး၊ မရှိမှုပဲတွေ့တယ်၊ ဒီတော့ဝိပဿနာသတ္တိဟာမရှိတာကိုသိတယ်ဆိုတာမှတ်လိုက်ကြ မရှိတာကဘယ်သူလဲ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာပဲ၊ ရှင်းပြီလား၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကြည်လိုက်တော့ ဝိညာဏက္ခန္ဓာလေးမရှိတော့ဘူးလို့ သိတယ်၊ အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာမရှိတာကို သိတာဟာ ဝိပဿနာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

• ဝိညာဏက္ခန္ဓာမရှိတာ သိရင် သူနဲ့ တွဲတဲ့ဝေဒနာက္ခန္ဓာ သညာက္ခန္ဓာတွေ ကိုလဲမရှိတာသိရတာပဲ သဘောပါကြပြီးလား။

“ဒါကြောင့် ခန္ဓာမရှိတာ သိအောင်လုပ်တဲ့ အလုပ်ဟာ ဝိပဿနာအလုပ်ပဲဆိုတာမှတ်ထားကြ” ဒကာ၊ဒကာမတွေ ပြောလေ့ပြောထရှိကြတယ်၊ လူတစ်ယောက်သေသွားတော့ “ဪ-အနိစ္စ အနိစ္စပဲကိုး အနိစ္စ၊ အနိစ္စတဲ့၊ ဆူးငြောင့်ခလုတ်တိုက်မိတော့လည်း ဪ အနိစ္စ ဒုက္ခဒုက္ခနဲ့၊ ယောင်ရမ်းပြီးပြောကြ ပြီးတွားကြတယ်၊ အဲဒီလိုပြောတာဟာ ရိုးရာအနိစ္စသိ၊ ရိုးရာဒုက္ခသိနဲ့ ပြောကြတာပဲ၊ ဒါဟာရိုးရာသိလေးနဲ့ ပြောတဲ့ရိုးရာ စကားပဲဆိုတာမှတ်ကြ။

ခန္ဓာမှာကြည့်တော့ခန္ဓာမရှိတာသိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်ရမှ အမှန်ကျမယ်ဆိုတာမှတ်ကြ “ခန္ဓာမရှိတာသိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မှ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ့်အသိပဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ် ချက်ချကြ၊ ဒကာ၊ဒကာမတွေယခုလက်ရှိ ခန္ဓာဟာ လိုချင်လို့ ရတဲ့ ခန္ဓာပဲ၊ ဒီခန္ဓာဟာနောက်ထပ်ပြီး လိုချင်သေးရင်ထပ်ပြီး ရအုံးမှာပဲ၊ ဝိပဿနာမရှုပဲနေရင်ခန္ဓာတွေရမှာပဲ။

အဲဒီတော့ ဒီခန္ဓာဟာလိုချင်လို့ရထားတာ၊ ဒီလိုခန္ဓာ ရသ ရွေ့နိဗ္ဗာန်နဲ့ဝေးသေးတယ်၊ ခန္ဓာကဒုက္ခသစ္စာ၊ နိဗ္ဗာန်ကနိရောဓသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ နိရောဓသစ္စာဆိုတော့ ဒကာတို့ပဲစဉ်းစား ကြည့်ကြ တစ်ခြားစီပဲ ဒုက္ခခန္ဓာမရှိရာချုပ်ဆုံးရာဟာ နိဗ္ဗာန်ပဲ၊ အဲဒီတော့ ခန္ဓာရသရွေ့နိဗ္ဗာန်နဲ့မနီးတော့ဘူး ဆိုတာပေါ်ကြ ပြီးလား။

ဒါကြောင့်ခန္ဓာချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုရချင်ရင်၊ရောက်ချင် ရင်ခန္ဓာမရှိတာကိုသိအောင်လုပ်ရမယ်၊ဒီအကျင့်ကိုကြိုးစားရ မယ် ဆိုတာရိပ်မိကြပြီးလား။

ဒီခန္ဓာကို ငါမဟုတ်မှန်း အမှန်အကန်သိရအောင် ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရမယ်၊ ဒီဉာဏ်နဲ့ကြည့်ရင်သူများ ပြောမဟုတ်ပဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ဆုံးဖြတ်နိုင်ကြမယ်ဆိုတာ မှတ်ကြ။

ဒီခန္ဓာငါးပါးကို ဉာဏ်နဲ့မကြည့်မိတော့ ခန္ဓာရဲ့အနိစ္စ သဘော၊ဒုက္ခသဘောအနတ္တသဘောအမှန်ကိုမသိကြဘူး၊ဒီလိုအမှန်အကန်မသိတော့ “ငါ”လုပ်ထားမိကြတယ်။

ခန္ဓာကိုငါ့ကိုယ်၊ ငါဟာ လုပ်ထားလို့ အမှန်အကန်မသိကြတာ၊ အခုဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ ကြည့်တော့ ကြားစိတ်၊ ကြားတဲ့ခန္ဓာ မရှိတာကိုယ်တိုင်သိရမယ်ရှင်းကြရဲ့လား၊ ဒီနည်းအတိုင်း ပေါ်လာသမျှဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပေး၊ကြည့်ပေးရင် “ဘယ်ခန္ဓာလာလဲ၊မရှိတာပဲသိရမယ်၊အဲဒီလိုမလွတ်တန်းကြည့်ပေးတော့မိမိရထားတဲ့ခန္ဓာငါးပါးမရှိမှသိရတဲ့အတွက် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်” ဆိုတာမှတ် လိုက်ကြတော့။

ယခုတော့ ဒကာ၊ဒကာမတို့၊ဒီလိုသိတဲ့အသိဟာတန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်ဘူး၊ဒီအသိမျိုးမသိသေးရင်သိအောင်၊သိရရင်လည်း တိုးတက်လာအောင်ကြိုးစားကြရမယ်၊ “ဒီအသိမျိုး၊တာရှည်သိရင် နိဗ္ဗာန်နားကပ်နေပြီလို့ သာမှတ်လိုက်ကြ”

“ဒကာ၊ ဒကာမတို့ နိဗ္ဗာန်ဟာ ခန္ဓာမရှိတာပဲဆိုတာမှတ်ကြ၊ ဒီတော့ခန္ဓာမရှိတဲ့ အမြင်စိတ်ဟာ နိဗ္ဗာန်မြင်မယ့်အမြင်၊ နိဗ္ဗာန်နဲ့နီးဖို့ အမြင်ပဲဆိုတာမှတ်လိုက်ကြ”

ဝိပဿနာရှုတော့ ခန္ဓာမရှိတာမြင်ရတယ်၊ ဒီလိုခန္ဓာမရှိတာမြင်လို့ ဝိပဿနာညာဏ်ဟာ နိဗ္ဗာန်ကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ မြင်တယ်လို့မှတ်ရမယ်။

ပထမရှေးဦးစွာဝိပဿနာဉာဏ်က ခန္ဓာမရှိတာမြင်တယ်၊
နောက်လာမယ့် မဂ်ဉာဏ်ကနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တယ်၊ အဲဒီတော့
ဝိပဿနာဉာဏ်က ခဏနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တာပဲလို့မှတ်ကြ။ “မဂ်
ဉာဏ်ကခန္ဓာတွေ လုံးဝချုပ်ပျောက်သွားတာကို မြင်ရတယ်၊
ခန္ဓာလုံးဝမရှိတာကိုမြင်တော့ ခန္ဓာမရှိတာဟာ နိဗ္ဗာန်ဖို့ပဲဆိုတာ
မှတ်ကြ”ရှင်းကြရဲ့လား၊ ဒကာ၊ဒကာမတွေ ဒါကြောင့် “ဝိပဿ
နာဉာဏ်ရရင်၊ နိဗ္ဗာန်ရဖို့သေချာပြီ။

ဒီလိုကြည့်တဲ့အခါမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ကပေါ်လာတဲ့ စိတ်
ကလေးမရှိတာချည်း မြင်နေရမယ်၊ ဒီလိုမြင်တာဟာနိဗ္ဗာန်ကို
တစ်စိတ်တစ်ဒေသမြင်တာပဲလို့မှတ်ကြ၊ဝိပဿနာဉာဏ်ကဒီလို
နိဗ္ဗာန်ကိုတစ်ဒေသမှ မမြင်ရင်မဂ်ဉာဏ်မပေါ်နိုင်ဘူး၊ဒါကြောင့်
ခန္ဓာငါးပါး ဘာပေါ်ပေါ် မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ် နံစိတ်၊စား
စိတ်၊ တွေ့သိစိတ်၊ တွေးကြံစိတ်၊ ပေါ်ချင်တာ ပေါ်မလွတ်
အောင်သာရူပေးကြ၊ ရှုတဲ့အခါ ပေါ်လာပြီး မရှိတာကို သိ
စေရမယ် ရှင်းပြီးလား။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့နည်းရကြပြီ၊ နည်းရရင်ကြိုးစားသာ
ရှုကြတော့ ရှုတဲ့အခါ ကိုယ်ရှုနေတဲ့ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းဟာ
ခရီးရောက် မရောက် ဘယ်လိုသိရမလဲဆိုတော့ “မူလပဏ္ဏာသ
အဋ္ဌကထာ” မှာ ဖွင့်ဆိုထားတဲ့ စကားက “ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ
ခရီးရောက်မရောက် သိဖို့ရာမှ ခန္ဓာမရှိတာကို သိအောင် ကြည့်

နိုင်ရင် ခရီးရောက်ပြီးလို့ မှတ်ရမယ်။

“ဒကာ , ဒကာမတို့ ခန္ဓာ ငါးပါး ဖြစ်တဲ့ သဘော အဓိပ္ပါယ်ကိုပြောမယ်၊(ဥပမာ)-ဒီဘက်ကအဆင်းရပ်၊ ဒီကမျက်လုံးရပ်၊ ဒီနှစ်ခုတည့်လိုက်တော့ မြင်စိတ်ပေါ်လာတယ်၊ ဒီမြင်စိတ်ဟာ စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်ကလေးပဲ၊ ဒီဝိညာဏ်စိတ်ကလေးဟာ မျက်လုံးထဲမှာပေါ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာမှတ်ကြ၊ ဝိပဿနာညာဏ်ကဒီဝိပဿနာညာဏ်ကလေးကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မရှိတာကို သိရမယ်။ မရှိတာက ခန္ဓာငါးပါးပဲလို့ မှတ်ကြ။

ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာက စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်ကဝိညာဏ် ကွန္ဓာ၊ မျက်လုံး ရပ်က ရှု ပက္ခန္ဓာ၊ စက္ခုဝိညာဏ်နဲ့အတူတကွ ဖြစ်တဲ့ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သူနဲ့တွဲရက်ပါတဲ့ မှတ်သားမှုက သညာဏ္ဍန္ဓာ စေတနာ လေးက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ရင်းကြရဲ့လား၊ အဲဒါကြောင့် ဝိညာဏ်လေးတခုဖြစ်တော့ ကျန်ခန္ဓာလေးခုလည်းပါတယ်ဆိုတာ မှတ်လိုက်ကြ။

ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်ကို ဝိပဿနာနဲ့ကြည့်တော့ ဝိညာဏ်နှင့်တကွခန္ဓာငါးပါးမရှိတာကိုသိရမယ်ဆိုတာပေါ်ကြပြီလား၊ ဒီလို “ညာဏ်နဲ့မရှုမိလေတော့မြင်တဲ့ဟာ မကြိုက်တာနဲ့ တွေ့တော့(ဒေါသ)ဖြစ်တယ်၊ ကြိုက်တာနဲ့တွေ့တော့ (လောဘ) ဖြစ်တယ်၊ (ဒေါသ)ဖြစ်တော့ ဒီနောက်ကသောက၊ ပရိဒေဝဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿစတဲ့ ခန္ဓာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ကြီး တန်းလာမယ်၊

(လောဘ)ဆို ပြန်တော့(လောဘ)က ကဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊
ဇာတိစတဲ့ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ဒုက္ခစက် ကြီးအလယ်ကဖောက်လာ
မယ်။

ဒီလိုပေါ်လာတဲ့ ဝိညာဏ်စိတ်ကလေးကို ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ဝင်လိုက်တော့ နောက်ကလာမယ့်ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွေမ
လာတော့ဘူး၊ ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တန်းပြတ်သွားဇာယ်၊ မြင်သိ
စိတ်ကလေးကဖြစ်ပျက် ရှုဉာဏ်ကမဂ်၊ ကြားကမဂ်ဝင်လိုက်
တော့ ဒုက္ခစက်ပြတ်သွားတာပဲ၊ ပြတ်သွားတော့နောက်ခန္ဓာပဋိစ္စ
သမုပ္ပါဒ်တွေ မလာဘူး၊ မလာတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်က ခန္ဓာ
လည်းစွန့်၊ တဏှာလည်းစွန့်၊ လိုက်တော့တယ်။

ခန္ဓာစွန့်တော့ နိဗ္ဗာန်မြင်တယ်၊ တဏှာစွန့်တော့ နောက်
သံသရာ ပြတ်တယ် “တဏှာသန္နိယသုတ်”မှာ ဘုရားရှင်ကို
သိကြားကမေးတဲ့အချက်မှာဒီအတိုင်း ဖြေဆိုတော်မူတယ်ဆိုတာ
မှတ်ကြရမယ်။

ဒုလဘသာသနာ
တွဲ (၅)၊ စာ (၁၂၂)

ခန္ဓာဖြစ်စဉ်က အသေချင်းဆက်နေတယ်

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ သံသရာရှည်လေ ဒုက္ခရှည်လေပဲ ဆိုတာ မှတ်ကြရမယ်။ သံသရာဆိုတာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်မှာ အခုစိတ်တွေ “တစိတ်ပြီး တစိတ်၊ ဖြစ်လိုက် ချုပ် လိုက်နဲ့ ဖြစ်ချုပ်အစဉ်တွေ တန်းနေတာဟာ “သံသရာ” ပဲ လို့ မှတ်လိုက်ကြ။ ဒကာတို့ သန္တာန်မှာ ရုပ်တွေနာမ်တွေအစဉ် တန်းပြီးပျက်နေတာဟာ သံသရာပဲလို့ မှတ်လိုက်ကြ။

မိမိမွေးပြီး သေသေနေတာကို ဉာဏ်နဲ့သိကြရင် အမှန် ကြောက်လာကြမယ်။ မသိလို့သာ မကြောက်ကြသေးတာပါ။ ဒီက ရှေ့သံသရာ မရှည်ချင်ကြပါနဲ့တော့လို့ သတိပေးလိုက် ပါတယ်။ သံသရာ ရှည်ချင်တဲ့စိတ်ကို ဖျောက်ကြတော့ “ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ရဲ့ မပြတ်လယ်နေတာဟာ သံသရာပဲ”

ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင်သိချင်ရင် ခန္ဓာမှာ ပြန်ကြည့်၊ အမှန် သိအမှန်မြင်ကြရမယ်။ ဘဝဇ္ဇာမှ မဟုတ်ဘူး ယခုဘဝထဲ တွင် အသေချင်းဆက်နေတာကို ပြောတာ၊ မယုံရင် ခန္ဓာမှာ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ပေးကြ။ မြင်စိတ်ကလေးပေါ်လာ၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွား၊ ကြားစိတ်ပေါ်လည်း ဖြစ်ပြီး ပျက်၊ စားစိတ်၊ သောက်စိတ်၊ ကြံ စိတ်၊ တွေးစိတ် ဘာလာလာ ဖြစ်ပြီး ပျက်တာချည်းပဲလို့ မှတ် ကြ။

ခန္ဓာဖြစ်စဉ်က အသေချင်း ဆက်နေတယ်၊ တစ်သေ ပြီး၊ တစ်သေ၊ ဒီအသေပြီးနောက် အသေနဲ့အသေတွေဟာ ဆက်နေတယ်၊ အနေတစ်ခုမှ မပါဘူး၊ ထိုင်ဆဲရုပ်နာမ်ဟာ ထရာမှာ မပါလာဘူး၊ ရုပ်ဆဲရုပ်နာမ်ကလည်း သွားရာကို မပါလာဘူး၊ သွားဆဲရုပ်နာမ်ဟာလည်း ရုပ်တဲ့ဆီကို မလာပါဘူး၊ ရုပ်ဆဲရုပ်နာမ် ကလည်း ထိုင်လိုက်တော့ အကုန်ချုပ်ပျောက်ကုန်တာပဲ၊ ရုပ်နာမ်အစဉ်တွေဟာ အသေချင်းသာ ဆက်နေတယ်လို့ မှတ်လိုက်ကြ။

“ဧကစိတ္တသမာယုကာ”ဆိုတဲ့အတိုင်း တစ်စိတ်ဟာ တစ်သက်ပဲ၊ စိတ်အစဉ်ကလေးတွေ ဝမ်းထဲမှာ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နဲ့ တစ်စိတ်တစ်ခါ သေနေတာပဲ။

ဒီအသေဇာတ်ကို သိမ်းဘို့ဆိုတော့ သိမ်းချင်တဲ့စိတ်ရှိရင် လွယ်ပါတယ်၊ ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်း ဆရာဘုန်းကြီးက ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြီး အားထုတ်ဘို့ပဲရှိမယ်။

ဒုလ္လဘဒေသနာ

တွဲ (၁) စာ (၂၇၇)

ကိုယ့်မသာကိုယ်လိုက်မိကြ

ခန္ဓာတစ်ခုပေါ်ပြီး ပျောက်သွားတာကို နောက်ကနေ တစ်ဉာဏ်လိုက် (မှန်ပါ) မှီနိုင်သရွေ့ပေါ့ (မှန်ပါ)။

အကုန်မှီရမယ်မဆိုပါဘူး၊ ဘယ်မှီနိုင်လိမ့်မလဲ၊ လက် ပျောက်တစ်ချက်အတွင်း ရုပ်ကကုဋေငါးထောင်ကျော် နာမ်က ကုဋေတစ်သိန်းကျော်ဖြစ်ပြီး ပျက်ကြတယ်ဆိုတာကို ဘယ်လိုမှီ အောင် လိုက်နိုင်ပါလိမ့်မလဲ (မှန်ပါ)။

အဲဒါက ဘုရားဖြစ်ပြီးမှ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးနဲ့ မြင်တဲ့ အမြင်ပါ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးနဲ့ မြင်တာကိုပြောတာ၊ မှီအောင် လိုက်ရမယ်လို့ ပြောတာမဟုတ်ဘူး (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတွေပေါ်ပြီး ပျောက်ကုန်တာကို နောက် ကနေ ဉာဏ်နဲ့လိုက်၊ မှီနိုင်သမျှလိုက် (မှန်ပါဘုရား) ကိုယ့် ခန္ဓာတွေသေတာတွေ့မယ်၊ ကိုယ့်အသေကိုယ်မြင်မယ် (မှန်ပါ)။

သူများ သေတာတော့ မသာလိုက် လိုက်ပို့ဖူးကြတယ် (မှန်ပါ) ကိုယ်သေတာကျတော့ မပို့ဖူးကြဘူး (မှန်ပါ) ဉာဏ်နဲ့ လိုက်ပို့ရမှာလေ (မှန်ပါဘုရား) အေး... ကိုယ့်မသာကိုယ်လိုက် ပို့ကြ (မှန်ပါ)

ကိုယ့်အသေ ကိုယ်လိုက်လိုက်ကြည့်တာ၊ ဉာဏ်နဲ့ ကြည့် တာ၊ ကိုယ့်အသေကိုမြင်အောင်ကြည့်တာ ဝိပဿနာပေါ့ (မှန်

ပါဘုရား) ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာပါလိမ့် (ကိုယ့်အသေကိုယ်
မြင်အောင်ကြည့်တာပါဘုရား)

အေးမြင်ဖန်များရင် နောက်ထပ် ဒီအသေမျိုးမလိုချင်
တော့ဘူး (မှန်ပါ) မုန်းလာမယ်၊ မုန်းလာလဲ ဆက်ရှုဆက်ရှု
(မှန်ပါ) ကြာတော့ ဆုံးသွားတာကို တွေ့လိမ့်မယ် (မှန်ပါ)အေး
...အဲဒီအသေတွေ ဆုံးသည့်တိုင်အောင်ဉာဏ်နဲ့လိုက်ပါ (မှန်ပါ
ဘုရား)

မိုး (၁) စာ (၃၈)

ဒုက္ခနောက်က မဂ္ဂသစ္စာလိုက်ပါ

ဒကာ၊ ဒကာမတို့.... "မဂ်ဆိုတာ သိလုံး ကလေးကို
ပြောတာ (မှန်ပါ) မဂ်ဆိုတာဘာပါလိမ့် (သိလုံးက လေးကို
ပြောတာပါဘုရား) အေး...သိတဲ့အသိကလေးကို ပြောတာပါ "
(မှန်ပါဘုရား)

သိရမှကတော့ ဒုက္ခသစ္စာ (မှန်ပါ) သိရမှက ဘာ
ပါလိမ့်ဗျာ (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ဘယ်ဟာ
တွေလဲဆိုတော့ ခန္ဓာပေါ်တာ (မှန်ပါ) ခန္ဓာငါးပါးထဲက
တစ်ပါးပါးထင်ထင်ရှားရှားပေါ်တာကို ဆိုတာ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ခွေးကိုက်လို့နာတာကို ပြော
တာမဟုတ် (မှန်ပါ) တုတ်နဲ့ ရိုက်လို့နာတာလဲ မဟုတ်
(မှန်ပါ) ကျောက်ပေါက်လို့ ဝေဒနာရတာကိုဆိုတာလဲမဟုတ်
(မှန်ပါ) လက်မှာ ခြေထောက်မှူနာကြီးတွေပေါက်တာကို
ဆိုတာလဲမဟုတ် (မှန်ပါဘုရား)

အေး...“ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ ခန္ဓာပေါ်တာ (မှန်ပါ)
ခန္ဓာငါးပါးထဲက တစ်ပါးပါး ပေါ်တာ” (မှန်ပါ ဘုရား)

အေး...အဲဒီတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို ဒကာ,ဒကာမတွေက
ကျောပေးပြီး မနေလိုက်ကြပါနဲ့၊ သိစရာသူကလာပေးတာကို
သိ လုံးကလေးနဲ့ သိလိုက်ကြစမ်းပါ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီလို သိလိုက်လို့ရှိရင် “ အညာသိ=သိသွားပြီး” ဆို
တာလို ဖြစ်သွားမယ် (မှန်ပါ) အဲဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာနောက်
က မဂ္ဂသစ္စာလိုက်ဖြစ်အောင် လိုက်ကြစမ်းပါ (မှန်ပါ) သူက
“ဟော... ကြည့်ပါဗျ”လို့ လာပြောတာကို ကိုယ်က ကြည့်ဖြစ်
အောင်ကြည့်လိုက်ကြစမ်းပါ (မှန်ပါဘုရား)

မိုး (၂) ခါ (၄၅၃)

ဝိပဿနာဉာဏ်မှ မဂ်ဉာဏ်သို့ ကူးပုံ

ကိုယ်စရိုက်နဲ့လိုက်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရွေးရှုပါ။ (မှန်ပါ)
ရုပ်ကြိုက်ရုပ်ရှု၊ ဝေဒနာကြိုက်ဝေဒနာရှု၊ စိတ်ကြိုက်စိတ်ရှု
(မှန်ပါဘုရား) ရှုဖန်များလာရင် ခန္ဓာထဲမှာ ဖျပ်ဖျပ် ဖျပ်ဖျပ် နဲ့
လာမယ်(မှန်ပါ) ဟိုကရွရွ ဒီကရွရွနဲ့လာမယ် (မှန်ပါ) ဟိုစိတ်
ကလေးပေါ်လာ၊ ဒီစိတ်ကလေးပေါ်လာနဲ့ မလာပေဘူးလား
(လာပါမယ် ဘုရား)

အဲဒါလေးတွေက ဘာလဲဆိုရင် အနိစ္စကလေးတွေ၊ ဒုက္ခ
ကလေးတွေ အနတ္တကလေးတွေပဲ (မှန်ပါ) အကျဉ်းချုံးယင်
ဖြစ်ပျက်ပဲ (မှန်ပါ ဘုရား) ဖြစ်ပျက်ကို ရှုပါ။ လို၊ ဆရာဘုန်း
ကြီးက သတိပေးတယ် (မှန်ပါ)

ရှုဖန်များလာတော့ ဉာဏ်ရင့်လာမယ်၊ ဝိပဿနာ
ဉာဏ်ရင့်လာမယ် (မှန်ပါဘုရား) ရင့်လာလဲ ဆက်ရှုမရပ်နဲ့
ဆက်ရှု (မှန်ပါ) ရှုဖန်များတော့

ပရိပက္ခာ	ကမေနေဝံ
ပရိဘာဝိတ	ဘာဝနာ
ပရိစ္စုဇ္ဈိ	သင်္ခါရေ။
ပက္ခန္ဓတိ	အသင်္ခတေ။

ဧဝံ- ဤနည်းအားဖြင့် ကမေန အစဉ်အတိုင်း ပရိဘာဝိ တဘာဝနာပွားများအားထုတ်အပ်သည့် ဝိပဿနာ ဘာဝနာဉာဏ်သည် ပရိပက္ခာ ရင့်ကျက်လာသည်။ သမာနာ= ဖြစ်လတ်သော် သင်္ခါရေ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် သင်္ခါရ တရားတို့ကို ပရိစ္ဆာဒန္တိ-စွန့်ခွာလျက် အသင်္ခတေ=ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်တွေမရှိရာ အသင်္ခတ နယ်ထဲသို့ ၊ ပက္ခန္ဓတိ ပြေးဝင်သွားတော့၏ တဲ့။

ဒါဟာ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒကျမ်းက လာတာ (မှန်ပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်တွေ ပြင်ဖန်များတော့ဉာဏ်တွေရင့်လာမယ် (မှန်ပါ) အဲဒါဆက်ရှုတော့ ဉာဏ်တွေက ဖြစ်ပျက်တွေကို စွန့်ခွာလိမ့်မယ် (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်တွေကို တွန်းခွာလိုက်သလို လုပ်ပြီးတော့ အဲဒီဉာဏ်ဟာ “ ပက္ခန္ဓတိအသင်္ခတေ ” တဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေ မရှိတဲ့ နယ်ထဲသို့ ပြေးဝင်သွားလိမ့်မယ်တဲ့ (မှန်ပါဘုရား)

“ဖြစ်ပျက်မရှိတဲ့ နယ်”ဆိုတာ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန် ကို ပြောတာ (မှန်ပါ) အဲဒီနိရောဓသစ္စာနယ်ထဲသို့ ဉာဏ်ကပြေးဝင်သွားတယ် (မှန်ပါ) အဖြောင့်ပြောရရင်တော့ အဖြစ်အပျက်မရှိတဲ့ နိရောဓသစ္စာ (နိဗ္ဗာန်)နဲ့ဉာဏ်နဲ့သွားတည့်နေတယ် (မှန်ပါဘုရား) ရှေ့ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပျက်တွေမြင်နေတုန်းက လောကီဝိပဿနာဉာဏ် (မှန်ပါ) နောက်ကျတော့ ဉာဏ်တွေရင့်လာပြီး အဖြစ်အပျက်မရှိတဲ့ နိရောဓသစ္စာကို မြင်နိုင်လာတယ်။ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒီကျတော့ လောကုတ္တရာ မဂ်ဉာဏ် (မှန်ပါ) အဲဒါ

ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်မှ မဂ်ဉာဏ်သို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်းပဲ (မှန်ပါဘုရား)

မိုး(၅) စာ (၃၁၆)

မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့ ရှုရမှာ

“ဝိပဿနာ ရှုတယ်” ဆိုတာ အရှုခံတရားပေါ်မှာ ရှုဉာဏ်များနဲ့ ရှုရတာပါပဲ (မှန်ပါ) အဲဒီလိုရှုတဲ့ အခါမှာ “မဂ္ဂင် ဘယ်နှစ်ပါးနဲ့ ရှုရမှာလဲ” တဲ့ (မှန်ပါ) အဖြေကတော့ ငါးပါးနဲ့ ရှုရမယ် (မှန်ပါဘုရား)

အဲဒီ “အရှုခံတရား” ဆိုတာက အကျဉ်းအားဖြင့် ပြောရရင် ရုပ်နဲ့ နာမ်ပဲ (မှန်ပါ) ရုပ်ကြိုက်ရင် ရုပ်ရှု၊ နာမ်ကြိုက်ရင် နာမ်ရှု (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီရုပ်နဲ့ နာမ်ကို နည်းနည်းချဲ့ ပြောရင် ခန္ဓာငါးပါး၊ (မှန်ပါ) ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ပေါ့ (မှန်ပါဘုရား) ဒါတွေဟာ အရှုခံတရားတွေပဲ (မှန်ပါ)။

တကယ်ရှုပြီဆိုရင်တော့ ငါးပါးလုံးကို တစ်ပြုံကြီး၊ တစ်အုံကြီး ရှုရမှာမဟုတ်ပါဘူး (မှန်ပါ) ကြိုက်ရာတစ်ခုခုရွေးရှု

ရတာပါ (မှန်ပါဘုရား)။

အဲ... ရှဉာဏ်များဘက်ကတော့ အမြဲတမ်းငါးပါးပဲ (မှန်ပါ) ဘယ်သူတွေလဲဆိုရင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိဆိုတဲ့ ငါးပါးပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီငါးပါးကို လောကီမဂ္ဂင်ငါးပါးလို့ခေါ်တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်လို့လည်းခေါ်တယ်။ ယထာဘူတဉာဏ်လို့လည်းခေါ်တယ်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်လို့လဲခေါ်တယ်။ ပဉ္စဂီက မဂ်လို့လဲခေါ်တယ် (မှန်ပါ) ဒီငါးပါးနဲ့ရှုကြရပါမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

မဂ္ဂင်ဆိုတာက ရှစ်ပါးရှိတယ် မဟုတ်လားတဲ့။ အဲဒီလိုစောဒက တက်ကြတယ် (မှန်ပါ) အိုး... ရှစ်ပါးရှိပေမယ့် ရှစ်ပါးလုံးအလုပ်လုပ်ကြတာမဟုတ်ဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရဖို့အလုပ်လုပ်တာကဒီငါးပါးပဲ (မှန်ပါ) အဲဒါကြောင့် ဒီငါးပါးကို အဋ္ဌကထာဆရာများက “ကာရကမဂ္ဂင်” လို့တောင် နာမည်ပေးကြတယ် (မှန်ပါ) အေး... ဒီကာရက မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့ရှုကြရပါမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် တရားရှုခါစ ပုထုဇဉ်များ သန္တာန်မှာ ဒီငါးပါးပဲ ကိန်းနိုင်ပါတယ် (မှန်ပါ) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံး မကိန်းနိုင်ပါဘူး (မှန်ပါ)။

အဲဒါကြောင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ရှိပေမယ့် ရှစ်ပါးလုံးနဲ့ မရှုရ၊

ဒါးပါးနဲ့ပဲရှုကြရပါမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

(ပဉ္စကမဂ်နှင့်အဋ္ဌကိကမဂ်အခန်း)

အရှင်ပေါ်ခိုက် ရှုဉာဏ်ပေါ်နိုင်

“အဖြစ်”ကို မမိလိုက်ရင်ရှိစေတော့၊ “အပျက်”ကိုတော့ ဖြင့်မိအောင်ရှုရပါမယ် (မှန်ပါ) ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ “အဖြစ် ကိုမမိချင်ရှိပါစေတော့” ဆိုတာ၊ (အရှင်တရား) ဖြစ်ပေါ်နေ တုန်းမှာ (ရှုဉာဏ်တရားများ) ဖြစ်ခွင့်မရဘူး (မှန်ပါ)။

ဝေဒနာအရှင်တရားကလဲ (နာမ်) မဂ္ဂင်ငါးပါးရှုဉာဏ် များကလဲ (နာမ်) ဆိုတော့ (နာမ်) တရားတို့မည်သည် တစ်ချိန် တည်း တပြိုင်နက် ၂ ခုပြိုင်၍ ဖြစ်ရိုးမှမရှိဘဲ (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့် သူက (အရှင်တရားများက) ပျက်သွားလို့ မရှိတဲ့အချိန်ကျမှ ဒီရှုဉာဏ်ပေါ်လာတာကိုး (မှန်ပါဘုရား) အရှင်တရားဝေဒနာလေးကဖြစ်ပြီးပျက်သွားတော့မှရှုတဲ့ဉာဏ် ကပေါ်လာခွင့်ရတာကိုး (မှန်ပါ) ဒီတော့မရှိတာကိုဘဲ တွေ့ရ တော့မှာပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။

ရှုဉာဏ်ပေါ်လာတဲ့အချိန်မှာ ဧည့်သည်ဖြစ်တဲ့ဝေဒနာ ကမရှိဘူး (မှန်ပါ) အဲဒီမရှိတာကိုပဲသိရမှာ (မှန်ပါ)အဲဒီမရှိ တာကို သိရင်ပဲတော်ပြီ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့်ဧည့်သည်မရှိတာက အနတ္တ၊ မရှိမှန်းသိတာက
မဂ္ဂ၊ (မှန်ပါ) မဂ်ဆိုတာ ဒီလိုယူရမှာ၊ မရှိတာကိုသိမှ မဂ်
ပေါ်တယ် (မှန်ပါ)။

ရှေ့ပိုင်းကသိရုံမျှ၊ နောက်ပိုင်းကျမှဝိပဿနာ

ဒကာ၊ဒကာမတို့... ဧည့်သည်လာတိုင်း ဧည့်သည်
လာတိုင်း သိ သိနေရမှာ (မှန်ပါ) မသိရင် မဂ်မဖြစ်ဘူး (မှန်ပါ)
မဂ်မဖြစ်ယင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်လိမ့်မယ် (မှန်ပါဘုရား)။

သုခဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာဥပါဒါနံ၊
ဥပါဒါနပစ္စယာကမ္မဘဝေါ လို့ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တန်းသွားလိမ့်မယ်
(မှန်ပါဘုရား)။

ဧည့်သည်ဝေဒနာက္ခန္ဓာလာတာကို မသိတဲ့အတွက်
ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ ဥပါဒါနံကံတွေဆိုပြီးတော့ အနာဂတ်
အကြောင်းတွေ ဖြစ်ကုန်မယ် (မှန်ပါဘုရား) ဒါကြောင့်မြတ်စွာ
ဘုရားက-

သုခံဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယာမာနေ-

“သုခံဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ” တိ ပဇာနာဘိ။

သုခဝေဒနာ ဧည့်သည်ပေါ်လာတဲ့အချိန်မှာ “သုခဝေဒနာဧည့်
သည်ကလေးပေါ်နေတယ်” လို့ သိပေးတဲ့၊ ပထမရှေ့ပိုင်းအနေ
နဲ့ သိရုံသိပေးပါတဲ့။ အလားတူပဲ

ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော-

“ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ” တိပဇ္ဇနာဘိ။

“ဒုက္ခဝေဒနာ ဧည့်သည်လေးပေါ်လာတဲ့အခါမှာလည်း ဒုက္ခဝေဒနာဧည့်သည်ကလေးပေါ်နေတယ် လို့ သိပေးတဲ့၊ ထို့အတူ

ဥပေက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော-

“ဥပေက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ” ပဇ္ဇနာဘိ။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဧည့်သည်ပေါ်တာကိုလဲ “ဥပေက္ခာဝေဒနာဧည့်သည်ကလေးပေါ်တာ” လို့ သိပေးပါတဲ့၊ ပထမပိုင်းအနေနဲ့ သိရုံပဲသိပေးပါ (မှန်ပါ) နောက်ပိုင်းကျတော့မှ-

သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊

ဝယမ္မာနုပဿီဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ တဲ့။

အဲဒီဧည့်သည်ဝေဒနာကလေးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာ ပျောက်ပျက်ကုန်တာ၊ မွေးဖွားလာတာသေသေကုန်တာကိုပါ သိအောင်လုပ်ပြီးနေပါတဲ့။

အဲဒီကျမှ ဝိပဿနာဖြစ်တယ် (မှန်ပါ) သုခ၊ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကိုမတွေ့ရတော့ဘဲ အဖြစ်အပျက်ကိုသာတွေ့အောင်ရှုရမယ် (မှန်ပါ) အဲဒီကျမှ ဝိပဿနာဖြစ်တယ် (မှန်ပါ) ဘုရား။

အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့နေပြီဆိုရင် ဆက်ရှု၊ ကြားတော့ မုန်းလာလိမ့်မယ် (မှန်ပါ) မုန်းလာလဲဆက်ရှုနောက်တော့

အဖြစ်အပျက်တွေဆုံးသွားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုတွေ့ရလိမ့်မယ် (မှန်ပါ)
အဲဒီကျမှပဲ သောတာပန် အဆင့်အောင်မြင်ပြီလို့ ဆိုရမယ် (မှန်
ပါဘုရား)။

(မိုး ၂၄ စာ ၄၀၈)

ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိတာယူ

ခန္ဓာငါးပါးတစ်ပါးပါးကို ဘာလုပ်ရမယ် (ဝိပဿနာ
ရှုရပါမယ်ဘုရား) ခန္ဓာငါးပါးဘာသစ္စာ (ဒုက္ခသစ္စာပါ)။

ဆို ... ဒါကဆရာပြောလို့ သိတာပဲ ရှိသေးတယ်၊
ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်းမသိသေးပါဘူး (မှန်ပါ) ဘယ်
လိုသိရမလဲ (ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ထိုးထိုးထွင်းထွင်းသိရပါမယ်)။

အေး ... လက်တွေ့ပြပါမယ်၊ ကိုယ့်လက်မောင်းကို
ကိုယ့်လက်သည်းနဲ့ ဆိတ်ကြည့်ပါ (မှန်ပါ) ကဲ... အခုဘယ်
ဘက်လက်မောင်းကို တန်းလိုက် (မှန်ပါ) ညာဘက်လက်သည်း
နဲ့ ဆိတ်ကြည့်ပါ (မှန်ပါ)။

နာကျင်တဲ့ ဝေဒနာမပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ် ဘုရား)
ဒုက္ခဝေဒနာပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ) မဆိတ်ခင်တုန်းက သုခ ဝေဒနာ
(မှန်ပါ) ဆိတ်လိုက်တော့ (ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်ပါတယ် ဘုရား)။

သုခဝေဒနာလဲဖြစ်ပြီးပျက်၊ ဒုက္ခဝေဒနာလဲဖြစ်ပြီး ပျက်ပဲ
(မှန်ပါ) ဒီတော့သူတို့ဟာ အသုဘ (မှန်ပါ) ခင်ဗျားတို့က

ပုပ်ညှိနေမှ အသုဘလို့ ထင်ကြတာ (မှန်ပါ)၊ ဒီလိုမယူလိုက်ပါနဲ့တဲ့ (မှန်ပါ)ဘုရား၊ “အံမယ်လေးနာလှချည့်ရဲ့”လို့ အော်နေရမှ ဒုက္ခလို့ ဒုက္ခသစ္စာလို့၊ ဒီလိုမယူလိုက်ပါနဲ့တဲ့...(မှန်ပါ)

ဖြစ်ပျက်နေတာသည်ပင် ဒုက္ခ၊ သူတို့သည်ပင် မတင့်တယ် လို့ အသုဘ (မှန်ပါ) သုခဖြစ်ဖြစ်၊ ဒုက္ခဖြစ်ဖြစ် ဥပေက္ခာဖြစ်ဖြစ်၊ သူတို့တွေဟာဖြစ်ပျက်နေကြတယ်ဆိုရင် ဒုက္ခပေါ့ (မှန်ပါ)၊ အဲဒီဒုက္ခဟာ အသုဘပေါ့ (မှန်ပါ)၊ အဲဒီလိုယူပါ (မှန်ပါ) ဘုရား၊ ဒါဆိုရင် ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ထိုးထိုးထွင်းထွင်း သိတာပဲ (မှန်ပါ)ဘုရား။

မိုး (၅)စာ (၅၂၂)

စိတ္တာနုပဿနာရှုပုံ

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ဒီနေ့အလုပ်တရားကိုရှေ့ပိုင်းကပေးရမယ်၊ ပြီးတော့မှ အလုပ်တရားပေးပုံကို ရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆိုတဲ့ ရဟန္တာကြီး၊ ရှင်ကောဠိကဆိုတဲ့ ရဟန္တာကြီးနှစ်ပါးက ဒီလိုလုပ်လို့ရှိရင်မအို၊မသေ၊အမြဲနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ပါတယ်ဆိုတာ သူတို့ကရဟန္တာနှစ်ပါးအမေးအဖြေလုပ်ပြီး သကာလထောက်ခံချက်ပေးမယ်... (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ နိဗ္ဗာန်ရောက်တရားဟာ ရောက်ပြီးသား ကိုယ်တော်နှစ်ပါးက ထောက်ခံချက်ပေးပြီး ဒီလိုလုပ်ရင်ရပါတယ်ဆိုတာ သေသေချာချာပြောတယ် (မှန်ပါ)။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်ဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့သိပြီးသား ကိုယ်တော်တိုင်ပြောတာကိုခေါ်တယ်နော်... (မှန်ပါ) ကိုင်းဒါဖြင့်ပြောကြပါစို့၊ဒကာ၊ဒကာမတွေသန္တာန်မှာစိတ်ဆိုတာရှိ ပါတယ်။ စိတ်ဆိုတာသည်.. ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှာ တခါတလေလည်း မြင်စိတ်ပေါ်တယ်လို့မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား) ဒီ မြင်စိတ်လည်း ဂရုစိုက်ရလိမ့်မယ်နော်... (မှန်ပါ)။

တခါတလေလည်း ကြားစိတ်ပေါ်တယ်ဆိုတာလည်း ရှိ တယ်၊ မရှိပေဘူးလား... (ရှိပါတယ်ဘုရား) တခါတလေကျတော့ မွှေးတာ၊ နံတာကလေးသိတဲ့ စိတ်ကလေး၊ နှာခေါင်းအစုံ

ပေါ်တဲ့ စိတ်ကလေး (ရှိပါတယ်ဘုရား)။ ဒါလည်းတရားလို့ မှတ်ကြနော်၊ ပေါ်တာကိုသိမှ ပျက်တာသိမှာကိုး (မှန်ပါ)။

လျှာအလယ်မှာချိုတယ်၊ ချဉ်တယ်၊ ဖန်တယ်၊ ငန်တယ် ဆိုတဲ့ စားစိတ်ကလေးဟာ လျှာအလယ်မှာပေါ်တယ်၊ ဒါကစား စိတ်ကလေးပေါ့ဗျာ (မှန်ပါ) ကိုယ့်ကျတော့ကို ဆံဖျားခြေသီး ဖျား၊ အရေချောက်ချန်ပြီး ကျန်တဲ့နေရာမှာလည်း တခါတလေ နာကျင်ကိုက်ခဲတဲ့ စိတ်ကလေးလည်း၊ ယားနာတဲ့စိတ်ကလေး လည်း ပေါ်တတ်တယ် (မှန်ပါဘုရား)။

တခါတလေကျတော့ ချမ်းသာတဲ့စိတ်ကလေးတွေ လေပြေ လေညှင်းတိုက်လို့၊ မီးလှုံလို့ချမ်းသာတဲ့ စိတ်ကလေးတွေလည်း ကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်တတ်တယ်... (မှန်ပါ) ကိုယ်ပေါ်မှာတော့ ချမ်းသာတဲ့စိတ်၊ ဆင်းရဲတဲ့စိတ်နှစ်မျိုးပေါ်တယ်... (မှန်ပါ) ငါး မျိုးရှိသွားပြီနော်... (မှန်ပါ)။

ချမ်းသာလည်းရှုပေါ့လေ... ဆင်းရဲလည်းရှုပေါ့၊ အလုပ် သမား ဒကာ၊ ဒကာမတွေသေသေချာချာ မှတ်ရလိမ့်မယ်။ အခု ပြောပြီးတာမြင်စိတ်ရယ်၊ ကြားစိတ်ရယ်၊ နံစိတ်ရယ်၊ စား စိတ်ရယ်၊ ယားယံကောင်းစိတ်ရယ်၊ (မှန်ပါ)ဒါအပြင်ဘက်မှာ ပေါ်သောကြောင့်၊ အပြင်ဧည့်သည်ငါးယောက် (မှန်ပါ)။

အပြင်ဧည့်သည် ငါးယောက်လို့ ဆရာဘုန်းကြီးက ဆိုင်း ဘုတ်ဆွဲပေးလိုက်တယ်ဆိုတော့ ဒါဟာပေါ်ချင်တဲ့အချိန်မှာပေါ်

တာဖြစ်သောကြောင့် အမြဲပေါ်တာမဟုတ်ဘူး... (မှန်ပါ။)။ အရှင်
ခံတရားတွေသိအောင်လို့ ပြောပေးနေပါတယ် (မှန်ပါ။)။

တစ်ခါဒါကဝမ်းထဲပေါ်တဲ့ ဧည့်သည်ပြောကြဦးစို့၊ ဝမ်း
ထဲပေါ်တဲ့ ဧည့်သည်ကတော့ တစ်ခါတလေကျတော့လည်း လို
ချင်တဲ့လောဘစိတ်ကလေးပေါ်တယ်၊ ဒါလည်းတစ်ခါတလေကျ
မှပေါ်တာ... (မှန်ပါ။) ဝမ်းထဲမှာတစ်ခါတလေကျတော့လည်း
အလိုမကျတဲ့ ဒေါသစိတ်ကလေးများလည်း ပေါ်ချင်ပေါ်နေတာ
(မှန်ပါ။) တစ်ခါတလေကျတော့ သံသယရှိတယ်၊ စိတ်ပျံ့လွင့်
တယ်ဆိုတဲ့မောဟကော... (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဝမ်းထဲမှာ အကုသိုလ်ဘက်ကသုံးခုပေါ်ဗျာ ... (မှန်ပါ။)
ကုသိုလ်ဘက်ကတော့ တစ်ခါတလေကျတော့ပေးချင်၊ ကမ်းချင်
တဲ့အလောဘစိတ်ကလေးလည်းပေါ်တယ်၊ ပေးချင်ကမ်းချင်တဲ့
စိတ်ဟာအလောဘစိတ်လို့ သိလိုက်(မှန်ပါ။) တစ်ခါတလေကျ
တော့ မေတ္တာရှိတဲ့စိတ်ကလေးကောမပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်
ဘုရား) အဲဒါကအဒေါသစိတ်လို့ သိလိုက်ပါ၊ အဒေါသစိတ်ဆို
တာသူများမပြစ်မှားတဲ့ စိတ်ပေါ့လေနော် ... ကရုဏာထားတဲ့
စိတ်၊ မေတ္တာထားတဲ့စိတ်ဟာ အဒေါသစိတ်ပဲ... (မှန်ပါ။) ရှင်း
ပြီနော်... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဝမ်းထဲမှာ ခြောက်မျိုးပေါ့ဗျာ၊ ဒါလည်းအတွင်း
ဧည့်သည်ခြောက်ယောက်လို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ...(မှန်ပါ။)အပြင်

ဧည့်သည်ကလည်း ခြောက်ဆိုလည်းဟုတ်တာပဲ၊ ငါးဆိုလည်း ဟုတ်တာပဲ နော်...(မှန်ပါ့) ကိုယ်ပေါ်မှာ သုခ၊ဒုက္ခနဲ့ဆိုတော့ အပြင်ဧည့်သည်က ခြောက်ထားလိုက်ပါဦးတော့ ... (မှန်ပါ့) အတွင်းက ခြောက်ဆိုတော့ ဧည့်သည် ဆယ့်နှစ်ယောက်မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ်ဘုရား)။

ကျုပ်တို့က ဝိပဿနာရှုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဪ... ကြုံတဲ့ အခါရှုဘို့ပဲ၊ ဒီဆယ့်နှစ်ခုကို ရှင်းကြပြီလား...(ရှင်းပါပြီဘုရား) ဆယ့်နှစ်ခုကတော့ ကြုံတဲ့အခါရှုဘို့ပဲ(မှန်ပါ့)။

ဒါဖြင့်မကြုံတဲ့အခါကျတော့ ဘယ်လိုရှုရမလဲဘုရား ... လို့ဆိုတော့ အို... သက်စောင့်ရှိသေးတယ်လို့ ပြောရမယ် (မှန်ပါ့) သက်စောင့်ကဘာပါလိမ့်မတုံးဆိုတော့ လေကိုထုတ်တဲ့စိတ်ကလေး၊ အဲဒါမသေအောင် စောင့်တာပဲ၊ သတ္တဝါတို့ သုဿန်မပို့ရအောင်စောင့်နေတဲ့စိတ်မှတ်မိပြီလား (မှတ်မိပါပြီဘုရား)။

တခါ...လေပြန်ဖျူတဲ့စိတ်၊ ဒီစိတ်ကလေး နှစ်ခုကတော့ ခုနကဧည့်သည်ဆယ့်နှစ်ယောက် မရှိလို့ရှိရင် သူတို့နှစ်ခုက အသက်စောင့်နေတယ် ... (မှန်ပါ့) ဒါဖြင့်အားလုံး ဆယ့်လေးယောက်ကျသွားတယ်၊ ရှင်းကြပြီလား (ရှင်းပါတယ်ဘုရား)။

ဒါသေသေချာချာမှတ်ပါနော်...၊ အရှုခံတရားကအပြင်ဧည့်သည်ခြောက်၊ အတွင်းဧည့်သည်က (ခြောက်ယောက်ပါဘုရား) အိမ်သည်က (နှစ်ယောက်ပါဘုရား)။ ကောင်းပြီ... ဒါဟေ့က

စိတ်တရားချည်းလို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ (မှန်ပါ) ဒီစိတ် တွေကို ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ဒကာမတွေက အပြင်စည်သည်လာလို့ရှိရင် လည်း...ဒါစိတ်လို့ပဲ ရှေးဦးစွာမှတ်လိုက်တဲ့ စိတ်ဆိုတာ နာမ် ဓမ္မလို့မှတ်တော့သြော်...နာမ်ပဲဆိုတာသေချာတယ်...(မှန်ပါ)။

စိတ်ဟူသ၍ဟာလည်း ရုပ်ပေါ်မှာ ပေါ်ရသည်ဖြစ်သော ကြောင့် သြော် ... စိတ်ဟာဘယ်သူ့အပေါ် ပေါ်ပါလိမ့်မတုံးဆို တော့၊ ရုပ်ပေါ်မှာပေါ်ရတယ်... (မှန်ပါ)။ ဒါဖြင့်စိတ်ကနာမ်၊ အောက်ကသူ့အခံက ရုပ်ပေါ့ဗျာ... (မှန်ပါ) နာမ်ရုပ်လည် ရှင်း တယ်နော် (ရှင်းပါတယ်ဘုရား)။

မျက်လုံးစိတ်ဆိုလို့ရှိရင် မျက်လုံးရုပ်ပေါ်မှာပဲ (မှန်ပါ) အဲဒီတော့ နာမ်ရုပ်ပေါ့ဗျာ။ နားစိတ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း နားရုပ် ပေါ်မှာနားကြားတဲ့ စိတ်ပေါ်မှာပဲ (မှန်ပါ)ဒီတော့ နာမ်ရုပ်ခွဲစရာ လိုသေးသလား... (မလိုပါဘုရား)။

သူ့နေရာနဲ့သူတွဲလျှက် တွဲလျှက်ပေါ်နေတယ်ဆိုတာ သိ ပြီးသားပဲ (သိပြီးသားပါဘုရား) ရှင်းသွားတယ်၊ (မှန်ပါ-ရှင်း ပါတယ်ဘုရား) သေသေချာချာမှတ်ပါနော်... (မှန်ပါ) အဲဒီ တော့ အခုဆယ့်နှစ်ခုဟာဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာချည့်အလှည့်ကျနဲ့ ပေါ်နေကြတာပဲ(မှန်ပါ) ဒီတော့ရုပ်ပေါ်မှာ နာမ်ပေါ်တာပဲဆိုတာ မသေချာဘူးလား ... (သေချာပါတယ်ဘုရား)။

ကောင်းပြီ ... ရှုစိတ်နဲ့ ရှိုက်စိတ်ကကောလို့ မေးတော့

လည်းသူလည်း ဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာ ပေါ်ကြတယ်ဆိုတော့ ဪ...
... ရုပ်ပေါ်မှာ နာမ်ပေါ်တယ်ဆိုတာသေချာပြီ... (သေချာပါပြီ
ဘုရား) ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေသန္တာန်မှာဘာသာလျှင်ရှိသတုံး
လို့မေးတဲ့အခါ ဘာပေါ်ပေါ်ရုပ်ပေါ်မှာ နာမ်ပေါ်သောကြောင့်
နာမ်ရုပ်ပေါ်တာပဲ... (မှန်ပါ) နာမ်ရုပ်ပဲရှိတယ်။

ဘာပေါ်ပေါ်ဘယ်နဲ့ဆိုမလဲ... (နာမ်ရုပ်ပဲရှိပါမယ်ဘုရား)
ဒါဖြင့် မြင်တာလည်း နာမ်ရုပ်ကမြင်တာ၊ ကြားတာကော
(နာမ်ရုပ်ကကြားတာပါဘုရား)။ ဒါဖြင့် နာမ်ရုပ်အထူးခွဲစရာလို
သေးသလား (မလိုပါဘုရား) ရှင်းသွားပြီးတဲ့ ဒါ စိတ္တာနုပဿ
နာ ဟောမလို့ ရှေးဦးစွာနာမ်ရုပ်ကို ဝေဖန်လိုက်တာ... (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရပြီ (မှန်ပါ) နာမ်ရုပ်ပိုင်း
ခြားသိတဲ့ ဉာဏ်မရသေးဘူးလား (ရပါပြီ) ရပြီလို့ ဒကာ၊ ဒကာမ
တွေကမှတ်လိုက်တာပေါ့။ ဒါဟာဒကာ၊ ဒကာမတွေနောက်တော့
အလုပ်တွေချည်းပြောမှာ ဖြစ်နေတော့ဒါဟာ ဪ... ဂူစရာ
တွေဟာဒီဆယ့်လေးခုထက် ပိုမရှိပါကလားဆိုတာမှတ်ရုံပေါ့...
(မှန်ပါ) ဒါသေသေချာချာမှတ်ထားကြပါ(မှန်ပါ)။

ကိုင်းဒါဖြင့် နာမ်ရုပ်ခွဲပြီးတော့ အကြောင်းအကျိုးခွဲရဦးမယ်
လို့ မဆိုရပေဘူးလား ... (ဆိုပါတယ်ဘုရား)။

အကြောင်း အကျိုးခွဲတော့ ဒီမှာသိသာနေတာပဲ၊ မျက်လုံး
စိတ်ကလေးဟာအဆင်းနဲ့ မျက်လုံးရုပ်နဲ့ မပေါင်းမိပဲနဲ့ မြင်စိတ်

ပေါ်ပါ့မလား ... (မပေါ်ပါဘူး)။

ဒါဖြင့်ဒီမြင်စိတ်ကလေးဟာ ဒကာ,ဒကာမတို့အာရုံရယ်၊ ဒွါရဆိုတဲ့ အကြည်ရုပ်ကလေးနှစ်ခု တိုက်ဆိုင်မိလို့ပေါ်လာတာ...(မှန်ပါ)နားကျတော့ကော... (နှစ်ခုတိုက်ဆိုင်မိလို့ကြားစိတ်ပေါ်တာပါဘုရား) အသံကကြားရုပ်နဲ့ တိုက်မိလို့ (မှန်ပါဘုရား)။ နာမ်ရုပ်အကြောင်းအကျိုးသိပြီ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီအတိုင်းသွားလိုက်တော့..ဪ..စိတ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းလည်းခိုသိပြီ၊ နှစ်ခုတိုက်လို့ ပေါ်တဲ့စိတ်တွေပဲဆိုတော့ ဒါက ဝိစိကိစ္ဆာသတ်လိုက်တာ၊ ခုနကနာမ်ရုပ်ခွဲလိုက်တာက ဒီဦးသတ်လိုက်တာ(မှန်ပါ)။

နာမ်နဲ့ရုပ်သာရှိတယ်ဆိုတော့ ဒီဦးမသေသေးဘူးလား ... (သေပါတယ်ဘုရား) အလိုလိုပေါ်တာလား၊ အကြောင်းနှစ်ခုတိုက်ဆိုင်လို့ပေါ်တာလား...(အကြောင်းနှစ်ခုတိုက်ဆိုင်လို့ပေါ်တာပါဘုရား)။

ဒါကျတော့သူ့အလိုလိုပေါ်တာလား၊ ဘယ်နဲ့ကြောင့်ပေါ်ပါလိမ့်မတုံးဆိုတဲ့ သံသယလာသေးရဲ့လား (မလာပါ)။ ဒါဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာက သေသောကြောင့် ဒါသည်ဒကာ,ဒကာမတွေ မှတ်လိုက်ပါ၊ နှစ်ဉာဏ်ရသွားပြီ... (မှန်ပါ)။

ပွားဉာဏ်မပါသေးဘူး...(မပါသေးပါဘုရား) ဒါသိဘို့

ဟောနေတယ် အလုပ်လုပ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက သေသေချာချာ
မှတ်...(မှန်ပါ)ရှင်းပြီနော် (ရှင်းပါပြီဘုရား) ကောင်းပြီ... ဒါ
ဖြင့်နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဆိုတဲ့ နှစ်ဉာဏ်
ရ သွားပြီ (မှန်ပါ)။

နှစ်ဉာဏ်ရပြီး နောက်ကျတော့ဖြစ်ပျက်ရတဲ့သမ္မသန ဥဒ
ယဗ္ဗယလို့ ဆရာဘုန်းကြီးကသင်ဖို့လိုတယ်နော်... (မှန်ပါ)
ဒကာ၊ ဒကာမတွေမှတ်ထားဖို့ပါပဲ...တဲ့၊ မိလိန္ဒမင်းကြီးက
မေးကယ်၊ ဝိပဿနာရှုနည်းကလေး တပည့်တော်အမိန့်ရှိစမ်း
ပါ၊ တပည့်တော်လည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလုပ်ချင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ဦး တစ်ယောက်အပါအဝင်ပါပဲလို့ရှင်နာဂသိန်ကိုမေးတယ်
(မှန်ပါ)။

မိလိန္ဒမင်းကြီး မေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ရှင်နာဂသိန်က
ဒကာကြီး တောထဲမှာသစ်တွေ ကျားတွေမရှိဘူးလား...တဲ့ (ရှိ
ပါတယ်ဘုရား)အဲ...သစ်တွေ ကျားတွေဟာ သူတို့စားချင်တဲ့
သမင်၊ဒရယ်၊ဂျီငယ်၊စိုင်း၊ဆတ် အစရှိသည်တို့ကို အပြေးလိုက်
ဖမ်းသလား၊ ချောင်းပြီးဖမ်းသလားမေးတယ်... (မှန်ပါဘုရား)။

ဒကာ၊ဒကာမတွေက ဘယ့်နဲ့ထင်ကြသလဲ...(ချောင်းပြီး
ဖမ်းပါတယ်ဘုရား) ချောင်းပြီးဖမ်းရတယ် အပြေးလိုက်ဖမ်းရင်
သူ့ထက်အပြေးသန်တဲ့ သတ္တဝါမိပါ့မလား...(မမိပါဘုရား)။

တို့အတူပဲဒကာ၊ဒကာမတွေက သမာဓိကောင်းကောင်းနဲ့

ချောင်းနေပါ။ ချောင်းနေတဲ့အခါ မြင်စိတ်ပေါ်ရင်မြင်စိတ်ဖြစ်
ပျက်ရှုပေး...(မှန်ပါ)ဉာဏ်နဲ့နော်...(မှန်ပါ)ဘုရား။ ချောင်းနေ
ပါသမာဓိကောင်းကောင်းနဲ့ စောင့်နေပါ။ ကြားစိတ်ပေါ်ရင်
(ကြားစိတ်ဖြစ်ပျက်ရှု)နံစိတ်ပေါ်ရင် (နံစိတ်ဖြစ်ပျက်ရှု)။

ဒီအတိုင်းရှုလို့မရဘူးနော်...(မှန်ပါ) ချောင်းဖမ်းရမယ်
ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကောရှင်းကြပြီလား...(ရှင်းပါပြီဘုရား)။ ဒါဖြင့်
သမာဓိကောင်းကောင်းနဲ့ သမာဓိတည်းဟူသော ချုံထဲမှာ
အောင်းပြီး သကာလဉာဏ်တည်း ဟူသောကျားက ဖြစ်ပျက်
တည်းဟူသော သားကောင်ကိုဖမ်းရမယ်...(မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား
...(ရှင်းပါပြီဘုရား)။

အလုပ်ကိုရှင်းရှင်းပေးနေတယ်ဆိုတာသေချာချာမှတ်
ပါ(မှန်ပါ)ဘုရား) အေး... သမာဓိတည်းဟူသောခြုံထဲမှာအောင်း
ပြီးသကာလ ကျားနဲ့တူတဲ့ဉာဏ်သည် သားကောင်းနဲ့ တူတဲ့
ဝိညာဏ်စိတ်တွေကို ဖမ်းရမယ်... (မှန်ပါ) မမိပေဘူးလား ...
(မိပါတယ်ဘုရား)။

သမာဓိတည်းဟူသောချုံထဲမှာ ဉာဏ်တည်းဟူသောကျား
ကအမြဲတမ်းစောင့်ပြီး သကာလနေတော့မှ မြင်စိတ်ပေါ်လည်း
မြင်စိတ်စားလိုက် (ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်) ကြားစိတ်ပေါ်ရင် (ကြား
စိတ်ဖြစ်ပျက်ရှုရပါမယ်ဘုရား)။

ကြားစိတ်ရှုလိုက်ပါဆိုတော့ဉာဏ်နဲ့သားကောင်းနဲ့ဟာမိ
လျှက်ချည့်နေတယ်... (မှန်ပါ)ထို့အတူပဲ ဖြစ်ပျက်နဲ့မဂ်နဲ့ဟာ
ကိုက်လျှက်ချည့်နေတယ်... (မှန်ပါ)မကိုက်ပေဘူးလား ...
(ကိုက်ပါတယ်ဘုရား)လုပ်နည်းဟာ ဒီအတိုင်းပဲမှတ်ရမယ် ...
(မှန်ပါ) ချောင်းဖမ်းမှ နေရာကျမယ်ဆိုတာပေါ်ပြီလား... (ပေါ်
ပါပြီ)။

အေး ... ဒါကို ဘုန်းကြီးကစကားတတ်လို့ပြောဆိုတဲ့ အ
သွားရယ်လို့လည်း ဒကာ၊ဒကာမတွေက မမှတ်ပဲနဲ့ရှင်နာဂ
သိန်ဆိုတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို မိလိန္ဒမင်းကြီးက မေးလို့
“ယထာပိဒိပိကောနာမနီလိယိတွာဂဏေ” လို့ ပါဠိတော် မှာ
သေသေချာချာ ဟောထားတဲ့အတွက်တစ်နေရာပုန်းအောင်းပြီး
ချောင်းဖမ်းရသလိုပါပဲ၊ ဝိပဿနာရှုရင် ဒီလိုပဲ သမာဓိချုံ့ထဲမှာ
ဉာဏ်အောင်းပြီး သကာလသားကောင်းနဲ့တူတဲ့ ခုနက ဆယ့်
လေးခုကိုဖမ်းပါ၊ ရှင်းပြီလား...(ရှင်းပါပြီ)။

သမာဓိကဘာနဲ့တူသတုံး...(ခြုံနဲ့တူပါတယ်ဘုရား)ဉာဏ်
ကဘာနဲ့တူသတုံး (ကျားနဲ့တူပါတယ်ဘုရား) ခုနက ဆယ့်
လေးခုက ဘာနဲ့တူသတုံး (သားကောင်နဲ့တူပါတယ် ဘုရား)။

ချောင်းဖမ်းလိုက်တဲ့အခါကျလို့ရှိရင်ဖြင့်တဲ့ ... တခါထဲ
အသေကလေးတွေချည့်မိတယ်... (မှန်ပါ) အပျက်ကလေးတွေ
ချည်းမိပါလိမ့်မယ်...(မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား...(ကျပါပြီ)။

အပျက်ကလေးတွေချည့်မိတဲ့အခါကျတော့ဖြင့် အပျက်နဲ့မဂ်နဲ့ ကိုက်တယ်လို့ဆိုရတော့မယ် (မှန်ပါ)။

အဲဒါအလုပ်မလုပ်တတ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်သော် ၎င်းအလုပ်လုပ်ပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်သော်၎င်း ဒီနေ့ သေ သေချာချာ ပြောတယ်လို့မှတ်ပါ...(မှန်ပါ)။

ဝိပဿနာရှုနည်း နိဿယည်း ကိုရှင်နာသိန်ကမိလိန္ဒ မင်းကြီးကိုသင်တာပါပဲ(မှန်ပါ) “ယထာဝိဒိပိကောနာမ”ဆိုတဲ့ အတိုင်းဒိပိကောဆိုတာ သစ်ကိုဆိုတာပါပဲနော်... နိဇီယိတွာ ဆိုတာပုန်းအောင်းရမယ်၊ ဒီအတိုင်းဆိုတာပဲနော်...(မှန်ပါ)။

ထို့အတူပဲတဲ့ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်လည်း သမာဓိခြုံထဲ မှာဉာဏ်အောင်းပြီး သကာလသားကောင် ဆယ့်လေးကောင်ပေါ် ရာဖမ်းပါ...(မှန်ပါ)ရှင်းပြီးလား...(ရှင်းပါပြီ)။သို့သော်ခင်ဗျား တို့ ဆယ့်လေးခုစလုံးပြိုင်တူဘယ်တော့မှမပေါ်ဘူး...(မှန်ပါ) တစ်ခုသာပေါ်မယ်ဆိုတော့ မမိစရာရှိသေးရဲ့လား (မရှိပါဘုရား)

ကိုင်းဖမ်းတတ်ပြီးလား ... (ဖမ်းတတ်ပါပြီ) ဒါဒါအနု ပဿနာလည်း ... လို့ အခုသင်နေတာ စိတ်ကို အဖမ်းခိုင်းတဲ့ အတွက် စိတ္တာနုပဿနာ (မှန်ပါ) စိတ္တကစိတ်၊ အနုပဿနာက ချောင်းဖမ်းတာ ခုနက ဆယ့်လေးခု ပေါ်ရာကို အနုပဿနာ ဆို တာက ဘာတုံး (ချောင်းဖမ်းတာပါဘုရား)။

ချောင်းဖမ်းကာ...တဲ့၊ သမာဓိပညာနဲ့ချောင်းဖမ်းတာကို အနုပဿနာလို့ခေါ်ပါတယ်၊ ပေါင်းလိုက်တော့ဘယ်နဲ့ဆိုကြ မလဲ...(စိတ္တနုပဿနာပါဘုရား)။ ဒါဖြင့်မနဲ့အိနဲ့ပေါင်းလိုက် တော့မအိ - ဆိုသလိုပေါ့၊ ခလေးတုန်းကစားပေါင်းသလိုနော် (မှန်ပါ)။

စိတ္တနဲ့အနုပဿနာတဲ့ပေး၊ စိတ္တကဘာပါလိမ့်...(စိတ်ကို ခေါ်ပါတယ်) ဆရာဘုန်းကြီးပြထားတဲ့ စိတ်ဆယ့်လေးမျိုးကို စိတ်လို့ခေါ်လိုက်ပါ...(မှန်ပါ)အနုပဿနာက ဘာပါလိမ့်မလဲ လို့မေးတဲ့အခါ သူ့ကိုအဖန်ဖန်တလဲလဲရှုဘို့ပါပဲ ... (မှန်ပါ) သမာဓိနဲ့ ပညာဆိုပါတယ်၊ ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဪ... ဆရာဘုန်းကြီးကဒိဋ္ဌိကိုခွာပြီးပြီ၊ ဝိစိကိ ဤလဲသတ်ပြီးပြီ၊ အခုအနုပဿနာရောက်လာပြီ၊ သမ္မသနဉာယဗ္ဗရောက်လာပြီ...(မှန်ပါ) သားကောင် ဆယ့်လေးကောင်ကို တစ်ကောင်စီပေါ်နေလေတော့ ခင်ဗျားတို့မလွှတ်အောင်ဖမ်းယူ ပါ...(မှန်ပါ)ဖမ်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဖမ်းခံရတာက စိတ်၊ ဖမ်းတာကအနုပဿနာ ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။ အဖမ်း ခံရတာက (စိတ်ပါဘုရား)ဖမ်းတာက (အနုပဿနာပါဘုရား)။

အနုပဿနာဆိုတာ အဖန်တလဲလဲရှုတာကိုဆိုပါတယ်၊ဒါ ကြောင့်စိတ္တနုပဿနာ၊ ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား) စိတ္တနု ပဿနာဆိုတာသဘောကျကြပြီလား (ကျပါပြီ) စာသံပါနေသေး

သလား ဒို့ဉာဏ်ထဲရှင်းသွားပြီလား (ရှင်းသွားပါပြီဘုရား)။

စိတ်ကို ... (အဖန်တလဲလဲရှုတာပါဘုရား) အဲဒါပါဠိလို သုံးတော့ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသတဲ့ ... (စိတ္တနုပဿနာပါ) မြန်မာ လိုပြန်လိုက်တော့ ... (စိတ်ကိုအဖန်တလဲလဲရှုတာပါဘုရား)။

ဒီလောက်ရှင်းလို့ရှိရင်းဖြင့် ဘယ်နဲ့ကြောင့် အရှင်ဘုရား ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက စိတ္တနုပဿနာဟောပါလိမ့် မလဲလို့မေးတဲ့အခါကျတော့မှ သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတာဒိဋ္ဌိသတ် တာတဲ့ (မှန်ပါ) သောတာပတ္တိမဂ်လိုချင်ရင် ဒိဋ္ဌိသတ်ရမယ်၊ အထက်မဂ်လိုချင်ရင် တဏှာသတ်ရမယ်မှတ်မိကြပြီလား (မှတ် မိပါပြီဘုရား)။

အောက်ဆုံးမဂ်လိုချင်ရင် ... (ဒိဋ္ဌိသတ်မှရပါတယ် ဘုရား) အထက်မဂ်တွေလိုချင်ရင် ... (တဏှာသတ်မှရပါတယ် ဘုရား)။

တဏှာသတ်ရမယ်ဆိုပြီး ဒီနေရာမှာဆရာတွေကမှားသွား ကြမယ်ဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် တဏှာသတ်ဟောထားလို့ ရှိရင်ဖြင့် အ ရင်သတ်ရမှာ မသတ်ပဲနဲ့နောက်သတ်ရမှာ အရင်သတ်နေလို့ ရှိရင် မောနေမှာပဲ ... (မှန်ပါ) မောနေလို့ရှိရင်လိုရာခရီးအပြီးအ ပိုင်ရောက်ပါ့မလား ... (မရောက်ပါဘုရား)။

အားလုံး အဋ္ဌကထာ ဋီကာ တွေကဒီဟာအရင်လုပ်ပါတဲ့၊ စိတ်မှာဒိဋ္ဌိအများဆုံးပဲတဲ့၊ ဒါကြောင့်ဒိဋ္ဌိသတ်မှ သောတာပန်

တည်တယ်၊ သောတာပတ္တိမဂ်မရပဲနဲ့ အထက်မဂ်ရချင်လို့...
(မရပါဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဒိဋ္ဌိသတ်တဲ့အလုပ်ကို ရှေ့ထားပါ...(မှန်ပါ)
စိတ္တာနုပဿနာကို ဘာကြောင့် ဆရာဘုန်းကြီးလမ်းခင်းပြီး
အကျယ်တဝင့်ပြောဆိုနေပါလိမ့်မလဲ ...လို့ ဆိုတော့ ဘာသတ်
တာတဲ့ ... (ဒိဋ္ဌိသတ်တာပါဘုရား)။

သောတာပတ္တိမဂ်ဟာ ဘာပယ်တာတဲ့...(ဒိဋ္ဌိပယ်တာ
ပါဘုရား) ဒိဋ္ဌိပယ်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရချင်ရင် ဒိဋ္ဌိကို
အရင်သတ်မှရမယ်ဆိုတာနည်းမှန်ကျပြီလား(ကျပါပြီဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဒကာတို့၊ စိတ္တာနုပဿနာကိုအရင်လုပ်ရတော့
မယ်နော်...(လုပ်ရပါမယ်ဘုရား)။ ကဲ ဒါဖြင့် ဒီလိုလုပ်
နည်းပေးလိုက်တော့ စိတ်ပေါ်မှာ ဒိဋ္ဌိအများဆုံးမို့ ဉာဏ်ကလေး
နဲ့ ဒိဋ္ဌိများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စိတ္တာနုပဿနာပေးရင်သူနဲ့ သင့်လျော်
ဆုံး ပဲတဲ့ (မှန်ပါ) အနာနဲ့ ဆေးသင့်အောင် ပေးတာပေါ်ပြီလား၊
(ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတာ ဒိဋ္ဌိနိရောဓော နိဗ္ဗာန်ကိုး၊ ဒိဋ္ဌိ
သတ်မှန်ဗွာန်ရတာကို၊ ပထမနိဗ္ဗာန်လိုချင်ရင်ဒိဋ္ဌိသတ်ရတယ်
(မှန်ပါ) ဒီစိတ်ဆယ့်လေးခုကိုရှုပေးပါဆိုတော့ ဩော် ... ဒိဋ္ဌိ
ပြုတ်လွယ်လိမ့်မယ်ဆိုတာ စိတ်ထဲဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါ
(မှန်ပါ)၊ ရှင်းပြီးနော်... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

နိ. ... စာမှာတော့ဘုရား၊ သရာဂစိတ်၊ ဝိရာဂစိတ်ဆိုတဲ့ အို...စာသံပါနေပါတယ်၊ မင်းသိတဲ့စိတ်မင်းရှု၊ သဘောကျပြီး လား....(ကျပါပြီဘုရား)စာထဲမှာပါတဲ့စိတ်တွေအကုန်ပဲ ဆရာ ဘုန်းကြီးသင်ထားတဲ့ဥစ္စာအတူတူပဲ... (မှန်ပါ) သဘောကျပြီး လား (ကျပါပြီဘုရား)။

စာထဲမှာ နာမည်ပေးထားတာနဲ့ အခုဆရာဘုန်းကြီးပေး တာနဲ့ဟာအတူတူပဲလို့မှတ် (မှန်ပါ) သို့သော် စာမှာပိုနေတာ တွေကရှိသေးတယ် (မှန်ပါ)စာမှာက အရိယာဖြစ်ပြီးမှ ရှုရမည့် စိတ်တွေပါနေတယ်....(မှန်ပါ) မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာဟောဒီစိတ် တွေ ဒီစိတ်တွေနည်းတာတွေ မဟုတ်ဘူးဘုရားဟောထားတာ၊

အဲဒီစိတ်တွေပါ ရှုရမယ်ဆိုတော့ ကျုပ်တို့ကအရိယာမှ မဟုတ်သေးပဲတဲ့၊ အရိယာရတဲ့စိတ်ကို ကျုပ်တို့ ရှုလို့ဖြစ်ပါ့ မလား... (မဖြစ်ပါဘုရား)။

မဖြစ်နိုင်တော့ ပုထုဇနသန္တာန် ပေါ်တဲ့စိတ်ဟာဖြင့် ဒီ ဆယ့်လေးမျိုးပဲရှိတယ် (မှန်ပါ) ရှင်းပြီးလား။ (ရှင်းပါပြီ ဘုရား) ပုထုဇနအဖြစ်က လွန်မြောက်မှ သောတာပန် အဖြစ် ရောက်ရမှာကိုး (မှန်ပါ)။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ကြီးမှာ ဘုရားက ဟောတာကတော့ပုထုဇန အတွက်ရော အရိယာအတွက် ရော ဟောထားတာ၊ ရှင်းပြီလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကျုပ်တို့က အရိယာစိတ်တွေကို ကျုပ်တို့က ရှုချင်လို့ ရှိရင် မရှိတာရှုသလိုဖြစ်နေမယ်... (မှန်ပါ) ဒါကြောင့် ကျုပ်တို့သန္တာန်ပေါ်တဲ့စိတ်ကဖြင့် ဒီဆယ့်လေးမျိုးပဲ(မှန်ပါ) ဒီဆယ့်လေးမျိုးကို နိုင်သွားရင်ပြီးတာပဲ၊ အရိယာတက်မှာပဲ၊ ရှင်းပြီ မဟုတ်လား ... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကဲ ... အခုကိုယ်နဲ့ထိုက်တန်တဲ့စိတ်ရှိတယ်ဆိုတာလဲ ပေါ်ပြီလား ... (ပေါ်ပါပြီ) ကိုယ်နဲ့ထိုက်တန်တဲ့စိတ်က ကိုယ့်သန္တာန်ဘယ်နှစ်မျိုးပေါ်သလဲ ... (ဆယ့်လေးမျိုးပေါ်ပါတယ် ဘုရား) ။

ဒါ... ဘယ်သူကသင်တာတဲ့ ... မေးတော့ ရှင်နာဂ သိန်ရဟန္တာကသင်တာ.. (မှန်ပါ) ပေါ်ပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား) ကိုယ်ကလိုက်ပြီးရှာမနေနဲ့. (မှန်ပါ) ရှာပြီးရှုရင်ပညတ်ဖြစ်ပါတယ် ... (မှန်ပါ) ရှာပြီးရှုရင် ... (ပညတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား) စောင့်ပြီးပေါ်ရာကိုရှုရင် ... (ပရမတ်ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား) ရှင်းပြီနော် ... (ရှင်းပါပြီဘုရား)။

ကိုင်း ... ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ခုနက ရဟန္တာကြီး နှစ်ပါးကို သူတို့အလုပ်ပေးတာကို ရှင်းကြစို့ရဲ့နော် ... (မှန်ပါ) ရဟန္တာကြီးနှစ်ပါးဟာ ဒီစိတ္တာနုပဿနာကို သူတို့ပြောကြတယ်၊ ရဟန္တာတွေက ရဟန္တာဖြစ်ပြီးသား၊ သူတို့ဒီအလုပ်က တက်ခဲ့ပြီသား၊ ဘာဖြစ်လို့ စိတ္တာနုပဿနာတွေကိုပြန်ပြီးတစ်ပါးကမေး

တစ်ပါးက အဖြေထုတ်ပါလိမ့်မတုံးမေးတော့ ဒီဦးပြုတ်ပြီးသား တဏှာပြုတ်ပြီးသားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေက အမေးအဖြေလုပ်ထား တာဖြစ်လို့သူတို့ကပြောတာ အမှန်ချည့်ပဲဆိုပြီး နောင်လာ နောက်သားတွေအတည်ပြုရစ်ပါစေလို့ ပြောတာ (မှန်ပါ)။

နောင်လာနောက်သားတွေ အတည်ပြုရစ်ပါစေတော့၊ ဒို့ နှစ်ပါးပြောတာကိုဆိုတော့ သိပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်က ပြောတာလား၊ စ၊ လုပ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကပြောတာလား ... (သိပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်က ပြောတာပါဘုရား) ဒို့ဒီလမ်းကတက်ခဲ့လို့ မင်းတို့ ဒီလမ်း လိုက်ရစ်ပါလို့ ပြောတဲ့စကား (မှန်ပါဘုရား)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ကိုယ်တော်ကြီးနှစ်ပါးက ကရုဏာ ရှေ့ထားပြီးသကာလ ရဲရဲတင်းတင်းလုပ်စမ်းပါတဲ့၊ ဒီလိုကျင့် လို့ ဒီလိုစိတ်ပေါ်မှာ မစွဲလန်းလို့ငြီးငြေ့ပြီး မစွဲလန်းတော့ပါဘူး ဆိုလို့ရှိရင်ဒီဘဝမှာ ဒီဇာတာမှာနိဗ္ဗာန်ရမယ်လို့ ပဟာထားတယ် (မှန်ပါဘုရား)။

“စိတ္တေန နိယျတေ လောကော၊ စိတ္တဿပရိကဿတိ”
လောကော = လောကကို၊ စိတ္တေန = စိတ်က၊ နိယျတေ =
ဆောင်ယူ၏၊ စိတ်ဆောင်နေတာ ၊ ဟိုဘုံရောက်သွား ဒီဘုံ
ရောက်သွားဆိုတာ ဘာတွေပါလိမ့် (စိတ်ဆောင်တာပါဘုရား)

“စိတ္တဿပရိကဿတိ” သူပဲတဲ့ ဟိုဆောင်ဒီဆောင်နဲ့
ကြံစည်ပြီးသကာလ သူလုပ်နေတာ၊သူ့ကို မနိုင်ကြတာနဲ့ဒကာ၊

ဒကာမတို့၊ ခင်ဗျားတို့၊ ဟိုဘုံရောက်၊ ဒီဘုံရောက်ရောက်နေတာ (မှန်ပါ) နတ်ပြည်ရောက်သွားတယ်ဆိုတာလည်း ဒီစိတ်ကပို့လိုက်တာ (မှန်ပါ) ငရဲရောက်သွားတယ်ဆိုတာကော ... (ဒီစိတ်ကပို့တာပါဘုရား) အကုသိုလ်စိတ်ကပို့ချလိုက်တယ် (မှန်ပါ) ဘုရား) သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား)။

အကုသိုလ်စိတ်ကနေပြီး တစ်ခါတစ်လေ တိရစ္ဆာန်ခင်တော့တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သွားတာတွေလည်း ဘယ်သူက ဆောင်သွားတာတုံး (စိတ်ကဆောင်သွားတာပါဘုရား)။ ဒီစိတ်ဟာ ခိုကိုသန္တာန်အမျိုးမျိုး အရှက်တကွအကျိုးနည်းလုပ်နေတဲ့စိတ်ပဲ (မှန်ပါ)။ ဒါဖြင့် ဒီစိတ်ပေါင်းထိုက် မပေါင်းထိုက် (မပေါင်းထိုက်ပါဘုရား)။ ဒီစိတ်သည်ကားလို့ဆိုရင် ခိုအပေါ်မှာ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်မနိုင်တာ ဆိုလိုတယ်... (မှန်ပါ)။

ဒါကြောင့် "ဝိစိတ္တကရဏစိတ္တံ" ဘုရားကဆန်းကျယ်အောင် လုပ်လိုက်တတ်သောကြောင့် စိတ်တဲ့ရှင်းပြီးလား (ရှင်းပါပြီဘုရား)။ စိတ်များလုပ်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် ဟိုကြည့်သစ်ပင်ကြီးဟာငုတ်တိုကြီး ခါးတိုင်းလည်းရှိတာပဲ၊ စိတ်ကလုပ်လိုက်တဲ့အခါကျမှ သူရဲကြီးဖြစ်ပြီမှ တစ်ခါတလေတက်ပြီး သေတာများရှိသေးတယ်... (မှန်ပါ) ဘယ်သူသတ်လိုက်တာလည်း (စိတ်ပါဘုရား) ကိုယ့်စိတ်ကကို လုပ်ပြီးသတ်တာ... (မှန်ပါ) တစ်ခါ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်မနိုင်တာနဲ့ ကြိုးဆွဲချသေတာ.. (မှန်ပါ) ကံက

ကြိုးဆွဲချတာလား... (စိတ်ကကြိုးဆွဲချတာပါဘုရား)။

ကဲ...ဒါဖြင့် ဒကာ,ဒကာမတို့ စိတ်ဟာဖြင့် ကျုပ်တို့ကို နှိပ်စက်နေတာ မပေါ်သေးဘူးလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။ စိတ် ဘယ်လောက်နှိပ်စက်တယ် မနှိပ်စက်တယ်ဆိုတော့ မယုံရင် စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အပ်ကလေးနဲ့ ထိုးမိတာကို မြွေပွေးကိုက် တယ်ဆိုရင် ချက်ချင်းတက်တယ်.. (မှန်ပါ) ဒါဘယ်နဲ့ကြောင့် ဆိုမလဲ... (စိတ်ကြောင့်ပါဘုရား) အပ်ကလေးခြစ်မိတာ မင်း ကိုမြွေပွေးကိုက်တယ်လို့သာပြောကြည့်၊ ဟိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အတော် ကုယူရမယ်... (မှန်ပါ)။

အဲဒီတော့အပ်နာလား၊ စိတ်နာလား ... မေးကြည့် (စိတ်နာ ပါဘုရား) ဒါဖြင့် စိတ်ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်... (မှန်ပါ) ရှင်းပြီလား...(ရှင်းပါပြီဘုရား)။ ဒါဖြင့် ဒီစိတ်သည် ကျုပ်တို့ ကို သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ သဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး၊ ခြေအမျိုးမျိုး၊ နား ရွက်အမျိုးမျိုး၊ ဂျီကားဂျီထောင် အမျိုးမျိုး လုပ်တာဘယ်သူ တုံး ... (စိတ်ပါဘုရား)။ ကျုပ်တို့ကို အရှက်ခွဲပြီး သေခြင်းဆိုး အသေခိုင်းတာ ဘယ်သူတုံး ... (စိတ်ပါဘုရား)။ သူ့ကို ပေါင်း သင်းလို့ တော်မတော် ... (မတော်ပါဘုရား) စိတ်ကိုငြီးငွေ့ပါ တော့ဆိုတာအထူးပြောစရာလိုသေးသလား... (မလိုပါဘုရား)။

စိတ်ကို ရှုကြပါစို့ (မှန်ပါဘုရား) ရှုကြပါစို့ဆိုတော့ ရှု စရာဆယ့်လေးခုကို ဆရာဘုန်းကြီးကချောင်းပြီး ဖမ်းပါ၊ သမာဓိ

တည်းဟူသော ခြုံထဲမှာ ဉာဏ်တည်းဟူသော ကျားအောင်းပြီး သကာလပေါ်ရာလိုက်ပြီး ရှုစမ်းပါ။ ဘာမှ မရှိလို့ရှိရင် ထွက်လေ...အားထုတ်တဲ့စိတ်၊ ဝင်လေအားထုတ်တဲ့စိတ် ကိုရှုပေးပါ။ မသင်ဘူးလား (သင်ပါတယ်ဘုရား)။

အပြင်ဧည့်သည်လာရင်(အပြင်ဧည့်သည်ရှုရပါမယ်)အတွင်းဧည့်သည်လာရင် (အတွင်းဧည့်သည်ရှုရပါမယ်) ရှုလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ကိုတဲ့ စိတ်ဟာနှစ်ခုနဲ့ အသက်ရှင်သလား၊ တစ်ခုနဲ့အသက်ရှင်သလား ... (တစ်ခုနဲ့ရှင်ပါတယ်ဘုရား)

စိတ်တစ်ခုပျက်သွားတဲ့အသေကို နောက်အသစ်ပေါ်တဲ့ ဉာဏ်စိတ်နဲ့ ရှုပေး(မှန်ပါ) ဒီတော့ အသေကို အရှင်နဲ့ရှု၊ ပေါ်ပြီလား ... (ပေါ်ပါပြီဘုရား) အသေကို အရှင်နဲ့ရှုလိုက်တယ်ဆိုတော့ ဟင် ... ဘယ်သူ့အသေပါလိမ့်မတုံး... လို့မေးတော့ ဘယ်နဲ့ပြောမလဲ၊ ကိုယ့်အသေ (မှန်ပါ)။

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဘယ်သူ့အသေတုံး... (ကိုယ့်အသေပါဘုရား) ဒီစိတ်နဲ့ အသက်ရှင်နေတာကိုး၊ ဒီစိတ်သေသွားတယ်ဆိုတော့ကိုယ်အသေမဖြစ်ဘူးလား...(ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား)။ ကိုယ့်အသေကို ကိုယ်က ကံမကုန်သေးလို့ ရှင်တဲ့စိတ်နဲ့ပြန်ရှု.. (မှန်ပါ) သဘောကျပြီလား ... (ကျပါပြီဘုရား)။ အသေကို အရှင်နဲ့ရှု... (မှန်ပါ) သဘောပါပြီလား... (ပါ၊ပါပြီဘုရား) ဘယ်လိုရှုကြမယ်... (အသေကို အရှင်နဲ့ပြန်ရှုရပါမယ်ဘုရား)။

ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ၊ သဘောကျပြီလား...(ကျပါပြီ)
အသက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်ခုတည်းနဲ့ အသက်ရှင်နေ၏။
(မှန်ပါ) စိတ်တစ်ခုတည်းနဲ့ အသက်ရှင်တယ်တဲ့...(မှန်ပါ)
ဒီစိတ်ချုပ်သွားရင် ဒီလူတစ်ယောက်သေတာပဲ၊ သဘောကျပြီ
လား...(ကျပါပြီဘုရား)။

နောက်စိတ်မလာရင် ဘယ်နဲ့တုံး (သေတာပါပဲဘုရား)
သုဿန်ပို့ရုံပဲ။ အခုဘယ်နဲ့ကြောင့် သုဿန်ကို မပို့ရသေးပါ
လိမ့်မတုံး မေးရင်ဘယ်နဲ့ပြောမလဲ... (နောက်စိတ်နဲ့ အသက်
ရှင် နေလိုပါဘုရား) အသေကို ဘာနဲ့ကြည့်မလဲ... (အရှင်နဲ့
ကြည့်ရပါမယ်ဘုရား) အသေကို အရှင်နဲ့ရှုဆိုတာ ဝိပဿနာ
စခန်းလို့မှတ်လိုက် (မှန်ပါ) အသေကို အရှင်နဲ့ရှုဆိုတာ (ဝိပ
ဿနာစခန်းပါဘုရား)ဝိပဿနာဆိုတာ ဘာပါလိမ့်မတုံးဆိုတော့
ခင်ဗျားတို့ရှုတာကို ဝိပဿနာလို့မှတ်နေတယ်၊ အခု သေသေ
ချာချာ ခရေစေ့တွင်းကျ စစ်လိုက်တော့မှ ကိုယ့်အသေကို အရှင်
ကနေကြည့်တာ၊ သဘောကျပြီလား (ကျပါပြီဘုရား)။

ကြည့်ဖန်များလာတော့ ဆရာဘုန်းကြီးကလဲ နည်းပေး
ထားတယ်၊ ကိုယ့်အသေကိုကြည့်တာ ... ဆိုတော့သေတာတွေ
က မများပေဘူးလား (များပါတယ်ဘုရား) များလာတော့
မုန်းမလား၊ မမုန်းဘူးလား (မုန်းပါတယ်ဘုရား)။

ဒါအခုတော့ မကြည့်တော့ မမုန်းသေးဘူး (မှန်ပါ) ကြည့်

ဖန်များလာတော့ အသုအသေ အတွေ့ကများလာတယ်၊ များလာတော့ ဘယ်နဲ့ဆိုမလဲ... (မုန်းပါတယ်ဘုရား)၊ မုန်းလာတော့ကိုတဲ့ မုန်းအောင်ကြည့်လိုရှိရင် နောက်ဒီအသေမျိုး၊ ဒီလိုဆုတောင်းလို့ရှိရင် ဒီစိတ်တွေဒီလိုသေနေဦးမှာဆိုတော့ စိတ်... ဆိုတဲ့ (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ)ကိုလိုချင်သေးရဲ့လား (မလိုချင်ပါဘုရား) အဲ... မလိုချင်အောင် ကျင့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ...တဲ့၊ မုန်းအောင် ကျင့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပြီး... (မှန်ပါ)။

ဣမာယဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိဆိုတာပေါ်ပြီလား၊ (ပေါ်ပါပြီဘုရား) စိတ်ကိုမလိုချင်အောင် မုန်းအောင်ကြည့်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာဘာတဲ့... (ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိပုဂ္ဂိုလ်ပါဘုရား)။ ကံဒီတွင်တော်ကြစို့။ ။

မိုး(၁၁) စာ (၃၃၆)

ဝိပဿနာရှုပွားနည်း

(၁၁.၁၁.၆၁) နေ့ဟောတော်မူသော အလုပ်ပေး
တရားတော်

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သိကြားမင်းအကြောင်း မဟောခင်
ဝိပဿနာရှုနည်းကို ရှေးဦးစွာ ပြောမယ်-ဝိပဿနာရှုနည်းက
ရှင်သာရိပုတ္တရာက ဟောထားတယ်။

ကာယမိမံ သမ္မသထ၊ ပရိဇာနာထ၊ ပုနပ္ပုနံ၊
ကာယေသဘာဝံ၊ ဝိဒိတွာန၊ ဒုက္ခဿအန္တကရိဿထ။

ဤကဲ့သို့ ဟောထားတော့ဒကာ၊ ဒကာမတွေသည်ဘုရား
ရှေ့မှာ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ့်အိပ်ရာထဲမှာ ဖြစ်စေထိုင်ပြီး သကာလ
မိန်းမဖြင့် ခူးတုပ်၊ ယောကျ်ားဖြင့် တင်ပျဉ်ခွေပြီး သကာလ
ထိုင်ချင်သလိုထိုင်၊ အိပ်ချင်သလိုအိပ် ကိစ္စမရှိပါဘူးတဲ့။

သို့သော် အသက်မှန်မှန်ရှိပြီး သကာလ လေလေးထွက်
တာလဲသိလို့၊ လေလေးဝင်တာလည်း သိလို့၊ ဒီလိုချည်းသိပြီး
သကာလ နေရာမှ ပထမရှေးဦးစွာတော့ဖြင့် ထွက်တာသိ ဝင်
တာသိပဲလုပ်နေပါ၊ ဒီထဲကမှ ဟိုနေရာက အောင့်သလိုလို လာ
လို့ရှိရင် ထွက်တာသိဝင်တာသိဖြုတ်လိုက်ပါ။

ထွက်တာသိ ဝင်တာသိ ဖြုတ်ပြီး အောင့်တဲ့ နေရာ
ကလေးကို ဉာဏ်က လှည့်လိုက်၊ နဂိုကမအောင့်ဘူး၊ ခုမှ ဒီနေ

ရာလေးက အောင့်လာတယ်။ အဲဒီ ဖောက်ပြန်တဲ့ နေရာကလေး ကြည့်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် ဖောက်ပြန်တာကလေးက ပျက်စီးသွားတယ်။

ခြေသလုံးကအောင့်ရင်ခြေသလုံး၊ပေါင်ကအောင့်ရင်ပေါင်၊ ခါးကအောင့်ရင်ခါး၊ နောက်ကျောက အောင့်လို့ရှိရင်လည်း အောင့်တဲ့နေရာကလေးဉာဏ်လှည့်လိုက်ပါ။

အဲဒါကလေးဘာပါလိမ့်မလဲဆိုတော့ပင်ကိုသဘောမှဖောက်ပြန်လာတာ။ အဲဒီဖောက်ပြန်တဲ့နေရာကလေးကို ဉာဏ်ထည့်လိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် ဉာဏ်ပေါ်နေတဲ့အတွက် သတ္တဝါသန္တာန်မှာ အောင့်တဲ့စိတ်ကလေးကချုပ်သွားပြီးဉာဏ်စိတ်ကလေးကပေါ်နေတယ်။ဉာဏ်စိတ်ကလေးပေါ်နေတော့အောင့်တာလေးကဖောက်ပြန်ပြီးသကာလ ပျက်စီးသွားတာတွေ့ပါလိမ့်မယ်။

ဤကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားတာတွေတွေ့တဲ့ အခါ ကျတော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး စိုက်ကြည့်နေလို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးတာတွေ့တာလို့ မှတ်လိုက်ပါနော် (မှန်လှပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတာက အနိစ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာ အနိစ္စဆိုလည်းဟုတ်တာပဲ၊ဒုက္ခသစ္စာဆိုလည်းဟုတ်တာပဲ၊ ဪ ဒါက ဒုက္ခသစ္စာဖောက်ပြန်ပျက်စီးပြီလို့ သိနေတာကလေးက လောကီမဂ္ဂသစ္စာ၊ ဒါဒီနေရာကလေးက အောင့်တာကလေးက ပျောက်သွားလို့ ဟိုနေရာက အောင့်တာပေါ်လာ

တယ်၊ ဟိုစိတ်ကလေးစားချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပေါ်လာတယ်၊ အ
တာကိုလည်းစားချင်တဲ့စိတ်ကလေးကိုလည်း ရှိမရှိကြည့်ပေးပါ၊
ကြည့်လိုက်တဲ့အခါကျလိုရှိရင်ဖြင့် ကြည့်တဲ့ ဉာဏ်ပေါ်လာလို့
ရှိရင်ဖြင့် သတ္တဝါသန္တာန် နှစ်စိတ် မပေါ်ကောင်းတဲ့ အတွက်
စားချင်တဲ့ စိတ်ကလေးက ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတယ်၊ သူလဲ ခုမှ
ဖောက်ပြန်ပြီး လာတာ အခုပဲ ပျက်စီးသွားတယ်၊ အဲဒီတော့
ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားတာဘာသစ္စာခေါ်ကြမလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပါ
ဘုရား)။

အင်း-ဒုက္ခသစ္စာကို ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ က
သိလိုက်တော့ အသိခံရတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ အသိဉာဏ်ကမဂ္ဂ
သစ္စာလို့အောက်မေ့ကြပါ၊ (မှန်လှပါဘုရား) ဒီလိုချည်းပဲခန္ဓာ
ကိုယ်ထဲလှည့်လိုက်ပြီးသကာလနေတော့အသိခံတာကဒုက္ခသစ္စာ
အသိဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာလို့ဆိုတော့ ဪ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ
ဒုက္ခသစ္စာရယ်... သိနေတဲ့မဂ္ဂသစ္စာရယ် ဤသစ္စာနှစ်ခုသာရှိပြီး
သကာလနေတော့ သမုဒယ သစ္စာဆိုတဲ့ လောဘချုပ်ငြိမ်း ရုပ်
သိမ်းပြီး သကာလနေတော့တယ်၊ ဒီလောဘချုပ်ငြိမ်းနေတော့
လောဘ တဏှာ ချုပ်တော့ ဥပါဒါန်မချုပ်ဘူးလား (ချုပ်ပါ
တယ်ဘုရား) ။

ဥပါဒါန်ချုပ်တော့ ကံချုပ်တယ်၊ ကံချုပ်တော့ အနာဂတ်
ဘဝလာလတ္တံ့ဖြစ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေနေမှု၊ အိုမှု၊ သေမှုရော... (ချုပ်

ပါတယ်ဘုရား။

ဪ... ဒါဘယ်နှယ်ကြောင့် ချုပ်ပါလိမ့်လဲလို့ မေးလို့ရှိရင်ဖြင့် ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတာမြင်နေတဲ့ မဂ်က ချုပ်စေတာဆိုတာ သေချာပြီလား။ (သေချာပါတယ်ဘုရား။)

ဒါဖြင့် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ဝိပဿနာရှုဆိုတာခန္ဓာ ကိုယ်စောင့်ကြည့်တဲ့အလုပ်လို့မှတ်လိုက်စမ်းပါ။

ဒါကြောင့် “ကာမဓိမံသမ္မသထ” ဣမံကာယံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို၊ သမ္မသထ၊ စောင့်ကြည့်ပြီး သုံးသပ်ပါလို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကမှာရှာတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စောင့်ကြည့်ပြီးသုံးသပ်စမ်းပါ၊ ဆင်ခြင်စမ်းပါဆိုတော့ ဖြစ်ပျက်မဂ်မလာပေဘူးလား (လာပါတယ်ဘုရား)။

ပျက်စီးသွားတာ ဖြစ်ပျက်၊ စောင့်ကြည့်တာ (မဂ်ပါတယ်ဘုရား) ဪ မဂ်ဆိုတာက ဒကာ၊ ဒကာမတို့ စောင့်ကြည့်မှရတယ်လို့ မှတ်လိုက်စမ်းပါ။

စောင့်မကြည့်ရင် (မရပါတယ်ဘုရား) ရှာရင်သည်း မရဘူး၊ စောင့်ကြည့်ရင်တော့ (ရပါတယ်ဘုရား) တော ထဲက ကျားတွေ အပြေးတော့ မသန်ပါဘူးတဲ့ အဖမ်းတော့ မြန်သလိုမိလိန္ဒပဉ္စက စောင့်ဖမ်းပါလို့လဲ သေသေချာချာဟောထားတယ် (မှန်လှပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ဒကာ ဒကာမက အိမ်ရောက်ရှိ
လို့ ရှိရင် ဘုန်းကြီးပြောတဲ့ အတိုင်းလုပ်ကြစမ်းပါ။ ခန္ဓာကိုယ်
စောင့်ကြည့်နေ၊ ဘာနဲ့စောင့်ရမလဲဆိုတော့ ရှုမူလေးမှန်မှန်ရှု၊
ရှိက်မှုမှန်မှန်ရှိက်၊ ရှိုက်ရာကမှအထူးတရားလေးပေါ်လာလို့ ရှိရင်
ဪ ... ဒါ ဝိပရိနာမလက္ခဏာဒုက္ခသစ္စာပါလားလို့ စောင့်
ကြည့်လိုက် (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဝိပရိနာ မလက္ခဏာဒုက္ခသစ္စာက ဒုက္ခသစ္စာ၊
စောင့်ကြည့်တာကလေးက မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား၊ သေတာက သမု
ဒယသစ္စာ၊ နောက်ခန္ဓာမလာတာ က နိရောဓဆိုတော့ ဪ ..
ဒို့သစ္စာ အလုပ်လုပ်နေပါကလားဆိုတာ ပေါ်မလာဘူးလား
(ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ ဘာပါလိမ့်... (စောင့်ကြည့်တဲ့
အလုပ်ပါဘုရား) စောင့်ကြည့်တဲ့အလုပ်ဆိုတော့ တပည့်တော်
တို့ဖြင့် မလုပ်တတ်သေးပါဘူးဘုရား ဆိုရင်စောင့်မကြည့်တတ်
လို့သာ မှတ်ပေတော့ (မှန်လှပါဘုရား)။

စောင့်ကြည့်တော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ဟိုနေရာကပြ၊ ဒီ
နေရာကပြ၊ ဟိုနေရာကပြလိုက်နဲ့၊ ဒီနေရာကပြလိုက်နဲ့ ပြတဲ့
နေရာကိုပဲစောင့်ကြည့်နေတဲ့အခါကျလို့ရှိရင် ပြတာကဒုက္ခသစ္စာ
သိတာကမဂ္ဂသစ္စာ၊ သေတာက (သမုဒယသစ္စာပါဘုရား)။

နောက် ခန္ဓာ မလာတာက - (နိရောဓ သစ္စာပါ ဘုရား)

နိရောဓသစ္စာဆိုတော့ ဪ... တို့တစ်တွေ သစ္စာလေးပါး အလုပ်လုပ်နေပါကလား ဆိုတာ မပေါ်ဘူးလား (ပေါ်ပါတယ်ဘုရား)။

ဒကာကြွယ်ရေ ... ဒကာကြွယ်တို့လုပ်တော့လည်းစောင့်ကြည့်ရတယ်မဟုတ်လား (မှန်ပါဘုရား) လိုက်ဖမ်းရင် မိပါ့မလား (မမိပါဘုရား)။

အေး ... ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ စောင့်ကြည့်လို့ရှိရင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ပင်ကိုယ်အနာခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုး (မှန်လှပါဘုရား)။

အနာတွေပဲ မပြရပေဘူးလား (ပြပါတယ်ဘုရား) အနာခန္ဓာကိုယ်ကြီးမို့ အနာခန္ဓာတွေပြတော့ ဒီအနာခန္ဓာတွေကလည်း ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်၊ ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နဲ့ ပြနေတော့ ဪ... ဒီဥစ္စာ ဖြစ်ပျက်က ဒုက္ခသစ္စာ၊ သိတာက မဂ္ဂသစ္စာ ပါလားဆိုတာ အခုအချိန်မှာ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာတယ်... (မှန်လှပါဘုရား)

ထိုကဲ့သို့ပေါ်လာတဲ့ အခါကျလို့ရှိရင်ဖြင့် ကိလေသာကြားမညှပ်လို့ရှိရင် ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ကြားထဲမှာ ကိလေသာကြား မခြားလို့ရှိရင် ခုနစ်ရက်နဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ရပါတယ် ... (မှန်လှပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ကြားထဲမှာ ကိလေသာမခိုရင် (ခုနစ်ရက်နဲ့ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား) ဒကာကြွယ် မမြန်လား

(မြန်ပါတယ်ဘုရား)။

ဘုန်းကြီးကဟောတာလား၊ ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မြတ် ကြီးကဟောတာလားလို့ဆိုတော့ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်မှာ သေ သေချာချာရှိလေသောကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမတွေ စောင့်ကြည့် တဲ့ အလုပ်မလုပ်ခဲ့သောကြောင့် သံသရာရှည်ရပါတယ်ဆိုတာ သဘောကျပြီလား (ကျပါတယ်ဘုရား)။

ဪ...ဒါဖြင့် ဝိပဿနာဆိုတာ အားစိုက်ရှုရတာလား၊ စောင့်စားပြီး ရှုရတာလား၊ (စောင့်စားပြီး ရှုရပါတယ် ဘုရား) သေသေချာချာ ပြောနေပါတယ်၊ ဒကာ၊ ဒကာမ တို့၊ (မှန်ပါ ဘုရား) လေးလေးစားစားနဲ့မှတ်စမ်းပါ (မှန်ပါဘုရား)။

လေးလေးစားစားနဲ့ မှတ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ စောင့် ကြည့်တဲ့အလုပ်တွေက ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဘာမှ ကြည့်စရာမရှိလို့ ရှိရင်ဖြင့် ဪ... လောကလေးထုတ်တဲ့ စိတ်ကလေးလည်း ထုတ်ပြီး ပျက်တာပဲ... (မှန်လှပါဘုရား)။

လောကလေးပြန်သွင်းတဲ့ စိတ်ရော (သွင်းပြီး ပျက်ပါတယ် ဘုရား) အဲဒါကလေးဘယ်ကမှ မရှိတော့ဘူးဆိုရင် သူ့ပြန် ထိုင်လိုက်- (မှန်လှပါဘုရား) သဘောကျပြီလား...(ကျပါတယ် ဘုရား)။

သူ့ ပြန်ရင်းမတ္တနဲ့ပဲ ဟို နေရာကယား သလို ဒီနေရာက

အောင်သလို၊ ဒီနေရာက ကောင်းသလိုလို လာပြန်လို့ရှိရင်သူ့
ဖြုတ်ပစ်လိုက်... ခုနကယားနေတဲ့နေရာ၊ အောင်တဲ့နေရာတွေ
လှည့်လည်ပြီး ခြောက်...ဒါတွေ ဒုက္ခသစ္စာပါလား၊ ဒါတွေ ဒုက္ခ
သစ္စာ၊ ဒါတွေဒုက္ခသစ္စာပါလားလို့ ရှုပါ ... (မှန်လှပါဘုရား)။

ကောင်းတဲ့ စိတ်ကလေးလဲ ဖြစ်ပြီးပျက်တော့ ဒုက္ခရောက်
တာပဲ (မှန်လှပါဘုရား) ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးလဲ ဖြစ်ပြီး ပျက်
တော့ ... (ဒုက္ခရောက်တာပါပဲဘုရား)။ အလယ်အလတ် စိတ်
ကလေးလည်း ဖြစ်ပြီးပျက်တာ (ဒုက္ခရောက်တာပါပဲဘုရား)။

အဲဒီဒုက္ခသစ္စာတွေချည်းပဲ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဖြစ်ပျက်က
ဒုက္ခသစ္စာ၊ သိတာက မဂ္ဂသစ္စာလို့ ဒကာ ဒကာမတွေ ကြိုးစား
နေကြမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကြာတော့ ဒုက္ခသစ္စာတွေတာကို ဘုရား
က-

“သံခိတ္တေနပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာပိဒုဇ္ဈာ” လို့ ဟောသော
ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးစလုံးပြတဲ့ ဥစ္စာတွေ အနိစ္စလဲ မပြ၊ ဒုက္ခလဲ
မပြ၊ အနတ္တလဲ မပြ၊ အသုဘလည်းမပြပဲနဲ့ ဒကာကြွယ်၊ ဒကာ
သစ်တို့ ဒုက္ခသစ္စာပဲပြတယ် (မှန်လှပါဘုရား)။

အဲဒီကဲ့သို့ပြလာပြီဆိုမှဖြင့် ခြောက်... လူ့ဘဝရတာဒုက္ခ
သစ္စာရတာကိုးလို့ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ကြီး သိမလာပေဘူးလား၊
(သိလာပါတယ်ဘုရား) လူ့ဘဝရတာ ဘာရတာပါလိမ့် (ဒုက္ခ
သစ္စာကြီးရတာပါဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာကြီးရတယ်ဆိုတာ မသေချာ

ဘူးလား (သေချာပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီကဲ့သို့ ဒုက္ခသစ္စာကြီးရတာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိနေတော့တယ် တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ဟိုကယား၊ ဒီကနာ၊ ဒီကအောင့်၊ ဟိုကကိုက်၊ ဒီကခဲ ဟိုကတစ်မျိုးတစ်ဖုံပေါ့၊ ပေါ်လာတာဟူသရွေ့ ပျောက်တာပဲတွေ့ရတာ စောင့်ကြည့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မတွေ့ရဘူးလား (တွေ့ရပါတယ်ဘုရား)။

ဒါဖြင့် ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ ဘယ်လိုလုပ်ရမှာပါလိမ့်လဲလို့ မေးရင် ဘယ်နှယ်မြေကြမလဲ (စောင့်ကြည့်ရပါတယ်ဘုရား) စောင့်ကြည့်တာပဲတဲ့၊ အကြည့်ခံရတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ကြည့်ဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာ၊ အကြည့်ခံရတာက (ဒုက္ခသစ္စာပါဘုရား) ကြည့်ဉာဏ်က (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား) မဂ္ဂသစ္စာ ဆိုတော့ ဪ... မဂ်ဟာ ဆုတောင်းအလုပ်လား၊ စောင့်ကြည့်တဲ့ဉာဏ်အလုပ်လား (စောင့်ကြည့်တဲ့ဉာဏ်အလုပ်ပါဘုရား)။

စောင့်ကြည့်တဲ့ ဉာဏ်အလုပ်လို့ ဒကာ ဒကာမ တွေက အသိကြီး သိလာပြီဆိုမှဖြင့် ဪ... ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ သုခကြားမညှပ် ဒုက္ခသစ္စာတရစပ်ပါလားဆိုတာပေါ်ပါလိမ့်မယ်။

ထိုကဲ့သို့ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့မှ ဪ... ဒုက္ခသစ္စာကြီးပါလား သုခဆိုတာဘာမှ မပေါ်လာပါလားဆိုတော့ ဒုက္ခတွေမြင်ပြီး ငြီးငွေ့လာပါလိမ့်မယ် (မှန်လှပါဘုရား) ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်မြင်တာသည် ယထာဘူတဉာဏ် (မှန်လှပါဘုရား) ဖြစ်

ပျက် ဒုက္ခသစ္စာကြီး မုန်းလာတာသည် (နိဗ္ဗိန္ဒုဉာဏ်ပါဘုရား)။

ကြာတော့ ဉာဏ်က ထက်ထက်၊ ထက်ထက်၊ ပြီးကြည့်
ပါများလာတော့ ဘုန်းကြီးတို့၊ ဒကာ၊ ဒကာမတွေရှိတဲ့ ဒီ ဒုက္ခ
ကြီးနဲ့ဖြင့် မနေချင်ပါဘူးဆိုတာ၊ မနေချင်တဲ့ဉာဏ်မလာပေဘူး
လား၊ လာပါတယ်ဘုရား။

မနေချင်တဲ့ ဉာဏ်လာတဲ့အခါကျတော့ ခုနကဒုက္ခတွေ
အကုန်ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်- (မှန်လှပါဘုရား) မနေချင်တဲ့
ဉာဏ်လာတော့ ဘာတွေပျောက်သလဲ၊ (ဒုက္ခသစ္စာတွေပျောက်
ပါတယ်ဘုရား)ဒါဖြင့် ဒုက္ခပျောက်၍ ဒုက္ခဆုံးတာက နိရောဓ
သစ္စာ၊ ဒုက္ခအဆုံးသိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)။

မဂ္ဂသစ္စာဆိုတော့မဂ်စစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်(မှန်ပါဘုရား)
ဒုက္ခပျောက်ရင်မဂ်စစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်၊ ဒုက္ခတွေ့ရင်ဝိပဿနာ
မဂ်ပေါ်လိမ့်မယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) ဒုက္ခတွေ့ရင် (ဝိပဿနာ
မဂ်ပေါ်လိမ့်မယ်ဘုရား)။

ဒုက္ခတွေ့မရှိဘူးဘုရား၊ ရှုစရာကိုမရှိဘူးဘုရား ဆိုရင်ဖြင့်
ဘာပေါ်လာမလဲ--(မဂ်စစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်ဘုရား)မဂ်စစ်ပေါ်
လာလို့ဒုက္ခ မရှိတာက နိရောဓသစ္စာ (မှန်လှပါဘုရား) မဂ်စစ်
ပေါ်လာလို့ ဒုက္ခမရှိတာက နိရောဓသစ္စာ (မှန်လှပါ ဘုရား
မရှိမှန်းသိတာက (မဂ္ဂသစ္စာပါဘုရား)။

အဲဒီကျအောင် စောင့်ကြည့်ရင်းမတ္တနဲ့ ဆုံးသွားအောင် လိုက်လိုက်လို့ရှိရင်ဖြင့် "ဒုက္ခဿန္တံကရိဿထ"ဒုက္ခဿဒုက္ခ၏၊ အဆုံးကိုကရိဿထ၊မဂ်ဉာဏ်ကမျက်မှောက်ပြုလိမ့်လတ္တံလို့ရှင် သာရိပုတ္တရာကလဲဟော၊ ဘုရားကလဲဟောသည် ဖြစ်လေသော ကြောင့်ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ယနေ့ကစပြီး စောင့် ကြည့်တဲ့အလုပ်လုပ်စမ်းပါ။

ဖြစ်ပျက်တွေလာသရွေ့ကို စောင့်သာ ကြည့်ပါလို့ သတိ ပေးလိုက်တယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်တွေလာသရွေ့ကို (စောင့်သာကြည့်ပါတယ်ဘုရား) စောင့်ကြည့်ပါ ဒီပြင်ဘာမှ မလုပ်ပါနဲ့၊ စောင့်ကြည့်တော့ ကြာတော့ ဖြစ်ပျက်တွေ ဒကာ ကြွယ်တို့ ဦးလှဘူးတို့၊ စိပ်လာလိမ့်မယ် - (မှန်လှပါဘုရား)။

စိပ်လာပြီ ဆိုမှဖြင့် စိပ် ပေမယ့်မပျင်းနဲ့၊ ဪ -- အသေတယ်များပါကလား၊ ဪ -- ဒုက္ခတွေတယ်များပါလား လို့ ဘယ်လောက်ပဲများများ ကိုယ်က ဒုက္ခများတယ်လို့သာ မြင်အောင်ကြည့်နေ (မှန်လှပါဘုရား) ကြာတော့ ဪ -- ဖြစ် လာတာကလည်း ဒုက္ခ၊ ပျက်သွားတာကလည်း ဒုက္ခ၊ အဲဒီ ကဲ့ သို့၊ ဒုက္ခက အဖြစ်လဲ မသာယာ၊ အပျက်လဲ မသာယာ၊ အဖြစ် ရော (မသာယာပါဘုရား)။ အပျက်ရော (မသာယာပါ ဘုရား)။

မသာယာပါဘူးတဲ့၊ ထိုကဲ့သို့၊ မသာယာတဲ့အခါ ကျတော့

ဖြစ်ပျက်ကိုသာယာတဲ့ တဏှာ ကလဲချုပ်ပါရော ဒိဋ္ဌိလည်းချုပ်
ရော၊ ဖြစ်ပျက်လဲချုပ်တာပဲ (မှန်လှပါဘုရား) ဖြစ်ပျက်လဲ
ချုပ်သွားတာပဲဆိုတော့ဖြစ်ပျက် ချုပ်တာနိဗ္ဗာန်၊ ချုပ်မှန်းသိတာ
မဂ်ဉာဏ်၊ ဖြစ်ပျက်ချုပ်တာက (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) ချုပ်မှန်းသိပြီး
ဆိုတာက (မဂ်ဉာဏ်ပါဘုရား)။

ဪ--ဒါဖြင့်ဒကာကြွယ်တို့၊ ဒကာဦးလှဘူးတို့၊ ဒကာ
သစ်တို့ (နိဗ္ဗာန်ဝေးသလား-နီးသလား) (နီးပါတယ်ဘုရား) နီး
လျက်နဲ့ မရောက်တာက ဘာကြောင့်ပါလိမ့်မလဲလို့ မေးတော့
စောင့်ကြည့်တဲ့အလုပ်လဲ မလုပ်ဘူး၊ (မှန်လှပါဘုရား) စောင့်
ကြည့်တဲ့အလုပ်ကို (မလုပ်ပါဘုရား)။

ဖြစ်ပျက်တွေရှုရင်းမတ္တနဲ့ဖြစ်ဒုက္ခ၊ ပျက်ဒုက္ခမှတစ်ပါး
ဘာမှ မရှိဘူးလို့ လိုချင်စရာရချင်စရာဘာမှမရှိဘူးလို့ ဒီခန္ဓာကို
ဆုံးဖြတ်ချက်ချလို့ရှိရင်လည်းအဲဒါဒုက္ခသစ္စာအပိုင်းခြင်းသိတာပဲ
(မှန်လှပါဘုရား)။

ထိုကဲ့သို့ပိုင်းခြားသိလိုက်တဲ့အခါကျလို့ရှိရင်ဒုက္ခတွေ
ဒကာကြွယ် ဘာဖြစ်သွားသလဲ(ချုပ်သွားပါတယ်ဘုရား) ဒုက္ခ
တွေဆုံးသွားတယ်၊ (မှန်လှပါဘုရား)။

ဒုက္ခဆုံးတာ ဘာခေါ်ကြမယ် -- (နိဗ္ဗာန်ပါဘုရား) ဆုံး
ပေါ့လို့သိတာက (မဂ်ဉာဏ်ပါဘုရား)။

ဪ -- ဒါဖြင့်ဘုန်းကြီးတို့ဒကာ ဒကာမတွေနိဗ္ဗာန်
သည်ဤဓန္ဓာအဆုံးမှာ ရှိတယ်ဆိုတာ ယနေ့တစ်ထစ်ချမှတ်ဖို့
(မှန်ပါ့ဘုရား)။

နိဗ္ဗာန်သည် အထက်မှာရှိသလား၊ အောက်မှာရှိသလား၊
ဘေးမှာရှိသလားလို့မေးရင် ဘယ်နှယ့်ဖြေကြမလဲ၊ (ဓန္ဓာအဆုံး
မှာရှိပါတယ်ဘုရား)။

အဲ--ဓန္ဓာဆိုတာဖြစ်ပျက်ပဲ--(မှန်လှပါ့ဘုရား) အဲဒီဖြစ်
ပျက်အဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ်ဆိုတာ ယနေ့ကစပြီး ဘုန်းကြီးတို့
ဒကာ,ဒကာမတွေကြိုးစားရင်ဖြင့်တဲ့အပါယ်လေးပါးတံခါးတွေ
တင်မဟုတ်ပါဘူး၊ ငရဲမီးငြိမ်း၍ ငရဲအိုးသိမ်းပါတယ်ဆိုတာကို
ကိုယ့်ဉာဏ်က မဂ်ဉာဏ်ကနေသိမ်းလိုက်တယ်လို့ဆုံးဖြတ်ချက်
ချလိုက်-- (မှန်လှပါ့ဘုရား)။

စိတ္တာနုပဿနာဂူပွားနည်း

အပြင်ဧည့်သည် (၅)ယောက်ဆိုတာ

ဒကာ၊ ဒကာမတို့ သန္တာန်ဖြစ်နိုင်တဲ့စိတ်တွေ ဘယ်နေရာ
တွေကဖြစ်နိုင်သလဲဆိုရင် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်
တို့မှဖြစ်နိုင်တယ် (မှန်ပါ)။

မျက်စိနဲ့ အဆင်းနဲ့ ဆုံတဲ့အခါ မြင်စိတ်ပေါ်တယ်၊ (မှန်ပါ
ဘုရား) နားနဲ့ အသံနဲ့ ဆုံတဲ့အခါ ကြားစိတ်ပေါ်တယ် (မှန်ပါ)
နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့နဲ့ ဆုံတဲ့အခါ နံစိတ်မွှေးစိတ်ပေါ်တယ် (မှန်ပါ)။

လျှာနဲ့ အရသာနဲ့ ဆုံတဲ့အခါ စားစိတ်ပေါ်တယ်၊ (မှန်ပါ)
ကိုယ်ခန္ဓာနဲ့ တွေ့ထိစရာနဲ့ ဆုံရင်တွေ့ထိစိတ် ယားနာကောင်း
စိတ်ပေါ်တယ် (မှန်ပါ ဘုရား)။

ဒီ(၅)မျိုးဟာ တစ်ခါတစ်ရံမှအကြောင်း တိုက်ဆိုင်မှပေါ်
လာတတ်ကြတာဆိုတော့ တစ်ခါတစ်ရံမှ ပေါ်လာတတ်တဲ့ ဧည့်
သည်လို့မှတ်ပါ။ ဒါကြောင့် ဧည့်သည်စိတ် (၅)မျိုးလို့ခေါ်တယ်
(မှန်ပါ)။

ဒီဧည့်သည်တွေကဝမ်းတွင်မှာ ပေါ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်
ပေါ်အပြင်ဘက်မှာပေါ်ကြတာ (မှန်ပါ)ဒါကြောင့် “အပြင်ဧည့်
သည်စိတ် (၅)မျိုးလို့ခေါ်တယ် (မှန်ပါ ဘုရား) မျက်စိ၊ နား၊ နှာ

ခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်တို့မှာ ပေါ်တာဆိုတော့ အပြင်ဘက်ပေါ့
(မှန်ပါဘုရား)အပြင်နဲ့သည် (၅)ယောက်ဆိုပါတော့။ (မှန်ပါ)

မိုး (၁၁) စာ (၃၃၆)

အတွင်းစည်သည်-(၆)ယောက်ဆိုတာ

တစ်ခါဝမ်းထဲ ဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာပေါ်တဲ့စိတ်များလဲရှိ
သေးတယ်(မှန်ပါ)တစ်ခါတလေလိုချင်မက်မောတဲ့လောဘစိတ်
ပေါ်တယ်(မှန်ပါ)တစ်ခါတလေ အလိုမကျဒေါသဖြစ်တဲ့စိတ်များ
လဲပေါ်တယ် (မှန်ပါ) တစ်ခါတစ်လေတွေဝေ မိုက်မှောင်တဲ့
မောဟစိတ်လဲဖြစ်တယ်(မှန်ပါဘုရား) ဒါကအကုသိုလ်ဘက်က
၃ခု။

တစ်ခါတလေကျတော့ ပေးချင်ကမ်းချင်၊ လှူချင်၊ တန်း
ချင်၊ဝေချင်၊မျှချင်တဲ့ အလောဘစိတ်ကလေးများ လဲပေါ်တတ်
တယ်။ (မှန်ပါ) ။

တစ်ခါတလေကျတော့ မေတ္တာရှိတဲ့ အဒေါသစိတ်လဲ
ပေါ်တတ်တယ်(မှန်ပါ)တစ်ခါတလေကျတော့ကိုယ်ရဲ့လုပ်ငန်း
အပေါ်တွေးတောကြံစည်တဲ့စိတ်လဲဖြစ်တယ်(မှန်ပါဘုရား)ဒါက
ကုသိုလ်ဘက်က (၃)ခု။

ဒီ (၆)မျိုးဟာလဲ တစ်ခါတစ်ရံမှ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်မှ

ပေါ်ကြတာဆိုတော့ တစ်ခါတစ်ရံမှ ပေါ်လာတတ်တဲ့ဧည့်သည် လို့ပဲ ဒီဧည့်သည်ကအတွင်းမှာပေါ်သည့် ဧည့်သည်ပဲ၊ (၆)မျိုးရှိ တယ်၊ “အတွင်းဧည့်သည် (၆)ယောက်”ပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)

အပြင်ဧည့်သည်စိတ်(၅)မျိုး၊ အတွင်းဧည့်သည်စိတ် (၆) မျိုး၊ ပေါင်း(၁၁)မျိုး၊ ဒီ(၁၁)မျိုးကဧည့်သည် စိတ်တွေဆိုတော့ ဧည့်သည်ဟာ ပေါ်ချင်တဲ့အခါပေါ်လာသလို ဒီစိတ်တွေလည်း ပေါ်ချင်တဲ့အခါမှပေါ်တယ်(မှန်ပါ)အကြောင်းတိုက်ခိုက်တဲ့အခါ မှ ပေါ်လာတယ် (မှန်ပါဘုရား)။

ပေါ်လာတဲ့အခါကြုံတဲ့အခါရှုလိုက်ဖို့ပဲ(မှန်ပါ) ဒီလိုဆို ရင်သူတို့မပေါ်လာတဲ့အခါမကြုံတဲ့အခါ ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။

အိမ်သည်စိတ် (၂)မျိုး ဆိုတာ

အို... သက်စောင့်ရှိပါသေးတယ်၊သက်စောင့်ဆိုတာလေ ကိုထုတ်သောစိတ်၊လေကိုသွင်းသောစိတ်၊ဒီစိတ်(၂)ခုက သတ္တဝါ တွေမသေအောင်စောင့်ပေးတဲ့စိတ်၊ အမြဲရှိတယ် (မှန်ပါ) အမြဲရှိ တယ်ဆိုတော့အိမ်မှာ အမြဲနေတဲ့သူလိုပေါ့၊ဒါကြောင့်သူ့ကို “အိမ် သည်စိတ်”လို့ ခေါ်ရတယ် (မှန်ပါဘုရား) အဲ ... သူကိုရှု၊ ဧည့် သည်တွေမပေါ်ရင်အိမ်သည်ကိုရှု (မှန်ပါ)။

ဒီတော့ အရှင်စိတ်ဟာအပြင်ဧည့်သည် (၅)မျိုး၊ အတွင်း ဧည့်သည်(၆)မျိုး၊ အိမ်သည်(၂)မျိုးပေါင်း (၁၃) မျိုးရှိတယ် (မှန်

ပါဘုရား။

ဧည့်သည်လာတဲ့အခါ ဧည့်သည်ကို ဦးစားပေးလိုက်ပေါ့
(မှန်ပါ)ဧည့်သည်မလာတဲ့အခါ အိမ်သည်ပဲရှိတာ၊အိမ်သည်ကိုရှု
(မှန်ပါဘုရား)။

လေကိုဝင်အောင်လုပ်တဲ့စိတ်၊ လေကိုထွက်အောင်လုပ်
တဲ့စိတ်သူတို့၂-ခုက အမြဲတမ်းမျှင်မျှင်ကလေးတော့ ရှိနေတတ်
တာပဲ (မှန်ပါ)။

“စိတ်ကိုရှု” ဆိုတဲ့နေရာမှာလဲ စိတ်ကိုတွေ့ရမှာမဟုတ်
ဘူး၊စိတ်ကလေးတွေ ပြောင်းလွဲပြောင်းလွဲသွားတာကို တွေ့ရမှာ
(မှန်ပါ)။

အပြောင့်ပြောရရင် စိတ်ကလေးတွေရဲ့အပျက်ကိုတွေ့ရမှာ
(မှန်ပါ)အဖြစ်ရော အပျက်ရောတွေ့ရင်တော့အကောင်းဆုံး ပေါ့
(မှန်ပါဘုရား)။

နာမ်ရုပ်ကိုခွဲခြားသိတဲ့နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒ

ကောင်းပြီ၊ အဲဒီအရှုခံစိတ် (၁၃)မျိုးလုံးဟာ နာမ်တရား
တွေချည်းပဲ (မှန်ပါဘုရား) အဲဒီနာမ်တရားစိတ်တွေဟာ ဘယ်
ပေါ်မှာ ပေါ်တာလဲဆိုရင်ရုပ်ပေါ်မှပေါ်တာ (မှန်ပါ)ဒါဖြင့် စိတ်
ကနာမ်၊အောက်ခံကရုပ် (မှန်ပါ) နာမ်နဲ့ရုပ်ပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)
နာမ် နဲ့ရုပ်ပေါ်တာပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

မြင်စိတ်ဆိုလိုရင် မျက်လုံးရုပ်ပေါ်ရတာပဲ(မှန်ပါဘုရား)
ဒီတော့နာမ်ရုပ်ပေါ်တာပဲပေါ့ဗျာ(မှန်ပါဘုရား)။

ကြားစိတ်ဆိုလိုရင်လဲ နားအကြည်ရုပ်ပေါ်မှာ ပေါ်ရ
တာပဲ (မှန်ပါဘုရား) ဒီတော့နာမ် နှင့်ရုပ်ပဲပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)
အလားတူပဲ နံစိတ်၊စားစိတ်၊ယားနာကောင်းစိတ်တို့ပေါ်တဲ့အခါ
မှာလဲ ရုပ်ပေါ်မှာနာမ်ပေါ်ကြရတာပဲ (မှန်ပါ)ဒါကြောင့်နာမ်နဲ့
ရုပ်ပေါ်ခြင်းလို့ဆိုရတာပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါဟာ “စိတ္တာနုပဿနာ”ဟောမယ်လို့ရှေးဦးစွာ နာမ်နဲ့
ရုပ်ကိုဝေဖန်လိုက်တာ(မှန်ပါဘုရား)အတွင်းဧည့်သည်ဗိယောက်
ဆိုတဲ့နာမ်တရားများပေါ်တဲ့အခါမှာလဲ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ပေါ်မှာ
ပေါ်ကြရတာပဲ (မှန်ပါဘုရား) ရုပ်နဲ့နာမ်ပေါ်တယ်ပေါ့ (မှန်ပါ
ဘုရား)။

ပြီးတော့အိမ်သည်စိတ်၂ခု၊လေကိုသွင်းသောစိတ်၊လေကို
ထုတ်သောစိတ်၊သူတို့၂ခုလဲဟဒယဝတ္ထုပေါ်မှာပဲပေါ်ကြရတာ၊
(မှန်ပါဘုရား) ဪ... ဒီလိုဆိုတော့ရုပ်ပေါ်မှာ နာမ်ပေါ်ကြရ
တာပဲပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒါဖြင့် “ဘာပေါ်ပေါ်၊ရုပ်ပေါ်မှာနာမ်ပေါ်တာပဲ” (မှန်ပါ
ဘုရား)ရုပ်နဲ့နာမ်ပေါ်တာပဲ၊ရုပ်နာမ်ပေါ်တာပဲ(မှန်ပါ)ယောက်ျား
မိန်းမ ပေါ်တာလား၊ ရုပ်နာမ်ပေါ်တာလား (ရုပ်နာမ်ပေါ်တာပါ

ဘုရား)ဟုတ်တယ်ရုပ်နာမ်ပရိတာ (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့်မြင်တာလဲ ရုပ်နာမ်ပေါင်းစပ်မှမြင်တာ (မှန်ပါ)
ကြားတာလဲ(ရုပ်နဲ့နာမ်ပေါင်းစပ်မှကြားရပါတယ်ဘုရား) ဒါဖြင့်
ရုပ်နဲ့နာမ်နောက်ထပ်ပြီး အထူးခွဲစရာလိုသေးလား (မလိုတော့
ပါဘူးဘုရား) ရှင်းသွားပြီနော်(ရှင်းပါပြီဘုရား) ဒါဆိုရင် “နာမ
ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်”ရသွားပြီ (မှန်ပါ)နာမ်နဲ့ရုပ်ကိုပိုင်းခြားသိတဲ့
ဉာဏ်ပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။

အကြောင်းနဲ့အကျိုးခွဲခြားစိတ်ဖြာ

ကိုင်း...ရုပ်နဲ့နာမ်ခွဲပြီးတော့ အကြောင်းနဲ့အကျိုးခွဲကြ
ဦးစို့ (မှန်ပါ)ဒီမှာမြင်စိတ်ကလေးဟာ မျက်စိအကြည်နဲ့အဆင်း
နဲ့တိုက်လို့ပေါ်လာတာ(မှန်ပါဘုရား)ခွါရနဲ့အာရုံတိုက်ဆိုင်လို့
ပေါ်လာတယ်ဆိုပါတော့ (မှန်ပါဘုရား) ဒီတော့မျက်စိ အကြည်
နဲ့ အဆင်းကအကြောင်း၊ မြင်စိတ်ကလေးကအကျိုး။ (မှန်ပါ)။

ကြားစိတ်ကလေး ပေါ်တဲ့နေရာမှာလဲအတူတူပဲ၊ နားအ
ကြည်ရုပ်နဲ့အသံရုပ်ကအကြောင်း၊ကြားစိတ်ကအကျိုး(မှန်ပါ)နဲ့
စိတ် မွှေးစိတ်ပေါ်တဲ့နေရာမှာလဲ နာခေါင်းအကြည်ရုပ်နဲ့အနံ့ရုပ်
က အကြောင်း၊နံစိတ်မွှေးစိတ်က အကျိုး(မှန်ပါဘုရား)။

စားစိတ်ကလေးပေါ်တဲ့နေရာမှာလည်း လျှာအကြည်ရုပ်
နဲ့ အရသာရုပ်တို့ကအကြောင်း၊ စားစိတ်၊ နာမ်ကလေးက

အကျိုး(မှန်ပါ) ယားနာကောင်းစိတ်ပေါ်တွဲနေရာမှာလည်း ခန္ဓာ
ကိုယ်အကြည်ရပ်နဲ့ တွေ့ထိစရာရပ်တို့ကအကြောင်း၊ ယားနာ
ကောင်းစိတ်ကအကျိုး။ (မှန်ပါဘုရား)။

တွေးတောကြံစည်စိတ်ဖြစ်ပေါ်တွဲနေရာမှာလဲမနောဒွါရ
နဲ့ ကြံတွေးစရာအာရုံတို့ကအကြောင်းတွေးတောကြံစည်စိတ်က
အကျိုး (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီတော့ တို့တစ်တွေစိတ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့အကြောင်းကို သိရ
ပြီ၊ အာရုံနဲ့ဒွါရတို့ကဆိုင်ကြလို့ ပေါ်လာတဲ့စိတ်ပဲ (မှန်ပါ)
သိကြားဗြဟ္မာ၊ ဘုရားလာပြီးထည့်သွင်းတဲ့စိတ်မဟုတ်ဘူး (မှန်
ပါ)။

အဲလိုအကြောင်းရင်းကိုသိလိုက်ရတဲ့အတွက် ပိစိကိစ္ဆာ
သေတယ်၊(မှန်ပါဘုရား)စောစောကရပ်နဲ့ နာမ်ကိုခွဲပြလို့သိသွား
ရတဲ့အတွက်ဒိဋ္ဌိသေတယ်၊ (မှန်ပါဘုရား) ဒိဋ္ဌိနဲ့ပိစိကိစ္ဆာသေ
ဖို့အရေးကြီးတယ်။

ဉာတပရိညာနဲ့ ဒိဋ္ဌိ ပိစိကိစ္ဆာကိုဇ္ဇာပုံ

ယောက်ျား၊ မိန်းမဆိုတာတွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေမရှိဘူး
လူနတ်ဗြဟ္မာဆိုတာလဲမရှိဘူး၊ပေါ်လာသမျှနဲ့ နာမ်ချည်းပဲလို့ဆို
တော့ဒိဋ္ဌိမသေဘူးလား(သေပါတယ်)။

ပြီးတော့ စိတ်ဆိုတဲ့ နာမ်တရားတွေဟာ အလိုလိုပေါ်လာ

တာလား၊ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ ပေါ်လာတာလား (အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ ပေါ်လာတာပါဘုရား)။

အဲဒီလို အကြောင်းရင်းကို သိလာရတော့ “ဘယ်လိုဖြစ်ပြီး ဘယ်လိုပေါ်လာတာပါလိမ့်” ဆိုတဲ့ သံသယဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသေးလား (မရှိတော့ပါဘုရား) ဒါဖြင့် အကြောင်းရင်းကို သိတဲ့အတွက် ဝိစိကိစ္ဆာသေတယ် (မှန်ပါ)။

ဒီအထိ (၂) ဉာဏ်ရသွားပြီ၊ နာမ်ရုပ်ကို ခွဲခြားသိတဲ့အတွက် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရယ်၊ အကြောင်းရင်းတရားကို သိမ်းဆည်းပြီး သိတဲ့အတွက် ပစ္စယပရိ ဂ္ဂဟဉာဏ်ရယ်၊ (၂) ဉာဏ်ရပြီ (မှန်ပါ) ဒါဟာ သိဉာဏ်ပဲရှိသေးတယ်၊ ပွားဉာဏ်မပါသေးဘူး (မှန်ပါဘုရား) ဉာတပရိညာနဲ့ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ ခွာရုံပဲ ရှိသေးတယ်။ (မှန်ပါ)။

စောင်ပြီး ဉာဏ်နဲ့ ပမ်းယူပါ

ရှေ့ပိုင်းမှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတို့ကို (ဉာတပရိညာ) အသိသဘောနဲ့ ခွာပြီးတဲ့နောက် ဖြစ်ပျက်ရှုတဲ့ သမ္မာသန ဥဒယဗ္ဗယတို့ လာကြတော့မယ် (မှန်ပါဘုရား) လက်တွေ့ရှုတဲ့ အခန်းကို ရောက်လာပြီ (မှန်ပါဘုရား)။

လက်တွေ့ရှုပုံရှုနည်းကို ဒီလိုလုပ်ကြပါစို့၊ မိလိန္ဒမင်းကြီးကမေးလို့၊ အရှင်နာဂသိန်ရဟန္တာမထေရ်မြတ်၏ ဖြေကြားပုံဖြေ

ကြားနည်း၊ ရှုပုံရှုနည်းကိုပြောမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

မိလိန္ဒမင်းကြီးက “အရှင်ဘုရား...ဝိပဿနာရှုပုံရှုနည်း ကလေးမိန့်ကြားပါ”တဲ့။ ဒီတော့ အရှင် နာဂသိန်မထေရ်က “ဒကာကြီး...တောအုပ်မြိုင်လျှိုတို့မှာ သစ်တွေကျားတွေမရှိဘူး လား” ရှိပါတယ်ဘုရား။

အဲဒီသစ်တွေကျားတွေက သူတို့စားချင်တဲ့သမင်ဒရယ် ကျီ ငယ်စိုင့်ဆတ်တို့ကိုအပြေးလိုက်ဖမ်းသလား၊ ချုံထဲကနေစောင့် ပြီးချောင်းဖမ်းသလား။

(စောင့်ပြီးချောင်းဖမ်းပါတယ်ဘုရား)ဟုတ်တယ်၊ - လိုက် ဖမ်းနေလို့ဘယ်မှီလိမ့်မလဲ၊သတ္တဝါကလေးတွေကအပြေးမြန်တာ ပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

ဒီမှာလဲဒီအတိုင်းပဲ၊စောင့်ပြီးဖမ်းပါ၊ဉာဏ်နဲ့ဖမ်းပါ (မှန် ပါ)သမာဓိထူထောင်ပြီးတော့တည်ငြိမ်စွာနဲ့သမာဓိ ချုံထဲကနေ ပြီးတော့ဉာဏ်ကျားကြီးက စောင့်ဖမ်းပါ (မှန်ပါ)။

သားကောင်နဲ့တူတဲ့ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေပေါ်လာပြီးဆို ရင်ဉာဏ်ကျားက ချောင်ဖမ်းပါ(မှန်ပါ)ဒါဟာဝိပဿနာရှုတာပဲ” (မှန်ပါ)။

မိုး (၁၁) ခါ (၃၄၄)

စောင့်ပြီးဖမ်းတာဝိပဿနာ

ကဲ...ဒါဆိုရင်လုပ်တတ်ပြီ၊ သမာဓိတည်းဟူသောချုံ့ထဲမှာ အောင်းပြီး ဉာဏ်တည်းဟူသော ကျားကြီးကဖြစ်ပျက်တည်းဟူသောသားကောင်ကလေးများကိုဖမ်းရမယ် (မှန်ပါ) အဲဒါကို စာထဲမှာ-

“ယံထာပိ ဒိပိကော နာမ၊

နိလိယိတွာ ဂဏှာတိမိဂေ”

လို့ဆိုတယ်၊ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ “တောထဲကသစ်တွေကျားတွေဟာ ချုံ့ထဲကအောင်းပြီး ချောင်းပြီးတော့ သားကောင်ကလေးတွေကို ဖမ်းသလို”ဟု ဆိုလိုပါသည်။

သမာဓိချုံ့ထဲကစောင့်နေပါ၊ ဉာဏ်ကျားကြီးက အသင့်ချောင်းနေပါ၊ မြင်စိတ်ကလေးပေါ်လာဖမ်းစားလိုက် (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်ရှုလိုက်လို့ ပြောတာပါ။ (မှန်ပါ)။

ကြားစိတ်ကလေးပေါ်လာလဲ “ဖျတ်” ခန့် ဖမ်းယူပြီး ဖြစ်ပျက်ရှု (မှန်ပါ) အခြားစိတ်တွေလဲ ဒီနည်းအတိုင်းရှု (မှန်ပါ) ဒီတော့ဖြစ်ပျက်နဲ့ မဂ်နဲ့ ဟာကိုက်လျှက်ကိုက်လျှက်ချည်းနေမယ် (မှန်ပါ ဘုရား)။

ဒါဟာစောင့်ပြီးဖမ်းတာပဲ၊ ဒါဟာ ဝိပဿနာ ရှုတာပဲ (မှန်ပါ ဘုရား) ဒါအရှင်နာဂသိန်နည်း (မှန်ပါ)။

မင်းတိုင်း အသေလေးတွေချည်းမိ

ဒီလို ဖမ်းပါများတော့ အသေကလေးတွေချည်းမိမယ်
(မှန်ပါ)အပျက်ကလေးတွေချည်းမိမယ်ပြောတာ (မှန်ပါဘုရား)
အပျက်နဲ့မဂ်နဲ့ကိုက်ကိုက်သွားလိမ့်မယ်(မှန်ပါ)။

စောစောကဒိဋ္ဌိကိုခွာထားပြီးပြီ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကိုလဲသတ်ပြီး
ပြီ၊အရဟံကအနုပဿနာအခန်းကိုရောက်နေတယ် (မှန်ပါ)သမ္မ
သန ဥဒယဗ္ဗယအခန်းကိုရောက်နေတယ်... (မှန်ပါဘုရား)။

အဖမ်းခံရတာကစိတ်၊ ဖမ်းတာကအနုပဿနာ၊ ပေါင်း
လိုက်တော့ "စိတ္တာနုပဿနာ" (မှန်ပါဘုရား)ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊
ပေါ်လာတဲ့စိတ်ကိုဖမ်းပြီးဖြစ်ပျက် ရှုပါ (မှန်ပါ) ရှုဖန်များလာ
တော့ အပျက်ကလေးတွေ များများတွေ့မယ်၊ အသုဘကလေး
တွေများများတွေ့မယ် (မှန်ပါ)။

အသုဘလေးတွေများများတွေ့လာရင်မုန်းလာမှာပဲ (မှန်
ပါ) မုန်းလည်းဆက်ရှုဆက်ရှု၊ ကြာတော့ဆုံးသွားတာကိုတွေ့
လိမ့်မယ်(မှန်ပါ) အဖြစ်အပျက်ကလေးတွေ ဆုံးသွားတာကိုတွေ့
မယ် (မှန်ပါ)။

အဲဒါဟာ နိရောဓသစ္စာ (နိဗ္ဗာန်)ပဲ (မှန်ပါ)အဲဒီရောက်
သည်အထိရှုရမှာပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

အသေကို အရှင်နဲ့ ကြည့်တာဝိပဿနာ

“ကမ္မဋ္ဌာန်းတွေကတော့အစုံရှိတာပဲ၊ ဒါပေမယ့် ခင်ဗျား တို့နဲ့ အလျော်ဆုံးက ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ရှုတာ အလျော်ဆုံး (မှန်ပါ) စိတ္တာနုပဿနာပေါ့” (မှန်ပါ)။

စိတ်ဆိုတာဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့စိတ်ကတစ်မျိုး၊ (မှန်ပါ) အဲဒါကို သိတဲ့ စိတ်ကတစ်မျိုး၊ (မှန်ပါ) ဘယ်နှစ်မျိုးတုံး (နှစ်မျိုးပါဘုရား) ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ကို သိတယ်ဆိုပါတော့ (မှန်ပါ)။

ဒါဖြင့် ဖြစ်ပျက်ကအသေ (မှန်ပါ) မဂ်ကအရှင် (မှန်ပါ) သူက နောက်မှ ပေါ်ရတာကိုး (မှန်ပါ) ဒါဖြင့် အသေကို အရှင်နဲ့ သိပေးတယ် (မှန်ပါ) ဒါ-ဝိပဿနာပဲ၊ (မှန်ပါဘုရား)။

အသေကို အရှင်နဲ့သိတာဘာခေါ်မယ်၊ (ဝိပဿနာပါ ဘုရား) ဟော ဒီလိုဆိုတော့ ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ... ဝိပဿနာ ဆိုတာအလွယ်ကလေးပါလား (မှန်ပါဘုရား)။

အသေကိုအရှင်နဲ့သိရင် ဝိပဿနာဖြစ်နေပြီ၊ စာလို သုံးနှုန်းနေလို့ အဟန့်ကြီးဖြစ်နေတာ၊ ပြီးတော့ ခင်ဗျားတို့က နားယောင်နေတာ (မှန်ပါ) တကယ်တော့ ကိုယ့်အသေကို ကိုယ့် အရှင်စိတ်နဲ့ သိရင်ပြီးတာပဲ (မှန်ပါဘုရား) ကြည့်ပါ ဒီအထဲမှာ စိတ်ကလေးတစ်ခုပေါ်လာတယ်၊ စိတ်အသက် ၁ နှင့် ၂ ပဲ ရှိတယ်၊ ၁ ဆိုရင် ဖြစ်တယ်၊ ၂ ဆိုရင် ပျက်တယ် (မှန်ပါ)။

အဲဒါလေးကို နောက်သိလုံးကလေးနဲ့ နောက်စိတ်နဲ့ သိပေးလိုက်တာပေါ့(မှန်ပါ) နောက်စိတ်နဲ့ အသက်ရှင်နေတယ်(မှန်ပါ) ဒီရှေ့စိတ်ကသေသွားပြီကိုး (မှန်ပါ) လူ တစ်ယောက် သေသွားပြီ၊မောင်ဘအေးဖြင့် မောင်ဘအေး သေသွားပြီ၊ကိုသန်းမောင်ဖြင့် ကိုသန်းမောင်သေသွားပြီ (မှန်ပါ)။

မိုး (၂) စာ (၄၅၆)

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကကိုယ်ခန္ဓာမှာ

အသေဟာဘာသစ္စာခေါ်ကြမလဲ (ဒုက္ခသစ္စာပါ) အသိက (မဂ္ဂသစ္စာပါ) ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ့်အသေကိုယ်သိတာ ဝိပဿနာခေါ်တယ် (မှန်ပါ) ပေါ်ကြပြီလား (ပေါ်ပါပြီဘုရား)။

ကိုင်း...ဝိပဿနာဆိုတာ အသေကို အရှင်နဲ့ကြည့်တာ လို့မှတ် (မှန်ပါ) ဝိပဿနာဆိုတာ (အသေကို) အရှင်နဲ့ကြည့်တာပါဘုရား) ခင်ဗျားတို့က တောကျောင်း တောင်ကျောင်း သွားပြီးရုံမှ ဝိပဿနာထင်ကြတာကိုး မဟုတ်ပါဘူးတဲ့ (မှန်ပါ ဘုရား)။

ကိုယ့်အသေက ဘယ်မှာရှိတာတဲ့ (ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာပါဘုရား) ကိုယ့်အသိကရော (ကိုယ့်ခန္ဓာထဲမှာပဲဘုရား) ဒါကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းပေါ့ဗျ (မှန်ပါ)ဒီခန္ဓာဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းပဲပေါ့ (မှန်ပါ)ဘုရား)။

တောမထွက်ချင်အောင်လို့ ဘုန်းကြီးကဟောနေတာလို့ မထင်လိုက်ကြနဲ့၊ ခင်ဗျားတို့ လူစုတွေက တောထွက်မှာလည်း မဟုတ်ပါဘူး (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ကဲ ... လိုရင်းကတော့ ကိုယ့်အသေကိုယ်သိနေရင် ပြီးတာပဲ၊ တောထဲသွားနေပေမယ့်လို့ မြို့စိတ်ပေါက်နေမယ်၊ ရွာ စိတ်ရောက်နေမယ်ဆိုရင် အလကားပါပဲ (မှန်ပါ့ဘုရား) ကိုယ့်အသေကိုယ်မစုဘူး၊ မမြင်ဘူးဆိုရင် အလကားပါပဲ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

တောကျောင်း၊ တောင်ကျောင်းဆိုတာတွေက သမထ အတွက်ဟောတာ၊ (မှန်ပါ့) သမထက တိတ်ဆိတ်ဖို့လိုအပ် တယ် (မှန်ပါ) ဒါကသုတ္တန်နည်း။

ဝိပဿနာအတွက်ကတော့ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်စတဲ့စိတ်တွေကို ရှုတာဆိုတော့ နေရာမရွေးဘူး၊ (မှန်ပါ) ဘယ်နေရာရှုရတာပေါ့ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဝိပဿနာအတွက်ကတော့ လှေကားခုံက ခြေတစ်လှမ်း ဆင်းရင်တောကျောင်း၊ တောင်ကျောင်းပဲတဲ့၊ ဒါကအဘိဓမ္မာ နည်း (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဝိပဿနာအတွက်ကတော့ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်စတဲ့ စိတ်တွေကို ရှုတာဆိုတော့ နေရာမရွေးဘူး၊ (မှန်

ပါ) ကယ်နေရာရှုရတာပေါ့ (မှန်ပါဘုရား)။

စိတ်ကိုသိရမှာမဟုတ် စိတ်ရဲ့ အပျက်ကိုသိရမှာ

ဒကာ၊ ဒကာမတို့၊ “ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ရှုပါ” ဆိုတာ “ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်သိပါ” လို့ ပြောတာ (မှန်ပါ) “ကိုယ့်စိတ်” ဆိုတာရယ် “ကိုယ်သိ” ဆိုတာရယ် ၂ ခုပဲ (မှန်ပါ) စိတ် စိတ်ချင်းရှုရမယ့်ကိစ္စ။ အရေးကြီးတယ် (မှန်ပါဘုရား)။

“စိတ် စိတ်ချင်းရှု” ဆိုပေမယ့်တကယ်တော့ရှုတဲ့ စိတ်ပေါ်တဲ့အချိန်မှာအရှင်စိတ်ကမရှိတော့ပါဘူး(မှန်ပါ)ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ တစ်ချိန်တည်းမှာ ၂ စိတ်ပြိုင်၍အသက်ရှင်ရိုးထုံးစံမရှိလို့ပါပဲ (မှန်ပါ) “ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း တစ်ချိန်မှာ တစ်စိတ်စီနဲ့သာ အသက်ရှင်ရတာမဟုတ်လား (မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီတော့ “ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်သိပါ”ဆိုပေမယ့်တကယ်တော့စိတ်ကိုသိရမှာမဟုတ်ဘူး၊ အပျက်ကို သိရမှာ (မှန်ပါဘုရား) စိတ်ကိုသိရမှာလား၊ စိတ်ရဲ့အပျက်ကိုသိရမှာလား (စိတ်ရဲ့အပျက်ကိုသိရမှာပါဘုရား) အေး...ဟုတ်တယ်။

ဒါဖြင့် အရှင်စိတ်ကလေးက အပျက်၊ဒီဘက်ရှုဉာဏ် စိတ်ကလေးကမဂ်၊ အဲဒီလိုသွားကိုက်တယ် (မှန်ပါဘုရား) ဒါကလေးကတော်တော်အရေးကြီးတဲ့ အပျက်ကလေးတွေနော် (မှန်ပါဘုရား)။

ခင်ဗျားတို့ကတော့ထင်မယ်၊ ဘုရားက “စိတ္တာနုပဿနာ” လို့ ဟောတော့ စိတ်ကို အရှုခိုင်းတယ်လို့ ထင်ကြမှာ (မှန်ပါ) ဘယ်ဟုတ်လိမ့်မှာလဲ၊ စိတ်ကို အရှုခိုင်းတာမဟုတ်ဘူး၊ “စိတ်၏ ပျက်မှုကိုရှုပါ” လို့ ပြောတာ (မှန်ပါ) ဘုရား။

ဝိပဿနာရှုပုံ အစစ်အမှန်က

ထပ်မံပြောဦးမယ်စိတ်ကို ရှုခိုင်းတာမဟုတ်၊ စိတ်၏ မရှိမှုကို အရှုခိုင်းတာ (မှန်ပါ) ဘုရား၊ ရှုတဲ့ အချိန်မှာမရှိတာဘဲ တွေ့ရမယ် (မှန်ပါ) ရှိပြီးမှ မရှိပဲဖြစ်သွားတဲ့ သဘောကိုတွေ့ရမှာ (မှန်ပါ) စောစောက ဒီနားရှိတယ်၊ အခုမရှိတော့ဘူး၊ အဲဒီ သဘောကိုတွေ့ရမှာ (မှန်ပါ) ဘုရား။

ရှိတာရှုနေလို့ရှိရင် ခိုင်တာမြဲတာ ရှုနေသောကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်၊ (မှန်ပါ) မရှိတာရှုမှသာလျှင်သဿတဒိဋ္ဌိကလွတ်တယ် (မှန်ပါ) ဘုရား။

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ “အသေကိုအရှင်နဲ့ရှုပါ” ဆိုတာအမှန်ဆုံးဘဲ (မှန်ပါ) ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ တစ်ခုသေပြီးမှ တစ်ခုဖြစ်ရမှာကိုး (မှန်ပါ)။

ခင်ဗျားတို့က “စိတ်ကို အရှုခိုင်းတယ်” ဆိုပြီး “ကျုပ်ကတော့စိတ်တွေလာတိုင်းရှုနေတာပဲ” ဆိုရင် ဒါ ဝိပဿနာ မ

ဟုတ်ဘူး၊ ဝိပဿနာအပါးမဝသေးဘူး၊ ဆရာကရင်လည်းလိုနေမယ်၊ ကိုယ်ကရင်လည်းလိုနေမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

စိတ်ကတစ်ချိန်တည်းမှာ ဥပေါသ်ပေါ်ကောင်းရဲ့လား (မပေါ်ကောင်းပါ) ဒါကြောင့် ရှေ့စိတ်ကို နောက်စိတ်နဲ့ မြင်လို့မရနိုင်ဘူး (မှန်ပါ) ရှေ့စိတ်အပျက်ကိုသာနောက်စိတ်နဲ့ မြင်လို့ရနိုင်မယ် (မှန်ပါဘုရား)။

ရှေ့က ပထမစိတ်ပျက်ပြီးမှ နောက်က ဒုတိယစိတ်ပေါ်နိုင်မယ် (မှန်ပါ) ပထမစိတ်ကအသေ၊ ဒုတိယစိတ်က ရှင်ဆဲပါ (မှန်ပါ) အသေကိုရှင်တဲ့စိတ်နဲ့ရှု၊ ရှင်တဲ့စိတ်ထဲမှာ ဉာဏ်ပါတယ် (မှန်ပါ) အသေကို ဘာနဲ့ရှုရမယ်(အရှင်နဲ့ရှုရမယ်) အဲဒါမှ ဝိပဿနာအစစ်ပါ (မှန်ပါဘုရား)။

အပျက်မပါပဲနဲ့ စိတ်သက်သက်ကိုသာရှုနေရင်ဝိပဿနာအစစ်မဟုတ်သေးဘူး၊ ဖြစ်လဲမဖြစ်နိုင်ဘူး (မှန်ပါ) ဘာလို့လဲဆိုတော့နောက်ရှုတဲ့စိတ်ပေါ်တဲ့အချိန်မှာရှေ့ကစိတ်က ရှိမှမရှိနိုင်ပဲ (မှန်ပါဘုရား) ပျက်သွားရပြီ၊ ပျက်သွားပြီးမှသာ နောက်ကစိတ်ပေါ်နိုင်ခွင့်ရတာကိုး (မှန်ပါဘုရား)။

မိုး(၂) စာ (၄၆၄)

သမုဒယ-ဝယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ

“စိတ္တာနုပဿနာ = စိတ်ရှုတယ်” ဆိုတာ အပြောက ပြော ချင်ပြောပါ။ ဒါပေမယ့် အမှန်စင်စစ်ကတော့ “ကိုယ့် အသေကို အရှင်နဲ့ရှုတာပါ” ဒါမှအမှန်ဗျ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဝိပဿနာဆိုတာဘာပါလိမ့် (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့် တာပါ) အသေမတွေ့သေးလို့ဆိုရင်လည်း အနိစ္စမတွေ့သေးဘူး (မှန်ပါ)ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဆိုတာ... (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့် တာပါဘုရား) ... အေး ... ဟုတ်တယ်။

“စိတ္တာနုပဿနာလား၊ အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာလား (အသေကိုအရှင်နဲ့ကြည့်တာပါဘုရား) ဝေဒနာနုပဿနာလား၊ အသေကို အရှင်နဲ့ကြည့်တာလား၊ (အသေကိုအရှင်နဲ့ ကြည့် တာပါဘုရား)။ ဒါမှလမ်းမှန်ကျတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒါဖြင့် စိတ်ရှုရ၊ ဝေဒနာရှုရ၊ ရုပ်ရှုရ၊ အပျက်ကို မြင် စေရမယ်လို့ပြောတာ (မှန်ပါ့ဘုရား) ဒါဟာ ဘုရားဟော အ ထောက်အထားရှိလို့ပြောတာ (မှန်ပါ)။

“သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ ဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ စိတ္တသ္မိ ပိဟရတိ” တဲ့၊ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်ကြီးမှာပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားဟောထားတာ (မှန်ပါ)။

သမုဒယ ဆိုတာ ဖြစ်တာ၊ မွေးလာတာ၊ (မှန်ပါ) ဝယ -

ဆိုတာ ပျက်တာ၊ သေတာပေါ့ (မှန်ပါ) အဲဒီမွေးလာပြီး သေ သွားလိုက်၊ မွေးလာပြီးသေသွားလိုက်တွေကို ရှုရမှာ၊ ဉာဏ်နဲ့ရှုရ မှာ (မှန်ပါဘုရား)။

ပြောနေကျစကားလုံးနဲ့ပြောရရင်တော့၊ ဖြစ်လာပြီးပျက် သွားလိုက်၊ ဖြစ်လာပြီးပျက်သွားလိုက်၊ အတိုကောက် “ဖြစ်ပျက်” ပေါ့၊ အဲဒါတွေကို ဉာဏ်နဲ့ရှုရမှာ (မှန်ပါဘုရား)။

မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်ကြီးထဲမှာ ဘုရားရှင်ကိုယ် တော်မြတ်ကြီးက အတိအလင်းဟောထားတာပဲ (မှန်ပါ) “သမု ဒယ-ဝယ” မွေးလာပြီးသေသွားတာကို မြင်အောင်ကြည့် ရမယ် ဆိုတာလေ (မှန်ပါ) အဲဒီထိအောင်သွားရမှာ အဲဒီကျတော့ မှ ဝိပဿနာဖြစ်တာ (မှန်ပါ)။

ခုတော့မဟုတ်ဘူး၊ ခင်ဗျားတို့က စာကိုရှေ့ပိုင်းတွင်ပဲ ဖတ်ပြီး ရှေ့ပိုင်းတွင်ပဲပြောနေကြတာ၊ ဒီနောက်ပိုင်း (သမုဒယ ဓမ္မာနုပဿီဝါ-ဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ) ထိအောင်လာရမှာ (မှန်ပါ ဘုရား)။

ကဲ ဒါဖြင့် ပြန်မေးမယ်၊ ဝိပဿနဆိုတာဘာပါလိမ့် (အသေကိုအရှင်နဲ့ရှုတာပါဘုရား) ဟုတ်တယ်၊ အရှင်အရှင်ချင်း ကြည့်လို့ဖြစ်မလား (မဖြစ်ပါဘုရား) အေး...မြဲမြဲမှတ်ထားကြ (မှန်ပါဘုရား)။

မိုး (၂) စာ (၄၆၇)

ဉာဏ်က နိဗ္ဗာန်ဘက်လှည့်သည်

ပထမဦးစွာ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်အောင်ရှု (မှန်ပါ) ပြီး
တော့မှန်းအောင်ရှု ဒကာကြွယ်ရ (မှန်ပါဘုရား) ဒီဖြစ်ပျက်တွေ
က ဒုက္ခသစ္စာတွေ၊ ဒါကြောင့်မို့လို့ကိုမလိုချင်ဘူး (မှန်ပါ)။

မလိုချင်တော့ဘူး ဆိုရင် “ဖျတ်” ခနဲ ဒီဖြစ်ပျက်တွေချုပ်
ကုန်ရတယ် (မှန်ပါ)။

မလိုချင်တဲ့ ကိုယ့်ဉာဏ်ကလေးက နိဗ္ဗာန်ဘက်ကိုလှည့်
သွားတယ် (မှန်ပါဘုရား) ခန္ဓာဘက်ကို မလှည့်တော့ဘူး (မှန်ပါ)

ဒါဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်နဲ့သာရူ
သာနေ၊ (မှန်ပါ) ရှုရင်း ရှုရင်းနဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေဟာ “ဖျတ်” ခနဲ
ချုပ်ကုန်ကြပါလိမ့်မယ် (မှန်ပါဘုရား)။

ချုပ်သွားကုန်ကြသော်လည်း၊ မျက်လုံး ဖွင့်မကြည့်နဲ့
(မှန်ပါ)ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ ဒုက္ခသစ္စာတွေမဟုတ်လား (ဟုတ်ပါ
တယ်ဘုရား)။

အဲဒီဒုက္ခသစ္စာတွေကို ကြည့်ရင်းကြည့်ရင်းနဲ့ “ဖျတ်”ဆို
ပျောက်ကုန်မယ်(မှန်ပါ)၊ ပျောက်သွားတဲ့အခါကျတော့တာနဲ့
နေရစ်သတိုးဆိုရင် ခုနင်ကရှုတဲ့ ဉာဏ်ကလေးနဲ့နေရစ်တယ်..
(မှန်ပါဘုရား)။

အဲဒီဉာဏ်ကလေးနဲ့ ဒုက္ခပျောက်တဲ့နေရာနဲ့ တည့်နေ
တယ်(မှန်ပါ့ဘုရား)ဒုက္ခပျောက်တဲ့နေရာက နိဗ္ဗာန်ပဲ(မှန်ပါ) ဒီ
ဉာဏ်ကလေးကမဂ်ဉာဏ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒုက္ခနိရောဓကို ရုပ်ရှင်ကြည့်သလိုမှတ်ပါ

ဒါဖြင့် နိဗ္ဗာန် ဝေးသလား၊ နီးသလား (နီးပါတယ်)
အေး... အေး ... ဒုက္ခသစ္စာရဲ့ အဆုံးမှာပဲ နိဗ္ဗာန်ရှိတယ် ...
(မှန်ပါ့ဘုရား) ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တဲ့ ဖြစ်ပျက်တွေရဲ့အဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်
ရှိတယ် ... (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ဒုက္ခသန္တံ ကရိဿတိ ဆိုတာလေ (မှန်ပါ) ဒုက္ခသန္တံ
ဒုက္ခသစ္စာရဲ့အဆုံး (ဖြစ်-ပျက်တွေရဲ့အဆုံး) ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို၊
ကိရိဿတိ (သစ္စိကရိဿတိ) မျက်မှောက်ပြုရလတ္တံ့ ဆိုတာဒါ
ပေါ့ (မှန်ပါ့ဘုရား)။

ရုပ်ရှင်ကြည့်တဲ့အခါ မျက်လုံးနဲ့နောက်ခံဘက်ရောင်း
ပိတ်ကားပေါ်မှာ ကြည့်ရတာမဟုတ်လား(မှန်ပါ) ရုပ်ရှင်ပြီးသွား
တော့လဲ နောက်ခံဘက်ရောင်းပိတ်ကားပေါ်မှာပဲ မျက်လုံးက
ရောက်တာပဲမဟုတ်လား (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။

အေး...ရုပ်ရှင်ပြနေတုန်းက ပိတ်ကားပေါ်မှာ အရုပ်တွေ
သွားလာ လှုပ်ရှား နေကြတာ ဒုက္ခသစ္စာတွေနဲ့ တူတယ် (မှန်ပါ)

ဘုရား)။

ရုပ်ရှင်ပြီးသွားတဲ့အခါ ပိတ်ကားပေါ်မှာ အဖြူထည်ကိုပဲ
တွေ့နေရတာက နိရောဓ သစ္စာကို မြင်နေရတာနဲ့ တူတယ်
(မှန်ပါဘုရား)။

**ဆရာကြီးဦးသံခိုင်ရှင်းလင်းပြောပြသော
စိတ္တာနုပဿနာရှုနည်း ပွားနည်း**

မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ပြန်ပွားရေး အဖွဲ့ကြီး၏ ဥက္ကဋ္ဌဦးသံခိုင်က စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားပုံ ရှုပွားနည်းများကို ဟောပြောရာမှာ ဆရာကြီးက

ဒီရိပ်သာမှာလာပြီးတော့ တရားနာတရားအားထုတ်ကြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များစေတနာသဒ္ဓါတရားနဲ့အားထုတ်ကြသူများမှာ မိမိခန္ဓာမှာ တကယ်ရှိတာကို မိမိဉာဏ်အသိနဲ့ တကယ်သိကြစေလိုပါတယ်၊ အရှိနဲ့အသိနဲ့ကိုက်ကြစေလိုပါတယ်။

မိမိတို့ခန္ဓာမှာလည်း တကယ်ရှိတာက အနိစ္စပဲရှိတယ်၊ ဒုက္ခပဲရှိတယ်၊ အနတ္တပဲရှိတယ်၊ အသုဘပဲရှိတယ်၊ ဒုက္ခသစ္စာပဲရှိတယ်ဆိုတာအားလုံးသိကြပါတယ်။

ဒါတွေကို အကျဉ်းချုပ်လိုက်ရင်လည်း ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခသစ္စာသာရှိတယ်ဆိုတာ အမှန်တကယ်အရှိဖြစ်လေတော့ အဲဒီအမှန်တကယ်ရှိတာကို မဂ်နဲ့ တကယ်သိပြီး ရက်တိုတိုနဲ့ခရီးပေါက်ကြပြီးတော့ ပွားများ အားထုတ်ရကျိုး နပ်ကြစေလိုပါတယ်၊ ပင်ပန်းကျိုးနပ်ကြစေလိုပါတယ်၊ အောက်ထစ်စူဠာသောတာပန်၊ အဲဒီစူဠာသောတာပန်တောင်မဟုတ်ပဲ မဟာသောတာပန်အဆင့်လောက်ကိုရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တစ်ခုအနေ

နဲ့ ရည်မှန်းထားကြစေလိုပါတယ်။

မဟာသောတာပန်အဆင့်ကို အောင်မြင်ခြင်းသို့ရောက်ဖို့ဆိုတာမှာလည်း ပထမအနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ရသတ်ရပါလိမ့်မယ်။ အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာကို အရင်သတ်စရာ မလိုသေးပါဘူး။

ပထမအဆင့်အနေနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာပယ်သတ်ဖို့ ဆိုတော့လည်း သူတို့နေရာ သူတို့ ကိန်းနေတဲ့နေရာကို သိဖို့လိုပါတယ်။ အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီဒိဋ္ဌိက ဘယ်နေရာမှာ အများဆုံးကိန်းပါသလဲဆိုတော့ ခန္ဓာငါးပါးရှိတဲ့အနက် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ စိတ်မှာ အများဆုံးကိန်းပါတယ်။ (ဥပမာ)-ငါ့ငါ့ဥစ္စာဆိုတဲ့ အတ္တနဲ့ အတ္တနိယဆိုတဲ့ ငါ့ဥပမာစိတ်မှာ အစွဲဆုံးဖြစ်တော့ ဥပမာမယ် ငါ့စိတ်လာမစမ်းကြနဲ့ သိသွားကြမယ်၊ ငါ့စိတ်ကသိပ်မြန်မယ်၊ ငါ့စိတ်ထင်တိုင်းလုပ်လိုက်ရရင်ခက်ကုန်ကြမယ်စသည်ဖြင့်စိတ်ကို ငါထင်ကြတယ်၊ ငါ့စိတ်ငါ့ပိုင်တာပေါ့ကွ ဆိုပြီး စိတ်ကို ငါ့စွဲစွဲကြတယ်၊ ငါ့လို့လုပ်ဖြစ်ကြတယ်၊ ငါ့စိတ်လို့လုပ်ဖြစ်ကြတယ်၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ သုံးမျိုးနဲ့ စိတ်ကို ငါလုပ်နေကြတယ်။

ဘယ်မှာ ငါ့စိတ် ဟုတ်မလဲ၊ အကြောင်း နှစ်ခု တိုက်ဆိုင်

လို့ပေါ်တာပဲ၊ မျက်စိနဲ့အဆင်းရူပါရုံ၊ နားနဲ့အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့၊ ဒါတွေအကြောင်းနှစ်ခုတိုက်ဆိုင်တိုင်း၊ တိုက်ဆိုင်တိုင်း မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်စသည်တို့ပေါ်တာပဲ။

ဒီမြင်စိတ် ဆိုတာကလည်း မျက်စိပေါ်မှာပဲ ပေါ်တာပဲ၊ ကြားစိတ်ဆိုတာ လည်း နားပေါ်မှာ ပေါ်တာပဲ၊ နံစိတ်ဆိုတာလည်း နှာခေါင်းပေါ် မှာပေါ်တာပဲ၊ ပေါ်ပြီးပေါ်တဲ့နေရာမှာ ချုပ်ပျောက်သွားကြတာပဲ၊ ဒီမြင်စိတ်ကလည်း နားမှာ မပေါ်ပါဘူး၊ ကြားစိတ်ကလည်း နှာခေါင်းပေါ်မှာမပေါ်ဘူး၊ ဒီနေရာမှာ ပေါ်ပြီး ဒီနေရာမှာပဲချုပ် ပျောက်သွားကြတာပဲ၊ စိတ်ကလေး တစ်ခုချုပ် ပျောက်သွားလိုက်၊ နောက်အစားထိုးတဲ့စိတ်ကလေး တစ်ခုပေါ်လိုက်၊ ဒီလိုပဲ ဓမ္မနိယာမအတိုင်းပေါ်လိုက်ချုပ်လိုက်၊ နောက်အစားထိုးတဲ့ စိတ် လာလိုက်ဆိုပြီး ဖြစ်နေတာသည် ငါ့လိုဆိုလို့ ရပါမလား၊ ငါ့ စိတ်လုပ်လို့ရပါမလား၊ ဒါပေမယ့် ဒီဋ္ဌိကဝင်ပြီး နှောင့်ယှက်နေ တော့ ငါ၊ ငါ့စိတ်လိုလုပ်နေကြတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီဋ္ဌိစွဲက စိတ်မှာ အများဆုံး စွဲတာဖြစ်တဲ့ အတွက် သောတာပန်ဖြစ်ချင်ရင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊ သောတာပန် ဖြစ်ချင်ရင် ဒီဋ္ဌိကို အရင်ပြုတ်အောင် ပြုတ်ရပါလိမ့်မယ်။

ဒီဋ္ဌိပြုတ်ရင်လည်း ဝိစိကိစ္ဆာဟာအလိုလိုပြုတ်ပြီးသားပါပဲ၊ အဲဒါကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာဆိုသော်လည်း သမ္မယတ္တ ဓမ္မဖြစ်လို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးစလုံး အားလုံးအကျုံးဝင်တယ်၊

သို့သော် ပြဋ္ဌာန်းရာကိုသာ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်ပါသောကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာလို့ပဲခေါ်ဆိုကြစို့။

အချို့အချို့က စိတ္တာနုပဿနာ ဆိုတာ ထင်ဖို့မြင်ဖို့မလွယ်ဘူးတဲ့၊ ပါရမီရှင်များရဲ့ အလုပ်သာဖြစ်တယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။ အဲဒါသူများပါးစပ်လမ်းဆုံးတယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်မိမိရလုပ်မကြည့်သေးတော့ ဒီလိုပဲပြောချင်ပြောကြပါလိမ့်မယ်။ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့ “သတိထား၊ ဗီရိယစိုက်၊ ပညာနဲ့ ရှု”လို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မကြာခဏဆုံးမတော်မူထားတာလည်းရှိပါတယ်။ ပါရမီအလုပ်မဟုတ်ပါဘူး၊ ပါရမီမလိုပါဘူး၊ အလုပ်မှန်ဖို့နဲ့နှလုံးသွင်းဖို့သာလိုပါတယ်။

အလုပ်မှန်ဖို့ဆိုတာရှေ့ကဖြစ်ပျက်နဲ့နောက်ကမဂ်နဲ့ ကိုက်တာကိုဆိုပါတယ်။ နှလုံးသွင်းမှန်ဆိုတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပညာဦးစီးပြီးတော့မဂ္ဂင်ငါးပါးနဲ့လိုက်ခြင်း၊ ရှုခြင်း၊ ပွားခြင်းများကိုဆိုလိုပါတယ်။

ဤနေရာ၌ ထပ်၍လေးနက်စွာပြောပါဦးမယ်။ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုတာ သမာဓိဦးစီးသော အလုပ်မဟုတ်ပါ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဉာဏ်ပညာ (သို့မဟုတ်) ပညာ (သို့မဟုတ်) ဝိဇ္ဇာဦးစီးသော အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာ ဆိုတာ မိမိ သန္တာန်မှ ပေါ်

လာတဲ့စိတ်ကလေးကို ဉာဏ်နဲ့အကဲခတ်ရတဲ့အလုပ်ပဲဆိုတာ မှတ်သားတော်မူကြပါ။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း သမိတ္တ ပရိယာယသုတ် မှာသူတစ်ပါး စိတ်အကဲခတ်ရတာ မှားသော်ရှိ၊ မှန်သော်ရှိ မိမိ စိတ်ကိုအကဲခတ်ရတာအမှန်ဆုံးလို့ဟောတော်မူပါတယ်။

ဒါကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာဆိုတာ မခက်ပါဘူး၊ ကိုယ့် စိတ်ကိုသမ္မာဒိဋ္ဌိခေါ်တဲ့ ဉာဏ်နဲ့ပညာနဲ့အကဲခတ်တဲ့ အလုပ်ပါပဲ၊ ခက်ခဲတဲ့အလုပ်မဟုတ်ပါဘူး။

ကဲ...ဝိပဿနာအလုပ်ကိုစ၍ပြောကြပါစို့၊ မပြောသေးခင်အရေးကြီးပြောချင်တာက ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို အထူးလေ့လာကြစေလိုပါတယ်၊ ဒီပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သဘောကျနားလည်မှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အရင်းခံဖြစ်တဲ့ သဿတနဲ့ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါး ဟာသိမှုနဲ့ပြုတ်ပါ့မယ်။

သိမှုနဲ့ ပြုတ်တယ်ဆိုတာလည်း တခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ဓမ္မသဘောတွေ တစ်ခုပြီးတော့ တစ်ခုအကြောင်းနဲ့ အကျိုးတွေ ဆက်နေတာပဲ၊ ဒီအထဲမှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ယောကျ်ား၊မိန်းမ၊မပါဘူး၊ ငါမပါဘူး၊ သူမပါဘူး။

ဒီလိုမိမိဉာဏ်မှာ ရှင်းနေရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ သိမှု နဲ့ ပြုတ်

ပါတယ် အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်တာပဲ၊ ဤအကြောင်း တရားချုပ်ခဲ့သော် ဤအကျိုးတရားလည်းချုပ်တာပဲလို့ မိမိ ဉာဏ်မှာ သိမှုနဲ့ရှင်းပြီးတော့နေဖို့ကိုဆိုလိုပါသည်။ ဒါကြောင့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုပြီး အပြစ်သိရင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သေပါတယ်၊ အကြောင်းချုပ်ခဲ့သော် အကျိုးချုပ်တာပဲလို့ပျက် ပြယ်သွားတာသိရင် သဿတဒိဋ္ဌိသေပါတယ်၊ ဒီဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးသေမှ အလယ်လမ်းရောက်ပါတယ်၊ ဒီတော့ ဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးကို သိမှုနဲ့ဖြုတ် ထားဖို့အရေးကြီးပါတယ်၊ ဒီဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးခံနေရင်အချိန်ကြာပါလိမ့် မယ်၊ ဒုဗ္ဗလဝိပဿနာခေါ်ပါတယ်၊ အားနည်းတယ်လို့ဆိုပါ တယ်၊ ကုသိုလ်တော့ရပါတယ်။

ဘုရားလက်ထက်က ရှင်ဆန္ဒဆိုတာကြားဖူးကြပါလိမ့် မယ်၊ တရားရဖို့ ၄၅ နှစ်ကြာပါတယ်၊ ဒီလိုမကြာရအောင်ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ကို နားလည်ထားကြစေလိုပါတယ်။

တရားမထိုင်ခင် လုပ်ရမယ့် ပုဗ္ဗကရဏကိစ္စ ဆိုတာ တ ခြားမဟုတ်ပါဘူး၊ ယခုကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌိတွေကို သိမှုနဲ့ ရှင်းပြီးတော့ ထားခြင်းဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နားလည်ထားခြင်းဟာဒါအရေးကြီး ဆုံးပါပဲ။

ထပ်ပြောပါဦးမယ်၊ ဒီရိပ်သာမှာဒိဋ္ဌိဖြုတ်မှုကို ရှေ့ထား ပါတယ်၊ ဒိဋ္ဌိကိုသိမှုနဲ့ဖြုတ်ပြီးမှပွားမှုနောက်ကလိုက်ရပါတယ်။

ကဲ အလုပ်၊လုပ်ကွက်ကိုပြကြပါစို့။

ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ လေကို ရှုရှိုက်နေကြတယ် မဟုတ်လား၊ ဒီလိုလေကိုရှုရှိုက်နေကြတာဟာ အားထုတ်တဲ့ စိတ်လေးတွေနဲ့ ရှုနေတာရှိုက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။

အကိုးအကားနဲ့ ပြမယ်ဆိုရင် သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ ဝင်သက်၊ ထွက်သက်ဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။

မီးပါစကား ကမ္မဇာ... သာသာစိတ္တဇာ လို့ဆိုလိုပါတယ်၊ ဝင်သက်၊ ထွက်သက်ဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ထင်ရှားရှားကြီးပြပါတယ်၊ သာသာဆိုတာ အဿသ၊ ပဿသ ဝင်သက်၊ ထွက်သက်ကိုဆိုပါတယ်။

လေကိုရှုတဲ့ စိတ်လေကိုရှိုက်တဲ့ စိတ်ဆိုပြီးတော့ခေါ်ကြပါစို့။ "သတိထား၊ ဝိရိယစိုက်ပညာနဲ့ရှုလို့။" ဆရာတော်ကြီး သွန်သင်ဆုံးမတော်မူခဲ့သည့် အတိုင်းသတိထားပြီးရင် ဝိရိယကလေးစိုက်ပြီးတော့ လေကိုရှုတဲ့အခါ၊ ရှုတဲ့စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်ပေါ်လာတာ၊ လေကိုရှိုက်တဲ့အခါ ရှိုက်တဲ့စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်ပေါ်လာတာကို ရှုဖို့ပါပဲ၊ လူသစ်များအဖို့ဆိုရင် မိနစ် ၂၀၊ အစိတ်ဆိုသလို အစကနဦးမှာ စိတ်စိုက်ပြီးတော့ကို ရှုဖို့လိုပါတယ်၊ ရှုရမှာသည် ဝင်သက်၊ထွက်သက်မဟုတ်ပါ၊ ဝင်လေကို ဖြစ်စေတဲ့စိတ်၊ ထွက်လေကိုဖြစ်စေတဲ့စိတ်ဆိုတာ အထူးဂရုပြုကြပါ။

ထပ်ပြီးတော့ ပြောရဦးမယ်၊ စိတ္တာနုပဿနာဆိုတာ စိတ်

ကို ရှုရာမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ရှုရာမှာသည် ဝင်သက်ထွက်သက် မဟုတ်ပါ။ ဝင်လေကိုဖြစ်စေတဲ့စိတ်၊ ထွက်လေကိုဖြစ်စေတဲ့ စိတ်ဆိုတာ အထူးဂရုပြုကြပါ စိတ္တာနုပဿနာဆိုတဲ့ အတိုင်း စိတ်ကိုရှုရာမှာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလိုစိတ်ရှုလို့ စိတ်တွေပေါ်ပေါ်လာတာတွေ တွေ့ပါ လိမ့်မယ်။ ဒီစိတ်တွေကိုရှုလို့ စိတ်တွေနေရင် ပထမအဆင့် တော့အတော်နေရာကျပြီလို့အောက်မေ့ပါ။ ဝမ်းမြောက်စရာတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ အောက်ဉာဏ်ပဲရှိပါသေးတယ်လို့ဆိုပါတယ်။

ဘယ့်နဲ့...စိတ္တာနုပဿနာ လုပ်ပါဆိုပြီး စိတ်တွေ နေသေးရင် ဝမ်းမြောက်စရာမဟုတ်သေးဘူးတဲ့၊ ဒီတော့ပရိသတ်က မေးဖို့လိုမလာဘူးလား...လို့လာပါတယ်။ အခုရှင်းပြီးတော့ပြပါ ဦးမယ်။

စိတ်ကိုအရှုခိုင်းငြားသော်လည်း စိတ်ရဲ့မရှိမှုကိုတွေ့ မှ အထက်ဉာဏ်လို့ခေါ်ပါတယ်။ စိတ်ကိုရှုလို့ စိတ်တွေနေသေး တယ်ဆိုရင် နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပဲခေါ်ပါသေးတယ်။ ဝေဒနာကို ရှုလို့ဝေဒနာကို တွေ့နေသေးလို့ရှိရင်လည်း နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ် လို့ပဲခေါ်ပါသေးတယ်။ ရုပ်ရှုလို့ရုပ်တွေနေသေးလို့ရှိရင် ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လို့ပဲခေါ်ပါသေးတယ်။ အထက်ဉာဏ်တော့ မ ရောက်သေးပါဘူး၊ ပေါ်လာပြီးတော့ပျက်သွားတာတွေမှ အ ထက်ဉာဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ယထာဘူတဉာဏ်လို့ လည်း

ခေါ်ပါတယ်၊ ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ ဂူနည်း၊ ပွားနည်း၊ ဒီနေရာမှာ ထူးခြားချက်ရှိကြပါတယ်၊ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းမှတ်နေရတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ပေါ်၊ ပေါ်လာပြီးတော့ကို ပျောက်၊ ပျောက်သွားတာကိုသာဉာဏ်နဲ့ သိအောင်ရှုခြင်း အကဲခတ်ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ထပ်ပြီးတော့ တစ်ခါပြောပါဦးမယ်၊ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်းမှတ်နေရတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပေါ်လာပြီးပျက်သွားတာ ပျောက်သွားတာ ဒါကိုသာဉာဏ်နဲ့ သိအောင်ရှုခြင်း၊ အကဲခတ်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်၊ ယခုပရိသတ်ထဲမှာ အခြားအခြားသော ရိပ်သာများမှ လာကြတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များပါချင်ပါကြပါလိမ့်မယ်၊ ကျွန်တော်ရှင်းပြတဲ့ စိတ္တာနုပဿနာ ဂူနည်း ပွားနည်းများကို စမ်းသပ်ပြီးကြည့်ကြစေလိုပါတယ်။

မိမိတို့သန္တာန်မှာ လေကို ရုတ်စိတ်ကလေးတွေပေါ် ပါတယ်၊ ဒီရုတ်စိတ်ကလေးတွေကို နောက်စိတ်နဲ့ ရှိမရှိအကဲခတ်လိုက်ပါတဲ့၊ အဲဒီလိုနောက်စိတ်နဲ့ အကဲခတ်တာကို ပထမရုတ်စိတ်ကလေးရှိတာတွေ သလား၊ မရှိတာတွေ သလား၊ မရှိတာပဲတွေ့မှာပဲ၊ စဉ်းစားပါ၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ မရှိတာတွေ့မှအမှန်ရောက်မယ်၊ အထက်ဉာဏ်ရောက်မယ်။

ဘာကြောင့်လည်း ဆိုတော့ “ဟုတ္တာအဘာဝဋ္ဌေနအနိစ္စ”

ကို၊ ရှိတာကနေပြီးတော့ ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ရှုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လုံးဝမရှိရာကိုရှုရမှမဟုတ်ပါ။ မရှိရာကိုရှုနေရင်အဘာဝပညတ်ကိုရှုရရောက်မှာပေါ့။ ရှိရာက မရှိရာကို ပျောက်ပျက်သွားတာကို ရှုမှသာအနိစ္စကိုရှုရရောက်ပါလိမ့်မယ်။ ရှိတာကိုရှုနေရင်၊ ရှိတာကိုတွေ့နေသေးတယ်ဆိုရင် အနိစ္စကိုရှုတာမဟုတ်ပါ။ နိစ္စကိုရှုနေရရောက်ပါလိမ့်မယ်။ တရားတွေ့တယ်။ တရားတွေ့တယ်ဆိုတာ အနိစ္စတွေ့မှ တရားတွေ့တယ်ခေါ်နိုင်ပါတယ်။

လေကိုဝင်စေတဲ့စိတ်ကလေးတွေ၊ လေကိုထုတ်တဲ့စိတ်ကလေးတွေကို အကဲခတ်နေရင်း၊ ရှုနေရင်းရှုနေဆဲမှာ မိမိတို့ ပုထုဇဉ်သန္တာန်မှာပေါ်ရိုး ပေါ်စဉ်ဖြစ်တဲ့စိတ်တွေ ပေါ်နေကျစိတ်တွေပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အရိယာမဟုတ်တော့ အရိယာစိတ်တွေ မပေါ်နိုင်ဘူး။ ပုထုဇဉ်ဆိုတော့ပုထုဇဉ်စိတ်ပဲပေါ်မှာပဲ။

ပုထုဇဉ်စိတ်ဆိုတာလည်း(၃၇)ပါးပဲရှိပါတယ်။ ဒီ(၃၇)ပါးကိုများတယ်ထင်ရင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုရားဟောကျမ်းဂန်များနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီးသကာလအပြင်ဧည့်သည် ၅၊ အတွင်း ဧည့်သည် ၆၊ ခုနကပြောတဲ့လေကို ဝင်စေတဲ့စိတ်၊ လေကိုထွက်စေတဲ့စိတ်၊ အဲဒီရှုစိတ်-ရှိုက်စိတ်ဆိုပါတော့ခင်ဗျား၊ အဲဒီရှုစိတ်၊ ရှိုက်စိတ်ဆိုတဲ့သက်စောင့်စိတ်ဆိုတာ ၂ ၊ အားလုံး (၁၃) ပါးကို အကျဉ်းချုံးပြီးတော့ ပေးထားပါတယ်။

စိတ္တာနုပဿနာ ရှုပွားပုံ၊ ရှုပွားနည်းစာရွက်ကိုကြည့်ပါ။
အပြင်ဧည့်သည်ဆိုတာ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ လျှာပေါ်
မှာပေါ်တဲ့စားစိတ်၊ လျှက်စိတ်၊ ကိုယ်ပေါ်မှာပေါ်တဲ့ယားယံ
ကောင်းစိတ်၊ သူခဝေဒနာကလေးပေါ်လာလို့ရှိရင် ကောင်း
တဲ့စိတ်မနာယတနခေါ်တဲ့တွေးတောစိတ်၊ အတွင်းစိတ်ဧည့်
သည်ကတော့လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ မောဟစိတ်၊ အလော
ဘစိတ်၊ အဒေါသစိတ်၊ ကြံစည်တွေး တောစိတ်၊ ပေါင်း ၆ပါး၊
ဒီစိတ်တွေဟာလည်း တပြိုင်တည်း ပေါ်တာမဟုတ်ပါဘူး၊ တခု
ချုပ်ပြီးမှတခုပေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ပေါ်ရာစိတ်ကိုရှုဖို့ပါ
ပဲ။

တံရားထိုင်နေတဲ့အခါမှာမြင်စိတ်၊ စားစိတ်ကတော့မပေါ်
နိုင်ကြပါဘူး၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်ကတော့အာရုံခွါရတိုက် ဆိုင်ရ
ရင်ပေါ်နိုင်ပါသေးတယ်။

အဲဒီတော့ အတွင်း ဧည့်သည် လောဘစိတ်ပေါ်မယ်၊ ဒေါ
သ စိတ်ပေါ်မယ်၊ တွေဝေတဲ့စိတ်တွေပေါ်မယ်၊ ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်
ပေါ်မယ်၊ နာကျင်ကိုက်ခဲတဲ့ ဒုက္ခသဟဂုတ်၊ ကာယဝိညာဉ်စိတ်
တွေဆိုတာတွေပေါ်မယ်၊ အတွင်းဧည့်သည်စိတ်တွေ လှည့်ပြီး
တော့ ပေါ်တာများပါလိမ့်မယ်၊ ပေါ်ချင်ရာပေါ်ပေါ်တာကိုဖမ်း
ပြီးတော့ အကဲခတ်ဖို့ပါပဲ။

ဧည့်သည်ပေါ်ရင် ဧည့်သည်ကို ရှုကြပါ၊ ဧည့်သည်မပေါ်

လို့ရှိရင် ရှုစိတ်၊ ရှိုက်စိတ်ဆိုတဲ့ အိမ်သည်စိတ်ကို ရှုကြပါ။ အမြဲ ရှုရမှာကတော့ အိမ်သည်စိတ်ကိုအမြဲရှုရမှာပဲ။ သူတို့ကသက် စောင့်လို့လည်းခေါ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ ရှုစိတ် ဘာပြီးတဲ့နောက် ရှိုက်စိတ်မလာရင်နောက်ရှိုက်စိတ်ပေါ်ပြီး နောက်ရှုစိတ်ပြန်မလာရင်သေတယ်ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာစိတ်မှမပေါ်ရင်ဒီသက်စောင့်စိတ်ဆိုတဲ့ ရှုစိတ်၊ ရှိုက်စိတ်ကိုပဲ အခါခပ်သိမ်းရှုရမှာပါပဲ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကပင့်ကူကြီးဥပမာလိုလည်းဟော ပြောပြသခဲ့ပါတယ်။ ဒါလည်းနာကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။ ဒီပင့်ကူ ကြီးက အစာရတဲ့နေရာသွားပြီးတဲ့နောက် စားတဲ့သောက်တဲ့ ကိစ္စပြီးတဲ့အခါကျတော့ကို သူ့ဗဟိုမှာပြန်ပြီးတော့ထိုင်သလိုပဲ ဘယ်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်ရာကိုလိုက်ပြီးတော့ ရှုရမှာပဲ။ ဘာစိတ်မှ မပေါ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဝင်စိတ်ထွက်စိတ်ကိုပဲပြန်ရှုရမှာပဲ။ ပင့်ကူ ကြီး အလယ်ကောင်မှာ ပြန်ထိုင်သလိုပါပဲ။ ဝင်စိတ်ထွက်စိတ်ကို ပဲပြန်ရှုရမှာပါပဲ။

အဲဒီလို ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်းပေါ်ပေါ်ပြီးတော့ ပျက်ပျက်သွား တာပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကို တွေ့အောင်ရှုဖို့အရေးကြီးပါ တယ်။ အပျက်ကိုတွေ့မှ အနိစ္စကိုတွေ့တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ မှတ်ပြီးနေရုံနဲ့တော့ အနိစ္စတွေ့ဖို့ အင်မတန်ခဲယဉ်းပါတယ်။ အနိစ္စတွေ့မှ လည်းလမ်းမှန်ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံးကလည်း

ဖောက်ပြန်တာနဲ့ ပျက်စီးတာပဲရှိပါတယ်။

ပျက်ပျက်သွားတဲ့အပျက်တွေကိုတွေ့မှ အနိစ္စတွေ့ပါ
တယ်၊ ရှုမှတ်နေရုံနဲ့ အနိစ္စတွေ့ဖို့ဆိုတာ အင်မတန်ခဲယဉ်းပါ
တယ်၊ အနိစ္စတွေ့မှသာလမ်းမှန်ပါတယ်၊ အဲဒီတော့မှအရှိန်
အသိကိုကိုယ်တယ်လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။

မှတ်နေရုံမျှနဲ့ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ငါ့ရှုငါ့မှတ်သာဖြစ်နေ
လို့ ငါဆိုတဲ့အတ္တဒိဋ္ဌိပြုတ်ဖို့ အင်မတန်ခဲယဉ်းပါတယ်၊ အနိစ္စ
လည်းမြင်ဖို့ခဲယဉ်းပါတယ်၊ အနိစ္စမမြင်ရင်ဒုက္ခဆိုတာလည်း
မြင်ဖို့ခဲယဉ်းပါတယ်၊ ဒုက္ခမမြင်ရင် ဒုက္ခသစ္စာတွေ့ဖို့ သိပ်ခဲယဉ်း
ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်အနိစ္စသာမြင်အောင် ကြိုးစားပြီးတော့ကို ရှု
ဖို့လိုပါတယ်၊ ခန္ဓာကလည်း သူ့မှာ အနိစ္စပဲရှိတယ်၊ ဒုက္ခပဲရှိ
တယ်၊ အနတ္တပဲရှိတယ်၊ ဒုက္ခသစ္စာပဲရှိတယ်ဆိုတာပြောနေတာ
ပါပဲ၊ အကျဉ်းချုံးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့ ဖြစ်ပြီး
တော့ကိုပျက်တယ်ဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘောပဲရှိတယ်ဆိုတာ ခန္ဓာကပြ
ပါလိမ့်မယ်၊ ခန္ဓာကပြတာကိုအမှန်ယူပါ... မြတ်စွာဘုရားက
လည်း ခန္ဓာငါးပါးကိုအနိစ္စလို့ရှုပါ၊ အနိစ္စမြင်မှအဝိဇ္ဇာပျောက်
ပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာရောက်ပါလိမ့်မယ်တဲ့။

ဝိဇ္ဇာသိ၊ ပညာသိ၊ ပရိညာသိဖြစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်၊
မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း စားချင်တာ၊ သွားချင်တာတွေ
မှတ်နေတာထက် မိမိတို့ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ပြီး ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ

မြင်အောင်ရှုဖို့ဝီပြီးတော့ လေးလေးနက်နက်ဟောကြားထားပါတယ်။ အဝိဇ္ဇာကနေပြီးတော့ ဝိဇ္ဇာရောက်ဖို့ဆိုတာလည်း အနိစ္စကိုရှုမှအနိစ္စကိုမြင်မှ အဝိဇ္ဇာက ပျောက်ပြီးတော့ဝိဇ္ဇာရောက်နိုင်ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်မှာလည်း အပိုင်းတိုင်းအပိုင်းတိုင်းမှာ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီဝါ၊ ဝယဓမ္မာနုပဿီဝါ။ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီဝါဖြစ်တာကိုလည်း ရှုပါ။ ပျက်တာကိုလည်းရှုပါ။ ဖြစ်တာရော၊ ပျက်တာရောရှုပါလို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ ဒါကိုသတိမမူကြပဲ အာနာပါနသမထလောက်နဲ့ လမ်းခုလတ်လောက်မှာ သောင်တင်ပြီနော့ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်သမုဒယ၊ ဝယထိအောင် လိုက်တော်မူကြပါဟုတိုက်တွန်းပါတယ်။

အဲဒီတော့ ယခုကျွန်တော်ပြောနေတာဟာလည်းဝိပဿနာအလုပ်မှာတော့ကို ဆရာတော်ကြီးသင်ကြားတော် မူခဲ့သည့် အတိုင်း တော်တော်ကလေး အရင်းကျတာကို မိမိကိုယ့် တွေ့နဲ့ ထပ်ပြီးတော့ပြောနေပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဖြစ်ပေါ်ပြီးပျက်ပျက်သွားတာဟာ အနိစ္စပဲ။ နောက်ဉာဏ်ကသိလိုက်တာဟာ မဂ္ဂပဲဆိုတော့ ရှေ့ကဖြစ်ပျက်၊ နောက်ကမဂ်နဲ့သွားပြီးတော့ ကိုက်ပါတယ်။ ရှေ့ကပျက်ပျက်သွားတာဟာအနိစ္စ၊ နောက်သိလိုက်တာကလေးဟာမဂ္ဂ။ အဲဒီလို သွားကိုက်ပါတယ်။

ဒီအတိုင်းသာ ရှေ့ကဖြစ်ပျက်နောက်ကမက်၊ ဖြစ်ပြီး ပျက် ပျက်သွားတာဟာ အနိစ္စ၊ နောက်ကသိလိုက်တာက မဂ္ဂဆို တော့ ဖြစ်ပျက်နဲ့မက်ကိုက်သွားပြီးကြားထဲမှာ ကိလေသာမရှိဘူး လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ရှေ့ကဖြစ်ပျက်နောက်ကမက်နဲ့သာ ကိုက်နေရင်ဖြင့် မိမိတို့၏ဝမ်းထဲမှာပဉ္စကို ကမက်ပေါ်နေပြီလို့ဆို နိုင်ပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ရှေ့ကဖြစ်ပျက်နောက်ကမက်နဲ့ ကိုက်နေတဲ့ အခါမှာတစ်ဆင့်တက်ပေးပါ။ ဖြစ်တာလည်းဒုက္ခ၊ ပျက်တာ လည်းဒုက္ခ၊ ဒုက္ခမှတစ်ပါးဘာမှမရှိဘူး၊ သုခဆိုတာလုံးဝမရှိဘူး၊ ဒုက္ခသစ္စာသာအမှန်ရှိတယ်လို့ ဉာဏ်နဲ့နာနာရှုပေးပါ။ ဒီလိုရှု ပေးရင်ဒါတွေဟာ ဒုက္ခသစ္စာတွေပဲ ဒုက္ခသစ္စာတွေပဲလို့ အသိ ဉာဏ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဝင်လာရင် ဒုက္ခသစ္စာနဲ့မဂ္ဂသစ္စာကို တဒင်္ဂ ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့်ပိုင်းခြားနေပြီလို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကိုတဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်သိနေပြီဆိုရင် မိမိတို့ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်တော့နီးပြီဆို တာသိနိုင်ကြပါပြီ။

မိမိ သန္တာန်မှာ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးတွေဟာအရင် စိတ်မရှိတော့ဘူး၊ အရင်စိတ်တွေမရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်ပျက်သွားပြီ မရှိတော့ဘူး၊ ချုပ်ပျက်သွားပြီးနောက် အစားထိုးတဲ့စိတ်အသစ်၊ အသစ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အကဲခတ်မှုပဲဖြစ်ပါတယ်။ တနည်းအား

ဖြင့်ဆိုသော် ၁ စိတ်ကို ၂ စိတ်နဲ့အကဲခတ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သို့မဟုတ် ၁ စိတ်ကို ၂ ဉာဏ်နဲ့အကဲခတ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒီ ၁ စိတ်ကို ၂ စိတ်နဲ့အကဲခတ်လိုက်တော့ ၁ စိတ်မရှိဘူးဆိုတော့ တွေ့ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီမရှိတော့ဘူးဆိုတာ ကိုယ်တိုင်သိအောင်လုပ်တဲ့အလုပ်ပါပဲ။ ဒီ ၁ စိတ်ကလေးရဲ့အသက်ကလည်း ၁,၂ ဆိုရင်မရှိတော့ပါဘူး။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သန္တိဋ္ဌိကော...တဲ့။ မိမိကိုယ်တိုင်မိမိကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ သိအောင်လုပ်ပါ။ သာမံမိမိကိုယ်တိုင်၊ ပဿိတဗ္ဗော၊ မြင်အောင်ကြည့်ပါ...တဲ့။

ကိုယ်တိုင်သိဖြစ်ရင် အကာလိကော၊ အခါမလင့်အကျိုးပေးပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်မှာချင်တာက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်ပျက်မြင်အောင်ကြည့်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဖြစ်ပျက်ကို မုန်းဉာဏ်ဝင်အောင်ကြည့်ပါ။ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပျက်တွေအဆုံးရောက်အောင်ကြည့်ပါဟု အားလုံးသော ယောဂီများအားတိုက်တွန်းလိုပါသည်။

ဝိပဿနာအလုပ်မှာ အများကြီး အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ခုဆရာတော်ကြီးဟောတော်မူခဲ့တာရှိပါသေးတယ်။ ဝတ္ထုကြောင်းနဲ့လည်းထုတ်ပြီးပြခဲ့တာမှတ်မိကြပါလိမ့်မယ်။ သုသိမပရိဗိုဇ်ဆိုတာရှိပါတယ် တရားခိုးလာရင်း ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ဝတ္ထုပါပဲ။

ဒီ...သုသိမပရိဗိုဇ်ကို မြတ်စွာဘုရားကဉာဏ်နှစ်ဉာဏ် ပဲဟောတော်မူပါတယ်။ “ပုဗ္ဗေခေါသုသိမဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏံ၊ ပစ္ဆာနိဗ္ဗာနေဉာဏံ”တဲ့ ဉာဏ်နှစ်ဆင့်နဲ့ ဟောတော်မူပါတယ်၊ ရှေ့က ဖြစ်ပျက်ကိုသိတဲ့ ဉာဏ်၊နောက်ကနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်တဲ့ဉာဏ်ပဲ။

ဆိုလိုတာက ဖြစ်ပျက်ကို အရင်ပိုင်အောင်လုပ်ကြပါတဲ့၊ နောက်... ဖြစ်ပျက်အဆုံးမှာနိဗ္ဗာန်မြင်တဲ့ ဉာဏ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်တဲ့။

ဓမ္မစကြာသုတ်မှာလည်း အားလုံးသိရှိတော်မူပြီးဖြစ်ကြတဲ့အတိုင်း ဉာဏ်သုံးဆင့်ပဲမြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်၊ ဉာဏ်ဆယ်ပါးတို့ ဆယ့်ခြောက်ပါးတို့ဆိုတာကတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ဉာဏ်ကြီးလွန်းလို့ နောင်လာ၊နောက်သားများအတွက် သူ့အမြင်နဲ့သူဟောတော်မူခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်၊ အရှင်မြတ်ကသူလိုပုဂ္ဂိုလ်ကသူတစ်ပါးတည်းသာ ရှိတယ်ဆိုတာအမိန့်ရှိပါတယ်...တဲ့။

အဲဒီတော့ဘုရားအောက်က ပညာအရာမှာ တစ်ပါးသာရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနောက်လိုက်ပြီးတော့ ဉာဏ်ရှည်လိုက်နေစရာမလိုပါဘူးဆိုလိုပါတယ်၊ဖြတ်လမ်းကသာလိုက်ဖို့လိုပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးက အသက်တမ်းတိုတဲ့ခေတ် ဖြစ်နေတဲ့အတွက်တဲ့၊မင်းတို့ဉာဏ်ရှည်ကြီးတွေ မလိုက်ကြပါနဲ့ကွာ...တဲ့

ဉာဏ်ရှည်ကြီးလိုက်နေရင် လမ်းမှာအမောဆိုပြီး နေကြပါလိမ့်
မယ်ဆိုပြီး တပည့်ရင်းများကို ဆုံးမခဲ့ပါတယ်။ ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်
နိုင်တဲ့ ဖြစ်ပျက်အဆုံး အသစ်တဘက်သို့ ပြေးဝင်နိုင်ပါတယ်။

ဆရာတော်ကြီးက ဝါးနှစ်လုံးမီးထွက်အောင် ပွတ်တဲ့သူ
လိုနာနာပွတ်၊ မနေမနားပွတ်ရင်မီးထွက်သလိုပဲတဲ့၊ ယောဂီများ
ဟာလည်းမနေမနားဖြစ်ပျက်မြင်အောင်အားထုတ်ကြပါ။ ဖြစ်ပျက်
တွေစိပ်စိပ်မြင်လာအောင်အားထုတ်ကြပါ။ နောက်ဖြစ်ပျက်မှန်း
ဉာဏ်ဝင်လာအောင် အားထုတ်ရင်ဖြစ်ပျက်တွေ အဆုံးမြင်တဲ့
ဉာဏ်ရောက်တာပါပဲတဲ့။ သစ်တဆုံးတာဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်ပါ
တယ်။

အဲဒီတော့ ပွတ်တာကယောဂီအလုပ်၊ မီးထွက်တာက ဝါး
အလုပ်ဆိုတဲ့ အတိုင်း အားထုတ်မှုသာ ယောဂီကလိုပါတယ်၊
ဒါမှရင့်ကျက်ပါလိမ့်မယ်၊ ရင့်ကျက်လာမှသာ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်
ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်နိုင်တဲ့ ဖြစ်ပျက်အဆုံး အသစ်တ ဘက်သို့ ပြေး
ဝင်နိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်ဆရာတော်ကြီးက သံပေါက်တစ်ခု ရေးထား
တာ ကလေးရှိပါတယ်၊ အဲဒီသံပေါက်ကလေးကို ကျွန်တော် အခု
ဖတ်ပြပါ့မယ်။

ယုံကြည်ကျန်းမာ၊ စိတ်ဖြောင့်စွာနှင့် လွန်စွာအားထုတ်၊
နာမ်နှင့် ရုပ်ကို ဖြစ်ချုပ် ဉာဏ်မြင်၊ ဤငါးအင်၊ မှန်ပင် မဂ်ရ

ကြောင်း ... တဲ့။

ဒီအတိုင်း မိမိတို့ ကျန်းမာရေးကိုလည်း ဂရုပြုကြပြီး
တော့ မိမိတို့အခုအားထုတ်နေတဲ့ အလုပ်ဟာအလုပ်မှန်ပဲ။
တရားမှန်ပဲ၊ ဘုရားဟောတဲ့အတိုင်းပဲဆိုပြီးတော့ယုံယုံကြည်ကြည်
နဲ့အားထုတ်ကြပါ။ ပြီးတော့ယောဂီအချင်းချင်းလည်းစိတ်ထား
ဖြောင့်မတ်စွာ ထားပြီးတော့ မလျှော့သောလုံ့လဖြင့်ရှေ့က ဖြစ်
ပျက်၊ နောက်က မဂ်နဲ့ကိုက်သွားအောင်ကိလေသာကြားမခိုပဲ
အားထုတ်ကြမယ်ဆိုရင်နံနက်အားထုတ်ရင်ည၊ညအားထုတ်ရင်နံ
နက်ဆိုသလိုတစ်မက် တစ်ဖိုလ်ကိုသေသေချာချာကြီးရရက်၊ရလ၊
ရနှစ်အတွင်းရနိုင်ပါတယ်လို့၊ ဘုရားဟောကျမ်းဂန်များမှာအထင်
အရှားရှိပါတယ်၊ အားထုတ်ကြပါဆိုတာ တိုက်တွန်းရင် နိဂုံးချုပ်
လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

စိတ္တာနုပဿနာရှုနည်း

၁။ မြင်စိတ်		အပြင်စဉ်သည် ၅ယောက်
၂။ ကြားစိတ်		
၃။ နံစိတ်		
၄။ စားစိတ်		
၅။ ယားနာကောင်းစိတ်		
၁။ လောဘစိတ်		အတွင်းစဉ်သည် ၆ယောက်
၂။ ဒေါသစိတ်		
၃။ မောဟစိတ်		
၄။ အလောဘစိတ်		
၅။ အဒေါသစိတ်		
၆။ တွေးတောစိတ်		
၁။ လေကိုထုတ်သောစိတ်		အိမ်သည်စိတ် ၂ခု
၂။ လေကိုသွင်းသောစိတ်		

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊

သမ္မာသမာဓိ

၎င်း (၅) ခုသည်ရှုတတ်သောတရားများဖြစ်၏။ ရှုပုံ
နည်းစံနစ်မှာ အိမ်သည်ကို အမြဲထား၍ဖြစ်ပျက်ရပါ။ အိမ်သည်

မရှိကအပြင်ဧည့်သည်၊ အတွင်းဧည့်သည်ပေါ်ရာကိုရှုပါ။ ဧည့်သည်မရှိပါက အိမ်သည်ကိုအမြဲရှုပါ။

စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားနည်း

နောက်ဆက်တွဲသိမှတ်စရာများ

ဝေဒနာကျော်တယ်ဆိုတာ

ဝေဒနာကိုမတွေ့တော့ဘဲ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေချည်း တွေနေတော့တာကို "ဝေဒနာကျော်တယ်" လို့ခေါ်ရတယ် (မှန်ပါ ဘုရား)။

"ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေ တွေနေတယ်" ဆိုတော့ အတွေ့ ခံတာက အနိစ္စ၊ တွေ့တဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂ (မှန်ပါ) မဂ္ဂဆိုတော့ ဝေဒနာ ရှုရင်းနဲ့ မဂ္ဂင် (၅)ပါးနဲ့ လသေ့နိုင်တယ် (မှန်ပါ)။

မဂ္ဂ၊ န ရဟန်းကျတော့ သိပ်ကောင်းတယ်၊ အနိစ္စတွေ့တဲ့ အပြင်အနိစ္စကို မုန်းသေးတယ်၊ (မှန်ပါ) ပြီးတော့ အနိစ္စဆုံးသွား ပါလေရော... (မှန်ပါ ဘုရား)။

ဒီနည်းနဲ့ အနိစ္စမြင်၊ အနိစ္စမုန်း၊ အနိစ္စဆုံး (၃) ခါဆုံး တော့ အနာဂါမ်ဖြစ်သွားတာပေါ့ (မှန်ပါ)။ အောက်သံယောဇဉ် ၅-ပါးကို ဖယ်ရှားသွားနိုင်တဲ့အတွက် မဂ္ဂ၊ န ရဟန်း အနာဂါမ် ဖြစ်သွားတယ်... (မှန်ပါ ဘုရား)

အဲဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေလည်း နံပါတ် (၁) အနိစ္စမြင်၊ နံပါတ် (၂) အနိစ္စမုန်း၊ နံပါတ် (၃) အနိစ္စ ဆုံးသွားတာကို မြင်အောင်ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ကြရမှာ (မှန်ပါ) ကြည့်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းပါတယ် (မှန်ပါ ဘုရား)။

သေရမှာမကြောက်သူ(၄)ဦး

၁။ ငါးဖြာအာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ တွယ်တာမှု ကင်းနေသူ ဖြစ်၏။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ မြင်ထားသူဖြစ်သည်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်သို့ ရောဂါဝေဒနာ ရောက်လာသော်လည်း ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့က သေရမှာမကြောက်၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သုဂတိ၊ (သို့မဟုတ်) နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ထားသောကြောင့် ဖြစ် သည်။

၂။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်၌ တွယ်တာမှုကင်းနေသူဖြစ်၏ လက္ခဏာရေး သုံးပါးထင်၍ မြင်ထားသူဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် မျိုး သန္တာန်သို့ ရောဂါဝေဒနာ ရောက်လာသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ က သေရမှာ မကြောက်၊ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သုဂတိ၊ သို့ မဟုတ်နိဗ္ဗာန် နိကိုမြင်ထားသော ကြောင့်ဖြစ်သည်။

၃။ အကုသိုလ်နည်းပါး၍၊ ကုသိုလ်တွေများသူဖြစ်သည်။ လက္ခဏာရေးတင်၍ ဝိပဿနာဖြင့် နေသူလည်း ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ သန္တာန်သို့ ရောဂါဝေဒနာ ရောက်လာသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က သေရမှာမကြောက်၊ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သုဂတိ၊ သို့မဟုတ်နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်ထား သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

၄။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြောင်းကျိုးဖြစ်ပုံကိုသဘောပေါက်ထား ၍၊ သံသယဝိစိကိစ္ဆာမရှိ၊ ဝိပဿနာဖြင့်နေသူလည်း ဖြစ်သည်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ သန္တာန်သို့ ရောဂါဝေဒနာ ရောက်လာသော် လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က သေရမှာမကြောက်၊ အဘယ်ကြောင့်ဆို

သော် သုဂတိ၊ သို့မဟုတ် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ထားသောကြောင့်
ဖြစ်သည်။ (အထက်ပါတို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ သေမှာကြောက်
သူတို့ ဖြစ်ပါသည်။)

သေခါနီးမှာ ဓဉ္စသစ္စာနဲ့ ဓနပါ

သေခါနီးမှာ ဝေဒနာရောက်လာတာတော့ သေချာ
တယ် (မှန်ပါ) အဲဒီဝေဒနာကို ဉာဏ်နဲ့ခွာထားပြီး ဝေဒနာကို
ကျော်လွန်ပြီး၊ သေခါနီးမှာဝေဒနာနောက်က မဂ္ဂလိုက်ပြီးနေပြ
ပါလို့ ဘုန်းကြီးကမှာနေတယ် (မှန်ပါဘုရား)။

တော်တော် အရေးကြီးတဲ့ စကားနော် (မှန်ပါဘုရား)
သာမညနားနဲ့မထောင်ပါနဲ့လို့ လေးလေးနက်နက်သတိပေးပါ
တယ် (မှန်ပါဘုရား)။

“ခါကဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှရမတုံးဘုရား” လို့မေး
ရင် အခုကတည်းက အနိစ္စပိုင်ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှရမယ် (မှန်
ပါ) မီးလောင်ခါမှ ရေရှာလို့ကတော့ (မရပါဘုရား)။

မီးမလောင်ခင်ကတည်းမဂ်တည်း ဟူသောရေစင် ရေ
အေးကို ရှာထားတဲ့သူမှရမယ်နော် (မှန်ပါ) အဲလိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှ
သေခါနီးမှာ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်ပြီး သေလို့ရမယ် (မှန်ပါ)။

သေနည်းသင်ပေးနေတယ်နော်(မှန်ပါ)မြတ်စွာဘုရား
ကဖဂ္ဂုနုရဟန်းအား “သေနည်းသင်ပေးတဲ့တရား”လို့ မှတ်လိုက်

ကြမ်းပါ (မှန်ပါ)။

ဝေဒနာကိုမတွေ့စေဘဲနဲ့ ဝေဒနာရဲ့အဖြစ်အပျက်တွေ
ချည်း ဉာဏ်တဲ့နေပါစေ(မှန်ပါဘုရား) ဆိုလိုရင်းက အဖြစ်
အပျက်နှင့် ဉာဏ်နှင့်တည့်နေပါစေ၊ ဘယ်သူမှကြားမဝင်စေနဲ့
ဖြစ်ပျက်နဲ့ ဉာဏ်နဲ့တွဲနေပါစေ (မှန်ပါ)။

ဒါ-ဆိုရင်ဒုက္ခသစ္စာကိုမဂ္ဂသစ္စာနဲ့သိနေခြင်းပဲ(မှန်ပါ)
အဖန်ဖန်သိနေပါကြာတော့မှန်းလာမယ်၊ (မှန်ပါ) နောက်
ဒုက္ခသစ္စာတွေအဖြစ်အပျက်တွေဆုံးသွားတာကို ဖြစ်ရလိမ့်မယ်။
(မှန်ပါဘုရား)။

ဝေဒနာကို ကျော်အောင်ကြိုးစား

လူစိုက်များက ပြောတတ်ကြတယ် "သေတာများ အ
ဆန်းလုပ်လို့၊ သင်နေရအုံးမှာလား" "သေတစ်နေ့၊ မွေးတစ်နေ့ပဲ
ဟာ"တဲ့၊ အဲဒီအပြောကလားရာဂတိကိုထည့်ပြောတာမဟုတ်ပါ
ဘူး (မှန်ပါ)။

အခုဟာကတော့ လားရာဂတိကောင်းတာလဲဖြစ်ချင်
ဖြစ်မယ်၊ လားရာဂတိကိုမရှိတဲ့ အခြေအနေလဲရောက်ချင်ရောက်
သွားမယ် (မှန်ပါဘုရား)။

ဝေဒနာပေါ်တာကို ဝေဒနာကိုကျော်၍ အနိစ္စတွေ
အောင်ရှာရတဲ့နည်း၊ သေခါနီးမှာပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာကို "ဝါဟာ

ဝေဒနာလား၊ အနိစ္စလား။ လိုဉာဏ်နဲ့ကြည့်၊ အဲဒီအချိန်မှာဝေဒနာ ပျောက်သွားတာတွေ့ရမယ် (မှန်ပါ)၊ အဲဒါအနိစ္စပေါ့ (မှန်ပါ ဘုရား)။

ဒါကြောင့်နားလည်တဲ့သူတွေကျတော့ “ဖြစ်တာကဝေဒနာ၊ ပျက်တာကအနိစ္စ” လို့ခွဲခြားတတ်တယ် (မှန်ပါ) သစ္စာဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး အသေတတ်ကြတာပေါ့ (မှန်ပါ ဘုရား)။

ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တဲ့အခါ ဝေဒနာကိုမတွေ့ရတော့ပဲ၊ ဖြစ်ပျက်ကလေးတွေချည်းတွေ့နေတော့တာကို “ဝေဒနာကျော်တယ်” လို့ပြောတာ (မှန်ပါ)။

ဒီတော့ “ဝေဒနာကျော်တယ်” ဆိုတာ အနိစ္စကိုတွေ့တာပဲ၊ အနိစ္စနဲ့ဖြစ်ပျက်ကလည်း အတူတူပဲဆိုတော့ “ဝေဒနာကျော်တယ်” ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်မြင်တာပဲလို့လည်း ပြောလို့ရတယ် (မှန်ပါ)။

ဝေဒနာကျော်လွန်အောင်ရှုထားနိုင်မှ စိတ်ချရတာမို့ဤကိစ္စကိုမပေါ့ကြနဲ့ (မှန်ပါ ဘုရား)။

အင်္ဂုတ္တရ၊ ဆတ္တာနိပါတ်၊ ဖဂ္ဂနသုတ် (၃၃၃)

ဝေဒနာကတခြား အနိစ္စကတခြားပဲ

ဒါဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေ သေခါနီး
ဝေဒနာလာရင်ရှေးဦးစွာ ဘာလုပ်ရမလဲ၊ နံပါတ်(၁) ဉာဏ်နဲ့
ဝေဒနာကို ရှုပါ၊ (မှန်ပါ) ရှုတဲ့အခါဝေဒနာကတခြား၊ အနိစ္စကတခြား
မြင်ပါစေ (မှန်ပါဘုရား) ဒါဟာ ဝေဒနာခွာတာပဲ၊ ဝေဒနာဟာ
ဝေဒနာပါပဲ၊ အနိစ္စက အနိစ္စပဲ (မှန်ပါ)။

ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ “ဒါဟာဝေဒနာမဟုတ်
ဘူး၊ ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတဲ့အနိစ္စကလေးတွေပဲ” လို့တွေ့စေရမယ်
(မှန်ပါဘုရား) ဝေဒနာကလေးတွေဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတဲ့သဘော
ကိုတွေ့အောင်ရှာရမယ် (မှန်ပါ) ဝေဒနာကိုမတွေ့စေနဲ့ (မှန်ပါ)

ဒီတော့ “ဝေဒနာကလေးတွေကတစ်ခြားဖြစ်ပျက်က
တစ်ခြား”ဆိုတာပေါ်လာမယ် (မှန်ပါ) ဖြစ်ပျက်ဆိုတာနဲ့ အနိစ္စ
ဆိုတာအတူတူပဲနော်(မှန်ပါ) ဒီတော့—

(က) ဝေဒနာ မတွေ့စေနဲ့၊ ဖြစ်ပျက်တွေ့ပါစေ။

(ခ) ဝေဒနာမတွေ့စေနဲ့၊ အနိစ္စတွေ့ပါစေ။

အတူတူပဲ (မှန်ပါဘုရား)။

မုစ္ဆိလ် (၄)ချိုး

- (၁) ဥဏ္ဍဒ္ဓိတညူ.... ဘုရားရှင်နှင့်တွေ့၍တစ်ခုသော တရားကိုဟောရာအကျဉ်းဥဒ္ဓေသစကား၏အဆုံး၌မဂ်ဖိုလ် ကိုရနိုင်သူ။
- (၂) နိပဇ္ဈိတညူ..... အကျဉ်းဟောကာမျှဖြင့်မဂ်ဖိုလ်ကိုမရပဲ အကျယ်ဟောမှ မဂ်ဖိုလ်ကိုရနိုင်သူ။
- (၃) နေယျ အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့် ဟောသော်လည်းမဂ်ဖိုလ်မရပဲ ဘုရားဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်မှ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်သူ။
- (၄) ပဒပရမ... ပရိယတ်၊ပဋိပတ်တို့ကိုမည်သို့ပင် အားထုတ်သော်လည်း ယခုဘဝမဂ်ဖိုလ် မရနိုင်ပဲ ဝါသနာ ဘာဂီမျှသာရထိုက်သူ။

(အင်္ဂုတ္တရံ၊ စတုက္ကနိပါတ်)

ဉာဏ်စဉ်များ

ဉာဏ်စဉ် ဉာဏ်စဉ်နှင့် ပြောကြခြင်းသည် ဆရာက မှန်း၍ ပြောခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ အားထုတ်သည့် ယောဂီ ကသာလျှင် ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်ဖြင့် အစစ်အမှန်ကို ဘယ်လိုမြင်သည်၊ ဘယ် ဉာဏ် ရောက်နေပြီဆိုသည်ကို ဧကန်သိမြင်သူ ဖြစ်၍ အားထုတ် သူကသာပြောနိုင်ပါသည်။ ဘေးကပြောပေးသော အခြင်းမှာ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ အရာမို့ ဘေးက ပြောသောအခါ အလုံးစုံ သိနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ဧဟိပသိကော = တရားကခေါ်ရာသို့သိကော ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့လိုက်ရပါမည်။ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့ ကိုယ် ကိုယ်တိုင် သိသွားမှ ကိစ္စပြီးကြောင်းသိပါသည်။ ဉာဏ်စဉ်များမှာ

- (၁) ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်မှာအရင်သာရှိပုံမှာရာကတစ် ဆယ့်ခြောက်ဉာဏ်ဟောပါသည်။
- (၂) မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိပဿနာဉာဏ် ကျတော့ ဆယ်ဉာဏ်ဟောပါသည်။
- (၃) မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာ၊ ဓမ္မတ္ထလက္ခဏ သုတ်တွင်သုံးဉာဏ်သာဟောပါသည်။
- (၄) သုသိမပရိပိုဇ်အား (နှစ်ဉာဏ်)သာ ဟောပါ သည်။

ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀ပါး အတိုချုံးပုံမှာ

ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀ပါး ဉာဏ် ၃ပါးကား ဉာဏ် ၂ပါးကား

၁။ သမ္မဿနဉာဏ်	]	(က) ယထာဘူတဉာဏ်	]	၁။ ဝိပဿနာဉာဏ်
၂။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်				
၃။ ဘဂ်ဉာဏ်				
၄။ ဘိယဉာဏ်				
၅။ အဘိဓမ္မဉာဏ်	]	(ခ) နိဗ္ဗန္တဉာဏ်	]	
၆။ နိဗ္ဗန္တဉာဏ်				
၇။ မုစ္ဆိက္ခကမျတာဉာဏ်	]	(ဂ) မဂ်ဉာဏ်	]	၂။ မဂ်ဉာဏ်
၈။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်				
၉။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်				
၁၀။ အနုလောမဉာဏ်				

သောတာပန်အကြောင်း

သောတာပန်သည် “သောတပန္န” ဆိုသော ပါဠိပျက် စကား ဖြစ်ပါသည်။ မဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာများတွင် သောတံ (နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိ၍ သက္ကယဒိဋ္ဌိကို ဖြုတ်နိုင်သော ရုပ်နမ် ကွဲသော ဉာဏ်နှင့် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကြောင်းသည် အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ ကြောင့်ပဲဟု အကြောင်းအကျိုးသိမ်းဆည်းသိ၍ ဝိစိကိစ္ဆာသေ

သော ဉာဏ်၊ ထိုဉာဏ်(၂)ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျက် မဂ္ဂရှစ်ပါးတည်း
ဟူသော) ရေအလျှင်သို့။

အာဒိတောအာပဇ္ဇိ = ဝိဿနာဉာဏ် အမြင်ဖြင့် စတင်၍
သုပါပုဏ်သုတိ ရောက်ရှိနေကြကုန်ပြီ ထို့ကြောင့်

သောတာပန္နာ = သောတာပန်မည်၏ဟု မြန်မာလို
အဓိပ္ပါယ် ရပါသည်။

သောတာပန်အမျိုးအစား

၁။ ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ပ ဋိစ္စသမု
ပ္ပါဒ်တရား၊ သတိပဋ္ဌာန်တရားတို့နှင့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မဖြစ်ကြောင်းကို
သိမ်းဆည်းသိပြီး ယုံမှားခြင်းကင်းကာအလုပ် မလုပ်ဖြင့် ၅
မှတ်ပွားများပြီးတစ်ဘဝ၊ နှစ်ဘဝ အပါယ်မလားသောဝိပဿနာ
ယောဂီကိုတော့ စူဠသောတာပန် ဟုခေါ်ပါသည်။

၂။ ရုပ်နာမ်စသော တရားများပေါ်၌ (ဖြစ်ပျက်) မြင်မှု၊
(ဖြစ်ပျက်) မုန်းမှု၊ ဖြစ်ပျက်အဆုံးမြင်၍ ဒိဋ္ဌိနှင့်ဝိစိကိစ္ဆာကို
မဂ်ဉာဏ်နှင့် အပြီးအပိုင်ပယ်ပြီး၊ အပါယ်ဇာတ်သိမ်း ၍ ဒုက္ခ
ငြိမ်းမှုချမ်းသာကိုသိလိုက်ပြီး၊ အရိယာဘက်ရောက်လာခြင်း ကို
မဟာသောတာပန်ဟုခေါ်ပါသည်။

သောတာပန်လေးပါး

- ၁။ သုတ္တကုဋ္ဌတ္တပရမ သောတာပန် - လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝတို့၌ ခုနစ်ကြိမ်သာ ဖြစ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်ကာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းတစ်ပါး၊
- ၂။ ကောလိကောလ သောတာပန် - လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ၌ နှစ်ဘဝမှ ခြောက်ဘဝ အထိ နေပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်ကာ ပရိနိဗ္ဗာန် စံ ဝင်ခြင်း တစ်ပါး၊
- ၃။ ကောဇိသောတာပန် - လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၌ နှစ် ကြိမ်သာနေပြီး၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ကာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ခြင်းတစ်ပါး၊
- ၄။ သောတာပန်စိုးရီး - သုဒ္ဓါဝါသဘုံ ကို ချန်ထားပြီး ကျန်တဲ့ သုဂတိ ဘုံဘဝတွေမှာ နေချင် သလောက်ဘုံစဉ်စံပြီး ပိသာခါ အနာထပိဏ် တို့လို အမျိုး အစား သည် တစ်ပါးရယ်လို့ (၄) ပါးရှိပါသည်။

သောတာပတ္တိမဂ်ရကြောင်း အင်္ဂါလေးပါး

၁။ သပ္ပုရိသသံသေဝေါ - ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊
သစ္စာတို့၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသော၊
သစ္စာလေးပါးကို ဟောတတ်သော
(ဝါ) အယုတ်သစ္စာ ၂ ပါး (ဒုက္ခ
သစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ) ကို
မလိုချင်အောင် အမြတ်သစ္စာ (၂)ပါး
(နိဇ္ဈောသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ)
သစ္စာဆိုက်၊
ဉာဏ်သက်ဝင်အောင်ဟောပြောတတ်
သောသူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းဖော်
ခြင်း၊

၂။ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ - ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓါတ်၊
သစ္စာတို့နှင့် စပ်သော တရားတို့ကို
စာတွေ့ (သစ္စာဉာဏ်)နှင့်သာမဟုတ်
ထိုးထွင်း၍ ဉာဏ်တွေ့သိပြီးသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဟောကြား၊ ဆုံးမသော
တရားများကိုနာကြားခြင်း၊

၃။ ယောနိသောမနသိကာရော - နှလုံးသွင်းမှန်ခြင်း။

၄။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ

- မဂ်ဉာဏ် ၊ ဖိုဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်
တရားကိုရခြင်း၏အကြောင်း
ဖြစ်သော၊ သက္ကာရဒိဋ္ဌိကိုပါယ်
ရှားသော ဓမ္မဒိဋ္ဌိဉာဏ်ဟု ဆို
အပ်သောပရမတ္ထသစ္စာတရား
အမြင်ဖြင့် ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်
အလုပ်ကို အားထုတ် ခြင်း။

ဤ ၄ ပါးတို့သည်သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပန်ဖြစ်
ကြောင်း အင်္ဂါ ၄ ပါးတို့ ဖြစ်သည်။

အကျဉ်းမှတ်ရန်

(သူတော်ဆည်းကပ်၊ မြတ်တရားနာ၊ သင့်ရာစိတ်ထား
မဂ်အား လျော်ဘိ၊ ဒိဋ္ဌိကိုခွာ၊ ဤလေးဖြာ၊ သောတာပန်
အစစ်ဖြစ်ကြောင်းတည်း)။

ဗုဒ္ဓဇဉ်နှင့် သောတာပန်ကြွားပုံ ၇ ချက်ဆိုတာ

- ၁။ ဗုဒ္ဓဇဉ်က ဖြစ်ကြောရှည်တယ်၊ သောတာပန်က ဖြစ်ကြော တိုတယ်။ လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟ ထတိုင်းသိတာ ပေါ်တိုင်းသိတာက သောတာပန်တို့အသိ။
- ၂။ အဲဒီလိုပေါ်၊ပေါ်လာတာချက်ချင်းသိလို့ သိတာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်တည်ငြိမ်အေးအောင် လုပ်နိုင်ခြင်းသည် သောတာပန်တို့၏အသိ။
- ၃။ ဤဘုရားသာသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားသော သာသနာမှာထွက်ရပ်လမ်းမရှိဘူးလို့သိနေတဲ့အသိဟာလဲ သောတာပန်၏အသိပါပဲ။
- ၄။ ကိုယ့်မှာကျူးလွန်ထားတဲ့ အပြစ်ကလေးတွေရှိနေတယ်။ မပယ်နိုင်သေးတဲ့ကိလေသာထကြွသောင်းကျန်လာတဲ့အခါ မှာချက်ချင်းပဲ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်အောင် လုပ်နိုင်တာ သောတာပန်တို့၏ အသိပါပဲ။
- ၅။ ကိစ္စကြီးငယ်ရှိလို့ သူတစ်ပါးအတွက်ရုံးတို့၊ ဂါတ်တို့၊ လိုက်ရငြားသော်လည်းမိမိသိလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ အပျက်မခံဘဲ လိုက်သွားခြင်းသည် သောတာပန်တို့အသိပါပဲ။
- ၆။ မြတ်စွာဘုရားဟောစဉ်၊ဘုန်းကြီးများတရားဟောစဉ်ဖြစ်စေ၊ စိတ်သည် အာရုံတစ်ပါးသို့မသွားပဲ သစ္စာတရားကို စူးစူးစိုက်စိုက် အနက်အဓိပ္ပါယ်သိပြီး သကာလနာနေနိုင်ခြင်းသည် သောတာပန်တို့၏ တရားနာနည်းပဲ။

၇။ ဒီလိုတရားနာပြီးနောက်ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်တဲ့တရားတွေပါ
လားလို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလို့မဆုံး၊ ကြည်ညိုလို့မဆုံး၊
ကျေးဇူးတင်လို့မဆုံးတဲ့ သတ္တိတွေဟာလဲ သောတာပန်တို့
၏သတ္တိပဲ။ ပုထုဇဉ်တို့ကတော့ ဒီအသိတရားမျိုးနဲ့
ကွာခြား ပါတယ်။

တရားလက်ဆောင်မွန်

စာရေးသူ ခံယူရရှိသည့် တရားသဘောကို လက်ဆောင်
မွန်အဖြစ် နောက်ဆုံးပေးလိုသည်မှာ-

(ဝိပဿနာ) အားထုတ်ရာမှာ မဂ္ဂင်ငါးပါး ရှုဉာဏ်တရား
ဖြင့် (ဖြစ်ပျက်) မြင်အောင် အားထုတ်ရပါမည်။ (မဂ္ဂင်ငါးပါး)
ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားချက်အတိုင်း ခွဲခြားသိရှိ
နိုင်အောင် ဖော်ပြရပါလျှင် ဆရာတော်ကြီးက-

(ဝိပဿနာ) အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ (သမာဓိ) တည်
ချင်လို့ရှိရင် (သတိ) ကို လက်မလွှတ်နဲ့၊ (ဝီရိယ) မလျှော့နဲ့၊
ဒီသုံးခုပေါင်းမှ (သမာဓိ) ဖြစ်မယ်၊ (သမာဓိ) ဟာ ဖြစ်ပျက်
ဆီသို့ ဦးတည်လိမ့်မယ်။

(သမာဓိ)က လိုချင်တဲ့ဘက်ကို စိုက်ထားတာကလေးက
သမာဓိ (မှန်ပါ)၊ ဖြစ်ပျက်ကို သူမြင်သလားဆိုတော့ (ဖြစ်ပျက်)
ကို (ဉာဏ်) ကမှ မြင်ရမှာ၊ သူနဲ့ဘာမှ မဆိုင်ဘူး (မှန်ပါ)။

မိုး (၉) စာ (၅၂၀-၅၂၂)

(သမာဓိ)က တည်ကြည်မှု တစ်ခုကိုသာလျှင် ဒီအာရုံရှိရာသို့ တည့်ပေးတာပဲ ရှိတာပဲ၊ ဟောဒါက ဖြစ်မှု (သင်္ခါရ)၊ ဟောဒါက ပျက်မှု (အနိစ္စ) ပဲဆိုတာ (သမာဓိ) နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ (သမာဓိ)ဟာ (ပညာမဂ္ဂင်) ရဲ့ အကူအညီပဲလို့ မှတ်ရမယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)၊

မိုး(၉) စာ(၅၂၃)

ပညာမဂ္ဂင်မှာ (သမ္မာသင်္ကပ္ပ) က မျက်မှန်နဲ့ တူပြီး၊ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)က မျက်လုံးနဲ့တူတယ်၊ မျက်လုံးနဲ့တူတဲ့ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) က မြင်ကွက်ကို အများကြီး ဖော်ပေးလိုက်ရင် (သမ္မာသင်္ကပ္ပ) မျက်မှန်ကြောင့် မြင်စရာရှိတာ အကုန်မြင်တာပဲ(မှန်ပါ့)၊

မိုး (၉) စာ (၅၂၆-၅၂၇)

ထို့ကြောင့် (ဖြစ်ပျက်) မြင်ဖို့အရေးမှာ (သမာဓိ) ကောင်းရုံဖြင့် မရပဲ ရှုတတ်သော (သတိ)၊ မြင်တတ်သော မျက်လုံး အရိယာသစ္စာတရား၊ အမြင်မှန် (ပညာဉာဏ်) ထက်သန်မှ ရပါမည်(ဖြစ်ပျက်) မြင်ဘို့ရာ (သတိ)နှင့် အမြင်မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ပညာကလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ (သတိ+ပညာ)ပါမှ (ဉာဏ်)ပါမည်၊ (သတိ+ပညာ)ရှိမှ (ဉာဏ်)ရှိပါမည်။

အလုပ်လုပ်ရင် တုံးတံ့ချည်းမလုပ်ကြနဲ့(ဉာဏ်)နဲ့လုပ်ကြလုပ်လုပ်တာ(ပညာ)မပါဘူး၊(ဉာဏ်)မပါဘူးနဲ့ ပြောတာကြပါဏယ်၊(ပညာ)အပေါ်ထူထောင်သည့်(သမာဓိ)မျိုးသာပါ။(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)မရှိရင်တုံးတံ့အားထုတ်ခြင်းမျိုးသာပါ။(သမ္မာဉာဏ်)

မယ်၊ထို့ကြောင့်(စိတ်)ကိုသတိပဋ္ဌာန်နဲ့စုစုပြီး(ပညာ)မဂ္ဂင် (၂)
ပါးပါဝင်သော(သတိ)ပညာဉာဏ်နဲ့ဆက်ရှုဖို့လိုအပ်ပါတယ်။

အချို့က(သီလ၊သမာဓိ၊ပညာ)လိုလာတဲ့အတွက်(သမာဓိ)
ရှိရင် (ပညာ)က အလိုအလျောက် လာလိမ့်မည်ဟုထင်နေတတ်
ကြပါသည်။ ပညတ်အပေါ်မှာ (သမာဓိ) ထူထောင်ပြီး(သတိ)
(အသိ) မပါပဲ (သမာဓိ)တည်ကြည်မှုသက်သက်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်
လှည့်ပြီး(ဝိပဿနာ)ရှု ရုံဖြင့်(ဝိပဿနာဉာဏ်)ရသည်ဟု ထင်
နေကြပါသည်။ (သတိ) အသိနှင့်(သမ္မာဒိဋ္ဌိ)(ပညာ မဂ္ဂင်)
မျက်လုံးမပါ၍ (မြင်ကွက်)မရှိပဲ ဘယ်လိုမှ မမြင်နိုင်ပါ။ မြင်မဲ့
မြင်ရင် ပညတ်အပေါ်မှရသည့် နိမိတ် (သမာဓိ) အစွမ်းကြောင့်
(သမထနိမိတ်)ဖြင့်သာ ထူးထူးထွေထွေ အာရုံများကိုသာမြင်ဖို့
ရှိပါသည်။ ထိုအမြင်မျိုးသည်(ဝိပဿနာဉာဏ်)အမြင်မဟုတ်ပါ။

(ဉာဏ်)ဆိုသည်မှာသတိဖြင့်သိတတ်သောအမြင်မှန်(ပညာ)
နှင့်ပြည့်စုံပြီးသောရှုတတ်သည့်သတိဉာဏ်(သမ္မာသင်္ကပ္ပ)။

(ပညာ)ဆိုသည်မှာလည်း(အဝိဇ္ဇာ)ကင်းပျောက်၍(ဉာဏ်)
အလင်းရောက်စေသည့် အရိယာသစ္စာတရား၊ တစ်နည်း
ဆိုသော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် (ခန္ဓာဖြစ်စဉ်)ကို သိတတ်သော အမြင်
မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာဉာဏ်(ဖြစ်ပျက်) မြင်ဖို့ အရေးမှာ (အဝိဇ္ဇာ)
မှ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် (ဝါ) သိတတ်သော အမြင်မှန် (ပညာ)နှင့် ပြည့်စုံ
ပြီးပေါ်လာသော(ဓမ္မ)လေးတွေအပေါ် (နှလုံးသွင်းမှန်အောင်)

သတိဖြင့်ရှုတတ်သော (ငါ) စိတ်အရှိကို အသိနှင့်ကိုက် အောင် လုပ်တတ်သော သတိ(ဉာဏ်)နှင့်မှ (ဖြစ်ပျက်) မြင်ပါ သည်။

ဝိပဿနာအားထုတ်ချိန်မှလွဲ၍လည်း တတ်နိုင်သမျှ (ငါ) နှင့် မနေပဲ (ဉာဏ်)သတိနှင့် နေပေးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ (ဉာဏ်)ဖြင့် နေခြင်းဆိုသည်မှာ သတိဖြင့်ရှုရသည့် (ရှုဉာဏ်) ဖြင့် စိတ်ကလေးပေါ်တိုင်း၊ ပျက်တိုင်း စောင့်ကြည့်မှုဖြင့် သိနေ သော(ဉာဏ်)၊ အသိလိုက်ပေးသည့် (ဉာဏ်)ဖြင့် နေခြင်းဖြစ်ပါ သည်။(စိတ်)မပေါ်သည့်အခါ (ရှုစိတ်)(ရှိုက်စိတ်)ဖြင့် နေပေး ခြင်း၊ (စိတ်)ပေါ်သည့်အခါတိုင်း သိပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သိ လိုက်ခြင်းမရှိပဲ အသိလွတ်သွားသည့် (ကိလေသာ) မျိုး မဝင် အောင် သတိ (ဉာဏ်) ဖြင့် အချိန်များများ နေတတ်အောင် လေ့ ကျင့် နေပါက ကိုယ်တိုင် ချမ်းသာမှုကို တွေ့နေပါမည်။

(ဉာဏ်) နှင့် နေပါက (အဝိဇ္ဇာ)လည်း ပြုတ်၊ (တဏှာ) လည်းပြုတ်၊ (ဒိဋ္ဌိ)ကိုလည်း ဖြုတ်ပေးနေသော အလေ့အကျင့် မျိုးရနေပါ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်နေကြောင်း သဘောပေါက် ပါ လေ။ (ဉာဏ်)နှင့် နေပါလျှင် (မဂ္ဂဇ်) ဖြစ်နေသောကြောင့် ပြင်ပ အာရုံ (ကိလေသာ) များ ပါးသွားပြီး (ဖြစ်ပျက်) ကျကျ မြင်ရာမှ (ဖြစ်ပျက်) စိတ်စိတ်မြင့်မှု (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ကို ရရှိပြီး (ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ)မှ(မဂ္ဂသမာဒိဋ္ဌိ) ပန်းတိုင်ကို ဆွတ်လှမ်းနိုင် တော့မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တရား လက်ဆောင်မွန်ဖြင့် တရားနိဂုံး ကမ္မအဆုံးသတ်လိုက်ရပါတော့သည်။

ဦးကံညွန့်.

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ဒုလ္လဘ္ဓဒေသနာ အတွဲ (၁)မှ (၆)
- ၂။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၂)
- ၃။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် တရားတော် အတွဲ (၃)
- ၄။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၄)
- ၅။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် တရားတော် အတွဲ (၅)
- ၆။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော် အတွဲ (၆)
- ၇။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါး တရားတော် အတွဲ (၁၀)
- ၈။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါး တရားတော် အတွဲ (၁၁)
- ၉။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ် တရားတော် အတွဲ (၁၂)
- ၁၀။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၁၄)
- ၁၁။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၁၅)
- ၁၂။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၁၈)
- ၁၃။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၁၉)
- ၁၄။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၂၄)
- ၁၅။ မိုးကုတ်ဝိပဿနာ သစ္စာလေးပါးတရားတော် အတွဲ (၂၉)